

Poštarska plaćena u gotovu

BR.

1

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

SIJEČANJ — 1973. — GOD. 64. — ZAGREB — CIJENA 2 D

◀ Albert Durer: Bijeg u Egipat

► Novom broju

- 4 Božićne jaslice, J. Gusić
- 7 Božićno razmišljanje, M. Š.
- 10 Božićne pjesme: Put, Nek svečan glas, Maleni Isus i ja u tama Božićne noći
- 12 Vjerski odgoj djece do sedme god. J. Gusić
- 18 Gradske misije u Sarajevu, P. Bulat
- 23 Moja vjera, F. Šipušić
Predodredenje
Sakramenti
Struktura i broj sakramenata
Krštenje
- 34 Napredak u radu za sjedinjenje, I. Kukula
- 37 Misijska nakana, J. Antolović
- 39 Misije, J. Gusić
Misijski poziv
Pohod selu Antolin
Jedan doživljaj Br. Fostača
- 46 Iz života Crkve, J. Badalić
- 49 Knjige
- 50 Zahvalnice

Naslovna strana:

Poklon pastira od Francisco
Zurbaran (1598 - 1662)

Uredništvo i uprava Glasnika Srca
Isusova i Marijina želi svima Sretan
Božić i blagoslovljenu Novu godinu.

Žive jaslice: Četvero dječice predstavljaju sv.
Obitelj — Marija, Ante, Josip i mali Štefan.
U jaslicama

JURAJ GUSIĆ

BOŽIĆNE JASLICE

Danas je po cijelom svijetu raširen običaj da se za božićne blagdane postavljaju betlehemske jaslice i po crkvama i po obiteljima, negdje u skromnijem obliku, a negdje veoma bogate. Tako si kršćanski svijet želi dočarati što zornje tajnu svete Badnje noći. Ne zaustavljaju se pred njima samo djeca, koju možda privlači bogatstvo figura i prizora, te gdjekoji posebnost što ju je umjetnik ubacio u već dobro nam poznate prizore. I odrasli se pred njima zaustavljaju, razmišljaju o tajni Božje ljubavi prema nama, a malo se prenose u dane svoga djetinstva, kad su na jednostavan način doživljavali jaslice i u jednostavnosti srca proživljavali svoj susret s Bogom koji je postao čovjekom, djetetom.

Ni ovo naše vrijeme ne bi nam smjelo oduzeti čar i privlačnost tih

jaslica i njihove pouke i poruke. Potrebno je pred njih dovoditi i djecu i rastumačiti im sve bogatstvo tajne što je one nama ljudima navješćuju.

Neće stoga biti zgorega progovoriti nekoliko riječi o povijesti jaslica, da nam i to još više pomogne u doživljavanju tajne Badnje noći.

Teško je reći kad su kršćani počeli praviti jaslice. Svakako je čašće onog mjeseta gdje se Spasitelj radio započelo veoma rano. Sva je pričika da to čašćenje ne počinje mnogo kasnije nego čašćenje svetoga Groba u Jeruzalemu. No poseban zamah čašćenju Isusovih jaslica dao je događaj kad je majka cara Konstatina Velikoga, carica Jelena, prema predaji, našla ostatke pravih jaslica u kojima je bilo položeno Dječete Isus u svetoj prvoj Badnjoj noći. Koliko su vjernici častili te jaslice

pokazuje činjenica da je u Rimu u sedmom stoljeću bila podignuta posebna crkva u čast Svetе Mariјe Velike, i tu su bile pohranjene te jaslice, gdje se čuvaju sve do naših dana.

I naš zemljak sveti Jeronim veoma je često spilju Isusova rođenja, pa se čak kraj nje i nastanio u jednoj susjednoj spilji. Tu u blizini mesta Isusova rođenja on je činio velike pokore i studirao Sveti pismo, jer je bio uvjeren da nema zgodnijeg mesta za razumijevanje Božje poruke ljudima od onoga na kojem je sam Bog sišao među našljudi.

Da su već veoma rano u srednjem vijeku vjernici pravili jaslice makar u bilo kakvom obliku, potvrđuju nam još jedna činjenica: sveta skazanja. Po crkvama Europe izvodili su se razni igrokazi, kao na primjer Navještenje, Isusovo rođenje, pohod pastira, pohod mudraca, Isusov svečani ulazak u Jeruzalem, Isusova muka... Rodenje se prikazivalo ili u samoj Badnjoj noći ili na sam Božić. Isto tako i poklon pastira. A poklon mudraca prikazivao bi se na Bogovavljenje. Znači, da su već tada barem za te zgrade napravili provizorne jaslice, samo eto sa živim osobama, a ne s mrtvima figurama.

Umjetnici su veoma rano na svojim slikama prikazivali prizor Isusova rođenja. Do danas su nam neke od tih slika sačuvane i pokazuju nam kako su si tadanji vjernici predstavljali jaslice, spilju i samu tajnu Isusova rođenja. Na nekim slikama nalazimo Gospu u ležećem stavu, a kraj nje je položeno Dijete Isus.

No današnji način prikazivanja tajne Badnje noći mnogi pripisuju svetom Franji Asiškom. On je oko

godine 1223. za Božić pripravio jaslice sa živim osobama, te s magarcem i volom, nedaleko Asiza, blizu mesta Greccia u prirodnoj spilji. Tu je te Badnje noći bila služena i sveta misa polnočka.

Jesu li taj običaj tamo zadržali ne spominje se.

Jaslice s mrtvima figurama izgleda da su prvi uveli isusovci u Coimbru u Portugalu. Bilo je to 1560. godine, dok su dvije godine kasnije češki isusovci napravili jaslice u svojoj crkvi u Pragu.

Nakon toga taj se običaj sve više širi najprije po isusovačkim crkvama a onda pomalo i po drugim. Kako su hrvatski isusovci pripadali tadašnjoj austrijskoj provinciji, koja je svoje članove slala u razne kuće reda u državi, kojoj je pripadala i Češka, sigurno je da su jaslice veoma brzo prodrle i u hrvatske isusovačke kolegije u Zagrebu i Varaždinu. U Sloveniji isusovci su u svojoj crkvi svetoga Jakova u Ljubljani imali jaslice 1644. godine.

Način gradnje jaslica bio je različit. Ili bi ih gradili na oltaru ili pokraj oltara, s više ili manje dekora i prikazivanja prirode, ili bi ih pravili u posebnim kutijama od stakla, tako da su se mogle prenositi s jednog mjeseta na drugo. Ovaj drugi način, doduše u miniaturi, kod nas se razvio za izvancrkvenu uporabu. Pravili su ih mlađi ili dječaci za obilazak kuća. Obično bi pred ponoćku kao »betlehemaric« s takvima jaslicama obišli selo pjevajući božićne pjesme.

Tijekom vremena jaslice su po crkvama dobivale sve veći oblik, nisu se ograničavale samo na svetu Obitelj, nego se sve više proširivao i krajobraz i množio broj figura. Ta-

U ime odraslih u »Cartasuc Mira želi svim dobrim ljudima Sretan Božić

ko se više nisu zvali samo jaslice, nego »betlehem«.

Dok je prikazivanje same tajne Isusova rođenja i ljudske oči i ljudska srca više usredotočivalo na sam dogadjaj, ovo obogaćivanje s proširenim krajobrazom i mnoštvom raznih figura, često na najrazličitije načine izvedenim, ne pogoduje isticanju središnjeg događaja. Stoga su neki umjetnici nastojali veličinom figura Isusa, Gospe i svetog Josipa doskočiti tom nedostatku s više ili manje uspjeha.

Danas je kod mnogih svećenika,

koji ne shvaćaju važnost zornosti u odgoju ljudskog i kršćanskog osjećaja za uzvišeno i lijepo, s liturgijskom reformom započela i borba protiv jaslica. Sve to oni nazivaju suvišnim »balastom« što ga treba odstraniti iz naših crkava. No bilo bi dobro da prije nego se dadu na taj posao trijezno razmisle hoće li time obogatiti ili osiromašiti kršćansko srce i dušu. Zašto ljudima oduzimati ono što su im darovala stoljeća kršćanskog iskustva?! Pravi svećenik pastoralac nastojat će da taj tako stari i tako lijepi običaj ne samo sačuva nego da ga i osvježi duhovnom stranom. Bilo bi poželjno poticati i ovaj naš današnji naraštaj da u svoje kuće osim bora, koji ni izdaleka ne govori ljudskoj duši kao jaslice, svakako stavljuju makar i skromne jaslice pred kojima će dočekati Badnju večer i u božićno vrijeme moliti svoju večernju molitvu.

I još nešto. Nastojmo vjernicima uz te materijalne jaslice povezati pokuku o još važnijim duhovnim jaslicama u našem srcu, koje ćemo pripraviti po skrušenoj svetoj ispunjenoj i u koje ćemo u svetoj Badnjoj noći položiti u svetoj pričesti Dijete Isusa. Bilo bi veoma korisno ne samo djeci nego i odraslima pred jaslicama u crkvi progovoriti o božićnom otajstvu. Takve kateheze ostaju trajnije u ljudskim srcima i donose više ploda. Ako se u kateheziranju sve više služimo raznim filmovima, onda će nam ovakav prizor još više pomoći nego projekcija više ili manje uspjele i uvjeverljive slike. Poželjno je pred jaslicama u crkvi izvesti s djecom ili mlađeži za sve vjernike i koji duhovni program s božićnim pjesmama. A želimo li da nam vjer-

U jaslicama
»Caritasa — na
brizi prof. Jeleni
Brajša ima puno
dječice.
Žele oni
SRETAN BOŽIĆ
svima koji
vole djece.

nici što dublje prožive ponoćku u duhu vjere, onda pripravimo za tu zgodu božićno razmatranje isprepleteno s pjesmama.

Ovdje za tu zgodu donosimo razmatranje što ga je prije više godina napisao sadašnji zagrebački pomoćni biskup Dr Mijo Škvorc.

Božićno razmišljanje

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Započinjemo u ime Oca, koji nam je poslao svoga Sina, u ime Sina, koji dolazi na zemlju začet od Marije Djevice po Duhu Svetome. Želimo se sjediniti s presvetim Osobama Trojstva, želimo svoje riječi upraviti Njima, želimo svoje milosti povezati sa svojim riječima, da nekoliko časaka provedemo promatrujući djelo Božje ljubavi — rođenje Božjega Sina.

Poči ćemo lagano u Betlehem. Već izdaleka naziremo Davidov grad, leži na brdu. Ovaj čas doduše je ovijen tamom, ali se ipak razaznaje pod zimskim zvjezdama. Kako nam izgleda malen i plastičan, a ipak je njemu, tome malenome gradu, obećano po proroku Mihej: »Iti, Betleħem, najmanji među gradovima Judinim, bit će velik, jer će iz tebe izići Onaj, koji će vladati mojim narodom Izraelom! — Zar nam ne navrle sama od sebe na usta pjesma, zanosna božićna popijevka:

»O Betleheme, grade slavni od Boga...« (1. kitica)

A ipak Betlehem ne zna, što se je u njegovoj blizini zabilo. Njegovi trgovci i krčmari, njegovi pošteni građani izbacili su sinoć iz svoje sredine dvoje siromašnih ljudi, koji su zatim posli malo dalje od grada, ne bi li tamo našli kakve sklonište. U dubokoj šutnji i s molitvom na usnama lutali su neko vrijeme naokolo, dok nisu nešto južnije od grada našli na neku spilju, kamo se za nevremena, osobito zimi, sklanaju ovce. A nisu li siromašni ljudi slični sirotinim ovcama? I nije li ovo vrijeme čas zimskog nevremena? O Josipe i Marijo! Vi siromašni ljudi, za koje nema mesta u bogatom gradu, dodite! Kad za vas ljudi ne nalaze mjesta, naći će ga Bog! Uđite u ovu spilju, u ovu mračnu i vlažnu udubinu, izvrstanu u bjelkastoј hridi. Uđite! Samo magarca ostavite tu van! Sveži ga, Josipe, uz taj kolac! Gledajte, sve vam je već pripravljeno! Nešto slame za ležaj, a podalje se nalaze jasle. Nemojte ići dalje, jer je već došao čas, kad se mora rasvjetiti nebo i zemlja, ljudska srce i ljudska duša. Došao je čas Isusova rođenja.

Stanimo i mi tu i. pustimo da iz našeg sreća toga časa odjekne ona krasna pjesma onome Srcu, koje će se za nas ovdje roditi:

»U to vrijeme godišta...« (1. kitica)

Što sam rekao? Da je sve pripravljen?... O dal! Za Onoga, koji dolazi, to je dosta. On više ne traži od nešto vlažne slame... Razgrni, brižni Josipe, razgrni to nešto sirotinje što je imaš sa sobom, i prostri trudnoj zaručnici, divnoj Mariji, tom netaknutom Ljiljanu, Djevici iz Nazareta!

Skrbni zaručnik ne čeka na naše riječi. On je svojim tesarskim rukama spretno prosto nekoliko haljetaka i dva, tri ponjavca na kup zagušljive slame. Sada pripravlja vatru, jer kako je noć sve dublja, sve više hladni. Zviježde ledeno sjaju, studen probija kroz kožu. A Marija, divna Djevica, nost i grijе pod svojim Srcem Onoga, koji ima rastjerati studen grijeha.

Odnukuda se došuljalo nekoliko ovčica i prišlo je do divne Marije, koja je počivala na slami. Ponjuše, dohvate ispod nje nekoliko slamki, a zatim se spuste na prednje pa na stražnje noge — i legnu uz nju. Prema njoj okrenuće prostodušne glave i počeće je toplosti svojim dahom.

Brzo je dolazila ponoć.

Kao da se predosjećalo u zraku, pod plamsavim zvjezdama, nekakvo nevidljivo micanje. To su andeli čekali veliki znak da zapjevaju svoju pjesmu. I u srednjevečne tištine, usred noći, kad je, kako pjeva sveta Crkva, cijelim svijetom vladao mir — rodio se Isus.

(Pjeva se ili čita božićni martirologij):

»Godine od rođenja Abrahamova 2015.; od Mojsija i izlaska naroda Izraelskog iz Egipta godine 1510.; od pomazanja Davida za kralja godine 1032.; šezdeset i pete sedmice po Danijelovu proročtvu; za 194. Olimpijade; od sagrađenja grada Rima godine 752.; vladanja Oktavijana Augusta godine 42.; kada je u cijelom svijetu vladao mir, u šestom

razdoblju svijeta, Isus Krist, vječni Bog i Sin vječnoga Boga, htijući svojim presvetim dolaskom sačuvati svijet, začet je po Duhu Svetome i devet mjeseci poslije začeca u Betlehemu Judinu roditi se od Marije Djevice postavši čovjekom! — Rođenje Gospodina našega Isusa Krista po tijelu!«

Pročitaj Evandelje po Luki 2, 1-7

Evo Ga, gledajmo Ga, već nam se smiješi s Marijinih ruku!

»Djetešće nam se rodilo...« (1. kitica)

Djetešće nam se rodilo! O ljudi braćo! znate li što se dogodilo? Zar mislite, da se nije ništa pomaklo, da se nije ništa promjenilo? Zar ste zatvorili oči pred tim malenim dječakom, koji doduše ne govori mnogo našim pogledima, jer izgleda kao i svako druga dijete, ali zato govori mnogo našem srcu?! Sada treba otvoriti svoje srce, da ga zagrijes i sjaj Betlehemskeg Dječaka.

Cujete li? Sto je to? Ne čujete li divne pjesme koja se razilježe vani, preko polja, ispod zvjezdanih nebesa.... Pjesmu kao da grme sva mora i svi oceanii — veličanju pjesmu andela?!... Cujete li? Zar to nije glas, što ga mi odonda slušamo i pjevamo svaki put, kad god čujemo na oltaru stvara novi Betlehem kod sveci mize? Veličanstveni glas o Božjoj slavi na nebū i o miru, što će ga posjedovati svi koji su dobre volje.

»Svin na zemlji mir, veselje...« (1. kitica)

Izadimo na čas... Samo na čas izadijemo pred spiljom... Ne možemo! velite. Ne možemo se više otkinuti od ovog Djeteta, najljepšeg Djeteta, što se ukazalo na zemlji. — Ni ne trebamo odlaziti s srcem. Mi ćemo samo načas izaći tijelom, a naše će srce ostati pokraj jaslica kamo je prečista Majka položila svoje drago čedo.

Gle, nad spiljom, gore, prema Sjevernom Medvjedu, sve se zabijello od andela. Milijuni Božjih pjevača pjevaju u zanosu kraljevsku himnu ovom sitnom

Djetetu, za koga nitko na svijetu još ne zna da se rodio, jer sve spava... spava izmoreno, ubijeno, bez pomoći, u grijehu... Da, svijet u grijehu spava! Zato ne zna da mu se noćas rodio Spasitelj.

Ne, ne spavaju svi. Oni, koje služba po cijele noći drži budne, koji moraju paziti na svoja stada, i noćas ne spavaju. Pastiri nekoliko stotina metara podalje od spilje — umalo da ne pomriješe od straha. Zabavljeni vatrom i čarljanjem, prepadoše se, kad se pred njihovim očima pojavi dívna blistava pojava nebeskoga glasnika, svijetlog andela.

Podignuvši prema sjajnom nebu ruku, objavi jakim glasom: »Javljam vam veliku radost! Danas vam se rodil Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I evo vam znaka: naci će te djetešće povito u pelenice, gdje leži u Jaslamu!

»Veselje ti navješćujem, puče kršćanski...« (1. kitica)

Na anđelove riječi poustajaše dobri pastiri. U očima im vatra promatra suze. Kao da su se noćas i na zemlju spustile biještave zvijezde... Kao da su noćas ljudske suze pretvorene u zvijezde... Možda i Jesu... U životu komešanju, pograbliše što im je dopalo ruku i pohtiaše do spilje. Naša je pjesma i to spremaju, domahivanju i dovikivanju opjevala, otpjevajmo je i mi...

»Oj pastiri, čudo novo...« (1. kitica)

Sad se možemo s njima vratiti u spilju. Već izdaleka vidimo kako se kroz otvor slabunjavo žari oganj što ga je dobril Josip zapalio. A nad spiljom još uviđek prelijecu cijele vojske radosnijih anđela, radosno izvikujući hvale Bogu i čestitajući cijelome svijetu sretan Božić. Ali njihova pjesma krije u sebi veliku molitvu... Molitvu, da se Gospodinovo Srce u svome smilovanju ukaže svakom stvorenju. Tu je po prvi put osim Slave otpjevan i »Gospodine, smiluj se! — Kyrie eleison!«

»Kyrie eleison, eleison, Isus se rodi u šatlici...« (sve tri kitice)

Ušli smo tihlo i pobožno, da ne bismo koga zbumili u njegovoj sabranoj mo-

litvi. Pastiri se uguraše s nama. Stali smo u sveti krug oko bijednih jaslica, gdje na slami leži On, naš dragi Mesija... Vidite li? Smiješi nam se... On noćas ne zna ništa drugo, nego samo svojim otkupiteljskim smiješkom veseliti naše duše... On će takav ostati kroz čitav svoj život... Nikad neće s njegovim usama nestajati uitjeha za sva srca, koja osjećaju patnju i koja nagriza bol...

Vidite li Majku... Majko nebeska, Marijo, Djevice i poslije poroda! Ti, nagnuta nad tim slijnim Novorodenčetom, imaš li nam stogod reči...? Kako? Kako da se obračaš k nama, kad su Tvoji pogledi netremično upijeni u ta dva očka, u ta dva izvora svjetla na krasnoj Božićevoj glavici... A pak Ti govorиш nama... Jer ovim časom, kad si nam rodila Spasitelja, Ti si rodila sve nas. Njega si rodila nama, a nas si na dubovini način rodila i prikazala Njemu... Hvala Ti, draga naša Majko!

Sutimo, slušajmo! Gledajmo i slušajmo! Marija je zapjevala. Sutite, anđeli! Što su vaši glasovi prema pjesmi ove Djevice, koja je usrećila svijet porodom Božjeg Sina?!... Sto to pjevaš, Gospo...? Ah, Ti si nama, dobra, da, najbolja mama! Ti pjevas uspavanju svome Premlilome...

»Sklopi blage očice, tui na krilu majcice...« (1. kitica)

Zašto nam tako udara srce? Naše srce nešto osjeća, osjeća kao čudnu slast, kao radost nad sve radosti. Ovo nije zemaljska radost, ma kako golema ona bila, nije mirna i nikad ne zadovolji srca potpuno... A mi smo sada tako sretni... tako smiljeni... Makar nas inače u životu bila i ljuta nevolja, makar se svjali pod svakodnevnim križevima i patnjama, makar svaki dan donosi nova razočaranja, nove brige i tjeskobe, sad smo sretni, duboko sretni i beskrajno zadovoljni. Protumačite to! Zašto je noćas sretna majka, premda joj je okrutna smrt otela sina...? Zato, jer je noćas mjesto njega dobila na dar Božjeg Sina!... Zašto je sretna zaručnica, makar joj je smrt slomila najljepšu nadu? Zato, jer je ovdje njezina duša našla najboljeg zaručnika... Zašto je sretno dijete, koje još nije okusilo zbilje ži-

voa...? Zato, jer je njegovo malo srce srelo ovdje najljepše dijete, najbolje dijete, Božje Dijete! I starcu, koji već polako nazire svoju grobnu jamu, i njemu je noćas oko jače zasjalo i srce življe zakucalo, jer mu se pričinilo da grobna jama toliko sliči na jaslice... i da će njegovu dušu po smrti privinuti baš ručice koje mu se sada otvaraju širom na zagrijaj...

Braćo ljudi! Tko danas ne osjeća u sebi kako u njemu šumi i pjeva radost...? Tko danas ne osjeća da bi htio čitavom svijetu, tom grješnom i tako žalosnom svijetu, koji je daleko od Isusa objaviti tu svoju radost, koju je postigao u betlehemskoj spilji...? Pa, objavimo je! Objavimo je svim ljudima, da je noćas u Betlehemu rođen Božji Sin, da je noćas došlo nebo na zemlju; da više grijeh neće vladati nad onima koji Isusa uzmu za svoga Gospodara, Vodu i Kralja!

»Radujte se, narodi, kad čujete glas...« (1. kitica)

A sada se, novorodeni Spasitelju naš, obraćamo klečeći kraj Tebe — Tebl! Mi, koji smo grješni ljudi, koji Te znamo vrijedati svojim zlim vladanjem, svojim okrutnim psovkama, svojim nemarom i hladnoćom srca... Mi, koji smo napustili u mnogočemu žar vjere svojih ota-

ca, koje si Ti nekoć iz svojih jaslica kriješi da su do krvi ustrajali uz Tvoj divni lik... Dolazimo pred Te, nevrijedni i siromašni, ufanjući se u Tvoju beskrajnu dobrotu i milosrđe. Kad nam se noćas ne bi smilovao, Ti bi izdao samog Sebe. Ti si zato došao na svijet da spasiš svijet! Zato Te ovdje pokraj Tvojih jaslica, pred Tvojim jaslicama u svetohraništu, molimo sa zaufanjem:

Isuse, novorodeni Spasitelju,
umnoži nam vjeru!

Isuse, novorodeni Spasitelju,
utvrđi nam ufanje!

Isuse, novorodeni Spasitelju,
raspalji nam ljubav!

Maleni Kralju, Veliki Bože,
uništi našu psovku!

Maleni Kralju, Veliki Bože,
posveti naše obitelji!

Maleni Kralju, Veliki Bože,
blagoslov i umnoži nam djecu!

Najdraži Isuse, postani i ostani Kraljem naših srđaca, Kraljem našeg naroda, Kraljem svega svijeta! Amen.

(Ovo razmatranje može se obaviti i u krugu obitelji na Badnjak navečer, a može ga obaviti i pojedinac. Ipak se najbolje i najdublje doživi kad ga obavi cijela župna zajednica prije ponoćke. Uvjerimo se u to...)

BOŽIĆNE PJESE

Put

Meni je Majka Marija
Djetešće dala u naručje.

Veseo otad putujem
Šumama, njivom, livadom,
Isusa nosim maloga;
Strah me već nije bezdana,
Niti od zmija lјutica,
Niti od gorskih vukova.

Preda mnom cvatu ružice,
Kakve još nisu cvjetale,

Nada mnom poju ptičice,
Kakve još nisu pjevale,
Hrane me putem jagode,
Kakvih još nisam zobao,
Meni je Majka Marija
Djetešće dala u naručje.

Dječa me mnoga ne vole,
Jer im za društvo ne marim,
Jerbo se s njima ne igram,
Njihovih pjesama ne pjevam.
Gnijezda, slatkisi, kriesnice,
To sve su njihove željice.
Mene je svega zanijelo
Djetešće u mom naručju.

M. P.

Nek svečan glas

Nek svečan glas nam srce pjeva:
Nebeskom Kralju, slava, čast!
Nek leti pjesma kao Ševa
Do neba, gdje je Vječna Vlast!
Sad nakon borbe s grijehom, tamom,
Dok srce bukti Božjim planom,
Nek ječi himan Božjim hramom:
Nebeskom Kralju, slava, čast!

Gle, andeli nam pjevat staše
U sreben-zvuku jasni poj:
Ti Isuse si sunce naše
U tamnoj noći betlemskoj.

I naše duše za Te gore,
I naša srca Tebe dvore,
I naša usta Tebi zvore
U sreben-zvuku jasni poj.

Ti Isuse, se nama smiješiš
Sa oštare, hladne slamice.
Ti došao si da nas tješiš
Da davlu otmeš duše sve.
A Tvoje oči, zvijezde sjajne
U našu dušu liju tajne,
I kažu stvari veličajne
Sa oštare, hladne slamice.

Maleni Isus i ja u tami Božićne noći

Tvoje su ručice hladne i drču ove noći studene;
Da ti se lišće ne smrzne Majka ga pritiče na grudi.
Tvoje su oči ovalzene rosom prvih suza;
Je li, Isuse mali, kako je ovaj svijet hladan,
Kako su nemarni ljudi!

U krčmama ove se noći toči sladogorko vino.
I kod najbjednijih mirlje topla juha i svijeća gori.
Nočas je svako srce radošću bogato.
Samo si ti u tami i osamljen.
Al zato, Isuse, nemoj, da tebe
Previše tuga mori.

Pozvat ću sestrice zvijezde, da trošnom štalicom svijetle;
Andela cijela će četa nizati nebeske zvuke;
Kabanicom svojom ću starom prekriti tjelesče malo;
Moje će srce biti svijeća bijela
Na kojoj ćeš grijati prozeble ruke.

Ručicama djetinjnim slobodno pritisni to maleno srce;
I tako je kojiput i nemirno previše;
Vidjet ćeš, Isuse moj, i osjetit ćeš dobro,
Da je ono siromašno kao tvoja štalica,
A toplo od dana, kada ga kiše
Tvoje ljubavi velike preliše.

Cijele ćemo noći biti zajedno slušajući Majčino pričanje,
I kada se lice brata sunca pokaže nad krovovima kućica,
Poći ću kući i bit ću radostan beskrajno;
U očima ću nositi pogled tvoj djetinji,
Na malenom srcu
Tragove tvojih bijelih ručica.

Aleksa KOKIĆ

Vjerski odgoj djece do sedme godine

ODGOJ DJECE

Na više mjeta dotičemo se vjerskog života i odgoja u obitelji. Napose o tome govorimo kad je riječ o prirodnom i nadprirodnom odgoju, o trostrukom cilju odgoja, o majčinu i očevu specifičnom utjecaju na dijete i kad govorimo o ulozi hodočašća u odgoju djece. U poglavljiju o vjerouaku posebno se obrađuje dužnost roditelja da svojoj djeci pribave sustavnu vjersku pouku. Moglo bi dakle izgledati da je ovo poglavlje o vjerskom odgoju u obitelji suvišno, no držimo da je ipak veoma važno dati sustavni pogled na vjerski odgoj u kršćanskoj obitelji. Možda će se ova ili ona stvar ponoviti, ali tu će se dobiti kolikovo toliko zaokružena cjelina o tom predmetu.

BOG MEDU NAMA Za kršćanske roditelje ne bi smjelo biti drugog plana odgoja osim izrazito kršćanskog u kojem je sve usmjereni prema Bogu, Kristu i Crkvi. Samo prirodni odgoj ostao bi bez pravog temelja, jer će se djetetu prije ili kasnije nametnuti pitanje: »A čemu sve to? Zašto se ja moram svladavati, zašto moram biti lju-

bazan, zahvalan, susretljiv...? Zašto moram suosjećati s tudem bijedom i patnjom?...« Naravno čovjekoljublje nikad nikoga neće oduševiti toliko da se zbog drugoga odriče, žrtvuje, svladava. Tu su potrebni mnogo jači motivi, a njih nam pruža vjera. Pa i sav moralni red i društveni odnosi bez vjere u Boga počivaju na vama klimavim temeljima.

Treba dakle Boga staviti u središte našeg života, uvesti ga medu nas, i to tako da ga dijete osjeća i doživljuje, makar ga i ne vidjelo.

Vjerski odgoj djece treba početi odmah od prvih dana njihova života. Neće to biti pouka riječima, nego prije zbog vjerskog ozračja u obitelji postupno vjersko budenje djetetove duše.

Prva briga roditelja neka bude da im dijete što prije nakon rođenja primi sakrament duhovnog rođenja — sveto krštenje. Po tom sakramentu u djetetovu dušu ulazi Božji milosni život, a s njime posebno tri bogoslovске kreposti: vjera, ufanje i ljubav. Poslije djetetova krštenja roditeljska će dužnost biti da malo pomalo taj milosni život i te kreposti razvijaju. U početku će to biti prije svega njihov primjer. Iako je dijete u pr-

Seka, tata, kum i mama slikali su se nakon krštenja najmladeg člana obitelji

voj godini života još nesposobno da bilo što shvati, ono svojim promatranjem već opaža kako se roditelji i ostali ukućani vladaju u određenim zgodama, pa te geste povezuje s određenim činima. Tako ono opaža da roditelji uz jelo povezuju sklapanje ruku i molitvu i križanje, vidi ako otac ili majka poljubi križ ili koju svetu sliku ili kip. U nedjelju opaža da se drugačije odijevaju i nekamo idu, a ako još čuje i zvono prema kojem se ukućani ravnaju kad moraju poći, dijete razlikuje pomalo i to da svi dani nisu jednaki. I tako ono pomalo doživljava svoj susret s Bogom preko svoje okoline.

Taj će susret biti još življiji, ako majka ili otac budu djetetu sklapali ručice prije ili poslije jela, prije spavanja i kod ustajanja, ako budu nad njim činili znak križa ili ga prekrizili njegovom ručicom; ako mu budu pokazivali slike Isusa, Gospe, Andela Čuvara, svetaca, te križ; ako pred njim mjesto njega izgovaraju koju kratku molitvicu ili mu otpjevaju koju pobožnu pjesmu kao uspavanku.

Sve će to postaviti prve temelje za daljnji vjerski odgoj, kad dijete počne pomalo shvaćati i govoriti. Tu će pouka o Bogu biti posve prirodna, nastavak na ono što dijete već u sebi podsvjesno nosi. Sad će biti vrijeme da i ono samo nauči koju kratku molitvicu i da je redovito moli. A kako napredjuje u dobi, tako ga možemo sve više uključivati u zajedničku molitvu obitelji, gdje će ono možda tek gdje kogu riječ uhvatiti i izgovoriti, ali barem će sklopiti ručice i tako osjetiti da je došlo vrijeme kad i ono sve više ulazi u zajednički obiteljski vjerski život.

Uz molitvu djetetu je potrebno i govoriti o Богу, koji je na nebu, ali i tu među nama, makar nevidljiv, ali stvaran. On nas je sve stvorio: i tatu i mamu i bracu i sekru i tebe. On nas jako ljubi, više nego tebe i tata i mama i braco i seka. On nas sve čuva od opasnosti, pomaže nam, brine se za nas da imamo što jesti, da imamo kuću, odijelo, da ti imaš igračke. On je bio tako dobar da je sva-

kom djetetu dao tatu i mamu koji će ga voljeti i za njega se brinuti.

Tu se roditeljima pruža prilika da djetetu pokažu mnoge stvari u prirodi kao dar Božji. Tako neka mu pokažu u vrtu cvijeće, drveće i plodove na njemu, u prirodi potok ili rijeku, brdo, žito u polju, leptire, mrave, crve i toliko drugih stvari na koje naidu.

Iz svega toga svakako moraju izvući za dijete zaključak: kad je dragi Bog prema nama tako dobar da nam je dao toliko toga zato jer nas ljubi, onda i mi moramo njemu pokazati da ga ljubimo. A kako? Da budemo dobri, poslušni, da rado molimo, da se ne svadamo, da jedemo ono što nam mama dade ...

U to vrijeme veoma se čuvajmo da dijete plašimo Božjim kaznama. Inače će se dogoditi baš protivno od onoga što želimo postići. Dijete će prema Bogu uzeti pomalo odbojan stav, a ne stav ljubavi. Međutim, treba znati da je uvijek čvršća i jača vjera temeljena na ljubavi nego na strahu. I moralni život djeteta uvijek je bolje izgradivati polazeći od ljubavi prema Bogu, prema onoj Isusovoj riječi: »Tko ljubi mene, držat će moje zapovijedi!«

SUSRET S ISUSOM Od Boga stvorite-

Ija prijedimo u pouci na Boga otkupitelja, na Isusa Krista. Isusa djetetu treba prikazivati pod dva vidika: pod vidikom našeg uzora i pod vidikom predmeta naše vjere i ljubavi. Kao uzor služit će nam ukoliko je čovjek, a kao predmet naše vjere ukoliko je utjelovljeni Bog.

Najprije će biti dobro da djetetu ispri povijedimo tajnu Isusova rođenja, poklon pastira i mudraca, bijeg u Egipt i povratak u Nazaret, te dogadjaj o 12-godišnjem Isusu u hramu.

Isto tako bit će dobro ukratko ispri povijediti i povijest Isusove muke i smr-

ti, uskrsnuća i uzašašća na nebo. Može se tome još dodati i koji dogadjaj iz Isusova javnog života, posebno blagoslov male djece.

Uz pojedine Gospodnje i Gospine blagdane dajmo djetetu bar neko tumačenje koje će mu pomoći da dotični blagdan što zornije doživi. Napose će nam u tome pomoći za Božić jaslice i kod kuće i u crkvi, za Veliki petak Božji grob, za Uskrs procesiju s kipom Uskrsnulog, na Tijelovo procesiju s Presvetim, u svibnju okićen Gospin kip u crkvi. U korizmi nam u tome mogu pomoći postaje križnog puta.

Kod djece je za vjerski odgoj veoma važna zornost, jer oni još nisu sposobni stvarati sebi neke pojmove bez konkretnih slika.

Kad smo tako dijete upoznali s likom Isusa i Gospé, onda možemo mnogo lakše Isusa postaviti kao uzor djetetu, i to u ljubavi prema Bogu i u ljubavi prema ljudima. Kako je Isus pokazao da ljubi dragoga Boga? Tako da je u svemu naštojao vršiti ono što je dragi Bog od njega tražio. A on je od Isusa tražio da rado moli, da pomaže svojim roditeljima, da bude kod igre dobar, da poštuje starje, da voli siromaha i bolesnike ... i Isus je sve to činio u Nazaretu. On je svaki dan molio ujutro kad je ustao, prije i poslije jela, i navečer prije spavanja. On je rado išao majci na izvor po vodu, donosio joj je drva za kuhanje, išao je k susjedama posuditi malo soli ili kruha, kad oni nisu imali kod kuće, uvijek je bio dobar u igri s dječacima, pa su se oni s njim voljeli igrati, rado je s mamom i svetim Josipom išao u zbornicu, što je bilo kao naša crkva, i tamo se zajedno s drugima molio i učio vjeronauk, volio je slušati pouke svoje majke i svetog Josipa, bio je radostan kad je mogao dati kakav mali dar kojem siro-

Mene prima tko primi jedno takvo dijete — Isus

mahu ili kad je smio odnijeti nešto hrane kojem siromašnom bolesniku.

U svemu tome nema nikakvog pretjerivanja, jer je Isus u Nazaretu provodio uistinu život koji je bio sličan životu svakog običnog djeteta, ispunjen dužnostima kakve ćemo susresti u svakoj običnoj malo siromašnijoj obitelji.

Zaključak će biti za dijete veoma lak i jasan: ako i ono želi pokazati da ljubi dragoga Boga, onda mora raditi slično kao Isus u Nazaretu. Ali ovdje uvijek imajmo pred očima to da uzimamo djetetu za uzor Isusa u onoj dobi u kojoj se samo dijete nalazi. On mora svojim primjerom rasti zajedno s djetetom.

Nakon takvog susreta djeteta s Isusom svakako je potrebno poći još dalje. Treba mu na njemu razumljiv način reći da je Isus ne samo običan dječak, mlađić ili odrastao čovjek, nego da je on i pravi Bog. I kad mi ljubimo Isusa i kad ga bilo u čemu naslijedujemo, mi ljubimo u njemu samoga dragoga Boga i idemo onim putem koji nam je on sam

pokazao, kad je iz ljubavi prema nama postao čovjek da mogne biti među nama.

Potrebno je sada djetetu pokazati što je sve Isus kao Bog koji je postao čovjekom, za nas učinio, jer nas je ljubio. Mi smo ljudi puno vrijedali dragoga Boga i zbog toga bi nas on morao kazniti. Ali uza sve to što smo ga mi toliko vrijedali, on nas je i dalje ljubio, i bilo mu je teško da nas kazni. Stoga je eto došao dragi Isus, koji je i Bog i čovjek. I on nam je najprije dao primjer kako ćemo živjeti da nas dragi Bog može ljubiti, a onda nas je i učio. On je ljudima propovijedao, a da mu vjeruju da je on doista dragi Bog, činio je velika čudesna: ozdravljao je teške bolesnike samo jednom riječju ili dodirom, oživljavao mrtvace. Tu se može djetetu ispriovjediti jedno ili drugo čudo malo potanje. I onda treba naglasiti da tako ne mogu činiti obični ljudi, nego samo dragi Bog. A Isus je pravi Bog pa je stoga i mogao činiti takva velika čudesna.

A što je Isus učio ljudi? Ukratko re-

cimo to: da ljubimo dragog Boga i vršimo njegove zapovijedi, da se čuvamo grijeha, da ljubimo sve ljudе... Možemo dodati i nešto posve konkretno, na primjer ispričati priču o milosrdnom Samaritancu ili o rasipnom sinu. A da djetetu ulijemo u srce što više povjerenja u ono što pripovijedamo, bit će korisno pokazati mu knjigu Evanelja. To posebno vrijedi za dijete od kojih šest godina. I recimo mu da su tu knjigu napisali ljudi koji su sve to vidjeli svojim očima, jer su bili Isusovi učenici.

Posebno je važno djetetu što zornije očitati Isusovu ljubav prema nama u njegovoj muci. Nije tu dosta ispriovjediti samu muku, nego dijete mora odmah ušvatiti da je Isus trpio i umro zbog nas, da nam pribavi nebo, koje smo izgubili svojim grijesima.

Ali Isus je i uskrsnuo iz groba treći dan. On je to mogao jer je ne samo čovjek nego i Bog, dok mi kad umremo nećemo sami moći ustati iz groba živi, nego ćemo morati čekati sudnji dan, kad će nas dragi Bog opet oživjeti da dobre uzme k sebi u nebo, a zločeste da kazni u paklu.

Isus je umro na križu — tako recimo djetetu — i za tebe i za mene, jer nas je jako ljubio i želio je da dodemo u nebo. Sto onda moramo mi činiti? Prijave svega moramo Isusa ljubiti, moramo mu biti zahvalni za sve ono što je za nas učinio da nas spasi, moramo biti spremni da nešto za njega trpimo, kao na primjer kad se udarimo ili padnemo, kad nas nešto boli. Moramo iz ljubavi prema njemu učiniti i neke žrtvice: odreći se kojega bonbona, odmah doći kad nas mama zove od igre da joj nešto donesemo ili učinimo, da jedemo i ono što je baš ne volimo ...

Razumije se da sve ono što djetetu govorimo mora biti točno, makar rečeno i na dječji način, jer tu se radi o

vjerskom odgoju, a ne o pričanju dječjih priča bez dubljeg značenja. Nadalje, ono što otac i majka dijete poučavaju mora na sebi nositi pečat uvjerenja da i oni sami u to čvrsto vjeruju i da to nije samo za malu djecu. A to ćemo najbolje potvrditi, ako češće pred skupljenom cijelom obitelji čitamo koji odlomak iz Evandelja, napose u subotu navečer onaj odlomak koji će se čitati sutra kod svete mise.

SUSRET S CRKVOM Dijete je već na dan svoga krštenja postalo članom Crkve. Ipak ono postepeno ulazi u širo župnu zajednicu gdje u punjoj mjeri može doživjeti svoje pripadništvo Crkvi. Obitelj je Crkva u malom, župna zajednica predstavlja već više općenitost Crkve, jer tu se ne nalazi samo jedna obitelj, nego mnoge, koje sve zajedno sačinjavaju jednu cjelinu, jednu veliku Božju obitelj.

Čim dakle dijete počne govoriti i pomašno shvaćati, povedimo ga u župnu crkvu. Tu mu najprije pokažimo mjesto gdje je postalo dijete Božje, tj. krstionicu. Neka je i poljubi. Dobro je da s majkom ili ocem zahvali dragom Bogu za tu veliku milost krštenja. I inače češće ga povedimo do krstionice i tu molimo s njim za milost ustrajnosti u svjetu vjeri.

Nakon toga pokažimo mu oltar i rasputaćemo mu ukratko da tu dragi Isus kod svake svete mise dolazi među sakriven pod prilikom kruha i vina. I onda mu pokažimo svetohranište i recimo mu: »Eto, tu je dragi Isus! On je tu iz ljubavi prema tebi i meni i prema svima ljudima. On želi da mu mi češće dođemo u pohode i da ga tu pozdravimo i da mu se poklonimo. Stoga rado dodjeli njemu. On će te blagosloviti i pomoći ti da budeš dobar ...«

Dubravko je
„prerasao“ tatu

Veoma je poželjno da roditelji dijete barem povremeno povedu i na svetu misu. Ništa zato što će ono u početku biti možda malo nemirno, šetati se po crkvi ili možda glasno štograd zapitati. Upozorimo ga kod pretvorbe da će se sada dragi Isus pojavit na oltaru, pa ćemo mu se mi svi pokloniti i pozdraviti ga. Kad roditelji pristupaju k svetoj pričesti, neka dijete bude uz njih, da bude svjedok tog dogadaja. Dobro će biti da mu prije toga kažemo koga će tata, mama, braco i sekra primiti u svetoj pričesti. Lijep je običaj da majka ili otac nakon pričesti dijete poljube i tako ga na neki način učine dionikom svoje sreće i Kristove ljubavi.

Govorimo djetetu već sada da će i ono kad pade u školu, isto tako primati Isusa u svetoj pričesti.

U crkvi neka dijete aktivno sudjeluje kod skupljanja darova na prikazanje. Dajmo mu već kod kuće nešto sitnog novca i rastumačimo mu da će to darovati dragom Isusu kod svete mise. Naučimo ga i to da moli za sve ljude: za sebe, za mamu, tatu, braču, sestre, prijatelje, djecu koja nemaju što jesti, djecu

koja još ne poznaju dragog Isusa, za zlostovođe ljudi da postanu dobri, za djecu koja nemaju tate ni mame i za koju se nema tko brinuti, za bolesnike, za siromaše ...

Budemo li tako pomagali djetetu da se od svojih prvih godina susreće s Bogom, Kristom i Crkvom, onda ćemo postaviti prilično čvrste temelje za njegovu vjeru, koja mora dalje rasti i razvijati dok ne dosegne puninu.

Kako vidimo, i za oca i za majku trazi se mnogo kršćanskog duha i kršćanske požrtvovnosti da mogu izvršiti ovu tako važnu i uzvišenu zadaću: da kršćanski odgoje svoju djecu. To mogu samo oni roditelji koji i sami žive od svoje vjere, tj. kojima je vjera srž njihova života, a ne samo nešto usputno, s čime se susreću tek nekoliko puta godišnje, možda na velike blagdane. Stoga, roditelji, koji iskreno ljubite i svoju djecu i vječnu sreću svoje i njihove duše, izgradite u sebi prave kršćane, ljudi vjere. Trudite se da vam vjera postane život, snaga i jakost; da vam Bog, Krist i Crkva budu bliži, oni koji žive s vama i s kojima se vi susrećete na svakom koraku u svojem životu i radu ...

Juraj Gusić, DL

MISIONARSKE PUTOSITNICE

Zupna Crkva sv. Josipa na Marindvoru

GRADSKE MISIJE U SARAJEVU

U zadnje vrijeme rijetko sam bio tako zadovoljan na kraju misija održanih u jednom gradu, kao što sam bio 13. studenoga 1972. godine.

Svršavali smo taj veliki i ozbiljni posao u župi sv. Josipa u Sarajevu, gdje radi već osam godina vrijedni župnik preč. Mato Bičić.

To je grad Centar Sarajeva. To je dijaspora. Katolici pomiješani ne samo s ateistima, nego i pripadnicima drugih vjera. A opet — Misije su uspjеле. Zašto?

OBIJANJE PRAGOVA

— Velečasni, dobro nam došli! Ali, oprostite, vi se nekako sami smjestite. Neću se vratiti do navečer. Idemo i ja i g. kapelan po kućama nositi pozivnice za misije ... Tako nas je pozdravio — O. Ivana Lojnu i mene — župnik kada smo prispjeli u Sarajevo.

— Pozivnice? Kakve to pozivnice?

— Želim da u svaku kuću osobno dođem i da se osobno porazgovorim s članovima naših katoličkih obitelji, te ih upozorim na misije. Treba obići preko 1900 pragova.

To baš nisu učinili. Osobno nisu došli do sviju. Ali su programi ušli u svaku obitelj, a župnik i kapelan obišli su oko 900 obitelji. Nisu se dugo zadržavali. No, njihova je prisutnost za misije puno znacila. Upozorila je vjernike da župnik učlaže velike napore za misije, da mu je do misija jako stalo, i da ih smatra velikim poslom. Uostalom, to se vidi i iz samoga teksta na podijeljenim programima.

»Braća i sestre. Kao Vaš Župnik, koji se sa svojim suradnicima brine za spašenje vaših duša, pred ove Misije sažeo bih u par riječi svoju poruku, koja neka dopre do ušiju i srdaca sviju župljana:

Mladi župljani Sv. Josipa u Sarajevu

BOG ZOVE NA MISIJE. DODITE I POSLUŠAJTE. Odazovite se odmah i dodite već prvog dana. Sudjelujte aktivno u njima do kraja. Na koncu ćete priznati: Hvala Bogu, što nam posla misionare, koji nam pokazaše u čemu je pravi život i sreća.«

ANGAŽIRANJE NADBISKUPA

Da ove Misije dobiju još veću važnost u očima vjernika, Župnik se pobrinuo da sam sarajevski Nadbiskup Dr Smiljan Čekada otvori Misije, zazove Duha Svetoga i održi uvodnu misionarsku propovijed. Smatram da je to bila sretna misao i da je to osiguralo dobar početak. A dobar početak, znademo, pola je svršetka.

Nadbiskup je bio otvoren i zato zgrabio srca.

»Tko može garantirati da se naši ljudi, koji se prije 20, 30, pa i 40 godina

krstiše u Katoličkoj Crkvi, još uvijek osjećaju njezinim članovima? Statistika je iskazala da u čitavom Sarajevu, u sve četiri naše župe, ima 40.000 Hrvata, krštenih i nekrštenih. A koliko je od njih vjerujućih i praktičnih vjernika? To je teško reći. Ja bih rekao da njihov broj ne prelazi nikako 30.000.«

Daleko od svakoga triumfalizma, ali i defetizma, nego otvoreno iznoseći brojke, Nadbiskup je kao sjećivom, snažnim govorničkim uvjerenjem, iznosio nove podatke.

»Između Prvog i Drugog Svjetskog rata oko 250.000 katolika u Jugoslaviji prešlo je na druge vjere. Ja sam u to vrijeme bio mlad svećenik. Bio sam urednik Katoličkog Tjednika, ali sam često pomagao u župnom uredju župe Srca Isusova. I moram vam reći da sam često izlazio iz kancelarije tmuran i čemeran. Nije bilo gotovo dana da u kancelariju

nisu došla tri čovjeka. Jedan, koji je izjavio da istupa iz Katoličke Crkve, i dvojica svjedoka koji su njegovu izjavu poslušali. Prema mojim neslužbenim podacima samo u župi Sv. Isusova u Sarajevu istupilo je godišnje iz Katoličke Crkve oko 300 duša, oko 300 vjernika... Tko može ustanoviti da li danas još neki katolici dušom i srcem pripadaju Crkvi ili ne?«

Riječ Nadpastira nije bila uzaludna. Njegovi su ga vjernici poslušali. Svakog dana crkva je bila ispunjena kršćanima, koji su došli slušati Božju poruku ljudima današnjice...

MLADEŽ PREDNJAČI

Odmah prvi dan odredili smo poseban program za mladež stariju od 15 godina. U dvadeset sati. U posebnoj, lijepo uređenoj i parketiranoj dvorani.

Došlo ih je prvi puta 98.

Drugu večer ih je bilo 125, treću 150, četvrtu preko 180, a u četvrtak oko 200. Toga dana,iza kraće pouke, sedam je svećenika isповijedalo mladež do iza deset sati navečer. Jedan je rekao:

— Bila je to dobra ideja nas mlade zasebno skupiti na svetu isповijed. Došli su mnogi koji ne bi inače pristupili da su se morali gurati s bakama...

U petak su mladići na svećan način unijeli misijski križ u crkvu. Dok je ostali svijet ljubio križ da dobije potpuni oprost, trebali su mladići i djevojke imati svoj program u dvorani. Ali,iza nekoga vremena, vidim ih kako se motaju po crkvi.

— Zašto niste na svom predavanju?

— Previše nas je. Ne možemo stati. Došli smo slušati toga »doktora na kvadrat«, koji je došao iz Zagreba.

Naime, najavili smo predavanje o. Josipa Weissgerbera, predsjednika Obiteljskoga Instituta u Zagrebu, koji se upravo tih dana vratio iz Belgije sa svojim

drugim doktoratom. I našlo ih se mlađih te večeri do 300, koji su slušali s najvećom pažnjom, ali i diskutirali preko ceduljica. O. Josip je govorio uistinu lijepo. Vidi se da je psiholog po struci.

»Vi ste stvoreni za Boga. Žena je dana mužu da se on o tome uvjeri. A obratno isto vrijedi: i muž je dan ženi da se i ona o tome uvjeri.

Paul Valery, francuski pjesnik — inaćemlenit literata — nije bio baš intezivno religiozan — ali nije bio ni ateista — rekao je ovo: »Bog je video da je čovjek sam i onda mu je dao ženu da uvidi još više da je sam.« Paradoksalno zvuči, ali je istina. Istom doživljaj duboke ljubavi otkrije čovjeku dimenzije i vrednote života. Biti sam to je definicija pakla.

Gdje se vidi da je čovjek stvoren za Boga? Treba pogledati u svoje srce. Svi mladići i svaka djevojka ovim velikim srcem za Boga stvorenim, ljubi svoga bračnoga druga, svoga zaručnika. I tu mora doći do jednoga spasonosnoga razočaranja. Ljudski pogled, ženin i mužev, beskrajan je. Na tom prodornom, nezustavnom pogledu koji je vječno stvoren za Boga, mora prije ili kasnije sve izbjegjeti. Zato »ljudskom srcu uvijek nešto treba, zadovoljivo nikad posve nije, čim željena cilja se dovreba, sto mu želja namah iz njeg kljije.« To su najljepši stihovi hrvatske literature. Tu je tako duboko zahvaćen i opisan taj ljudski nemir...

Nijedna djevojka, nijedna žena, nijedan muškarac neka sebi ne utvaraju da će svome bračnom drugu dati nebo. Može mu dati samo osjećaj da treba ići dalje...

O. Josip Weissgerber održao je tri vrlo uspjela predavanja za mlade. Čvrste riječi padale su na plodno tlo. I to će ga sigurno potaknuti da češće skoči u životni kontakt s mladima u toku svetih Mi-

sija te tako »prodai« svoje obilno znanje.

OBITELJSKI TON MISIJA

U župi sv. Josipa u Sarajevu uzorno je vodena župna kartoteka. Dvostruka je. Jedna po prezimenima, a druga po abecednom redu ulica. Tako se veoma lako može dobiti pregled pravoga stanja u župi.

Tome pomaže i poseban izvadak iz kartoteke: Obiteljsko stanje u cijeloj župi. Sve lijepo naznačeno. Zanimljivi su tu podaci.

Ove 1972. godine bilo je u župi blagosloveno 1975 stanova. Od toga broja 294 obitelji živi bez crkvenoga vjenčanja. Znači preko 12 posto. Ili se neće vjenčati, ili se ne mogu vjenčati jer im je živ još vjenčani drug s kojim su se prije vjenčali u crkvi.

Začudujući je broj od 305 stanova u kojima živi samo jedna osoba. To zapravo i nije obitelj. Sa dva člana ima 395 obitelji. Znači da od ukupnoga broja od oko 2.000 obitelji, njih preko 700 ima samo dva člana. Nemaju ama baš nikavu budućnost sami. Niti je donose svoje narodu i svojoj vjeri.

Uredno vodene statistike pokazuju da sa tri člana ima 398 obitelji. A sa četiri člana 393 obitelji. Dakle, skoro 1.500 obitelji neće povećati ni na koji način broj vjernika u sarajevskoj župi sv. Josipa. Jer život se pomalo počinje prelivati u porast ondje gdje jedna obitelj ima barem pet članova.

Samo je 167 obitelji s pet članova. A sa šest članova još manje: svega 53. Sa sedam članova ih je tek 15. Osam članova imaju svega osam obitelji. Sa devet članova svega četiri, a sa deset članova samo jedna obitelj. Neuvjedeno ih je 53. Ukupno 5.282 duša uvedeno je u župnu kartoteku.

Misionar o. Zvonko Majić predvodi procesiju

Iz svega se vidi kako je problematično nadati se nekoj tobožnjoj budućnosti vjere samo u gradovima. Ako je tako u Sarajevu, kako je tek u drugim gradovima? Vara onaj utisak da su u gradovima puno crkve. Često se vraćaju ti vjernici svojim praznim i hladnim stanicima...

Što su mogli misionari drugo nego čitavim Misijama dati obiteljski ton. Zapravo ono što već inače rade. U svim propovijedima i staleškim nagovorima iznešeno je stanje. Davana su rješenja. Osim redovitoga programa evo što je posebno učinjeno za obitelji tokom misija:

— U četvrtak pred ciljem župom i punom crkvom zajednička obnova bračne vjernosti koju su položili bračni drugovi na dan svoga vjenčanja. Djeca na poseban način čestitaju svojim roditeljima.

— U nedjelju zajednički savez obitelji s Kristom Gospodinom po kome se obitelji obavezaše da će u svojoj sredini Kristovo Srce ustoličiti na prijestolje doma da bude središte čitavoga njihovoga života.

Mlađe je prednjačila u misijama

— U nedjelju poslijе podne posebna riječ mlađim bračnim parovima o tome kako mogu na kršćanski način regulirati broj djece, a da se ne bave abortusima, truju pilulama, oskrvnjuju bračnim onanizmom.

Mlađe je zapravo najviše i slušala o zakonima ljubavi. I to ne toliko pod vidirom ljubavi prije vjenčanja. Nego više o zakonima sretnoga i plodnoga bračnoga života.

ŠTO ĆE BITI NAKON MISIJA?

Iz Sarajeva smo otišli dosta dobro raspoloženi. Ne samo zbog misija, nego još više zbog toga, jer smo znali da će netko, osim župnika i njegova vjernoga i revnoga kapelana g. Luke Brkovića, nastaviti misije. Naime:

U subotu, prigodom proslave Majke Božje, župnik je podijelio 900 listića. Na svakom je bilo napisano:

»GLASAČKI LISTIĆ. Od predloženih kandidata za Župno vijeće župe sv. Josipa u Sarajevu biram slijedeće.«

Slijede 33 imena i prezimena vjernika te župe s njihovom adresom. Trebalo je zaokružiti 16 imena. Dvadeset prvih bit će izabrani. Preko 550 listića bilo je ispunjeno. I dobilo se 20 izabranika, koji su se nakon misija našli na svom prvom radnom sastanku. Među tom dvadesetoricom mlađe je posebno izabrala svoje kandidate. Gimnazijalci i srednjoškolci jednu djevojku i mlađicu, a starija mlađe po jednu studenticu i studenta.

Bio sam prisutan na prvom zasjedaju. Ljudi su se oduševili. Uvjeren sam da ove misije neće doživjeti sudbinu tolikih drugih naših pothvata. Donijet će trajniji plod. Zašto? Jer će Župno Vijeće preuzeti ulogu trajnoga misionara u svojoj župi.

Pero Bulat, pučki misionar

O. FRANJO SIPUSIĆ

MOJA VJERA

61. KATEHEZA

Predodredenje

Na kraju raspravljanja o milosti ma evo i kateheze o predodredenju. Nakon govora o djelotvornim milostima nije nam teško razumijeti riječ, da je svako spasonosno djelo Božji dar i dobročinstvo. Ako je tako s dobrim djelima, to više je milost konačne ustrajanosti Božji dar. To nas uči i Tridentski sabor kad veli: »Tko bi naučavao da pravednik može bez osobitog dara ustrajati, ili tko bi naučavao da s tim darom opet neće ustrajati, neka bude izopćen!« (DS 1572). Radi se dakle o milosti konačne ustrajnosti, i ta milost jest osobito dobročinstvo Božje. Tko će taj dar primiti taj će se spasiti, a tko ga nije primio neće se spasiti. To je glasovito i teško pitanje predodredenja, predestinacije. Površan pristup ovom problemu dovodi do zabune i prkosnog prigovaranja Bogu. Netočno i površno shvaćanje predočuje sebi predodredenje kao Božju odluku da jedne između ljudi spasi a druge da upropasti. Međutim, stvari ne stoje tako. Da bismo pravo shvatili o čemu se radi

valja nam pomno ispitati što je predestinacija, koji je njezin temelj i njenopravdanje. Napominjem odmah da željene jasnoće nećemo imati. Razlog je vrlo jednostavan: Predestinacija jest Božji dar, konačna i najveća milost, a izvor te milosti mi ne možemo u potpunosti istražiti. Razlozi ipak koje ćemo navesti zadovoljavaju i smiruju.

CINJENICA

PREDODREĐENJA Od svih auktora Svetoga pisma predodređenjem se bavi samo sv. Pavao. U pismu Rimljanim napisao je ove riječi: »Znamo da Bog čini, da sve pridonosi dobru onih koji ga ljube; onih koji su Božjom odlukom pozvani, jer je one koje je predvidio i predodredio da budu jednaki slici njegova Sina, da ovaj bude prvorodenac među mnogom braćom. A koje je predodredio, one je i pozvao; koje je pozvao, one je i opravdao; koje je opravdao, one je i proslavio.« (Rim 8, 28-30). — U prvoj poslanici Korinćanima opet piše: »Minavješćujemo mudrost među savršenima, ali ne mudrost ovoga svijeta, ni knezova ovoga svijeta osudnih na propast. Naprotiv navješćujemo mudrost Božju tajanstvenu i sakrivenu; onu koju Bog od vječnosti

predodredi na našu slavu.« (1 Kor 2,6). — Knezovi su ovoga svijeta dakle određeni za propast, a pravednici za slavu.

U pismu Efežanima naučava opet Pavao: »On (Bog) nas u njemu sebi izabra prije stvaranja svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; u ljubavi nas predodredi sebi za sivone po Isusu Kristu prema odluci svoje volje na hvalu slave svoje milosti.« (Ef 1,4-6). — Zatim: »U njemu (Kristu) smo primili svoju baštinu pošto smo predodredeni nakon onoga koji sve radi prema odluci svoje volje . . . (Ef 1,11).

Predodređenje dakle postoji. Iz naučavanja Pavlova Božja je odluka o tome jasna. Pitanje je na koga se ona proteže i obzirom na što se proteže. Bez osobitog razmišljanja čini nam se pravo da tako jest. Ako je Bog spremio veliku večeru, on će na nju pozvati one koje on hoće. Uostalom on je sve pozvao. Tragedija je u nečem drugom, ne u Božjem predodređenju.

PRODUBLJUJE SE PITANJE PREDODREĐENJA I SPREMA SE TEREN ZA ODGOVOR

Kako je Pavao jedini od biblijskih pisaca koji jasno govori o predodređenju, tako je on opet najjasniji kad govori o Božjoj namjeri da sve ljudi spasi: »to je dobro i ugodno pred Bogom spasiti ljudem našim, koji hoće da se svi ljudi spase i da dođu do potpune spoznaje istine« (1Tim 2, 3). Izvan svake je sumnje da Bog želi da se svi ljudi spase. Zašto onda predodređenje? Da li je Bog uistinu jedne odredio za spasenje, a druge za propast? — Niže, velimo. — A možda na neki način i jest! Otvorite deveto poglavlje

poslanice Rimljanim. Iznijet ćemo gotovo čitavo poglavlje u nešto skraćenom obliku pomno čuvajući Pavlovu misao i riječi: Pavao je žalostan što Izrael ne vjeruje. On je spreman sve učiniti, da bi ga obratio. To je njegov narod. Tome naruđu pripada posinjenje i Slava, Zavjet i zakonodavstvo, bogoštovlje i obećanja; njihovi su patrijari, od njih potječe Krist po tijelu koji je iznad svega Bog blagoslovjen zauvijek. Ali, ako Židovi propadnu, to ne znači da je propalo Božje obećanje. Nisu svi Izraelci pravi Izraelci, niti su svi prava djeca Abramova, zato što su njegovo potomstvo. Već je davno rečeno: U Izaku će se s pravom zvati tvoje potomstvo. To znači da djeca po prirodnom rođenju nisu odmah djeca Božja, nego djeca rođena po obećanju. To se ne očituje samo tu u slučaju Abramovu, nego i u slučaju samoga Izaka, sina obećanja. Žena njegova Rebeka zanjela je blizance. I dok se još nisu ni rodili, niti činili kakvo dobro ili zlo, njoj je rečeno: **Stariji će služiti mlađemul**, a rečeno joj je da se očituje Božja odluka, koja je donešena po slobodnom izboru, dakle ne ovisi o dijelu, nego o onorne koji pozivali (Tu Pavlovo razmišljanje o predodređenju dosije svoj vrhunac): **Jakova sam ljubio, a Ezava nisam ljubio.** — Bog zbog toga, nastavlja Pavao, nije nepravedan. On iskazuje milosrde onima kojima ga hoće iskazivati. Prema tome, izbor nije stvar onoga koji hoće, ni onoga koji trči, već Boga koji se smiluje. On iskazuje milosrde onome kome hoće, a čini tvrdokornim onoga koga hoće. — O čovječe, tko si ti da Bogu prigovaraš? Zar će rukotvorina reći majstoru: Zašto si me ovako učinio? Zar

lončar nema vlasti nad glinom da od iste ilovače napravi jednu vazu za stol, a drugu za skrivene potrebe. Nemamo stoga prava da prigovaramo Bogu. **On je s velikom strpljivošću podnosio one koji su sebe učinili prikladnjima za propast**, da se tako očituje njegovo milosrde prema, posudama koje je spremio za slavu, prema nama koje je pozvao bilo od Židova bilo od Pogana. — Nema dakle plemstva po rodu, nego po pozivu. I da nam Gospodin nad vojskama nije ostavio tog potomstva (po pozivu), bili bismo pusti kao Sodoma i Gomora . . . (Rim 9, 1-29).

Na čemu smo sad? Čitav problem izgleda nerješiv. Činjenica predodređenja se Pavlovim razlaganjem samo učvrstila i zaoštrela. Jest, tako je. Samo još uvijek ostaje otvoreno pitanje, tko je zahvaćen predodređenjem. Da bismo se mogli kako tako približiti raspletu, moramo pogledati više stvari. Moramo promotriti, što znači to, da Bog želi da se svi ljudi spase. — Sto znači, kad velimo, da Bog zna naše buduće stvarne čine, i da li mi njegova predviđanja i znanje možemo nazivati njegovom voljom? — Na ovo posljednje pitanje odgovaram odmah ukratko. Dakako da Božja predviđanja možemo nazivati i Božjom voljom, samo se tu ne radi o predhodnoj volji ili stvaralačkoj nego o volji uvjetovanoj našim djelovanjem, našom slobodnom odlukom i suradnjom. Ako se već govori o predodređenju, mi se sami predodređujemo za zlo. Nemojuće je da bi Bog koga fizički predodredio za zlo. To je protiv njegove naravi. Predestinaciju treba isključivo primijeniti samo obzirom na dobro. Obzirom na zlo radi se kod Boga samo o predviđanju, predzna-

nju. Kad dakle sve ovo stavimo na svoje mjesto i protumačimo još i ono što dosad nismo rekli, vidjet ćemo da drukčije i ne može biti i da je baš ovako pravo, iako ne niječem da otajstvo ostaje. Nismo naime kadri sve prozreti.

BLAGOSLOV NAJVEĆE MILOSTI

Predodređenje zovemo **blagoslovom**. Ono to i jest. Biti pozvan na veliku večeru, i to efektivno, u istinu, je to blagoslov. Tu su ispunjene sve želje, i povrh toga. — Predodređenje jest **milost**, jer je ono uistinu dar u obliku poziva i nagrade, a ujedno je to najveća među milostima, jer se po njezinu primitku više ništa ne da izgubiti i ništa protumašiti. Tu milost Bog je želio svima dati. A želio ju je dati na način na koji je slobodna bića mogu primiti. Bog nam je »silom« dao život, jer je to bilo prije nego smo bili slobodni, ali kad jednom postanemo slobodni i kada postanemo kadri primiti milost kao dar po slobodnoj odluci, tada Bog više neće gaziti naše slobode. Kad velimo tako, da Bog želi da se svi ljudi spase, tada želimo naglasiti kako Bog želi da se svi ljudi slobodno odluče za njega, jer je tu i poziv na večeru i mogućnost da se odazovemo. Ako odaziv ne uslijedi, tada to nije protiv sveopće spasilačke volje Božje. Ona stoji neokrnjena. U tom jest manjak ljudske slobode što se po njoj možemo upropasti i sve izgubiti, ali je ona i temelj naše zrelosti i nagrade. Tako smo odgovorili na pitanje što znači da Bog želi da se svi ljudi spase. On to želi ovisno o našoj slobodnoj odluci.

Sad moramo odgovoriti na pitanje, što znači to, da Bog zna naše buduće stvarne čine, i da li mi njegovo predznanje možemo nazivati voljom. — Usprkos tome što Bog želi da se svi ljudi spase, on točno zna da se svi ljudi neće spasiti; zna i tko se neće spasiti. Možemo li to njegovo predznanje o propasti nekog dijela ljudi nazvati njegovom voljom? — Dakako da možemo. Samo se tu ne radi o njegovoj stvaračkoj volji, nego o volji koja po našem načinu mišljenja slijedi njegovo znanje. To je tzv. suslijedna volja, volja koja slijedi njegovo znanje, iako nije važno da li su oni o kojima se radi već postojali ili će postojati. Bog zna ljudsku slobodnu odluku, i zbivanja oko tih osoba možemo nazivati Božjom voljom. Tu se očito ne radi o tome da Bog bude krvac nečije nesuđenje, i nema nikakva temelja zvati ga na odgovornost zbog predodređenja, jer je to predodređenje, obzirom na zle, zapravo samo **predznanje i određenje koje predpostavlja ljudski slobodan izbor i odstupanje**.

Tako smo došli do mjesača gdje valja naglasiti da se nikako ne može govoriti o predodređenju na zlo, nego da se jedino može i to s pravom govoriti o predodređenju na dobro. Sve ono što mi zapravo imamo prigoroviti predestinaciji svodi se na prigovor zašto upropričavati ljudi. Nas dakle žulja zlo. A to je baš ono što od Boga ne dolazi. Nema ih, i ne postoje predestinirani od Boga na zlo (DS 1567). I ako se radi kod zlih o nekoj predestinaciji, predodređenju, tada je to predestinacija o kojoj ne govorimo ovde, a to je predestinacija na kaznu, koja slijedi nakon slobodnog izbora zla. »Ostale pak,

naučava nas koncil u Carisiacu, koje je ostavio u masi propasti **po sudu pravde**, znajući da će propasti, ali ih nije predodredio za propast; kako je pravedan, dosudio im je vječnu kaznu. I tako pravim predodređenjem zovemo samo ono kad se radi o daru milosti i kad se radi o zadovoljavanju pravde.« (DS 621).

Time smo o predodređenju rekli što smo znali i što je trebalo. Ne tačim, da je problem težak, ali nije nerješiv, i odluka nije nepravedna. Bog naime kuca na svaka vrata. Zašto ga kriviti što ih čovjek nije otvorio? Zašto ga ne bismo blagoslovili što je neke prisilio da mu otvore vrata? Zašto ga kriviti i zvati na odgovornost što je unaprijed znao da taj i taj neće otvoriti vrata? — Kao i sunce, što je sjalo po svim prozorima; na nekim se rascvalo cvijeće dok su drugi ostali pusti. Zašto kriviti sunce što nisu okićeni svi prozori? Sunce je bilo svima darežljivo, ali nije bilo jednakog odgovora. Ako je sunce izmamilo čarobne boje na cvijeću, jest to je njegov dar, ali to isto sunce je osvetnik na golim prozorima gdje nemilo prži. Kad se sami nismo suradnjom predodredili za blagoslov, nemojmo se čuditi kad nas sunce predodredi za oganj.

Istina o predodređenju nije samo istina koja prijeti. Ona je očitovanje ljubavi i pravde. Bog svojih ne ostavlja. On nas kao majka nosi na svojim rukama i on neće dozvoliti da zločina stane uz bok s dobrotom, a oni koje je pozvao tako da se odazovu, blagoslivat će ga svu vječnost zbog neopozive ljubavi.

62. KATEHEZA

Sakramenti

Nakon poglavљa o milosti slijedi poglavљje o sredstvima milosti, o sakramentima. Isus Krist je ustanovio Crkvu zato da nas posvećuje, da budemo Božji, da budemo bolji, da restemo u dobroti. Tu dobrotu mi postizavamo po milosti, koja je nutarnje počelo Božjega života. Naše se posvećenje osim toga postizava isposvjedenjem prave vjere i dobrih djelima. Postavlja se pitane da li je Krist osigurao svojoj Crkvi sredstva posvećenja. Naime, milost nam je potrebna, kako doći do nje? Odgovor glasi: Krist je ustanovio sakramente kao sredstva posvećenja. Slikari kadikad Crkvu prikazuju kao grad sa sedam živih izvora. Tu se nalazi više biblijskih slika ujedinjenih, a želi se reći da je Krist osigurao Crkvi izvore milosti. Na nama je da ih potražimo i da se napojimo vodom života.

ŠTO ZNAČI RIJEĆ »SAKRAMENAT»? U doba rimske države kod civilnih sporova morali su tužitelj tuženi položiti sudu svotu novca, koja se zvala jamčevina, sacramentum. Tko bi izgubio parnicu izgubio bi i svoju jamčevinu. Riječ »sacramentum« vezana je s riječju »sacrum« — sveto, jer i jamstvo jest svetinja, **zalog istine**. Riječ »sakramenat« nadalje znači kod starih zakletvu na zastavu. Vojnička tako zakletva na vjernost zvala bi se kod Rimljana »sacramentum«, dakle **prisega**.

Time bi uglavnom bio iscrpljen pojam riječi »sakramenat« u profanoj upotrebi. No riječ je postala svojim religioznog rječnika i sakramenat tu označuje **vjersku tajnu**, otajstvo. No ni time nije iscrpljen sadržaj te riječi. U značenju koje riječi sakramenat daje Crkva postoji čitav niz obreda kojima se posvećuju vjernici. No i to je imenska **određenica** izvedena iz značenja same riječi. Stvarna definicija ima kudikamo dublji smisao koji ćemo promotriti: U Kristovoj Crkvi riječ sakramenat znači ne samo jedan od sedam obreda za posvećenje vjernika, nego sakramenat jest **djelotvorni znak milosti**. To je kratko rečeno, a znači da je sakramenat obredni znak koji je postavio sam Bog da nam po izvedbi predočuje nutarnju milost i da je po primjeni daje. Predočuje milost i daje. Tako je Krist rekao: »Idite po svem svijetu, naučavajte sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha svetoga. Učinite ih na taj način mojim učenicima.« Dakle vanjski znak pranja uz riječi posvete Presvetom Trojstvu nije samo znak, obred vanjskog čišćenja, nego po riječi Kristovoj postaje **djelotvorni znak milosti**. Kad taj znak bude nekome priopćen, on će postati Kristovim učenikom. Dakle sakramenat jest **znamak**, jest znak **milosti**, jest **djelotvoran znak milosti**. Sve ćemo to po redu protumačiti.

SAKRAMENAT JEST ZNAK

Ima **naravnih znakova** gdje je znak povezan s onim što otkriva: gdje je dima tu je i vatre, veli naš narod; stisnuta pesnica, znak je srdžbe; munja predhodi grom. — No ima i takovih znakova koje su ljudi uta-

načili. Svi prometni znakovi po našim cestama **ugovoreni su znakovi**. I ti znakovi čovjeka ne obogačuju nego ga čuvaju, upozoravaju, usmjeruju. Kad velimo da je sakramenat znak, tada ga ne želimo uvrstiti niti u naravne niti u ugovorene znakove. Sakramenat jest osobiti znak, koji ima doduše nešto od naravnog znaka; ali ono najbitnije ima od određenja onoga, koji je taj znak izabrao i primijenio da mu bude sredstvo posvećenja. Tako obredno pranje kod krštenja označuje i nutarne čišćenje, ali to nije sve. Ono ga **izvodi** po priopćavanju nutarne milosti preporoda. Uzimanje »kruha« nije samo znak blagovanja, nego je sudioništvo, pričest u Božjem životu, gde se božanski život u nama baštim hranjenjem podržava i očituje i privodi svome ostvarenju. Sakramenat jest znak, ne bilo kakav, nego osobit znak, koji svoju snagu dobiva po svom začetniku, koji je uz taj znak vezao svoju milost, svoj dar.

SAKRAMENAT JEST ZNAK MILOSTI Svojstvo sakramenta kao znaka jest to da taj znak nije puki pokazivač smjera, **nego nešto daje**, stvara milost, i to po nakani, zasluzi i volji Krista osnivača. Tako s materialnim obredom mi dobivamo ono što nikako ne bismo mogli postići. Sakramenti su naime u našoj vlasti. To bi bilo otprilike tako kao kad bismo sami mogli napisati dokumentat o baštini. Jednim potezom, znakom koji je u našoj vlasti, postizavamo učinak koji prelazi naše moći. Sakramenat jest dakle znak. Ljepša je riječ ako velimo **znamen** milosti. Kod krštenja znamen milosti novog rođenja; kod potvrde znamen jako-

sti za ispunjavanje vjere; kod Presv. Oltarskog sakramenta znamen jačanja i podržavanja milosnog života; kod pokora znamen nutarnjeg opravdanja i vraćanja izgubljenog prijateljstva; kod bolesničkog pomazanja znamen pomirenja s Bogom i dozrijevanja u jakosti za posljednje kušnje. Kod ženidbe sakramenat jest znamen jedinstva u ljubavi sa željom primanja i odgajanja potomstva; kod svećeničkog redenja sakramenat jest znamen duhovnog očinstva i vlasti nad Božjim narodom i sredstvima milosti. Osim toga kod oba ova sakramenta osigurane su staleške milosti za savršeno izvršivanje poziva. Osim toga

SAKRAMENAT JEST DJELOTVORNI ZNAMEN MILOSTI

Maločas spomenimo oporuku, testamenat, dokaz baštine. Taj znak nije kao drugi znakovi. Smrču darovatelja baštinik postaje vlasnik. Njegova oporuka jest jedan osobiti dokaz, znak, simbol koji je djelotvoran, efektivan. I to na jedan sakramentu svojstven način efektivan, učinkovit. Veli se to teološki »ex opere operato« tj. izveo si znak, ako nema u primaocu zapreke, slijedi milost. Znači da plod sakramenta ne ovisi o osobnim kvalitetama djelitelja sakramenta. Rezultat je isti da li sakramenat dijelio svetiji ili manje svet svećenik. Sakramenat donosi svoje. Dakako da je uvijek bolje ako se tvarnom vršenju sakramenta pridruži i čudoredna vrlina djelitelja.

Protumačili smo tako odredenicu sakramenta. On je vidljivi znak ne-

vidljive milosti ili točnije rečeno »signum gratiae efficax — znamen milosti djelotvoran.«

STRUKTURA

SAKRAMENATA Čovjek je jedno jedinstveno biće, no u sebi sastavljeno od duše i tijela. Tako su slično sazdana sva stvorenja bića od dva stozerna elementa materije i forme. Tu diobu rado je naglašavala Aristotelova škola, a kako je Aristotel utjecaj na školaističku teologiju i filozofiju bio velik tako su teolozi tražili u strukturi sakramenata tu diobu. Nije im je bilo teško naći, jer upravo nešto takovo i postoji, s napomenom, da kod sakramenata taj pojam dvojnosti, tj. materije i forme nije jednoznačan. Ipak u svakom sakramentu imamo riječi očitovanja, ustanove i primjene i uz to samu radnju, obred koji obavljamo. Kod podjeljivanja sakramenta krštenja imamo riječi: »Ja te krstim u име Оца и Сина и Духа Светога«, što izriče formu sakramenta, i imamo propisanu radnju: poljevanje, uronjavanje, pranje, što predstavlja materiju sakramenta. Moramo naime dobro uočiti da ovo nije igra pojmovima, nego da tako jest i da tako mora biti. Ni je svako pranje krštenje, nego ono pranje koje obavlja svećenik u име Kristovo, primjenjujući njegove riječi posvete na krštenika. Krštenje tako znači čišćenje i posvećenje, no ne bilo kakovo, neao obnovu u Pre-svetom Trojstvu. Naši stari obrednici govorili su o **liku** sakramenta. To je isto što i forma sakramenta. Govorili su isto tako i o **tvari**. To je ovo što smo mi nazvali materijom sakramenta, što je uostalom riječ istog značenja. Kod svih sakramenata imamo lik i tvar sakramenta. Stvar je to sustavnog gledanja na sakramente, i u jednoj katehezi

63. KATEHEZA

Struktura i broj sakramenta

U prijašnjoj katehezi promotriли smo odredenicu sakramenata. Odgovorili smo na pitanje što je sakramenat. I rekli smo da je sakramenat »djelotvoran znamen milosti«. Svaka od ovih riječi ima svoje značenje. **Djelotvoran** znači da sakramenat uzrokuje milost; sakramenat jest **znak**, ne bilo kakav, nego određen od Krista, obredni znamen koji ima moć da u nama nešto stvari; sakramenat jest znak **milosti**. Znači da do milosti ne možemo doći osim posredstvom sakramenta. Tako i jest. To je u našem redu redovit i gotovo jedini put do milosti. Neke milosti doduše možemo primiti i bez sakramenta, ali one su ili predhodnice milosti sakramenta ili su djelatne milosti koje slijede i vezane su uz milosni život po sakramentima. O činu savršene ljubavi, o krstu želje i duhovnoj pričestvi nešto smo već govorili, a nešto ćemo još reći koliko su te vježbe vezane za stvarno primanje sakramenata koji se ovdje ne može primiti. U ovoj katehezi mi ćemo pogledati strukturu sakramenata, što bi značilo njihovu gradu, narav, te zatim broj sakramenata u Crkvi.

gdje idemo za stvaranjem pojma sakramenta, nismo to smjeli mimoći.

Praktična strana ovog promatranja i ove spoznaje o strukturi sakramenta jest u tome da vidimo kako se Bog nama približio i kako nam se prilagodio. Mi smo naime bića sazdana od duha i materije, i Bog nam se približio dajući nam milosti po službi materijalnog služenja. Kad nam daje milost želi da materijalno nešto sami učinimo što nam nagovješta njegov dar, i uz što je on vezao svoju milost. Molitva prikazanja u misnoj žrtvi prije ovih koncilskih promjena glasila je: »Bože, koji si divno sazdro dostojanstvo čovječjega bića i još ga divnije obnovio, daj da se mi otajstvom ove vode i vina zdržimo s Božanstvom onoga, koji se udostojao biti dionikom našeg čovještva, Isus Krist, Sin tvoj.« (Misal) Problematičan plod raja zemaljskog, materija, bila je povod nepokornosti i otpada. Drvo križa sa svojih sedam plodova sakramenata put su po podložnosti k milosti božanskog života.

KOLIKO IMA SAKRAMENATA? Pitanje je odviše jednostavno i odgovor je suviše lagan da bismo se kog toga morali zaustaviti. Zaustaviti ćemo se kod nečeg drugog. Ako malo pomniće promotrimo te sakramente, njih sedam na broju, vidjet ćemo da su oni zahvatili čvorne točke ljudskog života, a ujedno drže temeljne pozicije jednog dobro organiziranog društva. Pojedinca sakramenti prate od rođenja do groba. Tu je krštenje na početku života. Tu se prima milost posinaštva. Sin raste, treba mu snaga za priznavanje i ispovijedanje života kojim

živi. Eto, zato sakramenat potvrde. Za podržavanje te rast milosnog života potreban je kruh. Tu je euharistija. U slučaju gubitka milosti po grijehu, evo pomoć sakramenta pokore, oprštanja krivnje i ponovnog vraćanja na put pravednosti. — Tu je sakramenat svete ženidbe, početka zajedničkog života onih koji stupaju u brak. Po tom sakramentu osigurane su staleške milosti. — Za one koji se posvećuju službi drugih u duhovnom pomaganju daje se sakramenat svetoga reda, tako važan za život Crkve. Za sve postoji još jedan sakramenat koji nas čeka na putu u vjećnost, sakramenat koji će nam podijeliti u bolesti, da ozdravimo ako je Božja volja, u svakom slučaju, da nam se oproste grijesi i da se spremimo za posljednju borbu sa tijelom, svijetom i sotonom. — Tako su sakramenti zahvatili čvorne točke čovjekova života osiguravajući mu osobite milosti za posebne dužnosti i obveze, a nadasve dajući čovjeku dostojanstvo i pravo djeteta Božjega.

No spomenuli smo da su sakramenti i osnovica jednog dobro organiziranog društva, Crkve. Krštenje jest sakramenat inicijacije, primanja novih članova. Po sakramentu potvrde daje se milost jakosti, prava glasa, za priznavanje i obranu vjere. U crkvi je osiguran kruh života, i jamstvo uskrsnuća, te nadasve važno jamstvo jedinstva s Kristom i jednakost među ljudima. — Slijedi otajstvo regeneracije po sakramentu pokore. Za završne bojeve Crkva nas maže uljem i jača molitvama da odolimo sadašnjim kušnjama. — A kako je najzad Crkva vidljiva zajednica, ima se pomladiti. Tu su dva sakramenta. Jedan

za neno brojčano širenje, te vršeњe ozbiljne dužnosti majčinstva i očinstva i najzad sakramenat svetoga reda za vršenje duhovnog očinstva vlaštu nad sredstvima milosti i Božjim narodom.

sakramenata osobita milost govorit ćemo u slijedećim katehezama, obradujući pojedine sakramente.

64. KATEHEZA

Krštenje

Naša riječ »krstiti« u svom izvornom značenju povezana je s riječju »krst« — križ, srodnna riječ: križati, križati se. Međutim »krstiti« povrh toga znači: obavljati obred krštenja, kod kojeg je sastavni dio polijevanje vodom, odnosno uronjavanje. Tako je riječ »krstiti« poprimila novo značenje usko povezano s pranjem, polijevanjem, kupanjem. Danas riječ čak i u dnevnom govoru znači škropljenje vodom, razrjeđivanje vodom. Tako »kršteno« vino, i »kršteno« mlijeko. Govorimo to i zato da uočimo kako je riječ krštenje bitno vezana uz polijevanje, i mora izricati radnju koja se vrši, tj. polijevanje, uronjavanje ili škropljenje. (Latinski je jezik za krštenje pozajmio grčku riječ »bapto«, ili »baptizok« što u izvornom jeziku baš i znači: ponovno i ponovno uronjavanje, potapanje, škropim. Tako imamo latiniziranu riječ »baptizare« koja znači krstiti, i »baptisterium« što znači kamenicu za kupanje. Riječ »baptizo«, ili »bapto« sačuvala se u našem jeziku nešto preinačena, ali s istim značenjem u korjenu; »banja« — kupalište. Nije istog korjena riječ »banja« — banova (Banja Luka). (Uspr: AR. I)

Krštenje jest prvi sakramenat. Imamo puno toga o njemu reći. Idimo redom.

KRŠTENJE JEST

ZAPOVIJED KRISTOVA U času svog odlaska sa zemlje k Ocu, Krist daje zapovijed svojim učenicima: »Dana mi je sva vlast na nebu i na Zemlji. Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učite ih da vrše sve što sam vam zapovijedio!« (Mt 28, 18). Kakogod je ova zapovijed krštenja kod sv. Mateja izričita, tako nam je sv. Marko u svom Evandelju uz tu zapovijed donio i jedan izvrstan detalj: »Idite u cijeli svijet i propovijedajte evandelje svakom stvoru. Tko **uzvjeruje** i pokrsti se spasiti će se; tko **ne uzvjeruje**, osudit će se.« (Mk 16,15). Tako je zacrtan redoslijed: propovijedanje evangela, prihvaćanje vjerom krštenja, spasenje. Ili u protivnom slučaju: propovijedanje, odbijanje ili nevjera, manjak krštenja, osuda. Krštenje je dakle tek jedan dio puta spasenja; slijedi nakon vjerovanja. Krštenje je polaganje Božjeg sjeme na u dobru, vjerom pripravljenu zemlju. Tek po vjeri čovjek postaje spremna za krštenje. Tu je i smisao onih nagovora i onih ispitivanja te očitovanja vjere prije samog obreda polijevanja (Vidi: Obrednik, br. 144.). Krštenje je dakle velik događaj na koji se odrastao treba spremiti. Mi smo govorili o pripravi na opravdanje (kateh. 48). Odrastao čovjek ima se na opravdanje spremiti **vjerom**. Kako je kod djece to smo tumačili. Djeca prime milost posinaštva, a kasnije će se tokom života odlučiti za svoju vjeru. Kao što se mlađić kasnije odluči za očevinu. U njoj i na njoj je odrastao. Na njoj radi, a može je i izgubiti. A može mu biti velikim blagoslo-

vom. Tako je i kod krštenja djece.

Sve u svemu Krist je naredio krštenje, ako želimo postići spasenje. Radilo se tu o pravom sakramentalnom krštenju ili u nemogućnosti primanja sakramenta krštenju po ljubavi sa željom da se primi sakramenat. O tome smo govorili naširoko kad smo govorili o opravdanju po činu savršene ljubavi (Kateh. 50).

VIŠESTRUKI

SIMBOLIZAM KRŠTENJA

Krštenje je puno simbolike. Ona nam otkriva bogatstvo kršćanske tradicije, koja je nastojala istaknuti pojedine učinke ovog sakramenta. U staroj crkvi krštenje se obično obavljalo uranjanjem, što je i danas običaj u istočnim crkvama. Po toj osnovnoj simbolici krštenje jest **sveta kupelj**. Ona je simbol nutarnjeg očišćenja; krštenje jest **svjetlo**, prosvjetljenje. Krist jest simbol duhovnog prosvjetljenja. Možda se danas o krštenju kao novom svjetlu manje govori. U apostolskoj crkvi to je bio govor svagdanji (Ef 1,18; 1Sol 5,5; Fil 2, 15; Ef 5,8). Na krštenje se nadalje gledalo kao na **mistično umiranje**, uronjavanje jest simbol smrti i po-kapanja starog čovjeka. Tu je i sličnost s Kristovom smrću. »Zar ne znate, veli Pavao, da smo svi koji smo kršteni u Krista Isusa, u njegovu smrt kršteni? Dakle, s njim smo skupa ukopani po krštenju u smrt, da bismo kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih, po Očevoj slavi i mi živjeli novim životom. Jer ako smo postali jedno s Kristom smrću sličnom njegovoj, bit ćemo također i uskrsnućem sličnim njegovu.« (Rim 6,3 -6). Na krštenje se rado gledalo kao

na **mistično uskrsnuće** i sliku stvarnog uskrsnuća, kao što je rečeno. Kasnije se ovim simbolima pridružilo mazanje krštenika uljem. To je slika ucjepljivanja, kalamijenja neofita na Krista, pravi čokot. Tu je pridošlo i **mijenjanje odjeće**, znak čudoredne preobrazbe. (V: Prat, Theol. II-306). Tragovi tih simbola ostali su i danas u obredu, te pretvoreni i slijede središnji obred polijevanja i posvete Presvetom Trojstvu. Tako imamo u obredu odreknuće tame, poziv svjetlu, davanje upaljene svijeće, mazanje uljem, plaganje bijele haljinice.

UČINCI KRŠTENJA

O plodovima krštenja govorim nam sv. Pavao u poslanici Titu: »Ali kad se očitovala dobrota Boga, našega Spasitelja, i njegova ljubav prema ljudima, spasi nas — ne zbog pravednih djela, koja smo učinili, već po svom milosrdju — **kupelju preporodenja i obnovom Duha Svetoga**, koga obilno izli na nas po našem Spasitelju Isusu Kristu, da **opravdani njegovom milosti**, postanemo po nadi **baštiniči vječnog života**.« (Tit 3,5-7). O tim učincima smo već govorili u katehezama o milosti (Kateh: 51,52.) te o svetosti (Kateh: 54,55). Po krštenju mi postajemo **Božji sinovi** po priopćavanju počela posvetne milosti koja je nova narav. Ona je razlog naše sličnosti s Bogom i temelj prijateljstva, zajedništva dobara i baštine vječnog života.

No jedna stvar koju smo tek natukli u katehezi o svetosti ostaje nam za razmišljanje. Kad smo govorili o materijalnoj svetosti govorili smo da nas neki sakramenti na osobit način materijalno posvećuju, či-

ne nas svojim Božjom. Rekli smo tada da je to posveta »u smislu sakramentalnog **karaktera**«. Vrijeme je da o tome velimo što treba reći. Što je sakramentalni karakter i u čemu se sastoji? — Mi svi dobro znamo da u svom životu ne možemo primiti neke sakramente po više puta. Krštenje, potvrda i svećenički red prima se samo jednput u životu. Ostale sakramente možemo primiti po više puta. Neke smo čak dužni pod zapovijed primati češće kao sakramenat euharistije, pokore i po potrebi bolesničko pomazanje. Sakramenat ženidbe može se primiti tek u slučaju ponovne ženidbe po smrti jednog od bračnih drugova. — Neki dakle sakramenti stvaraju u nama neponovljivi učinak, ili bolje neki učinak zbog kojeg su ti sakramenti neponovljivi. Njihov naime učinak nama ostaje trajno usprkos promjene života. Tko je jednom postao dijete Božje po milosti krštenja, on će to trajno ostati pa makar i otpao od crkve i makar umro u nemilosti. Bio si svojina Presv. Trojstva na osobit način. Tako isto, tko je jednput zauvijek odrastao gradanin Crkve, punoljetni sin. Takav ostaje zauvijek. — Isto je tako i kod svećeničkog ređenja. Jednput primljeno ostaje zauvijek. Ne kao služba, nego kao pečat, oznaka.

»Među sakramentima tri su: krštenje, potvrda i svećenički red, koji utiskuju karakter, neki duhovni neizbrisivi biljež na duši, po čemu se razlikuju od ostalih. Stoga se kod istih osoba ne ponavljaju ...« (DS 1313) naučava nas Tridentski sabor. Sama je nauka o »sakramentalnom karakteru« u Crkvi od njenih početaka, samo je termin »karak-

ter» uveo sv. Augustin, razmišljajući kako neki sakramenti ostavljaju neizbrisive tragove čak i na odpadnicima. A riječ »karakter« doslovno to i znači: urezani ili uklesani biljeg, natpis, pečat (u novcu). Nekoć su robovima i vojnicima utiskivali vruci pečat, koji se nije da odstraniti,

a zvali su ga karakter. (Osim ovih navedenih značenja riječ »karakter« danas ima značenje »stanovite stalnosti u izvođenju dobrih navika«.)

Tako smo iznijeli nauku o prvom sakramentu. Propise oko izvođenja valja proučiti u obredniku za krštenje.

MJESEČNA NAKANA AM ZA MJESEC SIJEĆANJ 1973.

NAPREDAK U RADU ZA SJEDINJENJE

ZNAKOVI PRAVE CRKVE KRISTOVE

Citatelji katoličkih časopisa često naliže na članke, u kojima se raspravlja o sjedinjenju svih kršćana u jednoj općoj Crkvi. Pokret i rad, koji za tim smjera, zovemo »ekumenizam«. To je grčka riječ, koja označuje »općenitost«. Tako zovemo i opće crkvene koncile ekumeničkim koncilima. Da je Krist Gospodin utemeljio samo jednu Crkvu, te da je toj Crkvi dao unutarnje jedinstvo, u to vjerojatno ne sumnja ni jedna kršćanska sljedba. Barem ne bi smjela sumnjati, jer sve poznaju velikosvećeničku molitvu Isusovu na Zadnjoj večeri, u kojoj je dirljivo molio za jedinstvo između svojih učenika (Iv 17, 21). Ali one se ne slažu u pitanju, koja je među njima prava Crkva Kristova. Zapravo svaka od njih drži, da je upravo ona ta »prava«. No očito je, da samo jedna vuče korijen od Isusa i Apostola.

Dva najstarija crkvena koncila, Nicejski (god. 325.) i I. Carigradski (god. 381.) ustanovila su na temelju sv. Evanđelja i apostolske predaje, da je prava Crkva Isusova ona, koja je označena sa

četiri znaka, po kojima se može raspoznati među mnogim kršćanskim sljedbama. Prava Crkva Isusova, prema dogmatičkoj nauci ovih koncila, mora biti »jedna, sveta, katolička i apostolska«. Ta je nauka uvrštena u Nicejsko-Carigradsko vjerovanje, koje svake nedjelje i blagdana I. reda molimo kod svete Mise. Onda svi zajedno izjavljujemo: »Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.«

Da je prava Crkva Kristova »jedna«, to znači, da je među mnogima, koje postoje, samo jedna od Krista ustanovljena, a toj jednoj da je Krist dao i unutarnje jedinstvo, koje se sastoji u tome, da Crkva Kristova vjeruje u iste vjerske istine, da se služi istim svetim Sakramenima i da priznaje isto crkveno poglavarstvo. Bez ovoga unutarnjeg jedinstva nema ni »jedne« Crkve Kristove. Crkva je Kristova nadalje »sveta«, jer ju je njen Utemeljitelj povezao uz svoju Božansku Osobu i učinio svojim Otajstvenim Tijelom. No Crkva je sveta i zato, što je u njoj uvijek bilo i uvijek će biti svetaca, koji na vanjski način očituju

njenu unutarnju svetost. Crkva Kristova mora biti »katolička«, naime općenita, jer je namijenjena cijelom rodu ljudskom, svim krajevima i svim vremenima. Četvrta joj je oznaka »apostolska«, a to znači da potječe iz apostolskih dana, da je po nalogu Isusovu po svetim Apostolima i njihovim nasljednicima proširena.

Nicejsko-Carigradsko vjerovanje smatraju svojim i sve autokefalne t. j. samostalne pravoslavne Crkve. One mole isto vjerovanje kao i Katolička Crkva, ali u drugom smislu tumač znakove jedinstva prave Crkve. Pravoslavna Crkva prevodi izraz »katolička Crkva« — kako u originalu stoji, sa izrazom »saborna Crkva«.

APOSTOLAT MOLITVE PROMIČE JEDINSTVO

Apostolat Molitve započinje i ovu godinu nakanom za sjedinjenje. Dok smo prošle godine u siječnju imali nakanu: »Da se molitva za jedinstvo proširi među sve kršćane, te ostvari ono jedinstvo, koje je Krist svojoj Crkvi namijenio«, ove ćemo godine moliti: »Za napredak u radu za sjedinjenje svih kršćana.«

Od II. Vatikanskog koncila, koji je dao mnogo poticaja za nastojanje oko ujedinjenja i koji je u tom radu otvorio nove putove, mnogo je učinjeno na tom području. Probudeno je veliko zanimanje za sveto ujedinjenje, ostvaren su mnogi doticaji između rimokatolika i ne-sjedinjenih. Bogoslovi raznih kršćanskih sljedbi držali su zajedničke sastanke, na kojima su razlagali i razmatrali razna shvaćanja temeljnih kršćanskih istina i zajednički tražili dodirne točke, koje bi mogle poslužiti kao baza za dalje razgovore. Bile su organizirane i zajedničke molitve u duhu veliko-svećeničke molitve Gospodinove na Zadnjoj večeri. Čitali su se zajedno izvaci iz svetog Evangelijia, koji govore o jedinstvu, a na sastancima

niji čas ovakovih sastanaka bilo je zajedničko moljenje »Očenaša«, kao molitve od Gospodina primljene i koju svi kršćani bez razlike mole.

Premda je učinjeno vrlo mnogo, sve je to s obzirom na potpuni uspjeh vrlo malo. Koliko ljudske oči mogu vidjeti, još smo daleko od onoga ujedinjenja, koje je Gospodin namijenio svojoj Crkvi, o kojem je posve jasno govorio i za koje se onako srdaćno na Zadnjoj večeri molio. Nestrljivi smo, htjeli bismo brzo gledati plodove svoga nastojanja. A jer ne vidimo ni dalje znakove, koji bi nam navješčivali približavanje sretnog časa, koji je Gospodin prorekao: »I bit će jedno stado i jedan pastir« (Iv 10, 16). Iz nestrljivosti padamo u malodušnost te gubimo srčanost, da i nadalje ustrajno molimo i radimo.

Mjesecnom nakanom Apostolata za mjesec siječanj želimo od Gospodina izmoliti ne samo to da rad za sveto ujedinjenje ne doživi zastoj, nego da bi na svim linijama, na kojima se počeo poslijepo II. Vatikanskog koncila razvijati, što više uznapredovao, a konačni uspjeh, koji i tako ovisi o milosti Božjoj, da velikodušno prepustimo Božjoj providnosti. Moramo imati na umu, da je dioba među kršćanima nastajala postepeno tijekom mnogih stoljeća, te da se ne može brzo i naglo prijeći preko teških zapreka, koje su se u tom dugom roku nagomilavale. Mi moramo ustrajno moliti i raditi, a na Dobrotu Božju spada da djelo ujedinjenja sretno privede kraju.

ISKRENO TRAŽENJE ISTINE

U radu za sjedinjenje bilo je poslijepo II. Vatikanskog koncila i krivih postupaka. Neki revnitelji za sjedinjenje držali su, da će najviše koristiti zbljenju, ako šutke prelaze preko razlika u vjerovanju, a nastoje oko osobnog saobraćaja. Dapač, bilo je i takovih, koji su počeli poka-

Spomen kapela u Dahu posvećena Kristovoj muci

zivati više simpatija za naučavanje nekatočkih sljedbi nego za naučavanje svoje vlastite Crkve. O ovoj pojavi izrazio se jedan ugledni protestantski bogoslov i veliki pobornik zблиžavanja prema Katoličkoj crkvi ovako: »Jedna od najvećih opasnosti ekumenizma sastoji se u tome, što se katolici odusevljavaju za ono, što smo mi upoznali za štetno, dok u isto vrijeme napuštaju ono, što smo mi upoznali kao vrijedno.« (Citat iz nagovora Svetog Oca u generalnoj audienciji 22. I. 1969.)

Da bi došlo do iskrenog i korisnog razgovora o svetom ujedinjenju između kršćanskih crkava, koje nisu ujedinjene, nužno je, da se ne zaštuju i ne prikrivaju razlike u naučavanju i shvaćanju vjerskih istina, nego da se iskreno i otvoreno iznese upravo ono, što je prijeporno, ali se to mora činiti bez strasti i fanatizma, te u najboljoj nakani, da se do-

de do istine. Ako igdje, onda u ovom području vrijede riječi Gospodinove: »Istina će vas osloboditi« (Iv 8, 32).

Tako je Sveti Otac Pavao VI. prigodom posjeta »Centru Ekumenskog savjeta Crkvi« u Ženevi, 10. lipnja 1969. čedno, ali i otvoreno rekao, da je nasljednik sv. Petra na stolici rimskih biskupa i izjavio, da se na njega odnose sve službe i zadaci u Crkvi, što ih je Gospodin povjerio sv. Petru, apostolskom prvaku. Papa je toga dana boravio u Ženevi na poziv »Internacionalne organizacije rada«, koja je toga dana slavila pedesetgodišnjicu opstanka. Pozvan, posjetio je i »Centar ekumenskog saveza Crkava«, premda Katolička Crkva nije u tom Centru učlanjena. Papa se rado odazvao tome pozivu i održao značajan govor, iz kojega vadimo nekoliko izreka:

»Evo nas, dakle, među vama. Naše je ime Petar. A sv. Pismo nam govori, koje

je značenje Krist pridružio ovome imenu. S tim imenom povezane su iste odgovornosti, kojima je Krist opteretio Petra i njegove nasljednike. No dopustite nam, da navedemo i druga imena, kojima je Gospodin označio posebne zadatke, koje je povjerio Petru. Prema riječima Gospodinovim, Petar je i ribar i pastir duša. Iz toga slijedi, da nam je Gospodin, bez ikakovih naših zasluga, povjerio službu u korist zajednice. Zaciјelo, nije nam dao ovu službu, da nas odijeli od vas, niti da onemoguci naše medusobno razumijevanje, suradnju, bratstvo, te ponovno sticanje jedinstva — nego naprotiv, ostavio nam je zapovijed i dar ljubavi, u istini i poniznosti, kako kaže sv. Pavao: »Držeći se istine, da u svakom pogledu porastemo u ljubavi, u jedinstvu s njim, koji je glava: Krist« (Efež 4, 15).«

UVJETI ZA USPJEŠNO SUDJELOVANJE

Zelimo li na korisni način sudjelovati u radu za ujedinjenje, moramo prije svega nastojati, da budemo svim srcem odati svetoj Crkvi, u svom javnom i privatnom životu. Razvodnjeni katolicizam ili katolicizam s maskom ne će nikoga uvjeriti, da nam je uistinu stalo do jedin-

stva. Samo onaj katolički život, koji je iskren i dosljedan, vodit će nas sa ljubavlju k nesjedinjenima, a u njima buditi povjerenje prema nama. Vjerska polovičnost i moralna mimikrija — kako veli Sveti Otac — u nikojem slučaju ne može pogodovati zbljenju duhova. A tako nas uči i II. Vatik. koncil u Dekretu o Ekumenizmu: »Premda je Katoličkoj Crkvi dano sve blago Bogom objavljene istine i sva sredstva milosti, ipak njezini članovi ne žive od toga svim žarom koji bi pristajao. Stoga lice Crkve manje blista pred braćom od nás rastavljenom i pred svim svijetom, a porast je Kraljevstva Božjega usporen. Zato je svima katolicima težiti za kršćanskim savršenstvom« (UR 4). Među krepštima, kojima se moraju oslikovati oni katolici, koji žele raditi za uniju, Papa ističe medusobnu slogu i ljubav: »Jer svako dijeljenje, prepiranje, svada i egoizam među samim katolicima, pogoda ekumenizam, usporuje ga i zaustavlja mu put.« (Vidi: Enc. e Disc. di Paolo VI — Vol. XX - 1970. str. 60-61.)

Molimo Božansko Srce, da nas pročisti i ujedini u ljubavi i istini i tako nas učini sposobnima da djelotvorno sudjelujemo u radu za sveto ujedinjenje.

Ivan Kukula D. I.

MISIJSKA NAKANA

Da se na kršćanskom Zapadu brojno povećaju misijska zvana. (Nakana AM za siječanj 1973.)

U povijesti misija misijska zvanja većinom su se prikupljala iz redovničkih i svećeničkih redova. Kako su duhovna zvana u Crkvi već duže vremena u krizi, sve ih je manje, to je nastala i kriza misijskih zvanja. Ta je kriza tako velika da se s pravom pitamo da li Božji Duh uopće šalje

još kome poziv da ostavi rodni kraj, kako bi navještao Krista onima koji ga ne poznaju ili samo vrlo slabo? Da li kršćani starih crkava na Zapadu ako ipak čuju taj glas odgovaraju na nj?

Već više od četvrt stoljeća stare crkve na Zapadu osjećaju sve više kako su i same kod kuće postale misijsko područje, osobito po velikim gradovima. I ako mi danas brojimo još uvijek velik broj krštenih ipak je sve

manje onih koji su ozbiljno shvatili Krista i učinili ga stožerom svoga života smatrajući svjedočenje i apostolat dijelom, i to sastavnim, svoga kršćanskog života. Zato su mnogi biskupi s pravom zabrinuti za udes i budućnost svojih biskupija. Ako ima sve manje praktičnih i svjesnih kršćana, sve manje zdravih i brojnih kršćanskih obitelji, onda je jasno, kao nužna posljedica da ima i sve manje svećeničkih i redovničkih zvanja.

Dodajmo svemu tome sve snažniji proces sekularizacije koja ubija svaški smisao za sveto, pa prema tome i za ljepotu i vrijednost duhovnoga poziva, zatim sve jači crotizam koji već u začetku guši ili sprečava razvoj klijice zvanja, pa onda one toliko nezgodne rasprave o svećeničkom celibatu, sve češće napuštanje svećeničkih redova, sve to vrlo nepovoljno djeluje na razvoj duhovnih zvanja. U tom pogledu nailazimo se u pravome mraznome razdoblju koje onemogućuje svaki procvat zvanja.

Kako ćemo ga nadvladati? — vrlo važno i sudobnosno pitanje za budućnost misijskog rada Crkve. Mislim da nam lijep odgovor na to pitanje može pružiti Majka Terezija koja je osnovala jednu misijsku družbu u kojoj se zvanja neprestano množe. Upitana o uvravo čudesnoj životnosti svoje družbe odgovorila je:

»Tajna našega uspjeha leži u prvom redu u Božjem blagoslovu. Iza toga dolazi naš život žrtve i molitve. Naš vanjski rad izražaj je naše nutarnje povezanosti s Bogom. Ono što svijet vidi da mi radimo sve je za Krista koji je gladan, gol, bez ognjišta. Bez te nadnaravne nakane naš život ne bi imao smisla. Mi se ne možemo zadovoljiti da obavljamo svoj posao samo materijalno, mi nastojimo i oko molitve. I zato svake sedmice posvećujemo jedan čitav dan svojoj duhovnoj okrapi. To su časovi ozbiljnoga duhovnoga života. Svoje ruke, oči, srce stavljamo na raspolažanje Kristu, da on radi preko nas i da u nama živi svoj život...«

Majka Terezija uživa Božji blagoslov jer se izvanredno služi prokušanim duhovnim sredstvima molitve i

žrtve koja su svakome pristupačna. Kad ta sredstva u našem kršćanskom životu na Zapadu budu opet zadobila građansko pravo i ugled, onda će početi prestajati kriza duhovnih, pa i misijskih zvanja. Mi danas govorimo, pišemo, raspravljamo o svemu i svačemu, a najmanje o molitvi i pokori pa zato žanjemo tako mršave rezultate i oskudne žrtve. Neki se danas nabacuju na pobožnjaštvo smatrajući ga nečim zastarjelim. Može se pobožnjaštvo shvatiti i u nekom lošem prijzvuku, ali bez pobožnosti nema ničega u nadnaravnom životu.

Snaga je Majke Terezije, kako ona iskreno priznaje, u dubokoj pobožnosti, povezanosti s Bogom, gajenju nutarnjega života. I jer se ona i njezine kćeri neprestano duhovno krijepe na izvorimo svoga apostolskoga djelovanja zato je i njihov apostolat tako uspešan i plodan, pa onda i za mnoge privlačiv.

Veliiki hinduist Ramakrishna rekao je za Majku Tereziju i njezine redovnice da nisu ništa drugo nego Isus Krist koji je ponovno došao na zemlju. Ali onda se i razumije da se sa svih strana svijeta neprestano javljaju novi dobrovoljci koji bi htjeli sudarivati s Majkom Terezijom.

Sigurno da uz molitvu i pokoru za procvat duhovnih i misijskih zvanja valja upotrebljavati i sva ostala sredstva koja Crkva preporučuje. Ipak će ono dvoje uvijek ostati neophodni uvjeti. Zvanje je naime čisti dar Božji, kao što je to Isus rekao apostolima: »Niste vi mene izabrali, nego sam ja vas izabrao i odredio vas da idete i rod rodite i da vaš rod ostanе, i da vam dadne Otac što god zamolite u svoje imenje.« (Iv 15,16). Isus je apostole smatrao uvijek onima »koje mu je dao Otac« (usp. Iv 17, 6, 7). Zato je Crkva uvijek molila za zvanja a u novije vrijeme imamo i naročite zavjetne mise za umnoženje zvanja. I mi slijedimo primjer Crkve pa ćemo, kako nas uči prošlo iskustvo, vidjeti da će se posvećenjem misijskih zvanja povećati broj zvanja i onih koji će raditi u našoj domaćoj Crkvi.

Josip Antolović, Dl

MISIJE

Juraj Gusić

Misijski poziv

Koncijski Dekret o misijama u posebnom poglavljiju govorio o misionarskim zvanjima. Crkva je oduvijek bila svjesna da misijski rad ne ovise samo o broju misionara, nego i o njihovoj kakvoći. Stoga je veoma važno da oni koji u ime Crkve šalju nove apostolske sile u misiju, dobro ispitaju koga Bog zapravo zove u tu tako tešku i važnu službu. Crkva je naime bila uvijek uvjerenja da je svako duhovno zvanje, pa tako i misionarsko, posebni Božji dar. A Bog sigurno na taj tako važan posao, o kojem ovisi spas tolikih duša, ne šalje bilo koga, nego samo one koji su dorasli da velikodušno odgovore tome pozivu.

U koncijskom Dekretnu o tome čitamo: »Premda je svakom Kristovu učeniku dužnost da sudjeluje u širenju vjere, ipak Krist Gospodin uvijek poziva iz broja učenika one koje sam hoće, da budu s njim i da ih šalje propovijedati narodima. Zato po Dušu Svetom, koji na opću korist dijeli darove kako hoće, udahnuje misionarsko zvanje u srca pojedinaca i u jedno budi u Crkvi institute koji preuzimaju na sebe kao svoju posebnu zadaču naviještanje, koja spada na cijelu Crkvu.

Posebnim su naime zvanjem odlikovani oni svećenici, redovnici i laici koji su, obdareni odgovarajućim prirodnim sposobnostima, darovitoču i značajem, spremni da prihvate misijski rad, bili oni domaći ili strani. Poslanici od zakonite vlasti odlaže u vjeri i poslušnosti k onima koji su daleko od Krista. Izdvojeni su za djelo za koje su odabrani, kao sluge Evangelija, kako bi nekršteni narodi postigli ugodna žrtva posvećena Duhom Svetim.« (Br. 23).

Premda danas misijski rad nije ni izdaleka tako težak kao u prijašnjim vjekovima, barem što se tiče tjelesnog napora i raznih opasnosti, ipak

on i sada traži ljudi žrtve, koji su spremni posve se žrtvovati za Boga i duše. I baš ova spremnost na žrtvu za stvar Evangelija najbolji je znak da li je netko uistinu od Boga pozvan ili nije, da li ga u misiji vodi ljubav prema dušama ili želja za avanturizmom.

Nekoliko je naših misionara pisalo o tome kako priličan broj misionara napušta misijske postaje po selima, gdje nema često ni prave misijske postaje, ni crkve, ni dostatne hrane, a da se o kakvom komforu i ne govori. Ima ih koje sve više straže žrtve što ih sa sobom donosi nesigurnost na putovanjima i život po urođeničkim kolibama. Oni se povlače u gradove, traže da im se povjeri rad u kojem kollegiju, školi, sjemeništu i tome slično. Seosko stanovništvo često ostaje bez svećenika ili ga vidi tek povremeno. Razumije se da onda i tek obraćeni kršćani sve više ponovo se vraćaju svojim poganskim običajima, a pogani sve teže dolaze do vjere u Krista.

Može li se onda reći da ti misionari izvršuju ono što Bog i Crkva od njih očekuju? Sigurno ne. A ti isti ljudi nisu preko noći počeli bježati od žrtve. Oni su pred njom bježali već od mlađih dana. Stoga se s pravom može postaviti pitanje, da li su oni uopće imali pravo misionarsko zvanje. A ako ih je Bog doista zvao, onda je znak da su se oni svome pozivu iznevjerili ili pak nisu primili potreban odgoj koji traži to zvanje.

Riječi koncijskog Dekreta jasno ocrtavaju kakav mora biti jedan misionar. On mora posjedovati odgovarajuće prirodne sposobnosti, mora posjedovati izgrađen značaj i potrebita mu je određena darovitost za taj poziv. A u misiji ga mora voditi vjera i poslušnost Crkvi. Krist sigurno ne izabire za širenje svoga Evangelija one ljudi koji sami nisu u svom srcu to isto Evangelije ni prihvatali niti

ga u svome životu nastojali oživotvriti.

Da Krist mogne naći takve idealne duše svakako je potrebno da svi vjernici na tu nakanu mole. To Isus sam traži od nas, kad nam kaže: »Žetva je velika, a poslenika je malo. Molite dakle Gospodara žetve da pošalje poslenike u svoju žetu!«

Ni to nije dosta. Kad je već pojedini misionar otišao u misiju, i dalje ga treba pomagati molitvom i žrtvom, kako bi uvijek sačuvao u duši ono oduševljenje za Boga i duše, koje će mu pomagati da s Božjom milošću lakše svladava razne poteško-

će, opasnosti i napasti što će ih susretati na svom putu.

Razumije se samo po sebi, da ćemo se u prvom redu moliti za naše misionare. Naš je narod do sada dao malo misionara. No učinimo sve što možemo da oni koji su pošli u misije, budu u punom smislu riječi pravi Kristovi apostoli, potpuni misionari, koji će uvijek i svagdje u prvom redu tražiti Božju proslavu i spas neumrlih duša. Njihov će primjer djelovati na mnoga mlađa srca u domovini i među njima buduti nova misionarska zvanja, zvanja, koja će nastaviti tamo gdje su stariji misionari stali, velikodušno se žrtvujući za Boga i duše...

BENGALIJA

POHOD SELU AMTOLIU

Basanti, 15. listopada 1972.

Dragi moji prijatelji i dobročinitelji!
Prošli put sam vam obećao da ću nastaviti pripovijedati o svome putu u starosjediščku selu. Riječ dakle moram održati.

Prošli smo selo Tuškhali pod vodstvom Bhokta, glavara tog sela. Podne se već bližilo, a naš je put do Am-

tolia još dalek. A i glad se pomalo osjeća. Ova putovanja kroz vodu i blato čovjeka iscrpe. I glavaru Bhoktu kao da je dosta. No cekaju nas ljudi u Amtoliu i Choto Molakhaliju. Iza škole u Čoegopalpuru baš mi je pod nogu skočila zmija. Covjek od umora ne gleda na sve, pa me je ona malo i preplašila. Međutim je platila glavom. Nakon jučerašnjih kiša zmija imala na sve strane.

Pohod Amtoliu bio je kratak. I tu su iste brige kao posvuda: škola, prehrana dječice, popravci koliba. Zagledničko sijelo imat ćemo u ladici s druge strane rijeke. Mi smo kroz selo došli pješice, dok su naši ladarovi vodili borbu sa valovima i vjetrom. Oni su se nadali da će stići prije nas, ali trebali su preko šest sati. Mi pješaćemo već šest i po sati. Noge su mi izrezane od razbijenih puževa i školjki.

Uistinu je bilo ugodno sjesti i odmoriti se na našoj ladici, i nama i našim unornim ladarima.

Tri je sata popodne. Oprali smo se. Ja sam jodom namazao izrezane i okrvavljenе noge, pa je bilo sve u redu. Onda smo pripravili nešto riže, a u selu smo nabavili i nekoliko jaja, pa smo si dobro — omastili brke...

Na Božić svi vjerni ljube lik malog Isusa

P. Gabrić obavlja
cijelu godinu
»krizeck«

Predvečer su se skupili glavar i seli i mlađi, njih desetak. Svi smo se stisnuli u ladici. Najprije je bila kratka pouka. Od njih još nitko nije primio sveto krštenje. Prva je pouka bila o Isusovoj ljubavi prema nama. Sve se odvijalo onako u razgovoru, od srca k srcu po Njegovu Srcu. Sljedila je sveta Misa. Svi sjedeći podvijenim nogama, na čistoj hasuri. Morala je da slično bilo i kod zadnje večere. Služint svete Tajne i ujedno tumačim. Katedista Martin predvodi molitve i pjesme. Kako to duši godi. Kod podizanja oni sklopiljenim rukama, dotaknuvši se čela, pozdravljaju svoga Boga. Kao da se i oluja smrila, te mir i tišina s rijeke Gangesa pozdravljaju svoga Stvorca. Oh, kako sam želio da kod svete Pričesii svima dadem ovaj Krug života! Molite se da bi taj sretan dan naskoro došao.

Bila je već noć, kad su se oni razili u svoje kolibe. Mi smo ladicu pričvrstili sidrima. Radio javlja da će i ova noć biti burna. I bila je. Izmjenjivali smo se pazeći na ladici. Dobro smo se smodili.

Ujutro rano opet smo imali svetu Misu i poslije toga pohod sela glavara Omulla. Dosta sam naučen na blato no ovaj put po napisu uz Ganges ne da se opisati. Prijе nekoliko dana ljudi su nabacali novo blato, ali je eto došla nova kiša. Krave i volovi dnevno idu ovim putem u polja, pa je sve skupa bila tek jedna kaljuža. A od jučerašnjeg putovanja noge su mi bile već dobro izranjene. Nekoliko žrtvica za Isusa i duše. Kako vidite, mi

žrtvice ne trebamo puno tražiti, one same od sebe dodu. Glavno je da ih čovjek vesela srca primi. No da Vam iskreno kažem, koji put sam malo i — »zaškiljio«, kad je kakav korijen ili razbijena školjka ušla u staru ranu.

Bilo je vrijedno pohoditi selo. Ljudi su bili tako sretni. Nisu se nadali da ćemo mi uz ovo nevrijeme i blato doći k njima. Mnogo smo toga u selu uredili. Najsretniji je dakako bio glavar sela Omullo. On mi je obećao da će jednog dana doći u Basanti da se na svemu zahvali Isusu i Blaženoj Gospi. — I došao je prošlog prvog petka. Sto da Vam kažem o njegovoj sreći?! Crkva, pjevanje i pouka, sve je to za njega bilo novo i krasno.

S podnevnom plimom krenuli smo prema Boro Molakhaliju. Lađar Augustin zabrinut gleda prema istoku. Crni oblaci kao da se dotiču Gangesa, a vjetar biva sve jači i jači. Ali naš je put dalek, valja naprijed. I uputisimo se uz molitvu i pjevanje. Držali smo se obale. Podigli smo i jedro. Bilo je opasno, ali isli smo mnogo brže, pa se nije trebalo bojati virova. — Imu tu veoma opasnih virova, osobito na križanju rijeke.

Sretno smo stigli do Kočukhaljskog rukava Ganga. Tu smo našli na punu plimu i jak vjetar sa istoka. Ladica je rezala valove. No odjednom zamah vjetra kao da će ladici doci u zrak. Sve je zaškripalo, jarbol je pušao kao trska i zajedno s jedrom odletio u rijeku, a dva su se vesla složila. Sva sreća da je Izak ostao ju-

nački uz kormilo. Lađica je udarila u nasip, no hvala Bogu, nikome se nije ništa dogodilo. Ljudi su s obale gledali i bili pripravljeni priteći nam u pomoć, ali nije trebalo. Sami smo izvadili i jarbol i jedro i vlasta. Odmah smo se dali na popravak i za koji sat »Neretvanski Galeb« opet je plovio rijekom Gangesom. E, pa da nismo vridni mi neretvanski gusari!!!

Kod Garberijskog kanala bacisno sidro čekajući na oseku. Valja sada južno prema Basantiju, a to znači koja četiri sata veslanja. Vrijeme se poboljšalo. Baš smo odahnuli, a i osus

li smo se, jer je na nama bilo sve mokro.

Sumrak se već hvatao, kad smo stigli u Basanti. Baš je s crkve Male svete Terezije zvonio »Angelus«. Stojeci onako u blatu uz rijeku zahvalili smo se Isusu i dragoj Gospi na svim milostima. A znamo da ih dugujemo Vašim molitvama i žrtvicama. Pa eto, bili i Vi dionici sve naše sreće i radoći.

Srdačno Vas pozdravlja u Srcu Božanskom Vaš
o. Ante Gabrić

ZAMBIJA

Vijesti iz Litete

Iz Zambije se ponovo javlja naša laička misionarka medicinska sestra Emica Verlić, koja radi u bolnici za gubavce u Liteti.

Dragi prijatelji misija!

Prije svega iskrena Vam hvala za svu duhovnu i materijalnu pomoć što je pružate meni i mojim dragim gubavcima. Posebno Vam zahvaljujem u ime našeg upravitelja bolnice i naših dragih gubavaca za slike što su nam poslane za našu bolnicu, a prikazuju razne prizore iz Isusova života i muke. Već smo u svaki bolnički odjel stavili po jednu sliku, a na peti odjel dvije, jer je veoma velik. Doktoru u ordinaciju smo stavili jednu i u našu sestrinsku sobu jednu. Još ćemo četiri staviti u našu bobničku crkvu, jer to zaista nema ništa osim križa, i to bez Isusove lika. Ne trebam Vam posebno spominjati koliko je zbog toga bilo veselja.

Divan je osjećaj da nisi sam, da toliku plemenita srca misle na tebe i da ti pomažu. No vjerujte mi da mi ne prođe ni jedan dan, a da moje misli ne lete u dragu domovinu, od jednog prijatelja do drugog. I svakom bih dobročinitelju željela osobno od sveg srca zahvaliti. Budući da to ne

mogu, zahvaljujem Vam se svima preko Glasnika, a svojim sirotanima preporučujem u molitve sve Vas i cijelu nam domovinu. I u svojim skromnim molitvama sjećam se svih Vas. Nisam svećenik da bih mogla prinositi svetu misiju Žrtvu za Vas. Dapače mi sami ovdje čeznemo za svetom Mismom i svećenikom. Moj jedan Sanford plaće zajedno sa mnom od čeznuka za svetom Pricestom. Već mjesec dana nismo ovdje imali svete Misne. Mi ovisimo o dobroti i požrtvovnosti pojedinih svećenika, ako hoće i ako može da nam dođe u Litetu, no nitko nije na to obvezan dužnošću. Premašao je misionara svećenika, zato je to tako. Molite se da i Liteta dobije što prije svoga stalnog duhovnog pastira, koji bi nam dolazio barem jedanput tijedno. Protestantima imaju svoga pastora, anglikanci također svoga, pa i ujedinjena zambijska Crkva, i to svi imaju po dva puta tjedno svoje obrede i pouke, samo mi katolici nemamo ništa. Vjerujte mi, tužno je to.

Jednom zgodom bila sam na svetoj Misi u Kabwe u isusovačkoj crkvi. Poslije Mise tamo sam doručkovala. Malo kasnije pošla sam s časnim bratom Rovtarom u Mpimu u pohode oču Poganyu. Tu smo razgledali sjemenište, u kojem se odgaja i školuje

160 sjemeništaraca. Upitala sam, što misle koliko će od tih mladića postati svećenici. Dobila sam zapanjujući odgovor: »Pa možda jedan! Nešto me stislo u duši i prošaptala sam: »Bože, pa zar je Tebi tako teško služiti, kad se Tvoj poziv tako malo duša odziva? Od 160 njih samo jedan!« Ne ide mi to u glavu, ali nažalost tako je. Da, domaćih je zvanja veoma malo, a potrebe su velike. Razine se sekete šire, jer je naših svećenika malo.

Molimo stoga mnogo na tu nakanu da se ovdje u misijama nađe što više mladih velikodušnih srđaca, koja će spremno preuzeti na sebe svići jaram Gospodnjki.

Ovdje državu veoma muči jedan težak problem, problem krađe. Mnogo se krade na sve strane. Država se trudi da ljude odgoji za rad. No sve to nastojanje teško prodire u njihove glave.

Mi ovdje u bolnici prakticiramo da našem osoblju ne dajemo ništa na poklon. Neka se nauče živjeti od onoga što sami zarade. Samo bolesnicima pomaze, jer oni su doista bijedni i ne mogu raditi zbog bolesti. No zanimljivo je da gubavci kojima su još sačuvane ruke i noge svi od reda žele raditi i sretni su ako dobiju posao. Polovica našeg osoblja su gubavci, i mogu reći da su bolji i savjesniji radnici nego oni zdravi. Dosta njih bavi se ručnim radom. Od palminog lišća pletu razne košarice, od vune iz-

rađaju tepihe, zatim šivaju odjeću, žene od pamuka pletu majice i razne druge predmete. Za svaki izrađeni predmet dobiju plaću. Te njihove proizvode mi prodajemo. Kupuju ih mnogi turisti ili ih otkupljuje koja trgovina u Lusaki. Od te zarade dobiju nešto i oni bolesnici koji su bez ruku i nogu. Svaki dobije mjesечно jednu kwachu, u našem novcu nešto preko 20 dinara. Od tog novca što je dobiven za tako prodane predmete kupljen je za svaki odjel radio i televizor, i još neke igre. Sad nastoji se da se zarade nabaviti tanjura i lončića za čaj, a isto tako želim urediti i jednu pristojnu kupaonicu s toplovom vodom, gdje ćemo lakše okupati bolesnike. A treba misliti i na to da nabavimo pokrivače za bolesnike za hladnije dane i noći, jer oni hladnoću mnogo više osjećaju nego mi zdravi.

Eto toliko za danas.

Kako se približava Božić, to Vam svima želim da se ogrijete na žarkom Ognjištu Ljubavi kraj betlehemske jaslice. Klečeći pred tim Ognjištem u svetoj Badnjoj noći sa zahvalnošću ću se sjećati svih Vas i molit ću Gospodinu da nas sve ogrije žarom svoje ljubavi, pa da u tom žaru dočekamo svi Novu 1973. godinu. Neka Vam bude sretan Božić i blagoslovljena Nova godina.

Uz preporku u molitve zahvalna Vam

s. Emica Verlić

Jedan doživljaj Br. Fostača

Prijateljima zambijskih misija sigurno je već poznato da uz časnog brata Iliju Dilbera u Zambiji djeluje i časni brat Benedikt Fostač. Prije kraćeg vremena poslao je odulje pismo u kojem opisuje nekoliko svojih doživljaja, od kojih ćemo u ovom broju Glasnika donijeti samo jedan. Brat Fostač poručuje nadzorniku katoličkih škola u okružju

Lusake. Tih škola ima oko 60, od kojih su neke udaljene od Lusake čak i 300 kilometara. Njemu kao šoferu povjeren je prijevoz robe do pojedinih škola, zatim hrane, školskog pribora i tome slično. A ujedno mu je da od škole do škole vozi nadzornika tih škola. I na tim putovanjima on doživi mnogo toga. Pa između tolikih doživljaja evo jednoga.

Casni brat Benko Fostač u društvu mladih šofera

Dragi prijatelji naše misije!

Prošlo je već šest godina od mog dolaska u Zambiju. Imamo na brizi do 60 škola, a udaljenosti su razne. Putova još nisam poznavao, pa je sa mnom uvek išao jedan urodenik, koji mi je pokazivao put. Sada već dobro poznajem sve puteve, pa mi nije potrebno pitati nikoga.

U sušno doba ide putovanje lakše, iako su mnogi putovi slabici, upravo očajni, ipak se auto uz dobrog šofera polako proučice. Ali u kišno doba ima muke i nevolje, jer imamo nekoliko škola koje su izolirane od svakog pravog puta, pa kad se tamo zade, nije sigurno dokle ćeš doći i kćesi se vratiti. Evo tek jedan od mnogih primjera.

Za kišnog doba otišao sam s nadzornikom škola do jedne škole koja leži 18 km po strani od dobre ceste. Put nas je vodio kroz šikaru, a treba prelaziti kanale i potoke, na kojima nema ni traga mostovima. Već smo bili blizu cilja, kad naš kombi stade u potoku, jer je bilo u njemu i vode i blata. Što sada? Ništa drugo nego se treba dati na posao. Kad idemo u takva mjesta, u auto moramo imati sjekiru, lopatu i trnokop. Prihvatali

smo se dakle za trnokop i lopatu i dali se na čišćenje ispod kotača. Nasekli smo granja i stavili ga pod kotače. Onda sam sjeo za volan, a nadzorniku sam rekao da sad pokaze koliko je jak. I doista kombi izade iz potoka, te napokon stigosmo do škole s brašnom na veliko veselje učitelja, jer im je brašna nestalo prije osam dana. Obavili smo što je trebalo i požurili smo se natrag kući. Znao sam da će i ovaj put biti nevolje, jer je jedan potok prema drugoj strani bio dosta strm. Spustili smo se s kombijem u potok i tu je kombi ozbiljnije zaglavio. Opet se dodosmo na posao, jer nismo tu smjeli čekati noć. Tu naime vladaju još lavovi i slonovi, koji po danu spavaju, a po noći traže svoje žrtve. Na potoku je posebno opasno noćiti, jer ovano zvjeri dolaze gasiti žđ. Ako smo u autu, nije opasnost od lava, ali sa slonom nema šale. Ako je slon razbijen, onda je sposoban smrskati i auto, a ako ljudima ne uspije na vrije, jene pobjeći iz auta, onda su i oni gotovi.

Sreća nas je poslužila što smo na putu uzeli u auto nekog čovjeka koji je pješadio u istom pravcu. Dali smo se ozbiljno na posao. Sjekli smo gra-

nje, čistili smo ispod kotača, donosili smo kamenje, samo da pripravimo čvrsti temelj za kotače. Dok smo bili još u postu, opazili smo kojih desetak žena kako idu prema nama noseći na glavama brašno, što ga je dan prije kamion istovario na putu u šikari, jer nije mogao dalje. Sva trojica smo si rekli: evo lijepo pomoći, pa ćemo brzo izaći iz potoka.

Kad su žene došle do nas, vidjele su u kakvom se položaju nalazimo. Mi smo ih zamolili da odlože brašno te nam pomognu izgurati auto iz potoka. Stale su, gledale su jednu drugu koji časak, onda su se nasmijale i krenule dalje, iako ih je nadzornik ponovo molio da nam pomognu. Ja sam im rekao da smo išli na ovaj put zbog njihove škole i djece. Onda jedna od njih reče: »Mi ćemo se vratiti!« I tako odošle. Pitao sam upravitelja škole za razlog zašto nam nisu htjele te žene pomoći. Upravitelj je dobar i kao Zambijac i kao katolik. Nije znao što bi odgovorio. Bilo mu je neugodno što se njegov narod tako ponaša prema prijateljima Zambije koji se toliko žrtvuju za škole i djece.

Dali smo se opet na posao. Naš treći suputnik pošao je u grmlje i donio je naručaj súhog granja. Onda smo sva trojica otisla i donijeli smo koliko smo više mogli tog granja. Sve smo to prostrli pod kotače. Onda sam rekao upravitelju i suputniku: »Ako sada ne uspijemo, onda ćemo u tom potoku noćiti!« No oni su gurali svim silama. Ja sam upalio motor, i napokon nam je uspjelo izvući se iz potoka. Sretno smo stigli kući, pa su nas lavovi i slonovi uzalud tražili u potoku...

Za danas neka bude dosta. Nastojat ću se ponovo javiti. A Vas molim da nas ne zaboravite u molitvama i žrtvama.

Neka Vas Božji blagoslov prati u svemu.
Odani Vam

Br. Benedikt Fostač DI

Domaćinske škole s. Anke Luketić

Svi naši bengalski i zambijski misionari i misionarke žele svojim prijateljima i dobročiniteljima sretan Božić i blagoslavljenu Novu 1973. godinu!

Tom prigodom od srca zahvaljuju na svim molitvama, žrtvama i materijalnoj pomoći što su za njih bile prikazane tijekom 1972. godine. I nadalje mole da ih ne zaboravimo u ovoj novoj godini.

Kalendar „DOBRI PASTIR“

- Preporučujemo svojim čitateljima kalendar „Dobri pastire“ za 1973. godinu. Kalendar je pisani jednostavnim jezikom, shvatljiv za svakoga, ispunjen raznim crticama iz života i stoga se čita sa zadovoljstvom. Radi o zloupotrebljavanju Božjega imena: kletvi, proklinjanju, nepotrebnom zaklinjanju i krivokletstvu. Zanimljivi njegov dio posvećen je borbi protiv alkoholizma. — Uz knjigu Kalendar dobije se i mali džepni kao i zidni kalendar u boji. Sva tri zajedno stoje 12 din. Naručuje se kod „Dobri pastir“ — 71000 - Sarajevo, Obala 39.

Iz života Crkve

POGLEĐA NA DJELOVANJE CRKVE POČETKOM GODINE

Sve je današnje zbivanje u Crkvi usredotočeno u spoznajama i poticanjima poslijednjeg koncila. Pred 10 godina želio je Ivan XXIII koncilom obnoviti djelovanje crkve u duhu evanđelja, prema potrebljana našega vremena. Zadaća je Koncila bila: učiniti crkvu suvremenom, unijeti u nju nov život, staviti je visoko u zbivanje ljudskog društva, u svjetlu modernih spoznaja, te današnjim sredstvima tražiti i današnjim jezikom dati odgovor na goruća pitanja našega doba. Svijet je s velikim odobravanjem i nadom prihvaćao te smjernice. — Da li su se one ostvarile? Vele da je mnogo učinjeno. Počevši od narodnog jezika u liturgiji do velike slobode u prosudjivanju, provodenju i sudjelovanju svih kod crkvenog zbiljanja.

No mnogi misle da rezultati nisu samo povoljni. Reforma u liturgiji nije mogla zaustaviti opadanje pohanjanja Crkve. Aktivno sudjelovanje vjernika u crkvenom, osobito apostolskom i misionarskom djelovanju nije napredovalo. Nego je popustio npr. osjećaj obvezne prema Crkvi i njezinim odredbama. Otvorenost prema svijetu pustila je u Crkvu bujicu pitanja i protivvjećene poglede svijeta s njegovim težnjama i nagonima. Nastala je nesigurnost u tumačenju Sv. pisma, u značenju i vrijednosti svećeničke službe, te time opadanje svećeničkih i redovničkih zvanja.

Jesu li to znakovi krize, sudbonosnih časova za preokret? Ili pojave prolaznog doba, nužne promjene i rasta? Nikto pred 10 godina nije slutio da će se prilike tako razvijati. Svi su bili vedro raspoloženi, s najboljim nadama u ljepšu budućnost. Danas mnogo toga prelazi u sumnju, zabrinuto gledanje, ili nehaj. Neki misle da je tome Koncil kriv, a drugi naprotiv spočitavaju da se njezine smjernice provode odviše sporo. Jasno je to da tu ne pomažu mnogo nikakvi propisi ni odredbe, nego samo duboka nutarnja obnova duha, snažna vjera u Krista i njegovu riječ, nastojanje oko jedinstva u pravoj vjeri, širenje

istine te iskreni odgovor na poticaje Duha Božjega.

No čini se kao da su današnji ljudi tako zauzeti svjetskim pitanjima i zbiljanjima da nemaju vremena za vjerske istine. Koncil je postavio sebi zadaću da se crkvena nauka čuva i tumači takvim sredstvima i načinom da pobudi zanimanje i potrebu za njom, da zahvatiti čitavog čovjeka, tijelom i duhom, njegove vremenne i vječne zahtjeve, da pokrene čovjeka te u današnje doba napreduje u svim ljudskim osobinama i spoznajama. Čovjek mora naći smisao i pravu vrijednost svih današnjih tekočina upravo u odgovorima vjere, koja mora biti produbljena i prosvijetljena da može dati odgovore na suvremena pitanja i potrebe.

No današnji je čovjek tako rascijepan mnogim ponudama kako da se protumači i uredi svijet da sve prima kritički oprezno. Toliko je tih pogleda i tumačenja da nestaje sigurnost i u vjeri, osobito u onim vrednotama za koje se zahtijeva čitavo bliće, kao svećenički i redovnički način života. A svijet nudi toliko dobara i užitaka da se bez duboke vjere teško odlučiti na posvemačuju žrtvu i odricanje, osobito kad se ne sluti njezina vrijednost i ljepota te konačno zadovoljenje čitavoga ljudskog bliće.

Koncil je s pravom naglasio vrijednote svijeta, pretpostavivši ljudsku i kršćansku zrest. A danas je jasnije nego u dobroćudnoj otvorenosti prema svijetu na početku Koncila da se svijet sastoji od slabih i grješnih ljudi, kojima su potrebne jasne i čvrste istine, a da odviše veliko približavanje načelima »svijeta« ne može odgojiti ni usrećiti čovjeka, nego je potrebna kritička suzdržljivost u odabiranju dobara svijeta.

Velike su nade u napredak Crkve i čovječanstva što mnogi ljudi upravo čeznutljivo osjećaju potrebu jasnog životnog cilja, koji, kako im iskustvo svjedoči, nije samo u materijalnim užicima, pa ni samo u kulturnim dobrim

ma, nego iza svih zadovoljenja u materijalnoj blagodati teže za nečim višim i neprolaznim, pa će i današnje čovječanstvo napredovati u težnji za natprirodnim vrednotama. Najdublji umovi i vođe naroda traže oslon i pomoć kod Boga. Pokreni oduševljenja mladih za uzvišenom osobom Isusa Krista. Jedna je od takovih pojava. Uz svu kritičnost i suzdržljivost, pa i odbijanje svjetskih ljudi, Crkva i Papa uživaju velik ugled i nadu čovječanstva. Za brzi napredak Crkve i Kraljevstva Božjega potrebna bi bila duboka vjera te iskrena nutarnja obnova srca, kako su to doživljavali i vršili sveci, osjećaju ljudske odgovornosti i svoje nedostatnosti ili siromaštva, stoga potreba i duh prave i osobne molitve i sjedinjenja s Kristom u njegovoj žrtvi i provođenju njegova primjera, za čim danas i teže mnoge duše u najrazličitijim životnim prilikama i staležima. Na van u novinama i svim sredstvima priopćavanja izlaze na svjetlo daleko više negativne i loše pojave u Crkvi i svijetu, a za one milijune žrtava, tihog predanja i proživljavanja u dubokoj molitvi ne zna se, novine o tom ne pišu, a ipak toga ima i u današnjoj Crkvi. I zato ne treba drhtati pred sudbom Crkve ni njezina djelovanja. Bog je u njoj i iza nje, te će po njoj voditi svijet, makar uz potrese i vihore, k smislu života i sreći čovječanstva.

RAZLICITI POGLEDI I RASPOLOŽENJA U CRKVI

Biskup Limburga Vilim Kempf upozorio je skupine vjernika koji različito prosudjuju zbivanja u Crkvi ovim proglasom:

»Konzervativci — starovjerci morali bi se pitati ne stoji li iza njihove brige za istinu strah koji ih navodi na prebrzo osuđivanje drugih, a svršava u otuđivanju od svih i osjećaju kako oni znađu sve najbolje. Ne upadaju li oni u pogibao da sebe drže jedino pravovjernima?

Oni bi se morali također upitati ne traže li od biskupa odviše mnogo kad od crkvenih vlasti očekuju poslednju riječ i odluku za sve prilike i pitanja. Takova odluka nastaje naime iza stalno otvorenoga razgovora među svim članono-

vima Crkve, i zahtijeva od svih iskreno traženje istine.

Progresisti — hitri pokretači morali bi se ozbiljno ispitati da li oni bez dovoljne vjernosti prema predaji i običajima doista prilagođuju vjeru duhu sadanje ga vremena i time ublažuju »sablazanje vjere«. U čemu bi se onda sastojalo ono osobito u kršćanstvu, za razliku od drugih shvaćanja ljudi i svijeta?

Oni bi morali gledati ne stoji li iza njihova samovoljnog garantiranja naprijed takovo držanje koje nema dovoljno u vidu dobro čitave Crkve, a koje se s nepravom poziva na Duha Svetoga.

Velika skupina onih nesigurnih tražilaca morala bi se pitati ne gledaju li možda stanicu Crkve i svoje držanje od više malovjerno. Ne može li Božji Duh upravo u iskrenom traženju otvoriti nove putove koji će nas izvesti iz utrte kolosika?

Uvjeren sam da će i oni koji se tako nisu »usidrili« ni u kojoj skupini prepiraka svojom strpljivošću i vjernošću izvršiti važan prinos za obnovu Crkve.^a

Biskup Vilim Kempf.

PAPA O DANASNJEM SVEĆENISTVU

Skupni promicatelj za svećenička zvanja po engleskim biskupijama rekao je nedavno kod primanja sv. Otac ovo: »Treba pravo ocijeniti poteškoće i zaprke na koje danas nailazi moderni kršćanin u promatranju svećeništva. Potrebno je izbliza pratići mentalitet i raspoređenje mlađeži. Valja ih dobro upoznati i postati im prijatelji. S druge strane moramo imati pred očima bogatstvo Božje milosti i ulogu koju ima kod toga Kristovo svećeništvo. Ne smijemo nikada potcenjivati Kristovo otkupiteljsko djeđo, njegov život, muku i otkupiteljsku smrt. Nikad ne smijemo zaboraviti trajnu i neiscrpivu snagu Kristova uskrsnuća. Unravno moć tih tajna izvor je novih zvanja u Crkvi. To je bilo uvijek tako. Budite sigurni da će Duh Sveti i u našim danima pobudit nova svećenička zvanja.«

Osvrćući se zatim na ulogu promicatelja svećeničkih zvanja. Pavao VI rekao je da se njihova zadaća sastoji u budjenju i pomaganju kako bi mladići postali svjesni Božjega poziva. Moraju im se

vjetovati da velikodušno prihvate taj posao i ustraju u vršenju svećeničke službe. Unatoč svim teškoćama moramo imati veliko pouzdanje u Boga.

SINODA BISKUPA

Jesena primlo je Pavao VI. u audienciju 15 članova Vijeća generalnog tajništva Sinode biskupa. Tom prilikom spomenuo je kako se još uvijek sjeća prošle Sinode biskupa, kako sada treba provući podatke u vezi s ispitivanjem kad će se ovršiti slijedeći sastanak. Treba ustanoviti u kojem će se vremenskom razmaku održati zasjedanja, o kojim će se pitanjima raspravljati i o eventualnim promjenama u načinu zasjedanja.

Sjećajući prisutne na koncilsku natuku o kolegialnosti biskupa Pavao VI. rekao je kako je svaki biskup pozvan da se zanimi za pitanja cijele Crkve a ne samo svoje biskupije. Zatim je završio kako je Sinoda upravo vidljivo svjedočanstvo o uzajamnoj pomoći između općice Crkve i mjesnih crkava.

Cini se da će se odsad Sinoda biskupa sastajati svake treće, a ne svake druge godine kao dosad, te bi slijedeća bila 1974. godine, a tema za raspravljanje obaviti će se do konca 1972. godine.

REDOVNICKI POZIV

CASNIH SESTARA

Ovih je dana izšla u Beču knjiga s naslovom »Kad redovnice govore«. U njoj su izneseni odgovori što su ih dale redovnice na pitanje: »Koji vam je dogadjaj najviše pomogao da sretnete Boga?«

Cetrdeset i četiri godišnja učiteljica piše: »Kad sam se na satu biblije zaustavila kod mesta „Ja sam s vama u sve dane“, znala sam od jednoć da je Krist uza me. Ta večer, koje sam se iz tog u gotovo praznom tramvaju vozila kući, još je danas isto tako živo preda mnom.«

Ima sestara koje su došle iz obitelji gdje se nije marilo za vjeru, kao jedna upraviteljica i više učiteljica na realnim školama. Jedna piše: »Sve se vjersko kod nas izvrgavalo ruglu. To mi nije bilo pravo. Kad sam kao 15-godišnja djevojka upoznala časnu sestruru kojoj je sav sadržaj života bio predanje Bogu, osjetila sam da i mene Bog zove.«

Druga: »Moji roditelji nisu doduze bili religiozni, ali svojom velikom ljubavlju učinili su me osjetljivom za Boga.«

A njezina prijateljica: »Kad se podrugljivo govorilo o Bogu, postala sam pažljiva na sve Božje.«

»Moj dubok susret s Bogom bilo je dvogodišnje prijateljstvo u kojem sam spoznala ljudsku ograničenost prave ljubavi, kaže 32-godišnja učiteljica u dječjem vrtiću.

A učiteljica s 23 godine: »Bila sam se priljubila uz jednu sestru. Ona je istupila iz reda. Sad mi je sve Bog.«

Neka odgojiteljica od 59 godina pripovedala kako je već prije ulaska u samostan odgovorila Bogu zavjetom djevičanstva.

Profesorica za vjerouauk, koja je ušla u red istom s 41. godinom, uvjerenja je, kako joj se čini da je čitav njezin život vodio Bog.

I jednostavna kuharica dolazi do riječi. Nju je primjer neke činovnica potakao i čestoj sv. prilosti, što nije bio običaj u obitelji. Jednog dana bila je zahvaćena mjestom iz Sv. pisma: »Idite i vi u moj vinograd«, i pošla,

Tako i danas, unatoč duhu svijeta, milost vuče sasvim Bogu.

PAPINSKI FOTOGRAF

FELICI O HRVATIMA

U Rimu je nedavno umro Luigi Felici, papinski fotograf, koji je pratio u stopu više papa, slikajući sve važnije događaje i prizore iz njihova života i djelovanja. Već je njegov djed počeo fotografirati u papinskom dvoru Pija IX. Unuk Luigi Felici uhvatio je svojim aparatima svaki važniji službeni događaj u Vatikanu u jasne spomen-slike. Nije mu nažalost uspjelo snimiti one najdramatičnije prizore, kao smrt Pija XII., atentat na Pavla VI., pa ni boravak Pija XII. među nastradalima za bombardiranje Rima. Bio je jedini fotograf koji je imao sloboden pristup u papinu palaču, i sva službena slikanja isla su preko njega. Nalazio je kod toga i na mnoge teškoće. Ali unatoč tomu 50 godina pomno je pratilo život i rad četiriju posljednjih papa, i zbog toga nazvan »oko u Vatikanu.«

Voda hrvatskog odsjeka na vatikanskom radiju o. Josip Scheibel iznio je ovu zgodu: »Neka mi bude dopušteno ovom prilikom spomenuti osobni doživljaj s pok. g. Felicijem. Bilo je to nekako iza prvog velikog nacionalnog hrvatskog hodočašća u Rim godine 1968. Sastali smo se slučajno kod nekog primanja. Sasnavši da sam upravitelj programa hrvatske emisije na Radiju Vatikan rekao mi je ovo: 'Velečasni! Služio sam mnogim papama. Bio sam svjedočebnik nebrojenih audiencija, svečanosti, hodočašća itd. Bez laskanja moram vam priznati da su me se vaši ljudi iz Hrvatske najviše dojili siromaštvom, ali i pobožnošću te vjernošću prema Papi i Sv. Stolici. Vidim se da su siromasi, ali dostojanstveno jednostavni u tom siromaštu. A što me je najviše frapiralo, to je njihova glad za sakramentima i pobožnost. Kao bespomoćne ovce obilazili su Crkvom sv. Petra u potrazi za isповjednicima. Zavirivali su u svaku cijenu isповjednicu želeći se pod svaku cijenu isповjediti i tek onda pristupiti k sv. prilosti. Toga nisam doživio u svojoj dugoj praktici kao papin fotograf. Zatim njihovo iskreno poštivanje i privrženost Svetom ocu kao Kristovu namjesniku. Evo te dvije crte našeg vjernog puka duboko su su dojmile čovjeka koji je bio zasićen od mnoštva dojmova sa hodočašća kojima je bio svjedok kroz duge godine službe papama i životu Crkve.«

VATIKANSKE NOVINE OSSERVATORE ROMANO

Američki dnevnik International Tribune, koji izlazi u Parizu tvrdio je nedavno da dnevnik Sv. Stolice Osservatore Romano i tjednik Osservatore della Domenica poprimaju sve više moderni oblik. Sve više daju se međunarodne vijesti, a sve manje talijanske. Izlaze članci o značajnim građanskim pitanjima, a ne samo o vjerskim. Uvodni članci, napose oni iz pera prof. Alessandrini, često imaju velik utjecaj i na svjetovne prilike. Npr. kritika protiv političkoga programa McGoverna, koji ide u korist Vjetonga i Vjetnama, a ujedno ruši Nixonove napore za mir, pokazao je Amerikancima da je Vatikan hladno pri-

mio McGovernovu kandidatu na predsjedničko mjesto.

Za vrijeme rata Osserv. R. imao je tiražu od 300 tisuća primjeraka. Danas izlazi na pet jezika, s tiražom od 100 tisuća primjeraka.

Englesko izdanje započelo je 1968. godine, a razaširje se u 52 države, izlazi u 12.500 primjeraka. Izdanje na njemačkom jeziku počelo je prošle godine.

MOLJENJE KRUNICE

U Luisilu, u sjeverno-američkoj državi Kentucky održao je o. Patrick Peyton, organizator kruničarske vojne, konferenciju za tisak u kojoj je prikazao nove ciljeve toga pokreta za moljenje krunicu u obiteljima i društvu i preko mnogih radio-postaja.

Primjetio je kako članovi pokreta ne mole danas za obraćenje nekog određenog naroda već za očuvanje obitelji, njihovih osnovnih vrednota, jedinstva i skладa među članovima.

Taj novi cilj pobudio je veliko zanimanje i kod članova drugih vjeroispovijesti, osobito kod protestanata, židova i hindusa.

Zatim je o. Peyton govorio o tome kako je pokret veoma raširen u obiteljima u Latinskoj Americi, gdje se razvio posljednjih 13 godina, a u Sjedinjenim Državama postoji od 1942. godine.

Na kraju je spomenuo kako se svuda ponovno budi interes za vjeru, i zbog toga što su ljudi razočarani nad znanstvenim i tehničkim razvojem, jer on nije riješio ljudske probleme, već ih je još više zaostrio.

Josip Badalić

Knjige

• Iz tiska je izlazio drugi svezak propovjedi Dr Čedomila Čekade, pod naslovom »GOSPODIN GOVORI — Riječ Kristove iz Evandela u propovijedima«. U knjizi ima 50 propovjedi na Isusove riječi iz druge godine njegova Javnog života. Knjiga će dobro doći svećenicima, redovnicima i vjernicima kao duhovno štivo ili za razmatranje. Cijena joj je 20 dinara, a naručuje se: Dr Čedomil Čekada, Put bratstva i jedinstva 20, 50000 Dubrovnik.

● Salezijanci su izdali kratak životopis svog novog blaženika don Mihovila Rue pod naslovom »STOPAMA UCITELJA, što ga je napisao A. Uffray, a hrvatski pripredio F. Kralik. Cijena je 30 dinara, a naručuje se: N. Vuglec, Omiška 10, 41000 Zagreb.

● Stanko Romac pripredio je molitvenik »GOSPI OD ZDRAVLJA«. To je priručnik za Božji narod pri sudjelovanju kod obnovljenih vjerskih obreda. Priručnik je sastavljen u duhu saborske obnove na području liturgije. Tu čete naći osim svete misle i obred obnovljenih sakramenata. Cijena 30 dinara. Narudžbe: Stanko Romac, Kazališni trg 3, 58000 Split.

● Juan Arias napisao je knjigu »UVIJEK NOVI KRIST«. Prvično iznosi Kristov lik, kako bi ga čovječek otkrio u sebi i zaključio kakav je Bog umro u čovjeku savjesti, ljubavi, zajednicu, Crkvi. Cijena 15 dinara. Narudžbe: Dominikanci, 50260 Korčula.

● Tko još nije naručio DŽEPNI KALENDAR ZA 1973. godinu, neka to učini što prije. Kalendar je veoma ukusno opremljen. Omot mu je tiskan u pet boja, sa slikom crkve Majke Božje Blaštice ili s kapelicom Majke Božje Sljemeške Kraljice Hrvata. Cijena mu je 2 dinara, a naručuje se: Rudolf Breber, Palmotičeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

● Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću, Austrija, izdalo je i ove godine solidan i upravo reprezentativan »GRADISCE KALENDAR« za 1973. Urednici Ignac Horvat i Feri Sučić. Kalendar je bogat sadržajem poučnog, povijesnog i zabavnog štiva. Redovita cijena u Gradišću jest 30 šilinga. Nadamo se da će kalendar doći u prodaju ili će se moći naručiti preko HKD sv. Cirila i Metoda.

● Upravo je izšla iz tiska knjiga »JUTARNJA BLAGDANSKA ZVONA«. To su razmatranja oca Josipa Njavre DI za blagdane preko godine. Kvalitet ovih razmišljanja najbolje posvedočuje slična njegova knjižica »Gospa ti govoris«, koja je bila raspačana u roku od dva mjeseca. Stil je veoma lak i privlačiv, mili bogate. Knjiga će dobro doći redovnicima koji žele dublje doživjeti pojedine blagdane. Cijena joj je 30 dinara, a naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotičeva 33, 41000 Zagreb, pp. 699.

● »Crkva u svijetu« iz Splita izdala je djelo sestre Marije od Presv. Srca, klarise Anke Petričević knjigu ZA BOJU SVIJET. »Ova je knjiga svjedočanstvo životnog poziva s. Marije: onog smjelog koraka redovničkog izbora i totalnog predanja mlade književnike Anke kad je u najljepšim godinama svoga života, akademski naobražena, stupila u jedan od najstrožih redova u katoličkoj Crkvi splitskom samostanu sv. Klare. Cijena knjizi jest 35 din. Narudžbe statiti Samostan sv. Klare, Končareva 29 — 58000 SPLIT.

● DŽEPNA KNJIGA HKD Sv. Cirila i Metoda izdala je knjigu Heinricha Bölla: KRUH RANIH GODINA. Roman je to dobitnika Nobelove nagrade za književnost. Preveo prof. Stjepan Hosu. Cijena 20 din. — Narudžbe: Hrvatsko književno društvo, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.

● Sestre urušulinke u Varaždinu izdalle su knjigu Marie Michel Philippon-a OP: ŽIVOT U VJEĆNOSTI. To je treći svećić knjige ovoga pisca i odključuje se svim njegovim vrlinama, diže nam naime zastor sa tajanstvenih dubina vjećnosti. Cijena knjižice jest 8 din. Naručuje se na naslov Marije Andele Žemljak, urušulinke. Ul. 27. srpnja, br. 3. 42001 — Varaždin.

ZAHVALNICE

- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Valentinu na primljenoj pomoći i milostima. Neka i nadalje pomognu meni i mojoj obitelji. — Durda iz Đurmanca.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na primljениm milostima. Neka i ubuduće budu u pomoći mojoj djeci. — V. K. Vukova Gorica.
- Jedan svećenik toplo preporučuje u molitve štovateljima Presvetog Srca jednog svećeničkog kandidata, koji se nalazi u velikoj krizi, a koji je inače velik štovatelj Presvetog Srca.
- Od srca hvala Gospu od brze pomoći joj se i ubuduće preporučujem. Marica Marinović, Slav, Brod.
- Hvala Gospu od brze pomoći i sv. Antunu na uspjeloj operaciji i na

ozdravljenju. I nadalje im preporučujem sebe i svoju obitelj. — Ana Beraković, Njemačka.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu za veliku milost što mi ju je udijelilo po zagovoru sv. Ivana Vianeja. — C. Buljan, Kreševo.

— Na mnogim primljenim milostima od svega srca hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — N. N., Postire.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću, ocu Leopoldu i ocu Antuću što mi je sačuvan sin u prometnoj nesreći. I ubuduće stavljam pod njuhovu zaštitu njega i sve svoje. — Marija Vekić, Metković.

— Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Ani, sv. Katarini i papi Ivanu na mnogim primljenim milostima. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — Obitelj Bauer, Sotin.

— Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu da mi pomogne u mojim potrebama. — Ruža Musa, Privalji.

— Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu da mi budu u pomoći te sretno rodim. — V. V.

— Preporučujem Majci Božjoj svoju sestru da se nakon operacije što prije oporavi i vrati svojoj brojnoj obitelji. — Vinka V., Ledinac.

— Zahvaljujem Majci Klaudiji što smo po njezinu zagovoru dobole zaposlenje i što nam je inače pomagala. — Tri djevojke iz Hrv. zagorja.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na ozdravljenju djece i sretnom porodu Dubravke. — Albina Franović, Zastenice kod Rijeke.

— Srdačno zahvaljem Duhu Svetom, Gospu Lurdskoj i svetim zaštitnicima na sretno završenoj školskoj godini i zdravlju svoje djece. I nadalje se preporučujem — Dragica Kolombo, Zlobin.

— Na svim primljenim milostima hvala Duhu Svetome, Majci Božjoj i sv. Riti te ostalim zaštitnicima. Neka mi i ubuduće budu u pomoći. — Marija Vukonić, Zlobin.

— Na ozdravljenju hvala Presvetom Srcu Isusovu i ocu Leopoldu. I nadalje

molim njihovu pomoć i zaštitu. — I. K., Eminovci, Jakšić.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu što mi je po zagovoru bl. Maksimilijana Kolbe uslišalo tri molbe. — N. N., Podravsko Sesvete.

— Zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i svim svestima na darovanom djetetu i na drugim milostima, te im se i ubuduće preporučujemo. — Marija i Franjo Šestak, Jajžabet.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu te biskupu Langu što je jedan teški bolesnik primio svete sakramente. — M. C., Maribor.

— Na primljenim milostima od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću. — N. N., Iljaš.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći što sam uz njihovu pomoć uspjela brzo kupiti kuću i brzo je isplatiti. I nadalje im se preporučujem. — Evica Katilović, Kaštinci, župa Semeljci.

— Vječna hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu Sinjskoj, sv. Josipu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na izvanrednim milostima, I nadalje molim njihovu pomoć. — E. Prolić, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na uslijanim molbama i primljenim milostima. — Ivan Schöppel, Subotica.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na milosti što mi je brat nakon 57 godina života primio napokon svete sakramente ispojedici i pričesti, što prije nije mogao zbog braka sklopljenog u crkvi druge vjere. Hvala im i na milosti što su mu dva puta vratili zdravlje. I nadalje preporučujem njega i sebe njihovoj milosti da ustrajemo na dobrom putu sve do smrti. — J. Sr., Daruvar.

— Velika hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i ocu Leopoldu na uslijanoj molitvi. Molim ih da mi i nadalje budu u pomoći. — N. N., Ludbrek.

— Na primljenim milostima zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — K. V., Zagreb.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću na uslijanim molbama za naše tjelesno

- zdravje. Neka nam i ubuduće budu u pomoći. — R. i I. iz Martinšćice.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i sv. Antunu na uslišanim molitvama. I nadalje im se preporučujemo. — Zahvalne N. i N., Bizovac.
 - Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i zaštiti Bl. Dj. Marije za sve primljene milosti. — Magica Levačić, Virje.
 - Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, papi Ivanu i ocu Leopoldu na primljenoj pomoći i ozdravljenju. I ubuduće preporučujem im sebe i svoju obitelj. — Barica Barić, Kunišćici, župa Marijanci.
 - Zahvaljujem Fatimskoj Gospi koja mi je mnogo puta pritekla u pomoći. — Miroslav Dožaj, Petrovaradin.
 - Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Mariji Kraljici mira i sv. Mariji Magdaleni na pomoći u mojoj bolesti, te na pomoći za svoju djecu. Neka i nadalje budu u pomoći meni i mojoj djeci. — Jelka Gregur, Sopje, Podr. Slatina.
 - Na uslišanim molitvama i primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospo Svetogorskoj, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Judi Tadeju, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu. I nadalje im preporučujem sebe, djecu i unučad. — M. Arik, Gerovo.
 - Od srca zahvaljem Presv. Trojstvu, Bezgrješnom Srcu Marijinu, sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji, sv. Nikoli Taveliću na mome ozdravljenju i svim drugim milostima, kao i za ozdravljenje svoga muža. I ubuduće se utječem njihovoj zaštiti. — Marica Antolović, Privlaka.
 - Od sveg srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na mnogim primljenim milostima, a napose što su sačuvali mene, moga muža, brata i snahu od teške prometne nesreće. I ubuduće im preporučujem sebe i svoju obitelj. — Marica Stopfer, Biograd na moru.
 - Neizmjerna hvala Presv. Srcu Isusovu, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za primljenu veliku milost ozdravljenja. I nadalje molim njihovu pomoći i zaštitu. — Manda Cupić, Vinkovci.
 - Zahvaljujem papi Ivanu za uslišanu molitvu. — N. N., Šmika.
 - Hvala Presv. Srcu Isusovu, Kraljici

- Svete Krunice i svim svetim zaštitnicima na uslišanim molitvama i primljenim milostima. Molim i nadalje njihovu pomoći. — N. N., Vinogradci.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu za primljenu milost u velikoj potrebi. — Eva Blazinović, Nova Gradiška.
 - Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospo Sinjskoj i sv. Antunu na uspjehu moje djece u školi. Neka i ubuduće budu pod njihovom zaštitom. — M. K., Kaštel Kambelovac.
 - Hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospo Tekijskoj za sva dobročinstva primljena tijekom života. Molim njihovu pomoći i zaštitu za svoju djecu i unučad. — K. L., Petrovaradin.
 - Zahvaljujem Presvetom Šćetu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Maloj Tereziji što mi je unuk nakon nesreće bio spašen od operacije bubrega, koji je sam ponovo proradio. — Baka Maria i unuk Marijan iz Lovasa.
 - Hvala Presvetom Srcu Isusovu što je po zagovoru Majke Klaudije vratilo vjeri mog sina. Neka mu i sada pomaze. — Majka N. N., Zagreb.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Srcu Marijinu i sv. Antunu na uslišanoj molbi. I nadalje molim njihovu pomoći. — Jelica Dautanac, Melbourne, Australija.
 - Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. Jana Jurisić, Dolina, Mačkovac.

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

VELJAČA — 1973. — GOD. 64. — ZAGREB — CIJENA 2 D

Poštarska plaćena u gotovu

Albert Dürer: Prikazanje u hramu

Na omotu:

Grupa bolesničkog hodosača u Lurdju, VI 1972.

Novom broju

- 56 Katehiziranje vjernika,
I. Kukula
60 Vjerski odgoj školske
djeca i mladeži, J. Gusić
65 Moja vjera, F. Šipušić
Poziv na ispunjavanje
vjere
Euharistija (1)

- Euharistija (2)
Euharistija (3)
76 Treći svijet, J. Antolić
80 Misije, J. Gusić
Misijska duhovnost
Pohodio sam južna sela
Priznanje Majci Tereziji
Sestra Silvina
Priopovjeda č. brat Benko
89 Iz života Crkve
94 Knjige, zahvalnice

ZA NEKE NEKOLIKO NESUVIŠNIH RIJEĆI

Upravi i uredništvu Glasnika stižu nerijetko pisma neobično i neuobičajeno adresirana. Bude tu u naslovu: tiskara, izdavač, »Plamen«, telefon, Hrvatska pokrajina, odgovorni urednik, krivi broj ulice. I pravo je čudo da takova pisma dođu do nas. Naša adresa glasi:

Uprava Glasnika
Palmotićeva ul. 31
410001 - ZAGREB — pp 699

Umjesto na upravu Glasnika pisma se mogu naslovit na **uredništvo** ili na urednika, već prema tome šalje li tko promjenu adrese, promjenu narudžbe ili možda suradnju. Kod običnih pisama nije potrebno navoditi ulicu, jer pošta dolazi preko preinca i sami je podižemo. Međutim, ako se pismo šalje **hitno** ili ako se šalje **novac poštanskom uplatničkom**, ulica mora biti naznačena

(Palmotićeva 31. Nije pogreška ako se stavi broj 33, jer naša kuća ima dva broja, s jedne i s druge strane crkve.)

Zeli li se tko preplatiti na Glasnik i zasebno ga primati poštom, neka nam to javi karticom. Svoju adresu napišite čitljivo. Ako rukopis nije čitak, napišite adresu velikim slovima. Adresa neka bude potpuna. Imamo pisama i adresa koje nije u stanju nitko odgovorniti. Kad netko naruči Glasnik, s uprave ćemo mu poslati jedan broj Glasnika i priložiti uplatnicu. Kad preplata stigne, primat ćete redovito Glasnik. Kod starih preplatnika nismo tako strogi, jer se iz redovitog plaćanja stekla neka sigurnost da će ovaj puta platiti. Rado inače primamo nove preplatnike. Znate li za koga da bi primao rado Glasnik, dajte mu našu adresu.

Urednik

Prikladno katehiziranje vjernika

Nakana Apostolata Molitve za mjesec veljaču ov. god. veoma je suvremena: potiče nas, da se molimo za prikladno i uspješno katehiziranje, naime poučavanje u vjeri, i to ne samo djece i odraslike mlađeži, nego i odraslim, bez obzira na dobu života i na životni stalež. Trajna pouka u vjeri svima je bez razlike korisna i potrebna.

Djecu i mlađež moramo poučavati, jer inače ne će upoznati temeljne kršćanske istine, ne će upoznati našega Gospodina, njegov značaj i milu povijest njegova života. Bez vjerske pouke ne će ni mlađež biti uvedena u praktični kršćanski život i ne će se upoznati s duhovnim dobrima, kojima ih vjera obskrbljuje.

Starijima treba ista pouka, ali na način, koji odgovara njihovoj dobi, njihovom već stjecenom poznавanju kršćanskih istina i porastu u vjerskom životu.

VJERSKA POUKA DJECE I MLADEŽI

Potreba ove pouke tako je očita, da je suvišno isticati je ili obrazlagati. Svi znamo, da djeca nisu poučena u vjerskim istinama i uvedena u kršćanski život već tim, što su rođena u katoličkoj obitelji i što su primila sveto krštenje u Katoličkoj Crkvi. Ali u pravo zato, što po rođenju pripadaju katoličkim roditeljima, a po

krštenju Katoličkoj Crkvi, dužnost je roditelja i duhovnih pastira brižno nastojati, da im djece budu poučena u temeljnim istinama vjere i uvedena u praksi kršćanskog života, naime da postanu praktični katolici.

Crkvena vlast posvećuje pouci vjere mnogo pažnje, tim više, što su okolnosti, u kojima se taj posao odvija, vrlo teške. Na Biskupskim konferencijama često se o tom predmetu raspravlja. Postoji posebna komisija za promicanje vjeronauka i sastavljanje vjeronaučnih priručnika. Svaka biskupija ima svoj katehetski centar, koji daje smjernice za rad, stavlja na raspolaganje tehnička pomagala i sređuje statističke podatke o stanju katehizacije u biskupiji. Zadnji Ekumenski sabor vrlo je obilno govorio o vjerskom odgoju mlađeži i dao za to područje suvremene odredbe i smjernice. Vrlo je značajna »Deklaracija o kršćanskom uzgoju«, u kojoj se govorio o odgoju u općenitom smislu, ali sa posebnim obzirom na vjerski odgoj. Koncil je i inače, u mnogim prigodama govorio o tom predmetu, kojemu pripisuje veliko značenje.

Prema stanovištu Koncila u prvom su redu roditelji zaduženi za kršćanski i crkveni odgoj svoje djece. Spomenuta Deklaracija ovako govori: »Odgojna uloga roditelja je takve važnosti, da se teško može čim drugim zamjeni-

ti... Obitelj je prva škola onih društvenih kreposti, koje su potrebne svakom društvu. Posebno kršćanskoj obitelji, koja je obogaćena milošću i zadatkom sakramenta ženidbe, treba uzgajati djecu od najranije mladosti po vjeri, koju je primila na krštenju, da Boga spoznaju i štuju a bližnjega da ljube. U obitelji djeca stječu prvo iskustvo o zdravoj ljudskoj zajednici i o Crkvi; po njoj napokon postepeno ulaze u ljudsku zajednicu i u narod Božji. Neka roditelji ozbiljno shvate kako prava kršćanska obitelj imade važno značenje za život i na predak Božjega naroda« (GE 3).

Roditelji su prvi vjeroučitelji djeteta s obzirom na naravne vjeze, koje među njima postoje, ali u pogledu samih vjerskih istina, naime sadržaja vjerske pouke, Crkva je na prvom mjestu, koji svoju učiteljsku službu vrši preko duhovnih pastira, biskupa i svećenika, uz pomoć pripravljenih svjetovnjaka. U tom smislu su i roditelji, kao prvi vjeroučitelji djetetovi, u službi Majke Crkve, koja jednako uči roditelje kao i djecu, jer su svi vjernici njeni duhovni djeca.

U načelu slažu se svi, da vjerski odgoj počinje u krilu same obitelji, a kad dijete ponaraste, preuzimaju tu dužnost duhovni pastiri. No roditelji moraju suraditi i s duhovnim pastirima, te svojski podupirati njihov odgojni rad. Ova suradnja roditelja sa duhovnim pastirima od tolike je važnosti, da bi bez nje njihov rad bio onemogućen. Roditelji moraju marno nastojati, da im djeca,

pa i ona odraslija, savjesno pohaju vjeronauk, da žive u skladu s Božjim i crkvenim zapovijedima, a da u tome lako uspijevaju marno nastojati, da im djeca, pružati dobar primjer.

VJERSKA POUKA ODRASLIH

U pogledu vjerske pouke smo u našim krajevima u velikom zaostatku. Prvo zato, što razmerno mali broj djece i mlađeži pohađa vjeronauk. Na selima je u tom pogledu znatno bolje nego u gradovima. Pa i kod onih, koji pohađaju, prevladava običaj, da se poslije prve sv. Prica i poslije sv. Potvrde vjeronauk sve više napušta. Protiv tome »običajuće bore se duhovni pastiri, no teško uspijevaju, ako u roditeljima ne nalaze suradnike. Još je veća nevolja, kad i sami roditelji misle, da sv. Potvdom završava vjerski odgoj njihove djece.

No još smo u većem zaostatku s obzirom na vjersku pouku starijih. Možda ni ne mislimo, da je i odraslima potreban vjeronauk i da je od Crkve propisan. Ima više razloga, radi kojih treba i starijima držati kateheze. Znanje, koje se ne ponavlja, gubi se. Tako i odrasli zaboravljaju temeljne kršćanske istine, ako ih nikada ponovno ne čuju. Nadalje, nije dosta da odrasli samo onoliko poznaju svoju vjeru, koliko su je upoznali u dječjoj dobi. Sa godinama i općom izobrazbom moraju napredovati i u poznавanju vjerskih istina, jer ih u zrelijoj dobi ne može zadovoljiti ono zna-

nje, koje su stekli u ranoj mlađosti. No odraslima je potrebno poznavanje vjerskih istina i zato, što su — kako smo razložili — prvi vjeroučitelji svoje djece. Kako će tu svoju tešku dužnost ostvariti, ako su sami u vjerskim istinama neznačice. Nadodajmo još jedan razlog: mnogo puta se odraslim katolicima pruža prilika, da manje poučenim vjernicima ili inovjercima, koji se zanimaju za nauku Katoličke Crkve, protumače naše temeljne vjerske istine, ili isprave predrasude, što ih o našem vjerovanju imaju. Dobro poučeni vjernik može mno-

go puta biti apostol žive riječi, te svojim znanjem mnogo koristiti vjernima i nevjernima.

Stoga nas ne iznenađuje, što zadnji Koncil određuje duhovnim pastirima, da se pobrinu za vjersku pouku odraslih: »Katehetska pouka ide za tim, da vjera u ljudima preko poučavanja postane živa, svjesna i djelotvorna. Biskupi neka bdiju da se ta pouka s najvećom pomnjom i brigom pruži kako djeci, tako i mladima i odraslima... (CD 14).

Bilo bi krivo, ako bismo misili, da je istom zadnjem Koncilem odredio katehizaciju odraslih. To je prastari običaj u Katoličkoj Crkvi, ali je kod nas zadnjih desetljeća silom prilika napušten. Crkveni Zakonik, koji je godine 1918. stupio na snagu, a koji i danas obvezuje, u kanonu 1329. ovako određuje: »Duhovni pastiri dužni su brinuti se, da kršćanski puk stalno bude poučavan u kršćanskom nauku. Ova im je dužnost vlastita i obvezuje ih teškom obvezom.« O tome govori i kanon 1332.: »Nedjeljama i zapovijednim blagdanima, u sat koji je najprikladniji za vjernike, dužan je župnik tumačiti vjeronauk odraslim vjernicima, na način koji je njima pristupačan.« U koliko nije uvedena katehizacija odraslih, trebalo bi da se vjernici tim savjesnije koriste »Službom Riječi«, koju u svakoj svetoj Misi slušaju, tim pozornije treba da slušaju homilije i propovijedi, da čitaju katoličke časopise i knjige vjerskog sadržaja, a osobito samo Sveti Pismo. U ovom našem Glasniku naći će odrasli vjernici kate-

heze koje su upravo njima namijenjene, da obogate i prošire svoje poznавanje vjerskih istina. Kad god je uveden vjeronauk za odrasle, treba da mu se priključe.

POD VODSTVOM CRKVE

U nijednoj stvari nema Crkva tako bogato iskustvo, kao u vjeronauku i u uzgajanju potpunih kršćana. Tim se poslom Crkva bavi od onoga časa, u kojem je Gospodin dao svojim apostolima i učenicima nalog, »da idu po svem svijetu i da propovijedaju Evangelje svakom stvorenuju« (Marko 16, 15). Na temelju toga iskustva i na temelju proučavanja onih znanosti, koje se bave odgojem, kao što su psihologija, pedagogija i metodika, Crkva daje suvremene smjernice za uspješno katehiziranje. Opći katehetski Direktorij, koji je izdala sveta »Kongregacija za katolički odgoj«, želi da katehizacija bude »odgoj vjere, susret s Bogom, rast u vjeri«. No sve ovo prepostavlja poznavanje temeljnih istina kršćanstva i temeljna načela kršćanskog života. A to znači, da se katehizacija ne može odijeliti od same pouke, kao što se ne smije ni ograničiti samo na pouku, nego mora imati pred očima život uskladen s vjerskim istinama.

Sveta Kongregacija za katolički odgoj naglašava, da kateheza ne smije biti »teologija«, nego »vjera«. No tim sv. Kongregacija ne isključuje iz kateheze vjerske istine, koje sačinjavaju »poklad vjere« (I Tim 6,20), u koje svaki kršćanin treba da vjeruje. Sv. Pavao

Vjera je svjetlo na životnom putu.

izričito uči: »Dakle vjera je od propovijedanja, a propovijedanje riječju Kristovom« (Rim 10,17). Opći katehetski Direktorij isključuje iz kateheza razna teološka mišljenja, koja nisu u skladu sa službenom naukom Crkve, ili još nisu dosta istražena, pa teolozi slobodno o njima znanstveno raspravljaju, ali ih ne smiju kao »svoje uvjerenje« iznašati u vjeronauku pred vjernike. Objavljene su istine srž i jezgra svake kateheze, tako da se bez njih kateheze ne mogu ni zamisliti. Isto se tako kateheze ne mogu odreći učenja, naime pamćenja vjerskih istina, služeći se pri tome raznim obrascima, kao što su »Oče naš«, »Apostolsko vjerovanje«, Zapovi-

jedi Božje i crkvene, nabranjanje svetih Sakramenata, Vjerovanje, koje se moli u Misi, i drugo. Tim se olakšava pamćenje onoga, što je u katechezama protumačeno i usvojeno. Ne smije se, dakako ostati samo kod poznavanja vjerskih istina, nego treba svojski stojati oko dosljednog kršćanskog života, u skladu s naučenim istinama. Ovo uskladivanje posao je, koji se proteže na cijeli život, jer nam uvijek prijeti opasnost, da se u nama probudi »stari čovjek».

Ivan Kukula D. I.

i da nas ponovno dobije pod vlast. Dobro poznavanje objavljenih istina i jasna moralna načela svjetlo su i putokaz u kritičnim časovima, kada »vlasti tame« (Ef 6,12) navaljuju, da nas zarobe.

Nakana za mjesec veljaču doista je suvremena. Moramo reći, da kao vjernici s vjeronaukom stojimo i padamo. Molimo zato od srca, da se katehiziranje kod nas pravilno razvije i doneše očekivani plod.

ŽIVOT OBITELJI

Juraj Gusić

VJERSKI ODGOJ

ŠKOLSKE DJECE I MLADEŽI

Vjerski odgoj djece nikako ne smije završiti onim časom kad ona počnu polaziti školu. Od tога časa dobar dio njihova vjerskog odgoja roditelji povjeraju Crkvi. I u to vrijeme njihova će briga biti da djecu nadziru polaze li doista redovito na vjeronauk, da se za nimaju što na vjeronauku uče i kako napreduju. Stoga će se potruditi da češće podu do katehete te se s njime malo porazgovore. Dolazit će i na roditeljske vjeronaučne sastanke i tu će nastojati iznijeti svoja zapažanja o načinu katehiziranja, o reagiranju svog djeteta na ono što čuje na vjeronauku.

I kod kuće će djetetu pružiti priliku da mogne ispričavati što je zapamtilo od vjeronaučnog predavanja. Po-

kušat će mu pomoći da se sjeti svega, da možda napiše domaću zadaću iz vjeronaučnog gradiva ili da nacrti sliku povezanu s vjeronaučnom temom.

Ipak sve to nije ono glavno što roditelji imaju djeci pružiti u vjerskom pogledu. Oni im moraju pomoći da nauče o svemu susretati Boga, da nauče kršćanski misliti osjećati i živjeti. A u svemu tome dajmo im pokažimo Isusa kao uzor.

NIJE DOSTA VJERONAUK Ima roditelja koji misle da su svojoj djeci dali sve, kad su se pobrinuli za njihovu vjersku pouku na vjeronaučnim tečajevima. No moramo reći da nam činjenice svaki dan po-

kazuju i potvrđuju da to nije točno. Koliko ima djece i mladeži što uza svu vjeronaučnu pouku ipak kreće u život baš protivnim putem nego što im ga je pružio vjeronauk. Ako tražimo uzrok tome, onda ćemo ga lako otkriti u njihovoj obitelji. Tu vjera nije životni pokretač i duša svega djelovanja članova obitelji. Tu se ne osjeća ni vjersko ozače, niti se otkriva bilo kakav vjerski znak.

Jednom sam pohodio neku obitelj. Izdavala se za kršćansku. No u cijeloj kući nisam našao nikakvog znaka koji bi odavao da je to kršćanska kuća. Prikazivali su mi pojedine sobe i namještaj. I na kraju otvorili su mi jedan noćni ormarić, i u njemu su mi pokazali kipić Gospin. Sakrili su ga na to mjesto da ga ne bi slučajno tko nepozvan vidio. A nije li tako zatvoren i sakriven kipić Gospin ujedno i slika njihove vjere koja je eto lako stala u je-

dan noćni ormarić? Uistinu je bijedna ta vjera koja je na to spala ...

Vjeronauk će samo onda kod djece urodići pozitivnim plodom, ako ona za ono što su tako učila, nadu potvrdi u životu svojih roditelja. A to znači, da roditelji moraju biti praktični kršćani koji se ne stide svoje vjere ni pred kim. Bude li se u kući javno molilo prije i poslije jela, navečer prije spavanja, ujutro kod ustajanja; bude li se nedjeljom i blagdanom redovito polazilo na svetu misu i često pristupalo svetim sakramentima; bude li se moralni Božji zakon uvijek poštivao u kući, pa i onda kada se za to bude tražilo žrtve i odricanja, onda možemo biti uvjereni da će vjeronaučna pouka biti samo teoretska nadopuna na ono što već dijete, mladić ili djevojka, proživljavaju u svojoj obitelji. Da to nisu samo prazne riječi, ovdje navodimo jedan konkretni primjer iz života.

IMALI SMO DIVNE RODITELJE Prijeviđa jedan liječnik o sebi i svojim roditeljima: »Potječem iz obitelji koja je odgojila desetero djece. Potječem sa sela. Moji su roditelji bili skromni seljaci. Nisu bili bogati zemaljskim dobrima, ali u duši su bili bogatiji od mnogih drugih. Gospodin Bog im je udijelio jednu milost: oni su znali koja je njihova bračna i roditeljska dužnost. I imali su veliku snagu da te dužnosti vjerno izvrše. Ja sam njihovo četvrti dijete. Gledao sam dan za danom, godinu za godinom, kako se moj otac mučio. Dok su u selu još svi spavali, on je već išao na posao.

Navečer sam obično tek kasno zaspao jer sam bio nježno i osjetljivo dijete, pa sam vido mnogo toga što je ostaloj braći bilo nepoznato. Majka je uvijek posljednja polazila na počinak. Ja se kao dječak nisam mogao dosta načuditi kako je ona znala dugo klečati kraj naših kreveta i moliti. Kad sam jo jednom pitao: »Majko, zašto ti tako dugo klečiš?«, ona se nasmejela: »Dijete, ja moram moliti. Vi trebate jednom postati dobri ljudi, a to ja moram izmoliti od dragoga Boga.«

Puno se molila Majci Božjoj i mnogo je očekivala od njezina zagovora. U svim potrebama utjecala se njoj i molila njezinu pomoć. Ne sjecam se ni jednog dana, a da majka nije s nama molila jutarnju molitvu, a navečer je i otac s nama molio večernju molitvu. Prije spavanja kleknuli smo pred naše roditelje i primili roditeljski blagoslov.

Dječaci su bili veoma daroviti. Učitelj se nije mogao dosta nahvaliti njihovih sposobnosti. Jedne sam večeri čuo kako je otac govorio majci: »Dječaci uče dobro. Dva su nam najstarija već treću godinu u gimnaziji. Župnik i učitelj nas nagovaraju da prinesemo ž-

tvu te pošaljemo i trećega, Andriju, u školu.« — Majka je uzdahnula, a otac ju je hrabrio: »Dragi Bog nam je uvijek pomogao. Nikad nismo gladovali, pa nećemo ni ubuduće. Znaš li što? Ovaj put će i ja pridonijeti jednu malu žrtvu: zatvorit će svoju lunicu zauvijek u ormar!«

Čuo sam kako je majka zajecala. Ni danas još ne znam kako se to dogodilo, ali ja sam potrcao k ocu, zagrlio ga, stisnuo njegove žuljave ruke i tepao: »Oče, dobri moj oče!« — Majka me prestrašena odnijela u krevet i ostala je uz mene dok nisam zaspao.

Od onda sam pomagao ocu koliko god sam mogao. I druga su braća pomagala u svemu. Majci smo prištedjeli kućnu pomoćnicu, a ocu slugu. Ali što je značila naša pomoć kraj svih njihovih brigal?

Tri najstarija brata postali su redovnici. Jedan je od njih bio biskup u Kini. Tri slijedeća brata, kojima pripadam i ja, postali su liječnici, a najmlađi je postao orguljaš.

Mi smo bili radost svojih roditelja sve do njihove visoke starosti. Na kraju života doživjeli su još radost koju je teško opisati.

Bilo je to jednog proljetnog dana, kada su slavili zlatni pir. Tada smo svi došli kući: biskup franjevac iz Kine, oba isusovca, sve tri sestre redovnice, mi liječnici i brat orguljaš. To je bio sastanak. To je bilo veselje ...

Najstariji je brat služio svetu misu, a druga dvojica su mu assistirala. Brat orguljaš, umjetnik na orguljama, uvezličao je svečanost sviranjem, a između nas ostale braće i sestara i unuka stupali su roditelji, pognuti od godina i briga, ali produhovljena izgleda, k stolu Gospodnjem. Svi su prisutni bili duboko ganuti.

Kad smo poslije toga kod kuće sjedili s roditeljima na istim mjestima kao u djetinjstvu, tada si je majka brišala suze s naborana lica i rekla svojim dragim čednim načinom: »O Bože, to je previše sreće, previše! To mi ne zasljužujemo!« — »Neka! — odvrati Otac — Gospodin Bog nam je uvijek htio dobro. Mi smo njegovom milošću ispunili svoje životno djelo!«

»Još ne!« usklikne naš najstariji brat. »Još nas blagoslovite kao što ste to činili u dane našeg djetinjstva!«

I što se sada dogodilo, bilo je tako divno da smo od ganača plakali kao mala djeca. Jer tada ustade on, naš stari otac, uspravi se kao svjeća, sjajnih očiju, kao svećenik svoje obitelji, i dobra majka, tiha patnica, i podignu svoje držeće ruke na blagoslov:

»Bog vas blagoslovio, djecol! — Amen!« odgovorili smo klečći i primali posljednji roditeljski blagoslov. Godinu dana poslije toga otpratili smo ih na vječni počinak. Bilo je opet rano proljeće ...

Taj članak objavljen je u »Betaniji«, listu za bolesnike, u listopadu 1972., da gdjekojeg starca i staricu utješi u danima njihove osamljenosti, a ostalima da pokaže što znači kršćanski odgajati djecu.

KRŠĆANIN I SVIJET Kršćanski roditelji moraju biti posve prožeti vjerom ne samo u svome osobnom životu, nego i u svome gledanju na svijet i njegova zbiravanja. Imaju li otac i majka jasan stav prema svijetu, onda će u tome lako poučavati i svoju djecu. Prijučavat će ih da u svjetlu vjere promatraju život s bolje strane. Upućivat će ih da se nauče radovati nad svakim i najmanjim dobrom.

biti više poticaja na dobro negoli upiranja prstom na zlo. Dobro već samo po sebi osuduje zlo koje se njemu protivi.

Djecu treba pomalo, ali ustrajno, učiti da im vjera i njezina načela nikako ne smiju ostati po strani ne samo u njihovu osobnom životu, nego ni u njihovu susretu sa svijetom i njegovim pojavama i zbivanjima. U svjetlu vjere potrebno je promatrati vrijednost pojedinih stvari i dogadaja. Što vjera kaže da je zlo, i za nas mora biti zlo, pa se prema tome onda moramo i konkretno odnositi kao prema zlu. Što ona kaže da je dobro, nastojmo se time u životu okoristiti za svoje i za tude vremenito i vječno dobro.

U krugu obitelji potrebno je razgovarati o dogadajima na vjerskom, moralnom, socijalnom, karitativnom i političkom polju. Bit će riječi o raznim tehničkim dostignućima današnjice, ali i o krizi čudoreda i vjere kod tolikih ljudi, osobito kod mlađeži. Doći se na red i pitanje gladi u svijetu, pitanje socijalne pravde i nepravde, pitanje tolikih obitelji u svijetu koje nemaju stanu, problem zapuštene djece, napose one iz razorenih obitelji, te problem

mlađeži koja se predala nemoralu i kojoj je jedini životni ideal zabava.

Postavit će se pitanje, što Crkva čini da pomogne svijetu u tim tolikim križama. Potrebno je povesti razgovor i o širenju Evandelja, o radu i žrtvama misionara.

Veoma je važno da u svim tim razgovorima roditelji redovito izreknu kršćansko stanovište za rješenje pojedinih problema, ili da iznesu kršćansko gledanje na pojedine pojave u svijetu. Razumije se, za to je potrebno da oni sami budu duboko prožeti kršćanskim načelima i da svoj vlastiti i obiteljski život usmjeruju tim putem.

Uloga roditelja u kršćanskom odgoju djece i mlađeži nikad se ne može dosta naglasiti. Svakako nam činjenice danas pokazuju da vjeru može sačuvati i još više je razviti samo ona mlađež koja je imala sreću da je od prvih godina svog života bila odgajana u kršćanskom duhu i primala sustavnu teoretsku i praktičnu pouku i u obitelji i na vjeronauku. Tu ne ostaju bez ploda ni riječi ni primjeri roditelja, samo treba imati ustrajnosti u tom tako teškom i tako važnom poslu.

Juraš Gusić

OTVOREN SPOMEN-MUZEJ DRA IVANA MERZA

U nedjelju 26. XI 1972. na blagdan Kralja Krištofa Kralja otvoren je u prostorijama isusovačkog samostana u Zagrebu, Palmotićeva ul. 31, spomen-muzej Ivana Merza. Otvorenu su prisustvovali ugledni katolički javni radnici iz vremena dra Merza, njegovi prijatelji, znaci, štovatelji, kao i predstavnici mlađe generacije — srednjoškolci i studenti. Prisutne goste i uzvanike pozdravio je na početku o. Petar Ribinski superior rezidencije. O. Božidar Nagy, D. I. održao je potom kratko predavanje o suvremenosti i značaju dra Ivana Merza u našem pokoncil-

skom vremenu. Zatim je jedan srednjoškolac, pročitao nekoliko izvadaka iz Merčeva članka »Duhovna obnova po liturgiji« a jedan student recitirao je pjesmu prisutne pjesnikinje Mire Preisler »Naš dobar brat«. Na koncu su članovi studentskog zboga otpjevali kompoziciju prof. Mate Leščana komponiranu u čast Ivanu Merzu na riječi o. Milana Pavelića »Lovac Srca Isusova«. Slijedio je potom sam čin otvorenja i razgledanja spomen-muzeja.

Ovaj spomen-muzej ima svrhu da uči o liku dra Ivana Merza latka katoličkog intelektualca učini što bližim našem vremenu. U muzeju su smješteni

razni predmeti dra Merza, njegove knjige, slike, uspomene te dijelovi namještaja iz njegove sobe. Muzej je otvoren nedjeljom od 11 do 12 sati. Može se također posjetiti izvan toga vremena. Za interesirani se mogu obratiti vrataru rezidencije ili sakristanu bazilike Srca Isusa.

NOVI POSTULATOR KAUZE DRA IVANA MERZA

Zagrebački nadbiskup dr Franjo Kuharić imenovan je 22. XI 1972. o. Božidara Nagy-a, D. I. za novog dijecezanskog po-

stulatora kauze dra Ivana Merza, istaknutog katoličkog intelektualca-laike. Nakon smrti dra Marka Klarića, prethodnog vicepostulatora, ovu dužnost nije niko vršio pa je nastao zastoj u procesu za proglašenje dra Ivana Merza blaženim. Sada će se proces nastaviti pa se je nadati da bismo dra Merza mogli u dogledno vrijeme ugledati na našim oltarima. Proces će se odvijati po najnovijim pojednostavljenim odredbama Sv. Stolice za proglašenje blaženika i svetaca.

O. FRANJO SIPUSIC

MOJA VJERA

65. KATEHEZA

Poziv na ispovijedanje vjere

Drugi po redu sakramenat jest sveta potvrda. Crkveni Zakonik definira ga kao »onaj sakramenat, u kojem se, mazanjem uljem uz određene riječi, podjeljuje Duh Sveti za jačanje vjere primljene na krštenju.« (CIC 780). Mazanje uljem jest tvar sakramenta, a lik su

riječi: »Primi znak dara Duha Svetoga!«

Tridentski sabor jasno iznosi naku o potvrdi kao sakramentu: »Ako bi netko tvrdio da je krizmanje krštenika samo puka ceremonija, a ne pravi i zasebni sakramenat, ili da potvrda i nije nekoč bila drugo nego prigoda u kojoj je mlađež očitovala svoju vjeru Crkvi, neka je izopćen!« (DS 1628). Osim na ovom mjestu sabor spominje potvrdu nabrajajući sakramente (DS 1601), te opet kad govori o sakramentima koji u primaoca uči tisku neizbrisiv biljež. To je krštanje, potvrda i svećenički red (DS 1609). Tu je ujedno i razlog zašto su ti sakramenti neponovljivi. Po-

tvrda je dakle po vjerovanju i nauči Crkve jedan od sedam sakramenata, jedan od sedam znakova koji nam donose zasebnu milost. Za taj se sakramenat u nas rabe riječi: Potvrda, krizma, firma, berma. Riječ »potvrda« prijevod je latinske riječi »confirmatio«, a znači: potvrđenje, potvrdu, jačanje, ojačanje. U riječi »confirmatio« nalazi se i naša riječ »firma«, što baš i znači samu potvrdu, za razliku od iste riječi kad ona označuje naslov potvrđene, javne ustanove. Riječ »berma« ista je kao i »firma« i ima isto značenje. »Krizma« pravtno znači mazanje uljem ili samo ulje. Izvorno je ta riječ grčka »τόπριζμα« a znači isto. Izvedenica je od glagola »ἔριν = pomazujem. (Tako Krist znači Pomazanik). Redovit djelitelj krizme jest biskup, u izvanrednim slučajevima i po ovlasti može biti i običan svećenik (DS 1630; CIC 782). Promotrit ćemo svetu potvrdu kao sakramenat i kao sakramenat koji utiskuje osobit, neizbrisiv znak. Tako ćemo najbolje preko učinaka upoznati i samu narav toga sakramenta.

POTVRDA JEST JEDAN

OD SEDAM SAKRAMENATA U sedmom poglavlju svoga Evangelijskog pripovijeda sveti Ivan zgode koje su se zbile o blagdanu sjednice. Bilo je to u listopadu, oko 6 mjeseci prije Isusove muke i smrti. U posljednji, glavni dan blagdana, Isus je stajao i vikao: »Ako je tko želan neka dođe k meni; i neka piće, tko vjeruje u mene. Kako veli Pismo: Iz njegove će nutrine provrati potoci žive vode. To reče za Duha, ve-

li sv. Ivan, kojega su imali primiti oni koji vjeruju u njega. Duh nai-ma još ne bijaše dan, jer Isus još ne bi proslavljen. (Iv 7,37-39). Onima dakle koji vjeruju Krist obećaje Duha Svetoga, nakon svoje proslave. — U Djelima Apostolskim opet čitamo da su Apostoli polaganjem svojih ruku davali Duha Svetoga onima koji su već primili krštenje (Dj 19,6). Polaganje ruku dakle je nešto drugo nego krštenje, očito je iz ovih mesta Svetoga pisma. — Nadalje, »primiti Duha Svetoga znači primiti ljubav i milost« (usp. Rim 5,5). To ćemo polaganje ruku, gdje se prima milost Duha Svetoga, Crkva zove sakramentom svete potvrde.

Ovom biblijskom dokazu dodat ćemo tekst svetog Tome: »Sakramenti Novoga zavjeta predviđeni su za osobite milosti; i tako, gdje se traži osobiti učinak milosti, Krist je ustanovio posebni sakramenat. Kako vidljive i materijalne stvari na neki način predočuju duhovne i umne, iz prouga što se zbiava u materijalnom svijetu lako možemo naslutiti što se značajnije ima zbiti i u životu milosti. Očito je, da je u ovom životu značajniji čas kad čovjek postaje punoljetan te može nastupati kao samostalna i svojepravna osoba. Povrh rođenja naime kojim smo primili tjelesni život postoji i čas dozrijevanja kad postajemo punoljetni. — Slično ovome, po krštenju primamo nadnaravni život, koji je obnova u duhu, po potvrdi zatim primamo kao neku punoljetnost duhovnog života. I zato papa Melkijad piše biskupima: Duh Sveti, koji se po spasosnom silasku spušta nad vode krštenja te na krsnom vrelu daje moć

koja rada nevinošću, u potvrdi za-tim daje porast i snagu milosti. — Po krštenju dobivamo život, po potvrdi spremnost za borbu; po krštenju čišćenje, nakon krštenja ja-kost. Tako je očito, veli Toma, da je potvrda zasebni sakramenat» (Sth III, 72, 1).

UČINCI

SAKRAMENTA POTVRDE Prvi učinak sakramenta potvrde jest primanje Duha Svetoga, dakle primanje milosti za ispovijedanje vjere i za jakost u dobru. Povrh toga sakramenat ostavlja na duši onoga koji ga prima neizbrisivi biljeg. Potvrdu zato primamo samo jednom u životu. Znači da bi bilo suvišno da je primamo više puta. Znači da ona stvara takav učinak koji ne treba ponavljati. Mi smo nešto govorili o naravi toga učinka kad smo govorili o sakramentalnom karakteru krštenja. Ti su učinci na osnovi materijalnog posvećenja. Hram jedamput posvećen, ne treba više posvećivati. Zato krštenje ostaje, makar se čovjek sav izopačio. Jedamput položen ispit zrelosti, ne treba ponavljati. Ako je to djelomično istina u našim ljudskim odnosima, to više vrijedi kod Boga. Učinci njegove milosti na ovom planu ne trpe nedostake, savršeni su. Tu se milost ne mora obazirati na slobodnu volju. Kod Boga je sveta potvrda ispit zrelosti i čas punoljetnosti, majstorski ispit za ispovijedanje vjere. Tako smo najviše zahvatili narav sakramentalnog karaktera potvrde. Navest ćemo opet rijeći sv. Tome da bismo kroz njih osjetili dah kršćanske predaje i vjere: »Karakter jest neka duhovna ovlast dana za

obavljanje nekih svetih čina. I kako je već rečeno (a1) kao što je krštenje duhovni preporod u kršćanski život, tako je potvrda neko duhovno opunomoćenje, koje uvodi čovjeka u zrelu duhovnu dob; to se može usporediti s običnim životom: drugo je djelovanje tek rođena čovjeka, drugo onoga koji je odrastao. Tako se čovjeku po sakramenu tu potvrde daje duhovna vlast za vršenje nekih svetih čina, povrh one moći koja se dobiva na krštenju. U krštenju dobivamo mogućnost i jakost za ono što se odnosi na vlastito spasenje, kako ćemo živjeti sami za se, po potvrđi dobivamo jakost da pobijedimo u duhovnom boju protiv neprijatelja vjere. To se lijepo vidi u životu apostola. Oni su bili ustrajni u molitvi i čekanju prije nego su primili puninu Duha Svetoga; nakon primanja punine Duha Svetoga izišli su na ulice i nisu se bojali javno očitovati svoje uvjerenje pred neprijateljima kršćanske vjere. I tako se vidi, veli sveti Toma kako potvrda utiskuje neki duhovni znamen.« (Sth III, 72,5)

Sakramenat svete potvrde vrlo je suvremen sakramenat. Daleko od svakog istrčavanja u očitovanju vjere on će osigurati svojim vjernicima onu milost koja je najdragocjenija: milost razborite ustrajnosti u životu po vjeri. Tako će se najbolje pružiti ono hvaljeno »svjedočenje« pred braćom ljudima i toliko naglašavana »prisutnost« vjernika u našem posvjetovnjacom društvu. »Ne može se nazime, veli Krist, sakruti grad sazidan na gori; a niti se upaljuje svjetiljka i zatim skriva. Ona se postavlja na svjećnjak, da svijetli svima.

(usp: Mt 5,14) Stare su mučenike nazivali svjedocima. Svjedočili su životom i smrću ono u što su vjerovali. Po sakramentu potvrde svaki je kršćanin pozvan za svjedoka, a milost koju taj sakramenat daje dat će mu snagu da to izvede.

66. KATEHEZA

Euharistija (I)

Treći sakramenat jest euharistija. Puno toga imamo reći o ovom sakramenu i stoga ćemo mu posvetiti tri kateheze. Korisno bi bilo ponovno pročitati 27. katehezu, pod naslovom Kafarnaum, jer je tamo iznešen vremenski okvir euharistije. Ovdje ćemo pogledati sadržaj toga sakramenta, predmet naše vjere; zatim ćemo pogledati temelj naše vjere u euharistiju, iako smo već o Božanstvu Kristovu naširoko govorili u 33. i 34. pouci. Protumačit ćemo pojmove i riječi koje se upotrebljavaju za ovaj sakramenat i protumačit ćemo euharistiju kao tajnu prisutnosti Kristove. To u ovoj katehezi. U 67. katehezi govorit ćemo o euharistiji kao žrtvi, i u 68. katehezi o euharistiji kao trajnom sakramantu. Nadodat ćemo pitanja o zapovijedi primaњa euharistije i o euharistiji kao zalagu našeg uskrsnuća.

SADRŽAJ I TEMELJ NAŠE VJERE U EUHARISTIJU Poučeni od Crkve vjerujemo i ispovijedamo da je u tajni euharistije, nakon pretvorbe, pod prilikama kruha i vina prisutan Krist **uistinu, stvarno i bitno,**

dakle njegovo tijela i krv, njegova presveta duša i njegovo Božanstvo. Rekao sam prisutan. To je prema rečeno. Nakon tajnovite pretvorbe ostaju samo prilike kruha i vina, a sama bit kruha i vina pretvorila se bit tijela i krvii Kristove. Po tajni utjelovljenja Riječ je postala Čovjom, po tajni euharistije, koju su crkveni oci rado zvali »inpanatio — okrušenje« on je ponovnim zahvatom i sniženjem prisutan bezbrojnim mjestima i svim vremenima. To je sadržaj naše vjere u euharistiju. Tijekom ovih pouka ćemo naše znanje proširiti, osvijetliti ga i opravdati.

Temelj naše vjere u euharistiju jest božanstvo Kristovo. Krist je ustanovio euharistiju na Posljednjoj večeri. Uzeo je po večeri kruh i rekao: Uzmite i blagujte, ovo je moje tijelo! — Isto tako i s vinom, reče: Uzmite i pijte, ovo je moja krv, novoga i vječnoga zavjeta, koja se proljeva za vas, da vam se oproste grijesil — Apostolima je dao zapovijed: To isto činite meni na spomen! Ta zgoda sa Zadnje večere nije bila improvizacija. Ona je do u sitnice nagovještena, kad je Krist sam u Kafarnaumu uporno tvrdio da će ostaviti svoje tijelo za hranu i svoju krv za piće (Lk 22). No niti je taj Kristov nagovještaj bilo nešto samovoljno. Proroci su navijestili čistu žrtvu koja se neće više prinositi u Jeruzalemu, nego od istoka sunca do zapada (Mal 1, 11). Gotovo 2.000 god. prije Krista, svećenik Svevišnjega Melkizedek, prinio je nakon Abrahamove pobjede kruh i vino (Post 14, 17). Pavao je tu video sliku Krista svećenika (Heb 7, 1; 10, 1-18). Činjenica Kristova uskrsnuća i potom božan-

stva osvjetljuje vjerodostojnošću našu vjeru te sigurnost u ovu čudenu povezanost i ova zivanja. Tu je nadvremenska zamisao i zapovijed nove žrtve i u punini vremena njenog izvođenja. Uskrsnuće je tu pečat i naša vjera u euharistiju bez uskrsnuća bi bila prazna. Ovako nije.

To je sadržaj i temelj vjere u euharistiju. Ponovimo ukratko misao riječima crkvenog zakona: »U presvetoj euharistiji pod prilikama kruha i vina sam Krist Gospodin prebiva, prinosi se i blaguje« (CIC 801). Prema tome euharistiju možemo definirati kao vidljivi znak gdje prilike kruha i vina sadržavaju tijelo i krv Kristovu za duhovnu okrepnu duše. Ta je odredenica postavljena sada na početku, no morat ćemo se na nju vratiti na kraju ovih pouka, kad budemo bolje mogli ocijeniti vrijednost svake riječi.

NAZIVI ZA EUHARISTIJU Za euharistiju se kod nas upotrebljava dosta naziva: sama riječ »euharistija«, zatim »presv. oltarski sakramenat« ili samo »sakramenat«. Upotrebljava se nadalje riječ »svetootajstvo«, »misa«, »hostija«, »popudbina« i »pričest«. Euharistija jest grčka riječ, a znači zahvalnost, odanost, zahvaljivanje. Glagol »euharisteo« od kojeg je izvedena sama imenica znači »zahvalan sam, sjećam se dobročinstava, zahvaljujem«. Nije si tako teško domisliti zašto je ta riječ postala simbol svega onoga što treći sakramenat sadržava. Osjećaj divljenja i zahvalnosti nad dobročinstvima trećeg sakramenta diktirao je odabiranje imena. U korijenu riječi jest »ha-

ris«, koja označuje u aktivu ljubav, naklonost, a u pasivu sam dar, milost, sve milosti do blaženog gledanja. (Zorell: LG 1436). To je biblijski sadržaj riječi euharistija. Kako je treći sakramenat središnji i najvažniji sakramenat upravo mu pristaje riječ euharistija. U drugim naime sakramentima primamo samo Kristove darove, ovdje primamo, žrtvujemo i čuvamo njega samoga.

Kad velimo za euharistiju »presv. oltarski sakramenat« tada želimo prvo označiti komemorativno otajstvo na oltaru. U imenu je zapravo naglašeno čuvanje otajstva, jer je euharistija trajan sakramenat. Riječ »svetootajstvo« ne veli ništa nova. Riječ »misa« koju danas često rabimo upotrebljava se od šestog stoljeća. Doslovno znači »otpuštanje vjernika blagoslovom nakon liturgije«. Pučkom upotrebom ona je počela označivati euharistiju (Lercher: Inst. IV/2, 227). Tu su još riječi »pričest«, latinski »communio« a označuje: zajedništvo, imati dijela, uzimati čest u obrednoj gozbi. Riječ »popudbina« doziva u svijest čas odlaska. Euharistija će s nama na put.

Tu su još neke riječi za koje je dobro da znamo što znače jer se često dovode u vezu s euharistijom. »Agape« doslovno znači ljubav, a riječ se upotrebljavala za označivanje prvokršćanskih gozbi. Euharistija je slijedila nakon agape (O agapama vidi: Holzner »Pavao« str. 266).

Pavao je imao i neprilike s tim agapama (vidi: 1Kor 11, 20). Zatim je tu riječ »Synaxis«. Ona znači židovsku sinagogu, zbornicu, zborilište, zbornicu. Nutarnje ve-

ze s euharistijom nema osim što je zbornica isto što i »ekklesia« = zajednica onih koji su na jedno pozvani, to je crkva bilo duhovna zajednica bilo vidljiva zgrada gdje se čuva euharistija.

KRISTOVA PRISUTNOST U EUHARISTIJI

Krist je naredio apostolima, i po njima svećenicima, da prinose novozavjetnu žrtvu. Vršenje euharistije jest ta žrtva. Naš je narod to zvao »služba Božja«. Riječima posvete »Ovo je moje tijelo« i »Ovo je moja krv« valjano zaredeni svećenici ispunjuju Kristovu zapovijed pretvarajući tako kruh i vino u tijelo i krv Kristovu i djeleći to vjernicima. Tako je u euharistiji i po euharistiji Krist prikutan, i za euharistiju velimo da je tečnja prisutnosti Kristove.

»Sveti sabor jasno i nedvojbeno isповijeda da se u uzvišenom otajstvu euharistije nakon pretvorbe kruha i vina Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek nalazi uistinu, stvarno i bitno.« (DS 1636). Sabor je ovu nauku svećano definirao naučavajući da pripada pokladu vjere i sadržaju koji smo dužni vjerovati (DS 1651). Što znači da je Krist u euharistiji prisutan uistinu, stvarno i bitno?

Kad velimo da je Krist u euharistiji prisutan uistinu tada želimo reći da on nije tu prisutan po vjeri, kao neka tvorevina naše vjere, projekcija ili sijena našeg mišljenja ili slijepog vjerovanja. On je u euharistiji dušom i tijelom kao utjelovljeni Bog, bez obzira na to da li tko u nj vjeruje ili ne. »Tako su naši stari, kolikogod ih je bilo u Kristovoj Crkvi, o ovom sakramen-

tu naučavali, da ga je naime Isus Krist na posljednjoj večeri ustanovio, kad je nakon blagoslova kruha i vina izričitim riječima izjavio da nam daje svoje tijelo i krv. Evandelijske donose te riječi i Pavao ih ponavlja, jer očituju doslovno značenje, i tako su ih oci shvatili. Podla je zloba, kad ih neki svadljivi i pokvareni ljudi drže za neke gorovne ukrase i tako niječu istinu o tijelu i krvi Gospodnjoj.« (DS 1637).

Isus Krist je u euharistiji prisutan stvarno. Vojskovoda je prisutan u boju po zvuku trublje i zastavi, po nalogu. U euharistiji je Krist prisutan osobno. To znači stvarno. — A bitno znači da nije prisutan po učinku svoje moći kako bi to neki krivovjerci htjeli. Električna je centrala prisutna kod rasvjete ili kod okretanja elektromotora. Ona je doduše daleko ali je prisutna po svojoj moći, energiji. U euharistiji je Krist prisutan kakav jest i to čitav. To je nauka Svetoga pisma, slijedi iz riječi obećanja (Lk 6) i ustanove euharistije (Mt 26, 26-28); Mk 14, 22-24; Lk 22, 19-20; 1Kor 11, 23-26). To je živa vjera prve Crkve. Vidi se iz Pavlovinih pisama. Vidi se iz »Nauke dvanaest apostola« iz 90 godine. (Kirch: Ench 2, 3). To je vjera svih koncila redom, i naša. Tridentski ju je sabor definirao i svećano proglašio da u vjernicima oživi i utvrđi vjeru i da dokrajči krivovjerničku zanovljenju.

PRETVORBA Čas i onu promjenjuju, kad kruh prestaje biti kruh i kad postaje tijelo Kristovo, isto i kod vina, zovemo našim jezikom pretvorba. U misi je to vrijeme podizanja. Za taj

čas Tridentski je sabor upotrijebio riječ »transsubstantatio« što znači promjena jedne biti u drugu, jedne supstancije u drugu. Sv. Toma veli: »Pretvorba spada u red promjena. Ona je jedno osobito mijenjanje, ne površinsko, akcidentalno, gdje uz istovjetnost nosioca slijede razne promjene. Niti je to promjena forme. (Forma ovdje ne znači oblik, nego bitnost, substanciju, usebnicu). Dakle niti je takva promjena gdje bi slijedile jedna forma za drugom, nego je pretvorba takova promjena, gdje se čitava bit jednoga pretvorbi u bit drugoga. Promjena slična pretvorbi ne postoji u redu bića, a mogla bi se nazvati »tansubstantatio-m« ili pretvorbom.« (Sth III, 75, 4; DS 1642)

Kad je dakle Krist na Zadnjoj večeri izgovorio riječi »Ovo je moje tijelo« zbila se ta čudesna promjena. Ona se zbiva i danas kod svake svete mise. Riječi ustanove nisu bilo kakove riječi. To su stvaralačke riječi Kristove. Krist nije rekao: kruh je moje tijelo, nego je rekao: Ovo, ova bitnost, odsada je moje tijelo. Prilike su ostale, ali to više nije kruh. — Kristove su riječi istina. On je Bog. Gdje je njegovo tijelo tu je i njegova duša, i njegovo božanstvo. Za nas je to čas klanjanja i zato padamo na koljenja kod pretvorbe i kod primanja euharistije. U euharistiji mi častimo Krista kao Boga. Puno puta smo dosad navodili sv. Tomu Akvincu. On je ispjевao najljepše pjesme o euharistiji. Jednu od njih svi znamo:

Klanjam ti se smjerno,
tajni Bože naš.

Što pod prilikama tim se sakrivaš.
Srce ti se moje sasvim predaje,
Jer dok promatra te svijest mu prestaje.

67. KATEHEZA

Euharistija (2)

Za euharistiju velimo da je novozavjetna žrtva. Tridentski je sabor tom pitanju posvetio 22. zasjedanje. Nauka sabora predstavlja sverčanu definiciju Crkve i poučak vjere: »Tko bi tvrdio, da se u misi ne prinosi Bogu prava i zasebna žrtva, ili da služba nije drugo nego blažovanje, neka je izopćen!« (DS 1751). — Zatim: »Tko tvrdi, da riječima »Ovo činite meni na spomen« (Lk 22, 19; 1Kor 11, 24) Krist nije ustanovio svećeništvo kod apostola, ili da time nije naredio da apostoli i drugi svećenici prinose tijelo i krv njegovu, neka je izopćen!« (DS 1752). Misa je dakle prema nauci koncila prava žrtva Novoga zavjeta, a apostoli i njihovi nasljednici su pravi svećenici, koji su od Krista primili nalog da prinose žrtvu njegova tijela i krvi. Ni je dakle samo kalvarijska tragedija žrtva, nego je žrtva i Posljednja večera i svaka sveta misa u kojoj se po zapovijedi Gospodinovoj prinosi tijelo i krv njegova. Tvrdimo dakle, da se i danas u onom liturgijskom činu koji zovemo misom obistinjuje prava žrtva. To ćemo nastojati i pokazati, dok ćemo pitanje na koji se to način obistinjuje u misi ostaviti onima koji tu stvar pomnije proučavaju. Razmišljanje

iziskuje od nas pažnju, hoću reći da je kateheza teška.

ŠTO JE ŽRTVA, I POSBICE EUHARISTIJSKOGA ŽRTVA?

Riječ »žrtva« budi u nama osjećaje ozbiljnosti. Roditelji se žrtvuju za djecu do klonulosti, do uništenja. Oni to rade da djecu pridignu i da djeci bude bolje. — Govorimo o žrvama rata. Radi se o onima koje je na bilo koji način rat unesrećio. O žrtvi govorimo kad zajednica odredi neke da umjesto nje izvrše neki zadatak koji je skopčan s teškoćama i odricanjem. Ta žrtva bude potpuna ako izaslanici stradaju životom. No ne zaboravimo da je smisao svake žrtve u konačnom blagoslovu. Ako toga nema, žrtva je besmislena. Nas ovdje zanima oblik sakralne žrtve i velimo da je ona »čin javnog bogoštovlja (1), u kojem prema zakonitom obredu (2) svećenik prinosi Bogu (3) zamjetljiv bitan predmet stvarnim ili istovrijednim uništenjem (4), u znak štovanja i podložnosti što je čovjek duguje Bogu kao suverenom gospodaru života (5). Redom ćemo protumačiti ovu određenicu žrtve: 1. ŽRTVA JE ČIN JAVNOG BOGOŠTOVLA — Velimo javnog za razliku od privatnog. Iza javnog bogoštovlja stoji zajednica. Kako se štovanje temelji na samoj ljudskoj naravi i kako sama narav nareduje bogoštovlje očito je da čini štovanja prelaze i nadilaze privatna zauzimanja. To je slučaj baš kod žrtve; 2. ZA ŽRTVU SE TRAŽI ZAKONIT OBRED. Iziskuje to onaj kome se prinosi žrtva, da bi se njemu ugodilo, žrtva se mora prijeti po propisima; a iziskuje to i zajednica

u čije se ime žrtva prinosi. Društvo ima ozakoniti pozitivnim odredbama koji će znamen predstavljati zajednicu; 3. ŽRTVU BOGU PRINOSI SVEĆENIK. Opet se tu moraju sresti dva interesa: žrtvu će prijeti onaj koji je Bogu drag, koga Bog hoće i koga zajednica ovlasti. Nema svećenika bez žrtve, i nema žrtve bez svećenika. Svećenik žrtvu **prinosi**. To je sastavni, bitni dio žrtve. Prinos valja obaviti javno i zamjetljivo, jer se forma vidljivog znamenja ima vidljivo očitovati. Samo uništenje mogu obaviti i drugi. — 4. Za žrtvu velimo da se traži **zamjetljiv, bitan predmet, i zamjetljivo bitno uništenje**. Od početka ljudskog roda znamen žrtve bio je u uništenju žrtvovanog. To uništenje može biti potpuno ili istovrijedno, na pr. proljevanje krvi. Znači da uništenje mora biti obzirom na ono bitno. Biće bez krvi je uništeno, iako nije, recimo, spaljeno. Za žrtvu se traži ne duhovna bitnost, nego tvarna, zamjetljiva, da bi mogla biti znamen. Kako je velika ona riječ: »Ni žrtve ni prinosa nisi htio, ali si mi pripremio tijelo...« (Heb 10,5). Nije tako dosta za žrtvu da žrtvujemo svoju misao, odluku. Riječ je morala postati tijelom da može postati žrtvom. — Uništenje nadalje mora biti posvemašće da bi moglo biti znak posvemašnje podložnosti. Posvemašće uništenje zovemo »žrtvovanjem« i predstavlja uz prinos sastavni i bitni dio žrtve. 5. Žrtva ima biti znak čašćenja i podložnosti koje čovjek duguje Bogu kao svome stvoritelju. Samo Bogu se prinose žrtve. Tim je riječima naznačena svrha žrtve koja je uvijek poklonstvena.

Tako smo iznijeli i protumačili određenicu žrtve. Definicija je teška, ali je puna sadržaja. Stojimo zapanjeni pred pojmom žrtve u čovječanstvu. Prinose se i danas na bojištima i logorima hekatombe života i žrtava, ali nam te žrtve neće donijeti blagoslov. To je više kažnjavanje opakog čovječanstva i ispaštanje, dok žrtva koja donosi blagoslov mora biti dragovoljna.

KRISTOVA ŽRTVA BILA JE NAGOVJEŠTENA U STAROM ZAVJETU

Ne možemo u svakoj predstici Starog zavjeta tražiti posvemašnu sličnost s onim što ona nagovješta. No u svakoj ćemo naći nešto osebujno. Sam je Krist na se primijenio Mojsijevu sliku: »Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako se mora podići i Sin čovječji.« (Lv 3,14). Mojsije je, znamo, u pustinji podigao usred tabora zmiju obješenu na kolac i tko bi je s nadom pogledao, ozdravio bi. — Krv pravednoga Abela viče za osvetom. Abel je slika Kristova. I njegovu su krv prolila braća. No nadasve i do u tančine označen je obred vazmenog janjeta. Pasha je blagdan izbavljenja iz ekipaskog ropstva. Krv janjeta na dovratnicima izbavila je od pomora prvorodenice. Dakle, nečija je smrt donijela nekome život. To nevino janje slika je Krista jaganjca kojeg je pokazao Ivan Krstitelj (Lk 1,29). Židovski je narod vjerno držao predaju i svake bi godine obavljao obrede koljući za Pashu janje. Nije mu se smjela prelomiti kost. Sve je to tako išlo do posljednje večere, koja je uistinu posljednja kao slika jer je nastupila zbilja. Počinje Novi

zavjet. Krist se predao u ruke svećenicima da ga žrtvuju, i da bismo mi živjeli on je morao umrijeti.

Nitko nikad nije sumnjao da je kalvarijska tragedija žrtva. Tu je veliki svećenik Krist, odabran od Boga kao jedini posrednik između neba i zemlje. Tu je žrtva, on sam. Žrtva najdraža Ocu. Tu je posvemašće uništenje kao ono bitno u žrtvi i prinos, njegova pokornost do smrti na križu. Kulise ove žrtve bile su strašne. Bio je to uistinu javni čin, gdje se skupio sav narod: Pogani i Židovi, sakralna i profana vlast. Obred je bio do utačine prorečen. Spominjemo samo detalj koji je prorekao prorok, da mu se ne smiju lomiti kosti. Na vedrom nebnu pomrčalo je sunce; potres je razgonio zavedenu masu s Golgotu; pod križem žrtve na izdisaju bila je Majka. Vojnik je kopljem probio njegove grudi i iz srca je potekla krv i voda. Znak smrti. S lijeva i desna bio je s njime razapet po jedan kriminalac. Jedan je od njih umirao s hulama na usnama, dok je drugi molio milost teže kažnjene od sebe.

EUHARISTIJA KAO ŽRTVA No da li je euharistijska žrtva? Jest. Evo zašto: Na Posljednjoj večeri Krist je vršio službu euharistije, **prinio** je žrtvu vlastitoga tijela i krvi, nadomak svoje smrti. Posljednju večeru ne smijemo gledati zasebno i odvojeno od Kalvarije. — Nadalje, Krist je naredio da se njemu na spomen to isto čini što je on činio na Posljednjoj večeri, tj. da se prinosi njegovo tijelo i njegova krv (Mt 26, 26; Lk 22,19). Nitko od nas ne tvr-

di da je misa ili euharistija žrtva neovisna od Posljednje večere. Ona je spomen-žrtva, ali je prava žrtva, jer ima sve oznake i blagoslov prave žrtve: »Zar nije blagoslovljeni kalež, koji blagoslivamo, zajednica krvi Kristove?« veli Pavao (1 Kor 10,16), (usp: 1Kor 11,24; i opet: »Mi imamo žrtvenik (euharistiju) od kojega nemaju prava jesti službenici šatora.« (Heb 13,10). — Razumnima je ovo dosta.

Završimo ovu katehezu s još nekim mislima: »Nijedna religija koja se temelji na ljudskoj naravi nije bez žrtve, vidljive i ponovljive. Nužno je da se takova nešto nađe i u Novom zavjetu. Kako u njemu nema druge žrtve osim Kristove, očito je da će žrtva biti ondje gdje se Krist prinosi. A to i-mamo u Euharistiji.« (Lercher: Inst. IV/2,344).

68. KATEHEZA

Euharistija (3)

Euharistija jest trajan sakramenat. To je treće pitanje koje želimo promotriti. Uz to ćemo pogledati obvezu primanja euharistije i euharistiju kao zalog uskrsnuća. Povijesti su nam poznati. Jedino nam valja reći što je to trajan sakramenat. Da je euharistija trajan sakramenat znači da trajno ostaje kao vidljivi znak nevidljive milosti. Učinci toga sakramenta nisu trenutni nego ostaju; Krist prisutan u euharistiji ostaje dok traju prilike kruha i vina. Crkva je tu nauku definirala. Bilo je naime kri- vih shvaćanja da je u euharistiji

Krist prisutan samo za vrijeme blagovanja. »Zajedničko ovom sakramentu s drugim sakramentima jest to da je euharistija vidljiv znak nevidljive milosti, no u njoj nalazimo nešto zasebno i osobito, to naime da je u euharistiji nazočan sam začetnik milosti i prije primanja, dok drugi sakramenti imaju tek tada moć posvećenja kad ih primamo.« (DS 1639) I zato Tri-dentski sabor i donosi definiciju u formi poučka: »Tko bi tvrdio, da nakon pretvorbe u euharistiji nema tijela i krvi Kristove, te da je Krist prisutan samo za vrijeme blagovanja, a ne prije i kasnije, te da nije prisutan u posvećenim česticama, koje su nakon pričesti ostale, neka je izopćen!« (DS 1654). To bi eto značilo da je euharistija trajan sakramenat.

Osim iz crkvenog učiteljstva, koje smo maločas naveli, donijet ćemo i biblijski dokaz: Da bi euharistija bila sakramenat traži se da bude vidljiv znak nevidljive milosti. Ona to jest. Kruh i vino su vidljivi znaci i po svojoj naravi označuju ono što nevidljivo daju, duhovnu hranu i duhovno piće. To su i riječi pretvorbe koje su zamjetljive i jasno očituju ono što izvode. Euharistija jest dakle vidljiv znak. Ali je i znak nevidljive milosti i to djelotvorni. Da je euharistija to, slijedi iz Kristovih rječi: »Ako ne budete jeli tijela Sina čovječjega i pili njegovu krv, nećete imati života u sebi!« (Iv 6,55). Taj život i nije drugo nego pričest, sudioništvo u božanskoj naravi, a to je bez sumnje milost. Osim toga još je jasnije da je euharistija znak milosti kad uočimo da u euharistiji ne primamo kao dar samo

milost, nego primamo samog začetnika milosti, što je sigurno još veća milost.

Da je Krist ustanovio euharistiju kao vidljiv znak nevidljive milosti, tj. da je euharistija ustanovljena od Krista izvan svake sumnje je. Dakle euharistija je sakramenat, i to trajan sakramenat.

OBVEZA PRIMANJA EUHARISTIJE

Prvi prigovor:

»Čini se da bi se pričešćivanje moglo posve zanemariti. U Evandelju hvale stotnika koji je rekao: »Gospodine nisam dostojan da uđeš pod moj krov.« Sa stotnikom bismo mogli usporediti onoga koji se uzdržava od pričešćivanja. Kako nigdje ne piše da je Krist došao u stotnikovu kuću, čini se da je dopušteno uzdržavati se čitav život od pričešćivanja.

2. Svakome je dopušteno da se uzdržava od onoga što nije nužno za spasenje; ovaj sakramenat nije bezuvjetan za spasenje, čini se da kles, da bismo se mogli od njega uzdržavati.

3. Oni koji su u grijesima nisu se dužni pričešćivati. I tako, kad je papa Fabijan naredio, da se svi imaju tri puta godišnje pričestiti, rekao je: osim, ako bi kome pričešli teški prestupci. Ako se tako oni koji nemaju grijeha moraju pričešćivati, čini se da su u boljem položaju oni koji se ne smiju pričešćivati. Što nije pravo. Čini se tako da bi i pravednici trebali prestatiti s pričešćivanjem.

Sve ove prigovore obara Kristova riječ: »Ako ne budete jeli tijela Sina čovječjega, nećete imati života u sebi.« (Iv 6,53)

Obrazloženje: Već je prije rečeno (al), da imamo dva načina primanja sakramenta. Jedan je **duhovan**, a drugi **sakramentalan**. Jasno je da smo svi dužni primati hranu na duhovan način, jer se tako ucjepljujemo u Krista kao što je rečeno (q 73,3). To duhovno blagovanje uključuje čežnju da bi se primio sakramenat, i bez te želje primanja sakramenta, ne može se čovjek spasiti; ta želja će biti uzaludna, ako se ne primi sakramenat kad nastupi potreba. I tako je očito da moramo primati ovaj sakramenat, ne samo zato što to Crkva traži, nego je to zapovijed Gospodinova: »Činite to meni na spomen!« (Lk 22,19). Ovdje crkvena zapovijed određuje samo vrijeme kad moramo ispuniti Kristovu zapovijed.

Odgovori na postavljene prigovore: 1. Sv. Grgur veli da je ona poznost prava koja ne odbija tvrdoglavu ono što se zapovijeda na korist. I tako ne možemo pohvaliti onu skromnost koja se protivi zapovijedi Kristovoj i crkvenoj, kad se netko tako uzdržava od pričešćivanja. Stotniku nije bilo zapovijedeno da u kuću primi Krista, i ne možemo se ispričavati njegovim slučajem.

2. Za ovaj se sakramenat doduše veli da nije tako potreban za spasenje kao krštenje. To vrijedi za djecu koja se mogu spasiti i bez euharistije, a ne mogu bez krštenja; odraslima je potreban i jedan i drugi sakramenat.

3. Grješnici trpe golemu štetu zbog toga što im se ne dozvoljava pričest, i nisu zato što ne primaju pričest u boljem položaju. Oni koji su u grijesima nisu ispričani od zapovijedi koja nareduje primanje

sakramenta. Ispričani su samo oni koji se kaju, a odriču se primanja po savjetu svećenika, kao što veli Innocencije.» (S th III, 80,11)

Opaska: Donijeli smo ovaj članak sv. Tome radi osobite važnosti. Toliko ima onih koji se ne mogu priestiti, a moralni bi se. Eto im barem želja, duhovna pričest, koja će ih dovesti do života.

EUHARISTIJA JE ZALOG NAŠEG USKRSNUĆA

»Volja je ono—ga koji me je poslao da nikoga od onih koje mi dade ne izgubim već da ga uskrisim na posljednji dan.« — »Ako tko jede od ovoga kruha živjet će zauvijek.« — »Tko jede moje tijelo i piće moju krv, ima život vječni, i ja će ga uskrisiti u posljednji dan.« (Iv. 6, 39, 40, 51, 54, 58). — U svom govoru u Kafarnaumu Krist je bio uporan kad je dovodio euharistiju u vezu s uskrsnućem. Euharistija je posjedovanje života.

Na sve to moramo reći: Vjerujem! — Mi o uskrsnuću nemamo iscrpnih pojmoveva, nemamo što više ni pravih pojmoveva. Predučujemo si uskrsnuće kao kidanje grobnih ploča i ponovno skupljanje po putovima, korzima i stadionima. Ništa od toga. Uskrsnuće jest usta-

janje, ali ustajanje u novom redu, duhovnom, oduhovljenom. Kod obnove od svega ovoga što sada imamo zajamčena je samo istovjetnost osoba, tj. mi ćemo uskrsnuti, dušom i tijelom. Ni stari, ni mlađi, ni sakati, ni ružni, ni oženjeni ni neoženjeni, niti ćemo mariti za ovu zemlju kao ni leptiri za ostavljenе čahure po kutovima krovista.

Euharistija je zalog, jamac te obnove, jer je njezina domena, njezino pravo polje djelovanja domovina preobraženih. Krist je u euharistiji onaj uskrsli, preobraženi Krist. On će suočiti svome, naša smrtna tjelesa i bit ćemo besmrtni. I tako je euharistija sjeme uskrsnuća, uzorak uskrsnuća i uzrok uskrsnuća.

Toliko o euharistiji. Po utjelovljenju Krist je postao čovjekom i boravio je među nama. Po euharistiji on je postao prisutan svim potkoljenjima i daje se za hranu našim dušama. Euharistija je nastavak utjelovljenja, jedan korak još bliže nama. Euharistija je otajstvo, tajna. Sve nikako ne možemo dokučiti. Ali tako jest. Euharistija jest otajstvo njegove prisutnosti; ona je novozavjetna žrtva i ona je vidljiv znacenje nevidljive milosti, ona je sakramenat. Sada nam te rijeći nešto više vele nego na početku.

„Treći svijet”

Pod narodlana »trećeg svijeta« razumijevamo one koji su gospodarski manje razvijeni, za razliku od onih u tom pogledu vrlo razvijenih. Možemo ih nazvati i siromašnima, jer velik dio njihova stanovništva nema ni ono što bi bilo potrebno za život dostojan ljudske osobe. Kako

velik dio tih naroda živi u Aziji i Africi, gdje su kršćani u manjini, može nam izgledati čudno moliti za njih da u Kristu traže načela koja će ih nadahnjivati u njihovoј dje latnosti u vidu vlastitog razvoja i međunarodne suradnje. Ne bi li bilo normalnije moliti da se kršćanski

narodi koji su razvijeni više nadahnjuju na Kristu?

Jedan je od razloga da molimo ipak na osobit način kroz ovaj mjesec za zemlje »trećeg svijeta« što su one uglavnom misijske zemlje, a misijske nakane Apostolata molitve imaju uvijek prvenstveno njih pred očima. No postoji i drugi razlog za našu molitvu: a taj je da će siromašni imati više šanse baš kod Krista tražiti nadahnucu nego oni bogati. Ta nije li Krist rekao: »Blago siromasima, gladnjima i žednjima pravde...« I takoder: »Teško vama bogatima, koji ste sada siti...«?

Nadalje, iskustvo pokazuje da su oni narodi koji su siromašni, potlačeni, obespravljeni, koji se bore za očuvanje svoje samostnosti i nezavisnosti, za svoja prirodna prava, za svoj razvoj i napredak, više otvoreni prema duhovnim vrednotama nego oni bogati i razvijeni, ispunjeni preobiljem te koji još jedino teže da uživaju u svome bogatstvu.

Za to nam je Indija najočitiji primjer. Kad je Mahatma Gandhi preuzeo vodstvo pokreta za nezavisnost svoje zemlje svjesno je prihvatio kao bazu svoje borbe »načela gospora na gori«. I tako je nekršćanin pokazao kršćanima koliko se mogu nadahnuti na Isusu Kristu, dapače i u svojoj borbi za nezavisnost. Kod nedavnog podjeljivanja Nehruove nagrade Majci Tereziji predsjednik indijske republike Giri spomenuo je kako je ona simbol najboljih katoličkih tradicija i kako je »govor na gori« neugasivo svjetlo za sve čovječanstvo.

Mahatma, Gandhi dubokom intuicijom shvatio je da sredstva koja upotrebljavamo moraju biti prilagodena cilju za kojim idemo. On je sanjao o jednoj Indiji u kojoj bi svi građani bili ujedinjeni u međusobnoj dobroj volji makar pripadali različitim religijama, govorili razne jezike i unatoč diobi na kaste, države i pokrajine. On je bio uvjeren da mržnja rađa jedino mržnjom i diobom, a samo ljubav ljubavlju i jedinstvom.

...Ako se ljudi budu utjecali

mržnji i masovnim ubijanjima da siome kolonijalnu vlast, kasnije će se služiti istim sredstvima da urede međusobne sporove. Jednostavna politička sloboda neće ništa koristiti njegovim sugrađanima ako ne буде zadobivena nutarnjom slobodom i gospodstvom nad samim sobom. Da bi zasluzili političku slobodu ljudi moraju biti slobodni iznutra. I zato je Gandhi svim silama pokušavao utvrditi svome narodu načela Satyagrapha (tj. čvrsto stajati uz istinu) i Ahimsa (nenasilja), da bi ih na taj način odgojio za najviši stupanj snage i nutarnje slobode.

Gandhi je bio veoma dirnut Isusovim riječima koje navodi sv. Pavao u poslanici Rimljancima: »Ne dopusti da te svlada zlo, već zlo svladaj dobrom« (12, 21). Ako nam netko čini krivo, a mi reagiramo čineći zlo, tada smo svladani zlom koji nam je učinjeno te i sami postajemo zli. Ako vrijedamo one koji nas vrijedaju, sukobi i mržnja, rane i ubijanja nizat će se jedno za drugim bez kraja i konca.

Ali ako smo iznutra tako veliki da nas zloča i niskoća ne mogu sroznati na svoju razinu, i ako ne uzvraćamo udarac za udarac, te znamo osati dostojanstveni i držati se u vlasti kad smo zlostavljeni, tada si od neprijatelja možemo učiniti prijatelja.

I evo što nas je Isus u govoru na gori učinio: da uvijek gajimo poduzetnost u dobru, tako da ne budemo pobijedeni zlom, već da zlo pobijedujemo dobrom.

Tim i takvim putovima Mahatma Gandhi, koji je veoma dobro poznavao i cijenio Isusov govor na gori, htio je voditi Indiju k slobodi i nezavisnosti. Snažno, ali bez nasilja, naglašavao je pravo svoje zemlje na nezavisnost, poticao svoje sunarodnjake da hrabro trpe sve ono što bi mogao sa sobom donijeti pokret otpora, no bez mržnje i zlovlje prema onima koji im zadaju rane i donose patnje.

Danas je velik dio zemalja postigao političku nezavisnost. Oslobodenje od kolonijalnoga gospodstva os-

tale su ipak u začaranom krugu neizrecive bijede. To je takozvani »treći svijet« u kojem: djeca ispod 5 godina sačinjavaju 20% stanovništva, a 60% po smrt-

nosti; 2/3 pučanstva trpi od neishrane-nosti; ima 100 milijuna nepismenih, koji su stariji od 20 godina; gdje je

za vrijeme prvog desetljeća razvoja 67% pučanstva poraslo u dohotku po glavi i na godinu samo 1,5%; gdje je sudjelovanje u međunarodnoj trgovini palo s 21% u g. 1960. na 17,6% u g. 1970.; gdje budžetske obaveze rastu dvostruko prema prihodima od izvoza.

Ti porazni podaci nalaze se u izjavi predstavnika crkava na konferenciji Ujedinjenih naroda za trgovinu i razvoj koja je bila prošle godine u Santiagu de Chile.

U toj strašnoj bijedi utješno je to što je probudila polet idealizma i heroizma. U svim tim nerazvijenim zemljama možemo vidjeti u naše dane grupe mlađih koje su nepokolebivo odlučne raditi za razvoj svoje domovine i za poboljšanje uvjeta života. I njihovo nastojanje ne zaustavlja se samo na ekonomskom području: većina njih bore se za cijelokupni ljudski razvoj i za socijalnu pravdu, kako bi ispunili jaz što dijeli bogataše od siromaha, za istinsko bratstvo i osjećaj među svim građanima.

Pravo govoreći članovi tih grupa nisu svi vodenii Kristovom ljubavlju, ima ih mnogo koji Krista još uopće ne poznaju. Ipak jednostavno žele raditi za svoje sunarodnjake. No ta ih želja nužno dovodi do shvaćanja onih koje nam je namro Isus Krist. Često, a da i ne znaju, pokušavaju ostvariti Kristovu socijalnu nauku. Tome ostvarivanju posvećuju sve svoje vrijeme, dajući se sasme, i nije rijedak slučaj da odbijaju onake ponude u kojima bi sami osobno mogli nešto zaslužiti. Kako da onda ne vidimo Kristov Duh na djelu u mnoštvu tih nastojanja! A kad ti mlađi budu upoznali samoga Krista i njegovo Evandelje, a zato se baš molimo kroz ovaj mjesec, onda će njihova djelatnost biti još uspješnija. Jedan vatreni komunist, koji danas kao liječnik revno djeluje jer se obratio na katolicizam na jednoj katoličkoj misiji, izjavio je da je postao vjernik kako bi se produbio u Kristovu Duhu. Kako su, dakle,

istinite Kristove riječi: »Ako tko htjedne vršiti njegovu volju (Oca nebeskoga), znat će da li je moja nauka od Boga ili ja govorim sam od sebe (Iv 7, 17). U »trećem svijetu« Duh Sveti nadahnjuje velik broj da vrše volju Božju, da se stave u službu braće, da se oslobođe svoje nadutosti i sebičnosti, koja traži samo svoj »ja«. I takvi će biti odmah spremni da u Kristu nadahnjuju načela koja će ih nadahnjivati, samo ako budu vidjeli taj Kristov duh na djelu.

Odatle proizlazi za Crkvu velika i strašna odgovornost. Ako bi biskupi i Crkva izgledali kao saveznici moćnih i bogatih, ako bi se sav religiozni život kršćana iscrpljivao samo u nekim pobožnim, često put plitkim i rutiniranim vježbama i praksi, tada bi bilo teško reći da vjernici otkrivaju pravi lik Krista onima najboljima pripadnicima »trećeg svijeta«. Ako Crkva propovijeda jednakost, a tripi diobe koje se temelje na društvenom rangu, kasti, obredu itd., ako Crkva propovijeda socijalnu pravdu, a ne pomaze one koji se za nju bore, kako onda može zahtjevati od naroda da traže u Kristu načela koja će nadahnjivati njihovu akciju za ostvarenje vlastitog razvoja?

Zemlje su »trećeg svijeta« u većini nekršćanske. Crkva koja će na djelu biti vjerna Kristovim načelima imat će u njima veliku šansu. Njegina će zadaća biti otkrivati mlađim entuzijastama koji rade za razvoj svoje domovine pravi lik Kristov, prikazivati Krista u pravom svjetlu. Leopold Senghor, predsjednik Sengala, posvetio je sve svoje sile sveopćem razvoju svoje zemlje. Kad je opazio da katolička vjera onakva kakva mu je bila izložena ne odgovara smislu za razvoj počeo se malo po malo priklanjati komunizmu. Jedan mu je prijatelj savjetovao da čita Teilhard de Chardin. I to je za njega bilo objavljeno: našao je autentični katolicizam, koji je u savršenom skladu s njegovim težnjama. I otada se u radu za razvoj svoje zemlje stalno nadah-

njuje na kršćanstvu. To je sam priznao u jednoj audienciji papi Ivanu XXIII.

Katolik Leopold Senghor tek kad je u pravom svjetlu upoznao Kristovu nauku, spoznao je što će s njom učiniti. Mahatma Gandhi, nekršćanin, našao je u govoru na gori odličan izraz duhovnih vidika koje je samo nekako nejasno dočuo. Ipak samo jednostavno suočenje s naukom neće pomoći većini naroda. Narodi »trećeg svijeta« neće u dovoljnoj mjeri i snazi shvatiti svu ljepotu Kristove poruke, ako ne budu vidjeli u svojoj sredini one koji tu poruku istinski žive. Zašto je nekršćanska Indija nakon U Tanta i Martina Luthera Kinga počastila jednostavu redovnicu najvećom svo-

Josip Antolović, DI

MISIJE

JURAJ GUSIĆ

MISIJSKA DUHOVNOST

Svaki stalež ima svoju specifičnu duhovnost koja je sva usmjerenja prema ispunjenju svrhe tog staleža. Drugačija je duhovnost oženjenih ljudi, a drugačija onih koji su sav svoj život posvetili Bogu bilo u svećeničkom bilo u redovničkom staležu. I opet, drugačija je duhovnost diecezanskih svećenika, a drugačija redovničkih. Drugačija je kod redovnika, a opet drugačija kod redovnica. Drugačija je kod apostolskih redova, a drugačija kod kontemplativnih. Stoga se nemojmo čuditi da postoji i specifična misionarska duhovnost koja je sva usmjerenja prema tome da što više ploda donese na polju širenja Kristova Evangeliјa. O tome piše koncilski Dekret o misijama u svom 24. broju ovo:

»Bogu, koji poziva čovjeka na službu naviještanja Evangeliјa, čovjek mora odgovoriti tako da se, ne obazirući se na tijelo i krv, sav preda djelu Evangeliјa. A takav se odgovor može dati samo uz pobudu i jakost Duha Svetoga. Otposlani

naime ulazi u život i misiju onoga koji je „sam sebe poništio uvezši narav sluge“. Stoga mora biti spremna cijeli život čvrsto stajati u svom zvanju, odricati se samoga sebe i svega što je do sada smatrao svojim, te postati svima sve.

Naviještači Evangeliјe kod pogana, neka s pouzdanjem obznanjuje tajnu Krista, čiji je poslanik, tako da se u Njemu usuđuje govoriti kako treba, ne stideći se sablasni križa. Idući stopama svog Učitelja, neka blaga i ponizna srca pokazuje da je Njegov jaram sladak i njegovo breme lako. Neka doista evanđeoskim životom, velikom postojašću, strpljivšću, dobrom i iskrenom ljubavlju svjedoči za svoga Gospodina, ako je potrebno, i do proljevanja krvlji. Molit će Boga za hrabrost i snagu da upozna kako se obilna radost nalazi u mnogom podnašanju nevolje i skrajnjeg siromaštva. Neka bude uvjeren da je poslušnost osobita krepost Kristova sluge, onoga Krista koji je ljudski

rod otkupio svojom poslušnošću.

Da vjesnici Evangeliјe ne zanemare milost koju imaju u sebi, neka se duhovno obnavljaju iz dana u dan. Neka biskupi i poglavari u određeno za to vrijeme okupljaju misionare da se ojačaju u svome zvanju i obnove u apostolskoj službi...«

Iz ovih riječi iz koncilskog Dekreta jasno vidimo da se za misionarsko zvanje traži natprosječna kreplost, živa vjera, čvrsto pouzdanje u Boga i žarka ljubav prema Bogu i

dušama koje je Krist otkupio svojom mukom i smrću. On mora biti izgrađen značaj, čovjek koji je ukrotio u velikoj mjeri svoje strasti i zle nagone, koji je zadovoljan s malim, a spremna drugima dati mnogo.

Nažalost, danas su se među misionare, vjernike Kristova Evangeliјa, uvkuli razni avanturisti, kojima nije puno stalo do Božje slave ni do spaša neumrlih duša tamošnjih stanovnika, nego ih vode posve na-

ravni motivi znatiželje, želje za raznim doživljajima, bijeg od disciplinе, i tome slično. Ti ljudi — bili oni redovnici, dijecezanski svećenici ili svjetovnjaci ili redovnice — svojim često previše slobodnim načinom života i traženjem prevelikog komfora sablažnjuju domoroce i odvraćaju ih od kršćanstva. Taj njihov način života ruši idealizam u tamošnjoj mladeži, te je i to jedan od uzroka da u tim zemljama ima tako malo duhovnih zvanja.

Velika je stoga i sveta dužnost svih vjernika da se mole za misionare i za njihovo posvećenje. Jer samo sveti misionari mogu ispuniti tako tešku i važnu Kristovu zapovijed: »Idite po svemu svijetu i najećujte Evangelije svim narodima krstec i ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!«

Imamo li pred očima ovu točku Dekreta o misijama, lakše ćemo ra-

zumjeti neke od naših misionara, kad nam pišu da se mnogo za njih molimo i prikazujemo žrtve. Oni sami osjećaju da im ništa neće toliko pomoći koliko naša duhovna milostinja, da i sami ostanu na visini i budu kao svjetionik na gori ili svijet na stolu, i da njihova riječ uvijek nosi na sebi pečat njihova vlastitog uvjerenja, njihove osobne vjere dok propovijedaju Evangelje tamošnjim ljudima.

Neka nam i to pomogne da shvatimo važnost pokreta »MISIONARA ŽRTVE I MOLITVE«, kojim želimo organizirano pomoći našim i svim drugim misionarima žrtvom i molitvom da najprije budu sami oni sveti, a onda da riječju i primjerom za Krista osvajaju tolike neumreduše i da ih za Krista posvećuju. Tako ćemo postati uistinu veliki i stvarni suradnici misionara u širenju Kristova Evangelijsa u poganskim krajevima svijeta...

BENGALIJA

POHODIO SAM NAŠA JUŽNA SELA

Ovac je Gabrić poslao prilično materijala u posljednje vrijeme, ali zbog pomanjkanja mjesta u Glasniku moramo izabrati ono što će prijatelje misija više zanimati. Stoga ovdje donosimo njegov izvještaj o pohodu južnih sela bosontske misije.

Basanti, 3. studenog 1972.

Dragi prijatelji misija!

Prošli sam put opisao svoj po-
vod sjevernim selima misije, posebno onima gdje žive starosjedioci. Kad sam se vratio s tog putovanja, odmorio sam se jedan dan u Basanti, ukoliko se uopće može govoriti o odmoru. A onda je trebalo pohoditi sela južno od Gospabe. Dakle, opet put (čitaj: bla-

to!) pod noge! I gore nego blato bila je ona kaljuža od Gangesa do prvog sela Pakhirale. Pa još po noći. I kad su još one stare rane na nogama opet popucale... Mrak je bio, ali kad god sam pao u rupu, oko sebe sam vidio puno zvijezda. Ipak sam sretno stigao do naše stare kapelice.

Misli mi lete unatrag trideset godina. Dobri katehista Grgur i žena mu Helena darovali su ovo zemljište za kapelicu i groblje. Helena je pokopana uz kapelicu. Nisam je više našao u životu, pa sam kleknuo uz grobni humak, onako blatan i umoran, da joj se zahvalim za svu njezinu dobrotu i pažnju. Sjećajući se moje pokoj-

ne majke, uvijek bi ona pripravila za mene čašicu toplog mlijeka. I s kojom bi životom vjerom oprala svećeničke noge, i tu bi onda

Svećenikov posjet uvijek unosi radost u svaku kolibu

I bila ona sretna, vječno sretna u Srcu Božanskom!

Danas je tu zahvalna Misa. Iskopali smo novi ribnjak pred kapelicom. Tu na milje i milje nema bunara, pa je silna nestaćica pitke vode. Ove godine smo to još više osjetili zbog velike suše. Stoga smo iskopali taj ribnjak. Kiše su ga napunile dopola. Voda je još mrvičak slana. Žabe plivaju, a i jednu su ogromnu kobru ubili u rupi s istočne strane. No voda nije loša. Svakako je deset puta bolja od prijašnje. Malo »miriši« po blatu i raznim travama, no to nije loše: ne treba nam miješati razne sokove u tu našu »vitaminsku« vodu...

Poslije Mise bio je blagoslov ribnjaka i — slatkiša i malih — trbušića. Bez toga nema slave u Bengaliji. Dječici valja nešto dati, i bilo je veselja.

Bio je podne, kad sam stigao u Sobnomoškar, naše zadnje selo, baš uz velike Sunderbanske džungle. Oblaci su se digli i sunce je pripalilo. Tu smo podigli novu kapelicu. Staru nam je vihor lani sa svim uništilo. Stavili smo limeni krov, a za prozore smo ostavili dvije rupe. Unutra je kao u peći.

Sjeo sam pred kapelicu. Dolaze mi stari znaci, Mali Omulo, sin pokojnog Bhima, pazi na kapelicu. Dobri pokojni Bhim imao je tek jedno oko, no zato je imao — dva srca! Bio je uistinu divna duša. Kao da je bilo jučer, kad sam ga ono na sam Badnjak providio. I Omulova majka, dobra Marija, otišla je k Isusu. Blagoslovili oni iz lijepog neba svoju djecu i svoje malo selo.

»Thakurma šorge khub khuši hobe! — Baka će u nebu biti tako sretna!«

O. Ante putuje
kroz rižina polja

Dolaze bolesnici. Rašu se jedva dovukao. Bio je preko mjesec dana u džungli i teško je obolio. Muči ga usto i veliko siromaštvo. No sad će on primiti Isusa. Naslonjen na zemljani zid kapelice, sklopjениm rukama, gledao je prema oltaru, gledao je na Isusa. I Isus je gledao na njega, i došao je u njegovo srce, dao mu je snage i jakosti.

Poslije Mise pohodio sam i nje-
govu kolibu i druge bolesnike. Ti
su pohodi tako utješni i za boles-
nike, a i za svećenika. Oni je bio
tako sretan. I on je bio preko dva
tjedna u džunglama i tu lovio ra-
kove. Pluća su mu slaba, kašljaca.
Ali treba živjeti i uzdržavati obitelj.
Uz bolest ove godine velika
je opasnost i od tigrova. Reče mi
on: »S jednim okom gledaš na ra-
kove, a s drugim paziš da li se ti-
gar ne šutja ispod grmlja...« Po-
noći kroz to vrijeme spavaju na
maloj ladjici, ali ni tamo nisu si-
gurni.

Oko dva i po sata popodne, po
onoj najgoroj vrućini, uputio sam
se u Gosabu, Gospo Fatimskoj.

Tamo je danas zahvalna Misa. Ri-
ža je presaćena. A sad treba mo-
liti da Božji blagoslov prebiva nad
njom. Tu su kod prikazanja donijeli
cvijeće i svijeće i tamjan kao dar.
Kako sam ih od svega srca
raširenim rukama zamolio:
»Molite, braćo, da moja i vaša žr-
tva bude ugodna Bogu, Ocu sve-
mogućemu!«

I tu u selu ima mnogo bolesnika.
Neki su teško bolesni. Međutim je počela padati kiša, no mi smo se dogovorili da ćemo poslije
Mise: glavar i mladići u pro-
cesiji i moleći krunicu i pjevajući
obići sve bolesnike. Pridružili su
se i neki protestanti. Najprije sam
podijelio svetu pričest starici Filipovoj majci. Odanle smo pošli
Kangalu. Tu je bolesna čitava obitelj.
Mora da im je nešto otrovana
upalio u hranu. Bilo je veoma
opasno, no liječnik je stigao na
vrijeme, pa su sada bolje.

Sušilova žena priredila je krasni
mali oltar. Bio je pun raznog cvi-
jeća, zatim dvije svijećice i štapići
sandal mirisnog drveta. To se u
Indiji veoma mnogo upotrebljava.

Svetište Gospe
Fatimske u
Gosabi

U kolibi i pred kolibom nalazile
su se tri, četiri hasure. Ništa ih ne
smeta blato i kiša. Najprije smo
otpjevali krasnu pjesmu Isusu
Kralju, a onda je slijedila pri-
pravna molitva i za isповijed i za
pričest, sve onako od srca k srcu.
Stari Kagal je bio pun radosti.
Dječica sjede oko malog oltara sa
sklopjениm rukama. »Divnoj da-
kle Tajni ovoj klanjam se smjer-
no mi...« To je živa Crkva!

Nastavljujući pjesmu Isusu Kra-

lju »Dišu tumi rađa hoe... — Ti
si, Isuse, moj Kralj, drugog kra-
lja ja ne poznam!«, uputisimo se
starom slijepom Nittou.

Naš dobar Nitto od veselja je
plakao. Pripravnu smo molitvu iz-
molili zajedno. Predstavio sam po-
slije toga sve koji su došli s Isu-
som da ga pohode. On je svakom
dao »nomoškar«, bengalski po-
zdrav sa sklopjениm rukama do-
taknuvši se čela. Više ih ne može
vidjeti tjelesnim očima, ali zato

Časne sestre
dijele lijekove
bolesnicima

Strah i trepet
susjeda džungle

Pa da nije divan naš svećenički život! Kako smo mi često blizu neba, nebeske sreće u ovoj dolini suza...

Blagoslovio sam sve prisutne, ali ne sam. Uzeo sam Nittovu staraku ruku i zajednički smo blagoslovili i njegovu kolibu i sve prisutne, i čitavo selo, i još dalje: sve i svakoga na čitavom svijetu. No posebni blagoslov uputili smo njegovoj kćerkici, časnoj sestri u redu svete Ane, da bi ostala vjerna Isusu. Poslali smo blagoslov tolikim mladićima i djevojkama koje Isus zove, da bi se oni Njegovu glasu velikodušno odazivali, te da bi svojim životom utisnili onaj Njegov kolvarijski »Sittio! — Zedam«, Njegovu žedu za dušama...

Pa evo pomolite se i Vi, dragi prijatelji, na istu nakamu.

Sve Vas u Srcu Božanskom pozdravlja

Vaš otac Ante Gabrić

PRIZNANJE MAJCI TEREZIJI

Basanti, 9. prosinca 1972.

Dragi prijatelji!

Sigurno ste čitali u novinama o Majci Tereziji. Dobila je Nehruovu nagradu — oko 15.000 dolara — koja se dodjeljuje onima koji promiču međusobnu ljubav. Tu

nagradu predao joj je sam President i tom je zgodom krasnim riječima pohvalio njezinu živu vjeru. Nazvao ju je »Koruna-dut, anđeo samilosti«. Majka je Terezija također krasno odgovorila kako sve radi iz ljubavi k Bogu i bliž-

njemu.

Tu, hvala Bogu, vjera još nešto znači, pa se i javno priznanje, i na najvišim položajima. Indira Gandhi je plakala od ganuća, kad je hvalila rad Majke Terezije.

Sve su novine na prvoj stranici donijele fotografiju i reportažu o

tome, i sve su radio-stanice dva do tri puta donijele o tome vijest.

Molite se za Majku Tereziju da mogne što više svojim radom i žrtvom proslaviti Boga i spasiti što više i ljudskih života i duša.

Vaš i Srcu Božanskom
o. Ante Gabrić

SESTRA SILVINA

Basanti, 8. prosinca 1972.

Dragi prijatelji misija!

Kako vidite, evo mene natrag u Basanti, moje prvo misijsko mjesto. Prošli sam mjesec bila premještena. Sredom nisam u Orissi zaboravila bengalski jezik, pa se dosta lako sporazumijevam s ljudima. Imam dosta ljudi koji me se još sjećaju i drago im je da sam došla natrag.

Sve se tako mnogo promjenilo, samo se ljudi nisu. Inače veoma je velika razlika između Bengalaca i Adibasia.

Naš siromašni otac Gabrić puno se muči i trudi da tim ljudima pomogne, ali oni će zauvijek ostati siromasi...

Na blagdan Krista Kralja crkva je u Basanti bila puna vjernika. Da ste vidjeli našeg oca Gabrića kod svete mise: lice mu se sjajilo od radosti i veselja. On je doista pravi pastir svojega stada.

Naša bengalske sestre kažu mi da bi

rado pošle tamo u meju domovinu pomagati. Hrvatski i slovenski misionari bili su prvi koji su donijeli svetu vjeru u ove krajeve Bengalijske, pa da bi bilo pravo da Bengalija dade svoj prvi plod za njihovu domovinu...

Kod nas je još uvijek prijatljivo toplo. A ja sam, hvala Bogu, dobro, samo se još nisam posve priučila na ovo mjesto nakon toliko godina rada u drugim krajevima Indije.

Nadam se da ni mene neće prijatelji misija zaboraviti kao što ne zaboravljaju ni drugih misionara i misionarki. Sjetite me se u svojim molitvama i žrtvama da mogmem i ovdje učiniti što dobra za ove dobre ljudi i da tako budem uistinu na pomoć dobrom ocu Gabriću.

U Presvetom Srcu Isusa i Marije pozdravlja Vas sve

sestra Silvina Mužić

ZAMBIJA

PRIPOVJEDA Č. BRAT BENKO

Dragi prijatelji misija!

Prošli sam Vam put priopovijedao o svojim putovanjima i nepričikama koje nas na tim putovanjima prate. Danas Vam želim prgovoriti nekoliko riječi o svome

pomoćniku, koji sa mnom radi već četiri godine.

Taj moj delija priopovijeda da je po zanimanju zidar prve klase, no ja bih ga svrstao u najboljem slučaju u treći klasu. Međutim za

nas to ovdje nije važno u koju on klasu spada kao zidar, jer sa zidarstvom nemamo ni puno posla. To rade drugi. Mi najviše radimo na uvođenju struje i vodovoda, kao i na popravcima električnih i vodovodnih instalacija, a u tom poslu on već mnogo zna i mnogo pomogne. Posebno ga uzimam sa sobom na put za vrijeme kišnog doba. On to veoma voli, jer zna da će mu dati i jesti i piti. No i to zna, ako li nam auto stane u blatu, da ima prihvatići lopatu i sve drugo što treba. On to veoma radočini, jer je uvjeren da je to najbolja preporuka za idući put.

Na tim našim putovanjima često se dogodi da nas ljudi mole da ih povezemo bilo blizu ili dosta daleko. E, tu je moj pomoćnik pravi stručnjak. Odmah nastupa kao konduktér i traži od ljudi da plate za tu svoju vožnju. Ima on u tome računa, jer dobar dio tako skupljenog novca zadrži on za sebe, a nešto dade meni za benzин. U tom svom poslu veoma je revan. Međutim, zna se često i prevariti. Kad god ja vidim da nas je molila za uslugu prava sirotinja, onda mu kažem da ne smije ništa tražiti. Na to se on pokunji i šuti.

Nedavno smo se vraćali iz mjesa Cijava, koje se nalazi oko 200 kilometara od Lusake. Tamo smo za jednu našu školu vozili brašno i školske potrepštine. Kad smo se vraćali, opazio sam na cesti dvoje staraca sa dva oveća zamotka prtljage. Mahali su nam rukama da stanemo. Stao sam odmah kraj njih i upitao sam starca: »Kamo ideš?« On mi reče neko ime mjesa, no ja nisam razumio gdje se to mjesto nalazi, pa im kažem, ne-

ka se penju u auto. Na to moj konduktér skoči dolje i pomogne im dignuti prtljagu. Ja sam sve to promatrao u ogledalu pred mnom. Kad je moj konduktér sve uredio, upita starce, kako daleko idu. Oni su mu nešto odgovorili. A on im reče: »Platit ćete jednu kwaču.« Oboje staraca pogleda ga žalosnim pogledom, i onda starac kimne glavom kao da pristaje.

Kako rekoh, sve sam to promatrao u ogledalu, i rekoh sam себi: »E, prevario si se! Nećeš dobiti ni pola novčića!« Moram spomenuti, da jedna kwača znači naših 30 novih dinara.

I tako mi opet krenemo dalje. Vidim da je moj konduktér dobro raspoložen, jer se nada da će zaraditi tako barem pola kwače. Nakon vožnje kojih 50 kilometara starac pokuca na kabinu da stanem. Kad sam stao, kažem svom pomoćniku da starcima pomogne skinuti prtljagu i da od njih ne uzme ni novčića. On me pogleda i reče: »Neka plate barem polovinu!« No ja mu ponovim: »Ništa!« Pokunjio se i žalosna srca javi starcima radosnu vest da neće ništa platiti. Kad su to čuli, video sam im na licu kako su bili sretni. Ali to još nije bilo sve. Kažem pomoćniku, neka im dade cijeli kruh što nam je još ostao. Nešto je zagundao, ali je poslušao. Kad su starci dobili kruh, snebivali su se što se to događa. Došli su do mene sklapajući ruke. Govorili su mi: »Hvala, hvala!« Odgovorio sam im samo: »Dobro, dobro!« i onda krenusmo opet naprijed.

S nama je u autu bio i naš dobar nadzornik. On mi reče: »Brate,

ovi će starci nekoliko dana razmisljati što im se to dogodilo.« Odgovorio sam mu: »Ako su katolici, onda će shvatiti u čijem se duhu to dogodilo. Shvatit će da je to duh i nauka Isusa Krista, koji nas uči da bližnjega treba ljubiti kao samoga sebe!«

Eto toliko o mome pomoćniku. Sve Vas puno pozdravlja i preporučuje se u Vaše molitve, u Kristu odani Vam

Br. Benedikt Fostač, DI

Iz života Crkve

NUTARNJA OBNOVA CRKVE

Na jednoj generalnoj audijenciji srednjem govorio je Papa opet o potrebi obnove koja se provodi u Crkvi. Najprije je upozorio da pojam obnove nije uvijek dobro shvaćen. Da bi obnova bila zaista prava, mora imati dvije crte: mora biti vjerna bitnim i trajnim zasadama, i mora biti nutarnja. Mora biti otvorena prema prirodnim i ljudskim vrednotama.

U ime obnove danas se često osuđuje prošlost i sve strukture - ustanove, a provodi sekularizacija - posvjetovanje. Ne pazi se naime dovoljno na dvije stvari: prije svega da ta obnova, koja predstavlja životni i trajni proces u nekom organizmu, tako životom kao što je Crkva, ne može biti preobražaj iz temelja, neka posvemašna preobražava. Crkva ne smije biti nevjerna onim bitnim i trajnim elementima, koji je prate od njezina postanka. Njezina obnova može biti jedino jačanje, a ne preobražava. Drugo, željena obnova mora biti viša nutarnja nego vanjska, kao što nam to neprestano govoril sv. Pavao upozoravajući neka se obnovimo u Duhu. Papa je naglasio kako je takvo shvaćanje obnove mnogo dublje, mnogo više zahtijeva, te ima značaj popravljanja samoga sebe, pročišćavanje vlastitoga shvaćanja.

Koristan je značaj obnove u tome da se posvuda otkriva ono što je dobro, i u tom je nov i otvoren stav prema prirodnim, zemaljskim, povijesnim, znanstvenim vrednotama. Takav smo stav dobrim dijelom nastojali od dobrogoga pape Ivana XXIII. Na taj se način

probudio ekumenizam, kao i poštovanje prema nekršćanskim vjerama, pa čak i prema našim protivnicima, prema vrijednosti ljudskog djelovanja.

Otkrivati u svakom čovjeku Kristovu sliku, brata, kojega treba poštivati, služiti i ljubiti, nije li to možda temeljni i pravi znak obnove, koja je tako potrebna Crkvi i svijetu? Ne znači li pravil izvor optimizma i vredrine znati otkrivati tajnu božanske dobrote u svakoj boli, nije izvor nade osobni i zajednički napredak što ga donosi svaki događaj? Nije li ta vrednina nešto što može obnoviti staro, umorno i razočarano ljudsko srce? Eshatološka, ona konačna nada, može u misao današnjega čovjeka unijeti neki smisao, nov poticaj za sadašnjost i budućnost. Obnova znači davanje nove nade svijetu. Koncil i Crkva pokušali su izvesti to čudo, željeli su naime probuditi na u svijetu.

SVIČARSKE NOVINE O PAPI

»Pavao VI. nema vremena da ostaće, piše friburški list Liberté. »Koliko je događaja prošlo u ova posljednja tri četvrt stoljeća s kojima je Giovanni Montini bio povezan kao suradnik trojice papa.

Za izbor pape 1963. priznata je izvanredna sposobnost kard. Montinija. Providnost je htjela da njegovo upravljanje Crkvom zauzme posebno značenje u tisućoljetnoj povijesti Crkve.

Mudro i hrabro Pavao VI. vodio je Crkvu, između grebena i virova pokoncilskog doba, ostvarujući odluke Saborta i spasavajući autoritet Apostolske

Stolice. Opaža se čvrsta volja da spasi ono bitno u Crkvi, da uzdrži Crkvu iznad svih strasti i pustolovina. Ali isto tako odalečio je od nje pretjerani strah, približio je svijetu, a da je ipak ostala vjerna svojem pozivu.

Može se zamisliti koliko je razboritosti i spremnosti potrebno da se izvrši takav program, što ga je Duh Sveti nadahnuo i vodio. No isto je tako jasno koliko je trebalo pretrptjeti za izvršenje takove misije. Stoga neka vjernici obnove pouzdanje u njega, te nastave moliti za njegu.

POSTOJI LI DAVAO?

Cesto se danas čuje kako ne postoje ni anđeli ni dävli, nego su to plodovi maštë ili simboli ili znakovi za dobro i zlo. Pa i mesta u Sv. pismu da imaju samo simboličko značenje. Ipak je i u posljednje doba napisano o tom nekoliko vrijednih djela u kojima se ozbiljno uzima stvarno postojanje dobrih i zlih duhova. A Sv. Otac nedavno je u jednoj generalnoj audijenciji slijede iznio ove misli o postojanju dävla:

»Davao postoji. To je tajni neprijatelj koji sile užas i nesreće u ljudskoj povijesti. Davao je neprijatelj broj jedan. On je napasnik u pravom smislu te riječi. Znamo da zaista postoji to mračno i buntovničko biće te himbenom lukavošću još uvijek djejuje.«

Prestavši čitati pripravljen govor Papa je izjavio pred mnogobrojnim skupinama vjernika da želi upoznati kako je potrebno boriti se protiv zloduha. »Zašto se više ne govori o davlu?« zapitao je Papa te odmah odgovorio: »Zato što mnogi ne smatraju da postoji ono što se ne vidi.« Zatim je dodao kako je Sv. pismo puno vratiye prisutnosti, te da sv. Pavao davia naziva »bogom zemlje«. A engleski pisac Benson nazvao ga »gospodar svijeta«.

Spomenuvši ono što ruski pisac Dostoevski piše o odnosu Krista i davia, Pavao VI. očito uzbuden, dadao je da se u današnjem kršćanskem životu vodi malo brige o prisutnosti dävla. Spomenuo je također da je u obnovljenom obredu krštenja vrlo skraćeno prokljanjanje dävla. »Ne znamo da li

je to dobro pogodeno«, uzdahnuo je Sv. Otac.

Zatim je Papa upozorio kako je vražji utjecaj važno poglavje u kršćanskoj nauci, pa ga stoga treba posebno proučavati. Ima i takovih koji smatraju da je dovoljno proučavati psihanalitičke i psihijatrijske pojave, ili spiritističke pokuse, koji su vrlo rašireni u jednoj američkoj državi. (Neki drže da je Papa tu misao na Brazil gdje postoji prava pomama za spiritističkim sjednicama).

Danas mnogi smatraju, nastavio je Papa, kako su objektivni, nepristrani i jaki, a u isto vrijeme vjeruju u vratčanja i pučke utvore. Borba protiv dävla jest borba protiv grijeha i svega što vodi na grijeh, jer se kršćanin mora boriti i bdjeti. Svjesni opasnosti u kojoj se nalaze duše, Crkva i svijet, s pouzdanjem molimo: Oče naš, oslobođi nas od zla — od zloga, završio je Papa.

Talijanske novine »Mesagero« i liberalni »Corriere della sera« pisali su doista opširno, i gotovo sa simpatijom, o tom Papinu nastupu. »Iza Papina govora davao izlazi iz karantene. Već godinama službena Crkva nije spominjala demona u ljudskom životu«, piše doslovno Corriere. A Messaggero opet upozorava kako neki njegov novinar, obilazeći prije dvije godine po katoličkim knjižarama Rima, nije našao nijedne knjige o tom problemu. Na prigovor onih koji tvrde: Ma tko ga je vido? završava Corriere pitanjem: A tko je ikad vido pamet ili ideje?

PITANJE O REDOVNIČKOM ŽIVOTU DANAS

Koncem prošle godine održali su vrhovni redovnički poglavari i poglavare više dana sastanke i rasprave u Rimu gdje su promatrali današnje stanje redovničkog života u svijetu. Bili su i u audijenciji kod Pape te Im je on uz ostalo rekao i ovo:

»Svjedočiti za osnovne zahtjeve Evangeija i potpuno posvećenje apostolskoj misiji bitne su oznake redovničkoga života. Redovnički se duh očituje u vršenju zavjeta siromaštva, čistoće i poslušnosti, te ostvarujući evandeoska

blaženstva u bratskoj zajednici. Svjetovnjacima i seku'arnim institutima potreban je primjer vjernosti vašem posebnom zvanju redovnika i redovnika.

Za vaše zvanje traži se posebna ascetika, koja zahtijeva od vas da se slobodno i veselo odreknete dobra ovoga svijeta, kao znak vaše prvrženosti Isusu Kristu, kojega ljubite zbog njega samoga, iznad svega, sve do križa. — Svijet ne razumije uvijek svjedočanstva što ga daju redovnici svojim životom. Ne samo svijet u lošem značenju, nego ga ne razumije ni ljudi dobre volje, dapače ni kršćani. Vi ćete zbog toga trptjeti, jer svijet se ne samo divi nego katkad robuje novcu, vlasti i tijelu. A neosjetljiv je za osobnu savršenost. Vaš život može nekim izgledati nešto tajanstveno, tude, dapače nešto neljudsko. No vi dobro znate da ono što je u očima mudrih ludo, u očima je Božjim mudro.«

Prigodom toga raspravljanja redovničkih poglavara i poglavarica ugledni je kard. Danielou iznio neke svoje osobne poglede. Rekao je među ostalim da seiza Konciila duh redovničkoga života ne obnavlja, nego opada. Stoga je predložio neka oni redovnici i redovnice koji žele ostati vjerni duhu ustanova kako su ih dali osnivači redova, neka osnuju svoje posebne zajednice i odijele se od onih koji traže nove načine i poglede. — Vrhovni su redovnički poglavari takav postupak odbili. To bi značilo dijelu redova, a ne bi po svojoj prilici nikome koristilo.

Do slične je pojave došlo pred nekoliko godina među šponjolskim Isusovcima, kad su neki htjeli sačuvati duh konstitucija kako ih je dao sv. Ignacije. Trebalo je mnogo strpljivosti dok je General sa svojim vijećem uspio dokazati da bi to značilo štetnu dijelu reda, nego treba se obnoviti duboko u duhu sv. Ignacija prema današnjim prilikama.

Protiv takve dijobe izjavio se također kongres redovničkih predstavnika u Rimu. Mjesto dijobe poglavari su predložili da se nastavi dijalog, razgovor, u medusobnom razumijevanju, s nakonom da se dode do jedinstva, poštujuci različita mišljenja, a sve za pravu

kršćansku i redovničku obnovu. Prema mišljenju Unije vrhovnih poglavara takav postupak znači vjernost Evangeliju, to je odgovor na želju Konciila, te u duhu Pavla VI. koji je svoj pontifikat stavio u znaku dijaloga, i sam bio protiv dijobe nekih redova u tom smislu.

U to vrijeme zasjedanja redovničkih poglavara dao je berlinski kard. Bengsch ravnatelju vatikanskog radija intervju. Na pitanje koji smisao, značenje i vrijednost imaju danas redovi, kard. Bengsch je odgovorio:

Mislim da to pitanje ovisi u isti čas o pitanju kakav smisao, značenje i vrijednost ima Crkva u današnje vrijeme. Crkva je zajednica vjernika, i njezina je prvotna zadaća odgovoriti na Božji poziv i njegovo Evangelije. Svjedočiti da je čovjek određen za vječno zajedništvo s Bogom. To je svrha Crkve. I prema tome svrha redova, da najme prožive na očit i uzoran način zvanje Crkve.

Zavjeti poslušnosti, siromaštva i čistoće pokazuju da je potpuno posvećenje Bogu moguće, i ujedno označuju njegovo najveće dostojanstvo. Razni oblici redovničkoga života danas su izmjenjeni. No bojim se da neki pokušali idući upravo na štetu osnovnoga značenja.

Držim da je suvremenom svijetu potrebno danas više nego ikada prije redovničko svjedočanstvo. Može biti da neke redovničke zajednice nisu prikladne da pruže svijetu takvo svjedočanstvo. Možda će nastati novi oblici redovničkog života. No svjedočanstvo u našem materijalnom svijetu apsolutno je potrebno.

Rado bih spomenuo jedno svoje iskustvo: Značenje redovnika ili redovnice jasno je i za atelistu. Da li će on odobriti takav život, druga je stvar. Ali on jasno i neposredno shvaća, a u nekim zgodama odaje i poštovanje prema onima koji žive po svojoj vjeri i načinu života što su ga odabrali. Zato se ni atelista neće izrugivati redovnici. Ali ona će češće doživjeti ruginje u samoj Crkvi. No ja ne mogu shvatiti kako kršćanin danas ne razumije da je redovništvo Crkvi potrebno. Može biti da mu se taj način života ne svi-

da, ali se mora uvjeriti da je neophodno potreban u Crkvi.

Koje bi, po vašem mišljenju bilo najprikladnije sredstvo da se svijet uvjeri o potrebi redovništva?

Ne očekujem ništa od propagande kako se danas vrši za promicanje redovničkih zvanja. Takva se propaganda vrši katkad načinom koji ne govori o potpunom posvećenju Kristu. Da pače više služi odbijanju od Kristova poziva. Kad se u propovijedima i obiteljskom odgoju govori o nasljedovanju Krista, onda ima uljek nade da će mladić ili djevojka osjetiti poziv za posebno redovničko zvanje i svjedočanstvo.

Današnja mladež, makar da se govori protivno, vrio je osjetljiva za radikalni izbor. Istina, ona osjeća više socijalno značenje, ali kad se radi o nešubičnoj službi bližnjemu, ne smijemo smatrati da ne postoji slična želja za potpunim predanjem Bogu.

Danas se toliko raspravlja o otkrivanju značenja Biblije. Ne bi li bilo važnije u tolikim promjenama obilika kršćanskog života otkriti pravi način evandeoskog života, a taj je u stvari nasljedovanje Krista, a napose u vršenju evandeoskih savjeta, koje ostvaruju redovnici i redovnice.

Briga za redovnice

Zimus se proveo u Italiji dan za »ONE KOJI SE MOLE — PRO ORANTIBUS«, a to su u prvom redu redovnici i redovnice koje provode život u povučenim kontemplativnim zajednicama. Svrha je ovog dana probuditi u svijetu zanimanje za zvanje molitvenog-kontemplativnog života. Organiziranjem posebnih molitava, skupljanjem fondova za kontemplativne samostane, priređivanjem akademija i susreta talijanske župe i katolički centri žele prikazati svijetu stvarne prilike u kojima žive članovi kontemplativnih samostanskih zajednica, a koje današnje društvo ne razumije.

U jednom broju Osservatore Romano piše o tom novinar Gino Concetti: »Istina je da te duše žive u modernim Tebajdama tj. pustinjama koje su odijeljene od svijeta. To je zapravo su-

protrost dobra zlu. Ali te duše žive u svijetu koji su ljudi stvorili, u svijetu braće koje treba ljubiti i spasiti. One nisu neke izbjeglice, nenormalne osobe ili neka vrsa utamničenica. To su žene koje posjeduju mnoge ljudske vrline. One su često obdarene velikim natprirodnim darovima. Odazvale su se Kristovu pozivu, posvetile se njemu i Crkvi, obvezujući se da će živjeti na poseban način, koji za mnoge izgleda ludost.

Da, iznad šume televizijskih antena koje lebde iznad naših kuća, uzdižu se nevidljive antene Božje. To su redovnice koje se mole u tišini, koje osjećaju bojazni i strahovanja svijeta i ljudi. One kao da primaju za te ljudje milosti i glas Božje.

Prije 20 godina, odmah iza rata, osnovano je u okviru Kongregacije za redovnike tzv. Tajništvo za pomoć redovnicama uopće, a napose iscrpljenima i bolesnima. Svrha te ustanove jest u prvom redu rješavanje najnužnijih potreba zatvorenih samostana s klasurom u Italiji. Tajništvo je nastupilo u najhitnijim zgodama, i to upravo tamo gdje je katkad manjkala i korica kruha. Posebno se nastojalo srediti socijalno osiguranje i zdravstvena pomoć redovnicama uopće, a napose bolesnima.

U Italiji ima danas 8.000 redovnica koje žive u potpuno zatvorenoj klauzuri. Tajništvo za pomoć redovnicama izdaje svaka tri mjeseca izvještaj — bilten, koji nosi naslov upravo »Pro orantibus — za one koji mole«, a koji se tiskava u 20.000 primjeraka. Svrha toga tromjesečnika jest pokazati ljudima stvarne vrednote kontemplativnog — molitvenog života.

Papa Ivan XXIII. ovako se jednočinio izrazio o takvu životu: »Kontemplativni život! Kako je dragocjen u očima Božjim, a plodonosan za Crkvu. Kontemplativni život sastavni je dio osnovnih struktura Crkve. Nalazimo ga u svim fazama crkvene povijesti. Uvijek obiluje čvrstim krepotima, jakom i tajnovitom privlačivošću za sve uzvišene i plemenite duše.«

KARDINAL DANIELOU POSTAO ČLAN FRANCUSKE AKADEMIJE. Tako je naslijedio kard. Tisseranta. Već

kod prvog izbora dobio je kard. Danielou većinu glasova, tj. 16, dok ih je o. Buckberger dobio 9. U svemu je glasalo 28 članova.

Izbor kard. Danielou-a za člana Francuske Akademije u skladu je s francuskom tradicijom da bude u njoj uvek jedan kardinal.

Kard. Danielou rođen je g. 1903. u Francuskom gradu Neuillyju. Otac mu je bio političar i ministar za vrijeme Treće Republike. Pred 25 godina stupio je sadanj kardinal u Iususovački red i od onda se potpuno posvetio filozofskim i teološkim znanostima. Danas uživa glas strogo crkvenog teologa.

MLADEŽ U MONAKU

U maloj kneževini Monaku poseban je problem odgoj mladeži. Katolička Crkva ulaže na tom polju mnogo truda i nastojanja. U kneževini postoje mnogobrojni pokreti mladih koji okupljaju mladiće i djevojke te miniaturu državice.

Najbrojnije organizacije jesu Skauti i Vodiči Monaka. Iza njih ide pokret s imenom »Hrabra srca i hrabre duše«, koji okuplja dječake i djevojčice oko župa i po školama.

»Mladež i budućnost« jest udruženje mladih koji se sastaju da zajedno prodiskutiraju svoje probleme, da se pomazu u studiju, zauzmu za neki posao ili rad na dubovnom području.

Postoji »Skupina za organiziranje slobodnog vremena« u okviru kojih mladi priređuju izlete i druge oblike rekreacije, osobito za ljetnih praznika. Mnogi mladići i djevojke Monaka članovi su društva sv. Vinka Paulskog i aktivno zauzeti na području molitve i karitativnog djelovanja.

Još u kneževini Monaku postoji »Marijina legija« i »Euharistijski pokret mladih«. Ovako veliki broj i raznolikost organizacija omogućava mladima u Monaku da slobodnije razvijaju svoje sposobnosti i težnje u onim organizacijama koje im najviše odgovaraju.

PRESELJENJE CARIGRADSKOG EKUMENSKOG PATRIJARHE U ZENEVU

U Carigradu pravoslavna Crkva doživjava poteškoće s turskim vlastima.

Stoga je postavljeno pitanje da se patrijarhat preseli na koje drugo mjesto.

Grčko-pravoslavni nadbiskup Sjeverne i Južne Amerike Jakovos zabranio je kleru pod svojom vlaštu da se uzme za preseljavanje ekumeneskog patrijarhata iz Carigrada u Zenevu, kako je to predložio pravoslavni prota iz Južne Karoline, Phaethon Konstantinidis.

Kod ustoličenja novoga grčko-pravoslavnog patrijarhe Demetrijosa u Carigradu spomenuti prota suočio se s poteškoćama na koje nailazi uprava ekumeneskog patrijarhata u Carigradu. Zbog toga je Konstantinidis poduzeo što je mogao kako bi uvjerio ostale visoke crkvene osobe grčko-pravoslavne Crkve kako je potrebno da se patrijarh Demetrios preseli na jedno mjesto, odakle bi mogao slobodnije djelovati. On smatra da bi za to bila najzgodnija Zeneva u Švicarskoj, jer taj grad pripada i onako jurisdikciji grčko-pravoslavne Crkve.

Američki nadb. Jakovos osudio je taj pothvat protre Konstantinidisa, naglasivši kako nijedan patrijarh, pa ni Demetrios, neće i ne smije popustiti pred poteškoćama, bilo s koje strane one dozalje.

AUSTRIJSKI GRADAČKI BISKUP JOHAN WEBER odlučio je da od vremena na vrijeme uvede »dan otvorenih vrata«. Toga će dana moći k biskopu u Gracu doći tko god želi, bez prethodne najave, a slobodno će iznijeti svoje misli i zahjeve.

LIJEPE BROJKE

Oko 30 tisuća mjesta u dječjim vrtićima stavlja biskupija Essen u Njemačkoj na raspolažanje. 8 i pol milijuna maraka (4 i pol milijarde SD) za troškove podmiruju roditelji, 9 i pol (5 milijarda SD) vlasti i općine, a 13 i pol (7 milijarda) Crkva od crkvenih poreza. Novine primjećuju da bi protivnici crkvenoga poreza u Njemačkoj i to morali znati.

Knige

● Iz tiska je izšao novi vjerouaučni priručnik za osmi razred osmoljetke, i to pod naslovom »S VJEROM U ZIVOT«. Sastavio ga je o. Stanko Weissgerber. U njemu se nalazi 29 kateheza od kojih svaka obuhvaća četiri stranice. Priručnik je veoma ukusno i moderno opremljen, ilustriran s mnogo slika. Cijena mu je 25 dinara, a naručuje se na ove adrese: Stanko Weissgerber, Jordanovac 110, 41001 Zagreb, pp. 169.

● Josip Njavro: »BLAGDANSKA JUTARNJA ZVONA«. To su razmišljanja za blagdane preko godine. Veoma će dobro doći svećenicima za propovijedl, redovnicima za razmatranje, a vjernicima za duhovno čitanje. Cijena je 30 dinara, a naručuje se: Rudolf Breber, Palmoticeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

● Mons. Ivan Vlašić: ULJE ZA SVJETILJKU. Knjiga otkriva put do

Boga, a pisana je jednostavnim i ljeđnjim jezikom, svakome je korisna. Cijena joj je 20 dinara, a naručuje se na adresu: Veritas, Miškinina 31, 41000 Zagreb. Novac slati poštanskom uputnikom, a ne na broj bankovnog računa Veritasa.

● Dr. Ivan Pavić: Biblijsko-katehetički priručnik za mlađe pod naslovom: KNJIGA O BOŽJEM NARODU. Cijena 12 dinara. Od istog pisca je i knjiga RADOSNA VIEST, osmo izdanje Malog katekizma s pripravom za ispoljaj, pričest i potvrdu. Cijena je 10 dinara. Obje se naručuju: Nadbiskupski Ordinarijat, Vajnerova 2, 51000 Rijeka.

● Gracija Ivanović: MATER ECCLESIAE — HOMILIJE. To su propovijedi za sve nedjelje i za neke blagdane kroz crkvenu godinu. To je »C« serija. Cijena joj je 15 dinara. Narudžbe: Gracija Ivanović, apostolski administrator, Dobrota, Boka Kotorska.

be i sve svoje. — Denka Petrović, Kotor.

— Zahvaljujemo Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu za pomoć u svim svojim nevoljama i tuzi što sam ih proživjela sa svojim mužem i djecom. I ubuduće molim njihovu pomoć za sebe i svoju obitelj. — Magdalena Čosić, Vinkovci.
— Tomislava Ružić iz Splita zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu za ozdravljenje svoga sina.
— Na vraćenom vodu hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ivanu Krstitelju i sv. Luciji. I nadalje im se preporučujem. — T. P., Zlobin.
— Godinama me je mučila jedna poteskoća zbog koje sam upala u trajnu besanicu. Obratila sam se Majci Klaudiji i njezin mi je zagovor pomogao. Hvala joj. — Josipa Obadić, Varždin.
— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Tereziji, sv. Nikoli Taveliću i ostalim zagovornicima na pomoći od bolesti ruke i što mi je brat sačuvan u prometnoj nesreći. I buduće im preporučujem se-

- Od srca hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na svim primljennim milostima. — Marija Malić, Odžak, Bosna.
- Na primljennim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu i bl. Maksimilijanu Kolbe. I nadalje im preporučam sebe i svoju obitelj. — Barica Galović, Desinec.
- Zahvaljujem na mnogim milostima Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Franji. I — I. C., Križevci.
- Za sretan povratak moje djece u svoj dom hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj sv. Antunu i sv. Nikoli. — P. A., Mrkopalj.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Tadeju, sv. Roku i ostalim zaštitnicima na ozdravljenju članova moje obitelji i drugim milostima te na dobron uspjeh u školi moje unuke. I ubuduće molim ih za pomoć. — V. J., Gerovo.
- Za primljene milosti i olakšice u bolesti hvala Presv. Srcu Isusovu. — Kata Ilijć, Kopanice, Vidovice.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu na uslišenoj molbi, te mu se i nadalje preporučujem. — N. N., Gola.
- Od svega srca hvala Presvetom Srcu Isusovu i Gospi Lurdskoj na ozdravljenju od veoma teške bolesti koja me je doveila do ruba groba. — Josip Janeš, Vinkovci.
- Utječem se Gospi od brze pomoći i sv. Antunu moći i za ozdravljenje moje majke od teške bolesti astme. Preporučujem im i cijelu svoju obitelj. — Ana Beraković, Slavonski Brod.
- Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na svim uslišanim molbama, i molimo također ubuduće njihovu pomoć. — Obitelj S. iz Piškorevac.
- Srdačna hvala Božanskom Srcu Isusovu što mi je sretno svršila sudaka parnica. — Ljubica Šulićek, Sv. Ivan Zelina.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Antunu i papi Ivanu Dobrom za sve uslišane molitve i primljene milosti. I nadalje im preporučujem sebe i sve članove svoje obitelji naše djece. — Terezija Tonac, Slav. Brod.
- Na pronadjenim dokumentima mogu sina Joze hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospi od brze pomoći. — Ja-

nja Bošnjaković, Mrzović, St. Mlaka-novci.

— Hvala Gospu od brze pomoći na ozdravljenju moga sina i na drugim milostima. I nadalje neka mi bude u pomoći. — Marija Petričević, Strživojna.

— Od srca se najiskrenije zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom srcu Marijinu te sv. Antunu na ozdravljenju moje nejake djece. I od ranije dugujem zahvalnost na mnogim milostima, te molim, da nas i nadalje čuvaju naši zaštitnici. Matija Bukić, D. Radišići, Ljubuški.

— Od srca se zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom srcu Marijinu na pomoći u svakoj potrebi. I nadalje molim pomoći kroz čitav život. Eva S. Offenburg, Njemačka.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i dragoj Gospoj Lurdskoj te sv. Antunu i ostalim zaštitnicima za sretno uspješnu operaciju. Molim i nadalje pomoći s velikom nadom u pobledu nad zlom. A. P. Setuš, Martinska Ves.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijmu, te ocu Leopoldu za ozdravljenje moje noge, te za sretno položen ispit moga sina. I nadalje toplo preporučujem svoju djecu i sebe. P. A. Zagreb.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijmu za primljene milosti i uslišane molitve. Bara Ivanek, Čurilovec, Ljubešćica.

— Presv. Srcu Isusovu i dragoj Gospoj Lurdskoj zahvaljuje na mnogim primljenim milostima i preporuča se i nadalje Anica Kruder, Valpovo.

— Zahvaljujem se Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnom srcu Marijinu, te zaštitnicima sv. Antunu i Petru Barbariću za ozdravljenje moje djece i moje. Hvala i na ostalim milostima, te ujedno molim pomoći i nadalje, Marica Kostelac, Augsburg.

— Po zagovoru zaštitnika nebeskih zahvaljujem na ozdravljenju Presv. Srcu Isusovu i Marijmu, i hvala mojoj majci + Zlati, rođ. Rogina iz Zlatara, što me je poučila, da se od nelzmejne dobrote Božje dobiva toliko, koliko se polaze pouzdanja i nade u Gospodina Boga. Prof. Zdenka Sertić, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijmu, Majci Božjoj Bistričkoj i Andelu Čuvaru što je sačuvan život moje unuke Blaženke u prometnoj nesreći. I nadalje preporučam svoju obitelj, djecu i unučad pod njihovu zaštitu. Alojzija Premužaj, Petrijevec.

— Od svega srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijmu, te sv. Nikoli Taveliću i ocu Lepoldu Mandiću, što su mi pomogli u mojoj najvećoj potrebi, na sretnom uspjehu u školi i položenom ispitu. Molim i nadalje pomoći i zagovor. J. Z. V. Pučišće na Braču.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći na sretnom rođenju djeteta; na uspješnoj operaciji moga muža i na drugim milostima. Preporučam i nadalje svoju šestoročlanu obitelj. Marica Cvitić, Golobrdci, Sl. Požega.

— Zahvaljujem se Božanskom Srcu Isusovu i Marijmu za jednu stvar koja je bila izgubljena i koju sam dobila u čas kad mi je bila najpotrebnijsa. Bara Harambašić, Šišlavljčić.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijmu na ozdravljenju. Nakon 26. godina uzaludnog liječenja utekla sam se žarkoj molitvi i eto već mjesec dana što su nestale trajne bol i povraćanja. Katica Živoder, Bjelovar.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavarova izdaje Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, 41001 - ZAGREB, pp. 699, Palmotičeva ul. 31. - Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tiskarski dom Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. - 1973. Cijena pojedinačnog broja 2 Din. Godišnja pretplata 24 Din. Grupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. - Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotičeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. - Rukopise ne vraćamo.

B.R.
3

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

OŽUJAK — 1973. — GOD. 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarsina plaćena u gotovu

Novom broju:

- 100 Isus i mladež, J. Gusić
- 104 Kruševica donijela, Kruševica od-
nijela, P. Pajić
- 106 Svadbeni vijenac, I. K.
- 107 Mudrijaš, T.
- 109 Moja vjera, F. Šipušić
Sakramenat pomirenja
Sveto pomazanje
Ženidba - sakramenat
Pitanje o rastavi
- 121 Jedinstvo vjernika sa pastirima, I.
Kukula
- 124 Napredak na religioznim vredno-
tama, J. Antolović
- 128 Misije, J. Gusić
Posebni odgoj misionara
Pjesma majci na rijeci Gangesu
Vijesti iz Morapaja
Iz pisma sestre Ivane
Zahvalna prijateljima misija
- 133 Iz života Crkve, J. Badalić
- 138 Knjige, Zahvalnice.

ISUS I MLADEŽ

U vjerskom odgoju djece i omladine treba ići za tim da vjera ne bude samo skup raznih zapovijedi i zabrana, i niz vjerskih istina koje treba vjerovati, nego da ona postane duša cijelog života i djelovanja. Da djeci i mlađeži što više u tome pomognemo učiniti čemo najbolje ako im baš u tim stvarima stavimo za uzor Isusa kao čovjeka, i to u svim razdobljima njegova života, već prema dobi dotičnog djeteta.

ISUS KAO IDEAL DJECE I MLADEŽI

Poznato je da su napose djeца veoma konkretna u svome djelovanju i upoznavanju svijeta. Još su im nepoznati općeniti pojmovi. Pa i kod školske djece još se nije dosta razvilo takozvano apstraktno razmišljanje. Stoga je veoma potrebno imati tu činjenicu pred očima i djeći pomoći da što konkretnije upoznaju Boga, vjeru, Crkvu, i to ne samo na vjeronauku preko raznih tumačenja, koja mogu biti više ili manje uspjela. Potrebno im je dati posve konkretni uzor, prema kojemu će oblikovati svoj odnos prema Bogu.

Uza sve to što djeца na vjeronauku Isusa Krista upoznaju sve više kao Boga koji je iz ljubavi prema ljudima postao čovjekom, veoma je i potrebno i poželjno da ga isto tako što bolje upoznaju i kao najsvršenijeg čovjeka koji je svojim primjerom ljudima svake dobi i svih vremena pokazao kojim putem se dolazi do Boga i najsvršenije se izvršuje njegova volja.

Krist kao čovjek u sebi nosi svu puninu razumskog, voljnog i osjećajnog života, i to u najsvršenijem međusobnom odnosu. U svemu je sličan nama osim u neredu, koji toliko muči naša srca i duše — u

grijehu. On je čovjek koji osjeća radost i žalost, oduševljenje i razočaranje, simpatiju i antipatiju, ljubav i mržnju, dobrotu i zloču ljudi, zahvalnost i nezahvalnost... Ali sve su te njegove sklonosti potpuno podložne razumu, koji se opet pokorava i podvrgava svome Stvoritelju.

Taj lik Krista čovjeka nikako ne smije u duši djece i mlađeži biti statički, uvijek isti, kao okamenjen, nego pun dinamike, života, kao što je i svako mlado biće. On se kao uzor djeteta od pet, šest, sedam, deset ili dvanaest godina mora pred njegovim očima pojaviti baš u tim godinama. Kao uzor mlađeži od petnaest ili sedamnaest godina mora pred njih stupiti kao njihov vršnjak. A da ga uistinu možemo takvog i predstaviti djeци i mlađeži, da je nam za to podlogu samo Evandjele, kad za njega piše: »A Isus je napredovao u dobi, mudrosti i milosti pred Bogom i pred ljudima« (Lk 2,52).

Kao dječak i mladić Isus je prema svojoj dobi uistinu napredovao u mudrosti. On se trudio oko toga da u svome vladanju i u svome odnosu prema nebeskom Ocu pokaže zrelost svojih godina. Brinuo se i on i njegovi roditelji da primi odgovarajuću vjersku pouku prema svojim godinama. Stoga je polazio redovito u mjesnu zbornicu svakog tjedna, i tu je pažljivo pratio tumačenje Svetog pisma. A kad se vratio odatle kući, tu je s majkom i poodimom Josipom razgovarao o onome što je u zbornici učio. Tako su svi svaku pouku uistinu doživjeli i usvojili, učinili su je dijelom svoga života.

Isus i svoj svagdanji život i rad povezuje s Ocem nebeskim prikazujući njemu i rad i trud i znoj tog dana. On želi i u tom tako jedno-

stavnom poslu izvršiti volju Božju, cijelim svojim bićem teži samo za tim da što više proslavi Boga.

On je rastao i u milosnom životu. Iako on i kao čovjek od prvog časa svoga začeća u sebi nosi puninu Duha Svetoga, ipak je želio da se djelovanje Duha Svetoga u njemu očituje postepeno prema njegovoj dobi. Duh Sveti svakako drugačije djeluje u djetetu, drugačije u odraslijem mladiću, a drugačije u zreloj čovjekovo dobi. I tako Isus djetete odsjejava puninom milosti djeteta, Isus mladić puninom mlađežničke milosti, koja usmjeruje sve njegove korake prema Ocu nebeskom.

Stoga će Isus dječak i mladić mora postati uzorom našoj djeci i mlađeži i u milosti i u mudrosti. On svima njima svojim primjerom pokazuje kako će povezati svoj razvitak s izgradnjom svoje vjere i milosnog života u duši.

POMOZIMO U TOME DJECI I MLADEŽI

Žele li roditelji pomoći svojoj djeti da poput Isusa napreduju u dobi, mudrosti i milosti, onda je potrebno da prije svega obiteljsko ozračje odise dubokom vjerom u Boga i Krista i iskrenom ljubavlju prema Bogu i bližnjem.

Osim toga, potrebno je da roditelji prilično poznaju probleme s kojima se djeca i mladež na putu svog razvitka susreću. Potrebno je da poznaju razne mlađenačke probleme i krize koje više ili manje moraju svi proći. Samo tako moći će im pomagati da im oblikuju vjeru i s teoretske i s praktične strane.

Ima mladeži koja nastoji stići životnu razboritost i mudrost, ali se malo ili nimalo ne trudi da je poveže s milosnim rastom i spoznajom svoje vjere. Međutim, samo obična ljudska mudrost i znanje ne vode daleko i ne mogu usreciti ljudsko srce. Naše je srce stvoreno da bilo na koji način čezne za Bogom u kojem se jedinom može posvetiti. Jer konačno, mi nismo stvoren sami za ovaj svijet, nego za vječnost. Ovdje na zemlji se borimo da se nakon svih borbi napokon smrimo u Božjem zagrljaju.

Ako je dakle mladež u prvim godinama svog djetinjstva dobila čvrste vjerske temelje, onda će mnogo lakše sljediti svoj uzor, Isusa Krista, i u godinama mlađenačkih previranja.

Na vjerskom području u to vrijeme mnogo ne koriste roditeljske zapovijedi, makar one bile popraćene obećanjima i kaznama. Tu će roditelji najviše učiniti ako sami budu savjesno izvršivali sve svoje kršćanske dužnosti. Mnogo se može učiniti i na taj način da se u kući redovito nalazi izrazito katolički tisak, bilo to knjige bilo časopisi nemoralnog ili sumnjivog sadržaja. A ako se već povede riječ o kojoj takvoj knjizi ili članku u kojem časopisu, onda neka roditelji iznesu posve jasno kršćansko stanovište o tom predmetu.

Slično vrijedi i za filmove i za televizijske programe. O tome je već bilo riječi. Ovdje samo podsjećamo, da kršćanski odgojena mladež nikad ne gleda sumnjive, a još manje izrazito nemoralne ili protuvjerske filmove ili TV programe.

U odgoju mnogo će pomoći i zajednička molitva kod stola i nave-

čer prije spavanja. A Sveti pismo neka svakako bude na počasnom mjestu, ali ne što se tiče čuvanja u ormaru ili na polici, nego što se tiče čitanja u obitelji barem nedjeljom i blagdanom.

Cuvajmo se i mi sami da svoju vjeru pretvorimo u trgovacku, te da je procjenjujemo prema tome koliko nam pomaže da se ispune razne naše želje i molbe, a od toga od prvih dana čuvajmo i djecu. Takva vjera mora pasti pred prvim nälomkušnje, od koje nas Bog neće zaštiti.

Uopće, mlađenačku vjeru treba graditi na velikodušnoj ljubavi Božeg prema nama. Bog, u kojega vjerujem, jest Bog ljubavi. I on od mene očekuje da ču mu se predati iz ljubavi i svoju vjeru u njega izgraditi i produbljivati iz ljubavi prema njemu.

KONKRETIZIRAJMO NJIHOVO KRŠCANSTVO

Isus je konkretno napredovao u mudrosti i milosti pred Bogom i pred ljudima usporedno s tjelesnim razvitkom. No on se u tome htio poslužiti raznim sredstvima koja mu je pružila židovska vjera. Redovito je išao u zbornicu na molitvu i tumačenje Svetog pisma, redovito se molio i kod kuće ujutro, preko dana i navečer. Primao je spremno Marijine i Josipove pouke.

I vjera naše djece i mladeži mora konkretno napredovati. Oni moraju iz dana u dan postajati kršćanski sve mudriji i sve puniji milosti. Drugim riječima, vjera im mora sve više postajati život. A da to mogu postići, trebaju tu svoju vjeru, po Kristovu uzoru, hraniti Božjom riječju i milosnom hranom. Za nas je milosna hrana u svetim sakramentima. Bit će stoga veoma važno da roditelji svoje dijete temeljito pripreme na prvu svetu ispunjed i prćest. Ali neka to ne bude toliko vanjska parada koliko nastojanje da te velike i svete časove dijete što dublje doživi i proživi u svojoj duši.

Djecu treba češće poticati na primanje svetih sakramenata, ali ih

Za kršćansku obitelj nedjelja mora biti uistštu dan Gospodnjeg, kad se više vremena posveti Bogu negoli se to čini u druge dane. Tako je dan Gospodnjeg shvaćao i dječak i mlađić Isus. Za njega je to bio Očev dan kao nijedan drugi u tjednu.

Nedjeljna sveta misa ne bi u kršćanskoj obitelji nikad smjela dolaziti u pitanje. A bilo bi veoma korisno već u subotu navečer pročitati posebno ona čitanja iz Svetog pisma koja dolaze u sutrašnjoj misi. A bit će korisno izmoliti i molitvu sutrašnje misi. Gdje je liturgijski život u obitelji razvijeniji, razumije se da će blagdanskom raspoloženju veoma mnogo pridonijeti i moljenje časoslova, makar i djelomično. Sve će nam to pomoći da već unaprijed znamo glavnu misao određene nedjelje.

Neka roditelji ne kažu da djeca od deset ili dvanaest godina puno od svega toga ne razumiju. Budimo uvjereni da će oni sabranije pratiti svetu misu i u njoj aktivnije sudjelovati kad već unaprijed čuju misni obrazac.

U idealnoj obitelji može se čak pomisljati i na neke vrste razgovora o tome što nam Bog poručuje po čitanjima, posebno po evanđelju. To bi moglo biti kao neko zajedničko razmišljanje roditelja i djece. Iz takvog razgovora-razmišljanja može se za cijelu obitelj izvući posve određena pouka i odluka za njihov zajednički život.

Takvo doživljavanje svete misice već od ranih godina svakom će djetetu pomoći da uđe u tajnu svete misne žrtve sve dublje prema svojim godinama i prema milosnom razvitku, pa će u njoj i kasnije u životu, kad više ne bude pod nadzrom roditelja rado potražiti snagu za svoj duhovni život. Ona mu neće biti tek prigodni susret s Bogom, nego redovita potreba duše i srca.

Budemo li na taj način, stavljajući djeci i mladeži Isusa čovjeka

za uzor, uvodili ih u praktični kršćanski život, onda smo im već sašim tim na njihovu životnom putu uklonili polovicu poteškoća što se tiče vjerskih kriza, sumnja i kušnja. Pokazali smo im najsigurniji put

kako će rasti s godinama u vjeri, duhovnoj mudrosti i milosti. A u tome i jest bit pravog kršćanskog odgoja.

Juraj Gusić, DI

IZ ŽIVOTA ZA ŽIVOT

Kruševica donijela Kruševica odnijela

Stari je kiridžija Jozo još za vrijeme Austrije razvozio robu na svojim kolima po cijeloj Bosni. U ono doba nije bilo ni željeznice ni kamiona. Jozo je na svojim putovanjima svašta čuo i vido i upoznao svakojake ljude. Bilo ga je veoma zanimljivo slušati, kad bi se nastavio pričati onako, štono vele, blagoglagoljiv.

Evo njegove pripovijesti o trgovcu Stojki.

Davno je to bilo. Davno. Negdje u srednjoj Bosni, među planinama, na rijeci Kruševici, imao je Stojko kavanu, gostionicu i trgovinu mješovite robe. Kuća golema, pokrivena šindrom. Mjesto na raskrsnici putova, ko stvoreno za zarađu. Trgovci su ko pauci. Uvijek se postavljaju ondje, gdje je najveći promet i gdje je lovina sigurna. Navraćaju se putnici, namjernici, kiridžije i težaci. Svakom nešto treba. Netko želi kavu, netko rakiju ili vino. Mora se štograd i pojesti, osobito, ako si izglađnio od dugog puta. Valja i konje odmoriti i nahraniti. Naokolo su sela, rasuta po brdima. Seljacima je daleko u grad po robu, pa dolaze Stojki, da ih on podmiri. U pomanjkanju goriva novca donose svoje proizvode

u zamjenu. Trgovac ih otkupljuje pojeftino. Udara cijenu kako je njemu draga. Sto će jadan seljak! Mora dati bud zašto, samo da nabavi soli, duhanu, kave, šećera, petroleja, opanaka, čavala i svega što treba kući. Stojko svoju robu dobro zaračunava. Nabija cijene. Tko će ga kontrolirati? Posla ima toliko da jedva odolijeva. Svetlji navljuje kao koza na sol. Osobito u gostioniku. Ne pita se, pošto je. Ona je najposjećenija od rana jutra do kasno u noć. Mnogi prosjedi u njoj po čitave dane u »ugodnu društvo« uz piće i pjesmu ne brinući se što će kod kuće posao ostati neosvršen, a čeljad posna. Tu su protjerani mnogi imetiči kroz neugasiva grla pijanaca. Sve se stjecalo u Stojkine džepove.

Tako je posao iz dana u dan napredovao. Stojko se potkožio. Postao teški gazda. Svatko mu s poštovanjem skida kapu...

Ali što je na zemlji trajno? Osim bogatstvo. Pa još kad na njemu čući vrag. Od nekoga vremena počelo se opažati, kako nešto nije u redu sa Stojkinom trgovinom. Nakon više godina uspjeha i napretka negdje je zaškripalo kao zlokoban predznak. Nestaje robe, trgovac

ne nabavlja novu. Opusti dučan, pa ga morade zatvoriti. Sad po njemu i po magazi još samo miševi i štakori vode svoje veselo kolo.

Dode red i na gostioniku. Slabo piće. I nema ga. Prorijedili se gosti. Zamuknula pjesma i veselje, psovka i svađe. Više se nitko i ne uvraća »da otruje gujavicu«, »da povrati dušu« i »da rastjera tugu

i zasladi gorak život«. Izdahnu i birtija.

Ostala još samo kavana, gdje Stojko slabom kavom, ko kakvim šerbetom ili spirinama dočekuje rijetke goste. Svetlji se samo sneviva, što to bi od gazde i njegova bogatstva! Sav se olinjao poput šarova u proljeće. Na njemu čakšire, popucale na sve strane kao da je

grad niz njih letio. Već odavno plaču za novima...

Jednoga dana navratio se Stojki u kavanu njegov stari znanac i mušterija, Kiridžija Jozo. Gleda oko sebe onu pustoš i propast, pa mu začuđeno veli: »Ma, bolan Stojko, što ovo bi od tebe? Sve nekako o-krenulo nizbrdo.« A Stojko mu onako mirno i rezignirano kao kakav indijski joga: »Šta ćeš, moj Jozo! Kruševica donijela, Kruševica odnijela!« — Htio je reći: Najviše sam stekao prodajući piće, u koje sam ulijevao vodu iz Kruševice. A sada sve ode niz Kruševicu...

Tako se nastavilo. Zidovi od čerpića popucali i nagnuli se, pa kuća posrnula. Krov se uleknuo ko leđa u stare kobile. Kroz njega prokisuje na sve strane, jer vjetar skida šindru. Vrata i prozori ispaljili. Propade i kavana. Još malo potrajalio, pa nestade i Stojko. Ode, »kud za vazda gre se.« Pričaju da se prije smrti veoma napatio. Veli jedan, da je »rikao ko voli.« Valjda mu je nekakva teška bolest izgonila dušu. A možda je i savjest imala udjela. Neka mu je Bog milosrdan.

Ostade ona ruševina kraj puta na osami kao kakvo strašilo, pa nerado prolaze pokraj nje. Sve nekako okolišaju. Rupe, gdje su bila

vrata i prozori, bulje stravično u svijet kao očne šupljine na mrtvačkoj lubanji. Čovjeka čisto podilaze srsni, da neće odanle proviriti avet, zato i nehotice ubrza korake. Vrijeme i svijet raznesoše što se moglo. Osta pusto kućište, hrpa zemlje i uspomena...

Naš je narod na temelju iskustva od davnine skovao poslovice: »Najviše ima pustih mliništa i birtišta.« »Krivo stećeno nije blagoslovljeno.« Dode vrag po pitu, pa odnese i tepsi. »Dode vrag po svoje, pa odnese i tuđe.«

Nikada ne može donijeti sreće ni blagoslova ono na čemu su tuđe suze, znoj i kletva. To vrijedi za sva vremena, za sve narode, kako za pojedince, tako i za zajednice.

U doba kad je bezglava jurnjava panično obuzela sve ljude za vremenitom dobrima, kao za jedinom vrijednošću, dobro se sjetiti Isusovih riječi, koje nikad neće proći: »Ne sabirajte sebi blago na zemlji, gdje ga izgriza moljac i rda; gdje loptovi prokopavaju zidove i kradu ga! Nego sabirajte sebi blago na nebnu, gdje ga ni moljac ni rda ne izgriza, gdje loptovi ne prokopavaju zidove i ne kradu. Jer gdje ti je blago, tu će ti biti i srce« (Mt 6, 19-21).

Petar Pajić

SVADBENI VIJENAC

U ranoj mladosti, kao četvorogodišnji dječačić rado sam zalazio svojoj baki, koja je stanovala vrlo blizu moje roditeljske kuće. Kad bili stupili u njenu sobu, uvijek bi mi oko zapelio jedan lijepo izrađen okvir sa stakлом, koji je visio na zidu na najistaknutijem mjestu u sobi. U tom okviru nalazio se svadbeni vjenac moje bake

zajedno sa njenom svadbenom koprenom. Radoznao bili gledao u taj okvir i u predmete, koji su se pod stakalom nalazili. Sam dakako nisam znao odgovornuti kakvi su to bili predmeti i zašto više na zidu u pročelju sobe. Čudio sam se, što se u tom lijepom okviru nije nalazila kakva sveta slika, kao u ostalim okvirima.

Moja baka opazila je, kako često i podulje promatram taj okvir i sa licima je pročitala, da me zanima, što je to u njemu. Jednoga dana odgonačula mi je tajnu. Rekla mi je: »Kad sam se kao dvadeset godišnjaka vjenčala, imala sam na glavi ovaj vjenac i ovu koprenu. Posljje vjenčanja dala sam ove mile uspomene sa vjenčanja uokviriti i objesila sam ih na ovo mjesto. Kad budem umrla, taj će vjenac i ta koprena opet biti postavljen na moju glavu, s njima će biti položena u ljes i sahranjena.« Bakino pričanje učinilo je na mene duboki dojam, a ja sam od onda još radije gleđao u taj čarobni okvir.

Nakon godinu dana moja je baka umrla. Bilo mi je onda nešto više od pet godina. Kad su me moji roditelji doveli na njen odar, prvo što me je zanimalo bilo je, da li su baki postavili na glavu onaj vjenac i onu koprenu. Bio sam zadovoljan kad sam vidi, da joj je želja bila ispunjena.

Vjenac i koprena u staklenom okviru i baka u ljesu opremljena kao za vjenčanje — sve mi se to duboko uasio u dušu. Svaki put kad bili se sjetili pokojne bake, nisam mogao nju misliti, a da se ne sjetim vjenca i koprene. No pravi razlog, zašto je baka onako svečano čuvala svoj svadbeni vjenac sa koprenom, i zašto je željela s tim stvarima poći u grob, nisam mogao kao dijete shvatiti ni razumjeti. Smisao sam svega toga istom kasnije odgonačnu. Ona je kod svog

crvenog vjenčanja odlučila, da sve do groba sačuva vjernost svome ženidbenom drugu, da s njim dijeli sav teret života, sve radosne i žalosne dane. Kad bi tijekom života pogledala taj okvir sa svadbenim vjenčem i koprenom, sjetila se svoje životne odluke i dobila nove snage, da ostane vjerna obvezama, što ih je kod vjenčanja preuzeila. Vjenac i koprena na odru svjedoči će, da je vjerno održala zadanu riječ i zakletvu položenu pred oltarom. S istom vjernošću kojom je pošla na vjenčanje, pošla je i pred Gospodina da primi nagradu za dobra djela, što ih je u životu učinila.

Vjenac i koprena u okviru služili su na pobudu i mojemu djedu, koji je svoju vjernu životnu družnicu nakon nekoliko mjeseci slijedio u bolji život.

Evo s kakvima su mislima i nakonama naši stari stupali u brak i osnivali obitelj. Kako su budno pazili na preuzete dužnosti, koje se jedino smrću gase. U savjesnom obdržavanju ovih dužnosti gledali su svrhu svoje sakramentalne veze, spremali se na časni svršetak zemaljskog života i sretni prijezel u vječni život.

Iznijeli smo ovaj primjer u uvjerenju, da će mnogo vjernu i brižnu ženu utvrditi u ispravnom shvaćanju ženidbenih dužnosti. Gdje koju uznenimenu potaknuti na razmišljanje i na sredivanje obiteljskih odnosa. A možda i koju zalatalu vratiti na pravi put.

I. K.

MUDRIJAŠ

Bio neki kočijaš,
prozvan od svih Mudrijaš.
Negda daće tupoglavo,
Onda momče vijoglavo,
a napokon glava stara
koja svemu prigovara.
Nek se ore, nek se sije,
nek se jede, nek se piye,
nek se plače, nek se smije,
ništa njemu pravo nije.

Jednom bio Mudrijaš
nekom gazdi kirijaš.
Poljem tjera kljuse lijeno
da preveze tude sijeno.
Kad je stigo usred polja,
ostavi ga marna volja,
pa on kola u hlad skrenu
i u gustu legne sjenu.
Nad njim močan hrast se širi,
na njem rastu sitni žiri;
pred njim polje obrađeno,

kukuruzom zasadeno.
Struk do struka u red stade
ko da vojska poljem pade.
Među njima puze svježe
bundevine duge vriježe;
a pod lišćem tu pri kraju
bundeve se zrele sjaju.
Zagledo se Mudrijaš,
i sve uze na rovaš.
U glavi mu miso bljesnu,
pa ovako »mudrac« tresnu:
»Čudna li mi evo čuda,
nepravda se grijezdi svuda.
Gle, na silnom močnom hrastu
tako sitni žiri rastu,
a na tankoj, slaboj vriježi
bundeva preteška leži.

Zašto nisi, svakom, Bože,
napratio koliko može?
Trebalo bi na tom hrastu
bundeve da teške rastu,
a na tankoj, krhkoi vriježi
da se sitni žirak ježi.
To bi onda pravda bila,
koja bi te proslavila!«

Tako reče Mudrijaš,
ne misleći mnogo baš.
I san tvrdi na njeg pade,
pa pod hrastom hrkat stade...
Tih vjetrić krošnjom piri,
ljujaju se sitni žiri.
Po koji već zreo s grane
na tlo podno hrasta pane.
Jedan žir se osmijelio,
i toliko drzak bio
da si nišan odmjerio;
kao tane s visa kane,
Mudrijašu na nos pane.
Čovjek u čas probudi se,
za nos hitro prihvati se;
s nosa pusta, preko usta
teče krvca topla, gusta...
Prema krošnji diže oči
da na drskog krivca skoči.
Ali gore krivca nije,
samo vjetar krošnjom vije,
a lišće se šušnjem smije.

Tad se sjeti Mudrijaš,
štono reče malo-čas.
Sad mu bolja miso pane,
pa sam sebe korit stane:
»Šta bi bilo, da na hrastu
bundeve goleme rastu?
Ovaj čas bi — sto mu slaval —
pukla moja luda glava!«
— E, ne može samo tako
Božjem planu sudit svako.
Dobro Gospod svijet uredi;
Nek i moju glavu sredi!

T.

● Na adresu: Biskupski ordinarijat,
54400 Đakovo, možete naručiti veoma
korisnu i zanimljivu knjigu Žarka Bržića:
COVJEK U SEBI PODIJELJEN.
Knjiga obraduje razne probleme na za-
nimljiv i jasan način. Na početku po-
glavlja iznosi se u obliku pisma pro-
blem, a onda slijedi odgovor. Knjiga u sebi nosi biljeg topline i shvaćanje
brata čovjeka. Cijena je 20 dinara.

O. FRANJO SIPUSIC

MOJA VJERA

69. KATEHEZA

Sakramenat pomirenja

U 48. do 50. pouke govorili smo o opravdanju. Naveli smo tada, da postoji prvo, a onda i drugo opravdanje. Što znači »drugo opravdanje«? — Kad netko po krštenju postane pravednik, nazivamo to prvim opravdanjem. I kad bismo bili stalni u dobru, ne bi nam trebalo nikakvog drugog opravdanja. Međutim mi smo u dobru nestalni, padamo, grijehimo i trebamo ponovno opravdanje, ponovnu milost. Ponovno ustajanje u milost zove se »drugim opravdanjem«. Kod tog ponovnog ustajanja u milost nije potrebno ponovno podjeljivati krštenje. Što više, to se ni ne smije. Za ponovno sticanje pravednosti Krist je ustavio sakramenat pomirenja, zasebno sredstvo posvećenja. U njemu kršteni, nakon skrušenosti, priznavanja grijeha i spremnosti na zadovoljštinu, po sudačkoj presudi svećenika koji posjeduje vlast, primaju oproštenje grijeha u koje su nakon krštenja upali. — Forma, lik ovog sakramenta jesu riječi: Ja te održujem od tvojih grijeha, u име Оца и

Sina i Duha Svetoga. — Tvar ili materija u ovom sakramantu jesu nutarnji čini pokornika: skrušenost, priznavanje grijeha i spremnost na zadovoljštinu. Sakramenat pomirenja podjeljuje samo svećenik koji ima vlast. (CIC 871, 872.) — U ovoj pouci promotrićemo: Potrebu i ustanovu sakramenta pomirenja; naglasiti ćemo u čemu je razlika od sakramenta krštenja i najzad promotrit ćemo pokoru kao sakramenat.

POTREBA I USTANOVA

SAKRAMENTA POMIRENJA — Kad bi u otkupljenima ostala trajna zahvalnost prema Bogu, uči nas Tridentski koncil, takva koja bi sačuvala milost i dobročinstvo krštenja, ne bi bio potreban sakramenat pokore. Ali nažalost tako nije. I Bog, koji je bogat milosrđem, i koji zna naš grad, osigurao je lijek života i onima koji će se nakon krštenja predati pod vlast demona. Tim lijekom pružit će se plodovi Kristove smrti i onima koji su pali. — Inače je sama pokora bila uvijek potrebna da bi se zadobilo oproštenje od teških prestupaka. Tako je već Ezekijel govorio »Obratite se i činite pokoru za sve svoje grijeha i neće vas oboriti zloča« (Ez 18,30), a i sam Krist Gospodin je govorio: »Ako ne budete činili pokoru, svi ćete propasti!« (Lk 13,3) — Ta inače opća pokora,

skrušenost nije sama po sebi sakramenat. Nije bila prije dolaska Kristova, a niti je sakramenat onima koji nisu kršteni. Znači da sakrament pokore daje nešto osobito na skrušenost. Nije to samo puka uspostava povrijedenoga reda i prestanak zloće. Nešto se tu novo radi: oživljuje milost primljena na krštenju i potom izgubljena grijehom. Vraćaju se sve blagodati i plodovi milosti, zasluge. Sakramenat pokore jest ustanovljen za one koji su primili krštenje. Kad bi se tako dala na zao put dva čovjeka, jedan od njih kršten a drugi ne, i kad bi zatim nanizali jednakne prestopke i kad bi se na kraju obojica pokajali i ispovijedili, učinak skrušenosti i ispovijedi bio bi sasvim nejednak. — U tom i jest tajna i dar sakramenta. Iako je Bog stvoritelj i Otac svih nas, Kristova je milost kod krštenja na nama učinila nešto što se ne da odmjeriti. Kad zatim podijemo po zlu putu i kad se vratimo, mi se vraćamo kao »sinovici«.

Krist je ustanovio sakramenat pokore u uskrsnjoj jutro: »Primite Duha Svetog! Kojima oprostite grijehu, oprošteni su im; kojima zadržite, zadržani su im« (Iv 20,22...). — Crkva je uvijek te riječi tumačila i razumjela kako i glase, i uvijek je s krivovjercima koji su to nijekali obračunavala. To je učinio i Tridentski koncil osuđujući svako niještanje oprštanja grijeha i osporavanje doslovog smisla navedenog teksta (cf. DS 1667...).

SAKRAMENAT POKORE RAZLIKUJE SE OD SAKRAMENATA KRŠTENJA

Nije tu razlika samo u tvari i liku, što nam je već poznato, nego su tu i druge razlike. Svećenik koji podjeljuje sakramenat pokore mora biti sudac. Za krštenje to nije po-

trebno. Dapače je nemoguće. Ne može se naime u ime Crkve suditi onima koji još nisu u nju ušli. Krštenje su bila vrata u Crkvu. A kad netko, koji je član Crkve pogriješi, ne smije se ponavljati sakramenat krštenja, nego krivac mora pristupiti sucu, da se optuži i da tako primi oproštenje. Ovo je divna zgodba da uočimo razliku između istočnoga i osobnih grijeha. S istočnim grijehom mi ne moramo idti na sud Crkve, dapače ne smijemo. Njega će od nas odstraniti sakramenat »kupelji« i »sakramenat inkorporacije Crkvi«. Time dakle što postajemo članom Crkve po krštenju oprašta nam se grijeh naravi, istočni grijeh, a s osobnim grijesima moramo osobno na jednu drugu instancu, i to suđaku. Dakako da je to svojevrstan sud, koji ne ide za osudom krivca, nego za njegovim oslobođenjem. U čemu si se optužio od toga ćeš biti oslobođen. Pokora jest dakle svojevrstan sud, ali je sud. Svjedoka nema, ali se sami moramo optužiti. Diskrekcija je zajamčena, ne samo naravnom tajnom, nego i najoštijim crkvenim kaznama.

Ima nadalje druga razlike između krštenja i pokore. Po krštenju postajemo novi stvar i u Kristu polučimo oproštenje svih grijeha, po pokori to postizavamo doduše u Kristu, ali sa suzama, plačem i svaldavanjem. To naime traži Božja pravednost, tako se i taj sakramenat naziva »trnovitim krštenjem«. Tu je razlika od krštenja u načinu primanja i vlastitom sudjelovanju. Još ima razlike obzirom na potrebu: Potreban je ovaj sakramenat za spasenje palima isto tako kao što je krštenje potrebno nekrštenima. (DS 1671, 1672).

POKORA JE PRAVI SAKRAMENAT

— Naveli smo već da je sakramenat pokore ustanovio Krist. Zapravo je apostolima zapovjedio da ga podjeljuju. Pokora je dakle sredstvo milosti i posvećenja. Ona je vidljiv znak, nevidljive milosti. Vidljiv znak, forma sakramenta jesu riječi: Ja te odrješujem od tvojih grijeha; materija, ili kako je zove Tridentinum »quasi materia« jesu čini pokornika, skrušenost, priznavanje grijeha i zadovoljština. Plod ovog sakramenta jest pomirenje s Bogom i mir savjesti.

U 50. katehezi govorili smo naširoko o skrušenosti. Rekli smo da skrušenost ima više stupnjeva. Može kadikad biti tako živa, da nas pomiruje s Bogom i prije primanja sakramenta iako ne imamo sakramenta. No za valjanost sakramenta pokore nije potrebna savršena ljubav; dostaje, i sakramenat je valjan, ako imamo i nesavršeno pokajanje. Konkretno to znači, ako se kajemo za grijehu iz nesavršenih motiva, na primjer iz straha pred pakлом, zbog rugobe samoga grijeha. Iako ti motivi nisu savršeni, oni su nas pripremili na primanje sakramenta. U strahu si pred pakлом, pa si se skrušio, pokajao i ispovjedio. Svećenik ti je dao odrješenje. Tu je sakramenat učinio svoje. Učinak je dakle veći nego bismo ga očekivali, a to jest svojstvo sakramenta, da vidljivim služnjem daje milost. Kod krštenja ono pranje uz riječi posvete proizvelo je veličanstven učinak. Od Božjeg neprijatelja učinilo je prijatelja i baštinika života, ovdje, na početku nešto straha, poniznosti i odvažnosti za priznanje krivnje uz svećenikovo odrješenje proizvelo je učinak drugog opravdanja.

70. KATEHEZA

Sveto pomazanje

Peti po redu sakramenat jest bolesničko pomazanje. Crkveni Zakonik veli: »Sakramenat svetog pomazanja neka se podjeljuje mazanjem uljem uz riječi koje je Crkva propisala, a nalaze se u obrednim knjiga.« (CIC 937). Tridentski je sabor uz nauku o sakramenu pokore razradio i gradu o sakramentu svete pomasti: »Prvo, što ovaj sabor obzirom na ustanovu ovog sakramenta razjašnjava i uči jest, da nam je naš Spasitelj, želeći da imamo u svakoj prigodi pomoći i lijekove protiv neprijateljskih navaša, dao sakramente kako bi se u životu sačuvali od svake štete. Osigurao je tako i završetak našeg života sakramentom završnog pomazanja kao neoborisivim zidom. — Jer se naš neprijatelj, iako čitav život traži zgodu kako bi nas upropastio, nikada toliko ne propinje kao što to čini na kraju našeg života. Baš tada nam želi oduzeti nadu i predanje u Božje milosrde.« (DS 1694) — U svoje vrijeme spomenuli kako sakramenti zahvaćaju čvorišne točke našeg života. Tako nas eto jedan sakramenat čeka na svršetku. Neki bi htjeli tom sakramentu oteti njegov završni karakter barem u Imenu. Pritom misle na jednu dobromanjenu varku, da bi naime ljudi radije primili taj sakramenat kad bi misili da kraj nije blizu. Međutim se može desiti da je baš skrivanje kraja najnehumanije. Zašto naime lišavati bolesnika efektivne utjeche sakramenta i velikog nadnaravnog dara. Da bi se spasio nekoliko dana ovog života bez na-

vodnog uzrujavanja stavlja se u pagibelj nadnaravni život, jedini vrijedan i koji je na pomolu. Možda on ovisi za bolesnika baš o tom sakramantu. Hoću reći samo to, da kao što u te dane moramo prihvati svaku neugodnost skopčanu sa stvarnim odlaskom, zašto ne bismo primili ono što taj odlazak može samo osmisliti i učiniti ga ljepeš? Milost ovog sakramenta dat će nam hrabrosti za zadnju borbu, ali, ako ne umremo ništa nismo izgubili. Mir koji je plod ovog sakramenta dat će nam radost i odvažnost da dalje snosimo teret starosti i bolesti.

USTANOVA SAKRAMENTA SVETOG POMAZANJA — Kad sv. Marinko evanđelista govori o slanju apostola veli: »Tada su apostoli krenuli i propovijedali da se ljudi imaju obratiti. Mnoge su zle duhovne izgonili, bolesnike mazali uljem i ozdravljali ih. (Mk 6,12) — Kako je apostole poslao Krist očito je da im je deo nalog što i kako valja raditi. Nije toga zaboravio sv. Jakob kad je kasnije pisao svoje pismo: »Trpi li tko među vama nevolje? Neka molitvi Veseli li se tko? Neka pjeva hvalospjev! Boluje li tko među vama? Neka sebi dozove crkvene starještine! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnjeg, pa će molitva učinjena s vjerom spasiti bolesnika. Gospodin će ga podići i, ako je učinio grijeh, dobit će oproštenje. Prema tome, ispopovedajte grijehu jedan drugome i molite jedan za drugog! da ozdravite! (Jak 5,13-16) — »Iz ovih riječi, kako ih je Crkva primila te kako je po apostolskoj predaji naslijedila, uči što je tvar, što lik sakramenta, koji su njegovi učinci i tko ga ima podjeljivati. — Materija ovog sakramenta jest ulje, koje je biskup blagoslovio; poma-

zanje najvjernije predočuje milost Duha Svetoga koja ispunja dušu bolesnika; forma su riječi: Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin štogod si sagriješio. Amen.« (DS 1695).

UČINCI SAKRAMENTA

POMAZANJA

— »Milost i učinak ovog sakramenta označen je riječima: Molitva s vjerom spasiti će bolesnika, i ako je u grijesima oprostit će mu se. Milošću Duha Svetoga brišu se tragovi grijeha, ako su još tu, i prestupci, ako su još za ispaštanje. Bolesnik će primiti olakšanje i jakost. Sve će to u njemu razbudit veliko pouzdanje u Boga, kojim će ohrabren, lakše podnositi tegobe bolesti i uspješnije se oduprijeti demonu koji »vreba na petu«, a kadikad će primiti i zdravlje, ako je to na korist duši.« (DS 1696).

Ovim koncilskim riječima dodat je tekst svetog Tome Akvinskog. Pun je naime sadržaja i novih spoznaja: »Svaki je od sakramenata ustanovljen za zaseban učinak, iako može imati i nekih drugih učinaka. Kako sakramenat daje ono što označuje iz njega kao znaka može se tako otkriti njegov prvotni učinak; sveto se naime pomazanje daje kao lijek. Sakramenat krštenje jest kupelj, dok se lijek daje da bi otjerala slabost, nemoć. Tako je ono prvo u ovom sakramentu, da bi nam izlijiešlo slabost grijeha. — Kao što je dakle krštenje duhovni preporod; tako je ispopived duhovno oživljavanje, tako je sveta pomast duhovno liječenje. I kako tjelesno liječenje pretpostavlja život u bolesnika, tako i duhovno liječenje pretpostavlja život duše. I zato se ovaj sakramenat ne podjeljuje protiv nedostatka koji uništavaju život duše, tj. ne

daje se niti protiv istočnoga, niti protiv smrtnoga grijeha; a podjeljuje se protiv onih slabosti koje čovjeka duhovno onemodaju, tako da nema snage za čine života, milosti i slave. A ta slabost nije ništa drugo nego klonulost, nemoć, koja je ostala kao posljedica istočnoga ili smrtnoga grijeha; protiv te nemoći dobivamo jakost u ovom sakramentu. A jer je ta jakost u milosti, koja ne može supostojati s grijehom, naravno, ako milost u bolesniku nađe na grijeh, bilo smrtni, bilo laci grijeh, uništava ga i obzirom na krivnju, samo ako u primacu ne postoji zapreka, slično kao u Euharistiji ili potvrđi kao što je rečeno.

Stoga i sv. Jakob govori o uvjetnom oprštanju grijeha kad veli: »ako je u grijesima oprostit će mu se« tj. obzirom na krivnju. Sveta pomast ne uništava uvijek grijeh, jer ga uvijek ne nalazi; ali uvijek nalazi spomenute slabosti, koje se zovu »ostaci grijeha«. — Neki misle da je ovaj sakramenat ustanovljen protiv lakih grijeha, što ih ne možemo, dok ovaj život traje, posve izbjegći. Prema tom mišljenju sveta pomast bila bi ustanovljena protiv tih grijeha. Međutim to nije točno. Sakramenat pokore briše luke grijeha obzirom na krivnju, a to što ih ne možemo izbjegti usprkos ispopovedanju, ne uništava učinak sakramenta pokore; tako opet sve ide protiv spomenutih slabosti. I tako valja reći, da je prvotni učinak ovog sakramenta oprštanje grijeha, obzirom na ostatke grijeha, ali i samo oprštanje krivnje, ako još nije oproštena.« (Sth. Supl. 30,1, c).

71. KATEHEZA

Ženidba - sakramenat

Šesti po redu sakramenat jest sveti red. Mi ćemo ipak prije govoriti o sakramentu ženidbe, da ove dvije kateheze budu u istom broju Glasnika, a i kateheza o svećeničkom redu doći će uz pouke o crkvi.

Crkveni Zakonik govori o ženidbi ovako: »Sam ženidbeni ugovor među krštenima Krist je uzdigao na dostoјanstvo sakramenta. Stoga, gdje se god kod krštenih radi o valjanoj ženidbi, tim samim se radi i o sakramentu.« (CIC 1012) — Zakonik dalje govori: »Prvotna svrha ženidbe jest rađanje i odgoj potomstva; drugotna svrha jest međusobna pomoć i smirivanje nagona. — Bitne oznake braka jesu jedinstvo i nerazrješljivost, što u kršćanskom braku dobiva osobitu čvrstoću radi sakramenta.« (CIC 1013). — Il Vatikanski sabor posvetio je braku i obitelji čitavo poglavlje u konstituciji Crkva u suvremenom svijetu, »Radost i nadak« (II dio, p. I: 47-52 — Dokumenti str. 685). Pitana su osjetljiva, zanimljiva i važna. Idimo redom. Počnimo raspravu tumaćenjem pojmljova »ženidba« — »brake«.

DEFINICIJA ŽENIDBE — U hrvatskom jeziku upotrebljavamo dvije riječi za označivanje bračne veze. Velimo ženidba, i velimo brak. Svak od nas odmah vidi da te riječi ne označuju isto. »Ženidba« označuje ženidbeni ugovor, početak braka, a »brak« označuje stanje koje slijedi nakon ženidbe. Neka se nikome to ne čini cjepli-

dlačarenjem. Mi smo u naslovu stavili: ženidba — sakramenat, a ne brak-sakramenat. Dakle ženidbeni ugovor, vjenčanje, jest sakramenat. No o tom kasnije. Sada ćemo definirati, što je ženidba, a potom što je brak, i obje ćemo odrednice protumačiti.

Ženidba je pristanak, zakonito očitovan, dakle ugovor, u kojem si obje stranke, muž i žena kao svojepravne osobe, daju i primaju neopozivo i isključivo pravo na tijelo, obzirom na čine koji su prikladni za radanje potomstva. (CIC 1081, §2) — Svaka od ovih riječi ima svoje značenje: radi se dakle o pristanku, slobodnoj privoli, inače nema braka; pristanak mora biti **javno očitovan**, riječima ili znakovima, pred svjedocima crkve, te jedne i druge strane; pristanak mora biti tako očitovan da se može u svako vrijeme dokazati. Ženidba je naime pravi ugovor. Da bi ugovor vrijedio traže se ne samo svjedoci, nego ugovarači moraju biti svojepravne osobe. Moraju znati što jedno drugome daje, a dakako moraju to prije svega posjedovati, inače ne mogu dati. To darivanje jest neopozivo, tj. zauvijek, do smrti; ono je isključivo, tj. isključuje se treća osoba. Ako bi se u ugovor stavljaše neke primjedbe i zahtjevi o kojima ovisi ugovor, valjanost ovisi o njima i ako ugovor nije potvrđen izvršenjem, mogao bi se raskinuti. — Ugovor se kreće oko čina prikladnih za radanje potomstva. Ne daje se ženidbenim ugovorom apsolutno vlasništvo nad tijelom. Ugovarači ostaju punopravne i zasebne osobe. Obzirom na radanje i zajednički život oni su jedno. Ugovor između osoba istog spola ne može biti valjan.

Protumačit ćemo riječ **brak**. Brak je čvrsta zajednica muža i žene za radanje i odgoj djece. Kod ove definicije nave-

den je samo prvotni cilj braka, dok su drugotni ciljevi ispušteni; oni su **međusobna pomoć i razumijevanje, te olakšica za nagon**. U novije se vrijeme puno raspravljalo o drugotnim ciljevima braka i htjelo ih se pošto poto progurati u prvi plan. Međutim nemojmo biti ekstremisti. Radi se zapravo o načinu izražavanja. O nečemu moramo prije govoriti, ako već govorimo o dvije stvari. Nitko naime ne niječne valjanost brakova u kojima nema djece, niti ih zbog toga omalovažuje, a niti ćemo reći da međusobna pomoć i razumijevanje ne igra veliku ulogu. No moramo reći ono što je istina da međusobnog razumijevanja može biti i bez braka, radnja i odgoja potomstva bez različitosti spolova nema. Neće ovđe biti suvišna misao II Vat. koncila: »Brak nije ustavljen samo za radanje djece. Sama naime narav nerazređive veze među supuzima kao i dobro djece zahtjevaju da međusobna ljubav bračnih drugova zauzme mjesto koje joj pripada, da napreduje i dozrijeva. Zbog toga i kad nema djece, često puta tako željkovane, brak ostaje kao zajednica i zajedništvo čitavog života i zadržava svoju vrijednost i nerazređivost.« (GS 50). Dakle isto što je već rekao i Tridentski sabor i Crkveni Zakonik.

Tako smo iznijeli definiciju ženidbe kao ugovora i kao stanja nakon ugovora. Ženidba je ugovor i sakramenat, brak jest stanje staleških dužnosti očinstva, majčinstva.

ŽENIDBA KAO NALOG NARAVI — Misao opravdati u formi školskog dokaza: Čovjek je od Boga primio generativnu moć i dosljedno, pravo da se njome služi (1) — Upotreba te moći pretpostavlja neke uvjete za koje velimo da upra-

vo određuju bitne elemente braka. Ti uvjeti su: sjedinjenje različitog spola, predavanje međusobnog prava te u sjedinjenju isključivost i trajnost veze. (2) — Ženidba i potom brak jest služba naravi.

Rečenica pod br. 1, jest istinita. Onaj koji je dao generativnu moć, te upornu sklonost za aktuiranje te moći, i kroz to baš želio postići neki cilj, (radanje djece), očito dozvoljava i želi da generativna moć dolazi do svoga učinka. Neka nitko ne smatra ovo dokazivanje suvišnim, jer je bilo i danas ima manihajskih shvaćanja da je brak i izvršivanje bračnih dužnosti zlo. Ne, to je od Boga, začetnika naravi. On je uz izvršenje tog zadatka vezao veliku osjetnu radost, kao poziv na dužnost i kao nagradu. Dakako da postoje uvjeti u kojima se ima sve to ostvariti. Ako je naime netko primio nagradu, ima primiti i dužnost očinstva, majčinstva; dužnost odgoja. Tako smo već ušli u tumačenje druge dokazne rečenice. Uredena i ozakonjena upotreba generativne moći iziskuje: 1) sjedinjenje različitog spola. Generativna moć kod ljudi nije upotpunjena, ona je bitno usmjerena jedna na drugu, jedan spol na drugi. Dakle taj uvjet je očit. Upotreba pretpostavlja različitost spolova. — 2). Drugi uvjet upotrebe generativne moći jest **ustupanje prava**, jer su i muž i žena svojepravne osobe, i to ostaju. Pravo na zajednički život može se samo pristankom utanaciti. — 3). — Treći uvjet razumne upotrebe generativne moći iziskuje u **sjedinjavajuju isključivost i u zajedništvu trajnost**. Razlog je vrlo jednostavan i očit. Dobro djece traži ne samo da budu rođena nego ih valja odgojiti fizički, intelektualno i moralno. A taj odgoj iziskuje obe roditelje, jer obojici stavlja specijalne zadatke koji iziskuju različite kvalitete.

Bračna zajednica irna biti stalna, da ne velim vječna, jer ljubav koja radi sjedinjenjem po sebi teži za stalnom i isključivom vezom.

Kad smo sve ovo promotrili, nije nam teško dopustiti zaključak: ženidba i potom brak jest nalog i služba naravi. Bez obzira na to, svidjelo se to kome ili ne, rekosmo i dokazasmo, da je brak ustanova naravi. Tko grijesi protiv naravi neka očekuje njezinu šibu, a ta neizostavno sustiže svakoga tko se ogriješi o naravi.

**BOG JE ŽENIDBENU VEZU,
KOJA JE NALOG NARAVI,
NA POČETKU LJUDSKOG
RODA POTVRDIO POZITIVNIM ZAKONOM.**

— Mi smo do sad puno puta rekli da je Bog začetnik naravi. Ponovimo to još jednom, kad je to tako važno. Bog je začetnik ljudske naravi podijeljene u dva tabora i usmjerene jedna na drugu. Iako je to jasno iz samog razumskog zaključivanja, kako smo to pokazali u prijašnjoj točki, ipak ćemo promotriti, kako je Bog i pozitivnim zakonom očitovao i potvrdio ustavnu ženidbu i trajnost bračnog života: »Na svoju sliku stvori Bog čovjeka; na sliku Božju on ga stvori; muško i žensko stvori ih. I blagoslov i Bog i reče im: Plodite se i množite i napunite zemlju!« (Post 1,27). I nije bilo dosta pisca knjige Postanka, nego je naširoko opisao nastanak žene: »No čovjeku se ne nađe pomoć kao što je on. Tada Jahve, Bog, pusti tvrdi san na čovjeka, te on zaspia, pa mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom. Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi Jahve, Bog, ženu, pa je doveđe čovjeku. Na to čovjek reče: Evo, gde kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojega. Ženom neka

se zove, od čovjeka kad je uzeta. Stoga će čovjek ostaviti i oca i majku da priene uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo.« (Post, 2,20-24).

Osvrnut ćemo se kratko na riječi iz knjige Postanka 1,27. Hotimčeno sam donio prijevod Biblije, da bi zatim sada donio prijevod Šarićev. Jedan i drugi prijevod nešto veli, oni se upotpunjuju: »Radejte se i množite se! Napunite zemlju...; — Budite plodni, množite se, napučite zemljulj!« glesao bi doslovan prijevod Jeruzalemske Biblije. — Mislim da je sasvim jasno, kako je Bog pozitivnim zakonom naredio i zaštitio ženidbeni vez.

Dolikovalo je da to Bog učini, veli nam »ratio theologica«, da naime pozitivnim zakonom potvrdi već postojeću naravnu obvezu, a sve to predviđajući grjeh i razne pohote koje iz njega izviru, a grupiraju se oko ove velike i odgovorne dužnosti.

KRIST JE NARAVNI ZAKON ŽENIDBE OBOGATIO MILOŠCU NOVOZAVJETNOG SAKRAMENTA

— Crkva
je o

tome iznijela svoj konačni stav na Tridentskom saboru: Milost, koja će usavršiti onu naravnu ljubav, i koja će učvrstiti nedjeljivu zajednicu, te koja će posvetiti supružnike, sam je Krist zaslazio, on začetnik i usavršitelj sakramenta. On je to zasluzio svojom mukom. To je Pavao Apostol izrekao riječima: »Muževi, ljubite svoje žene, kao što je Krist ljubio Crkvu, i sama sebe predao za nju« (Ef 5,25), i odmah nastavlja: »Veliko je to otajstvo, velim u Crkvi i u Kristu« (Ef 5,32).

Kako je ženidba po evandeoskom zakonu milošcu Kristovom daleko ispred Staroga zavjeta, s pravom je sveti oci,

crkveni sabori i čitava Crkva ubrajaju među sakramente» (DS 1799-1899).

Ženidba dakle kao ugovor jest novozavjetni sakramenat. Jest vidljivi znak nevidljive milosti. Učinci ovog sakramenta koji je ugovor, biti će slični učincima ugovora općenito. A kako je ovaj ugovor svojevrstan, jer se po njemu daje nešto što je čovjeku najintimnije, i do čega najviše drži, učinci će biti isključivost, stalnost, nerazrješivost, kako smo već rekli. O nerazrješivost ćemo imati slijedeću katehezu. Što se tiče ostalih milosti koje sakramenat donosi one su vezane uz zajednički život, radaњe i odgoj potomstva. Mi to inače zovemo općim imenom staleške milosti. Naglasit nam je ovdje kako je važno da se sakramenat ženidbe prima u posvetnoj milosti. Tada se primaju i te staleške milosti. Inače se stiče samo neko juridičko pravo na njih, a samo s pravom na milosti teško se živi u braku.

72. KATEHEZA

Pitanje o rastavi

U prijašnjoj smo katehezi protumačili što je ženidba, što brak. Rekli smo da su učinci ženidbenog ugovora i sakramenta stalnost veze, jedinstvo i nerazrješivost. Ovu pouku posvećujemo nerazrješivosti braka. — Za valjano sklopljen brak velimo da je nerazrješiv. Opreka nerazrješivosti jest rastava, ili kako neki vele razvod. Ni jednim od ovih dva pojmova ne veli se jasno ono što bi se željelo izreći. Svaki se brak da »razvesti« i »rastaviti« kad se naime muž i žena razidu, privremeno ili trajno; ono što uporno tvrdimo jest, da

valjano sklopljen brak, usprkos rastave i razvoda, ostaje, te da nema nadležnosti koja bi ga mogla uništiti. Samo smrt grože izbrisati valjano sklopljen bračni ugovor. To mislimo reći, kad velimo da je brak nerazrješiv. Bolje bi bilo reći neuništiv. Upozoravam da je to objavljena i definirana nauka Crkve: »Crkva nije pogriješila kad je učila i kad uči da prema Evandelju i apostolskoj predaji nije moguće uništiti valjano sklopljenu bračnu vezu, ni u slučaju preluba jednoga od supružnika.« (DS 1807) — »Krist je Gospodin jasno naučavao, da se u bračnoj vezi vežu dvoje isključivo. To je učinio, navodeći riječi samoga Boga: „Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo“ (Mt 19,6). Čvrstoču iste veze, od Adama još izrečenu, potvrdio je riječima: „Što je dakle Bog povezao, čovjek neka ne razdvaja“. (Mt 19,6; Mk 10,9).« (DS 1798).

EVANDELJE O RASTAVI — Iznesenu nauku potvrdit ćemo izvješćima iz Evandelja: »Tada mu se približile farizeji i upitaju ga s nakanom da ga kušaju: Je li dopušteno mužu otpustiti ženu? — On im odvraća: — Što vam je zapovjedio Mojsije? — Oni odgovore — Mojsije je dopustio »da joj se napiše otpusni list, i da se otpusti. — On im reče: »Zbog vašeg okorjelog srca on vam napisat će zapovijed. U početku stvorenja, stvorili ih kao muško i žensko. „Zato će čovjek ostaviti oca i majku i prionuti uz svoju ženu, pa će oboje biti samo jedno tijelo.« Prema tome nisu više dva, nego jedno tijelo. Dakle što je Bog sjedinio, neka čovjek ne rastavlja.

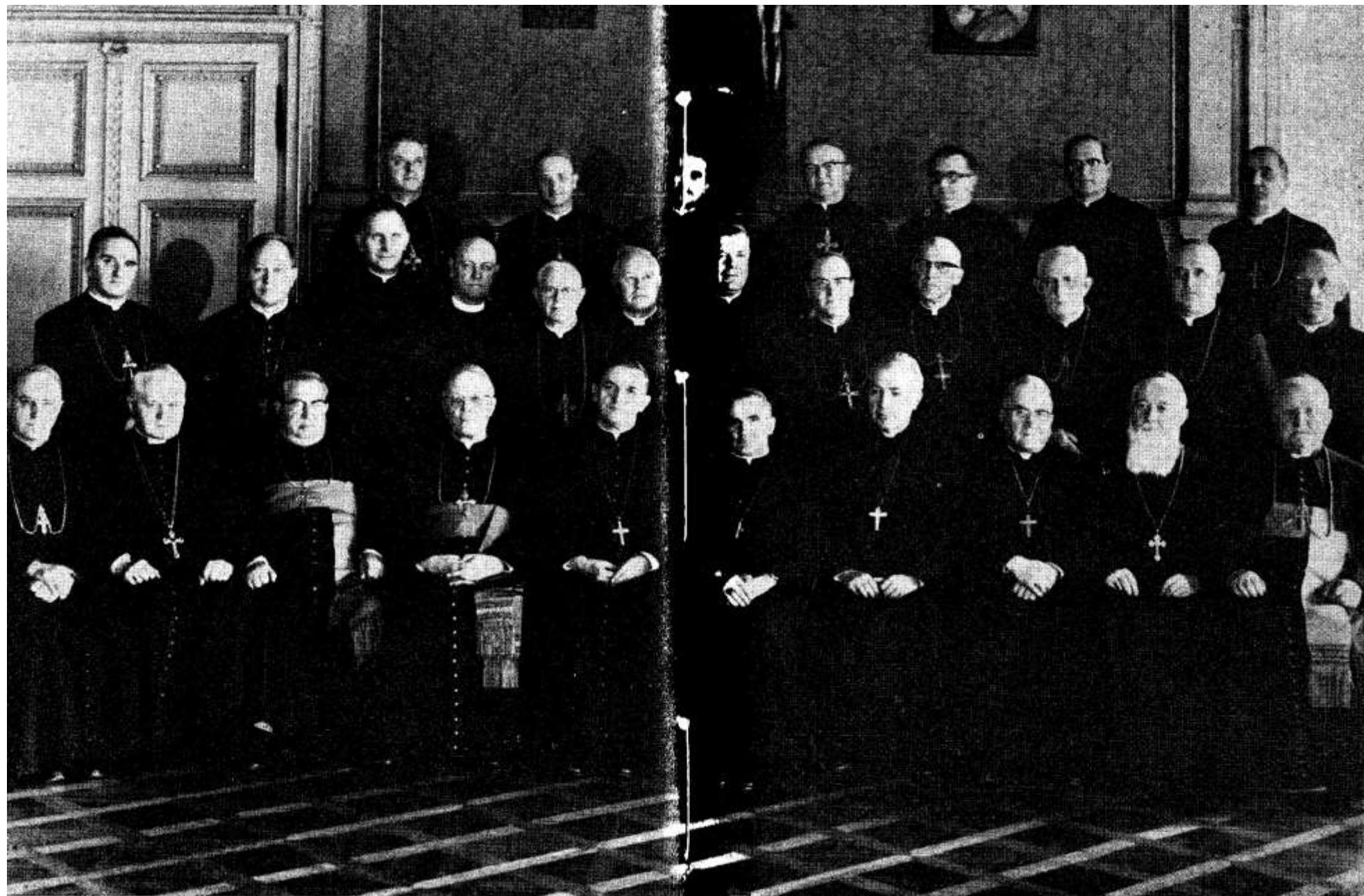
U kući ga ponovno o tome pitaju učenici. On im odgovori: Tko otpusti svoju ženu, i oženi se drugom, čini preljbu prema prvoj. Ako li žena ostavi svoga

muža i uđa se za drugoga, čini preljbu.« (Mk 10,2-12) Isto govori i sv. Luka u poglavljiju 16,18.

»Tada mu rekoše učenici: Ako tako stoji stvar između muža i žene, onda je bolje ne ženiti se. — Ne shvaćaju to svi — odgovori im — nego samo oni kojima je dano. Im naime ljudi koji su od rođenja nesposobni za ženidbu; ima takovih kojih su ljudi učinili nesposobna; ima takovih koji se odriču ženidbe radi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti, neka shvatit!« (Mt 19,10-12).

Iz navedenih tekstova jasno se vidi što o rastavi uči Evandelje. Najkrupniji razlog, koji bi bio prvi da uništi bračnu vezu, bio bi preljb, no međutim ni on ne uništava bračnu vezu. »Oženjenima naredujem — ne ja, nego Gospodin, da se žena od muža ne rastavlja — ako li se rastavi, neka ostane neudata, ili se izmiri sa svojim mužem, i da muž ne otpušta ženu« (1Kor 7,8-9). Korisno je pročitati čitavo sedmo poglavje prve poslanice Korinćanima.

JEDNA BIBLIJSKA TEŠKOĆA — Kako god je nauka Evandelja jasna kod sv. Mateja u 19. poglavljiju nalazi se tekst koji se iznosi kao poteškoća protiv onoga što je rečeno. Osmi redak glasi: »Mojsije je dopustio vama samo radi tvrdoće srca vašega da puštate svoje žene; ispočetka nije bilo tako. Ali ja vam kažem: Tko pusti svoju ženu — osim poradi preljbue — i oženi se drugom, čini preljbu. I tko uzme puštenicu, čini preljbu.« (Mt 19,8-9). Slična teškoća nalazi se također kod sv. Mateja u petom poglavljiju: »A ja vam kažem: svaki koji otpusti svoju ženu — osim poradi preljbue — navodi je da čini preljbu; i tko puštenicu uzme za ženu, čini preljbu.« (Mt 5,32). Uzeli smo naumice

Naši biskupi

Šarićev prijevod Svetog pisma, jer se u njemu vidi teškoća. Rupčić je na oba mjeseta učinio izmjenu teksta, nazovimo to ispravak i prevodi ga: »ne vrijedi ni preljub kao razloge i ne vrijedi ni „zbog preljuba“. Rupčić opravdava svoj postupak. — Međutim izvorni tekst: »parektos logu porneiasa prevodi Vulgata: excepta fornicationis causa = izuzev slučaja preljuba. — Jeruzalemska Biblija isto: »hormis le cas de fornicatione«. Tako u Mt 5,32. — Kod Mateja 19,9, Vulgata prevodi »me epi porneia«: »niši ob fornicationem = osim zbor preljuba. Jeruzalemska Biblija: »je ne parle pas de la fornicatione = ne govorim o preljubu. — Poteškoća je tu i vјala je riješiti.

Općenito i klasično rješenje ove teškoće pripisuje se sv. Jeronimu. U toj soluciji, »fornikacija« bi bila isto što i »adulterium«. Rastava bi bila samo obzirom na zajednički život, a muž i žena nе bi mogli ponovno sklapati ženidbu. — Slabost ove teorije jest u tome što bludnost (fornicatio) i preljub (adulteria) nije isto. Nije isto ni otpustiti ženu i rastaviti se od nje. Kod Židova je »otpustiti« značilo posvemašnju rastavu, prekid veze ženidbe. Još im je dan razlog protiv ove teorije: Nije samo preljub razlog za rastavu od zajedničkog života.

Drugo rješenje pripisuje se sv. Augustinu. Prema tom mišljenju Krist nije odgovorio na pitanje, nego ga je zaobolio. Ne tvrdi da je dozvoljena rastava u slučaju preljuba. Nauka bi prema tome sv. Mateja bila nepotpuna, iakao i ispravna.

Treće rješenje zadržava doslovno značenje riječi: »Otpustiti« = dimittere, apoliein, ne znači, kad se radi o ženidbi,

bi, vratiti ženu ocu, nego znači »otpustiti« posveru. Tako su to razumjeli Židovi. Nadalje: »porneia = fornicatio = blude« uvijek se razlikuje od: »adulteria = adulterium = preljuba«. — Riјeč »porneia = blude« može značiti i ženidbu među rođacima, zabranjenu po Mojsiju i u Crkvi. Tako je incestuoznu ženidbu Korinčanina kvalificirao Pavac kao »porneia«. Jasno je da taj pokушaj Korinčanina nije nikakav brak, i. on, koji je to učinio, ne samo da je mogao, nego je morao »otpustiti« ženu, koju mu je bila mačeva.

Ako tako čuvamo značenje riječi koje one imaju u običnom govoru, tekst sv. Mateja postaje razumljiv, bez preinačivanja: »Tkogod otpusti svoju ženu, osim u slučaju priležništva, i očeni se drugom, čini preljub.« — Ona dakle koja nije zakonita žena, mora se otpustiti, bilo da je priležnica, bilo priležnica iz roda. — Tako je Isus odgovorio Židovima koji su ga pitali za pravu rastavu, ne samo da nije dozvoljeno otpustiti ženu u slučaju preljuba, nego je odgovorio i to da nije dozvoljeno držati priležnicu, radilo se to o bludu, ili o pokusu ženidbe između krvnih srodnika. (Prat: Jesus Christ II, p. 85, ed. Beauchesne, Pariz 1933).

Bilo bi uistinu čudno, kad bi Krist dovođeći brak na prvotnu njegovu čistoću i ukidajući »olakšicu« zbog tvrdoće srca uvedenu, u Novom zavjetu nagnadio prestupnike, preljubnike potputnom rastavom. Iako nismo uvjereni da iznesena rješenja govore svu mudrost, uvjereni smo da je nauka Evandelja jasna, ne samo iz drugih jasnih mјesta, nego i iz ovoga.

NAKANA AM ZA MJESEC OŽUJAK 1973.

Jedinstvo vjernika sa pastirima

»Da sav sveti Božji narod, povezan sa svojim pastirima poraste u poslušnosti vjere«

ŠTO JE »SVETI NAROD BOŽJI«

U poslijekoncilsko vrijeme često se u crkvenom životu čuje izraz »Božji narod«. Čujemo ga u liturgiji, u propovijedima, u okružnicama naših nadpastira i čitamo u člancima katoličkih časopisa. Nije to novi izraz, ali smo se s njim prije Koncila rijetko služili. U stvaru je zavjetu izraz »Izabrani narode« označivao narod u nacionalnom smislu, s kojim je Bog imao svoje posebne nakane. Taj je narod bio odabran, da se iz njega rod Spasitelj svijeta, Isus Krist. Zato ga je Bog na poseban način povezao uza se i posebnom ga providnošću vodio.

Kada danas u crkvenom jeziku govorimo o Narodu Božjem, onda ne mislimo na jednu stanovitu naciju, nego na sve one ljude, koji su svetim krštenjem postali članovi Crkve, koji prihvataju crkveno vjerojanje i koji se trse, da žive javno i privatno u skladu s naukom svetog Evandelja. Novozavjetni Narod Božji nije dakle vezan na jedan određeni narod ni na jednu određenu zemaljsku domovinu, nego obuhvaća sve narode i sve krajeve svijeta. Među ovim silnim mnoštvom Naroda postoje vrlo velike i vrlo značajne razlike. Tu su u prvom redu razne rase: bijelci, crnci, žuta rasa, bakrena rasa. Na-

rodi se od naroda razlikuju jezikom, poviješću, kulturom, narodnim osobinama. U političkom pogledu mnogi su međusobno neprijateljski raspoloženi, pa i zaraćeni. Nisu dakle naravne veze ono, što te narode i ljude povezuje u jednu divnu cjelinu, koju zovemo Božjim narodom. Te su veze milosne naravi, a uspostavio ih je Gospodin tim što je osnovao svoju Crkvu, koju je namijenio svim narodima i svim vremenima. U crkvi se, po sakramantu sv. krštenja rađa i pomlađuje Božji narod, njegovom se brigom širi i učvršćuje u svim krajevima zemlje. Tako uči II. Vatikanski Koncil u Dogmatiskoj konstituciji o Crkvi:

»Jer oni, koji vjeruju u Krista, budući da su ponovo rođeni ne iz raspadljivog sjemena, nego iz neraspadljivog po riječi živoga Boga, ne iz tijela, nega iz vode i Duha Svetoga, čine napokon »izabrani Narod«, kraljevsko svećenstvo, sveti narod, puk koji pripada Bogu ... koji nekoč nije bio narod, a sada je Božji narod« (LG 9).

U istom koncilskom dokumentu nalazimo i jasni opis same narave novozavjetnog Naroda Božjeg, kojemu po dobroti Božjoj i mi pripadamo: »Taj mesijanski Narod ima za glavu Krista, koji je predan za naše grijhe i uskrsmuo radi našeg opravdanja, i sada, pošto je

stekao ime koje je nad svakim i menom, slavno vlada na nebu. Taj mesijski Narod nalazi se u položaju dostojanstva i slobode sinova Božjih, u srcima kojih stanuje Duh Sveti kao u hramu. Ima za zakon novu zapovijed da ljubi kako je Krist ljubio nas. Ima napokon za svrhu Kraljevstvo Božje, koje je početo na zemlji od samoga Boga i koje ima da se dalje širi, dok na kraju vjekova ne bude od njega dovedeno do savršenosti, kad se pojavi Krist naš život« (LG 9).

DUHOVNI PASTIRI BOŽJEGA NARODA

Kao što države imaju svoje upravljače, a razna društva i ustanove svoje službenike, tako i Narod Božji ima svoje duhovne pastire, koji su od Boga u tu službu pozvani, a od Crkve brižno izobrazeni i pripravljeni. Vrhovni je duhovni pastir rimski biskup kao nasljednik sv. Petra, a zovemo ga »Svetim Ocem« ili jednostavno »Papom«. Uz Papu nalazimo biskupe, koji upravljaju pojedinim biskupijama i crkvenim pokrajinama. Pojedinim župama upravljaju svećenici kao zamjenici biskupa. Svi su zajedno pastiri Naroda Božjega, ako je bilo odmah od početka kršćanstva, prema ustanovi utemeljitelja Crkve, Krista Gospodina.

Pastirska služba u Narodu Božjem uvedena je od samoga Gospodina, koji je odmah na početku svoga javnog djelovanja odabrao dvanaestoricu, i nazvao ih Apostolima. Ovi su stalno bili uz njega, a On im je posvećivao posebnu

pažnju, odgajao ih je i spremao za službu nadpastira u budućoj Crkvi. Osim Apostola imao je i učenike: »Potom odredi Gospodin i drugih sedamdeset i dva i posla ih dva i dva pred sobom u svaki grad i mjesto, kuda je imao sam doći« (Luk 10,1). Čim je Gospodin ušao na nebo, Apostoli su preuzezli svoju službu, počeli propovijedati i svjedočiti za Krista, krstiti one, koji su uzvjerivali i tako su nastajale prve kršćanske općine, koje su se velikom brzinom umnažale. Od apostolskih vremena pa sve do danas ostala je u Crkvi služba pastira, koji trajno nastavljaju dječo Isusovo i prvih Njegovih suradnika. Kao što ne bismo mogli protumačiti postanak Crkve bez pastirske službe Apostola i njihovih pomagača, tako Crkva ni danas ne bi mogla opstati bez svojih pastira i nadpastira. Zato i II. Vatik. Koncil vrlo obilno govori o biskupima i svećenicima, koji Narod Božji uče i vode, te o vjernicima, kojima ovi pastiri prema nauci i odredbama Vrhovnog Pastira upravljaju. Zadnji Koncil vrlo obilno govori i o Crkvi koja uči i vodi, kao i o Crkvi koja sluša i koja je vođena. Krivo imaju svi oni, koji bi htjeli izbrisati ili barem oslabiti razliku između duhovnih pastira i vjernika. Razlika postoji, a pastiri i vjernici izjednačeni su samo u tome, što jedni i drugi pripadaju Mističnom Tijelu Kristovu. Svaki je pastir sam za sebe vjernik, koji se mora pokoravati višem pastiru od sebe i hraniti sakramentalnim životom, koji mu Crkva pruža.

MEDUSOBNA POVEZANOST DUHOVNIH PASTIRA I NARODA BOŽJEGA

Jedinstvo je ne samo korisno, nego i nužno u svakoj uređenoj zajednici, koja želi u miru živjeti, s uspjehom raditi i ubirati korisne plodove svoga rada. Gospodin je Apostole i učenike uzgajao za slugu i mir. Svoj mir im je ostavio prije svoga Uzašača kao dragocjeni dar: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam, ne dajem vam ja, kao što svijet daje« (Iv 14,27). Gdje vlada mir i sloga, ondje vlada jedinstvo srđaca i složno nastojanje oko zajedničkih probitaka. To je jedinstvo i složnost u radu neoprostivo potrebno u suradnji između duhovnih pastira i vjernika. No jedinstvo nije samo po sebi zajamčeno, nego je često i ugroženo radi ljudskih slabosti i ograničenosti. II. Vatik. koncil u mnogo navrata potiče na složnu suradnju kako duhovne pastire, tako i Narod Božji:

»Laici, kao i svi vjernici, neka s kršćanskom poslušnošću spremno prihvataju ono što sveti pastiri kao Kristovi predstavnici određuju kao učitelji i upravitelji u Crkvi, slijedeći primjer Krista, koji je svojom poslušnošću sve do smrti svim ljudima otvorio blaženi put slobode djece Božje. Neka ne propuštaju u svojim molitvama Bogu preporučivati svoje poglavare, da oni, budući da moraju s odgovornošću bdjeti nad našim dušama, to čine s radošću, a ne uzdišući« (LG 37,2). U Dekretu »O službi i životu svećenika« govori Koncil o vjernicima ovako: »A sami vjerni-

ci neka budu svjesni da su dužni svojim svećenicima, pa neka im kao svojim pastirima i ocima otplačuju dug sinovskom ljubavlju« (GS 9). Koncil nadalje upućuje svjetovnjake, da od svećenika očekuju »svjetlo i duhovnu snagu«. Pozivlje ih, da budu »poučljivi i pažljivi na nauku Crkve, i ujedno ih upozorava na odgovornost koju u tom pogledu imaju pred Bogom (GS 9). Svećenike upućuje »da s laicima bratski rade u Crkvi i za Crkvu i podržavaju ih u apostolskim poslovima«.

Praktično su i uvjek suvremene opomene sv. Petra iz prvih dana crkvene povijesti, jednako korisne kako za pastire, tako i za vjernike:

»Starješine, koje su među vama opominjem ja, starješina kao i oni, svjedok Kristovih muka i sudićnik slave koja će se uskoro očitovati: Pasite stado Božje koje je među vama i nadzirite ga, ne na silu, nego dragovoljno, prema Božjoj volji; ne iz težnje za prljavim dobitkom, nego iz oduševljenja! Ne vladajte se okrutno nad dodijeljenim dijelovima Crkve, nego uvjek nastojte biti uzorom stadi! I kad se pojavi vrhovni Pastir, primite ćete neuveli vjenac — slavu! (I. Petr. 5, 1-4).

POSLUŠNOST U VJERI

Tko iole živi crkvenim životom, koji se Crkvom osjeća, koji se raduje njenim uspjesima, a žalosti radi rana, koje joj nanose ne samo njeni neprijatelji nego i vlastita djeca — taj uviđa, kako je suvremena ova mjesečna nakana Apostolata Molitve, o kojoj govorimo. Razine su nauke II. Vatik. koncila

krivo shvaćene ili barem neispravno i samovoljno primjenjivanje. Tako mnogi i »slobodu sinova Božjih« i obnovljeno sudjelovanje svjetovnjaka u životu i radu Crkve, na svoj način i prema vlastitom ukušu shvaćaju i ostvaruju. Auktoritet je danas općenito, pa i u Crkvi, uskoleban, a neposlušnost u raznim oblicima, katkad i u vrlo zavijenom i preprednom obliku, razvijena. Sve u »duhu Koncila« i u »slobodi djece Božje«. Ali neposlušnost prema zakonitoj, od Krista ustanovljenoj crkvenoj vlasti, osobito ona, koja je uperena proti samom Vikaru Kristovu, redovito se odrazuje i u neposlušnosti prema samim člancima vjere, koje zovemo dogmama. Vjera naime nije samo stvar razuma i slobodne volje pojedinaca, nego je u prvom redu dar milosti Božje, a izgleda da Gospodin uskraćuje milost vjere onima, koji žele da samima sebi budu

učitelji, te da po svom vlastitom shvaćanju i gledanju uče i vode druge — zanemarujući službeno crkveno učiteljstvo. Nužna nam je poslušnost u vjeri, ako želimo posjedovati objavljenu istinu i živjeti životom milosti. Uvijek je u Crkvi zvala ovakova poslušnost. Da nije, ne bi ni Crkve bilo. Poslušnosti vjere ima u Crkvi i danas. No u toj krepsti može se i napredovati, kao u svakoj drugoj krepsti. A kod onih, kod kojih je uskolevana, može se uz dobru volju, pomoći milosti, smiriti i utvrditi. Za tim upravo ide predložena nakana Apostolata Molitve za mjesec ožujak: da izmolimo porast u poslušnosti vjere, u povezanosti sa svojim duhovnim pastirima i nadpastirima, osobito sa Vikarom Kristovim na zemlji, a onima, koji, su uskolebani, da izmolimo dar čvrste i djelotvorne vjere.

Ivan Kukula D. I.

Napredak na religioznim vrednotama

Da se uspon azijskih naroda temelji na istinskim religioznim vrednotama. (Mis, nakana AM za ožujak 1973.)

Da je Azija kontinent u punom razvoju koji prate nesnalaženja i unutrašnji potresi, to upada u oči svakome poznavajuću tamošnjih prilika. Dosta je spomenuti Vietnam napose, a Indokinu općenito,

zatim preobrazbu Kine iz njezine bambusove zavjese, i napokon izvanredan tehnički razvoj Japana koji se u tom pogledu može mjeriti s najrazvijenijim zemljama. Očito je da su i druge manje poznate

azijske zemlje, kao na pr. Nepal i Ceylon također u punom kulturnom razvoju novoga tipa. A o velikom indijskom potkontinentu da i ne govorimo.

Sav taj prostrani i napućeni azijski svijet izložen je također procesu sekularizacije koji je danas općenit. Ovdje će biti spomena vrijedna činjenica da su se sve velike religije: kršćanstvo, islam, budizam, hinduizam rodile baš na azijskom kontinentu, ondje su po primile prvi razvoj, a ondje su danas sve na udaru sekularizacije, možda još ne u tolikoj mjeri kao u Evropi i Americi, ali svakako u jednoj mjeri koja pokazuje tendenciju rasta.

Indija je od starine bila odabrania zemlja duboke duhovnosti. Ona se samo hranila hinduizmom koji se tijekom stoljeća proširio u jugoistočnu Aziju, kako svjedoče veličanstvene ruševine hrama u Angkoru ili veoma raširen ples zvan Bali. Iz hinduizma rodile su se i neke vrlo žive sekte kao: sikhs, žaini te više ili manje parsi, iseljeni učenici perzijskoga Zoroastre.

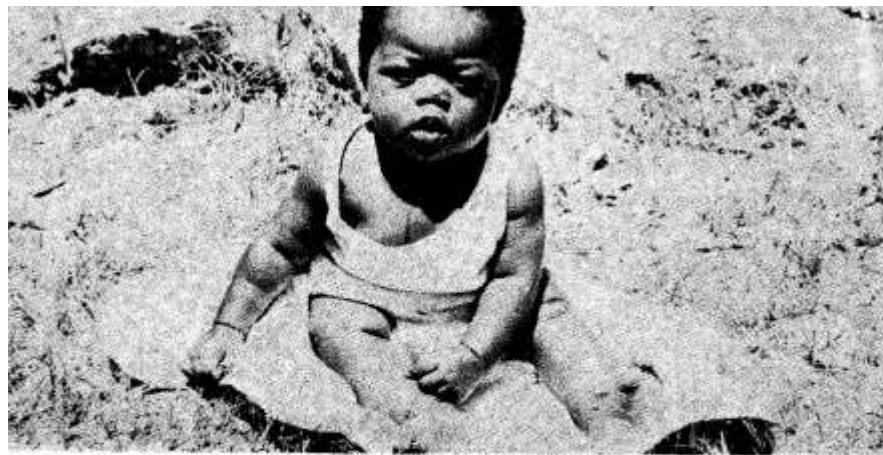
Indija je kolijevka i jednoga od najvećih, najdubljih i najslavnijih duhovnih voda, tj. Bude. Jedno vrijeme budizam je u Indiji potkočao tlo pod nogama i samom hinduizmu, da ga onda u Indiji nestane, ali da se proširi po čitavoj oštaloj Aziji te da duhovno oplemeni tamošnje civilizacije. Zahvaljujući svojoj nauci, društvenoj uravnoteženosti, duha mira i međusobne dobrohotnosti mogao se ukorijeniti u jednom velikom dijelu azijskoga kontinenta. I u budizmu su nastale razne sekte obojene primjesama pojedinih zemalja i

naroda, tako na pr. kaodaizam i sekta hao-hao u Vietnamu, zen u Japanu, zatim nedavno osnovana i vrlo žestoka sekta Soka Gakkai, pa tenrikyo, koji se nalazi na pola puta između budizma od koga je uzeo moralku i nauku o ponovnom utjelovljenju, i kršćanstva, jer poštuje Boga Oca stvoritelja neba i zemlje.

U Aziji su se rodile i tri velike jednobožjačke religije, kojima je središte Jeruzalem. On je srce židovske religije. Iz njega se po bližem istoku i sredozemnom bazenu proširilo kršćanstvo, a između Mekke i Jeruzalema nalazi se i glavna os muslimanskih religioznih zajednica.

Samo samonikle mjesne afričke religije nisu sudjelovale u azijskom religioznom izvozu. Nepotrebno je također spominjati američke domaće religije prije dolaska Kristofa Kolumba i animističke u Oceaniji. One su također autohtone, domaće, bez veze s Azijom. Ali i sam animizam pronašao je najplimenitiji oblik u kineskim religijama kombinirajući mudrost Konfucija s mistikom taoizma i tragovima budizma, kao što se je preoblikovao i u Šintoističku religiju današnjega Japana.

Sve te religije za koje danas nastaje sve veće zanimanje kod mlađih zapadnoga svijeta ukazuju se kao put koji vodi čovjeka preko njegovih odgovornih čina sve do subbine s onu stranu groba. One stoga daju veliku važnost čudorednosti ljudskih čina. I napokon one nisu pogodne za jedno društvo koje smatra da mu je sve dozvoljeno i da nema nikakva religiozna morala.

One su izgradile prvenstveno jedan *seksualni* moral. U svima njima bilo je doduše i na tom području velikih zastranjenja, koja su htjela seksualnoj slobodi dati čak i religiozno značenje. Ali na taj način one su se udaljile od onoga izvornoga duha od koga su potekle. Taj duh, svjestan strašne životne sile koja se krije u čovjeku nastao je u seksualnom životu stvoriti strogo određene mjere da društvo obrani od eksplozije i anarhije, a osobito i zato što su osnivači i duhovni vode velikih religija bili uvjereni da je očišćenje sjetila, strasti i tijela neophodan uvjet za pristup i otvaranje prema božanskome. Celibat na pr. ukazuje se u budizmu, a djelomično i u hinduizmu kao jedini put konačnog oslobodenja.

Velike religije nastojale su u svojim sljedbenicima odgojiti *slobodu pred dobrima ovoga svijeta*. Sve one postavljaju na čovjeka zajednički zahtjev: čovjek mora biti

slobodan u odnosu na svoju fizičku, materijalnu okolinu i u odnosu na sve ono što će smrću morati ostaviti. Tu su osobito radikalne one religije koje naučavaju reinkarnaciju — ponovno utjelovljenje, kao što su hinduizam i budizam. Logična posljedica takvoga nazora jesu brojni bonci, budistički monasi, mudraci, hinduistički askete i fakiri koji ne žele ništa posjedovati da sami ne budu posjedovani od ništavila.

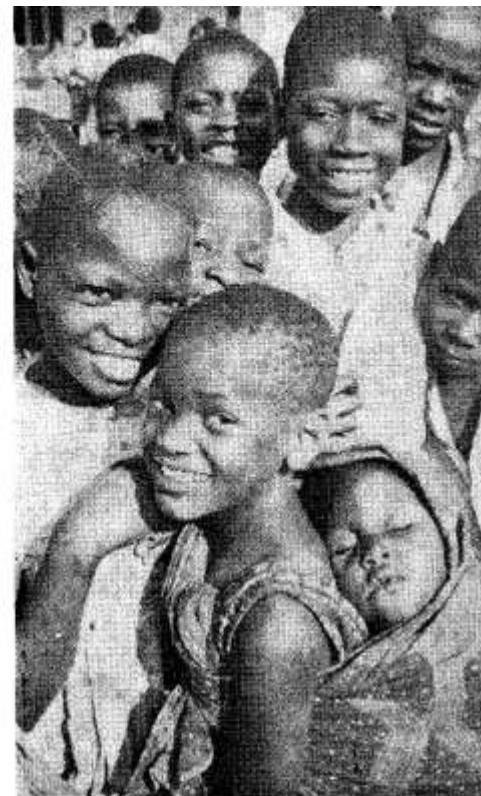
Velike religije nastojale su u svojim sljedbenicima odgojiti i *osobnu odgovornost*. Ona čuva čovjeka od one prirodene sklonosti da uviјek traži ispriku za svoje propuste ili loše čine bilo u svojoj podsvjeti, bilo u raznim društvenim pritiscima, bilo u čemu drugome. I sam hinduizam koji je tako snažno vezan uz gibanje svermirskih reinkarnacija, nipošto, ne umanjuje osobnu odgovornost svakoga pojedinoga čovjeka. Svaka od tih velikih religija predlaže i metodu ponaša-

nja da bi se čovjek oslobođio od raznih vanjskih pritisaka, da bi postao gospodar strasti, da bi ušao u sebe i u promatranje apsolutnoga, koje u mnogim religijama ima posebno ime: Bog stvoritelj i sudac. Prepuštajući se Njemu, vjernik se ne lišava ničega već naprotiv postaje slobodniji i odgovorniji.

I napokon velike religije daju *pravila za životno ponašanje*. Uzdižući i jačajući osobnu odgovornost izgradile su čudoređe raznim propisima i samim društvenim pritiskom, što sve pojedincu pomaže da nadvladava vlastite slabosti i umanjuje vanjske napasti kojima bi slabost mogla postati žrtvoni. Drukčije rečeno: ne može biti pojedinačnoga religioznoga ponašanja bez zajedničkog društvenog religioznog čudoreda.

Svaka religija ima vlastitu ljestvicu vrednota, ali sve se one nalaze u izvjesnom broju uputa i tvrdnji da su čitav život i djelovanje vjernika prožeti religijom, koja im daje pravo značenje i smisao.

Jedna je od najvećih pogibelji kojoj su izložene sve religije bez iznimke u današnjem sekulariziranom svijetu, što sekularizirana zakonost nastoji nadomjestiti religiozni moral i na taj način nastoji oduzeti religiji njezin sastavni dio. Ta opasnost prijeti kršćanima kao i svima drugima. Ona se povećava parolama da religija nije čudoređe. No kako može biti religija bez čudoreda i bez religiozne etike? To mora upasti u oči ako se razmišlja kako svaki religiozni postupak nije samo jednostavno produb-

ljivanje samoga sebe i povratak k sebi već koracanje prema apsolutnome, što nadilazi osobni izbor i što se postavlja s onu stranu groba.

I upravo je to upućivanje prema nevidljivome i s onu stranu groba pokretač života, a onda i društva. Danas se pak opaža kako vjekovni uspon azijskih naroda u ovom povijesnom trenutku očituje uzmicanje religiozne stvarnosti što je ravno skretanju kako za pojedinca ta-

ko za zajednice. Istina, krišom se sve više uvodi putem čovjekovih prava bitna razlika koju je već Krist naglasio: »Dajte Cezaru, što je njegovo, a Bogu Božje!« No to, nipošto, ne smije biti uz cijenu religioznoga ravnovesja života.

Svjesni važnosti istinskih religioznih vrednota molit ćemo kroz ovaj mjesec da se one sačuvaju u

životu Azijaca. Te su vrednote: spoznaja Boga, poznavanje i poštovanje temeljnih pravila čudoreda, kao što su poštivanje života, ljudske osobe, pravednosti itd. Ako se te vrednote kao vrednote i upoznaju, one nužno utječu i na život, a tada se priprema put onakvim društvenim i kulturnim uvjetima, koji mogu pripremiti put Evanđelju.

Josip Antolović, DJ

MISIJE

Juraj Gusić

POSEBNI ODGOJ MISIONARA

Svako zvanje traži temeljitu pripravu, ako želimo da u njemu uspijemo. To isto vrijedi i za misionarsko zvanje. Vidjeli smo već da se od misionarskih kandidata traži posebna misionarska duhovnost, koja je sva usmjerena prema misionarskom pozivu. No Koncil osim o duhovnosti još posebno govori o misionarskom odgoju kandidata i o misionarskom obrazovanju.

U koncilskom Dekretu o misijama doslovno čitamo o tome: »Buđući misionar treba se pripremiti za tako plemenito djelo specijalnom duhovnom i čudorednom formacijom. Mora biti okretan dok započinje neki posao, postojan u izvršavanju započetih djela, ustrajan u poteškoćama, podnoсеći strpljivo i hrabro samouču, umor i neplodan rad. Pristupat će k ljudima otvorena duha i široka srca. Rado će preuzimati povjerene službe. Velikodušno će se prilagoditi običajima tamošnjih naroda i različnim uvjetima života. Složno će i s ljubavlju suradivati s braćom i svim onima koji se posvećuju istom poslu, tako da zajedno s vjernicima budu jedno srce i jedna duša.«

Te kreplosti treba već u vrijeme formacije brižno vježbatи, opremljavati, te duhovnim životom odgajati i hraniti. Neka misionar bude muž molitve, produhnut životom vje-

rom i nepokolebitivom nadom. Neka gori duhom jakosti, ljubavi i razboritosti. Neka se navikne da bude zadovoljan onim što ima. U duhu žrtve neka uvijek pronosi u sebi Isusovo umiranje da život Isusov djele u onima kojima se šalje. U revnosti za duše neka sve rado žrtvuje, pa neka žrtvuje i sama sebe za duše (2 Kor 12,15), tako da svagdanjem vršenjem svoje službe raste u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Pokoravajući se tako s Kristom volji Božjoj, nastavit će njegovo poslanje pod hijerarhijskim autoritetom Crkve i suradivati u tajni spasenja.« (Br. 25)

Zašto su danas misionarska zvana u opadanju? Zašto i toliki misionari napuštaju misije? I zašto su čak neki od njih u misijama doživjeli kružu vlastite vjere? Nije li sve mu tome uzrok u tome što se baš to zvanje olako uzima. Što se bez nekog dubljeg ispitivanja duhovnosti pojedinaca šalje često na veoma teške dužnosti za koje uopće nije dorasao. Nije svaki onaj koji govoriti, da ima misionarsko zvanje, odmah tim samim sposoban da pođe u misije. A danas se tako često šalju u misije mladi ljudi koji još nigdje nisu imali prilike pokazati ni svoju krepost ni svoje intelektualne sposobnosti. I odmah im se povjerava vođenje samostalnih misij-

skih postaja bez tičje pomoći, bez ičijeg nadzora, često daleko od bilo kojeg subrata svećenika kome bi se mogao izjadati, kod kojeg bi se mogao isповijediti, koji bi mu mogao pružiti koji pametan savjet.

A zaboravlja se da jedno slomljeno misionarsko zvanje svojim lošim primjerom ruši toliko drugih mlađih zvanja, koja se boje da ne doži ve isto.

I još nešto. Danas se mnogo više posvećuje pažnja tome da mlađi misionar što prije dobije auto, da mu se što prije izgradi crkva i župna kuća, da uvijek ima dosta materijalnih sredstava. Jest, i to je veoma potrebno, ali trebalo bi početi s duhovnom stranom, a ne s materijalnom. Ima misionara koji ne znaju nikad napisati u svojim pismima nešto o duhovnom radu, o obraćenjima, o većoj ili manjoj revnosti novih kršćana, nego sve kod njih završuje: Bio sam ovdje, od-

vezao sam se tamo, doživio sam tu nezgodu, treba mi toliko novaca... A zanimljivo je da svakog vjernika od prve više osvaja onaj misionar koji gotovo i ne spominje svoje materijalne potrebe, ali zato otvoreno govori o svome radu, o svojim žrtvama i molitvama. I na takvom primjeru bude se nova misionarska zvanja, jer mlada srca osjećaju da je takav misionar jedino pravi uzor, pravi Kristov apostol. I zanimljivo je da takvog misionara svi rado i materijalno pomažu uz tolike žrtve i molitve što ih iz dana u dan za njega prikazuju.

I Koncil je tu činjenicu uočio, pa je stoga u Dekretu o misijama donio gore spomenute riječi o formaciji novih misionara.

Što mi možemo učiniti za nove misionare? Možemo moliti da se što temeljite duhovno izgrade, da budu ljudi molitve i žrtve i spremni da se posve žrtvuju za Krista i duše...

BENGALIJA

Pjesma majci na rijeci Gangesu

Nepoznati gangeški lađar pjevaо je majci. Nepoznat, no kako mi je bio bliz. Sinovska nas je ljubav vezala u tloj, mirnoj tropskoj noći dalje uz Sunderbandske džungle. Bila je to veza s majčinske ljubavi.

Pjevaо je on majci. Džungle slušaju, sveta se jeka čuje od stabla do stabla. Valovi Gangesa nose tu pjesmu ljubavi dolje put Bengalskog mora, dok zvijezde nekako svjetlijie trepere...

Da, majci je pjevaо:

»Ma, tomā bhālobāšā šorōn kore
bhālobāši tomā...«

Majko, sjećajući se ljubavi Tvoje
ljubim Te...«

Neumrla je to, vječna pjesma ljubav skog srca, neumrla i vječne ljubavi, majčinske ljubavi.

Opojan mir, opojna pjesma. Ovaj svjet kao da ne postoji. Ladica odmije, glas lađara biva sve slabiji, no jeka ne umire. Dapače, ona je sve jača i jača.

dosti, sam samcat daleko dolje uz Sunderbandske džungle.

Kako su slatke suze, spomen-suze na majčinsku ljubav! »Bhalobaši tomae, tomae bhalobaši, ma! — Ljubim Tebe, Tebe ljubim, majko!«

Ladara je već nestalo, no valovi su Gangesovi prenosili i mrmorili pjesmu o majčinskoj ljubavi, prašume su pjevale svoje noćne psalme, dok sam ja

uzdignuvši zaplakane oči nad divno zvjezdano nebo, misleći na svoju počojnu majku, čiji je danas bio imenдан, tihom molio:

»Ljubim Tebe, Tebe ljubim, majko!«

(Ovih je nekoliko dirljivih redaka napisao otac Gabrić na spomen svojoj majci, a doživio je to na svetu Katarinu, 25. studenog 1972.)

VIJESTI IZ MORAPAJA

Iz Morapaja nam se javlja kratkim pismom otac Stjepan Polgar, koji je tu naslijedio oca Gabrića, kad je ovaj premješten u Basanti.

Morapai, 28. 12. 1972.

Dragi prijatelji misija!

Prije svega hvala svim onima koji me ne zaboravljaju u svojim molitvama i žrtvama i koji mi nastoje i materijalno pomoći prema svojim mogućnostima.

Zanima Vas sigurno kako smo ovde proslavili Božić. Među našim vjernicima bilo je u crkvi i mnogo hindusa, osobito poslije podne na Božić. Mnogima od njih veoma se svidjelo što sam im rastumačio što za nas znači, a i za čitav svijet. Betlehemska štالica i Kržni put. Mnogi od njih su kimali glavama u počast Djetesce ta u jaslicama. Dosta ih je davalo i svoj novčani dar, a neki opet darovali su »sari«, tj. indijsku odjeću, za Gospu, i to kao zavjet.

Bilo je više hindusa, koji su me posjetili na sv. Stjepana i čestitali mi

imenadan, ali su se ujedno i zahvalili dragom Bogu za primljene milosti.

Katolička organizacija »Catholic Relief Services« obećala nam je pomoći da očistimo i produbimo kojih 200 ribnjaka, a dala nam obećanje pomoći i za četiri sela. Nadam se da će nam potvrditi čitav program. Ljudi bi dobivali plaću u naravi, a ne u novcu, za taj rad. Bit će to pšenica i ulje, što će ljudima jako dobro doći, jer sada zapravo više i nemaju nikakvog posla po selima osim što trijebo no nešto rije. A i taj će posao biti veoma brzo svršen.

Dragi prijatelji misija, nemajte me ni ubuduće zaboraviti ni u svojim molitvama i žrtvama ni u svojoj velikodušnosti s materijalne strane, kako bih mogao ovdje među tim siromašnim svijetom učiniti što više za Božju slavu i za spas tih duša.

Sve Vas puno pozdravlja i želi Vam obilje Božjeg blagoslova
Vaš u Isusu
o. Stjepan Polgar, F

IZ PISMA SESTRE IVANE

Na obroncima Himalaje u mjestu Prodhan Nagar djeluje zajedno sa sestrama glasovite Majke Terezije i naša zemljakinja sestra Ivana Stakor. Budući da se u Indiji nalazi već preko 40 godina i nije imala prilike govoriti hrvatski, pomalo se teško izražava, kad piše na hrvatskom. Stoga ovdje donosimo dotjera no njezino pismo od 16. prosinca 1972.

Cijenjeni prijatelji misija!

Srdačna Vam hvala što se sjećate

nas misionarki u dalekim zemljama i nastojite nam pomoći kako bismo ove ljudi lakše pomogle da upoznaju što je Božić, što je Istina, što je i tko je Krist.

Ovi ljudi ovdje su goli i gladni i bez stana su. S takvom sirotinjom ja se susrećem i za njih se žrtvujem. Tu ima hindusa, muslimana, Bengala, Biharaca, Nepalaca, a neki su ovamo pobegli iz Bangla Desha za vri-

S. Ivana medu
svojima

jem je rata. Ima i takvih koji su ovamo došli iz krajeva u kojima im za sušnog vremena sve izgori, a za vrijeme kiša sve opet budu pod vodom.

Sve su to bijednici, pravi prosjaci. Zbog tolike bijede dogada se da muž pobegne od svoje obitelji, ostavivši svoju ženu sa četvero, petero i više djece da se sama snade kako zna i može. Na putu hodajući hrani na grudima dijete, koje uzalud siše kad je majka toliko iscrpljena od gladi da se zna zbog iznemoglosti srušiti.

To je tek isječak onoga što mi ovde vidimo svojim očima, ali i to je potresno i čovjeka sili da sve poduze me kako bi ublažio tu bijedu.

Neki od tih bijednika imaju malo stan, a mnogi ga nemaju. Stanuju na kojem kolodvoru na platformi kojeg vagona ili su se jednostavno smjestili ispod kojega stabla. A za hranu prosjače okolo od dobrih ljudi koji još nešto imaju ili pobiru otpatke iz dužana.

Ja među tom sirotinjom radim vec deset mjeseci. Došla sam pomoći jednom isusovcu, kojemu pomaže još jedan dječak i jedna bošnjačarka. Do sada smo našli jedno mjesto kamo

dovodimo bolesne i majke sa djecom koje ih nemaju čime nahraniti. Ja najviše obilazim okolo, pohadam bresnike i bijednike. One najslabije uzimam u bolnicu ili ih dovodim barem k liječniku. Po kolibama dijelim lijekove. Obilazim okolo na biciklu ili triciklu kojeg moram platiti.

U našoj župi ima dobar broj vjernika katolika, ali mnogi se nalazedaleko od same crkve, pa svećenik mora povremeno obilaziti njih. Ja za svoje uzdržavanje moram plaćati ovde, jer me svećenik ne može uzdržavati budući da je i on sam siromašan.

Nadam se da će ovamo dobiti još tri sestre iz svoje družbe, koje će biti tu zapostene drugim poslom, dok će se ja i nadalje brinuti za sirotinju.

Svake srijede s još četiri sestre i tri časnica brata dijelimo lijekove gubernicima, čestito im rane i povezujuemo ih. Nažalost, više od jedanput u tjednu ne možemo tim bijednicima pomagati, a imamo ih 321. Kad sam ja počela u ožujku s tim radom, imala sam samo tri osobe, a eto sada su mnom rade i sestre Majke Terezije, pa smo ih uspijele toliko skupiti.

Dan je počeo s
običajenim radom

U srijedu 20. prosinca njih 160 dobit će odijela, a za sve njih smo priredile hranu za Božić.

Ne zaboravite ni nas ni ove bijednike. Molite se za nas i za njih, a kome je moguće, neka preko nas tim jednicima pomogne i materijalno. Tako ćemo im najbolje otkriti ljubav Isusa Krista i dovesti ih do njegova zagrljaja.

Srdačno Vas pozdravlja u Isusu i Mariji

Cath. Curch Our Lady Queen
S. Ivana Stakor
Prodhan Nagar
P. O. Silliguri
W. Bengal, India.

ZAIRO

ZAHVALNA PRIJATELJIMA MISIJA

U afričkoj državi Zaire djeluju tri naše hrvatske misionarke koje pripadaju belgijskoj redovničkoj družbi »Kćeri sv. Križa«. To su s. Ana Luketić, s. Sofija Novotny i s. Miriam. S. Anka djeluje u mjestu Kindu poučavajući domaće djevojke žene u domaćinstvu te pomazući starcima i bolesnicima u mjestu i okolicu. S. Miriam je liječnica i s. Sofija je profesorica u mjestu Malemba. Sve tri žive veoma siromašno nemajući ni odakuda pomoći, pa se sada na tome svim dobročiniteljima zahvaljuju ovim pismom koje je u ime svih napisala sestra Anka.

Kindu, 27. prosinca 1972.
Dragi prijatelji misije!
Hvala svim dobročiniteljima na da-

ru što smo ga primile za Božić. Da znate kako nam je svima ovdje to dobro došlo baš sada za Božić. Mi smo ovdje tri Hrvatice misionarke, i to već mnoga godina ovdje djelujemo. Sestra Miriam je liječnica te ima na brizi bolnicu u Malembi, rodilište i osim toga se brine za 64 siročadi bez majke. Ona je pravi andeo tih bijednika, za koje se gotovo nitko ne brine. No možete si zamisliti kako joj je teško kad u svome skrajnjem siromaštvu jedva može smoci za njih ono najnužnije. Ovaj dar iz domovine prvi je dar što ga ona prima od svojih zemljaka nakon odlaska u misiju. Velika joj je briga kako da dođe do milijeka u prahu za tu djecu. A treba djecu i obući i pribaviti im drugu hranu, pa onda za odraslike se treba pobrinuti da mogu poći u školu.

Koliko ja sestruru Miriam poznajem, ovaj će joj dar izmamiti suze na oči. Ta podsjetit će je na njezin dragi Zagreb kojeg je iz ljubavi prema Bogu

Za ove se brine sestra
Miriam

S. Sofija sa svojim učenicama

i dušama zauvijek ostavila. Kamo sreće kad bi se našlo još dobročinitelja koji bi toj našoj misionarki pomogli u njezinu apostolskom radu...

I sestra Sofija lijepo ovdje djeluje kao profesorica na učiteljskoj školi, a osim toga brine se i za mnogobrojnu sirotinju po selima. Kako će i njoj biti utjeha kad se bude uvjerila da nije zaboravljena u toj dalekoj zemlji od prijatelja misija u domovini. Ona odgaja novi naraštaj Afrike, donosi mladim dušama uz stručno znanje i vjeru u Boga i ljubav prema Njemu.

A o svome sam Vam radu ja već pisala. To su moji starci i bolesnici za koje se brinem. Brinem se i za odijelo i za hranu, i to ne samo za njih nego i za toliku siromašnu djecu. Uz te poslove poučavam mlađe žene u domaćinskim poslovima.

Još jednom svim dobročiniteljima od srca hvala u ime nas triju hrvatskih misionarki ovdje u Zairu. Ne mojte nas ni ubuduće zaboraviti. Po trebna nam je Vaša duhovna i materijalna pomoć, ako želimo nešto za Boga i duše učiniti.

U ime svih nas primite mnogo sređnih pozdrava od mene

S. Anka Luketić

Iz života Crkve

POGLED NA CRKVU U AMERICI

Kardinal John Josef Kroll, nadbiskup Filadelfije i predsjednik biskupske konferencije u Sjedinjenim Američkim Državama dao je nedavno za vatikanjski radio intervju o sadašnjem stanju Crkve u tom dijelu svijeta.

Prije svega primijetio je kako svjetski tisk daje sažete prikaze o doga-

dajima Crkve u Americi. No ti prikazi, ma kako bili pažljivo izrađeni, ne daju potpunu sliku o svem zbivanju. Jer sredstva za društveno saobraćanje nastoje izabrati uvljek one vijesti koje pružaju više uzbudnja i zanimanja. Odveć se često lde samo za onim što je neobično. Na poseban se način ističe dogadjaj u koji je zapleten kakav svećenik ili redovnik, a pri tom se za-

nemaruje ustrajan i nesebičan rad desetaka tisuća svećenika, redovnika i redovnica. Ti obično ne predstavljaju zanimljiv predmet za novinske članke. Treba Zahvaliti Bogu što su neobični i nenormalni ispadli još uvjek smatrani kao nešto izvanredno. No ipak takav način prikazivanja daje čitaocu samo djelomičnu sliku, te prema tomu treba voditi računa da sve novinsko nastojanje na kraju daje samo djelomičnu sliku bilo kojeg dogadaja.

Zatim je Kardinal spomenuo kako na kraju Crkva u svakom vremenu ima poneke razloge zbog kojih proživljava tjeskobu. Uvjek postoje napetosti, ne sporazumi i sukobi, o kojima je već govorio i sv. Pavao u svojim pismima.

U isto vrijeme postoje mnoge pojave koje izazivaju radoš i pružaju utjehu. Tako je u posljednjih 50 godina katalitska Crkva u Sjedinjenim Državama porasla od 17 na 49 milijuna vjernika. U posljednjih 12 godina znatno je doduše opao broj redovnika. No porastao je broj svećenika i redovnika. Još i danas može se zabilježiti znatan broj zvanja. Zatim je kard. Krol tu spomenuo kako je on prošle godine predvodio svećanstvo na kojoj je 61 redovnica iz njegove biskupije polagala vječne zavjete. Sve su pripadale samo jednoj ženskoj redovničkoj zajednici. A takvih zajednica ima u Sjedinjenim Državama 60.

Spomenuo je kako će u svibnju ove godine zarediti četrdesetak mlađih svećenika u svojoj nadbiskupiji. Osim njih zaredit će za svećenike i mnoge mlade iz redovničkih zajednica.

Općenita slika ne može se, doduše, nazvati savršenom, ali ipak daje obodrenja i hrabrosti. Osoblje treba zahvaliti Bogu, primjetio je na koncu, za dobro spremljene svećenike i redovnike, redovnice, kao i svjetovnjake koji rade unutar Crkve u Americi.

STANJE CRKVE U POLJSKOJ

Isto je tako dao vatikanskom radiju prikaz o Crkvi u Poljskoj primas i nadb. varšavski kard. Višinski.

Rekao je kako Crkva u Poljskoj pokazuje napredak i životnu snagu. To su potvrdili, rekao je, svi stranci koji su pohodili Poljsku. Prošle godine bilo

je 500 mladomisnika. U biskupskim sjemeništima nalazi se 2.981 sjemeništarac, a u redovničkim njih 1.073.

Premda je u Poljskoj 20 tisuća svećenika koji se mnogo trude, ipak ne uspijevaju zadovoljiti svim dušobrižničkim potrebama. Svećenik u župi održi prosječno po 20 katehetičkih predavanja na tjedan. Svećenici nalaze često veliku pomoć kod redovnika i katoličkih svjetovnjaka. Župnici traže neprestano nove kapelle, redovnike i svjetovnjake za katechiste. S razvitkom novih gradskih četvrti i naselja raste potreba za novim crkvama, redovnicima i redovnicima.

S obzirom na prigovor da poljski episkopat sporo primjenjuje odredbe Koncila, Kardinal je izjavio: Kritiziranje pokazuje prije svega kako vjernici imaju u Crkvi pravo glasa. Mi rado primamo šmijlenje vjernika, premda koji put moramo biti oprezni.

Sabor je odredio da se promiče vjerski odgoj vjernika, no da se pri tom ne dira u običajnu predaju, koja ima određenu vrijednost za Crkvu. Mi to čuvamo. Liturgijska konstitucija želi da vjernici imaju što više udjela u tajnima spasenja, a to se kod nas provodi na veliko zadovoljstvo vjernika. - Poljska Crkva promiče sve reforme, ali razborito, opominjući vjernike na svrhunaruvinu oznaku Crkve, koja povezuje Božji puk s Kristom.

Na pitanje kakav zadatak vrši poljska Crkva u krilu opće Crkve, poljski je primas odgovorio nelzravno ovakvo: Prigodom katehičkog kongresa koji se održao prošle godine u Rijeci, jedan poljski biskup gledajući izložene knjige i pomoćna katehička sredstva rekao je nekom svećeniku sa Zapada: Kako su divne knjige i materijal kojima vi raspolažete. — A svećenik mu je odgovorio: Da, ali vi imate djecu koja polaze vjeronsauk. Zadatak poljske Crkve stoji možda u tome da uvjeri samu sebe i druge kako razvitak vjerskoga života ne ovisi od »obilja sredstava«, nego baš obratno.

Poljski se katolici mole, znaju se žrtvovati za Božju stvar, nadasve, slavljaju svoje pouzdanje u Majku Crkve, Kraljicu Poljske. Poljaci smatraju da im je nju Bog dao za spasenje našega naroda, naglasio je Kardinal. Možda li vjera patnika, a u isto vrijeme po-

uzdanje u Majku Kristovu, te predanje Crkve u njezine ruke jest naš glavni zadatak u krilu opće Crkve. Mi nastojimo pomagati Crkvu molitvom i sve češćim slanjem misionara gotovo na sve strane svijeta: u Afriku, Aziju, Latinsku Ameriku, — Ipak ne zaboravljamo da Božje kraljevstvo nije zemaljsko, nego u srcima i dušama vjernika. U vezi s tim govorom kardinala Višinskog može se navesti kako je 1972. porastao broj upisanih na vjeroučnu obuku. Javlja se da ove godine počinje vjeroučak 85 posto učenika i studenata. Tek u velikim gradovima taj broj silazi na 60 do 70 posto, no i to je još uvjek više nego prošle godine. Raste i broj odraslih osoba koje žele slijediti tečajeve filozofije, teologije i kanonskoga prava na teološkom fakultetu u Varšavi. Ove je godine upisano 460 kandidata, a bilo je zapravo samo 67 slobodnih mjesta.

Isto tako raste broj mladomisnika. 1972. g. zaređeno je daleko više svećenika nego prijašnjih godina. Dok je 1969. bilo 406 mladomisnika, godinu iza toga 381, godinu iza toga 480, ove ih je godine 602, i to 471 dijecezanski i 131 redovnička svećenika. Time dolazi poprečno u Poljskoj na 44.700 katolika po jedan mladomisnik. To je veoma mnogo.

PRAVA OBNOVA CRKVE

Nedavno je Papa istaknuo kako ne ma pravog kršćanskog života bez duha žrtve, kako prava obnova ne odbacuje poteškoće i ne traži samo neko lagodno ostvarenje Crkve.

Izvršna načela Koncila, kao podanašnjenje, obnova, uključenje u život suvremenoga svijeta nisu uvjek bili dobro protumačeni i primijenjeni. U nekim sredinama nije došlo do idealnoga lika Crkve, već je pojam o njoj bio iskrivljen. Mnogi bi željeli Crkvu bez ikakovih struktura — ustanova. Takovo što nije novo u povijesti raznih raskola i hereza. Često je bilo pokušaja da se ostvari Crkva bez onih teško razumljivih dogma, bez vlasti, bez crkvenoga naučiteljstva i uprave, da se ostvari neka lagana Crkva, bez žrtve, bez kriza, ali i bez Uskrsnuća. U krajnjoj liniji tako ostaje samo humanizam —

čisto čovještvo, neki preostali oblik religioznosti, čovještvo bez Boga.

»No kakav život može postojati bez Boga?« upitao je Sv. Otac. Zatim je pozvao vjernike da ne zabace pravi način kršćanskoga života... Pozvao ih je neka sačuvaju u sebi želju za kršćanskim životom, koji nije uvjek lagan već traži napora, i nije uvjek u modi. No takav život ne smije biti promatran samo s negativne, loše strane, tj. da se gleda samo ono što se gubi, već i ono što se njime dobiva. Takav život znači i kočenje i poticaj, znači umjerenu život, bol i rados u isto vrijeme.

CRKVA U ZEMLJI RAZVOJA EL SALVADOR

U srednjeameričkoj državi El Salvador vladala je izrazito napetost između vlasti i Crkve, koja je državi odlučno prigovarala za teške ekonomске, društvene i političke prilike. Taj se odnos za nedavno izabrani predsjednik Arturo Armando Molina razvio veoma povoljno. Dok su vlastodršci prije načinili Crkvu radi njezinih socijalnih načina — subverzivnom — prevratničkom ili komunističkom, te svećenike i laikke zatvarali ili protjerali iz zemlje, prošlog ljeta izabrani predsjednik Molina pozdravio je taj rad Crkve i nazvao korisnim.

Iza jednog sastanka između Predsjednika i biskupa u jesen 1972. g. pukovnik Molina pokazao je razumijevanje za zahtjeve Crkve, osobito prema onih 500 tisuća seljaka koji žive u veoma teškim prilikama.

U govoru na televiziji izjavio je Predsjednik: »Kao katolik osjećam zadovoljstvo što naši odnosi prema biskupima i svećenicima počinju na tom da se slažemo s društvenom naukom Crkve kako je izložena na Drugom vat. koncilu i na konferenciji biskupa u Medelinu 1968. g.« Rekao je kako iskreno cijeni nastojanje Crkve da se pobudi svijest o dostojarstvu čovjeka, osobito u onim slojevima koji su dugo bili na rubu napretka, napose kod sejjačkog staleža.

NAPETOST U SVJETSKOM VIJECU CRKAVI

Prošle godine postao je generalni tajnik protestantskog vijeća Crkava metodist Filip Potter. Od njega su mnogo

očekivali za zbljenje svih kršćanskih crkava, pa i s katoličkom. No u jednom intervjuu izjavio je nedavno kako je lučenje Evandelja od svakidanjeg djelovanja i provođenja u djelu u kršćanskom društvenom životu »najveća zabluda evropskog kršćanstva«. Dijeljenje na vjerske i društvene zadaće, a to se često pravi, da znači iskrivljivanje jezgre kršćanske vjere. Filip Rotter je izjavio: »Dok sam ja na ovom položaju generalnog tajnika, ja ču se protiv te zablude svim silama boriti«. Misle da je to neizravan odgovor na česte tuže pravoslavnih Crkava u posljednje vrijeme kako Svjetsko vijeće Crkava poprima sve više sekularizaciju — posvjetovnjachenje. Dapače je ekumenski carigradski patrijarh Demetrij izjavio da pravoslavni kršćani nisu nipošto ravnodušni za probleme današnjega svijeta, ali da je prva zadaća Svjetskog vijeća Crkava više teološke, vjerske prirode nego društvene. Cilj bi mu imao biti ujedinjenje kršćanskih crkava i konfesija.

Zagonetka je što je tajnika Pottera potaklo na to da je dao tako oštru izjavu proti najvišem predstavniku istočnih Crkava. Tim je riječima tajnik Potter ujedno osudio luterovsku »zablude« o dva carstva: duhovno i svjetovno.

Misle da će taj navještaj borbe ortodoksima i luteranima biti teško opterećenje u provođenju sadašnje njegove službe, a ipak se od njega mnogo očekivalo u zbljenju svih kršćana.

O GLEDANJU NA CRKVU

»Mjesto da se kleveće Crkva, treba je pomoći kako bi izšla iz sadašnje krize, piše pariski list France Catholique.

Strasburški biskup msgr. Elchinger objavio je u svojem biskupskom glasniku članak u kojem je izjavio da su crkvene ustanove nesavršene, i takve će uvijek ostati. Ipak treba priznati da su u posljednjih deset godina doživjele veći razvoj nego u posljednja tri stoljeća. A nešto takovo nije učinila ni jedna druga ustanova. Prestanimo već jedno klevetati svoju crkvu. I ona ima pravo da se s njom postupa pravedno i s ljubavlju.

Mnogi su sudovi plod naivnosti i prisiranosti. Ukoliko je bilo moguće privoriti svećenstvu neki autoritativam — samovlade, onda se mora priznati da je na mjesto njega došla samovolja odozdo, a ta je još više ekskluzivna — svojevoljna. Moramo biti nepristrani i nezavisni u svojim sudovima, a ne pretvarati dušobrižničke metode — načine u dogme te popuštati uzde našim žlijama.

Najveća pogibao ne stoji u nesavršenosti ustanova ili zakona, nego u činjenici da »sol ne oblijutavi«. Ima naime sve više kršćana koji više ne podnose suprotnost Evandelu, tj. krizu, samozataju i podložnost volji Božjoj. Postoji težnja da se kršćanski ideali prilagode svjetskom mentalitetu, da se zaniječe Božja transcendentnost — natprirodni red, da se zaboravi dubina i općenitost grijeha.

Kriza je Crkve bila neizbjegljiva, no ona će donijeti i povoljnih plodova. Treba pomoći kršćanima da opet nadaju pouzdanju u njezinu trajnost i stalnost. Uobičajenost podupire naš vjerski život, stoga se ne smiju svaki dan tražiti novi izrazi vjere, tobože ulme pluralizma ili slobodnog raznoličnog shvaćanja. Subjektivnost ili osobno shvaćanje guši pravi zajednički duh, izjavio je biskup Elchinger završujući svoj članak.

ODJEK PAPINA GOVORA ZA MUSLIMANSKI BLAGDAN

Bejrutski časopis Le soir — Večer odgovorio je na vrlo zanimljiv način na poruku Sv. Oca prigodom završetka muslimanskog Ramazana. Dopisnik toga časopisa označio je Papinu poruku kao »najimplementiju, najuzvišeniju i najiskreniju od svih poruka koje su im dosada stigle, i to zbog posebnog ugleda i dostojarstva autora«. Spomenuo je kako nitko ne može odbiti poziv Sv. Oca na suradnju i susret u zajedničkoj vjeri u Boga, kako nitko ne može odbiti suradnju na području mira i pravednosti. Takvi pozivi primaju se s radošću, oduševljenjem i zahvalnošću.

Na taj način poglavarski kršćanstvo je pokazati kako katolička Crkva ima sveopće poslanje, koje se ne može ograničiti samo na katolike već je u

pućeno i svim ostalim ljudima koji vjeruju u Boga. Kad bi se ovaj susret i suradnja među kršćanima i muslimanima ostvarila, svijet bi krenuo posve drugim smjerom nego dosada.

Libanonski muslimanski poglavarski je odgovorio na poziv Sv. Oca, i to preko libanonskog radija. Govor su objavile sve libanonske novine, kao i mnoge arapske. »Veliki potvrat Sv. Oca doštojan je da se primi i primijeni — pisale su spomenute novine — jer odgovara plemenitom i uzvišenom zahtjevu koji se tiče cijelog čovječanstva.«

RADIO I TELEVIZIJA ZA ONE NA RUBU

Više od tri četvrtine Austrijanaca slušaju vjerske stvari na radiju i televiziji bar jednoć na mjesec. Tako je izjavilo ono dvije stotine upitanih, a 58 posto od njih ne voli Crkvu. A ipak traže vjeru.

JAPANSKI POGANI TRAZE BLAGOSLOV ZA KRSCANSKI BRAK

Nedavno su japanski biskupi imali godišnje zasjedanje te su uz ostalo raspravljali o zanimljivom novom običaju koji se uvođe po japanskim crkvama. Mnogi naime bračni parovi, ako i nisu kršćani, žele da njihov brak blagoslov u crkvi koji katolički svećenik. Japanski biskupi nisu osudili takve želje, ali su zatražili neka svećenici provjere da li su bračni parovi svjesni toga što čine, tj. da li brak smatraju nerazređivim ugovorom pred Bogom. Osim toga svećenici moraju ustanoviti da li koji bračni par nemaju kakovih drugih bračnih obveza i da li slobodno sklapaju brak. Japanski biskupi smatraju da takvi čini mogu biti dapače vrlo korisni za dijalog s kršćanima u Japanu, a taj se dijalog u posljednje vrijeme vrlo lijepo razvio.

GODISNICA SMRTI O. JOVICA

U Opatiji dne 14. siječnja, na godišnjicu smrti o. Jovića, ovršen je spomen na taj dan na opatijskom groblju, gdje je u 15 sati bila za nj sv. misa uz prisustvo stotinjak vjernika. Iza toga održan je nad grobom govor u ko-

jem je uz ostalo navedena izjava uvaženog bijećnika i javnog radnika da bi hrvatski narod morao o. Joviću podići doličan spomenik, jer je on učinio nešto veliko u životu. Pošto je obišao i obnovio čitave hrvatske pokrajine po pučkim misijama, on je počeo tečajevje za mlade zaručnike i obnovu obitelji. Napisao je još u teškoj bolesti knjigu s naslovom Marija i obitelj za svibanske propovijedi, a koja je izšla odmahiza njegove smrti. Time je on također začetnik Obiteljskog instituta u Zagrebu za obnovu obitelji.

Tom je prilikom posvećena i nova isusovačka grobnica u kojoj prvi počela o. Jović, a gdje će počivati i drugi isusovci koji žive i umru tza rada u duhovnoj pastvi u Opatiji.

SMRT KATOLICKOG NOVINARA U FRANCUSKOJ

U Lyonu neočekivano je preminuo Joseph Follett (Folie), jedan od najistaknutijih kat. francuskih radnika na društvenom području. On je više godina vodio francuske tjednike društvenog karaktera. U svijetu je poznat kao izvrstan pisac i konferencijer. Pisao je u mnogo različitih novina. Rodio se pred 68 g. u Lyonu. Studije je svršio u Parizu. Predavao je sociologiju na raznim francuskim sveučilištima. Između dva rata bio je zapravo voda najaktivnijih kat. krugova. Osnovao je informativnu novinsku agenciju L'Univers, bio glavni redaktor više novina. U 64. g. života, 19. III 1968, pomoćni biskup Lyonu zaredio ga je za svećenika. Ali je i dalje nastavio raditi s istim poletom i zanosom kao novinar, profesor i pisac. I još dan pred smrt aktivo je sudjelovao na sastanku međunarodne misijske konferencije, koja je onih dana završila zasjedanje u Lyonu.

ZA NASTOJANJE OKO MIRA PAPI je dano u isti čas priznanje od indonezijskog predsjednika Suharta i kolumbijskog Crvenog Kriza, koji mu je dodijelio i jednu nagradu za mir.

S I R O M A K

Američka filmska glumica Rahela Welch (Velč) zamolila je kod neke priredbe za dobrotvorne svrhe dar od bo-

gatog filmskog producenta u Hollywoodu. Odgovorio je: »Nemam ništa da vam dadnem«. Glumica mu je hitro i spremno odvratila: »Onda si uzmište nešto od ovoga, to je i onako skupljeno za siromake«.

Josip Badalić

KNJIGE

● S ISUSOM NA GOLGOTU je zbirka križnih putova. Tu se nalazi biblijski, svećenički, socijalni, te križni put i neki sakramenti. Tu čete dobiti novih pogleda na Isusovu muku, pa će Vam korizmene vrijeme biti mnogo plodnije. Cijena je 15 dinara, a naručuje se: Rudolf Breber, 41001 Zagreb, pp. 699., Palmitićeva 33.

● Izšao je iz tiska »ZIVOTOPIS OCA MILANA PAVELIĆA«, što ga je napisao o. Josip Badalić. Pisac u knjizi iznosi mnogo zanimljivih stvari iz života tog našeg katoličkog pjesnika i dugogodišnjeg urednika Glasnika Srca Isusova. Knjigu će sa zanimanjem čitati mladi, odrasli, svećenici i redovnici. Cijena joj je 50 dinara, a naručuje se kao i gornja knjiga na istu adresu.

● KRSCANSKA ZRELOST NA ISPUTU DANASNJICE od o. Ivana Fučeka jest knjiga koja obraduje nekoliko pitanja koja zanimaju modernog čovjeka, kao što je »Zadaci nove inteligencije«, »Nova slika o Bogu«, »Božje Kraljevstvo u procesu obnove«, »Kristocentrna nova duhovnost«, »Pred licem smrti«. Knjiga je pisana za malo izobraženje vjernike, posebno za studente. Cijena 40 dinara. Narudžbe: Filozofsko-teološki institut DI, Jordancav 110, 41001 Zagreb, pp. 169.

● Na istu adresu možete nabaviti i knjigu »CELIBRAT I KRIZA VJERE« od Dietricha von Hildebranda. Od te knjige imat će koristi i svećenici i redovnici i obični vjernici, jer tu govoriti čovjek laik i ozvjet o danas toliko raspravljanoj temi.

● »TKO JE APOSTOL?« od Živana Bezića. Obraduje se tema o apostolatu općenito, o oblicima i područjima apostolata. — Izdao HKD sv. Ciril i Metod, Zagreb, Tomislavov trg 21.

ZAHVALNICE

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antu za sretnu operaciju te na ozdravljenju moje kćerke. I nadalje molim za njihovu pomoć. — K. K., Bjestrinci.
— Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antu, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima što mi je kćerka rodila sretno zdravo dijete. I ubuduće preporučujem svu svoju djecu njihovoj zaštiti. — S. M., Gorski Kotar.
— Na ozdravljenju ruke i očiju hvala Presv. Srcu Isusovu i ocu Leopoldu. Molim i ubuduće njihovu pomoć. — Luka Novoselić, Blizovac.
— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i ocu Leopoldu na ozdravljenju jedne osobe od bolesti pluća. Ujedno zahvaljujem na dobrom uspjehu u školi. Neka mi i nadalje pomognu. — A. N., Blizovac.
— Za razne primljene milosti hvala

Presv. Srcu Isusovu, Snježnoj Gospi i našem Kardinalu. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Barica Karasić, Kutina.
— Od svega srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. zaštitnicima na milosti što su mi sin i nećak u prometnoj nesreći ostali živi. I unaprijed im se preporučujem u zaštiti. — Jelica Bločić, Kaštel Sućurac.
— Zahvaljujem Gospi od brze pomoći što me je dva puta oslobodila od velike nezgode. — Simeon M., Slav. Brod.
— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu što mi je udijelilo milost po zagovoru našeg Kardinala. — G. L., Murter.
— Preporučjem Majci Božjoj od brze pomoći svoje potrebe. — V. Vukoja, Ledinac.
— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za moje i muževo zaposlenje. I nadalje stavljam pod njihovu zaštitu svo-

ju obitelj. — A. Z., Durad.
— Za ozdravljenje noge zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Anutunu. I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. — Franca Jagodić, Durad.
— Za ozdravljenje i druge primljene milosti Presv. Srcu Isusovu i sv. Juđi Tadeju. — Obitelj Baćani, Blelovar.
— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Petru Barbariću za primljene milosti. — S. Barbarić, Zagreb.
— Na svome ozdravljenju zahvaljem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj. Molim i nadalje njihovu pomoć. — A. Z., Ključ.
— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikollu Taveliću za primljene milosti. — Ante Soldo, D. Crnac, Lištice.
— Zahvaljujem Majci Božjoj i sv. Nikollu Taveliću na primljenim milostima, te se i ubuduće stavljam pod njihovu zaštitu. — Marija J., Zagreb.
— Na ozdravljenju moje kćerke i na svim drugim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i ocu Leopoldu. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — Č. M., Gorica.
— Iva Vukova iz Ledinca preporučuje Majci Božjoj sebe i svoju djecu da ih ona čuva od svih opasnosti.
— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Lurdskoj, ocu Leopoldu i biskupu Langu na mnogim primljenim milostima, te im se i nadalje preporučujem. — A. H. i S. K., Slav. Kobaš.
— Od srca zahvaljem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu što mi je kćerka sretno položila maturu. I nadalje je preporučujem njihovoj zaštiti i pomoći. — Zdenka Erdelja, Mihovljani.
— Zahvaljujem ocu Leopoldu Mandiću što mi je od Boga mužu izmolio ozdravljenje od periodične gluhoće i nesvjestice. — Mira D.
— Od srca zakvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Josipu na milosti što su u prometnoj nesreći, iako teško ranjeni, ipak ostali na životu. I nadalje se utječemo u njihovu zaštitu. — Josica Mudronja, žena Jure, Murter.
— Na primljenim milostima hvala Go-

spi Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Antunu, te ujedno molim da mi budu i nadalje u pomoći. — Janja Čopčić, Privlaka kraj Vinkovaca.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i sv. Nikoli Taveliću na svim primljenim milostima, i ubuduće neka mi pomognu. — Kata Zubak, Srednja Slatina, Kornica.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te Petru Barbariću za primljene milosti. — A. A., Dubrovnik.

— Na zaposlenju i drugim milostima hvala Majci Božjoj i našem Kardinalu. — Štefanija, Zagreb.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu na iskazanoj milosti. — N. N. i N. N., Omisalj.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Jurju, sv. Antunu za obraćenje brata. Neka budu i nadalje u pomoći meni, mom bratu i cijeloj obitelji. — B. P., Gornja Stubica.

— Hvala nebeskoj Majci koja mi je mogla u najtežim časovima. Neka bude i ubuduće u pomoći meni, mojim roditeljima i sestrinjoj obitelji. — S. P., Gornja Stubica.

— Hvala Svetoj Obitelji na primljenim milostima za djecu i unučad. Neka nam i nadalje bude u pomoći. — C. D., Veliškovići.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Žalosnoj, sv. Antunu i sv. Nikollu Taveliću za primljene milosti. Molim i nadalje njihovu pomoć. — K. E., Podravna.

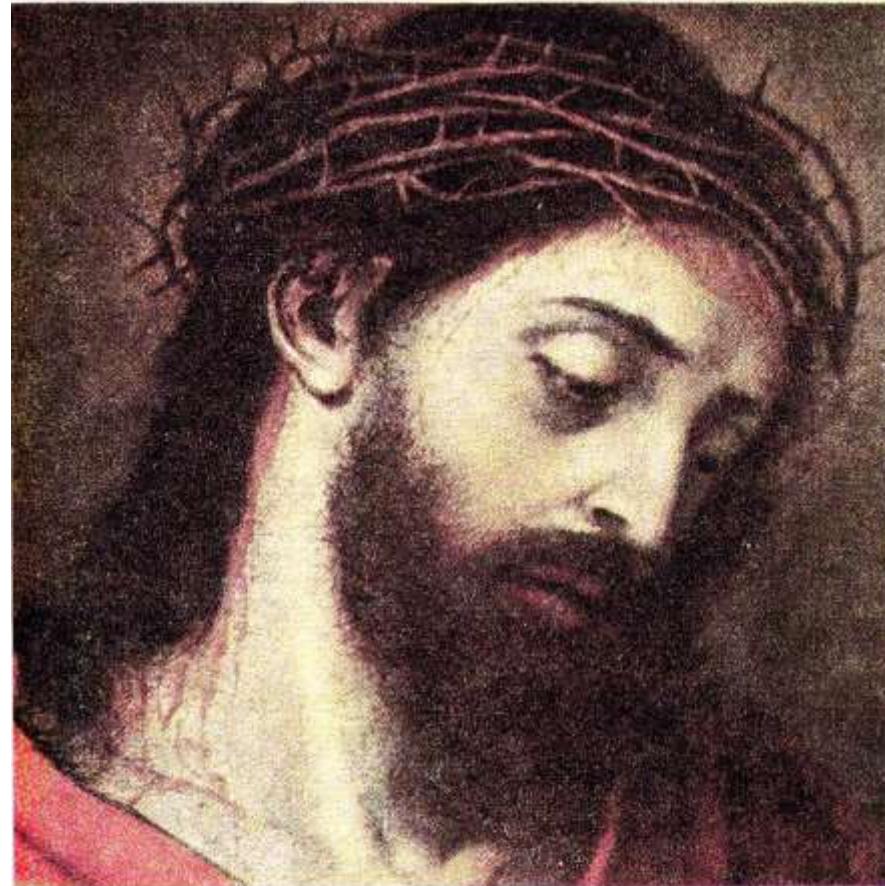
— Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antu na uslijanim molitvama. I nadalje im se preporučujem. — Jelka Nikolić, Borovica.

— Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj Fatimskoj, te svestim zaštitnicima za sve primljene milosti. — N. N.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i Petru Barbariću za svoje ozdravljenje, za zaposlenje moga unuka. I unaprijed se preporučam. — J. D. Vela Luka.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te o. Leopoldu Mandiću na podijeljenoj mi milosti. Molim njihovu pomoć i nadalje. — B. Mogorović, Varaždin.

- Zahvaljujem Srcu Isusovu i Marijini, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i ocu Leopoldu na svim milostima, te se i nadalje preporučujem. NN.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te svojim zagovornicima na ozdravljenju sina, I unaprijeđ preporučujem svoju obitelj u njihovu zaštitu i pomoć. M. B. Sućurac.
 - Hvala Presv. Trojstvu, osobito Božanskom Srcu Isusovu za ozdravljenje kao i za sve primljene milosti. Također zahvaljujem dragoj Majci Božjoj i ocu Leopoldu. Danica Perić, Mali Lošinj.
 - Hvala Majci Božjoj od brze pomoći na uslišanju, sv. Maloj Tereziji i papi Ivanu XXIII hvala na molitvama za moje ozdravljenje, sv. Judi Tadeju na iskazanoj pomoći. K. M. A.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima, preporučujem ubuduće cijelu svoju obitelj, Franca Borović, Kneginec.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te zagovornicima sv. Antunu i ocu Leopoldu na pomoći koju su mi iskazali u bolesti moga muža. Zahvaljujem se i za sretnu operaciju oka, te nadalje preporučujem sebe i svoju obitelj. Dragutin i Stefica Kozmar, Osijek.
 - U siječnju ove godine navršilo se pola stoljeća našeg zajedničkog bračnog života. Ovom prilikom želimo se zahvaliti od srca i iz dna duše Božanskom Srcu Isusovu i Marijinu, te ostalim zaštitnicima na svim primljenim milostima. Klement i Marija Spoljarić, Kelemen, Jažabec.
 - Ljubljenom Kristu, Bl. Djevcici i raskim miljenicima zahvaljujem na dajoj milosti. M. J. Zagreb.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospu Trsatskoj, te ostalim zaštitnicima na pomoći koju su meni i mojoj djeti iskazali kroz moj teški život. Zahvaljujem im se za sadašnjeg supruga Matt Stemea, za zdravlje uz daljnju preporuku. Franciska Skobe, Kalifornija.
 - Zahvaljujem Božjoj providnosti i Presv. Srcu Isusovu, te ocu Leopol-
- ~~~~~
- du Mandiću i ostalim zaštitnicima koji su za me molili te sam dobio što sam tražio. I nadalje se preporučam. Jandro Šarić, Begovo selo, Kupres.
 - Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj od brze pomoći na sretnoj operaciji i poboljšanju moga oka. I nadalje se preporučujem. Lenka Kuruc, Valpovo.
 - Za primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te zaštitnicima sv. Antunu i sv. Tereziji od Magoga Isusa.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za sve primljene milosti, Ljubica Gržin, Zagreb.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za primljene milosti i da lije se preporučam za pomoć. Terezija Pendić, Valpovo.
 - Neizmjerna hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći te sv. Antunu na uslišanoj molitvi za sretnu operaciju. B. J. Tijesno.
 - Za sve primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. Mara Pendić, Valpovo.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Antunu na sretno položenom ispitu moga sina. R. M. Borovo.
- ~~~~~

GLASNIK
Srca Isusova i Marijina

B.R.

4

TRAVANJ — 1973. — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarska plaćena u gotovu

Na polađeni omota:
Albert Dürer: Zaruke Bl. Djevice Marije

Novom broju

- 144 Lik svećenikov odraz ljubavi Božje, I. Kukula
- 147 Duhovne vježbe u Opatiji
- 148 Odgoj volje, J. Gusić
- 153 Bl. sestra Augustina, J. Badalić
- 154 Marko Kina, P. Pajić
- 156 Imala je ime najljepšeg cvijeta, J. M.
- 156 Tijelo ili duša, Dr. S. Bošnjak
- 157 III Zagrebačko hodočašće u Hrvatskom Novom
- 158 Knjiga vrijedna spomena, Josip Antolović
- 160 Moja vjera, F. Šipušić
Svećenički red
Crkva — znak podignut među narodima
Crkva u vremenu
Crkveni sabori
- 171 Mladež Azije, J. Antolović
- 173 Misije, J. Gusić
Doktrinalni apostolski odgoj
Misionarova podnevna molitva
Polje rada se proširuje
Bolest i nove brige
O mom pomoćniku i drugim stvarima
- 180 Iz života Crkve, J. Badalić
- 182 Zahvale

IZ UPRAVE GLASNIKA

Imamo još dosta dužnika koji duguju za prošlu godinu. — Molimo, osobito pojedince koji nisu platili ovu godinu, da to učine što prije; molimo grupne pretplatnike da ne čekaju kraj godine, ili možda slijedeću da plate za ovu. S urednim plaćanjem omogućuje se uredno izlaženje lista.

Knjige

● Želite li što dublje prodrijeti u tajnu Kristove patničke ljubavi, nabavite zbirku kriznih putova »S ISUSOM NA GOLGOTU«. Tu ćete naći II različitih kriznih putova, od kojih će Vam svaki pod drugim vidirom otkriti tajnu Kristove muke tjesno povezanu s našim životom. Knjiga će posebno dobro poslužiti u korizmi, ali će mnogima i preko godine poslužiti ili za razmatranje ili za obavljanje pobožnosti kriznog puta. Cijena joj je 15 dinara, a naručuje se: Rudolf Breber, Palmotićeva 33., 41001 Zagreb, pp. 699.

● Možete na istu adresu nabaviti i PUČKI KRIZNI PUT za zajedničku pobožnost u crkvi. Knjižica je tiskana većim slovima i ilustrirana slikama kriznog puta. Cijena joj je 2 dinara.

● Za svibanjska čitanja ili razmišljanja bilo zajednički u crkvi bilo pojedinačno dobro će doći knjiga o. Mate Jovića »MARIJA I OBITELJ«. Knjiga u 31. poglaviju obraduje različite obiteljske probleme i općenito život u obitelji. Ukusno je opremljena. Naručuje se na gornju adresu, a cijena joj je 20 dinara.

Papa Pavao VI

Lik svećenikov odraz ljubavi Božje

»Da bi svećenici u Crkvi djelotvorno predstavljali onu ljubav, kojom nas Bog u Kristu prigrljuje«

NASI DUHOVNI PASTIRI

U našim crkvenim zajednicama, koje nazivamo župama, djeluju duhovni pastiri poslati od nadležnih biskupa, koji su opet postavljeni od Svetoga Oca, kao Vrhovnog Pastira Crkve Isusove. Naši duhovni pastiri, župnici kao i ostvali svećenici, spremljeni su za svoju

službu bogoslovskim naukama na Visokim teološkim učilištima ili na Bogoslovskom fakultetu. To znači, da imaju školsku spremu na najvišem stupnju te da u tom ne zaostaju za izobrazbom liječnika, advokata, inženjera, profesora.

No njihove visoke nauke samo su preduvjet, koji svaki kandidat

za svećeničko zvanje mora ispuniti prije nego što ga nadležni biskup zaredi za svećenika. Istom nakon svršenih nauka i nakon primljenog sakramenta svetog Reda može svećenik biti poslan na određenu župu, da u njoj vrši službu duhovnog pastira, u ime biskupa, koji ga je poslao i ovlastio da bude pastir Naroda Božjega u povjerenoj mu župi.

Duhovni pastiri imaju jakošć sakramenta sv. Reda i poslanjem od zakonite crkve vlasti trostruku službu: Kao zaređeni svećenici prikazuju novozavjetnu svetu Žrtvu, koju pučki zovemo »sveta Misa«. To je svećenička služba u strogom smislu, na koju spada i dijeljenje svetih sakramenata i blagoslovina. Crkva preko svojih svećenika blagoslivlja osobe, predmete i mjesta. Duhovni pastiri vrše nadalje učiteljsku službu u Crkvi, jer su poslati, da Riječ Božju navješćuju i tumače. Treća im je služba pastirska, po kojoj se i nazivlju »duhovnim pastirima«, jer brižno i planski vode svoje duhovno stado, koje im je nadležni biskup povjerio, prema konačnom cilju, u vječnu domovinu.

Briga duhovnih pastira za pojedine vjernike započinje krštenjem djece, a završava obredom sahranjivanja, kada duhovni pastir mrtvo tijelo svoga vjernika ili vjernice predaje »majci zemlji«, uz liturgijske molitve svete Crkve i u živoj vjeri u uskrsnuće, na koncu svijeta. U međuvremenu vjernik u nebrojeno slučajeva dolazi u saobraćaj sa svojim duhovnim pastirom, primajući preko

njega nebrojena duhovna dobra, koja imaju veliko značenje i za vremeniti život.

NAJVAŽNIJE SVOJSTVO DUHOVNIH PASTIRA

Studijem stiču svećenici stručnu izobrazbu za svoje teško i odgovorno zvanje. Sakramentom svetoga Reda primaju sakramentalnu vlast, da mogu valjano prikazivati novozavjetnu Žrtvu, te dijeliti slike sakramente i blagoslovine. No nisu visoke škole i svećeničko redenje jedini uvjeti, da svećenik kao duhovni pastir potpuno izvrši svoj životni poziv. Kad kažemo »potpuno«, onda mislimo na onu potpunost, do koje se slaba ljudska narav, uz obilnu pomoć milosti, može vinuti. Ima još jedan uvjet, s kojim duhovni pastir mora računati i oko kojega mora nastojati. Taj uvjet ujedno je i svojstvo, koje si duhovni pastir mora steti, a sastoji se u tome, da cijelim svojim bićem odražuje i predstavlja samu Ljubav Božju prema čovjeku, prema cijelokupnom rodru ljudskome i prema svakome čovjeku napose. Svojstvo odražavanja i predstavljanja Ljubavi Božje, divni je zadatak novozavjetnog svećenika. No to se svojstvo ne može naučiti iz knjiga, ne prima ga se automatski po sakramentu sv. Reda. Može se dogoditi da koji duhovni pastir буде učen bogoslov, vrstan govornik, dobar pisac i spretni organizator, a da ipak nema ono svojstvo, koje bi trebalo da prožima cijelo njegovo biće, da se naime

odražuje od njega Ljubav Božja, da tu ljubav predstavlja kad god kao duhovni pastir dolazi u saobraćaj sa Narodom Božnjim ili s pojedinim vjernicima.

Do ovoga svojstva dolazi duhovni pastir u prvom redu po milosti Božjoj. U ovom smislu, u kojem je sv. Pavao rekao za sebe: »Ali milošću Božjom jesam, što jesam, i milost njegova, koju mi je dao, nije bila bez ploda, nego sam radio više od sviju njih, ali ne ja, nego milost Božja, koja je sa mnom« (I Kor 15,10). To isto mora za sebe reći svaki duhovni pastir. Gospodin ga je odabrao i obdario svim mnogim naravnim i nadnaravnim darovima, a površi toga stalno ga je očanskom Providnošću vodio i pratio, da mu misli i osjećaji budu upravljeni službi oltara i Naroda Božjega. Za svakoga svećenika vrijede riječi Gospodinove: »Niste vi mene izabrali, nego sam ja vas izabrali i odredio vas da idete i rodite rod i da vaš rod ostane« (Iv 15, 16). No to ne isključuje velikodušnu i savjesnu suradnju s Božnjim milostima, jer je izabrani mogao i otkloniti milost zvanja i poći svojim putem, kao što nažalost mnogi i napravi. Onaj, koji je milost zvanja prihvatio, mora i nadalje, cijelog života, sve do konca, s tom milošću suradivati.

Suradnja duhovnog pastira s Božnjim pozivom u prvom je redu u tome, da budi i podržava u svom srcu ljubav prema Gospodinu. Ako za svakoga vjernika vrijedi najveća zapovijed: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim sr-

cem svojim i svom dušom svojom...« (Mt 22,36), koliko više ona obvezuje duhovnog postira, koji ju Narodu Božjem navješćuje i tumači.

Suradnja je u čežnji, da trajno živi u milosti Božjoj i da Duh Sveti stanuje u njemu kao u svom hramu (I Kor 3,16).

Suradnja je u postojanom svaldavanju zlih sklonosti, od kojih ni duhovni pastir nije oslobođen. I on mora »bdjeti i moliti se, da ne upadne u napast« (Mt 26,41).

Suradnja je u svijesti, da je postao svećenik ne radi sebe, nego radi Gospodina, da nastavlja njegovo otkupiteljsko djelo, te radi Naroda Božjeg, koji mu je povjeren. Za svakog duhovnog pastira vrijedi tvrdnja sv. Pavla, »da je od ljudi uzet i za ljude postavljen na službu Bogu, da prinosi darove i žrtve za grijeha« (Heb 5,1).

Suradnja je u tome, da se iz njegovih riječi i djela odražuje ljubav nevidljivog Boga, pa da tako djelotvorno predstavlja Božju ljubav pred svojim vjernicima. Drugim riječima: da vjernici gledajući i slušajući svoga duhovnog pastira, osjete blizinu Božje ljubavi prema njima.

MOLITVE VJERNIKA ZA DUHOVNE PASTIRE

Citajući ovo posmislit ćemo: pa to je sve previško i preteško za duhovnog pastira. On bi morao biti svetac, da sve to ispuni. Priznajemo, da se tu radi o visokom zadatku, ali ipak ne teškom niti neizvedivom. Mo-

ramo računati sa preobilnim milostima, koje Bog nude duhovnim pastirima, te sa pristupačnim primjerima života Našega Gospodina.

Sveti Pavao uči, da »Bog borač u nepristupačnoj svjetlosti, kojega nitko od ljudi nije vidio i ne može vidjeti« (I Tim 6,16). Ali čovjek je video, i preko sv. Evandjela neprestano gleda Utjelovljenog Boga Isusa Krista. Naslijedujući Isusa, postajemo sve sličniji nevidljivom Bogu. Naslijedujući ljubav Isusovu, sve izrazitije predstavljamo nevidljivu ljubav Nebeskog Oca. Sv. Ivan zabilježio nam je u svom Evandjelu zanimljiv dialog Isusov sa Filipom: Gospodin je rekao Apostolima: »Kad biste mene poznavali, onda biste poznavali i Oca moga, i odsada ga poznajete i vidjeli ste ga. Kaže mu Filip: Gospodine, pokaži nam Oca, i dosta nam je. Reče mu Isus: Toliko sam vrijeme s vama, pa me ne poznaš, Filipe? Tko vidi mene, vidi i Oca« (Iv 14,7-9).

Ne bi li Gospodin i nama mogao reći: »Toliko sam vrijeme s vama, pa me ne poznajete?« Isus je s nama na više načina, a na pose po svetim Evandjeljima, koja su nam sačuvala mnoge njegove riječi i djela. Tako nam je blizu, da ga i mi možemo naslijedovati u krepostima, kao oni, koji su ga neposredno očima gledali. Pa kao što nam Isus govori o ljubavi Očevoj, tako nam i svi oni, koji su se »obukli u Gospodina Isusa Krista« (Rim 13,14), predstavljaju ne samo ljubav Isusovu, nego i ljubav Očevu, jer »tko vidi Sina, vidi i Oca« i jer je Isus »sjaj slave Očeve i živa slika bivstva njegova« (Heb 1,3).

Nitko od duhovnih pastira ne može reći: »Tko vidi mene, vidi Isusa, vidi Oca«. Ali svaki duhovni pastir treba da djelotvorno ide za tim, da stvarno bude slika Isusova i odraz ljubavi Očeve. A svi vjernici, cijeli Narod Božji, treba da moli Nebeskog Oca i Gospodina Isusa, da naši duhovni pastiri što više porastu u sličnosti s Isusom, koji je kao »Dobri Pastir« (Iv 10,11) najljepši uzor našim duhovnim pastirima, te da nam oni cijelim svojim bićem vjerno predstavljaju i odražuju nevidljivu ljubav Nebeskog Oca.

Ivan KUKULA D. I.

Duhovne vježbe u Opatiji

Prošle je godine 120 svećenika u 7 tečajeva ovršilo duhovne vježbe u isusovačkoj kući u Opatiji iz svih naših biskupija. Broj sudionika prema biskupijama bio je ovaj: Iz zagrebačke 37, ljubljanske 19, porečko-pulske 15, koparske 11, riječko-senjske 8, vrbosanske 5, banjalucke 4, đakovačke 4, mariborske 3, šibenske 2, a po 1 iz: beogradsko, dubrovačke, hvarske, krčke, križevačke i mostarske.

Svećenici su se, gotovo bez izuzetka, osjećali svaki u svojoj sobi, u lijepoj kući, mirnom vrtu s pogledom na more veoma ugodno i s mnogo duhovne koristi. Duhovne vježbe vodili su iškusni poznavaoči duhovnoga života i svećeničkih potreba za naše vrijeme. Išlo se prije svega za duhovnom obnovom. No davali se i pogledi u današnja zbivanja u crkvi i svijetu. Uz molitvu i razmišljanje bilo je prilike za odmor i osjećenje.

Ove je godine predviđeno 10 tečajeva od početka travnja do konca listopada prema slijedećem rasporedu:

- 9. do 12. travnja, vodi o. Ivan Kozelj
- 7. do 10. svibnja, vodi o. Rudolf Braječić
- 21. do 24. svibnja, vodi o. Rudolf Braječić
- 4. do 9. lipnja, 4 dana, vodi o. Roko Prkačin
- 25. do 28. lipnja, vodi o. Ivan Fuček
- 27. kolovoza do 1. rujna, vodi o. Josip Weissgerber
- 10. do 13. rujna, vodi o. Ivan Kozelj
- 24. do 27. rujna, vodi o. Josip Weissgerber
- 8. do 11. listopada, vodi o. Ivan Fuček
- 22. do 25. listopada, vodi o. Predrag Bellić

Svaki tečaj počinje u ponedjeljak uvečer u 7 i pol sati i traje do četvrtka uvečer, osim onoga 4. do 9. lipnja, koji traje 4 dana.

Do Opatije se može doći autobusom, ili vlakom do Rijeke, pa lokalnim autobusom do Opatije, a silazi se u centru, kod hotela Slavije, odanle 3 minute do isusovačke kuće.

Treba se dakako, na vrijeme najaviti na adresu:

Isusovci, Rakovčeva 12,
51410 OPATIJA

ŽIVOT OBITELJI

Juraj Gusić

ODGOJ VOLJE

Srž svakog odgoja nalazi se u odgoju volje. Možemo mi dijete priučavati na ovo i ono, možemo mu pokazivati koristi i plodove dobrog odgoja, možemo se u odgoju služiti i ne znam kakvim kaznama, ipak će nam sav trud biti uzaludan, ako nam ne uspije odgojiti djetetovu volju. A u odgoju volje od roditelja se traži da kao razboriti vode iz dan u dan od prvih dana djetetova života pa sve do njegove zrele dobi upravo neprimjetno i nenametljivo pokazujemo mu put kojim neka dragovoljno kreće ako želi biti sretan i

ovdje i u vječnosti, i ako želi usrediti također mnoge druge.

Potrebno je dakle da progovorimo i o toj stvari u ovom nizu naših razmatranja o odgoju djece.

KAKO SE OCITUJE VOLJA?

Kad je riječ o čovjekovoj volji, onda polazimo od promatranja njegove volje djelatnosti. Tako promatramo kako određena osoba shvaća i ispunjuje svoje obveze bilo prema Bogu, bilo prema bližnjemu, bilo prema samoj sebi. Nadalje, potreb-

no je upoznati i to kako se ponaša kad nađe na razne poteškoće i zapreke, koje nikoga u životu ne imaju.

No volja se najizrazitije očituje u časovima kad čovjek mora zauzeti posve određen stav prema određenim stvarima, motivima koji mu govore za i protiv u nekom posve određenom izboru, napose kad bi trebalo izabrati za veće dobro ono što se inače protivi nižoj naravi.

Što je volja i kolika je njezina snaga, najbolje se može vidjeti, kad čovjek ustaje protiv najjačih motiva koji ga od nečega pokušavaju odvratiti, kao kad na primjer za neki određeni ideal žrtvuje i svoju slobodu i svoja dobra, pa čak i vlastiti život. Takve primjere jake volje srećemo kod kršćanskih mučenika koji su svoje živote žrtvovali za vjeru, zatim kod narodnih junaka koji su spremno umirali za slobodu svoga naroda, kod majki koje su i uz opasnost vlastitog života radale dječu ili ih dvorile za vrijeme kakve zarazne bolesti, zatim kod požrtvovanih svećenika, redovnika, redovnica, misionara, liječnika, bošnjačarki...

Ono što je najbitnije u svim tim slučajevima, sastoji se u tome da naša volja svladava otpor naše naravi. U svemu tome prevladava svjetlost doživljaja onoga: »Ja hoću!«

Volja je dakle čin u kome učestvuje cijela naša osobnost. Ona nije neka specijalna moć ili prirođena sposobnost. Nije nema bez motiva. Oni su bitni elemenat voljnog djelovanja. Volja je u sebi samo neka vrsta skretničara koji nema motornu snagu, ali koji otvara određen prolaz, daje određen pravac djelovanja. No ipak treba odmah primjetiti i to da u djelovanju volje veliku ulogu igraju i čuvstva. Ipak uza sve to stav čitave čovjekove osobnosti je bitan moment u djelovanju volje.

ODGOJ VOLJE KOD DJETETA

Zivot je u društvu toliko bogat da od svakoga traži svjesno i aktivno uavimanje, snalaženje i odlučivanje pri izboru između toliko toga što nam se više ili manje nameće kao

dužnost. Zbog toga čovjek i radi, mora biti aktivan, kako bi sigurnije pronašao sredstva, putove i načine koji će mu pomoci da ih oživotvori. I kod toga se susreće s nizom poteškoća i zapreka, htio on to ili ne htio, i mora ih znati svladati. Tu je dakle polje gdje se očituje i vježba naša volja.

I od djeteta se već traži da posjeduje određenu snagu kako bi mogao izdržati takve napore. Prve dječje želje javljaju se veoma rano, već krajem prve godine života, kad traži da samo piće vodu, da samo jede

žlicom, da se igra s odraslima...

Dijete treba odmah od početka navikavati da svoje želje uskladjuje s obvezama i potrebama ostalih ukućana. Stoga nije dobro ispunjavati svaku njegovu želju, jer su njegove fizičke sile premašene za mnogo toga što mu padne na pamet.

Uvijek treba ići do kraja i nastojati da dijete svaku započetu stvar i dovrši. Ovdje ne smijemo popustiti dječjim razlozima. Neuspjeh u jednom povlači za sobom gubitak povjerenja u vlastite sile i time kod djeteta stvara osjećaj manje vrijednosti. Potrebno je voditi računa o činjenici da je dječja pažnja nestalna i kolebljiva, pa se brzo zagrije za nešto, ali i brzo ohladi, napose kad nađe na poteškoće u izvođenju neke stvari.

Veoma je važno pomoći djetetu da ono shvati što zapravo želi naučiti, a kad je shvatilo, dobro ga je priučavati na to da onda o tome malo razmisli, pa se tek onda neka odluci hoće li određenu stvar prihvati ili ne.

Svakako je potrebno kod djeteta buditi i razvijati pozitivne osjećaje i sklonosti kao motive njegova voljnog djelovanja. Njegovu energiju valja usmjeriti prema nečemu što je korisno. Inače će u njemu početi prevladavati niži nagoni, kojima se neće znati ni moći oduprijeti, jer mu volja nije prije bila odgajana ni vježbana za veće ideale koji traže i veće napore.

Kod odgoja volje svoje djece možemo učiniti dosta krivih poteza. Može se dogoditi da djeci u svemu previše popuštamo ili da od njih previše tražimo. A pitanje je i da li pred dijete uvijek postavljamo prave motive zbog kojih se ono treba nečega odreći ili nešto teže učiniti. Treba znati naći pravu sredinu u djetetu ostaviti dosta prilike za samoodlučivanje.

Ima roditelja koji nastoje svojoj djeci pod svaku cijenu nametnuti svoju volju, kad u svemu nastoje mjesto njih odlučivati. Oni se nikako ne mogu pomiriti s činjenicom da djeca jednom moraju postati odrasli, zreli ljudi, koji će znati i sa-

mi donositi zrele odluke i odlučivati o svojoj sudbini.

Potrebno je djetetu već zarana pokazati da u njega imamo povjerenja. Nepovjerenje roditelja i okoline u djetetove sposobnosti može urođiti veoma lošim posljedicama. Bez samopouzdanja dijete nikad neće izvježbati ni ojačati svoju volju.

POTREBA SUSTAVNOG ODGOJA

Roditelji će najbolje odgajati djetetu volju, ako mu svaki dan pruže priliku da se u bilo čemu ono samo zaposli. Tako mu možemo povjeriti dužnost da svaki dan ide u pekaru po kruh, da zalije cvijeće, da uredno spremi svoje stvari na određeno mjesto. Kad pade u školu, da svaki dan napiše uredno svoje zadaće, da navečer lijepo složi svoje odijelo prije nego pade u krevet, da redovito izmoli jutarnju i večernju molitvu. Dobra će mu biti vježba i to da se nauči na poziv roditelja odmah odazvati, prekinuti igru i poći tamo kamo ga šalju. Isto tako ne ka se od djetinjstva nauči na vreme poći na počinak navečer ne dajući se zarobiti gledanjem televizije do kasno u noć. No u tome bi mu morali prednjačiti roditelji i starija braća, koji često zure u televizor i onda kad se prikazuju bezsadržajne stvari. Tu se vidi da li su roditelji uistinu dorasli odgajati svoju dječecu. Ako ne znaju u takvoj stvari držati na uzdu sami sebe, neće moći to isto tražiti ni od onih koji su tek na putu da se izgrade.

Naučimo dijete da i ujutro na vrijeme ustane, a ne da se izležava do milje volje. Toga, nažalost, ima sve više po našim obiteljima, i to ne samo kod djece, nego i kod odraslih, osobito u nedjelju, kad radije žrtvuju svetu misu nego prekomjereno spavanje i izležavanje.

Koliko god bilo važno da dijete nauči shvaćati vrijednost savjesnog učenja za izgradnju svog značaja, ipak mu treba omogućiti da svoje znanje obogati i onim što ga izvan škole zanima.

Navikavamo li dijete od malena da se nauči svladavati u raznim životnim prilikama i nadvladavati ţi-

votne poteškoće, te da bude savjesno u svojim dužnostima, samim tim čeličimo njegovu volju za buduće mnogo veće poteškoće. Dijete mora postepeno naučiti da je uspjeh u životu vezan na snagu volje i na izgrađenost značaja.

Taj odgoj volje kod djeteta neka uvijek bude tjesno povezan s čudorednim osjećajem, tj. osjećajem odgovornosti za svoje čine u odnosu prema Bogu, samome sebi i bližnjemu.

Svaki kršćanski roditelj dužan je na kršćanskim temeljima odgajati volju svoga djeteta. Potrebno ga je postepeno poučavati u kršćanskom

životu iznoseći ipred njega kršćanski ideal. U tome mu mogu pomoći kao uzori ne samo Isus Krist, Gospa i sveci, nego i drugi kršćanski velikani uma, srca i volje.

ODGOJ MLAĐENAČKE VOLJE

Odgoj volje poznaje isto neprestani rast, kao što ga poznaje i cjelovit odgoj. Stoga možemo govoriti o odgoju volje kod djece posebno one manje i opet posebno one veće, a onda još posebno kod mladeži. Baš u mladenačko doba, to doba previranja, dezorientacije, dozrijevanja, traženja čvrstoga tla pod nogama,

potrebno je posvetiti veliku brigu odgoju vođe.

Budući da mladež zbog svoga dozrijevanja i nutarnjih promjena osjeća u sebi neku nesigurnost, dosta njih boluje od pomanjkanja jake volje, što se očituje i na intelektualnom, a još više na moralnom području. Veoma se brzo umore i klonu pred prvim većim poteškoćama. Kod toga veliku ulogu igra njihovo časovito raspoloženje. U vedrim časovima misle da su dorasli i zvjezdje s neba skidati, a kad ih zahvatit depresija, ruše im se svi planovi, gube svaki polet i volju za borbu, upravo očajavaju nad sobom i svojom slabosću.

Potrebno je dakle pomoći im da prije svega znaju izabrati ono čemu su dorasli, da se ne izlažu opasnostima za koje se još nisu pripravili. Treba im pomoći da ono što su sami izabrali kao svoj posao ili zadacu, ustajno privedu kraju, makar se kod toga trebalo boriti i mučiti, svladavati i odricati.

Mnogo će im u tome pomoći savjet roditelja. Njihova riječ ohrabenja, riječ priznanja više će koristiti nego pozivanje na dužnost. Razumije se da kod takvih potvhoda neće sve biti bez mana, ali radije gledajmo kod svega toga ono pozitivno negoli negativno. Mladež i sama oapaže te negativnosti, ali treba ih naučiti da uvijek u životu više gledaju na pozitivnu stranu nego na negativnu. Više optimistički nego pesimistički. To će ih sposobiti da budu spremni za veće žrtve, jer će vidjeti da im trud nije neplodan.

Veoma je važno i to da im ideal, prema kojem teže, bude što privlačniji, ali ujedno i što konkretniji. Ako netko želi jednom postati voda, odgojitelj ili slično, prije svega mu je potreban smisao za disciplinu. On mora samog sebe imati u vlasti. A to znači da mora suzbijati mame, kao što je naglost, taština, egocentrizam i egoizam.

U tome može pomoći i pomisao na vlastitu buduću obitelj u kojoj će trebati na sebe preuzeti tolike dužnosti i odgovornosti. A te se stvari ne postizavaju preko noći nego tek dugom vježbom. Koliko se

traži za jedan takav poziv najbolje se mogu osvijedoći na svojim vlastitim roditeljima. Oni se moraju od jutra do noći brinuti za fizičko, moralno, intelektualno i vjersko dobro čitave obitelji i onda kad ih to stoji mnogo žrtava, patnja, odricanja, a dosta puta i pravih ponuženja.

Volju je mladeži potrebitno izgraditi i ojačati i zbog socijalnih odnosa. Oni će kao ljudi, socijalna bića, biti dužni svojim radom pridonići svoj udio na putu prema sreći cijelog čovječanstva. Čekaju ih građanske i karitativne dužnosti u njihovu vlastitom narodu. Kao kršćani imaju i tolike dužnosti prema Crkvi, koja od svakog svog člana očekuje dio suradnje na ostvarenju Božjeg kraljevstva ovđe na zemlji.

Koliko se može u tome postići kod mladeži, pokazuju nam danas toliki mlađi ljudi koji se odriču odmora, zabava i drugih mlađenackih radosti te svoje slobodno vrijeme posvećuju siromašnima, zapuštenima i bolesnim. Jedni pomažu građiti radničke kuće, drugi poučavaju zapuštenu djecu, treći dvore osamljene starce i bolesnike.

Kako će vaš sin ili kćer konkretno vježbati i jačati svoju volju? Imaju oni za to dosta prilika. Osim već spomenutih stvari za manju djecu, a vrijede jednak i za odraslike, neka se na ulici nastoje vladati pristojno, sa starijima neka se ne prepire, neka se nauče ponizno i s poštovanjem primati pouke, opomene ili ukore svojih roditelja. Neka odlučno otklene loše knjige, filme, zabave i televizijske programe. Ne ka uvihek i svagdje pristočno govorite, izbjegavajući vulgarne i prostačke riječi.

U odnosu prema bližnjemu neka budu pravedni, pa i onda kada zbog toga oni sami moraju trpjeti štetu. Uvijek neka budu spremni oprostiti uvredu i neka na vrijeme nastoje svladati slabo raspoloženje ili srdžbu. A zamoljeni za kakvu uslugu, neka je ne odbiju, ako im je moguće da je izvrše.

Siroko je, dakle, polje za vježbanje volje. Ipak nemojmo ostati samo na naravnom stupnju i služiti se u jačanju volje samo naravnim

šredstvima. Dignimo se do svrhunavrnosti. Neka ono što čine rade iz ljubavi prema Bogu. Ali neka ujedno i od njega traže pomoći da uspiju u tom tako važnom i tako teškom poslu. Veoma će im mnogo pomoći motivacija i često primanje svetih sakramenata. Ispovijed u tome na poseban način pruža obilnu pomoć, napose ako se takav mladić ili djevojka povjere sustavnom vodstvu iskusnog svećenika i ako ga u sve mu nastoje slušati.

Odgoj volje ne završava ni s ulaskom u zrele godine. On traje kroz cijeli život, jer svako životno razdoblje donosi nove probleme, suoču-

je nas s novim poteškoćama i životnim okolnostima. Ali ipak, ono što smo stekli u mlađim godinama počevši od prvog djetinjstva pa sve do ulaska u zrele godine, kroz cijeli kasniji život ostaje kao temelj na kojem se gradi zgrada našeg značaja. Stoga baš u tim mlađim godinama treba mladeži pomoći da što više izgradi i ojača svoju volju. Odgojiti volju znači odgojiti čovjeka. Stoga neka roditelji ne štede truda ni muke da u tome uspiju. A Božja će ih pomoći pratiti i pomagati im da uspješno izvrše svoju veliku i svetu dužnost, od koje će imati koristi i oni sami i njihova djeca i ljudsko društvo i Crkvu Božju...

Iz života za život

Blažena sestra Augustina

Dne 12. studenog 1972. proglašena je blaženom časnica sestra Pietrantoni, koja je živjela koncem prošlog stoljeća. Rođena je 1864. g. u vrlo siromašnoj obitelji. Sa 22 godine postala je redovnica Družbe Sestara Milosrda. Radila je 8 godina kao bolničarka u rimskoj bolnici Sv. Duha, njegujući tuberkulozne bolesnike, a i sama bila zaražena od te tada neizljječive bolesti. U 30. g. njezinu životu 1894. ubio ju je sa sedam uboda neki neuravnoteženi bolesnik, koji ju je već prije češće napadao i prijetio joj smrću, a kojega je ona bijela i njegovala s najvećom brigom. Njezina smrt potresla je cijeli Rim, premda je tada vladalo protuvjersko raspoloženje u Rimu i svijetu.

Na sprovodu sestre Augustine, koji je trajao 3 sata, prisustvovalo je oko 200 tisuća vjernika i nevjernika, koji su htjeli iskazati zahvalnost skromnoj redovnici zbog njezine požrtvovane ljubavi prema onima kojih trpe.

Prikazujući lik sestre Augustine Papa je kod proglašenja blaženom naglasio kako njezin život izgleda legenda,

priča, tako jednostavan, čist i pun ljubavi prema bliznjemu. A opet tako tražilan i tako simboličan. Nevina djevojka, čista djevica, zaručnica Vječne ljubavi, jaka žena koja je svoj kratki život žrtvovala u službi ljubavi prema bolesnicima i siromasima.

Njezina nutarna želja bila je, govorio je Papa, da život potpuno žrtvuje za Isusa. Kao plaća za njezinu herojsku službu bliznjemu bila je ispunjena na način koji nije očekivala. Za nesebičnu požrtvovanost 7 uboda nožem do kraja joj je život.

Što je navelo sestru Augustinu da potpuno posveti život Bogu i siromasima? upitao je Papa. Dvije činjenice: Njezini ljudski osjećaji i vrline u skromnom redovničkom životu, a drugo – milost Božja.

Danas je teško naći te dvije činjenice. Zato je i teško naći duše koje bi se potpuno posvetile Bogu i bliznjemu. Zatim je Papa spomenuo moderno društvo koje je uz veliko blagostanje stvorilo i mnoštvo beskućnika, izvlaštenih,

starih i mlađih. Svima je njima potrebna pomoć.

To je vaš dan, rekao je Papa obraćajući se Sestrama Milosrda. To je dan svih onih koji velikodušno žrtvuju svoj život na Kristovu oltaru evanđeoskom obvezom: Služiti od ljubavi, žrtvovati se za dobro drugih, ništa ne tražiti za sebe, osim vječnoga života.

Cestitamo Augustini! uskliknuo je Papa. I pozdravljamo njezine sestre i sve ostale koje se na sličan način žrtvuju za druge, da umanje tudu bol i muku. Pozivamo sve ljude da odadu priznanje tim siromašnim ali velikim ženama, koje ljudi tako često preziru. Ženama koje su pobožne žrtve čistoće, kako ih nazvala sv. Ambrožije.

Među vjernicima koji su ispunili bazzliku sv. Petra bila je i mnogobrojna rodbina Blaženice, mnogi vjernici iz rodнog mesta i pokrajine, dviše osobe čudom ozdravljeli po zagovoru bl. Augustine, mnoge sestre redovnice sa svih strana te hodočasnici iz svih kontinenata.

Pod misom pričestio je Papa oko stotinu osoba, dok je 40 svećenika dijelilo pričest tisućama vjernika.

Sedam djevojčica, sve odjevene u sabske narodne nošnje i sve u rodu s novom Blaženicom, prikazale su tradicionalne darove Papi.

A ravnatelj bolnice Svetoga Duha, u kojoj je radila i umrla bl. Augustina, praćen od jedne bolničarke, poklonio je Papi bolnički uredaj za misije.

Josip Badalić

Na koncu obreda beatifikacije današnja poglavarica Sestara Milosrda ovako je izrekla predstavniku Vatikanskog radioa svoja raspoloženja: »Teško je izraziti osjećaje u ovom času. Mislim na tolike osobe koje su se posvetile službi drugih, a ipak su svijetu nepoznate. No njihov rad ima veliko značenje za svijet i Crkvu. Mislim da ono što je nepoznato svijetu, poznaje samo Gospodin, i upravo je to ono najljepše. Osjećam životnu snagu Crkve u zajednici sa Sv. Ocem i biskupima i svim onim skupom ljudi koji predstavljaju tolike bolesnike, siromaše i one koji trpe. Uvjereni sam da se sestra Augustina molii za sve koji trpe i za sve one koji im pomažu.«

A u kratkom govoru u 12 sati itačka Papa je opet govorio o novoj Blaženici, nazvao ju je cvjetom čistoće, te žrtvom ljubavi. Dodao je kako se njezina bijela silika zrcali na svim sestrama i na svim osobama koje se u velikodušnosti i pobožnosti posvećuju služenju ljudi i njihovim bolima. Posebno se obratio redovnicama, koje se posvećuju ovomu poslanju ljubavi i žrtve, svim bolničarima i bolničarkama, ilječnicima i svim sanitarnim radnicima, svima koji djeluju po bolnicama u mjesjama, i gdjegod čovjek trpi, plače i umire. Na sve njih odnosi se čast koju Kristova Crkva daje ovom poniznom liku Blaženice, koja i njih predstavlja. Zaželio je da na sve njih siđe zraka utjehe koju može dati nova Blaženica.

MARKO KINA

Nije njemu prezime Kina. To mu je nadimak. Tako su ga kasnije prozvali. Rodio se u jednom zabačenom selu među bosanskim planinama. Rastao je i odrastao u siromaštvu kao i većina njegovih suseljana. Kao samouk naučio je nešto tesarskog zanata. Nakon završene vojske vratio se u svoje selo i našao djevojku. Kažu da ju je smrtno zavolio.

To je bilo kobno po njega. Stvorovi su nestalni i nepouzdani. Često, kad ih najviše volimo i kad nam najviše trebaju, Oni nas iznevjeru, ostave i otidu. Tako nam prouzroče veliku štetu i bol. A mi se u njih pouzdali, s njima se povezali. Tako je učinila i Markova djevojka. Nije, da je ona to htjela. Tko bi volio umrijeti? Osobito mlađi Sirota, raz-

boljela se i umrla... Smrt ne gleda tko je tko. Ona nam je bliža od košulje.

To je Marka porazio. »Zar je Bog mogao tako nešto dopustiti?« Slomio se. Pao je u očaj. Zamrzio je na Boga, na vjeru. Digao se okolo kao lutalica i beskućnik. Radio kajekuda po selima kao tesar. Sa sobom je nosio svoj jad i svoju gorčinu protiv Boga.

Cudnovata je ta ljudska duša! Ona je ponor, i zagonetka. Teško se miriti s Božjim davanjem. Teško je prihvati križ, ponijeti ga i govoriti kao Isus: »Budi volja tvoja!« A čitavo se biće grči u bolu. Srce krvari i plače. Treba stati pod križ s Gospom i moliti. I biti i tada uvjeren, da nas Otac voli...«

Marko nije šutio. Rugao se Bogu i vjeri i onima, koji idu u crkvu: »Budale jedne! Kakva crkva! Hajte u kinu!« — Htio je reći: »u kino«. — Stoga su ga prozvali: Marko Kina. Ili jednostavno: Marko Nevjerac. Neki se s njim svadali i raspravljali. Kad su vidjeli da to ne vodi ničemu, pustili su ga s mirom.

U našem je selu radio nekoliko godina. Nekako se tu ustavio. Tako se nudio ići nekakvoj djevojci u susjedno selo. Nije bila baš na dobru glasu. Jedne noći sukobio se kod nje s nekim vojnikom. Ujutro su našli vojnika mrtva. Sumnja je pala na Marka da ga je on ubio. Zatvorio ga u »Crnu kuću«. Crno mu se pisalo. Dokaže li se da ga je on ubio, ode mu glava.

Kad je bio ukinut, otvorile su mu se oči. Kad si zdrav, sit i siguran za život, lako je protiv Boga bukati i revati. Ali kad smrt upre vile u oči, svatko se uzbilji. Onda se redovito drugačije govoriti. Za to ima sva sila primjera.

Sve se to događalo negdje godine 1928., kad sam ja bio vjeroučitelj u gradu. Priopovijedali su mi ljudi sa sela,

kako se Marko u zatvoru u ljutoj nevolji zavjetovao da će se temeljito popraviti, vratiti k Bogu i otići na ispovjed, pode li mu za rukom da dokaže svoju nevinost. I uspjelo mu je.

Jednoga zimskoga dana, nešto iza podne, sjalo je blago sunce. Alejom je jurio Marko, kao da je na krilima. Sreljimo se. Bio je sav sretan: »Velečasni, oslobođen sam!«

Upalo mi je u oči, kako se taj čovjek promjenio. To nije više bio nekadašnji cink i rugalica. Bio je nekako smiren i plemenit. U zatvoru je imao vremena da uđe u se, da promotri svoj život i da se pokajte. Bila je to neka vrsta duhovnih vježba, koje mu je život nametnuo. Očito ga je Bog potresao ovim strašnim slučajem i pozvao ga da se obrati. Bio je uvjeren da ga je Bog uslijedio, pa mu je od srca zahvaljivao. Rekao sam mu: »Marko, ti si obećao Bogu, ako te izbavi, da ćeš poći na ispovjed i promijeniti život.« — »Hoću, hoću, velečasni!«

Poslije nekoliko mjeseci susreli smo se opet. — »Marko, jesli li ono uredio?« — »Nisam još, velečasni, ali ja ču to već urediti. Ne brinite se!«

Poslije nekoliko mjeseci susreli smo se opet. — »Marko, jesli li ono uredio?« — »Nisam još, velečasni, ali ja ču to već urediti. Ne brinite se!«

Još smo se nekoliko puta vidjeli, kad bih dolazio u selo. Marko je uvijek obećavao i odgadao ...

Možda je prošla godina dana i više poslije Markova zatvora. Stanovao je u jednoj sobici s nekakvim Jurom. Taj je bio strašan pijanac i nadaleko poznat zulumčar i ubojica. Svako ga se živ klonio.

Jednoga dana došao je Juro odnekuda pijan i zatekao Marka kako leži na krevetu. Nešta su se porječkali. Juro po-

tegne nož i teško izrani Marka. Ovaj smrtno ranjen i sav krvav pretrči preko njive do susjedno kuće. Ondje padne preko praga: »Ubi me Jurok i izdahnu.

Juro je za ovaj zločin i za druge završio u Lepoglavi. Markova je tragedija potresla sav kraj. Dugo se to prepričavalo.

Mene je najviše zabrinula Markova vječna sudbina. Bog mu nije dao mira.

Progonio ga je svojom milošću. Pružao mu svoju ruku pomirnicu. Da li ju je Marko prihvatio? ... Poziv za polazak došao je iznenada ... Je li bio spremjan? ... A što je sav život nego spremjanje za susret s Bogom!

»Budite spremni, jer će Sin Čovječji doći u čas, kad se ne nadate!« (Lk 12, 40).

Petar Pajić

Imala je ime najljepšeg cvijeta

a ipak je odredila da joj sprovod bude i bez glazbe i bez cvijeća.

Umrla je vrlo mlada. U 29. godini života. Od toga sedam godina katoličkog ženidbenog staža. Ostao jeiza nje četvrogodišnji sinčić. Njezinu radost, njezin ponos, njezin cvijet i njezin i jenac!

Toliko joj draži koliko je uložila hrojskog truda da ga ipak rodi, uza sve prepiske, savjete i stručna mišljenja da ga se — za dobro svoga života — na vrijeme oslobođe.

Rođenje ju je koštalo puno tri godine teškog bolovanja. Utjeha joj je bila molitva i mir savjesti. Uz redovite i vanredne lijekove krijeplila se kršćanskom i ljudskom nadom. Svoga SPASENOGA željela je za ruku povesti na njegovu pr-

vu pričest, a i na tolike druge susrete s Isusom, sve do onoga dana kada će je on kao mladomisnik pričestiti i svojim rukama blagosloviti. Htjela je da se njezin OSLOBODENIK pokaže dostojan žrtve, uistinu nadlijudske žrtve, svoga OSLOBODIOCA, — svoje junačke majke. Željela je da bude svećenik, žrtva za spas drugoga.

Prigodom prve godišnjice njezine smrti upravljam Svetištenjem vruće molbe: da na njivi hrvatske nam grude zasaditi što veći broj ovakvih cvjetova koji će mirisati Kristovim ugodnim mirisom — čestitošću u braku; da se naše majke oduševe za heroizam u svom majčinskom pozivu i da nam ne uzmanjka MAJKI - HEROJA.

J. M.

TIJELO ILI DUŠA

Benedikt Reetz piše o jednom gradiću na Bodenskom jezeru, kako su se u njemu između ostalog izmijenile posebno dvije stvari. U srednjem vijeku taj gradić imao je 42 svećenika i samo dva

lijecnika, a danas u njemu su 42 lijecnika i samo dva svećenika. I postavlja pitanje: Šta nam govori ta činjenica? I odmah odgovara: Briga za tijelo postala je važnija nego briga za dušu!

Naravno, moramo se brinuti za tijelo i njegovo zdravlje, jer tijelo je oruđe duše. Ako je zdravo, sposobno je za rad. Ali koliko ih ima među nama, koji se brinu da tijelu bude što bolje, a dušu potpuno zanemaruju! Moderna odjeća, birana jela i pića, stan u kome ništa ne smije manjkati. Ni Radio, ni TV, ni skupocjeni sagovi i slike, frižideri, mašine za kućanstvo, autogaraža s najnovijom vrstom automobila i svega, svega ALI ŠTO MANJE DJECE U KUĆI U STRAHU DA IM TA DJECA NE BI SMETALA U UŽIVANJU ŽIVOTA. Zele tijelu priuštiti što više uživanja, a zaboravljaju da su djeca zlato, najveće bogatstvo i Božji blagoslov. To se vidi i iz Sv. Pisma, ali oni ga ne čitaju. Ako ga i čitaju, govore da se danas tako ne može živjeti ... i ako samo nešto nije u redu s tijelom, onda slijede lijечnički pregledi, injekcije, tablete, odmori, lječilišta, poštede, putovanja i liječenje u inozemstvu. Novca tada ne može uzmanjkatи ...

Nitko pametan ne želi, da ljudi ne zasluže dosta novca, da imaju pristojan stan, pa i auto. Da se čuva zdravlje ... ali sve to ne smije postati idol, božanstvo. Najveća vrijednost čovjekova. Već je sveti Pavao opominjao, da trbuhi ne smije postati Bng! Sveti je danas nekako zaražen čudnom bolešću duha: za-

bavljati se, provoditi se, uživati. Poput starih pogana u Rimu: dosta hrane i zabave. Dočepati se što veće zemaljske sreće ... Šta će uslijediti nakon zemaljskog života, malo se tko pita. Moramo biti svjesni, da će se bogatstvo, svi idoli, svi mali bogovi morati ostaviti. Treba umrijeti i pred velikoga Boga doći! Ako smo cijeli život radili samo za tijelo, a zaboravljali na dušu, ako nikad nismo kako treba pomislili na dušu i na Kristove riječi: »Tražite najprije kraljevstvo Božje i njegovu pravdu, i sve će vam se drugo dodati«, sami ćemo sebe prevariti. Bog se ne može prevrati. Bog se ne da ni ismijavati. Njegova će riječ biti zadnja. Dodi k meni ili idi od mene ...

Za neke od nas Kristove riječi možemo izmijeniti i ovako ih postaviti: TRAŽITE NAJPRIJE KRALJEVSTVO OVOGA SVIJETA, I SVE ĆE VAM DRUGO ISPASTI IZ RUKE!

Ako ne prije, sigurno na smrtnom časul Čuvajmo se, da se ne bi prevarili u računu, pa da kasno ustanovimo: Dakle, mi smo se varali. Možemo još spriječiti, da ne doživimo iznenadenje. Počnimo misliti i na dušu. Da ne zakasnimo ...

Srećko Bošnjak

III Zagrebačko hodočašće u Herceg Novi

Sedam dana u Marijinu mjesecu, sa Svibanjskom kraljicom od Marije Bistrice do Gospe od Kamenitih vrata kroz devet Gospinih zavjetnih svetišta. S posjetom rođnih mesta služe Božjega o. Leopolda Mandića, Bl. Gracije i sv. Nikole Tavelića i grobova naših duhovnih velikana sl. b. Petra Barbarića, bl. Gracije i bl. Ozane Kotorka, te zavjetnog svetišta bl. Augustina Kažotića.

Tri čitava dana u Boki Kotorskoj. Put kroz najljepše krajeve naše domovine: kroz Zagorje, Bosnu, Boku Kotorskiju, Dalmaciju, Liku, te povratak kroz nacionalni prak Plitvičkih jezera.

10. svibnja DAN MAJKE BOŽJE BISTRICKE I SL. B. PETRA BARBARICA
11. svibnja DAN GOSPE OLOVSKIE
12. svibnja DAN CASNOG SLUGE BOŽJEGO OCA LEO-POLDA I NJEGOVE GOSPE
13. svibnja FATIMSKI DAN - DAN OD MILOSTI NA OTOKU KOD TIVA - DAN MALE GOSPE NA PRČANJU I NASIH BLAŽENIKA GRACIJE KOTORSKOGA I OZANE KOTORSKE
14. svibnja DAN GOSPE OD SKRPJELA - DAN ODMORA
15. svibnja DAN GOSPE OD MILOSRDA, GOSPE LURDSKE U VEPRICU I GOSPE SINJSKE, TE BL. AUGUSTINA KAŽOTIĆA
16. svibnja DAN PREGOVLJENOG HRVATKOG SVECA SV. NIKOLE TAVELIĆA I DAN GOSPE OD KAMENITIH VRATA U ZAGREBU

OVOM SE HODOČASCU MOGU SLOBODNO PRIDRUŽITI I HODOČASNICI IZ OSTALIH KRAJEVA
NAŠE DOMOVINE

Pod duhovnim vodstvom O. Edomira Cika D. I. kreнут će ovo hodočašće lijepe našom domovinom i spomenutim svetištima u njoj, udobnim autobusima turističke agencije »CROATIATURIST« sa smještajem i hranom u hotelima »B« kategorije. Za prvi dan do večere u hotelu hodočasnici bi trebali ponijeti suhu hranu.

**CIJENA HODOČASCA S GORNJIM ARANŽMANOM
IZNOSI 890. - DINARA.**

Prijave se primaju do 25. travnja 1973. godine u poslovnicama »CROATIATURIST« Zagreb, Trg Kralja Tomislava 17, tel. 411-436 i AUTOBUSNI KOLODVOR ŽAGREB, Držićeva bb., tel. 514-145 i 515-805.

Knjiga vrijedna spomena

Izdavačka kuća Apostolata molitve u Krakovu u Poljskoj prigodom 100. obljetnice svoga djelovanja izdala je monumentalnu monografiju od 558 strana pod naslovom »Wydawnictwo Apostolskie Modlitwy 1872 — 1972«, u kojoj je prikazana povijest, izvještaji i bibliografija te velike ustanove koja je kroz 100 godina brojnim izdanjima pomagala, odgajala i produbljivala kršćanski život u Poljskoj. Red je da se glasilo Ap-

stolata molitve u Hrvatskoj osvrne na izdavački rad Apostolata molitve u Poljskoj te da nam taj rad posluži kao odličan primjer apostolske revnosti i djelatnosti. On, sigurno, ne bi mogao biti tako opsežan i plodan da ga nisu izdano pogomagali svi članovi Apostolata molitve.

Izdavački rad Apostolata molitve u Poljskoj započeo je g. 1872., kada je o. Stanisław Stojalowski započeo s izda-

vanjem nakana Apostolata molitve. To je bilo ispočetka vrlo skromno glasilo od svega nekoliko stranica u kojem su se svaki mjesec tumačile i ilustrirale nakane AM. Obujam se povećao već g. 1878., urešen slikama. Kasnije se počelo i s drugim izdanjima. Ponajprije skromno izdanje Nakana AM preraslo je u Glasnik Srca Isusova koji je izlazio sve do g. 1952.

Ostala izdanja: Katoličke misije, Misijski kalendari, Marijin zbornik, Vjera i život, Istok, Hostija, Nova šuma. Sve su to bili časopisi.

Uz časopise započelo se i s nizom knjiga nabožnog sadržaja za sve moguće staze, zatim s nizom propovijedi. Samo od g. 1905. do 1918. izdano je 50 suvremenih knjižica. Od g. 1921. do 1936. pokrenuta je knjižica duhovnoga života u kojoj je izšla 41 knjiga. To su sve prijevodi iz stranih jezika.

Svemu tomu valja pridodati mnoštvo drugih knjiga, slika, kalendara te napokon Kalendar Srca Isusova, koji je prvi put izdan g. 1907.

G. 1922. nabavljena je i vlastita knjika pa se rad još više razgranao sve do njemačke okupacije g. 1939., kad je sve bilo zaplijenjeno, zabranjen svaki izdavački rad, a neki su isusovci platili i glavom.

Poslije rata nastavilo se s izdavačkim radom u dva niza: Mała eucharystyczna biblioteka i Stopami Skargi, koji je sadržavao propovijedi. Taj niz nazvan je po velikom poljskom propovjedniku Petru Skargi. G. 1952. kad je prestao izlaziti poljski Glasnik Srca Isusova prestalo je s izlaženjem i ta dva niza, no nastavilo se s izdavanjem pojedinačnih knjiga. Tačko je ove godine izdano 8 knjiga.

Braci Poljacima treba, zaista, čestitati što nisu žalili ni truda ni novca oko izdavanja toga djela u kojem je prikazana sva izdavačka djelatnost Apostolata molitve u Poljskoj, koja još i danas uživa velik ugled. Možemo im samo čestitati i poželjeti daljnji uspješni rad. Poljaci su 6 puta veći narod od nas Hrvata pa je naravno da je izdavački rad u režiji Apostolata molitve bio opsežniji od našega.

No kad bi netko sabrao što je sve izdano u režiji Glasnika Srca Isusova koji je kod nas počeo izlaziti g. 1892. sakupila bi se također lijepa bibliografija. Uz 63 godine izlaženja Glasnika izdavali smo i mi Kalendar Srca Isusova i Marijina, Katoličke misije, Misijski kalendar, Misijske biblioteke, Vjesnik Marijinih Kongregacija, Glasnikove knjige i knjizice; u Glasnikovoj tiskari počelo se i s izdavanjem revije Života. Poratne nedake učinile su svoje pa je ta djelatnost najvećim dijelom zamrla, da bar djelomično oživi s ponovnim izlaženjem Glasnika g. 1963.

Skup svjestan član Apostolata molitve morao bi se osjećati odgovoran u prvom redu za Glasnik Srca Isusova i Marijina koji je njegovo glasilo. Preko njega mogli bismo i danas mnogo učiniti za Crkvu u Hrvatskoj, za odgoj i produbljenje kršćanskoga života kako obitelji tako pojedinaca. Neka nam primjer braće Poljaka bude novi poticaj da i naš Apostolat molitve iz dana u dan postaje sve aktivniji i da na taj način izvršava svoju nezamjenjivu ulogu odgajajući naše vjernike u molitvi koja je najbolji put do dubljega i savršenijega kršćanstva.

Josip Antolović

O. FRANJO SIPUSIC

MOJA VJERA

KATEHEZA

Svećenički red

Od sakramenata protumačiti nam je svećenički red. Crkveni Zakonik definira ga ovako: »Po svećeničkom se redu razlikuju u Crkvi svećenici od laika; a Krist ga je ustanovio za duhovno upravljanje vjernicima i za vršenje službe Božje« (CIC 948). Svećenički je red dijalektički vidljiv znak u kojem biskup polaganjem ruku i određenim riječima podjeljuje redeniku duhovnu oblast i otvara mu put do milosti za dolično vršenje slike službe (DS 3857). Tvar ovog sakramenta jest polaganje ruku, a lik su riječi u molitvi predstavlja. Sudioništvo u sakramentu svećeničkog reda može biti veće ili manje; znamo naime da svećenički red ima više stupnjeva. Značaj sakramenta imaju dakonat, prezbiterat i biskupi. Radi se o jednom sakramentu i o stupnjevima sudioništva u njemu. To je moguće radi toga, što je služba za koju se prima sakramenat takova: tu je vlast nad sredstvima milosti, te učiteljska i upravna vlast. Nemaju u Crkvi svi iste dužnosti i prema tome nemaju svi iste vlasti. Navest ćemo materiju i formu za pojedine stupnjeve kako je tumači Pio XII u Apostolskoj konstituciji »Sacramentum ordinis — Sakramenat reda«. Tako ćemo osobito kod forme u-

očiti osobite zadatke i potom učinke sakramenta.

Materija za dakonat jest polaganje biskupovih ruku na redenika, jedino u obredu. — Za prezbiterat materija jest prvo polaganje ruku, koje biva u šutnji; kod redenja novog biskupa materija je polaganje ruku, koje vrši biskup posvetitelj, konsektrator. — Lik sakramenta svećeničkog reda jesu molitve. Za dakonat: »Izlij, Gospodine, na njega (redenika) Duha Svetoga, da bi vjerno izvršavao tvoju službu, ojačan sedmerostrukom tvojom milošću ...« — Za prezbiterat lik su riječi: »Podijeli, molimo Gospodine, slugi svome dostojanstvo svećenika; oživi u njemu duh svestnosti, da mu služba koju od tebe prima bude zaslužna, te da je vrši dužnim poнаšanjem i doličnim primjerom«. — Za biskupsko redenje forma glasi: »Gospodine, podaj svome svećeniku, puninu svoje službe, i tako opremljenog znakovima svakog poštovanja, posveti ga rogom nebeske milosti!« (DS 3860). — Iz ovoga što smo iznijeli dosta se jasno vidi gdje je središnji udarac svećeničkog sakramenta.

OBJAVA O SAKRAMENTU

SVEĆENIČKOG REDA — Tridentski sabor nas uči da je Krist zaredio apostole za svećeničke riječima: »To činite meni na spomen«. Ujedno im je dao nalog da sami,

i ostali svećenici njihovi nasljednici, pri-nose Novozavjetnu Žrtvu (DS 1752). Na koji su se način ta svećenička redenja obavljala u prvoj Crkvi vidi se iz Pavlovi riječi u Drugoj poslanici Timoteju: »Zato ti pripominjem da raspiriš

Božju milost koja je u tebi polaganjem mojih rukav (2 Tim 1,6), pa cete: »Ne ostavljaj u sebi neiskorišten milosni dar koji ti je udijeljen na temelju proročanskih izjava polaganjem ruku starješinskog zboral Vrši ove dužnosti; sav im se posveti ...« (1 Tim 4,14). Dakle Pavao je načistu da se u povjeravanju svećeničke službe radi i o vanjskom polaganju ruku isto kao i o misiji koja je vezana uz to poslanje. Garancija uspjela jest milost koja je osigurana. Svi su dakle elementi koji se traže za sakrament tu. — To nas uči i Tridentski sabor: »Kako nam je svjedočanstvom Svetoga pisma, apostolskom predajom i jednodušnim naučavanjem Otaca očito, da se po svećeničkom redenju koje biva riječima i vanjskim znakovima, dobiva milost, nitko ne treba sumnjati u to da sveti red ne bi bio jedan od sedam sakramenata« (DS 1766; 1771). I time bismo mogli završiti katehezu, da ne postoje još neka pitanja vezana uz svećenički red, a dobro je da ih čujemo.

NEKA PITANJA

O SVEĆENIŠTVU — »Kako se u sakramentu svećeničkog redenja, te u krštenju i potvrdi prima osobiti biljež zvan »karakter«, kojim se red ne može izbrisati, sveti Sabor s pravom osuđuje mišljenje onih koji tvrede, da svećenici Novoga zavjeta imaju samo privremenu službu, te da se jednom zaredeni mogu opet vratiti i postati laici, ako ne vrše svećeničku službu.« (DS 1767; 3756) Pitanje dakle laicizacije svećenika bilo je akutno za vrijeme

Tridentskog sabora. U referenciji sam naveo broj 3756 uz broj koji se odnosi na spomenuti citat Tridentinuma. Pio XI je naime u svojoj enciklici o svećeništvu 20. XII 1935. potvrdio isti stav Crkve.

Druge pitanje koje je raspravljao Tridentinum jest: »Ako bi netko tvrdio da su svi vjernici u Novom zavjetu svećenici, ili da su svi primili istu vlast, taj koji to tvrdi ruši crkvenu hijerarhiju, koja je uređen bojni red i protiv Pavla tvrdi, da su svi Apostoli, svi proroci, svi evangelisti i svi učitelji!« (DS 1767). To je drugo suvremeno pitanje o »svećeništvu vjernika. To pitanje iznio je u njegovoj suptilnosti i donio konačno rješenje Pio XII u enciklici o Liturgiji: »Ima ih koji misle, veli papa, da se o sakramentu svećeništva u Novom zavjetu govorí kad god se govorí o krštenju, te da se zapovijed na Posljednjoj večeri odnosi na sve vjernike. Tako je, vele ovi, iz tog svećeništva izrasla hijerarhija. Oni koji tako misle, uvjeravaju vjernike kako oni imaju svećeničku vlast, a svećenici rade samo u toliko, u koliko ili ovlasti narod ili zajednica. Tako i Euharistiju smatraju ovi samo »koncelebracijom i misle, da ta »koncelebracija« vjernika i svećenika više koristi, nego da svećenik prinosi Žrtvu sam bez vjernika.

Protivno ovome, valja se sjetiti da svećenik samo u toliko predstavlja narod ukoliko zamjenjuje Krista, koji je glava udova, i koji se za sve žrtvuje, i zato svećenik pristupa k oltaru kao službenik Kristov, Kristu podložan, iznad naroda. Narod ni u kojem slučaju ne predstavlja Otkupitelja, niti je pomiritelj između sebe i Boga, i zato nikako ne može uživati prava svećenika.« (DS 3850) — Taj problem jest danas vrlo akutan, kad vjernici idu u crkvu »da koncelebriraju

KRIŽNI PUT

Isusa će našeg Boga
Sad da sude nevinoga;
Dobro da mu vrate zlim.

Križ preteški na njeg meču,
Na Golgotu eno kreću;
Ah, podimo i mi s njim!

On rad grijeha naših strada
Pod teretom križa pada,
Da do neba digne nas.

Boli njega nad sve boli,
Žalost Majke koju voli,
Ko što i naš voli spas.

U njegovoj sve je moći,
A k Šimunu sad će doći,
Da shrvanom pomoći da.

Bogoljubna Veronika
Rubac pruža, na kom slika
Mučenika Krista sja.

Eno opet Isus pade,
Da ublaži teške jade
Što po grijehu tiše nas.

Dobre žene za njim cvile;
Ali: »Plaćite svoje mile!«
Čuti mogu njegov glas.

I po treći put posrnu,
A jošte se ne utrnu
Svetog Srca vruci plam.

Do gola se svući daje,
Našu holost da okaje,
Našu gizdu i naš sram.

Već je ovdje Kalvarija;
Krista na križ već pribija
Nesmiljeni dušmanin.

Od zemlje se križ uznosti;
A on smjerno Oca prosi:
»Oprosti im grješni čin!«

»Svršeno je!« — Tijelo mili
Na majčino meču krilo ...
Kolika je njena bol.

U grob novi sad će leći,
Dok ne svane danak treći;
S nebom smiri zemsku dol.

Stihovi:
Spiridion Petranović

misu sa svećenikom», a i kod svećenika se stvara mišljenje da misa bez naroda ne vrijedi.

Postoji nešto što možemo nazivati svećeništvo vjernika. No to je Pio XII do u sitnice razlučio: »U čemu je onda svećeništvo vjernika? — Ne prinose žrtvu samo svećenici, nego i vjernici, jer što svećenik obavlja službom svećeništva, to vjernici čine zajedničkim prinosom. I kako veli sv. Robert Belarmin: »Žrtva se prvenstveno prinosi u osobi Kristovoj, i kako taj prinos, koji slijedi pretvorbu, jest neka suglasnost što je čini čitava Crkva u žrtvi Kristovoj, i zajednica je s njime prinosi«. (DS 3851). Jasno je da se tu ne radi o istovrijednom prinosu. Papa je dalje protumačio i temelj tog svećeništva vjernika. Ono se temelji na krštenju. I II. Vatikanski sabor govorio je o tome: »Opće svećeništvo vjernika i ministerijalno ili hijerarhijsko svećeništvo prema se između sebe razlikuju bitno, a ne samo po stupnju, ipak su u međusobnom odnosu!« (LG 10).

Ima još jedno pitanje koje rješava Tridentinski sabor, a odnosi se na civilnu investitu svećenika. I to je pitanje dosta važno iako smo daleko od Tridentinuma: »U zaredovanju biskupa, svećenika i drugih redenika ne traži se pristanak niti naroda, niti bilo kakve civilne vlasti ili auktoriteta, tako da bi bez tog pristanka bilo nevaljalo redenje. Baš protivno, oni koje je ili samo narod birao, ili ih je postavila civilna vlast da vrše svećeničku službu, te oni koji je prisvoje vlastitim nastojanjem, to nisu crkveni službenici!« — »To je ono veli sabor, što o svećeničkom redu valja reći vjernicima!« (DS 1769).

Završene su kateheze o sredstvima mirostii, o sakramentima.

Slijede kateheze o Crkvi.

74. KATEHEZA

Crkva - znak podignut među narodima

II Vatikanski sabor izdao je dogmatsku konstituciju o Crkvi pod imenom »Lumen Gentium — Svetlo naroda« (Dokum: str. 93-193). Nije nam moguće u jednoj katehezi slijediti sav sadržaj tog dokumenta, osobito kad moramo protumačiti neke pojmove. Za osobno i dublje proučavanje Crkve spomenuti dokumenat je potreban. Mi ćemo protumačiti što je crkva, njezinu imensku i stvarnu definiciju, zatim ćemo promotriti pralikove crkve u Starom zavjetu, te konačno uređenje Crkve.

IMENSKA I STVARNA

DEFINICIJA CRKVE — Ne samo u našem jeziku nego i u drugim jezicima riječ »crkva« označuje i zgradu i zajednicu vjernika. Mi ćemo se uglavnom držati ovog drugog značenja, crkve kao zajednice. — Bilo bi lijepe znati što izvorno znači u našem jeziku riječ »crkva«. Prema Akademijinom Rječniku ta se riječ kod nas rabi od 12. stoljeća. Misli se da je riječ bilo grčkog porijekla od riječi »κιριακή« ili od latinske riječi »circus« (usp. AR 1,828). Čini nam se vjerojatnim, da riječ ima vezu sa grčkom riječi. »Kiriakos« naime znači »gospodnj«. Tako »Kiriakos deipnon« znači Gospodnja večera, danas »misak«. Kiriakos nadalje znači i »carske« u smislu gospodnji. (Usp. Zorell LG 748). Možda nije slučajno, što se nekod kod Hrvata govorilo »carkva« — »zarkva« (Usp. Dizlo-

nario Ital-lat-illirico od A. della Belle, str. 206, Dubrovnik 1785.). — Dakle kao i u grčkom govorilo se za kuću Gospodnju: kuća carska, carkva, crkva. U tom smislu riječ crkva bila bi istog značenja kao i riječ »bazilika« = kraljevska. To bi bila imenska definicija crkve. Ili ono što doslovno znači »crkva«. Znači dakle »dom Gospodnj«, ali znači i »narod Gospodnj« i na taj se narod odnosi stvarna odredenica crkve.

Stvarna definicija crkve glasi: **Crkva je zajednica ljudi, koji ispunjavaju iste vjere, i zajedništvom istih sakramenata, pod apostolskim pastirima i njihovim prvakom, tvore kraljevstvo Kristovo na zemlji** (Bellarmin: De eccl. 3, 1). Tim je riječima izrečeno sve što u definiciji valja reći o crkvi. Ona je zajednica ljudi, ne andela; ona je vidljiva zajednica; ti ljudi isto vjeruju, imaju ista sredstva posvećenja; priznaju istu vlast i njoj se pokoravaju. Ova odredenica uključuje sve članove crkve i isključuje sve nečlanove crkve, makar se oni tobože nalazili u crkvi. Negdje je napisao Augustin: Niti su svi u ovčnjaku ovce, niti su svi izvan ovčnjaka vukovi. Želio je reći da postoji stvarno odvajanje od crkve usprkos brojčanoj pripadnosti i postoji stvarno pripajanje usprkos vanjske odijeljenosti. Tu smo se približili definiciji »Božjeg naroda« o kojoj govoriti konstitucija o crkvi: »Jer oni koji vjeruju u Krista, budući da su ponovno rođeni ne iz raspadijivog sjemena, nego iz neraspadijivog po riječi živoga Boga, ne iz tijela, nego iz vode i Duha Svetoga, čine napokon »izabran narod, kraljevsko svećeništvo...« (LG 9). Usput sam spominjemo da nije dakle doista materijalna pripadnost da bi se postalo članom Božjeg naroda, slično kao i kod Izraela po razmišljanju Pavlovu:

svi prava Abrahamova djeca zato što su njegovo potomstvo« (Rim 9,6-7). — Tako smo mi protumačili što je crkva. Ona je zajednica »pozvanih od Oca«. No ta zajednica nije nešto nepredviđeno, improvizirano. Bog je tu zajednicu predviđao i spremao.

MOĆ SLIKE — Konstitucija GL u 6. broju govorci o pralikovima Crkve. Tako je Crkva: ovčnjak, Krist je pastir; Crkva je njiva, Božji vinograd; Krist je vinogradar. — Crkva je Božji grad i nebeski Jeruzalem. Sve su to biblijske slike i pune su sadržaja. Mi ćemo se zadržati na jednoj slici: **Izrael je slika Crkve**. — Mi smo već više puta govorili o predstilkama, o pralikovima. Rekosmo da je Abrahamova žrtva pralik Kristove žrtve, tako sada za Izrael velimo da je pralik Crkve.

Izrael je bio Božja svojina. Sudbina toga naroda puna je dramskih prizora. Od poziva Abrahama i njegova odvajanja od vlastitog naroda; od Jakova i njegovih dvanaest sinova stupova toga izraelskog kraljevstva; od egiptskog ropstva i oslobođenja po Mojsiju, pa onaj zagotoniti put kroz pustinju, put dug svega koju stotinu kilometara, a vremenski ga je valjalo svidati 40 godina; od burne povijesti osvajanja Svetе zemlje, od povijesti pod sucima, knezovima, prorocima i kraljevima; od jednog sužanstva do drugoga Izrael je slika Crkve koja očekuje dolazak Velikoga Boga i spasitelja našega Isusa Krista. Jedva bismo mogli naći koji važniji detalj u tom Izraelu, da nam ne govoriti nešto o budućem kraljevstvu. To novo kraljevstvo gledao je Izaija: »Na svršetu dana dogodit će se, da bude utvrđena gora s kućom Gospodnjom kao glavica gorama, uzvišena iznad visina. — Tada će grnuti k njoj svi narodi. Mno-

gi će narodi ići tamo i govoriti: »Dodite, da idemo na goru Gospodnju, u kuću Boga Jakovljeval Neka nas on uči svojim putovima. Mi hoćemo hoditi stazama njegovim!« — Jer nauka izlazi iz Siona i riječ Gospodnja iz Jeruzalema. (Iz 2,2-3).

UREĐENJE CRKVE — U 29. katehezi mi smo govorili o Petru i njihovim nasljednicima. Dobre bi bilo ponoviti onu katehezu. Ovdje ćemo naglasiti još jedan momenat u upravi i strukturi Crkve. Crkva je po svojoj biti uredena monarhijski. Sva vlast je usredotočena u jednoj ruci, u Petru i njegovim nasljednicima. No ta vlast jest hijerarhijski raspoređena. Glava Crkve jest Krist; njegov namjesnik na zemlji jest Petar i njegovi nasljednici; Dvanaestoricu apostola naslijedili su biskupi; tada dolaze na red oni kojih ima u upravi najviše, a to su svećenici; zatim dolaze đakoni i najzad vjernici. Taj hijerarhijski, po stupnjevima raspored, služi kao raspored građe u constituciji o Crkvi »Lumen gentium« (LG 18-38). Napominjem to zato jer se neki pozivaju na koncil kao da od njega potječe »horizontalno poimanje Crkve«, a ne »piramidalno« kako smo ga izložili. Horizontalno bi znacilo ovdje, da vlast u crkvi potječe od horizontalne, od puka, koji tu vlast daje nekima. Mi tvrdimo protivno: vlast u Crkvi dolazi od Krista, preko Petra na biskupe, preko biskupa na svećenike, preko svećenika na narod. Tu se vlast spušta i širi kao u nekoj piramidi. I zato piramidalno shvaćanje vlasti. To nije nauka samo II Vatikanskog sabora. To je nauka i Tridentinska i svih koncila skupa.

Dakle o Crkvi smo rekli nešto, ali izdaleka ono što bi trebalo. Nešto od toga reći ćemo i u narednim poukama.

75. KATEHEZA

Crkva u vremenu

Kao povijesna pojava Crkva je predmet mnogih istraživanja i studija. Već njenja prisutnost u povijesti čovečanstva kroz gotovo 2.000 godina čini je najzapuženijom zajednicom. Koju je opet ulogu ona učinila kao odgojiteljica zapadnog svijeta piše povjesnica svakog naroda na svojim prvim stranicama. Bilo bi preuzetno da o toj starodnevnoj i vjekovnoj zajednici donosimo neke površne sudove, poslužit ćemo se stoga razmišljanjima drugih, u prvom redu onih koji su Crkvu gledali ne kao društvenu zajednicu u prvom redu, nego su je promatrali u dimenzijama vječnosti.

OTAJSTVENO

TIJELO KRISTOVO — Crkva gledana u sebi savršen je organizam. To je dobro zamjetlo Pavao: »Kao što naime u jednom tijelu imamo mnogo udova, a svi udovi nemaju iste službe, tako smo i mi, mnogi, jedno tijelo u Kristu, a s obzirom na pojedine udovi jedan drugomu.« (Rim 12,4) — 29. lipnja 1943. izdao je papa Pio XII encikliku o crkvi pod naslovom »Otajstveno tijelo — Mystici corporis«. Crkva je jedan savršeni organizam. I kao što se u prirodi tijelo ne sastoji od bilo kojih dijelova, nego od organa, tako i Crkva. I ona je u prvom redu organizam i sastoji se od dijelova koji teži organizam sačinjavaju i u kojima ona živi. — Nije organizam crkve sastavljen od same hijerarhije, ali se ne sastoji niti od samih karizmatika, kojih doduše nikad nije manjkalo u Crkvi, niti će manjkati. Članovi su Crkve u prvom redu svi oni koji su kršteni i koji

po vjeri ispovijedaju istu nadu. Članovi crkve nisu samo oni koji su sveti, nego se Crkva sastoji i od grješnika koji kroz život trebaju stići do časa svog obraćanja. — Za Crkvu velimo da je otajstveno tijelo Kristovo. Ne samo zato što je Krist glava Crkve, nego i zato što on po svojim nadnaravnim počelima nosi život crkve. Duša tog tijela jest Duh Sveti, a naziva se Crkva otajstvenim tijelom ne samo zato da bi se razlikovala od fizičkog tijela Kristova, nego i zato što stanje jedinstva u tom tijelu ipak dozvoljava punu osobnost članova; a i riječju »mističane naznačuje se onaj viši red u kojem zapravo živi Crkva. Nije to ni fizički red, a niti je samo čudoredan red gdje bi zajednički cilj diktirao jedinstvo. (DS 3800-3822).

DVIJE ZASTAVE — Među drugim razmatranjima u svojim duhovnim vježbama predlaže sv. Ignacije razmišljanje o Dva barjaka. Tu je zahvaćena i naglašena sva dinamičnost Kristova kraljevstva, ali i sva dinamičnost i aktivnost Lucifera i njegova kraljevstva. Ignacije nas zove da gledamo Krista i Lucifera. Svaki od tih voda zove k sebi ljudi da bi ih okupio pod svoj barjak. Sastajalište Kristovih pristaša jest Jeruzalem, sveti grad; a mjesto okupljanja Luciferovih pristaša jest Babilon, grad pometnje. — Međudjelacija ima dva dijela. U prvom motrimo sotonom, njegovu strategiju i zavodenje, u drugom dijelu gledamo Krista i njegove metode osvajanja.

Na babilonskom polju, na gorućem prijestolju, ovijen dimom sjedi princ bezbožnika. Njegova je pojava odurna; iz lica mu sijevaju munje. Lucifer drži govor. Goni demone da škode ljudima. Neka idu, govori im, po čitavom svijetu; ne smiju mimoći ni jedan grad, ni

jeden sloj ljudi, nikoga ne smiju ostaviti na miru. Lucifer nagoni svoje, da škodi ljudima. Procedura je uviјek ista: slatka obećanja, u potaji su zapravo zamke, a na kraju lanci i tiranija. — Ljudi valja nagoniti na oholost, jer je to put do svih opažina. (Thes 140—142).

Nakon razmatranja o Luciferu i njegovim varkanama vodi nas Ignacije na promatranje Krista Gospodina. Njega je smjestio na dražesno polje pokraj Jeruzalema. On stoji među svojima, jednostavan, pristupačan i mil. On zove apostole i učenike; žalje ih u svijet, svim ljudima, svakom staležu, kako bi svima donio nauku spasenja. Ta je nauka naoko teška, ali donosi blagoslov. Prvo što njegovi pristaši moraju uočiti jest prolaznost dobara ovoga svijeta. Prvi savjet jest neravezanost, siromaštvo; sve protivno od onoga što je govorio sotona. — To razmatranje ima tu svrhu da nas oduševi za naslijedovanje Kristovo. Ovdje je nama poslužilo kao slika dinamičnog Kristova kraljevstva. Ujedno smo upozorenji, da osim Krista o nama misli još netko drugi, ali zato da nas upropasti. »Budite trijezni i bđite, govori nam Petar; vaš protivnik, davao, obilazi kao ričući lav tražeći koga da poždere! Oduprite mu se čvrsti u vjeri...« (1Petr 5,8)

Tako je crkva prisutna u povijesti i među nama kao otajstveno tijelo Kristovo i kao živi borbeni organizam. Pozna ona svoje vedre dane jednako kao i časove kušnje, ali ona ide naprijed, vječni suputnik svih generacija. Jedina ona ima jamstvo da će doživjeti svršetak svega.

Crkveni sabori

Mi smo svi suvremenici II Vatikanskog sabora. O njemu ćemo imati iduću katehezu. Za taj koncil velimo da je XII Vatikanski i da je »XXI« ekumenski, opći. Za života Crkve bilo je mnoštvo pokrajinskih sabora, a među većim saborima, priznat je dvadeset jedan kao opći, ekumenski. Prvi sabor kojeg ne računamo u ovaj niz jest apostolski sabor u Jeruzalemu (Dj 15,4). Bio je taj sabor od izuzetne važnosti, jer se na njemu Crkva odrekla nacionalne židovske uskogrudnosti: »Bráćo, vi zname, da je Bog već u prvo vrijeme učinio izbor u vašem krugu, da bi pogani iz mojih usta čuli riječ Veselje vesti i prigrili vjeru. I Bog koji poznaće srca pružio je svjedočanstvo u prilog njima tim što im je dao Duha Svetoga kao i nama... Uostalom, mi vjerujemo da smo spašeni, jednakako kao i oni, milošu Gospodina Isusak (Dj 15, 7-11). Bio je to govor Petrov. Kako se kasnije Crkva proširila po čitavom poznatom svijetu, nastala su i različita pitanja koja je trebalo zajednički pretresti. To je osobito bilo potrebno kad se radiло o važnim pitanjima objave. Evo tih koncila redom:

I ekumenski

NICEJSKI KONCIL I — Niceja je grad u maloazijskoj pokrajini Bitiniji. Sabor je trajao od 19. lipnja do 25. kolovoza 325. godine. Prisutno je bilo 318 otaca; sazvac ga je car Konstantin Veliki. Sabor je oudio Arijevu nauku. Najvažniji akt sabora jest »Nicejsko vjerovanje«, jedna od najpoznatijih crkvenih definicija. (DS 125-126).

II opći sabor:

I CARIGRADSKI — Istočna prijestolnica, grad na Bosporu, Konstantinopol vodio je sve do raskola riječ u Crkvi. Prvih osam općih sabora sastalo se bilo u Carigradu, bilo u gradovima nedaleko Carigrada. Na saboru je bilo prisutnih 150 otaca, a **trajao je od svibnja do 30. lipnja 381.** Sabor je definirao božanstvo Duha Svetoga. Pripisuje mu se formula vjerovalja »Nicejskocarigradska« što ga recitamo kod svete Mise. (DS 150-151).

III opći sabor:

EFEŠKI SABOR — Efez jest grad u Maloj Aziji, nedaleko od obale Egejskog mora. Sabor je trajao od **22. lipnja do rujna 431. god.** Sazvac ga je car Teodozije II., da se razšiři nauka s nestorijevcima i pelagijancima. Obzirom na Nestoriju na saboru su se podijelila mišljenja. Tako su posebice zasijedali Cirilijanci i Istočnjaci. Kod Ciriljanaca čitalo se pismo sv. Cirila Aleksandrijskog Nestoriju, točnije: drugo od tri pisma. Tom pismu prisluheno je 12 anatematizama, koji su postali glasoviti jer predstavljaju definiciju Crkve o utjelovljenju, o hipostatskoj uniji. Značajan je prvi anatematizam u kojem je definicija »Bogorodice« — Bogomajčinstva. Tako je sabor definirao stav prema Nestoriju i Pelagiju. (DS 250-268).

IV opći sabor:

KALCEDONSKI SABOR — Kalcedona je grad nasuprot Konstantinopola, u Maloj Aziji. Bilo je to sijelo biskupije i postalo je glasovito zbog sabora koji se održao od **8. listopada do početka studenoga 451.** Sabor je sazvac car Marcijan. Uredio se stav prema monofizitima, onima koji su naučavali da u Kristu postoji samo

jedna narav. Sabor je definirao nauku o dvjema naravima u Kristu (DS 300-303).

V opći sabor:

II CARIGRADSKI: od 5. svibnja do 2. lipnja 553. Sazvac ga je car Justinijan. Anatematizmi »de tribus capitalis« (DS 421-438).

VI opći sabor:

CARIGRADSKI III — Sazvan od cara održavao se od 7. studenog 680. do 16 rujna 681. Oudio je monotelete i papu Honorij I. Monotelete su naučavali da je u Kristu bila Jedina volja. Mi smo to već tumaćili, kako su u Kristu ljudska i božanska narav i prema tome ljudska i božanska volja. Što se tiče pape Honorija i njegova mišljenja da je u Kristu jedna volja, valja reći, da papa nije ništa definirao, a niti je jasno iznio svoje mišljenje da bi ga se moglo osuditi; (cf: DS 488; Kirch 1084, 1087), gdje je jasno da koncil prigovara papu što nije osudio heretike kako bi dolikovalo »apostolskom autoritetu«. — Kako se sabor održavao u tajništvu carske palače koja se nazivala »Trullo«, taj sabor se naziva »Trulski sabor«. (DS 550-559).

VII opći sabor:

NICEJSKI II — od 24 rujna do 23. listopada 787. — Radio je o štovanju svetih slika. Sabor je naime ustao protiv manje uništavanja svetih slika i kipova, i što je bilo još najsmješnije htjelo se to barbarstvo uništavanja i dogmatski opravdati (DS 600-609).

VIII opći sabor:

CARIGRADSKI IV — trajao od 5 listopada 869. do 28. veljače 870. Sabor je sazvac da promo-

tri Focijev slučaj. Raspravljalio se o crkvenoj predaji i vjeri; o štovanju slike; o jedincatosti ljudske duše; o neovisnosti crkvene uprave; o primatu Rimskog biskupa među patrijarhijskim sjedištima. (DS 650-664). To je ujedno i zadnji sabor na Istoku. Crkvena aktivnost prelazi u stari Rim i Zapad.

IX opći sabor:

LATERANSKI I — trajao je od 18. do 27. ožujka (6. IV?) 1123. — Izdao je zakone protiv laičke investiture i za obnovu klera. (DS 710-712).

X opći sabor:

LATERANSKI II — počeo 4. travnja 1139. (Raspravlja se o priznavanju njegove općenitosti). — (DS 715-718) (Napominjem za one koji ne znaju, da je Lateran u Rimu. Lateranska palača i Lateranska bazilika jest nekadašnje sjedište papina u Rimu. Ime Lateran dolazi od nekadašnje rimske obitelji Laterani).

XI opći sabor:

LATERANSKI III — trajao od 5. do 19. ožujka 1179. (DS 751). Akta koncila nedostaju.

XII opći sabor:

LATERANSKI IV — trajao od 11. do 30. studenoga 1215. Najsjajniji zapadni koncil srednjega vijeka. Raspravlja o oslobođenju Svetе zemlje; o obnovi Crkve, te protiv Albigenza i Bogumila. (DS 800-820).

XIII opći sabor:

LIONSKI I — trajao od 28. travnja do 17. srpnja 1245. Sabor je bio sazvac protiv cara Fridrika II; protiv Saracena i za osvajanje Svetе

zemlje. (Dogmatskih poučaka nije bilo) — (DS 830-839).

XIV opći sabor:

LIONSKI II — od 7. svibnja do 17. lipnja 1274. — Dekret o ishodenju Duha Svetoga, Grči su naime prigovarali Zapadu da dozvoljava dva počela ishodenja Duha Svetoga. Ispovijest vjere Mihajla Paleologa (DS 850-861).

XV opći sabor:

VIJENSKI sabor, Francuska — od 16. listopada 1311. do 6. svibnja 1312. — Nedostaju akta sabora. Ostali su tragovi samo u fragmentima. Sabor je donio odluku o Templarima koje valja ukinuti; pružanje pomoći Svetoj zemlji; i reforma Crkve, osobito prosjačkih redova. (DS 891-908).

XVI opći sabor:

Sabor u KONSTANZI (Konstanz am Bodensee) — trajao od 5. prosinca 1414. do 22. travnja 1418. — Sabor je nagovorio papu Grguru XII da se odrekne papinstva. Skinuo je lažne pape Ivana XXIII i Benedikta XIII i izabrao papu Martina V. (DS 1151-1290).

XVII opći sabor:

FIRENTINSKI — Firenca, 26. veljače 1439. do kolovoza 1445. — To je Sabor ujedinjenja s Istočnom: Dekret za Grke i Armence. Tu je osobito važna Instrukcija o sakramentima. I dekret za Jakobite. (DS 1300-1353).

XVIII opći sabor:

LATERANSKI — trajao od 3. svibnja 1512. do 16. ožujka 1517. — Borba i sredivanje plitanja s Galikancima; pomirenje francus-

kog kralja Ljudevita XII sa Svetom stolicom. Ukipanje »pragmatične sankcije« (DS 1440-1449).

XIX opći sabor:

TRIDENTINSKI SABOR — trajao od 13. prosinca 1545. do 4. prosinca 1563. — (Trident, Trent, danas Trento, grad u sjevernoj Italiji). Zbog nesretnih političkih prilika, te zbog otpora kršćanskoj obnovi, Tridentinski sabor je nekoliko puta prekidan. Kroz duge teškoće koje su ga pratile zasluzio je ime najsjajnijeg i najplodnijeg dotadašnjeg koncila. Sazvao ga je Pavao III, papa, na poziv cara Karla V. Sabor je trebao biti otvoren 15. ožujka 1545. no otvoren je 13. prosinca iste godine. U njemu razlikujemo 4 odsjeka.

1. odsjek: Prvo do osmog zasjedanja. Prosinac 1545. do ožujka 1547. Donešeni su dekreti o Svetom pismu i crkvenoj predaji; o istočnom grljehu; o opravdanju; o sakramentima općenito, te o krštenju i potvrđi.

2. odsjek: Koncil se nastavlja u Bologni: Diskusije o sakramentu ispovijedi i posljednjoj pomasti, svećeničkom redu i ženidbi. Tu su bila deveto i deseto zasjedanje od ožujka 1547. do rujna 1549.

3. odsjek: Jedanaesto do šesnaestog zasjedanja opet u Tridentu. Svibanj 1551. do travnja 1552. — Donešeni su dekreti o euharistiji.

4. odsjek: Sedamnaesto do dvadesetpetog zasjedanja u Tridentu od siječnja 1562. do prosinca 1563. — Važniji dekreti su o primanju euharistije, o svetoj Misi, o sakramentu sv. reda; dekret o ženidbi. O čistilištu, štovanju svetaca, o svetim slikama, o oprostima. Pio IV potvrdio je sve dekrete Tridentinskog sabora bulom »Benedictus Deus« 26. siječnja, 1564. (DS 1500-1835).

XX opći sabor:

Prvi VATIKANSKI — od 8. prosinca 1869. do 20. listopada 1870. — Koncil je sazvao Pio IX da bi doskočio potrebama Crkve koja je puno trpjela od zla. Koncil je sazan za jubilejsku godinu smrti prvaka apostolskog. Radio je i o disciplini Crkve, ali mu je glavna stvar bila dogmatska: Razlaganje vjere protiv zabluda racionalizma te nauka o Crkvi. Sabor je

definirao papinu nepogrešivost, koja se odnosi na javno i službeno naučavanje Crkve u stvarima vjere i morala kad on kao namjesnik Kristov naučava *ex cathedra*. Oko te definicije bilo je bure; Crkva je od te definicije imala samo puno koristi. (DS 3000-3075).

I prvi Vatikanski i Tridentinski sabor bili su od izuzetne važnosti za obnovu i život Crkve. Njihova je osobita zasluga što su u definiranju objave bili jasni.

Mladež Azije

*Da azijska mladež postane svjesna svoje odgovornosti i u Evanđelju traži rješenje velikih problema.
(Mis. nakana AM za TRAVANJ 1973.)*

AZIJA KONTINENT MLADOSTI

Mladi današnjice svijet su sutrašnjice, tj. oni koji će u skoroj budućnosti nositi glavni teret odgovornosti na svim područjima ljudskoga života. To vrijedi i za mladež najvećeg kontinenta našega planeta. Azija zauzima petinu površine zemaljske kugle, a njezino pučanstvo čak dvije trećine ljudskoga roda. Evropa je bio loški vrlo slaba i zato sporo raste. G. 1970. imala je 467 milijuna stanovnika, od kojih je 25% ispod 15 godina, a statistike predviđaju da će g. 1985. imati 515 milijuna. Azija je pak vrlo mlada i njezino stanovništvo raste munjevitom brzinom. Danas broji 2 milijarde i 57 milijuna stanovnika, od kojih je 40% ispod 15 godina, a g. 1985. predviđa se da će Azija imati 2 milijarde i 874 milijuna. Nećemo se prepirati da li će se to

predviđanje točno ispuniti? Jedno je ipak sigurno da će, naime, za 15 godina stanovništvo Azije brojem daleko nadvisivati stanovništvo Evrope. I jednoga dana to bi se more koje naglo raste moglo preliti daleko preko svojih obala. Zato moliti se za mlade azijskoga kontinenta znači moliti se za svijet sutrašnjice.

PROBLEMI PRED KOJIMA STOJE MLADI AZIJE

Isusovac o. Josip Neuner, vrlo dobar poznavalac azijskih prilika, tvrdi da se i Azija nalazi u stanju krize i da je njome duboko zahvaćena i njezina mladež. I tako su se u zadnjih 25 godina dogodile takve promjene kakvih nije bilo kroz 300—400 godina. Tisućgodišnja nepromijenjena povijest počela se mijenjati strahovitom brzinom. Kineska mladež od-

gaja se u marksističkom i maoističkom duhu. Mladi Japana i Izraela susreću se s istim problemima kao i mladi razvijenih zapadnih zemalja. Mladi nerazvijenih zemalja nose opet svoje specijalne probleme. Oni vide kako jaz između bogatih i siromašnih zemalja umjesto da se smanjuje postaje sve dublji. A to opet stvara sve veću opasnost po svjetski mir. Ako se gorući problemi nerazvijenosti velikog dijela azijskog kontinenta ne riješe uz pomoć razvijenih m.rnium putem, rješavati će se nasiljem.

KRŠĆANSKA MLADEŽ AZIJE

Ona je u Aziji, doduše, u manjini, no zanima nas ipak i njezino držanje. Ona je vrlo raspoložena da izgrađuje jedan novi, bolji svijet. No svjesna je da se to ne može činiti jednostavnom promjenom postojećih struktura ili povećanom proizvodnjom. Potrebno je da se promijeni i pojam o čovjeku, o njegovu dostojanstvu koji je treba uspostaviti u punini. Čovjek mora postati središte svih projekata i planova. Problemi su prešli iz čisto materijalnoga područja prema čovjeku, a to znači da sa svakim čovjekom treba postupati njega dostojno.

I tu mladi kršćani Azije susreću Isusa Krista. On sam uspostavio je dostojanstvo čovjeka koje je čovjek primio od Boga iznad svih struktura koje je sam stvorio. Sve ustanove ljudske i božanske imaju jedan cilj: pomoći ljudima da savršenije postaju ljudi. Zato je i Isus prekr-

šio subotu, jer je i ona zbog čovjeka, a ne obratno. Čovjek je predmet Božje nepromjenjive ljubavi i njegov udes prelazi graniče vremena i prostora. I samo je Krist označio čovjeku kako da se oslobodi od nutarnjih sukoba i od nesigurnosti, i jedini je On zatrao put njegove potpune afirmacije, da bude potpuno slobodan od svih otudenja kako u sebi same tako i u društvu.

Zato kršćanska mlađež Azije vidi svoju nadu u Kristu. No to joj nameće dužnost da ponovno otkrije Krista koji je živio u povijesti i koji nastavlja živjeti u evangelijima i da shvati njegovu životvornu prisutnost kojom svakome želi dati život u izobilju. Krist nije oslobodio čovjeka samo od grijeha u strogom smislu, također od sebičnosti, formalističkih struktura i svake vrste nepravde. On je čovjeku darovao osjećaj nutarnje slobode i oslobodio ga od bližnjega odnosom prave ljubavi prema bližnjemu. Pravo shvaćena kršćanska duhovnost mora biti stvaralaška, angažirana, borbeno za duhovno, moralno i vremenito dobro čovjeka.

ZAKLJUČAK

Kako pak velike istočnačke religije jedva da imaju neku društvenu nauku koja bi mogla zadovoljiti današnjim težnjama azijskih naroda, te težnje zadovoljiti će prvi onaj koji im bude donio pravu društvenu nauku. Hoće li to biti prva Crkva ili netko drugi? — Ako ne bude Crkva, onda će to, sigurno, biti netko drugi. Ako kao kršćani vjerujemo i pri-

hvaćamo društvenu nauku Crkve, koja je izvedena iz Evandelja, ako vjerujemo da ta nauka donosi čovjeku pravo oslobodenje i sve ono za čim teži njegovo biće, onda nam, doista, mora biti stalo da ona zahvati one koji će biti svijet sutrašnjice, a to su mladi Azije, kako nam jasno govore statistike koje smo naveli. Nakana, doista, vrijedna žarke molitve. I dok ovaj

mjesec slavimo velike tajne našega otkupljenja koje je Krist izvršio svojom mukom, smrću i uskrsnućem, onda naše slavljenje neka se pretvori u žarki vapaj da Krist zavlada i mladima velikog azijskog kontinenta koji će sutra krojiti sudbinu ne samo svoju već i ostalog svijeta.

Josip ANTOLOVIĆ, D. I.

MISIJE

Juraj Gusić

DOKTRINALNI APOSTOLSKI ODGOJ

Nekoć je mogao biti dobar i veoma koristan misionar onaj koji je uz svoju svećeničku ili redovničku izobrazbu posjedovao za misionarsko zvanje potrebne kreposti, prilično čvrsto zdravlje i mnogo ljubavi prema dušama. Danas se uz sve to traži i posebna, specifično misionarska izobrazba. I to vrijedi jednak za misionare svećenike kao i za misionare redovničku braću pomoćnike i misionare redovnice i za misionare i misionarke iz laičkog staleža. Danas naime i u misijama, kao i u kršćanskim zemljama, odmah od početka treba sav život nastojati prožeti evandeoskim kvascem. Tako po misijama susrećemo posebno one koji se brinu za katoličku formaciju mlađeži, za temeljitu vjersku pripravu na brak, te onda posebne ustanove za škole osnovne i srednje i više, posebne komisije za tisk i film i televiziju, i još za toliko drugih područja ljudskog života i djelovanja. Crkva želi odmah od početka svakom od tih područja dati izrazito evandeoski značaj.

Stoga treba pripraviti i odgajati što nam je prošli Koncil ostavio o tim stvarima u svome Misijskom Dekretu, kad među ostalim piše:

»Oni koji se budu slali k raznim narodima, neka se kao dobri Kristo-

vi služe hrane 'zasadama vjere i dobre nauke' (1 Tim 4,6), koje će crpsti prvenstveno iz Svetoga pisma proučavajući misterij Krista, kome će biti vjesnici i svjedoci.

Stoga treba pripraviti i odgajati sve misionare: svećenike, braću i sestre, te laike, svakoga prema njegovu stanju, da se ne bi našli nedorasi za zahtjeve budućeg djelovanja. Neka se njihova doktrinalna naobrazba već od samih početaka tako uređuje da obuhvaća i općenitost Crkve i raznolikost naroda. To vrijedi za sve discipline kojima se korisno upućuju da stečnu opće poznавanje naroda, kulturu i religiju. Budućem je misionaru potrebno prije svega da se dade na misiološki studij, tj. da upozna nauku i smjernice Crkve glede misijskog rada; da zna što su putove prošli vjerojesci tijekom vjekova, kao i sadašnje stanje misija i ujedno metode koje se u današnje vrijeme smatraju uspješnijima.

No premda treba sveukupnu ovu izobrazbu prožeti pastoralnom brigom, neka se ipak predavanjima i praktičnim vježbama pruži posebna i dobro sredena apostolska formacija.

Neka bude što veći broj braće i sestara dobro poučen u vještini ka-

tchiziranja i spremlijen da mogne još više surađivati u apostolatu.

Potrebno je također da i oni koji privremeno sudjeluju u misionarskom radu steknu izobrazbu koja će odgovarati njihovu položaju.« (Br. 26)

No Crkva ide još dalje. U prošlim vjekovima mnogi su misionari već shvatili da moraju prodrijeti u dušu i srce naroda kojemu su poslani kao Kristovi vjerovjesnici. Nažalost, to često nisu shvatili oni koji su ih slali u misiju, pa su im pravili mnogo poteškoča. Poznati su primjeri isusovačkih misionara oca Riccija u Kini i oca De Nobilia u Indiji. Zbog neshvaćanja pozadine njihovu su pot hvati bili osuđeni na propast. A danas bismo možda imali i Kinu i Indiju mnogo više osvojenu za Kristovo Evandelje. Trebalо је čekati Drugi vatikanski koncil, da on odredi:

»Sve ove vrste izobrazbe neka se tako upotpune u zemljama u koje će se misionari poslati, da opširnije upoznaju povijest, socijalne strukture i navike naroda; da dobro vide njihov sustav moralnih vrednota i vjerske zapovijedi, kao i najdublje ideje što su ih oni stvorili o Bogu, svijetu i čovjeku prema svojim svim predajama... Osim toga neka budu dostatno upućeni u posebne postoralne potrebe.« (Br. 26)

Crkva se ni time ne zadovoljava. Ona zna da misionari na terenu ne mogu sami dalje studirati, proučavati razne probleme koji se pojavljuju u navještanju Evangeliјa. Stoga Koncil određuje:

»Neka se neki od misionara pripravljaju dubljim studijem na misi-

ološkim institutima ili na drugim fakultetima ili univerzama da uz mognu uspješnije obavljati posebne službe i svojim znanjem biti na pomoć ostalim misionarima kod vršenja misionarskog posla, koji osobito u naše doba donosi toliko poteškoča i mogućnosti. Osim toga veoma je poželjno da regionalne biskupske konferencije imaju pri ruci velik broj takvih stručnjaka i da se obilno služe njihovim znanjem i iskustvom u potrebama svoje službe. Neka bude i takovih koji se savršeno znaju služiti sredstvima tehnike socijalnog komuniciranja.« (Br. 26)

Možda će netko reći, da se to nas običnih vjernika te smjernice Koncila mnogo ne tiču. Ipak nije tako. Crkva iznosi pred sve vjernike sliku potpunog misionara današnjice, da se svi žrtvama i molitvama, a i materijalnim sredstvima zauzmemu da se nadje što više takvih suvremenih misionara, doraslih potrebnama današnjih misija. Kod nas, nažalost, još vlada u velikoj mjeri uvjerenje, da je dosta da netko želi poći u misiju, a drugo da je od sporedne važnosti. No treba znati da čak i državne vlasti pojedinih od tih misijskih krajeva traže određenu specifičnu izobrazbu za one koji žele djelovati tamo.

Crkva najbolje zna zašto postavlja takve zahtjeve na one koji osjećaju da ih Bog zove kao misionare među poganske narode. Imajmo u nju povjerenja i pomozimo joj da uspješnije mogne navještati Radosnu vijest svim ljudima dobre volje nalazili se oni bilo gdje na kugli zemaljskoj.

BENGALIJA

Misionarova podnevna molitva

2. siječnja 1973. na stotu godišnjicu rođenja svete male Terezije, zaštitnice basantske župe i svih misija, otac je Gabrić obilazio udaljena sela svoje misije, mnogo toga doživio i prepatio i nakon toga teško obolio. Sve je to izrazio u ovoj Misionarevoj podnevnoj molitvi:

Isuse moj, sve gori oko mene, a i u meni. Groznica i slabost. Sam samcat sam na ovom Čorabidskom nasipu. Podne je. Zvana ne zvone, no kao da iz dajline čujem jeku »Pozdrava Andeoskog«, jeku mnogih zvona, preko polja i dolina, s malih brdskih crkvica.

»Riječ je tijelom postala« — Pokleknuh. Popodnevna molitva u zajednici s toljim srcima. Tajna Adventa, tajna Tvoje ljubavi.

Slab sam danas. I pokleknuti je bilo teško. Moleći stigh do sela. Naslonjen na zid kolibe ležao je bolestan Habu. On je protestant. S mukom sam se spustio do njegove kolibe. Pomolili smo se zajedno i blagoslovili jedan drugoga: Podnevna molitva.

Isuse, doveo si me do kapelice. I onda sam Iscrpljen pao na hasuru pred Tvojim oltarom. Iscrpljen, no kako sretan. Ti si poslao našeg dobrog katehistu Mihaela s dvije narandže i čašicom mlijeka. Kako je to bilo lijepo od Tebe, Isuse! Sjetio sam se onda one jedne davnje večeri, kad sam ovako bolestan zatjelo narandu i čašu hladne vode. I Ti si danas, i prije nego što sam to mogao zaželjeti, ovaj dar poslao.

I još si mi poslao jedan dar. Na vratima kapelice pojavila se siromašna muslimanska žena. Sklopila je ruke na čelu, duboko se poklonila. S lica joj je odsjevala bol. Muž joj već četiri mjeseca leži bolestan. Moli za blagoslov.

Držeći se Mihaelova ramena prispio sam u kolibu Nur Alia. Posvuda bijeda, i samo bijeda. Podnevna molitva se nastavlja. I uz molitvu suze zahvalnice na blijedom licu Nur Alia. Otro sam ih, Isuse, u Tvoje ime, i s njima se blagoslovio. Blagoslov bolesničkih suza: kako divan blagoslov! I onda sam mu dao dio onog Tvojg dara — jednu narandžu i nešto mlijeka.

Podnevna molitva s Tobom, s Tvojim bolesnicima, završila se kod one male mučenice Terezike. Muči je strašna bolest ospica. Čitavo joj je tijelo tek jedna rana. Oba su oka već odavno izjedena.

Majka je pozva: »Tereziko, Otac je došao!«

»Doe Dišul — Slava Isusu, Oče! — kroz izranjena usta prošaptala je Terezika.

Podnevna se molitva nastavlja. Klijena dršcu dok klečim na hasuri uz Tereziku. No gledajući na tu malu mučenicu, kako bih, mislio na svoje boli? Zajedno molimo. Terezika potiho odgovara.

»Polaganjem mojih ruku i zagovorom Blažene Djevice Marije...« — Čitavo je tijelo bolesnice izjedeno. Pomazao sam je na čelu znakom Tvoga kriza, — na onom istom mjestu gdje sam pred 15 godina kod svetog krštenja utisnuo znak Tvoga spasenja. — I Terezika kao da je uprla zadnje sile svoga bića, zadnji pjev srca i duše:

»Dišu, ami tomake bhalobašil — Isuse, ja Te ljubim!«

Podnevna molitva u sutoru života. I jeka zvona opet kao da dolazi do mene sa svih strana, osobito iz Lisieuxa. Danas je baš stogodišnjica jedne druge Male Terezije, koja je istu molitvu molila i moleći izgorila u plamenu Tvoje ljubavi.

I naklonivši glavu Terezika reče: »Amen!«

Isuse, kako je bila krasna ta podnevna molitva: i na Čorabidskom nasipu, i kod Habua i Nur Alia, kako se je divno završila s »Amenom« životne žrtve male Terezike.

O Učitelju moga srca, daj da goreći podnevnim žarom Tvoje ljubavi tu molitvu mogu uvijek moliti, — moleći gorjeti i goreći vječno je uz Tebe moliti:

Dišu, ami tomake bhalobašil! — Isuse, ja Te ljubim!

Amen, Amen!

Polje rada se proširuje

Početkom ove godine otac je Gabrić poslao na više strana dosta vijesti o svome radu. Među svim tim vijestima svakako nas najviše zanima ono što piše o proširenju svog misionarskog rada na 22 nova sela. Time mu se, izgleda, područje misijskog rada podvostručilo, ako nije postalo još i veće. Evo što on o tome piše.

Dragi prijatelji misija!

Ja sam, hvala Bogu, veoma dobro. Iako je ovde u Basanti puno više posla nego u Morapaju, meni je ovde nekako draže: ove velike rijeke, duga putovanja, poteskoće, uspomene prijašnjih dana — ne-

kako kao da me pomladuju. Pa se eto i Vi svi molite da bih ja veselo i junačka srca mogao naprijed u ovom krasnom radu za Isusa i duše. I da bih mogao pripraviti mnoge među mladićima i djevojkama da nastave ovaj rad. Eto, Bog blagoslovilje našu Basantsku župu. Mnogo se mladića i djevojaka održavalo Isusovu pozivu i dosta ih se pripravlja na svećeničko i redovničko zvanje. Jedan je svećenik, šest ih je u bogosloviji, desetak ih je na višim naukama, petorica su braća, dvadeset i tri su časne sestre.

Puno potičem roditelje da velikodušno žrtvuju svoju djecu za službu Božju. Za to se nikada neće pokajati. Ni oni, a ni Vi u domovini. Cesto na to mislim. Molimo se i žrtvujmo da hisno mogli ostajati dostojni te velike sreće i da bi Isusu mogli dati najdraže. I ponavljam: nećemo se pokajati. Ni sada, ni u vječnosti.

Preuzeo sam 22 nova sela. Baš sam se predvečer vratio s dugog putovanja u maloj urođeničkoj lađici. Na lađici se stanuje, i kuha, i seoska vijeća drže. Mnoga su sela pripravna, pa će sada valjda urediti za pouku i starijih i djece, a i za kapelice, i za tolike druge stvari. (Dobročinitelji imaju priliku da sagrade svojim prilogom koju od kapelica u tim novim selima. Jedna kapelica od blata, pokrivena crijevom, stoji oko 300 do 350 dolara.)

Za Božić su mnogi od njih došli u Basanti da prisustvuju ovdašnjoj slavi. Inače blagdani su za nas teš-

ki dani. Treba sate i sate proborati u isповjedaonici, a valja ići i u razna sela. Baš se čovjek dobro izmori. No dakako, i sreće je na pretek, pa se umor ne osjeti.

Ove godine žetva riže bila je veoma slaba. Država se nadala da ove godine neće trebati kupovati hranu vani, no sada ipak valja je uvoziti iz Amerike, Kanade i Argentine. Vlasti nastoje sve i sva da unaprijede poljodjelstvo. Pšenica je prije bila skoro nepoznata, a

sada iza riže svi nastoje sijati i nju. Ove godine to je međutim sa svim podbacilo, jer skoro tri mjeseca nije bilo ni kapi kiše.

U Božjim smo rukama. Nikada ne smijemo očajavati. Mene dobri ljudi sa svih strana svijeta velikodušno pomažu. Uzvratio vama dobročiniteljima Spasitelj i Nebeska Majka obiljem milosti.

Puno, puno Vas sve pozdravlja i želi obilje milosti odani Vam

O. Ante Gabrić

BOLEST I NOVE BRIGE

Basanti, 12. veljače 1973.

Dragi prijatelji misija!

Ne znam da li Vam je već možda javljeno da su krokodili napokon progutali neretvansku žabu, jer tako dugo nema ni traga ni glasa iz Basantia ...

Eto, i ja sam bio obolio. Nadjanput je došlo nekoliko nevolja, pa me prilično potreslo. Čak je trebalo poći i u krevet. Mislili su i na bolnicu, no za mene je najzdraviji basantski zrak. I evo sada je opet sve dobro, ako ne i bolje, izuzevši dakako tolika pisma na stolu. Sve Vas stoga molim, budite tako dobrí, pa se nemojte previše ljutiti na linog Antu. Bit će da su ga neki već čak i u čistilište postali! Nastojat ću se ja svima javiti. Morate znati, da je sestra Silvina veoma stroga: Naredila mi odmor! A sa časnim sestrama nema šale: valja slušati!

Posla je veoma mnogo. Kako sam već prije javio, preuzeli smo

kojih 22 sela, pa sam skoro neprestadno vani. U pet sela podižemo već kapelice. I u drugima će nas koro trebati početi. Molite se mnogo na ovu nakamu, da bi svi oni mogli ostati vjerni obećanju što su ga dali Isusu.

Prilike su sada ovde mirne. Nova bengalska vlada uistinu je donijela mir. Samo se bojimo za prehranu ovog ogromnog naroda. Ovdje vlada nezapamćena suša. Zadnja kap pala je početkom rujna prošle godine.

Jučer je tu bio preuzvišeni Nadbiskup i podijelio je svetu krizmu. Ujedno je blagoslovio i novo selo »Prionath-Polly«, 25 novih kuća, što smo ih podigli za naše najsiromašnije.

Zora puca ... bit će dana, — pa treba završiti s pismima.

Sve Vas puno pozdravlja, zahvaljujući se na molitvama, žrtvama i darovima i preporučujući Vam se da nas ni ubuduće ne zaboravite, odani Vam u Srcu Božanskom Vaš o. Ante Gabrić

O mom pomoćniku i drugim stvarima

Dragi prijatelji misije!
Prošli sam Vam put ispričao tek nešto o svome pomoćniku. Danas Vam želim progovoriti još nekoliko riječi o njemu, a onda i o nekim drugim stvarima koje će Vas sigurno zanimati.

Dakle, taj moj pomoćnik veoma je snalažljiv čovjek. Bilo je to prije nekoliko mjeseci. Kroz nekoliko dana svaki mi je dan spominjao da bi trebao kupiti cipele, ali da nema za to dosta novaca. Napokon sam mu dao nešto novaca i otpustio ga malo prije s posla da kupi te cipele. Sutradan eto ti njega u novim cipelama. Gledam njega i te cipele, i sam sebi ne vjerujem da li je to istina ili mi se samo čini. Ali bila je prava istina. Znate što je napravio? Kupio je dobre cipele, ali pretijesne. On se međutim snašao. Uzeo je nož i napravio dobrane rupe za palce, tako da su mu palci potpuno virili iz cipela. Pitao sam ga zašto je to napravio, zar mu nije bilo žao novih cipela.. Kaže mi: »Bile su mi jako tijesne, a sad su dobre!« Opet ga pitam: »Pa zašto nisi kupio veće cipele?« Odgovorio mi je da su mu se upravo te svidjele.

Nedavno nam se doklatarila neka mačka u naše skladište za školske potrepštine i tu se nastanila. Ali to joj nije bilo dosta, nego za koji tjedan eto ti i mačića. Pomislim, što će mi to... Stoga kažem svom

pomoćniku, neka obračuna s mačićima, a mačku ćemo odvesti malo dalje.

Prođe dan, dva, tri, a mačići još žive. Pitam ga, zašto nije likvidirao te mačice. A on mi odgovori da ne može to učiniti, jer da bi mu noću dolazili duhovi njihovi i uznenirivali ga. Pokušao sam mu rastumačiti da mačići nemaju duše. No on ostaje kod svoga. Onda mu rečem: »Ako mačka ima dušu, onda ona vrijedi isto toliko koliko i ti, a ti isto toliko koliko i mačka.« Nije s tim tumačenjem bio zadovoljan i zašutio je. Bilo je tu i drugih radnika, koji su isto tako mislili kao i moj pomoćnik. Stoga ih upitam: »Kako to, da se mače ne smije ubiti, a čovjeka smije?« — Tu se naime često događaju razbojstva i umorstva! — »Da li vjerujete da čovjek ima neumrnu dušu?« Svi su odgovorili složno, da vjeruju. Tad sam im rekao, neka nekoliko dana razmišljaju o čovjeku i mačićima. Ja sam međutim pokupio mačiće, stavlju ih u vreću i bacio u vodu. Za nekoliko časaka bili su gotovi. Tada rečem tim svojim radnicima: »Svaki na svoj posao i razmišljajte o čovjeku i mačićima!«

To je koristilo. Čuo sam ih kako međusobno govore: »Čovjeka se smije ubiti, a mačice ne, to nije dobro, to nije dobro!«

Sutradan kažu mi: »Brate, vi imate pravo. Mi smo razmišljali i

đ. brat Benedikt Fostač, misionar u Zambiji

vo prije tri tjedna išao sam tam. Sa mnom su bili učitelji. Pitao sam ih, da li vidaju lavove. Rekoše mi: »Ne tako često, jer ne dolaze blizu škole, ali svako jutro slušamo njihovu riku.«

Kad smo istovarili brašno i druge stvari, rekoše mi da pričekam dok mi spremi nešto za jelo. Zahvalio sam im se i odgovorio sam im da imam nešto sa sobom pa da će se zaustaviti u šumi. Tu će u hladu rashladiti malo mašinu, a i sam se odmoriti. No oni me odvráčaju od tog mog nauma: »Sada ste sam i stoga nemojte u šumi nikako stati, jer ima lavova!« Odgovorio sam im da će biti oprezan. I pošao sam na put. Nakon pet do šest kilometara naišao sam na oveće drvo kraj puta. Pod njim je bila lijepa hladovina. Tu sam se zaustavio. Cijeli sam se sat odmarao, okrijepio se, rashladio mašinu, a da me lavovi ipak nisu uznenirivali. Nastavio sam put. Na nekoliko mješta srne su bježale preko puta, a to bi mogao biti znak da ih je lav uznenirio. Hvala Bogu, ja sam oko sedam sati navečer stigao kući u Lusaku.

Nekoliko riječi i o slonovima. Mnogo se govori kako su slonovi opasni i kako neoprezni ljudi od njih stradaju. Prije dva mjeseca jedan je čovjek dobro uranio i uputio se od naše škole u Ćikavetu prema Lusaki. Do glavne je ceste trebao pješačiti kojih 28 kilometara, i to sve kroz grmlje. Na tom putu slon mu se nađe iza leđa, pogradi ga svojom surgom, baci ga na zemlju i htjede ga masirati svojim nogama. Čovjeka je međutim poslužila sreća da se našao kraj o-

većeg potoka. On se skotrlja u taj potok i onda potokom pobegne.

Pred slonom uvijek treba trčati ili užbrdo ili nizbrdo, jer njemu to ne uspijeva. No ako se s njim sretnes u ravnici, sve je propalo.

Ide li čovjek autom i sretni li slonove, onda nema druge nego što prije treba stati, iskočiti iz auta, bježati iz auta i sakriti se.

Nalazim se u istoj kući s misionarom koji je 18 godina živio u grmlju, to znači daleko od grada i prometa. On pripovijeda, kako je jednom išao autom kroz grmlje. I za jednog zavoga eto na putu sloboda. Misionar naglo zaustavi auto, iskoči iz njega i poče bježati da se sakrije pred slonom. Ipak se još okrene da vidi da li je son već blizu njega. A kad tamo, slon je bježao od njega, a on od slona. Napo-

kon se obo ta junačka srca smiriše i svaki je od njih mirno nastavio svoj put.

Ja se još nisam suočio sa slonom. Ipak se jednom taj gorostas prošetao ispred mog auta, ali u udaljenosti od kojih 300 koraka. Ne znam da li me je vido ili čuo, jer se nije ni okrenuo ni repom mahnuo. Dostojanstveno je ušao u svoje grmlje, i tu je nestao.

Eto toliko za danas. Nastojat će se javiti prvom zgodom. A Vas molim da nas misionare ne zaboravite u svojim molitvama da nas Gospodin i njegov sveti anđeo čuva na svima našim putovima.

Neka Vas u svemu prati Božji blagoslov.
Odani Vam u Kristu
Br. Benedikt Fostač, Dl

Iz života Crkve

PAPA ZA OBNOVU VIJETNAMA

Pred više od 200 novinara iz 50 raznih narodnosti pozdravio je Papa s velikim zadovoljstvom potpisivanje ugovora o miru u Vijetnamu. Novinari su govor popratili snažnim pljeskom.

Izrekavši priznanje onima koji su pri-donijeli svršetku toga strašnog ratnog sukoba, Papa je iznio svoju zabrinutost za udovice, siročad, beskućnike, za one koji su ostali bez roditelja, za ranjenike, invalide, izbjeglice i stromahe. Pozvao je svjetsku javnost, pojedince i dobrovorne ustanove da pomognu više nego ikada upravo sada Vijetnamu. »Ako je tragična nevolja ovog stanovništva bila tako duga, njegova obnova mora biti to kraća«, rekao je Papa. »Ovoj zemlji ne smije manjkati riže, lijekova, odijela, kuća, škola, cesta, posla, crkava, i svega onoga što mora posjedova-

ti moderna društvena zajednica.«

Na kraju se Papa obratio vijetnamskom narodu: »Da, poslušajte naše riječi, jednostavne, ali srdačne. Pravi se mir zasniva u srcima, a ne u pobjedi oružjem, ni u političkoj samovolji i bahatosti, ne na nekom narodnom ponosu, a ni ravnoteži snage i koristi. Mir se zasniva na ljubavi, braćstvu. Zbog toga moramo sada nastojati da pobudimo i pojačamo našu ljubav, povjerenje, dobrohotnost i strpljivost u našim dušama. Svatko mora najprije stvoriti mir u sebi, da bi ga tako mogao onda uspostaviti i s drugim. Evo vam jedne paradoksalne — neočekivane istine: Ne smijete se osvećivati, već uzajamno praštati. Tako nas uči Isus Krist, a mi vam to samo prenosimo, jer o tome zavisi vaša sreća i vaš mir.«

Govor Papin našao je na snažan odjek u čitavom svijetu, tu su sve novine

svjijeta o njemu pisale s mnogo priznanja i poštovanja.

PAPINSKI GODISNJAK 1973.

Izašao je početkom godine. Iz njega se vidi uz ostalo da od 115 kardinala u g. 1973. četvrtina, tj. tridesetorka njih, ima preko 80 godina, te prema papinskoj odredbi ne može sudjelovati u ovom konklavu za izbor pape.

Zatim: U Crkvi su sada 2172 reziden-cijalna i 1977 naslovnih biskupa. Biskup-skih je konferencija 94, a patrijarhijalnih ili biskupskih Istočnoga obreda 11.

Prošle su godine imenovana 42 biskupa ili nadbiskupa i 80 naslovnih. U isto vrijeme odustalo je od službe zbog zdravlja ili starosti 10 nadbiskupa i 20 biskupa. Umrla su 4 kardinala i 89 biskupa.

Nove diplomatske odnose sa Sv. Stolicom uveli su 4 države: Alžir, Bangla Deš, Sudan i Tunis.

NOVOIMENOVANI KARDINALI PREMA KONTINENTIMA

Od 30 nedavno imenovanih kardinala 2 su iz Afrike, 8 iz Amerike, 2 iz Azije, 15 iz Evrope i 3 iz Oceanije, jedan od njih sa dalekog otočja Samoa, gdje je Papa održao na velikom putovanju na Istok onaj glasoviti poziv svim kršćanima da šalju misionare u sve zemlje svijeta.

BISKUPI SJELI U DACKE KLUPE

Od 23. do 26. siječnja o. g. održan je u Koreji u gradu Seoulu tečaj za biskupe o tomu kako se piše za novine, kako se daju razgovori — intervju na radiju i televiziji. Prisutno je bilo 10 biskupa. Učitelji su im bili urednici, novinari, producenti i govorci na radiju i televiziji, neki sveučilišni profesori. Biskupi su slušali predavanja, ali odmah pred učiteljima davali intervju, kao da tobože stoje pred radio-ili televizijskim odašiljačima. Tako je svaki biskup imao sastaviti članak od 5 minuta i održati ga kao govor pred radnjem. Zatim predavanje o tomu kako se mora držati kod konferencije za tisk. Onda opet odgovarao je svaki biskup na pitanje o temi: »Današnja mladež i vje-ra.«

Onda je svaki biskup stao pred filmsku kameru i odgovarao na pitanje:

»Kako je to biti biskup?« Taj je film prikazan, te je svaki biskup sebe vido i čuo, možda prviput u životu, a profesori su proveli kritiku u kojoj su upozoravali osobito na to koliko je sadržaj i držanje bilo iskreno, uvjerljivo, i koliko je topline izlazilo iz govora.

Biskupi i voditelji seminara izrekli su iskreno priznanje novinarima i stručnjacima u vijanim sredstvima, koji su s oduševljenjem žrtvovali mnogo truda i vremena za pripravu tečaja. A mnogi od njih nisu kršćani.

Nastalo je tako upoznaњe biskupa i voda javnog saopćavanja, te se u neprisiljenom razgovoru razvili srdačni odnosi koji će se i nastaviti.

Na temelju toga iskustva biskupi su odlučili da se od 12. do 16. veljače održi sličan seminar na koji će oni iz svoje biskupije poslati po dvojicu sudionika, svećenika i laika.

POUKA ZA KRŠĆANSTVO U PISMIMA

U godini 1972. krštene su u Južnoj Koreji 402 osobe koje su dobole poticaj i pouku za kršćanstvo uglavnom preko pismama u kojima su se tumačile kršćanske istine.

Trećina onih koji počnu kurz prijeđu 8 stupnjeva i završe ga, a ostali ga prekinu, no znatan ih dio prijeđe na župnu osobnu pouku. Inače oni koji tako po pismima proučavaju kršćanstvo, na koncu prave ispit i dobivaju diplomu, a onda prijeđu u kršćansku zajednicu s kojom žive 6 mjeseci, vrše kršćanske dužnosti i prime krštenje.

G. 1960. bilo je tako krštenih Korejanaca 250, g. 1970. bilo ih je 285, godinu dana kasnije preko 300, a prošle godine rekord od 402 osobe.

60% onih koji slijede tečajeve Jesu iz zabačenih mjesta, bolesnici u bolnicama, oni koji služe vojsku, činovnici koji nemaju mnogo vremena. Ipak 40% takvih tečajaca žive u većim gradovima, gdje bi mogli dobiti pouku, no žele ostati nepoznati dok se ne uvjere o vrijednosti kršćanstva.

72% onih koji su završili kurz i 50% koji su se dalli krstiti Jesu muškarci. U posljednje 3 godine bilo je 50% onih koji su završili kurz između 21. i 30. godine, a onih koji su dobili diplomu 29% ispod 40 godine. Dakle, ne samo stariji nego i mlađi.

Za krštenje nije dovoljno da netko

položi ispit, nego mora doći u vezu sa župnikom te 6 mjeseci aktivno sudjelovati u kršćanskoj zajednici.

Posljednjih godina nema novaca da se za takve tečajeve pravi dovoljna reklama na radiju i televiziji, pa ipak broj tečajeva raste. Čini se da mjesto plaćenih oglasa to vrše u svojoj okolini »zadovoljni pacijenti«, koji su na taj način upoznali kršćanstvo i postali njegovi članovi.

MILOSRDNI SAMARITANCI

Penzionerki je Eleni Sinclair bilo 76 godina, a svaki se dan vozila iz Londona autobusom do jedne postaje gdje je u čekaonici provodila uz šalicu čaja i malo keksa čitav dan da zaboravi svoju osamlijenost i progovori s kćim koju riječ.

Ljudi su je već poznavali, ali nitko nije zalažio u njezine prilike. Sama reče: »Nisam znala kamo bi. U kući

je uvijek tako hladno, a ja nemam nikoga s kćim bi se porazgovorila.«

S njom je u čekaonici više puta progovorila druga penzionerka, Dorothy Botton. Tako je bila ganuta zbog njezine sudbine da je o tom govorila s mužem. Uzeli su je k sebi, kupili joj krevet i briňuli se za nju. Željeli su joj oboje pokazati ljubav i toplinu, koja joj je bila tako potrebna. Muž je rekao: »Mi se i sami moramo zadovoljiti s malim zbog neznatne penzije. Ali da nismo gđi Heleni pritekli u pomoći, ona bi možda još 12 mjeseci provodila dane u autobusnoj čekaonici. Zanimljivo da je »stanodavcima« sniženo za 2000 od socijalne pomoći kad su uzeli »podstanarku«. A činovnik je kod toga izjavio: »Mi smatramo g. Buttona vrlo plemenitim što se zauzeo za staru damu, ali mi smo, nažalost, vezani na propise.«

Ujedno ga molim da mi i nadalje bude u pomoći. — Julka Kovač, Đonji Kraljevac.

— Uime jedne teške bolesnice, čije se zdravstveno stanje znatno poboljšalo, zahvalje m. Klaudiji i Petru Barbariću Sidoniju, muzički pedagog, Zagreb.

— Zahvaljujem m. Klaudiji za pronašak jednog važnog dokumenta. — N. N., Sestine.

— Kate Ciblić iz Trpnja od sveg srca zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na sretno položenim ispitima, na zdravlju i na drugim milostima. Molim i ubuduće njihovu pomoći. — N. N.

— Preporučujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu dva mladića koja se nalaze u opasnosti za dušu i tijelo, da im se smilju i vrate ih žive i zdrave kući. — N. N.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i nebeskoj Majci na udijeljenim milostima mojoj obitelji prošle godine. Neka i sada pomognu meni i mojoj djeci, posebno im preporučam zdravlje svoga sina. — Š. M., Slav. Požega.

— Na uspjeloj operaciji moje kćerke i na drugim milostima hvala Pres-

vetom Srcu Isusovu i Blaženoj Djelici Mariji. I nadalje im preporučujem sebe i svoju obitelj da nam budu u pomoći. — Ljubica Mintaković, Sisak.

— Zahvaljujem Gospi od zdravlja za ozdravljenje svoga sina. Neka nam i nadalje bude u pomoći. — Zlata Ružić, Podr. Podgajci.

— Na primljenoj pomoći u svojoj nevolji zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Fatimskoj i sv. Josipu. Molim ih da mi i nadalje budu milostivi. — Andro Tukša, Novi Marof.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Petru Barbariću na primljenim milostima. — L. M. G., Travnik.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na uspjeloj operaciji od zapletajućeg crijeva. Molim ih za potpuno ozdravljenje. — Magica Levačić, Virje.

— Na uspjeloj operaciji hvala Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj. — Jaga Hrvanjević, Topolje — Dubrovčak.

— Iskrena i duboka hvala svetom Antunu na uslišanoj molitvi i na primljenoj milosti. I nadalje mu se preporučujem. — M. Sch., Njemačka.

— Eva Đurašinović iz Donjih Andrijevaca zahvaljuje se Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Nikoll Taveliću na primljenim milostima, te moli i nadalje njihovu zaštitu.

— Zahvaljujem Gospi od brze pomoći što mi je pomogla u jednoj velikoj kušnji. — S. Ć., Brodski Varoš.

— Od srca se zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svojim zaštitnicima na svim primljenim milostima za dušu i tijelo. I nadalje im se preporučam. — Marta Gabran, Dvoriste, Koraće.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći na brzom ozdravljenju moje kćerke Marije. — Ankica Živković, Privlaka.

— Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. zaštitnicima Josipu i Antunu što su mi djeca prebrodila teške kušnje, kao i na drugim milostima. Neka i nadalje čuvaju i pomažu meni i njima. — J. R.

— Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i Petru Barbariću na svim uslišanim molit-

vama i primljenim milostima. — A. Bogatić, Split.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu i biskupu Langu na svim primljenim milostima. Molim i ubuduće njihovu pomoći. — N. N., Slavonija.

— Zahvaljujem dragoj Gospo Lurdskoj i sv. Judi Tadeju na uslišanoj molbi. — M. Kauzarić, Zagreb.

— Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. — Bogoslava Mogorović, Varaždin.

— Za sve primljene milosti od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, te im i nadalje preporučamo svoju obitelj. — Stipe i Stela Šilić, Eisenstadt, Austrija.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na brojnim milostima, te im i ubuduće preporučam sebe i svoju obitelj. — Manda Popović, Opuzen — Podgradina.

— Od sveg srca zahvaljujem Presv. Sr. cu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i ostalim svojim zaštitnicima te Andelinu Čuvariju što su sačuvali život mog sina i unučad u prometnoj nesreći. I nadalje im preporučam cijelu obitelj u zaštitu. — K. B. Potok, Popovača.

— Presveto Srcu Isusovo i Marijino i sv. Antun pomogli su mome mužu da ozdravi, a i ja sam primila mnogo milosti. Stoga im hvala! — Jelena, Novi Sad.

— Za primljene milosti zahvaljujem Sr. cu Isusovu, Gospu Lurdskoj, sv. Nikoli Taveliću, bl. Maksimilijanu Kolbe, ocu Leopoldu Mandiću i dobrom don Ivanu Škaricu. — Jelica P., Solin.

— Na poboljšaju svoga zdravlja i na svim drugim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu Trsatkoj, sv. Josipu i sv. Ani. I nadalje ih molim da pomažu meni i mojoj obitelji. — M. C., od Zadra.

— Hvala dragoj Gospo od brze pomoći i sv. Antunu Pustinjaču na ozdravljenju naše krave. I ubuduće im se preporučamo za pomoći. — A. N., P.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na uslišanoj molitvi u jednoj teškoj nevolji. I nadalje im preporučam sebe i svoje sinove. — Anka Nebesni, Kakanj.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i

Zahvale

- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Tereziji, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima za sretan povratak svoga sina iz vojske. I nadalje im preporučujem sebe i svog sina da nam budu na pomoći. — Margarita Jerčić, Pramice.
- Jela Jonjić iz Grubina zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu na primljenim milostima, te im se i nadalje preporučuje.
- Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na svim primljenim milostima i ujedno ih molim da mi budu cijeli život u pomoći. — Iva Jonjić, Grubine.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu što mi je po zagovoru služe Božjega Petra Barbarića pomoglo. Uzdam se i nadalje da me neće ostaviti. — Mirko Jonjić Maruklin, Grubine.
- U stiscu kad sam izgubila službene ključeve, o čemu mi je ovisila služba, utekla sam se svetom Antunu i uz njegovu sam ih pomoći našla. Neka mu je srdačna hvala na dobroti.

Marijinu i sv. Maloj Tereziji za ozdravljenje svoga unuka, te im se i nadalje preporučujem da nam budu u pomoći. — Anka Petrović, Podr. Podgajci.

- Na ozdravljenju noge i drugim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te im se preporučujem u daljnju pomoć. — M. F., Našice.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu na pomoći prilikom moje operacije. — Kristina Mirković, Veliki Rat.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Sinjskoj Gospi i sv. Antunu koji su me sačuvali u prometnoj nesreći. I ubuduće neka budu u pomoći meni i mojoj obitelji. — Jela Čikoja, Korača, Duvno.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospri Sinjskoj i sv. Antunu koji su mi ozdravili muža nakon 23 godine bolesti. Ujedno im preporučujem svoja četiri sina i kćer koj se nalaze izvan domovine, kao i najmlađu kćer koja je kod kuće, da ih sve čuvaju od svih opasnosti za dušu i tijelo. Janja Čikoja, Korča, Duvno.
- Preporučujem Božanskom Srcu Isusovu, Blaženoj Gospi, sv. Maloj Tereziji i sv. Antunu sretan porodaj svoje kćeri kao i dobar uspjeh slinu u inozemstvu. — B. M.
- Hvala Presvetom Srcu Isusovu, Gospri Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu na ozdravljenju od veoma teške bolesti živaca. Ne mogu se nadiviti Božjem milosru koje im je iskazalo tu milost. — Dragica Malnar, Selo kod Tršća.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospri Sinjskoj i sv. Antunu na uspjeloj operaciji te im unaprijed preporučam i sebe i svoju obitelj. — Pifa Petrićević, Split.
- Na ozdravljenju svoje noge i na položenom ispitnu svoga sina hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospri Lurdskoj, te sv. Antunu. — N. N., Vinkovci.
- Na poboljšanju zdravlja moje kćeri kojoj je povrijeđena noga zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospri Lurdskoj, ocu Leopoldu i Petru Barbariću te svim svetim zagovornicima. Ujedno ih molim da je posve ozdrave i da mi čitavu obitelj čuvaju. — Klare Tešija, Grbjava-Majković.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću, sv. Roku i sv. Maloj Tereziji na uslijanim molitvama. Neka i ubuduće budu na pomoć meni i mojoj djeći. — Marija R., Kuželj.

— Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospri Lurdskoj, mojim nebeskim zagovornicima, te našem pokojnom kardinalu na primljenim milostima. Molim i nadalje pomoći njihovim zagovorom. Anica Vuković, Slakovci.

— Na sretno položenom ispitnu moje kćeri zahvaljujem sv. Maloj Tereziji i sv. Antu. I dalje se preporučam. S. M. Zenica.

— Zahvaljujem Presv. Trojstvu, što mi je zagovorom Majke Božje, sv. Josipa i naših hrvatskih svetaca i blaženika podijelilo veliku milost u brzom i povoljnom rješenju za stan. V. — Danica Pajnić iz sela Niza, župa Koška, javno se zahvaljuje Božanskom Srcu Isusovu što joj je unuka Snježana ozdravila od teške bolesti poštoto se zavjetovala Presv. Srcu Isusovu.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu te Andelu Ćuvaru koji su me puno puto pomogli u mojim teškim mukama. I dalje im preporučam svoju djecu, unučad i sebe. Marija Filipović, Tomašica.

— Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću na udjeljenim milostima. P. R. Jesenice.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje Hrvatska pokrajina Družba Isusova, 41001 - ZAGREB, pp. 699, Palmotičeva ul. 31. - Odgovorni urednik o. Franjo Sipušić, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. - 1973. Cijena pojedinog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne narudžbe od deset posto primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. - Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotičeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

BR.

5

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

SVIBANJ — 1973. — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarska plaćena u gotovu

Na poledini: Sveta Obitelj od Alberta Dürera

Novom broju

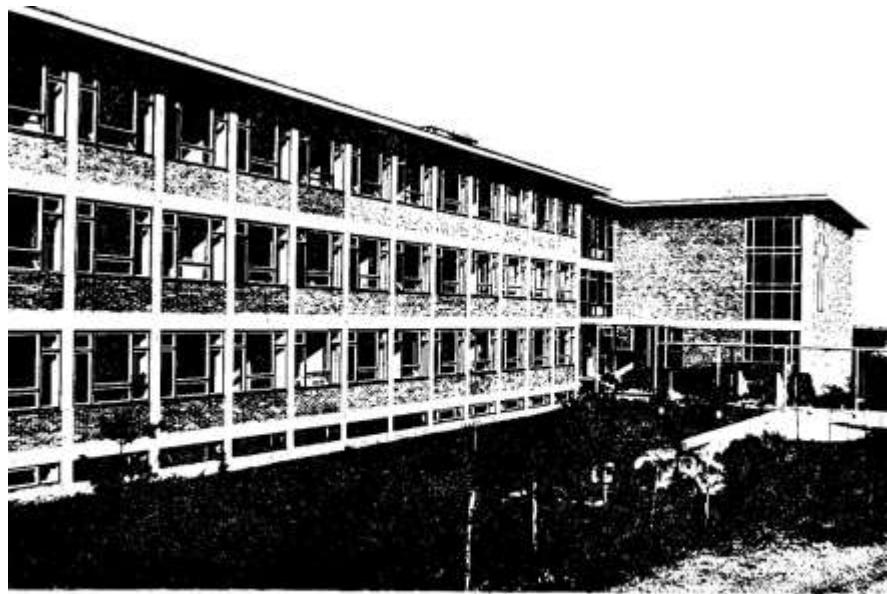
- 188 Dodi i slijedi mel
- 189 Mjesne Crkve i opća Crkva, I. Kukula
- 193 Odgoj srca, J. Gusić
- 199 Svetica naših dana, J. Badalić
- 202 Čovjek, voda, svetac, J. Badalić
- 204 Andele moj, jablane moji! P. Pajić
- 206 Struja života u Bosni, P. Bulat
- 210 Misije, J. Gusić
Uredenje misijske djelatnosti
Poziv meteora
Zahvala i molba časnih sestara
Morali bismo ga svezati lancem
Moramo graditi
- 216 Moja vjera, F. Šipušić
Drugi Vatikanski sabor
Pavao i Augustin
- 221 Župna krava, S. Džalto
- 224 Kina i kršćanstvo, J. Antolović
- 226 Iz života Crkve, J. Badalić
- 231 45 — godišnjica smrti Ivana Merza, I. Arnerić
- 232 Knjige
- 233 Zahvalnice

Stovatelji Majke Božje i časnog služe Božjega oca Leopolda Mandića, da li želite poći na III hodočašće u Herceg novi kroz devet Gospinih svetišta, od 10. do 16. svibnja, ove godine? — Sve o tome nazićete u prošlom broju Glasnika na str. 157.

Svetan Uskrs

UREDNIŠTVO I UPRAVA GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINA ČESTITA SVE TE USKRSNE BLAGDANE SVIM PRET PLATNICIMA, ČITAOCIMA, DOBROČINI TELJIMA I POVJERENICIMA. NEKA NAS MILOST USKRSLOG UČITELJA PO BLAG DANIMA KOJE SLAVIMO PRIPRAVLJA, KAKO BISMO, NAKON SRETNO SVRŠE NE KUŠNJE, POSTIGLI »BOLJE USKRS NUĆE«.

Na naslovnoj stranici: Uskrsl Krist ukazuje se Mariji Magdaleni od J. F. Overbeck-a.

Dodi i slijedi me!

Na nevezanom sastanku mladih jedne župne zajednice poveo se razgovor o duhovnom znanju. Palo je pitanje: »Zašto se danas mladi tako teško odlučuju da stupu u svećenički, odnosno redovnički stalež? Zar je buka samoživog svijeta prodornja od Kristovog poziva DODI I SLIJEDI ME?« Odgovori su bili različiti. Nikto nije izjavio da mladi danas nisu velikodušni i smioni niti da je svijet primamljiviji od Kristova Srca, ali... U živoj raspravi došlo se do zaključka da se današnji mladič osjeća osamljen i nemoćan pred tako presudnim pitanjem. Za tako važnu odluku bio bi mu potreban koji dan mira, u prikladnom ozračju i uz dobre savjetnike, koji bi mu pomogli da slobodno, bez prisiska i obaveze o svemu tome razmišlja, razgovara i da tako dublje upozna sebe, svoje buduće zvanje — koje ne bi moralo biti duhovno, ali ga niti ne isklju-

čuje. Izvjesna sklonost prema duhovnom zvanju nije još znak Božje volje, ali oglušiti se na Njegov poziv, bio bi promašaj, koji peče čitav život.

Stoga će se 23.-25. lipnja održati trodnevni susret dječaka (7. i 8. raz, osnovne škole), koji žele o svom pozivu razmišljati. To će biti svojevrsne duhovne vježbe, dani predavanja, razgovora i molitve, isprepleteni razonodom, igrom i međusobnim upoznavanjem. Dječaci će imati prilike da pobliže upoznaju svećeničko zvanje, posebno zvanje svećenika u Družbi Isusovoj (Isusovci), zatim zvanje tzv. braće pomoćnika, već prema vlastitim sklonostima. Za pobliže informacije i prijavu obratite se najkasnije do 10. lipnja na adresu:

SJEMENIŠTE »AUGUSTIN BEA«
Fratrovac 38, 41000 Zagreb

Nakana AM za
mjesec svibanj 1973.

MJESNE CRKVE I OPĆA CRKVA

Među raznim pitanjima, kojima se II. Vatik. Koncil bavio, nalazimo i pitanje odnosa mjesnih crkava prema Općoj Crkvi, koja je u sebi i u svojoj vanjskoj organizaciji jedinstvena i jedina. Postojale su i prije Koncila »mjesne crkve«, koje su imale odnose prema »Crkvi Matici« — Općoj Crkvi. Nije u tom pogledu bilo nikakvih poteškoća. No poslije Koncila nešto se u tom pogledu ipak promijenilo. Koncil je naime posvetio mnogo pažnje mjesnim crkvama i nastojao, da što više pridonese njihovu razvoju.

Kao što se ljudski organizam sastoji od organskih stanica, tako se Opća Crkva sastoji od mnogih mjesnih crkava. Sto su stanice u organizmu zdravije, to su i poje-

dini organi u boljem stanju te prikladniji da ispune svoj posebni zadatak koji im je u ljudskom organizmu namijenjen, a tim je i cjelokupni organizam zdraviji i jači. Sto su mjesne crkve bolje izgradene u svom unutrašnjem životu i u izvanjskom djelovanju, to će one više pridonijeti unutrašnjoj izgradnji i organiziranom djelovanju biskupije kojoj pripadaju, a tim će i obiljnije pridonijeti jačanju i širenju same Opće Crkve, od koje primaju sav sakralni život i pripadnost Mističnom Tijelu Kristovu (I Kor 12, 27).

Jačanje stanice nužno proizvodi obnovu pojedinih organa i cjelokupnog organizma. Ako u tom području dođe do poremećaja, onda je to znak teškog oboljenja,

koje obično svršava smrću. Može se naime dogoditi, da se u nekim organima stанице prekomjerno umnože i prouzrokuju teške smetnje cjelokupnom organizmu. I u Mističnom Tijelu Crkve može se dogoditi, da se pojedine stанице toga tijela — pojedine mjesne crkve — razvijaju i jačaju u nekoj opoziciji prema biskupiji kojoj pripadaju, a mogu se čak i pojedine biskupije, pa i cijele crkvene pokrajine u tom smislu razvijati na štetu ugleda i jakosti Opće Crkve. U crkvenoj povijesti nailazimo na ovakve slučajevе, koji su katkad završili i narušanjem crkvenog jedinstva.

Tim što je Koncil podigao ugled mjesnim crkvama, pojavilo se i pitanje odnosa mjesnih crkava prema biskupijama, a biskupije prema Općoj Crkvi. Uredjenje ovih odnosa ne bi smjelo dovesti do trzavica, jer je Koncil ostavio netaknuto podređenost župa biskupijama, a biskupija Općoj Crkvi, kojoj je na čelu Sveti Otac kao nasljednik sv. Petra. Ako poteškoće u tim odnosima ipak postoje, onda one ne dolaze radi opravdanih razloga; očito je naime, da župe moraju biti podvrнуте zajedničkom vodstvu biskupije, a sve biskupije svijeta da budu podvrgnute Svetom Ocu i Općim Saborima. Poteškoće dolaze od ljudskih slabosti, koje teže za što većom neovisnošću, ne obazirući se na božanski ustav Crkve, na zajedničko dobro cijele biskupije i Opće Crkve po svijetu.

MJESNE CRKVE U APOSTOLSKIM VREMENIMA

Cesto se danas pozivamo na prve početke kršćanstva, na život i

običaje prvih kršćanskih općina. Od velike je to koristi, ali samo onda, ako to učinimo nepristrasno i iskreno, bez predrasuda, ne tražeći u Pracrkví samo potvrdu za svoje mišljenje, a prešućujući sve ostalo.

Djela Apostolska opisuju nam rođenje prve kršćanske općine u Jeruzalemu (Dj Ap 2, 38-40); govore nam o krvavom progonstvu Jeruzalemske crkve u prvim njenim počecima: »A onoga istoga dana — kad je Stjepan bio kamenovan — nastade veliki progon Crkve u Jeruzalemu, te se svi kršćani, osim apostola, raspršiše po krajevima judejskim i samarijskim« (Dj Ap 8, 1). Djela Apostolska, nadalje, obilno govore o mnogim mjesnim crkvama, što ih je sveti Pavao osnovao, postavio im starješine položivši na njih svoje ruke, ali ih nakon toga nije ostavio bez svoga apostolskog nadzora, nije ih prepustio njihovu samostalnom razvoju, nego je budno pratit njihov život: hvalio, poticao, a kad je ustrebalo, kudio i kažnjavao. Poslanice sv. Pavla također svjedoče o trajnoj brizi, koju je Pavao vodio o mjesnim crkvama. Upravo ta briga bila je razlogom, zašto im je slao svoje Poslanice, koje su bile namijenjene u prvom redu pojedinim mjesnim crkvama, ali radi mjerodavne nauke i korisnih savjeta, ubrzo su dobile opće značenje, te se velikim štovanjem pripisivale i čitale po svim mjesnim crkvama.

U Poslanici Korinćanima hvali sv. Pavao makedonske crkve i postavlja ih za primjer drugim crkvama: »Javljamo vam, braćo, milost Božju, koja je dana crkva-

ma makedonskim, da su se veoma obradovale, iako su često iskušane nevoljama, i da su u golemom siromaštvu obilno i bogato dariovale.« Tolika je bila ovisnost njihova o sv. Pavlu, da su ga molili za dopuštenje za djela ljubavi, koja su namjeravali činiti: »I usredno su molili nas za milost, da i oni smiju pomagati svete« (II Kor 8, 1-4). Sa Solunjanima bio je toliko zadovoljan, da im je pisao: »Ta vi ste slava naša i radost naša« (I Sol 2, 20). Korinćane kori radi bludnih grijeha. Zamjera im, što se parniče, i to pred nevjernicima (I Kor 6, 5-11).

Sv. Pavao govori i o Općoj Crkvi, u koju su uključene sve crkve, kao što su udovi ljudskog tijela sjedinjeni s tijelom, kojemu pripadaju. Nije Opća Crkva neki savez mjesnih crkava, koji bi mjesne crkve slobodno, po vlastitom izboru i vlastitom odlukom sklopile, te koji bi mogle opet raskinuti po slobodnoj odluci, kad god zaželete, a da za to ne bi bile nikome odgovorne. Opća je Crkva dje-lo Gospodinovo, koji je Crkvu osnovao kao svoju i dao joj oblik, koji je On htio, naime unutarnje i vanjsko jedinstvo, uza svu raznolikost koja postoji među mjesnim crkvama. Tako piše u Poslanici Efesčanima: »I sve mu je podložio pod noge, a njega dade za glavu nad svim u Crkvi, koja je njegovo tijelo — punina Onoga, koji ispunja sve u svima« (Efež 1, 22-23). U Poslanici Kološanima piše sv. Pavao: »On je prije svega, i sve stoji u njemu. I on je glava tijela Crkve, ta on je početak, prvoroden od mrtvih, da bude on u svemu prvi« (Kološ 1,17-18). U is-

toj Poslanici piše da »nadopunjuje nedostatak nevolja Kristovih u tijelu svojem za tijelo njegovo, a to je Crkva. Njoj postadoh služi po službi, koju mi je Bog dao...« (Kološ 1, 24). Očito je, da sv. Pavao u ovim riječima ne govori o mjesnim crkvama, nego o Općoj, u kojoj su uključene sve mjesne crkve kao u jednom jedinstvenom tijelu.

KONCIL IZGRADUJE MJESNE CRKVE

U Dogmatskoj konstituciji o Crkvi priznaje Koncil svakoj mjesnoj crkvi, koja je u vezi sa zakonitim duhovnim pastirima, značaj prave Crkve. Kao što je ljudska duša prisutna u svakom dijelu tijela, tako je i Opća Crkva prisutna u svakoj mjesnoj crkvi, koja je u vezi sa zakonitim duhovnim pastirima: »Ova se Kristova Crkva uistinu nalazi u svim zakonitim mjesnim zajednicama vjernika, koje se, ukoliko su u vezi sa svojim pastirima, i same u Novom zavjetu nazivaju crkvama... U ovim zajednicama, iako često malene i siromašne, ili su raspršene, prisutan je Krist, po čijoj se moći združuje jedna, sveta, katalička i apostolska Crkva« (LG 26).

Ako pod ovim vidom promatraimo mjesne crkve, onda vidimo, da ni najzabitnija mjesna crkva nimalo ne zaostaje za mjesnom crkvom u modernom gradskom centru, koja raspolaže crkvenom prostorijom po najmodernijem stilu, koja je obskrbljena svim pomagalima prema zahtjevima moderne pastorizacije. Jedna siromašna zajednica u zabitnom kraju može imati veće značenje u Op-

ćoj Crkvi, može biti časniji ud u Mističnom Tijelu Kristovu, nego bogata i u vanjskom životu cvatuća crkvena zajednica kojega velegrada. Gdje je više duha Kristova i duha sv. Evandela, tu je više Krist kao glava i Crkva kao Mistično Tijelo Kristovo.

U današnjem crkvenom životu mjesnih crkava, treba da i svjetovnjaci zauzmu svoje mjesto i da budu na pomoći duhovnim pastirima. Sudjelovanje u službenom apostolatu Crkve pripada im ne samo radi pastoralnih potreba mjesne crkve, nego i po Sakramenu Krštenja, po kojem su učlanjeni u Mistično Tijelo Kristovo. Tako i Koncil uči: »U Crkvi postoji različitost službi, no i jedinstvo poslanja. Krist je podijelio apostolima i njihovim naslijednicima službu da u njegovo ime i njegovom vlaštu uče, posvećuju i upravljaju. No i laici, budući da su učesnici svećeničke, proročke i kraljevske vlasti Kristove, vrše svoj udio u poslanju svega naroda Božjega u Crkvi i u svijetu. Oni doista vrše apostolat svojom djelatnošću u evangelizaciji i posvećivanju ljudi, u prožimanju i usavršavanju vremenitog reda evanđeoskim duhom, tako da njihova djelatnost u tom redu očito svjedoči Krista i služi na spas ljudi« (AA 2).

U mnogim smo župama danas u tom pogledu na mrtvoj točki. Koncil traži suradnju svjetovnika, a neke ih župe nemaju uzgojene i pripravljene. Prije nekoliko desetljeća imali smo Katoličku Akciju, kojoj je bila svrha da uzeđođi i uvede svjetovnjake u službeni apostolat Crkve, pod vodstvom

duhovnih pastira. Danas nemamo organizaciju Katoličke Akcije, pa je tim potrebnije da sama mjesna crkva uzgaja svoje članove za sudjelovanje u apostolatu.

RAVNOTEZE U NACELU PODREĐENOSTI

Kad molimo na nakanu za ispravni odnos mjesnih crkava između sebe i prema Općoj Crkvi, onda molimo za milosnu pomoći, da bi pojedinci sudjelovali u životu mjesne crkve, a mjesne crkve, biskupije i crkvene pokrajine, da bi zauzle svoj položaj i svoje značenje u životu Opće Crkve, koje im po naravi Mističnog Tijela Kristova pripada. Kao što u ljudskom organizmu ima različitih udova, svaki pojedini ima svoj zadatak, a svi zajedno podvrgnuti su vodstvu glave i svi zajedno skupa sa glavom čine jedno ljudsko tijelo, tako je i u Općoj Crkvi. Sveti Pavao se upravo ovom prispodobom služi, da pokaže unutarnju narav Opće Crkve, poredak koji u njoj vlada i način kojim ona djeluje: »A vi ste svi tijelo Kristovo, i pojedini različiti udovi. I jedne postavi Bog u Crkvi i to: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; zatim je dao dar čudesa, onda dar ozdravljenja, dar pružanja pomoći, dar upravljanja, dar različitih jezika. Zar da svi budu apostoli? Zar svi proroci? Zar svi učitelji? Zar svi čudotvorci?« (I Kor 12, 27-30).

Izgleda, da je danas doista nastupilo vrijeme, kad bi mnogi htjeli biti i apostoli i proroci i učitelji, a zaboravljuju, da u Crkvi

postoji različitost službi od kojih svaka ima svoj djelokrug, u ovisnosti o Glavi Crkve i u korist cijelog Tijela Crkve. Ako se svaki drži svoga mesta i svoga položaja, ne prelazeći granice svoga određenog djelokruga, ne može doći ni do poremećaja odnosa, a mjesne će crkve napredovati ne samo u sebi, nego će u isti čas sudje-

lovati i u izgradnji Opće Crkve, »koju Krist sebi steće krivlu svojom« (Dj Ap 20, 28).

Molimo rado na najavljenu nakanu. Sveti Otar imao je zacijelo mnogo razloga, zašto nam je za mjesec svibanj upravo ovu nakanu predložio.

Ivan Kukula D. I.

ŽIVOT OBITELJI

Juraj Gusić

ODGOJ SRCA

Kad je riječ o odgoju djece, i one najmanje, i one malo starije, i one koja su ušla u mladenačko razdoblje života, osim odgoja volje i razuma treba veliku pažnju posvetiti odgoju srca. Samo dobro odgojena, oblikovana volja, razum i srce pomazuđu da u djetetu razvijemo i pravi njegov stav i prema Bogu i prema bližnjemu, njegov vjerski i moralni život. Samo tu će biti pravo oblikovana savjest koja će mlađo biće sigurnim putem voditi prema konačnom cilju — Bogu.

Ovih nekoliko stranica posvetit ćemo posebno odgoju srca.

SNAGA LJUDSKOG SRCA

Kad govorimo o ljudskom srcu, onda pod tim imenom razumijemo čovjekov osjećajni život. A kolika je važnost i kolik je utjecaj te strane našeg duševnog života na cijelo naše djelovanje, najbolje možemo upoznati ako se malo više zadubimo u razne temperamente. Nema temperamenta u kojem čuvstva ne bi imala odlučujuću reč. I mogli bismo bez pretjerivanja reći da se razni temperamenti i razlikuju međusobno najviše po jačini i dubini čuvenog života kod pojedinog čovjeka. Ta što je drugo

emotivnost ili uzbudljivost nego čuvenost, a takozvana primarna i sekundarna reakcija na razne događaje, doživljaje i akcije, tj. brza, živa i površna ili polagana i duboka reakcija nije li također reakcija naših osjećaja, naših čuvenstava. I što je kod nekog čovjeka čuveni život živili, bujniji, dublji i bogatiji, to je on sposobniji za najrazličitije pothvate, i time će svakoj svojoj akciji dati jaču osobnu oznaku, utisnut će u svoje djelovanje dublji pečat svoga srca. Pa zar ne kažemo već u običnom govoru da neki čovjek obavlja posao cijelim srcem, i stoga kažemo da tako uspijeva. A za drugoga kažemo da mu je srce daleko od onoga što radi, i da mu zato stvar ne polazi za rukom.

Da, ljudsko je srce, tj. naš osjećajni život, pokretač velikih misli i djela. Ali ono je to samo tako dugo dok je pod nadzorom i vlaštu razuma. Prepustimo li ga, međutim, nju samome, uvijek je opasnost da ne provali kao kakva bujica i pred sobom sruši sve zapreke i sve brane. Iza njega će onda ostajati samo duhovne ruševine, strašna pustoš. Ogradimo li ga razumno i trijezno nasipima raznih vrlina i kreposti, postavimo li kanale raznih dužnosti, i svedemo li njegov tok u pravom

smjeru, onda će nam donositi velike koristi, ali ne samo nama, nego i našim bližnjima.

Ljudsko je srce uvijek nabijeno pozitivnim i negativnim osjećajima. U njemu se nalaze ljubav i mržnja, radoš i žalost, požrtvovnost i osvetljivost, polet i malodušnost... Čovjek se uz drugog čovjeka ili uz neki predmet ili neku ideju prije svega veže s srcem. Ako ga dakle razum vodi razborito pokazujući mu osobe kojima se može darovati i za koje se može žrtvovati, predmete koje se isplati primiti, ideje za koje se vrijedno boriti, srce će se za to odmah oduševiti i nastojati će pokrenuti sve svoje sile da taj cilj postigne. Pokaže li mu, naprotiv, razum da neka osoba, stvar ili ideja ne zaslu-

žuje da se za nju žrtvuje i da joj se preda, srce će se onda pokrenuti sve svoje sile da se toga kloni. Drugim riječima: srce će se darovati samo onome kome mu razum kaže da je toga dostojan, svijetliti će samo tamo gdje mu razum kaže da svijetli, grijat će samo tamo gdje mu to razum savjetuje...

Iz svega toga lako možemo zaključiti koliko je važno da roditelji kod djeteta osim volje i razuma još posebno odgoje i srce, to jest, da ga nauče kako će svoje osjećaje uvijek držati pod vodstvom razuma, i to razuma koji je prosvijetljen svjetлом vjere.

OSJECAJNOST I SJETILNOST Veoma je važno da roditelji znadu razlikovati što je kod njihove djece osjećajnost, a što je sjetilnost. Sjetilnost je zlorabljiva osjećaja i tankočutnosti. Ona se posebno javlja u mladenačkom razdoblju i tada je posebno opasnija. U to vrijeme srce se sve više budi, osjećajući sve više bujaju. I jer srce sada traži da se sve više otvoriti onima koji ga okružuju i da im se što velikodušnije daruje, u to je vrijeme veoma potrebno pokazati mladeži pravu mjeru tog darivanja, način na koji će se darivati, kao i osobe i ideje kojima će se otvoriti.

Dok se djetete u svojim osjećajima više veže uz oca i majku i još koju bližu osobu, ono kod toga traži više da oni njemu poklone svoje osjećaje nego što bi samo bilo spremno svoje osjećaje poklanjati drugima. Njegov čuvstveni život uglavnom je egocentričan, tj. sve okreće prema sebi kao središtu.

Mlađi i djevojka odmah od početka svog mladenačkog budenja čeznuju da tim da se oslobole tog egocentrizma, i tu se krije tajna njihova idealizma, poleta, spremnosti da se žrtvuju za druge. Međutim, to mladenačko budenje srca i otvaranje prema vani mora proći jednu tešku kruznu. I mlađi i djevojka počinju sve više u sebi osjećati međusobnu privlačnost i čežnju da se jedno drugom daruju. No kako se ovdje susreću dvije privlačnosti: duševna i tjelesna, od

kojih prva želi darivati, a druga traži samo tjelesno posjedovanje i zadovoljenje strasti, potrebno je smoci mnogo snage da duhovna strana nadvlada tjelesnu. Tu se, naime, najviše zamjenjuju bujanje čuvstvenog života s onim sjetilnosti, senzualnosti i seksualnosti.

Danas na svakom koraku susrećemo mladiće i djevojke, koji zamjenjujući tjelesno za duhovno, pod maskom ljubavi igraju se sa svojim i tudim srcem. Svoje srce nude na prodaju svima i svakome uz cijenu kratkotrajnog sjetilnog, tjelesnog užitka. Za njih je samo to ljubav. U tom uvjerenju mnogo ih podržavaju razni časopisi, romani, filmovi i televizijski programi. A slično čuju i u svojoj najbližoj okolini, pa možda takvo mišljenje i zastupaju čak i njihovi roditelji. Stoga se može dogoditi da mlađi hoda s djevojkom tako dugo dok mu je tjelesno privlačna i zanimljiva, a kada to prestane biti, onda je odbacuje, da nakon toga potraži drugu s kojom će isto tako postupati. Mladenačka čast i poštjenje za njih su posve sporedna stvar, dapače nešto zastarjelo, nemoderno.

Što će takvoj mladeži ostati za kasniji život? Ništa! Oni nisu spremni ni da se općenito žrtvuju za bližnjega, jer je egocentrizam u obliku senzualnosti i seksualnosti umišlio u njima smisao za žrtvu i za velikodušno darivanje. I još nesto: kod takvih mladeži, koja nije dala da joj se u srcu razvije duhovna ljubav i druge osjećaje, veoma lako može doći do toga da im se život napokon pred očima pokaže promašenim i prema tome besmislen. A rezultati toga mogu biti dosta puta veoma bolno tražići.

Treba uvijek imati na pameti da se neobuzdanu srcu radaju baš oni osjećaji koji se protive onome za čim inače zdravo mlađo srce čežne — ljubavi.

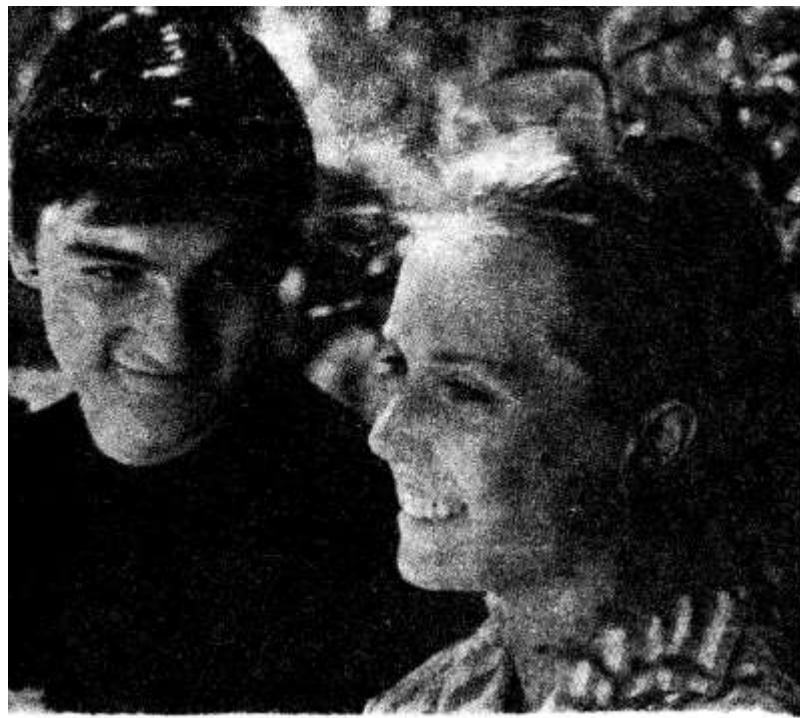
ULOGA RODITELJA Budući da je ljudsko srce ili osjećajni život tako važan za izgradnju značaja djece i mladeži, roditelji su dužni da im pomognu u tom odgoju srca. Prije svega, već od

djetinjih dana potrebno je sina ili kćer priučavati da što više vježbaju dobre i plemenite osjećaje, a niske i zle da krote. Potrebno im je za to pružiti priliku već unutar same obitelji. Neka iskazuju razne čine ljubavi, pažnje, nježnosti, najprije prema samim roditeljima, a onda i prema braći i sestrama, te prema ostalim ukućanima. Postepeno ih potičimo i na to da u određenoj mjeri svoju ljubav očituju i prema drugim ljudima, napose prema onima koji trpe ili su zapušteni, prezreni, odbačeni. Sućut s tuđom patnjom najprije otvara dječje srce za plemenite osjećaje i vodi ga prema spremnosti na žrtvu za takve bližnje.

Već malo dijete može pokazati svoju ljubav prema drugom djetu na taj način da mu daruje ili posudi da neko vrijeme koju od svojih igračaka, da zajedno s drugim podijeli neki slatkiš. Kad je već malo veće, može to pokazati i na taj način da mjesto svog brata ili sestrice pode nekamo i donese neku stvar. No posebno se taj osjećaj ljubavi može očitovati u oprاشtanju onome koji ga je uvrijedio ili možda udario.

Kod starije djece i kod mladeži isto tako treba ići za tim da se iz ljubavi prema drugome znadu svladati, da znadu drugoga u nekom poslu zamijeniti ili mu pomoći, i to da se čak i sami za to ponude; da se nečega odreknu kako bi njihov brat ili sestra mogli dobiti ovo ili ono što im je potrebno.

Veoma je korisno djecu vježbati i u štednjivi novca za dobre svrhe, kao na primjer za gladnu djecu, za misije, za siromaše, za pomoć siromašnim bolesnicima. A kad im se pruži prilika, bit će ih dobro potaknuti da za takve svrhe čak i sami nešto svojim trudom zasluge. A koliko se može postići i na taj način da ih roditelji potaknu i na to da pohode kojeg bolesnog druga, ponesu koji mali dar kojem siromašnom starcu, starici, bolesniku, da im učine koju uslugu, kao na primjer da im donesu nešto iz trgovine, da im donesu vode, drva, nalože vatu, pometu sobu. A i obične tople rije-

či, malo iskrenog razgovora s takvim patnicima, strpljivo slušanje što nam žele ispričati, koliko oplemenjuje mlada srca i otkriva im gdje je prava sreća.

Od prvih godina treba dječake poучavati da znaju poštovati djevojčice, bilo da se tu radi o sestrincima ili o drugim djevojčicama. Neka im uvijek budu spremni pomoći. Razumije se da će na njih najbolje dječavati primjer oca ako se on uvijek bude s poštovanjem odnosio prema njihovoj majci i prema svakoj drugoj ženi. I stariji sinovi mogu veoma povoljno svojim dobrim primjerom utjecati na svoju mladu braću, ako znaju s poštovanjem susretati i majku i svoje sestre i druge žene i djevojke.

Djevojčice treba priučavati da prema dječacima budu obazrive, da se posebno pred njima lijepo i pristojno vladaju, da im svojim odijeva-

njem nikada ne budu na sablazan.

U godinama mlađenackog dozrijevanja potrebno je i mladićima i djevojkama pružiti pouku u čemu je prava ljubav između mladića i djevojke, kao i pouku o tome što ubija pravu mlađenacku ljubav. O toj stvari evo nekoliko uputa roditeljima kako ih je dao jedan psiholog.

PSIHOLOGOVE UPUTE Taj psiholog je ukratko savjetovao roditeljima da sami dobro upoznaju u čemu je pravo oblikovanje čuvstava mladića i djevojke, napose čuvstva ljubavi. Stoga treba znati što je prirodno u njihovim međusobnim odnosima i što je zastrajnenje.

Posve je prirodno da mladić i djevojka budu osjetljivi na privlačnost drugog spola. To je novo razdoblje u njihovu osobnom razvitku, kad osjećajni život počne dobivati jasne crte.

Mladić i djevojka ne doživljavaju jednako to budjenje. Mladić počinje tražiti društvo djevojaka koje su mu bliže po dobi, a privukla ga je k njima njihova vanjština. Trudi se da u njihovim očima nešto znači. A onda jednog dana otkriva on nešto veliko. Opaža, da je velika razlika između »djevojaka« i »eve djevojke«, za koju izjavljuje da »nije kao druge«, i na kojoj otkriva toliko vrlina koje ne opaža na drugima. Od toga časa njegovo je srce okrenuto samo prema njoj. Sve više čeze da se njoj posve predia i da s njom krene u život kao sa životnom pratilicom.

Djevojka u to vrijeme stiče sve veću svijest o svome ženstvu. Nastoji se drugima svidjeti, pa stoga veoma mnogo pazi na svoju vanjštinu bilo u odijevanju bilo u vladanju. U prvom razdoblju voli društvo mladića općenito bez ikakvih neurednih namjera, osim u slučaju da je već u obitelji zatrovana lošim

primjerom svojih roditelja. Od mladića želi čuti koje priznanje, ali od toga ne ide dalje.

Međutim, jednog dana je našla na mladića koji joj ne izgleda kao drugi. On je u njezinim očima posebno plemenit, veoma uslužan, pun pažnje. S njim voli izlaziti na šetnju i posebno joj je draga kad može s njim razgovarati o onome što ih približava. Tu započinje njezin životni put prema braku i obitelji, o kojima sve više sanja iz dana u dan, i za kojima sve više čeze.

To budjenje međusobnih sklonosti između mladića i djevojke nije samo plod tjelesnih promjena što se u to vrijeme proživljavaju i duboku duševnu promjenu na čuvstvenom, umskom, čudorednom i vjerskom području. To je vrijeme oblikovanja cijele njihove osobnosti.

Mlađež teško prodire u to što se zapravo u njima događa, pa im je stoga veoma teško opisati što do-

življavaju. No osjeće li da su neshvaćeni, opiru se svakom povjeravanju, a to u njima budi osjećaj osamljjenosti i nerazumijevanja. Ona proturječnost što je toliko puta susrećemo u njihovu djelovanju, mišljenju i reakcijama, ima svoj izvor u protutječnosti u kojoj se nalazi njihova nutrina. U sebi se trgaju i bore između djetinjstva, koje napuštaju, i zrele dobi, prema kojoj idu, ali je još nisu posve dostigli. To je razdoblje, kad oni traže nove temelje na kojima žele podići zgradu svog sutrašnjeg života, u kojem bi ljubav trebala imati posebno povlašteno mjesto.

Možda nikad toliko ne osjećaju potrebu za ljubavlju i shvaćanjem kao baš u to vrijeme. Stoga je potrebno da oplijivo osjeće kako su ljubljeni i kako su okruženi bićima koja se međusobno ljube i kojima je ljubav temeljni zakon djelovanja i života.

Danas, nažalost, susrećemo mnogo mlađeđi koja dočekuje svoj ulazak u brak, a da prije toga nije dobila pravi pojam o srcu i njegovoj ulozi u ljudskom životu. To srce ostalo je neodgojeno, neukroćeno, zanemareno. Razlog je tome što ili njihovi roditelji nisu shvatili važnost srca za pravu životnu sreću, ili su možda prerano izgubili roditelje, pa nisu mogli osjetiti njihove ljubavi niti su im oni mogli pomoći odgojiti srce. A srce traži svoje bilo na koji način. Nije stoga čudno da tako lako skrene s pravoga puta na stranputicu. U neodgojenom srcu treba tražiti uzrok nesreći tolike današnje mlađeđi i lomu tolikih brakova i rastoru tolikih obitelji.

Juraj Gusić

Bilo bi, dakle, dobro da roditelji ozbiljno promisle ima li smisla toliko se brinuti za materijalno dobro djece, pa i za intelektualnu izobrazbu, a da se u isto vrijeme ne posveti potrebna briga odgoju dječjeg srca. Samo podjednakom brigom za odgoj uma, volje i srca možemo dječu pripraviti za sretnu budućnost. Treba uvijek imati pred očima činjenicu da ta naša djeca neće biti samo umski radnici, ljudi tehnike, ekonomike, materijalnog napretka, nego i ljudi koji će svojim srcem morati ugrijati ovaj tako hladan svijet, ljudi koji će na temeljima ljubavi, one prave čiste ljubavi, graditi i svoju i tuđu sreću.

Stoga je potrebno već sada ta mlađa srca kovati u kovačnici života poučavajući ih da u sebi krote zle osjećaje i neuredna nagnuća, a vježbaju se u plemenitim osjećajima. Neka ih u tome ne uplaše nikakve patnje ni kušnje. Što će većom cijenom plaćati tu svoju izgradnju i optemeljenje srca, to će bogatiće plodove kasnije brati.

Odgoj srca uvijek je bio i uvijek će ostati mnogo teži nego što je odgoj uma i volje, jer tu se radi o našem osjećajnom životu koji tako lako izmazne našem nadzoru i skrene baš protivnim putem nego što smo željeli. Međutim, iskustvo je pokazalo i potvrdilo da u tome posebno pomaže redoviti sakramentalni život i često razmišljanje o najvećem idealu ljudskog srca — Kristovu Srcu. Povedimo svoju djecu već zarana u tu školu srca i vidjet ćemo da plodovi neće izostati...

Preporučujemo knjige

»Čuli ste za Dra Čedomila Čekadu. Da li ste imali priliku čitati njegova djela? Šteta je ako nijeste. Fisci na religioznom polju kao Dr. Čedomil Čekada radaju se u jednom narodu samo jednom u jednom stoljeću. Njegove knjige: »CRKVA, SVEĆENICI I SVEĆENIŠTVO« u dva sveska i »KUĆA NA KAMENU« jedan sve-

zak, svakim danom postaju sve aktuelnije sve više dobivaju na vrijednosti što se više nemir i nesigurnost uvlače u duše. Vječna Božja nauka svete Crkve, u lijepom i privlačnom ruhu, svima koji je čitaju daje čvrst oslonac i jasno zacrtan životni put. Nadasve u ovo naše, idejama tako zbrkano doba...— Knjige naručite na: Župni ured Hrasno, 79413

Brštanica. Cijena pojedinom svesku (circa 230 str. sitnog tiska svaki svezak) samo 15 din.

Kod istog ureda možete naručiti: »Božić Naša nadak i »USKRS NAŠA RADOST«. Oba sveska 6 din. Prevedeno s francuskog od Leotta.

Sv. Terezija od Djeteta Isusa. Fotografija iz 1896. god. — godinu dana pred smrću.

Svetica naših dana

Ove se godine u Francuskoj i po čitavom svijetu slavi stota godina rođenja sv. Male Terezije, od 21. siječnja, početka dana molitve za jedinstvo kršćana, a završava 21. listopada, »Danom molitve za mislje«.

Prije stotinu godina dne 2. siječnja 1873. u francuskom gradiću Alenconu (Alansonu) u Normandiji rodila se dje-

vojčica Terezija Martin, koja je kao dijete i djevojka svojom pojavom privlačila ljudi oko sebe, da iza smrti kroz čitava desetljeća uzbuduje milijune duša i prenese nešto od čara neba na zemlju te uzdigne srca u visine Božje: »Može će nebo biti da činim dobro na zemlji«.

D J E T I N S T V O I V J E R N O S T M I L O S T I

Otat i majka bili su duboki kršćani, te je njihov žar, uz djelovanje milosti, prešao na djecu, i svih se pet kćeri posvetilo Bogu u redovničkom životu. Djekočica Terezija bila je najmlađe djetete, te premda je majka umrla od tumora u 4. g. njezinog života, proživjela je sretno djetinjstvo uz divnog oca i sestre u Lisieuxu, kamo se otac kao uraz i draguljar preselio. Ipak je ta neobična djekočica neprestano, pod utjecajem Božjeg poziva, čeznula za samostanskim životom, kamo joj je uspjelo biti primljeno već s 15 godina, da iša 9 godina nelzrečljivih žrtava i odricanja, ali i radosti i utjeha, kao plodno zrno nestane, da onda donese nevjerojatne plodove života.

T E R E Z I J I N A D U H O V N O S T

Rano je to dijete zahvatilo djelovanje milosti, te je sama kazala da od treće godine života nije uskratila Bogu nijedne žrtve što ju je od nje tražio. Bila je uvjerenja da se za svetost ne traže velika djela, nego je dosta da se svakidjane male stvari vrše i podnose s ljubavlju. Ljubav i usluge prema bližnjemu da su daleko iznad svojekratnih pokora bičevanja i kostrijeti, premda je dodavala mnogo osjetljivih žrtava i odricanja. Bila je uvjerenja da je spojena ljubav prema Bogu i bližnjemu jedno te isto. I u tom je tako bliska današnjem, i pokonciškom, shvaćanju duhovnosti i svetosti.

Svoju duhovnost temeljila je na Sv. pismu te nije rado čitala drugih pobožnih knjiga, osim mističnih djela sv. Ivana od Kršća. Stekla je veliko poznавanje Sv. pisma pa je znala navoditi čitave odlomke napamet. No ne samo riječi nego je tražila pravo značenje, te silno željela znati hebrejski i grčki jezik da vidi prvotni i pravi smisao Božje objave.

I to ne samo Novi nego i Stari Zavjet, u kojem je našla, kako sama veli, najnježnije misli i slike o svom temeljnog shvaćanju ljubavi, dobrote i blagosti Božje.

Bilna je mudrost sv. Terezije u njezinu „Malom putu“, tj. datu se i pu-

stiti od Boga ljubiti, sve primati od njegove Očinske dobrote te vjerno provoditi njegove želje. Govorila je sestri Paulini: »Treba pustiti one gore na nebnu rade kako hoće; oni znaju što čine;» zašto se nešto u našem životu dogada ovako, a ne drugačje. — Te misli o Malom putu uzela je baš iz Sv. pisma Starog Zavjeta te navodila četiri mjesto koja su je navela na taj put.

Ž I V O T P A T N J E

Kako se god njezin život činio su se strama i suvremenicima neprestano vedro i radosno raspoloženje, jer ona se takvom htjeli pokazati Bogu i ljudima, u stvari proživljavala je uz teške tjelesne boli i odricanja također pravi očaj napuštenosti, dapače samu sumnju u Božje opstojanje, te svoju propast u vječnoj tamni. Jednoč piše: »Imala sam tada velike nutarnje kušnje svake vrste, koje su bile tako daleko da sam se kadgod pitala postoji li nebo.«

Posljednjih godina proživljavala je muke onakovih ljudi koji ne vjeruju u Božja te piše: »Radosnih uskrsnih dana dopustio je Isus da osjetim kako uistinu ima ljudi koji nemaju vjere. Priputio je da najgušća tama prodre u moju dušu, a meni tako draga misao na nebo bila je samo povod za borbu i muku. Treba proći kroz taj tamni tunel da se vidi kako je mračan.« A unatoč toj tami i tjeskobi predala se i povjerila sasvim Božjoj ljubavi, protiv svake osjetne nade. U tom je njezina veličina, i tim je, poput Krista na križu, zasluzila one divne plodove sudjelovanja u Kristovu trpljenju.

Izgarala je u mukama tuberkuloze, za koje onda nije bilo lijeka, i duševnim patnjama, a ipak je s ljubavlju mislila na ljude oko sebe i na cijeli svijet, prikazivala to za spas grješnika i plod misli, te bila uvjerenja da će Bog primiti njezine žrtve i dati joj milost da se iza smrti vraća na zemlju i čini dobro ljudima: »Moje nebo bit će u tome da činim dobro na zemlji. Umrla je od sušice u 24. godini života i vjerovala da će biti suradnica Božja u dobru za ljude.

P L O D O V I S V E T A C K O G Ž I V O T A

Za njezino proglašenje svetom i u dugoj povijesti njezinih čudesa izdalo je na vidjelo kakova je divna djela izvela za ljude. Stilski dotjerano, ili gaučljivo i bespomoćno, iznosili su jednostavni ljudi i učeni mudraci nevjerojatne događaje o čudesnim ozdravljenjima, pomoći svake vrste, neobjašnivo umnoženje novca, izbavljenje iz katastrofe, ali i bezbrojna obraćenja ljudi koji za nju nisu nikad ni čuli. »Jednog dana«, pripovijeda, »stala je preda mnom poput slike lijepa mlada karmeličanka, predstavila se kao Terezija od Djeteta Isusa, i tražila da učinim ovo ili ono. I oni su to izvršili. Stotine tisuća hodočaste svake godine na njezin grob u Lisieuxu da tankiraju zalihe vjere, ljubavi i nade za daljnju put života.

Jedna novinarka pripovijeda kako je Terezija pomagala kao »ministar finansija« graditelju bazilike njoj u čast u Lisieuxu, msgru Germalnu. Od jednog mjeseca do drugoga nije znao čime da isplatiti radnike. Imenovao je Tereziju za graditelja. I premda je 20. u mjesecu očajan stajao pred praznom kasom, na dan isplate bilo je uvjek dosta unutra, — Graditelj široči u Parizu, o. Brottier, imenovao je isto tako Tereziju za »ministra finansija«. Bezizgledno novčano stanje. No svaki dan ušlo je upravo toliko koliko je bilo nužno.

Ista novinarka Elizabeta Marnegg piše na koncu članka ovo:

»Evo još zgodje koju mi je pripovijedala Svetičina sestra Paulina. Prije iskravanja Saveznika u Normandiju, u ratu je Lisieux bio često bombardiran. Karmeličanke su morale napustiti samostan te se skloniti u kriptu bazilike

na brijezu. No Paulina nije izdržala unutri, nego je izšla na trg pred crkvom i vidjela kako vatra hvata kuće ispred samostana. Vjetar je puhao u pravo prema krovu Karmela.

»Terezijo, spasi svoj Karmel«, uzviknula je prestrašeno Paulina. Iste sekunde činilo joj se da vidi ruku koja se pokazala iz oblakova pokrivača i dala zapovjednički znak. Vjetar pokorno okrene smjer na protivnu stranu. Karmel je ostao, osim nekoliko ispučalih od vrucnice prozora, neoštećen do konca rata.

Takav je, eto, udes i sjaj svetačkog života predanja i ljubavi. No tko želi upoznati duh i način Svetična lika, uz to osjetiti čar i užitak prave umjetnine, neka uzme i čita životopis koji je napisala ona sama pod naslovom »Povijest jedne duše«, treći put izdan na hrvatskom jeziku u izvrsnom prijevodu prof. Stjepana Hosua, a može se dobiti kod Glasa Koncila. A i taj životopis izveo je upravo čudesu u dušama, kao plod svetačkoga blagoslova, te je preveden u sve jezike svijeta u miliju ne primjeraka. Tisuće crkava posvećeno je »maloj svetici«, milijun molba tražilo je da bude proglašena svetom, a miliuni zahvala stižu u Lisieux za »kišu ruža« što ih šalje Terezija s neba, kako je sama dobročudno prorekla.

Pobožnost prema njoj prvi desetljeća iza smrti bila je puna osjećajnosti i zanosa, koji kao da se neko vrijeme bio ugasio, da se posljednjih godina, upravo iz Koncila, obnovi duboko štonjevanje prema njoj, jer njezin život s nesrećnom i neograničenom ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, te njezin »Mali put« do svetosti odgovara snažno našem vremenu i svremenim potrebama duša, Crkve i svijeta.

Josip Badalić

Javlja „Caritas“

U mogućnosti smo besplatno pokloniti Bibliju na Brayevom pismu (pismu za slijepce). Molimo župnike, ako u župi imaju koga slijepog koji to pismo zna

čitati a Biblije još nema, da nam odmah jave njegovu adresu.

Caritas
Kaptol 31
41000 ZAGREB

ČOVJEK, VODA, SVETAC

PIO XII

U veljači ove godine donio je glasoviti magazin Paris-Match prikaze lika Pija XII. Vadimo ove važnije podatke:

Dne 18. studenoga 1965. dvije sedmice prije svršetka Koncila dao je Pavao VI pred biskupima čitavoga svijeta ovu izjavu: »Odlučio sam povesti postupak za proglašenje blaženima oba moja predšasnika: Piju XII. i Ivana XXIII». — Toga posljednjega već je beatificirao »glas naroda«, a za Piju XII. bila je ta izjava iznenadenje. Postupak za njega povjerio je Pađu isusovcu Pavlu Molinariju, koji je zamolio sve biskupe svijeta i redovničke poglavare neka mu saopće sva pisma i bilješke Piju XII. Saslušano je stotinu svjedoka iz Njemačke i Francuske, jedan je ispitivan 60 sati. Proces je zaključen, a o. Molinari izjavljuje da će podaci o privatnom tako

osporavanom političkom životu Pija XII koje će se objaviti za nekoliko mjeseci, djelovati kao neočekivana bomba.

Pijo XII. bio je odgojen u odličnoj plemićkoj obitelji, veoma duboke izobrazbe, uvijek na visokim i odgovornim položajima, vazda fin i otmjen, a ipak jednostavan i upravo siromašan.

Guido Gusso, koji je msgr. Pacelliju kasnije Piju XII., bio šofer i sober, govorio o pravoj neimaštini svoga bivšeg »gospodara«. Veli da bi imao samo 2 do 3 košulje, često pokrpljene, ali je zato tražio da manšete na rukavima budu sjajne i besprijeckorne. Isto tako fine cipele, ali donovi su bili izlizani i u slabu stanju. Za vrijeme rata obustavio je loženje prostorija, da ne bi imao bolje od sirotinje u Rimu. Jednog su mu dana došli i molili za bolnicu kave,

koje su trebali. Dao je, no od toga časa do završetka rata odnio je da uzme i najmanju šalicu kave.

Za djecu je osjećao pravu nježnost, a oni su to čutili i uzvraćali radošć u njegovoj blizini. Za osamdesetgodisnjiku života spremili mu čestitke i pjesme s djecom iz različitih narodnosti. Iza programa opkolila ga djeca, a on zahvaćen njihovim veseljem poput dobrog đeda smijao se među njima kao da nije više papa.

Cesto se raspravljalo o njegovu bogatstvu. Sestra Paskvalina, koja mu je služila 40 godina, objavila je da je umro, a nije ostavio ni pare. Svakako, njegova rođena sestra, jer nije imala novaca, završila je dane u staračkom domu. A za rata, rekla je s. Paskvalina, sav novac što ga je dobio, dao je proganjениm Židovima.

O političkom djelovanjuiza smrti Papine mnogo se raspravljalo, i bačena je na nj sumnja da nije iskoristio svoj položaj u vrijeme rata, te da je bio sklon nacističkoj Njemačkoj. Na tom području našao je voda procesa o. Molinari veliku pomoć. Pavao VI. povjerio je četvorici isusovačkih povjesničara: jednom Francuzu, Amerikancu, Talijanu i Nijemcu, neka istraže djelovanje Sv. Stolice u vrijeme rata. Otvoreni su im najtajniji vatikanski arhivi, koji se inače daju na uvid tek kad prode 100 godinaiza zbivanja. Njihova otkrića u prahu nište sve klevete protiv Pija XII.

Na Cvjetnicu 1937. g. pročitana je u svim njemačkim crkvama enciklika Pija Jedanaestoga, koja je po tajnim kuririma ispred nosa svih nacističkih pandura podijeljena svećenicima, a potpuna je osuda nacizma. Tu je encikliku sastavio upravo — kardinal Pacelli, tada papin državni tajnik, i to zajedno s najžešćim neprijateljem nacizma, mün-

chenskim kard. Faulhaberom, te uz pomoć izrazitih protivnika Hitlerovih: münsterskog nadb. von Galena i berlinskog biskupa von Preysinga. Pijo XI. imao je toliko povjerenje u svog državnog tajnika da je konačni tekst toga dokumenta potpisao da ga nije iznova ni čitao.

Vele da je Pijo XII. bio opsjednuti protivnik komunizma te želio pobedu Hitlera nad Staljinom. A ipak arhivi otkrivaju ovu istinu: američki predsj. Roosevelt odlučio je 1942. ući s Rusjom u rat protiv Hitlera. Uputao je za savjet Piju XII. Taj je odobrio i dao zeleno svjetlo, i tako učinio kraj nastojanju Hitlerovu kao da je Njemačka štit kršćanstva proti komunizmu.

Sva se svjedočanstva slažu da Pijo XII. nije bio kukavica. Još 1919. g. kad je msgr. Pacelli bio nuncij u Münchenu, stajao je jednom pred revolucionarnom ruljom koja je prijetila da će ga zgaziti. »Ubijte me ako hoćete« isprisao se odvražno. I okrenuli su pred tom neustrašivošću pete.

Kad su tragičnih časova za Drugog svjetskog rata Nijemci zauzeli Rim, ponudili su Papi neka se skloni u koju neutralnu zemlju. »Ja sam spreman na sve, i da idem u koncentracioni logor, ali neću napustiti svoj narod«, odgovorio je.

Najteža optužba proti njemu jest da je kao Papa šutio na progonstvo i istrebljenje Židova. A ipak izjave samih Židova u prilog su papi. »Mogao je učiniti više, vele neki. On je toga bio svjestan. Uz jedan prikaz msgr. Montinića, kasnije Pavla VI, o nedjelima nacista Pijo XII. je pripisao: »Mi bismo na takove stvari morali sasuti riječi ognjak. Zašto nije to učinio? Sam je kazao talijanskom poslaniku kod Sv. Sto-

lice: »Ako šutim, to je stoga da se izbjegne veće zlo.«

Tako eto piše magazin Paris-Match. Ne govori o tome, ali zna se i to, da je Pijo XII. bio čovjek Božji, pun duha mo-

litve i žrtve te ljubavi prema bližnjemu. krepstan i svet čovjek u najizrazitijem kršćanskom smislu.

J. Badalić

Andele moj, jablane moj!

Ima otada mnogo godina. Bio je u bogosloviji. Krasan mladić. Zdrav. Nadaren. Veselio se svom zvanju. Mlada misa na domaku. Pred njim su se sterale Božje nijive, pune zrela žita, i zvala na posao.

Sve je išlo tako lijepo, dok nisu od nekog vremena počele kolege opažati nešto neobično na njemu. Često bi puta među njima iz čista mira zgrabilo reverendu na sebi, — onda su se reverende u bogosloviji stalno nosile — pa bi je ljutito trzao amo-tamo i vikao: »Caćil Caćil! — Znači: Dodijala! Omrzla! — Sto se to dogodilo?

Poznata je narodna pjesma: Što se ono Travnik zamaglio?

Ili gori, il' ga kuga mori?
Nit' gori, nit' ga kuga mori.
Djevojka ga okom zapalila.
Crnim okom kroz srčali pendžer.

Samo se ti nemoj čuvati, nego šaraj očima oko ko ciganka u feredži, pa ćeš vidjeti! Ulovit ćeš se ko muha na ljepak. Pa onda vičući ko oni neki mudraci na svećeničkom tečaju 1971. u Zagrebu: »Što, ako ja imam karizmu zvana, a nemam karizme celibata, zar da se ne redim?« — Imao si ti, prijane, i karizmu celibata. Sjećaš li se, kad si pošao u sjemeniš-

te, kako te je zanosilo tvoje zvanje, kako ti je sjalo ko zvijezda? Bio si presretan, kao da si našao »veliko blago skriveno u polju ili se namjerio na »krupno zrno biser«. Bio si spreman dati sve za njega. Ostaviti oca i mater, braću i sestre, imetak i obiteljsku sreću. Eto, imao si ti karizmu i zvana i celibata. Samo što Duh Sveti ne daje gotovu pogaću. On sadri klice u dušu, koje treba razvijati. Tako je sa svim krepostima i darovima njegovim. A svaka se karizma može izgubiti kao i svi Božji darovi, ako se ne pazi. Nije karizma celibata u tome, da ti Duh Sveti nabije na oči poklopce ko konju, da ne možeš zvijerati u stranu. Nije karizma celibata ni u tome, da ti Duh Sv. nataknje priazu ili ular ko hajvanu, pa da ti nema nikamo, nego silom u celibat. Nije karizma celibata ni u tome, da te Duh Sv. učini ženomrscem ili impotentnim, pa da postaneš čoso bez brade i brkova, jolpaz i misirbaba. Darove Božje slobodno primamo i slobodno s njima surađujemo. A možemo ih i odbaciti, kao što to, nažlost, mnogi čine.

Elem, tako naš bogoslov nije pazio na se. Zaljubio se momak. Naletio na nekakvu naočitu, čarobnu ko vila. Zapalila mu srce i

pamet. Zlato moje, dva se je oka ne mogu do sita nagledati! Na vagi srca ona, dakako, prevagnula. Napustio bogosloviju. Uzeli se. Puste li sreće! Gukali jedno drugom ko ono dvoje na krovu: »Jablane moj, andele moj!« — Nije šala, ljubav! Eto, nek vam je sa srećom!

Prošli su medeni mjeseci i medene godine. Izgrabio se med. Nastupila promjena. Kad polaze na spavanje, on stavlja pod jastuk revolver, a ona kuhinjski nož. Zlne trebalio! — Ljubav je, eto, poprimila sasvim konkretnе oblike, koji ni malo ne sliče na šalu. Danas takvih primjera ima dosta. U ono doba bila je to prava rijetkost i veliko čudo.

Prošlo je opet više godina. On je u mirovini. Star, ugledan gospodin profesor. Dobar kršćanin. Razgovarali smo koji put. Čovjek ima, vele, nekakvo šesto osjetilo, koje se zove nazrijevanje. Ono nam otkrije koješta skriveno. Pa mi se činilo, ako se ne varam, da je iz starog gospodina izbijala neka prigušena tuga. Nešto slično onome što Nijemci zovu »Heimweh«, a Slovenci »domotožje«. Što znam! Možda su se u njemu budile neke drage davne uspomene. Možda je nešto u duši plakalo...

Bio je blagoslov kuća oko Bogojavljenja. Došao sam u stan gospodina, obavio blagoslov i htjedoh otići. Na to će on: »Zar nećete i njoj blagosloviti?« — Začudio sam se: »Komu to?« — »Pa onoj mojoj!« — »Dobro!« — On zakuca na jedna vrata. Odonud zatori nekakav ljutit glas: »Što je?« — »Velečasni je ovdje. Hoćeš li

da i kod tebe blagoslov?« — Okrenu se ključ u bravi. Na vratima se pojavi nekakvo ljutito starije žensko čeljade. Nos oštar ko kljun u grabljinice. Oči sijevaju: »Izvolite! — Blagoslovio sam i kod nje i otišao. — Eto, bome, to više nije med, nego sirće, ocat, esenc. Grize za oči ko crveni luk ili hren. Uh! Uh! —

Zamislio sam se. Dakle tako! Što sve bi od one žarke ljubavi, radi koje je napustio svoju prvu ljubav, svećeničko zvanje! Ta je njihova ljubav već toliko napredovala, da se pretvorila u pravu klawzuru među njima, kao u kakvom strogom samostanu: Ti sebi, ja sebi! Ključ u vrata! — Što li se je sve među njima odigravalo kroz tolike godine, dok nije došlo do ovoga! To zna samo Bog i njih dvoje. Svakako ništa dobro. Sve prije, nego izljevi ljubavi. — Koliko znam, i smrt ih je zatekla u »klauzuri«...

Kakav komentar treba ovome? Oviše jasno je sve i potresno. Bolje je šutjeti, razmišljati, ponizivati se pred Bogom i moliti ga za mlade ljude, koje je pozvao u svoje svetište, za svoje osobite prijatelje i suradnike, da im on dade svjetla, snage i oduševljenja u njihovom divnom zvanju. I velikog smisla za žrtvu. I ustrajnosti do kraja.

Bez žrtve nije bilo otkupljenja. Bez nje nema kršćanskog života. Ni svećeničkog zvanja. A svijet ne voli ni žrtve ni odricanja. Ni kršćani. Pogotovo danas, gdje se sve usmjerilo na što veće uživanje. Zato je krisa i vjere i duhovnih zvanja. Zato se bježi iz sjemeništa, jer mnogima ne miriši stalež,

koji se ne da zamisliti bez žrtve i samozataje.

»Imam proti tebe to, što si svoju prvu ljubav ostavio.« (Otkr. 2, 4).

»Ljubomoran Ti si.
Neces da ja volim
Išta osim Tebe.« (I. Poljak)

Petar Pajić

Struja života u Bosni

Daleko bilo od nas katolika da prosudujemo snagu svoje vjere samo po životnoj snazi naših obitelji. Vjera se širi i učvršćuje prije svega osobnim uvjerenjem, osobnim obraćenjem i doživljajima.

Ali ne smijemo zanemariti ni činjenicu, da je često upravo obitelj izvor novih članova Katoličke Crkve. I zato nas zanima, kako u pojedinim krajevima struji život u obiteljima.

O tom sam razgovarao, za vrijeme nedavnih misija u Sarajevu, s velečasnim gospodinom Lukom Brkovićem, mladim sarajevskim svećenikom. Dao mi je lijepih podataka, koji mogu osvijetliti pitanje života u bosanskim katoličkim obiteljima.

Da dobijemo lakši pregled, razdijelio sam izvještaj u tri dijela. Prema različitim životnim uvjetima pojedinih obitelji. Posebno su naznačene gradske župe, posebno opet gorske i teško pristupačne župe. A kao treću vrstu izabrao sam nekoliko seoskih župa do kojih je razmjerno lako doći.

ZIVOTNA KRETANJA NEKIH GRADSKIH ŽUPA

Poznato je, da je katolički život u Bosni stanovao većinom na selima. A tako zvane »kasabice«, što su danas postale lijepi i moderni gradovi, većinom su bile bez katolika.

U zadnje vrijeme situacija se mijenja. Industrijski centri privlače. Ljudi traže posao, traže sigurniju egzistenciju u gradovima. I time bi trebali dati novi pečat tim mjestima.

Kako se to odvija, pogledajmo statistike koje su izvadene iz arhiva nadbiskupije, a fotokopirao ih je vlč. Luka Brković!

	1937.				1947.				1957.				1969.			
	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	
BIJELJINA	61	42	16	—	13	4	14	9	2	10	13	1				
B. BROD	206	96	32	160	58	31	142	35	22	88	30	20				
BRČKO	61	35	16	41	23	10	56	20	18	60	19	16				
DERVENTA	284	121	63	177	70	93	192	47	39	204	55	48				
DOBROJ	102	55	20	90	30	21	116	26	20	99	24	35				
KAKANJ	118	71	32	102	38	13	138	39	29	135	26	35				
N. SARAJEVO	97	76	44	95	37	23	129	29	26	143	72	35				
SARAJEVO I.	220	175	158	130	78	62	148	148	39	104	103	35				
TRAVNIK	52	55	14	47	43	10	77	42	12	62	28	21				
TUZLA	259	128	65	249	103	71	280	80	63							
VAREŠ	235	79	50	178	75	39	224	52	46	117	55	30				
ZENICA																
sv. Ilija	200	110	50	195	76	36	258	67	41	198	39	30				

I površno gledajući ove brojke možemo konstatirati nekoliko činjenica:

1. Usprkos brojnih doseljavanja mladih obitelji, broj krštenja u gradovima kroz zadnjih 35 godina nije se bitno povećao:

2. Od 12 ovde navedenih župa samo tri imaju — Kakanj, Novo Sarajevo i Travnik! — veći broj krštenja nego prije 35 godina.

3. Neke su upravo katastrofalno pale kao na primjer Bijeljina i Vareš. Za Bosanski Brod treba reći da je od njega odcijepljena i stvorena nova župa Kulina.

4. Da li razloge treba tražiti samo u pomanjkanju stanova? Čini se da još više djeluje i to što novoselojene naše obitelji dodu pod utjecaj nekršćanskog života u obiteljima koje ih okružuju.

GORSKE I TEŠKO PRISTUPAČNE ŽUPE

»Oj vi gorski svećenici« pjevač je naš pjesnik Jovan Hranilović u svojim »Elegijama« misleći na teško i mučno župnikovanje u Žumberku.

Uistinu, teško je biti župnik u planinama. Isto tako kao i našim vjernicima živjeti ondje bez cesta i ostalih dostignuća moderne civilizacije. Kako se životna snaga ondje očituje danas, gdje je do jučer Bosna prednjačila Evropi ...?

	1937.				1947.				1957.				1969.			
	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	
BOROVICA	48	20	6				58	17	2							
ČEMERNO	77	29	8	39	6	11	59	14	25	47	11	13				
DEŽVICE	30	14	6	28	11	2	45	14	6	31	7	2				
JELAŠKE	29	17	2	21	6	2	28	6	5	30	9	4				
KORIČANI	32	10	8				35	25	7	40	4	2				
OTINOVCI	102	73	13	63	31	15	47	19	11	34	11	1				
PEĆINE	126	56	14	88	16	16	131	54	20	121	29	11				
RASTOVO	32	9	3	24	—	—	23	2	—	36	4	7				
RASTIČEVO	101	43	20	—	—	—	49	16	4	—	—	—				
UZDO	64	49	16	69	21	25	66	36	17	59	12	19				

1. Ako se izuzme visoravan Kupres — koji danas doživljava nevjerljivo odlijevanje života! — ostale župe nisu bitno izgubile svoju životnu snagu. Uglavnom je linija života ostala podjednaka.

2. Dapače, u većini se tih župa osjeća lagani prirast porodaja i novokrštene djece: Deževice, Jelaške, Rastovo, Koričani.

3. I broj se vjernika tih župa stalno povećava zbog toga što je opao indeks umiranja. Osobito kud i kamo djeca umiru manje nego prije. Dok je u Čemernom bilo 1937. godine 29 mrtvih, sada u 1969. godini umrlo je samo 11 osoba.

4. U najnovije vrijeme ipak zabrinjava i ondje sniženi broj vjenčanja. Mladi ljudi ostaju u ravniciama i gradovima. A i oni koji se vjenčaju često odmah iza sklapanja braka, odilaze iz župa.

SEOSKE ŽUPE DO KOJIH JE RAZMJERNO LAKŠE DOĆI

	1937.			1947.			1957.			1969.		
	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.	Kr.	U.	Vj.
FOČA	231	86	24	168	73	42	247	75	58	200	53	48
CER	132	59	17	80	40	51	81	36	23	82	16	26
BRETOVSKO	113	47	15	67	41	18	83	24	25	69	14	72
BUSOVAČA	186	72	29	171	70	60	145	57	33	119	29	32
KISELJAK	117	55	19	73	31	13	85	11	12	106	20	40
LUKAVAC	59	32	17	67	26	20	80	18	14	64	17	21
PLEHAN	337	108	57	223	98	89	209	64	55	171	59	45
SIVŠA	204	100	13	154	36	60	165	53	40	204	35	38
ZABLJAK	21	33	16	69	26	25	64	21	13	61	16	16

Fotografija iz 1936. god.
Tada mlad svećenik, danas već pokojni vlč. Milićević Čekada drži govor u Hrvatskom domu u Zenici.

1. Čovjek dobiva dojam da je ovdje više problematična sjeverna Bosna od južne. Iznimka je župa Bretovsko. Župe sjeverne Bosne kao da naglo gube dah životne snage — Plehan, Cer, Foča! — dok župe centralne Bosne uglavnom drže svoju životnu snagu: Busovača, Kiseljak. Ipak treba uzeti na um da je u sjevernoj osnovana još po koja nova župa.

2. U svim župama se opaža znatno opadanje smrtnosti, ali broj vjenčanja ne opada. Dok je u Sivši 1937. godine umrlo 100 osoba, godine 1969. umrlo je svega 35. A broj vjenčanja je porastao od 13 na 38.

3. Kao u cijeloj zemlji, tako je i ovdje 1956. godina upravo prelomna za natalitet. Otada se broj porodaja, manje više, neprestano smanjuje.

NADPASTIR UPOZORAVA

Općenito uzevši u Vrhbosanskoj nadbiskupiji još uvijek je indeks života dosta visok. Osim u nekim gradovima. Ali, valovi smrти udaraju. Tradicija polako gubi svoju snagu. Običaji se novi stvaraju.

Nije li na to mislio i Sarajevski Nadbiskup, kada je na početku Misija u župi sv. Josipa u Sarajevu rekao ove riječi:

»I opet bi vam vaš župnik mogao dati najbolju i najpouzdaniju statistiku. Koliko je tu samo civilnih brakova, koliko je tu divljih veza, koje uopće nisu registrirane! Koliko je rastavljениh bračnih drugova! Sve su to ruševine nad kojima bismo se morali zamisliti, zaplakati kao nekada Jeremija prorok nad ruševinama svetoga grada Jeruzalema.

Nisko su se spustili naši bračni ideali. Obitelji su se pretvorile u grobišta. Na uvijek. Ali nekada su to grobišta života. U Beču 50 posto brakova nema nijednog jedinog djeteta. Eno u Vojvodini prije dvije godine obaviše statistiku i konstatiraše da 50.000 obitelji nema nijednog jedinog djeteta i da će ti ljudi umrijeti bez nasljednika.

U starom našem Sarajevu u župi Srca Isusova već nekoliko godina ima više mrtvih nego rođenih, ili barem više nego krštenih. To su bolne i teške statistike.«

Izvori života još postoje. A dok izvori ključaju i riječku teku. Sačuvajmo ta «vrila» života. To nam je prva i najglavnija zadača. Ne ogradujmo izvore samo pliterima tradicije. Neće izdržati. Betonirajmo ih svjesnim i prosvjetljenim kršćanskim obiteljskim shvaćanjima, pa će rijeka života i dalje teći . . .!«

Peri Bulat, pučki misionar

Fatima: Prostrani trg s Bazilikom Majke Božje

MISIJE

Juraj Gusić

Uređenje misijske djelatnosti

Krist Gospodin je ustanovio svoju Crkvu kao jednu cjelinu, ili, prema riječima svetoga Pavla, kao tajanstveno tijelo. U svojoj poslanici Rimljana piše on: »Kao što u jednom tijelu imamo mnogo udova, a svi udovi nemaju iste službe, tako smo mnogi jedno tijelo u Kristu, a pojedini udovi jedan drugomu« (Rim 12, 4-5). U Prvoj poslanici Korinćanima piše razvijajući istu misao: »Kao što je tijelo jedno, te ima mnoge udove, a svi udovi tijela, premda su mnogi, jedno su tijelo, tako i Krist. Jer jednim Duhom mi se svi krstimo u jedno tijelo... I svi se jednim Duhom napojismo. Ta i tijelo nije jedan ud, nego mnogi. Ako reče no ga: Jer nisam ruka, nisam od tijela, zar zato nije od tijela? I ako uho reče: Jer nisam oko, nisam od tijela, zar zato nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bilo mirisanje? Ali sad je Bog postavio udove, svaki od njih u tijelu kako je htio. Kad bi svi bili jedan ud, gdje bi bilo tijelo? Sad su pak mnogi udovi, ali samo jedno tijelo. Oko ne može reći ruci: Ne trebam te! Ili opet glava nogama: Ne trebate mi!... Bog je dao tako da se udovi jednakom brinu jedan za drugoga i ako strada jedan ud, s njim stradaju svi udovi, ako li se slavi jedan ud, s njim se raduju svi udovi.

A vi ste tijelo Kristovo, i pojedini različiti udovi. I jedne postavi Bog u Crkvi, i to: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje, potom udijeli sile, onda darove liječenja, pomaganja, upravljanja... Zar su svi apostoli? Zar su svi proroci? Zar su svi učitelji? Zar su svi čudotvorci? Zar svi imaju darove liječenja...« (1 Kor 12, 12-30).

Nakon tog dugog uvida Apostol otkriva što je ono što sve nas tako tijesno povezuje u Kristu u jedno tijelo. To je ljubav Kristova prema nama i naša ljubav prema Njemu. I na tom temelju Crkva preko Koncila ponavlja nam našu dužnost da radimo za misije.

U uводу у peto poglavlje Dekreta o misijama čitamo: »Budući da vjernici imaju različitim darova, mora svatko suradivati u širenju Evangelija prema svojim prilikama, sposobnosti, karizmi i službi. Stoga treba da budu svi jedno: oni koji su i oni koji žanju, koji sade i koji zalijavaju, da »težeći slobodno i sređeno prema istom cilju« jedno-dušno ulazu svoje sile u izgradnju Crkve.

Stoga se napor evandeoskih vjetrovjesnika i pomoć ostalih vjernika moraju tako upravljati i povezivati, da »sve bude uređeno« (1 Kor 14,40) na svim područjima misionarske djelatnosti i suradnje.« (Br. 28)

Ova misao jedinstva u radu za širenje Kristova kraljevstva u poganskim zemljama danas bi nam mogle biti veoma bliza već zbog toga što se sve više u cijelom svijetu probija ona iskonska istina da smo svi mi ljudi samo jedna velika obitelj. One nekadašnje poteškoće da to shvatimo, ruši nam u velikoj mjeri tehnički razvitak, koji nam smenuje udaljenost i sve tješnje povezuje međusobno narode i kontinente. Tako eto ona sredstva, koja su neki proglašavali kao zaprek ovoj duhovnoj povezanosti, odjednom nam postaju krila koja nas prenose iz jednog kraja svijeta u drugi da tako lakše vidimo potrebe, nevolje i patnje tjelesne, duševne i duhovne naše braće u drugim krajevima svijeta. Mi danas lakše vidimo misionare kako se žrtvuju, kako trpe zajedno sa svojim novoobraćenicima, kako žrtviju svoje živote za duše Kristovom krvlju otkupljene. I radio i televizija i tisk i film toliko nam puta javljaju da je ovaj ili onaj od Kristovih tajanstvenih udova u opasnosti, da je ovaj ili onaj narod pothodi kašnja, progon, nevolja. Zar nam onda neće biti jasnija slika Pavlova o udovima u jednom tijelu?

Gdje jedan ud pati ili je potreban nečega, drugi će mu priskočiti u pogon...«

Ima danas, doduše, cijelih pokreta u Crkvi, koji nastoje materijalno što više pomoći misijama i misionarima. No misionarima i misijama nije potrebna samo materijalna pomoć. Mnogo više im je potrebna naša duhovna pomoć: naše molitve i žrtve, naše nastojanje oko širenja misijske ideje u svojoj okolini. Imamo misiju i misionara gdje se ne osjeća materijalna oskudica, a ipak uza sve to misije stagniraju ili čak nazaduju. Što nedostaje? Po svoj prilici takvo tlo treba zalisti molitvama i žrtvama vjernika iz pozadine i sa mih misionara. Jer »ne živi čovjek samo o kruhu«, već nam je davno rekao Isus.

Koncilski nas dakle Dekret ovdje poziva da misionari u prvim bojnim redovima i oni u pozadini, tj. mi molitelji i žrtvovatelji za misije, budemo jedno. Samo na taj način bit će doslovno ispunjena Kristova zapovijed: »Idite po cijelom svijetu i naučavajte sve narode...« Ispunimo stoga svoju ulogu u tom velikom i svetom poslu što savjesnije i što vjernije...«

BENGALIJA

POZIV METEORA

U prošlom broju Glasnika donijeli smo onu tako dirljivu »Misionarevu po-

dnevnu molitvu« oca Gabrića. Ovaj put želimo velikodušnim dušama pružiti o-

pet nekoliko njegovih misli, kojima nas potiče na ljubav prema tolikim dušama za koje je Krist umro. Evo toga malog razmatranja!

— Noćne su ptice u jatima letjele dolje prema južnim džunglama. Mi smo ladicu privezali uz obalu. Čekamo na mjesec i na plimu. Do jutra ćemo stići u Amtoli.

Gledam na jasno zvjezdano nebo.

Danas kao da meteori igraju svoju svermirsku igru. Sad iz ovog kuta, sad iz onog iznenada prolete svijetli, silni, brzi, kao bljeskovi i strijele...

Kako srcu godi, koliko li čovjeka podiže pogled na zvijezde, pogled na gore prema nebu. *Sursum corda!* — Gore srca!

I opet se jedan krasni meteor otkinu s pozdravom, s poljupcem neba. Tajna

Gore: procesija na Cvjetnici

Dolje: o. Ante pregledava rižu

meteora: otkinut leti, svijetli, i onda nestaje... Ne, ono svjetlo ne može nestati! Poziv, poruka meteora ostati će u mojem srcu, da bih i ja mogao biti Božji meteor, meteor Božje ljubavi. Letjeti, svijetliti i onda nestati... Nestati u Božjoj ljubavi, u Božjem Srcu. Nestati? Nel! Nego zauvijek živjeti i ja i svi oni za koje sam po Njegovoj dobroti mogao žrtvovati život.

A mi zemaljski kako smo samo pri rasli uz ovaj svijet! Poziv meteora, poziv zvjezdanog neba kao da nas se ne tiče.

Zašto se mi bojimo biti meteori? Bojimo li se brzine, bojimo li se svjetla, bojimo li se da će nas nestati?

Toliko briga, toliko trke i zbrke, to-

liko ratova. A zašto sve to, zašto? A ipak će tek jedno ostati: tvoja i moja duša, i duše tebi i meni povjerene...

Oh, ima li veće sreće nego li biti svjetlo tim dušama, svijetliti za njih, kao meteor Božje ljubavi...

Poziv meteora... Poziv zvjezdanog neba. Odazovimo se! Duše čekaju...

* Ovo razmišljanje o meteoru bit će dobro preporučiti mlađeži muškoj i ženskoj koja traži svoj životni put sada prema kraju školske godine. A može se veoma dobro upotrijebiti i za Nedjelju Dobroga Pastira, koja se slavi u svibnju. Možda će tih nekoliko misli jednog misionara probuditi koje novo misionarsko zvanje bilo u srcu kojeg mladića blo u srcu koje djevojke.

Zahvala i molba časnih sestara

Iako je ovo pismo kao cirkularno raspoloženo na sve samostane časnih sestara u domovini koje oca Gabrića pomažu žrtvom, molitvom i materijalno prema svojim mogućnostima, te koje šire misijsku ideju među djecom i mlađeži preko vjeronauka i šireći Glasnik Srca Isusova i Marijina, ipak će veoma koristiti i drugim prijateljima misija. Stoga ga i objavljujemo ovdje u našoj misijskoj rubrici.

Hvalim, drage Sestre, na tolikoj Vašoj ljubavi i dobroti, na Vašim molitvama i žrtvama, na Vašoj velikodušnoj pomoći.

Hvala, stotinu puta hvala dječići i svima drugima koje poučavate vjeronauk, koje ste tako divno odusevile za misije. Jedva si možete pojmeti koliko nas to jača i hrabri. Onda čovjek i ne misli na bolesti, poteškoće i pogibelji. Ni govora da bi sustao u ovom radu.

Drage Sestre, hajdmo veselo i ju nački naprijed! Život je previše kratak da bi i jedan čas izgubili.

Ni ja Vas neću zaboraviti u dnevnim molitvama. Misama i žrtvama, da biste vjerne Isusu i svetim zavjetima mogle sebe potpuno žrtvovati za spas neumrlih duša.

Posla imam dosta, da ne reknem — malo i više nego dosta! — no hvala Vašim molitvama, uvijek se može, i to, može se s veseljem. Preuzeli smo preko 20 novih sela. Već zidamo šest novih kapelica. Velika je to briga: pouka i odgoj djece. Zvanja, hvala Bogu imamo dosta. Molite se za njih.

Dnevno mi dolaze. Veliko je siromaštvo, pa ne mogu kupiti knjige. Često su puta bez hrane. Baš mi je došao jedan mladić iz dalekog Amtolia s torbicom. Molil rijeke, jer želi ići u školu.

Recite koji posebni »Amen« i za oca Antu. Tresu ga i groznica i influenca i neke druge nevolje koji puta. A da

bi barem imale što tresti na suhom bakalaru. Ja se tješim: na mladu je, zarast će! Tek mi je 58 godina...

Puno je bolesti i po selima. Molite se za sve nas.

Uz pozdrav i blagoslov odani Vam u Srcu Isusovu

o. Ante Gabrić

»Morali bismo ga svezati lancem«

Naša hrvatska misionarska sestra Silvina Mužić, koja pripada belgijskoj Družbi Kćeri svetoga Križa, a u misiji djeluje već preko 40 godina, sada djeluje u Basantiju u bolnici. Ona je za vrijeme prošle bolesti oca Gabrića imala brigu za njega. O tome piše u svome pismu od 22. veljače 1973. uredniku ove misijske rubrike:

Dragi velečasni Oče!
Oprostite mi što sam Vas tako dugi ostavila da čekate na moj odgovor na svoje pismo! Puno se molim za Vas i prikazujem žrtvice dobrom Isusu da mognete još raditi Njemu na slavu i za spas duša.

Naš otac Gabrić bio je jako bolestan. Sad mi je bolje. Ali ovaj čovjek nikad nije ni umoran ni gladan. Morali bismo ga doma svezati lancem, ako bismo željeli da malo počiva...

Ovih dana imali smo u pohodima biskupa iz Kalkute. Došao je da podijeli svetu potvrdu. U isto je vrijeme blagoslovio jedno novo malo selo od kojih 30 kuća koje je sagradio naš otac Gabrić za one siromahe koji nemaju svoga krova nad glavom.

Još jedno veliko veselje u našoj misiji. Duh Sveti počeo je djelovati i u plemenu Adibasi. Više sela želi primiti našu svetu vjeru. Mi bismo zbilja morali otvoriti još jednu misijsku postaju da bude lakše našim misionarima.

Jučer sam dobila pismo od našeg oca Alojza Demšara. (On je iz Slove-

S. Silvina Mužić, Bosanti, 12. II 1973.

nije). On počiva u Kalkuti. Oslabilo mu je srce.

Ja sam, hvala Bogu, dobro. Steta što ne mogu zaustaviti godine. Veoma bih željela obilaziti i pomagati naše siromahe po selima. Zbog godina ne dopuštaju mi to poglavari. Moram se stoga zadovoljiti da tiho radim u našoj bolnici.

Inače smo mi sve Hrvatice ovdje veoma raspršene. Sestra Emerika djeluje u Gaibiri, sestra Ivana Stakor radi s gubavcima i sirotinjom u Siliguri, sestra Kazimirka je u Kurseongu, sestra Konradina djeluje u Bombarju.

Molite se za sve nas da u svemu i do kraja izvršimo Božji poziv! Preporučite nas i prijateljima misija da nas se sjete u svojim molitvama i žrtvama.

Uz mnogo srdačnih pozdrava molim Vaš blagoslov!

U Isusu odana Vam

sestra Silvina Mužić

ZAIRO

MORAMO GRADITI

Nakon što je na naše tri misionarke u Zairu, na s. Anku Luketić, s. Miriam i s. Sofiju, stigla neka pomoć što su je poklonili prijatelji misija, u ime svih triju misionarki odgovara s. Anka ovim pismom.

Kindu, 3. ožujka 1973.

Dragi prijatelji mistja!

Prije svega hvala svim onim dobročiniteljima koji su nam do sada poslali svoju pomoć za naše starce, siromašnu djecu i gubavce. Da znate kako nam je potrebna pomoć! Zurnam se svim trima. Naša kuća za starice samo što se nije srušila. Opasnost je da nam te jedne starice stradaju pod ruševinama. Kuća je naime građena 1912. godine, a onda se građilo samo blatom. U to vrijeme ovde nije bilo cementa.

Nova kućica namjeravamo sagraditi od cigle sušene na suncu i od blata. No i to košta. Treba platiti i cigle i gradu, vrata, prozore, krov, majstore. Pod će biti samo nabijena zemlja.

Kad je stigla prva pošiljka od Vas dragi prijatelji, onda je sestra Sofija otvorila domaćinsku školu za djevojke, kao što je ja već imam. Sad za tu školu želi kupiti prvu šivaču mašinu.

Sestra Miriam već dvije godine gradi kuću za gubavce. Ide to malo malo. Sad bi je napokon željela pokriti.

Kako vidite, sve što molimo, molimo samo za ove bijednike: sad za njihovu hrancu, onda za odijelo, pa za stanovanje, za lijekove, a i za lijes da možemo pokojnike pristojno pokopati.

Ovdje su inače prilike sve teže. Ukinuta je crkvena štampa, zabranjeni su svi sastanci svećenika. U zraku se osjeća neki pritisak.

Uza sve to naš mi je biskup rekao da se pismom obratimo na naše hrvatske biskupe moleći ih da mu posluju misionara i sestara misionarki. On se veoma uzda u Božju prvidnost u svim tim zbijanjima koja su zahvalila njegovu domovinu.

Molite se i Vi za nas i naše drage starce, djecu, mladež i bolesnike, osobito za naše gubavce da im pogrememo što više zasvjedočiti Kristovu ljubav. A za svaki i najmanji dar unaprijed Vam hvala i od Boga plaća.

U ime svih nas hrvatskih misionarki pozdravlja Vas

odana Vam u Kristu
s. Anka Luketić

Naši misionari i misionarke te svi oni s kojima oni rade, žele svojim dobročiniteljima i prijateljima preko Glasnika SRETAN USKRS!

O. FRANJO SIPUSIĆ

MOJA VJERA

77. KATEHEZA

Drugi Vatikanski sabor

Drugi vatikanski jest 21. po redu od općih sabora, ili kako ih zovemo ekumeničkih. Ekumenski znači opći. II Vatikanski sabor najvažniji je događaj u životu crkve u našem stoljeću.

VREMENSKI OKVIR KONCILA

9. listopada 1958. umro je papa Pio XII. Upravljao je Crkvom od 2. ožujka 1939. godine, dakle za vrijeme najtežih ratnih i poratnih godina. 28. listopada 1958. naslijedio ga je papa Ivan XXIII., dotadašnji venecijanski patrijarha. Po godinama starac, ali po duhu poduzetan i čio. Par mjeseci nakon nastupa službe, 25. siječnja 1959. najavljuje on opći crkveni sabor. 17. svibnja iste godine ustanovljuje pretpripravnu komisiju. Godinu dana kasnije, 5. svibnja ustanovljuje Središnju komisiju, 10 pripravnih komisija te tri stalna saborska tajništva. 1961. godine, 19. ožujka proglašuje sv. Josipa zaštitnikom sabora, a

na Božić iste godine objavljuje, da će koncil biti otvoren u godini 1962. — 2. veljače 1962. izdaje papa dokument motu proprio »Concilium« gdje određuje da se koncil ima otvoriti 11. listopada na blagdan Majčinstva Bl. Djevice Marije. Tako je i bilo. Toga dana započeo je sabor. Trajao je četiri godine. Zajednička zasjedanja bila su u četiri navrata:

1. odsjek od 11. listopada do 8. prosinca 1962.
2. odsjek od 29. rujna do 4. prosinca 1963.
3. odsjek od 14. rujna do 21. studenoga 1964.
4. odsjek od 14. rujna do 8. prosinca 1965.

Uz ta zajednička zasjedanja saborskog otaca stalno su radile saborske komisije bilo na nacrtnima i izradi shema, bilo na ispravcima ili na završnim formulacijama. Tako je koncil zapravo neprestano trajao.

Tijekom koncila zbili su se neki značajniji događaji: 3. lipnja 1963. umro je papa Ivan XXIII., začetnik koncila; 21. lipnja 1963. izabran je za papu milanski nadbiskup Giovanni Montini. Kao papa je uzeo ime Pavao VI. Koncil je nastavio s radom. 4. siječnja 1964. papa je putovao u Svetu zemlju i 5. siječnja sreća se ondje s carigradskim patrijarhom Atenagorom. Od 2. do 5. pro-

sinca iste godine papa je u Bombaju na 38. međunarodnom euharistijskom kongresu; 4. listopada 1965. papa je posjetio Generalnu skupštinu Ujedinjenih Nacija; 7. prosinca iste godine izdao je breve o završetku koncila. To su datumi oko kojih se smjestio koncil.

O ČEMU JE KONCIL RASPRAVLJAO?

Šesnaest zvaničnih dokumenta otkriva nam o čemu se raspravljalo na konciliu. (Opaska: Dokumente imamo prevedene na hrvatski u izdanjima KS: »Dokumenti Zagreb, 1970. Tu se nalazi usporedo latinski i hrvatski tekst. Navodeći dokumente redom ujedno u zagradici navodim i stranice gdje se u Dokumentima nalaze. Nije to samo zato da se lakše pronađu, nego i zato da se vidi opseg dokumenta).

Poredani kronološkim redom ti su dokumenti ovi:

Dokumenti izglasani na drugom zasjedanju:

1. Dogmatska konstitucija o bogoslovju »Sacrosanctum Concilium — Sveti sabore« (SC — Dokumenti: str. B-69).
2. Dekret o medijima društvene izmjene »Inter mirifica — Čudesni izumi tehnike« (IM — Dok. 74-89).

Dokumenti izglasani na trećem zasjedanju:

3. Dogmatska konstitucija o Crkvi »Lumen Gentium — Svjetlo naroda«, (LG — Dok. 92-187).
4. Dekret o istočnim crkvama »Orientalium Ecclesiarum — Istočne crkve« (OE — Dok. 238-253).
5. Dekret o ekumenizmu »Unitatis reintegratio — Obnovljeno jedinstvo« (UR — Dok. 206-235).

Dokumenti izglasani na četvrtom zasjedanju:

6. Dekret o službi biskupa »Christus Dominus — Krist Gospodin« (CD — Dok. 258-301).
7. Dekret o odgoju i izobrazbi svećenika »Optatam totius — Potrebna obnova« (OT — Dok. 332-353).
8. Dekret o obnovi redovničkog života »Perfectae Charitatis — Savršena ljubav« (PC — Dok. 306-329).
9. Deklaracija o kršćanskom odgoju »Gravissimum educationis — Ozbiljna dužnost odgoja« (GE — Dok. 360-377).
10. Deklaracija o odnosu Crkve s nekršćanskim religijama »Nostra Aetate — Naše vrijeme« — (NE — Dok. 382-389).
11. Konstitucija o božanskoj objavi »Dei Verbum — Božja Riječ« — (DV Dok. 392-413).
12. Dekret o apostolatu svjetovnjaka »Apostolicam Actuositatem — Apostolsko djelovanje« — (AA — Dok. 418-463).
13. Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu »Gaudium et Spes — Radost i nadah« — (GS — Dok. 620-761).
14. Dekret o misijskoj djelatnosti Crkve »Ad Gentes — Paganima« — (AG — Dok. 492-553).
15. Dekret o životu i službi svećenika »Presbyterorum Ordinis — Svećenički red« — (PO — Dok. 562-609).
16. Deklaracija o vjerskoj slobodi »Dignitatis humanae — Dostojanstvo čovjeka« — (DH — Dok. 468-487).

Na prvom zasjedanju naravno nije bio ni predložen ni usvojen ni jedan dokument. To je bio početak koncila. Od usvojenih 16 dokumenata na svim ostalim zasjedanjima 4 dokumenta nose naziv »konstitucije«, devet je »dekrete« i tri su »deklaracije«. Koja je razlika između konstitucije, dekreta i de-

klaracije. Snagom imena a i sadržaja konstitucija označuje **uredbu, definiciju, ustanove, ustav**. — U konstituciji je dakle izložena nauka, istina. Dekret označuje **odluku, propis, naredbu**. U dekretima su izložene smjernice za rad, direktive. Deklaracija označuje ono što bismo mi danas rekli **Izjava**, službeno mišljenje Crkve, izneseno u formi pravnog dokumenta.

Svaki od spomenutih dokumenata u svojstvu je i potpisao papa. To je uvjet da neka odredba vrijedi za Crkvu. Papa je naime iznad koncila, i zaključci koncila vrijede samo u toliko u koliko ih odobri papa. To vrijedi za odredbe bilo kojeg koncila, pokrajinskog jednako kao i općeg.

Svi dokumenti Vatikanskog sabora nisu od iste važnosti. Konačan sud donijet će vrijeme. Nama se čini da među najvažnije idu »Svjetlo naroda« i »Radosnost i nadja«.

OSVRT NA II

VATIKANSKI SABOR — Iako će konačni sud i ocjenu II Vatikanskog sabora donijeti povijest, ipak možemo reći u kakvom se svjetlu on nam prikazuje. Rekosmo već, da je II. Vat. sabor zasad najvažniji događaj Crkve u XX stoljeću. Možda je ipak važniji i zamašniji događaj proglašenje definicije o uznesenju Bl. Djevice Marije dušom i tijelom na nebo. Bila je ta definicija proglašena 1. studenoga 1950. Dakle točno u sredini stoljeća (DS 3903). U svakom slučaju koncil je najveći spektakl stoljeća, skup na kojem su prisustvovali gotovo svi rezidencijalni biskupi čitave Crkve, i iz svih krajeva svijeta. 7. prosinca 1965. dan uoči završetka koncila, kod glasanja za

dekret »Ad gentes« glasalo je 2399 biskupa. Dakako ako bismo važnost nekog događaja mjerili po proljevanju krvi onda bi bez sumnje bili važniji događaji i a pogotovo II. Svjetski rat. Tu je i otkriće atomske bombe. No važnost se nekog otkrića ili događaja ne mjeri po tome kolika je njegova razorna moć i koliko mržnje raspiri u ljudima. Većina se jednog događaja mjeri po tome koliko je on ljudi međusobno zblijio, učinio ih više ljudima i potom djecom Božnjom. Na II. Vatikanskom koncilu našle su se zajedno Zapadna i Istočna Crkva; protestanti i evangelici; predstavnici drugih religija; promatrači svih zapaženijih ustanova svijeta, čak su bili prisutni i oni koji niječu Boga. II. Vatikanski sabor jest uistinu događaj stoljeća, gdje je razumijevanje nadvladalo tisućljetne sporove; gdje su ponovno ukinute ekskomunikacije, i gdje je pružena pomirnica ruka svakome koji je dobre volje. Dakako nitko nije tako lakoviran da bi mislio kako je s time sve postignuto. No bez početka nema ni nastavka.

Za nas katolike koncil je od osobitog značenja. On predstavlja i označuje važnu prekretnicu u životu Crkve. Koncil je zacrtao put obnove koju valja polako provoditi u život. Nakon spremnih ili nespretnih novinskih reportaža, nakon bliještavih intervjuja o koncilu nadolazi vrijeme za prave reformatore, a to su sveči. Plodovi naime dosadašnjih reformatora niti su bili trajni, a niti su uspjeli. Oni pravi reformatori koji će obnoviti Crkvu po svoj če prilici doći iz pustinje, i neće deklamirati o obnovi u ime koncila. Oni će živjeti po vjeri. Očekujemo te obnovitelje koji će u Kristovu duhu upraviti korake prave obnove putovima mira.

78. KATEHEZA

Pavao i Augustin

Dosad smo promatrali Crkvu u njezinoj imenskoj i stvarnoj definiciji (74. kath); promatrati smo je u vremenu kao otajstveno Tijelo Kristovo i kao živi organizam (75. kath); gledali smo je u njezinim koncilmima gdje se napose očituje njeva učiteljska misija (76. i 77. kath). Na redu je da pogledamo Crkvu u njenim životnim dimenzijama. Crkva je naime takav organizam, posjeduje takovu nauku, dokaze i postupke da si je tijekom svoje povijesti prijavila najpoduzetnije širitelje i najodatavane članove iz redova svojih najljubih protivnika ili iz redova indiferentnih krugova. Jedan je od takovih Pavao, obraćenik sa židovstva, a drugi je Augustin, obraćenik s paganstva. Oni su paradigme, uzorci onih bezbrojnih koji su u Crkvi našli »stup i tvrdu istinu«. I Pavao i Augustin imali su iza sebe bogat život, no uslijedila je »metanoia«, preobrazba u mišljenju, obraćenje, i nakon toga jedan su i drugi učinili za Crkvu više nego se to može vagnuti. U njihovu životu otkrit ćemo nešto što je najvažnije a to je nadnarav na djelu. Inače je neshvatljiv učinak jednog i drugog života.

PAVAO IZ TARZA — Pavao se rodio i odrastao u maloazijskom gradu Tarzu. Tu su živjeli Židovi u dijaspori, pa stoga i u gradanskoj snošljivosti s paganima. U gradu se govorilo grčki, pa je Pavao kao dijete i dječak primio helenističku Izobrazbu; kod kuće je opet bio dosta strogo odgojen, farizejske sekte, pa je i s te strane primio Pavao snažan pečat židovstva. Na-

kon redovitog školovanja u rodnom gradu Pavao ide u Jeruzalem da kod najčuvenijih učitelja Zakona studira Svetu pismo i židovske predaje. Iz priopovijedanja sv. Luke očito je, da je mladi Pavao bio zagrijan za židovstvo, kad je ishodio od velikih svećenika nalog da vjerske otpadnike dovodi svezane na sud u Jeruzalem. Po takovu poslu ishao je u Damask, i tu ga je srela milost. Pred vratima Damaska obasja ga izvanredna svjetlost i on oslijepi. Ukazao mu se Isus i upitao ga: »Savle, Savle, zašto me progoniš? — Odgovor Pavlov otkriva iskrena čovjeka, progonitelja koji misli da je bio na pravom putu: »Tko si ti, Gospodine? — »Ja sam Isus, kojeg ti progoniš« odgovori mu biće iz svjetla. — U gradu je bio učenik Ananija, kršćanin. I njemu se javi Isus i posla ga k Pavlu, »čovjeku, koji je određen da donese ime Gospodnje paganima«. Ananija odo k Pavlu, izlijeci ga od slijepoće i pokrsti. (Dap 9) — Nakon tih škrtilih riječi slijedilo je za Pavla raspitivanje o Isusu. Pavao je tek sada došao u pravu školu. On moli, studira i dozrijeva u obraćenju. Nakon toga on nastupa kao propovjednik. I dok su se drugi apostoli u svom propovijedanju orijentirali na mali židovski narod, Pavao se okrenuo paganima, jer su i oni pozvani na milost. Poznata su tri velika misijska putovanja Pavlova. Obišao je propovijedajući evanđelje čitav tada poznati svijet: Cipar, Malu Aziju, Grčku, Makedoniju do Ilirika, Italiju i čak Španjolsku. Na svojim je putovanjima osnivao crkvene općine, ponovno ih posjeđivao i pisao im pisma. Redoslijed je obično bio ovaj. Najprije se obratio Židovima kolonistima, među njima osnovao zajednicu, a obično bi tako svršilo da je to morao napustiti i okrenuti se k paganima. Pavlova pisma predstavljaju uz njegovo

osnivanje crkvenih općina najtrajnije i najdalekovidnije Pavlovo djelo. Pavao je najplodniji pisac Novoga zavjeta. Njegova su pisma pribrojena Evandeljima i Zakonu Staroga zavjeta.

Sačuvalo se 14 pisama: poslanica Rimljanim, dvije Korinđanima, Galaćanima, Efežanima, Filipljanima, Kološanima, dvije Solunjanima, dvije Timoteju, poslanica Titu, Filemonu i Hebrejima. Pavao je svestran teolog. Kod njega imamo jasnu nauku o Presv. Trojstvu, o utjelovljenju i otkupljenju; nauku o istočnom grijehu i milosti; zdravu pastoralnu nauku Crkve i do u tančine protumačene i opravdane propise moralnoga zakona. Tu je nauka o sakramentima i smjernice za upravu Crkve. — Završio je život mučeništвom. Odrubljena mu je glava. Tako je jedan farizej bio najvatreniji širitelj kršćanstva. I životom je zasvjedočio ono što je naučavao.

Na hrvatskom jeziku imamo dva izvrsna životopisa sv. Pavla. Prvi je pisan na hrvatskom, no nema ga više, jer je rasprodan. Napisao ga je Rudolf Vimer. Drugi je životopis preveden s njemačkoga. Napisao ga je Josef Holzner: PAVAO, njegov život i poslanice. Nešto bolje i nije za poželjeti.

AUGUSTIN — U sjevernoafričkoj pokrajinji Numidiji u gradu Tagastu rodio se gradskom činovniku Patriciju i njegovoj ženi Monici sin kojeg su nazivali Augustinom. Otac je bio poganan, mati kršćanka. Roditelji su tako imali troje djece, dva sina i jednu sekru. Augustin je završio školovanje i govorništvo u Kartagi. Neko je vrijeme samostalno radio kao govornik-odvjetnik u rodnom mjestu oko godine 375. Bila mu je tada dvadesetjedna godina. Do malo oda u Kartagu i ondje otvorio svo-

ju školu. 384. ostavlja Kartagu i odlazi u Rim. No ni tu ne ostaje dugo, odlazi naime u Milano za profesora govorništva. Za njim je pošla i njegova majka. Računa se da je njegovu obraćenju uz nju najviše pridonio sv. Ambrozije, milanski biskup kojeg je Augustin rado slušao. Taj veliki crkveni učitelj mudro je vodio onoga koji će ga nadvisit u slavi. Augustin je pomalo dozrijevao za obraćenje. 386. dadne ostavku na službi sveučilišnog profesora, a o Uskrstu 387. primi krštenje. Godine 388. u mjesecu kolovozu vraća se u Afriku. Na putu, u Ostiji, lučkom gradu Rima, umire mu majka. Augustin joj je napisao jedan od najčuvanih nekrologa u svjetskoj literaturi (Ispovijesti IX 9-13). U Africi je tri godine živio povučen. 391. godine bio je u Hiponu zaređen za svećenika; pet godina kasnije pozvao ga je biskup Valerije za pomoćnika. Njega Augustin naslijedi na biskupskoj stolici. Augustin je bio biskupom 34 godine. Umro je godine 430. kad su Vandali opsijedali grad.

Nemoguće je u par redaka iznijeti sve što je za Crkvu učinio Augustin. Bio je on biskup malog grada, ali i danas, još nakon jednog i po tisućljeća, vrši taj velikan neobično jak utjecaj na Crkvu. Pokoljenja se tek igraju s fragmentima njegove misli. On je jedan od najplodnijih pisaca uopće. Njegovi spisi ispunjuju 16 omašnih svezaka, folijanta, enciklopedijskog opsega i formata (PL 32-47). Augustin je klasik iz vremena zapada Rimske civilizacije; govornik i stilista na kojem su se napajali najveći pisci čovječanstva. Augustin je prvaklasi teolog, sa svim oznakama genija i pionira. Nije imao predhodnika kao što su iz imali Toma Akvinac i Franjo Suarez. Augustin je sam stvarao teologiju. Bio je izvrstan poznavalac i ko-

mentator sv. pisma; pasjonirani borac za ispravnu nauku Crkve; zaslužio je naziv »doctor gratiae = učitelj milosti«. Njegovi su spisi i danas moderni. Izvrstan psiholog u Ispovijestima, nenadmašiv filozof povijesti u knjizi »Božja Država«. Sam je revidirao svoje spise i napisao popis onoga u što nije bio siguran »Retractiones — oponzive. U svakom slučaju rijekost među piscima.

Augustin je napisao 93 knjige. To su knjige u našem smislu riječi. Navest ćemo njegova djela, da bismo dobili kakvu takvu sliku o tom velikanu: **Filozofija:** O lijepom i prikladnom; Ispovijesti; Protiv Akademika; Blaženi život; Red; Solilokvija; Besmrtnost duše; Discipline; Muzika; O svojstvima duše; Sloboda uma; Magisterij. — **Apologetika:** O koristi vjerovanja; De divinatio demonum; Božja država. — **Dogmatika:** O vjeri i simbolima; Razna pita-

nja; Simpliciju; Trojstvo; O vjeri i dječima; Laurencijev priručnik; Vjera, nuda, ljubav; O brzi za pokojne; Osam rasprava. — **Moral i pastoral:** Katehiziranje jednostavnih; O laži; O kršćanskom nastojanju; Protiv Hilarija; Katehiziranje; O redovnicima; O ženidbi; O djevičanstvu; O udovicama; O ženidbama preljubnika; Protiv laganja; Izbor o Sv. Pismu. — **Biblica:** Kršćanski nauk; Govori Gospodinovi; Niz djela o Genizi; Poslance sv. Pavla; Poslanica Rimljanim; Poslanica Galaćanima; O Evandelijsima. — **Polemike:** 11 knjiga protiv Manihejaca; 12 knjiga protiv Donatizma; 19 knjiga protiv Pelagijanaca; Knjiga protiv Priscilijanaca, Origenista i Marcionista; 4 knjige protiv Arijevac. Uz to je sačuvan čitav tomus pisama (Migne PL 33); sačuvana su 363 autentična govora (Dva sveska PL 38-39); zatim egzegeza čuveni komentari In locannem i Enarrationes in Psalmos ...

PRIČA

ŽUPNA KRAVA

Župnik Hrvoje, tek što dode na prvu župu kao mladomisnik, prodade župnu krvavu.

Prodade je jer s krvama nije htio, kao svećenik, imati posla. On je poslan da spašava duše, a ne da se brine za krvave. Prodade je i jer je ta krvava Crvenka bila stara; od nje nikakve koristi. Nitko u selu nije znao koliko je toj krvavi godina. Točno se ne zna ni koliko je župnika promijenila. Samo se zna da ju je kupio pokojni fra Jozo. Tada je bila tek prvotelka, mlada i vrlo lijepa. Sva crvena od glave do pete, osim glave i pete. Glava joj je bila bijela kao snijeg. Rekao bi netko tko nije upućen

u kralju ljestvu, da se po licu pudra. I noge je sve gore iznad koljena imala bijele, pa ona crvena koža izgledala je kao kratka suknja od crkvenog grimiza.

O toj kravi Crvenki, jer je priča o njoj, mora se i ovo kazati: Ona je bila pojam u selu. Istina negativan, ali jer je bila župna, onda pozitivno negativna. O njoj su pričali uvejk lijepo, i ono ružno pričalo se kao lijepo, jer je bila župna. O njoj se i pjesme pjevale, čak u kolu pred župnom crkvom poslije pućke Mise:

Što se ove cure prave,
do jučer su pasle krave,
Da su pasle župnu kravu,
tad bi bile bar u pravu.«

Tako su momci dobacivali curama u kolu, a cure bi problijedile u licu kao župna Crvenka. Doista ta župna krava bila je lijepa. A koliko je god bila lijepa toliko je bila glupa. I što se više pravila pametnom, sve je više ispadala glupljom. Tako jednog dana, pustiš je s priuze na šetnju da malo prošeta selom i da se vidi s ostalim kravama, ta i ona je krava, i zbilja ispalja je prava krava. Kao vrtoglavka skakala je, obada la se usred zime po seoskom blatu i sva se do vrata uprljala. I po bijelom licu i po vitkim nogama, uprljala je svu onu ljepotu koju joj je priroda podarila. Žensko! A kada je ugledala jednu seosku kravu onaku gladnu i mršavu, ni pogledala nije na nju. Samo što nije pljunula. Visoko preko oka pogledala je jednu sirotinju, digla gubicu, zaprdecalala se i jurnula kroz selo.

»Bježte, bježte, juri župna krava! majke su tjerale djecu u kuće da ih ne bi satrila. I svaki puta kada bi ta krava projurila kroz selo, bio bi doživljaj za selo. Njezin prolazak bio je važniji od župnikova. I župljeni su, nek oproste, više držali do nje nego do njega, jer takva krave nije imala biskupija. I da mene ne zapade dužnost da opišem dođade koji se odigraše oko prodaje te krave, o njoj samoj mogao bih napisati čitavu knjižaru knjiga.

Ali dužnost je dužnost. Pa, da započнем.

I eto, taj neiskusni i poletni mladi župnik Hrvoje Marić prodaje tu kravu. I kud će gore, prodade je bud zašto ciganinu Beši, koji kupuje samo krepane životinje. Prodade je ne pitajući ni

crkvenog oca Pašku Šalića. Tog časa ne sjeti se ni velečasnog gospodina Ivice, koji uz župljane i župu dobi velikodušno tu kravu od otaca franjevaca. Prodade je samo da se oslobođi rike gladne i jadne životinje o kojoj se nitko nije brinuo. I od srijede, kada je prodade, do nedjelje nastade grobna tišina i u štali i oko štale, tišina u cijeloj župi. Neka čudna tišina puna zlokobne slutnje i podmuklosti.

Ni nedjeljna rana Misa nije razbila tu zlokobnu tišinu. Tek dvoje troje na Misu. Baba Cela i nekoliko gole i bose djece. Župnik se čudio tome. Kamo ostali? A ostali su ostali da krenu na pučku Misu, koju je najavljuvala zora, crvena kao krv, puna krvii, i sunce je bilo crveno.

Skroz nestade svake zlokobne tišine kada mladi župnik kroz svoj prozor ugleda kako se sa svih strana slijeva svjet crkvi kao nabujala rijeka. Nikada toliko svijeta, kako je tu već dva mjeseca, i poče se još ozbiljnije spremati za pučku Misu. I novu propovijed smisli. Uzeo je onu, koju je u svojoj rodnoj župi održao odmahiza mlađe Mise:

»Braćo i sestre, dragi i predragi moji župljeni, dopustite da vas kao vaš župnik pozdravim i da vam zanosno uzviknem, da je ovo velik dan u ovom narodu. Velik i prevelik, jer se župa probudila i razbudila na novi, ljeplji i uzvišeniji život, život pun milosti, nade i...«, dobro će ispasti, samo moram paziti da tamo gdje stoji »zemljaci« i »vaš zemljak« kažem, »župljanin« i »vaš župnik«, promisli mladi župnik i uštirkan u dugoj crnoj mantiji i bijelom kolaru krenu u crkvu. Oko crkve stajao je puk Božji. Župnik razdragani zbog mnoštva, širio je ruke i pozdravljaо kao osvajač koji svečano ulazi u svoj grad i prolazi kroz glavni slavoluk kao po-

bjednik. A narod je u njega gledao kao u neko čudovište, koje treba stradati. Pred crkvenim vratima dočeka ga crkveni otac Paško Šalić s grupom ljudi. Svi nakonstrijeni, a samo jedan korak naprijed stajao je crkveni otac.

»Stoj, i ne miči se!«, viknuo je crkveni otac, i vika se izgubi u masi naroda.

Jadnom čovječuljku, malo višem od nietra, brada zadrhta, a usukan brici padaše po njoj kao da ih netko slomi. U licu postade bijel, bijelji od prodane župne krave. Zubima zavokota i usutku korak nazad, u gomilu.

»Ljudi, što je ljudi?«, svećenik do tada nošen slavom kao leptir, shvati da nešto nije u redu. I njegovo lice poprimi lice boju crkvenog oca.

»Govori, Paško, govori! Reci mu da smo mi ljudi, samo on nije!«, netko je iz mase razbio tišinu, koja je bila strašnija od oluje i duža od vječnosti, a trajala je svega sekundu. Paško se usplahiri: »Narode, ljudi, braćo, onaj, svi skupa...«, umuknu jadan. Ovaj, onaj, eko smo ljudi, onaj...«

»Samo nemoj brate Paško psovati, ovdje pred svetim mjestom!«, netko iz naroda zavika i crkveni otac potpuno umuknu.

»Govori, Paško brate, govori ne mucaj, sunca mu, bori se za svoje, to je naše, sviju nas brate, govori...«

»Braćo moja, što je vaše, i svećenik se odkameni, viknu kao da ga je netko u srce ubio.

»Naša je krava, a ti si je prodao i sebi u džep!«, tridesetak glasova u jedan glas odjeknu.

»Naša je krava, a ti više nisi. Gubi se, lopove, samo vrati novce!, zavika sav narod.

S planine je puhalo vjetar, nosio je kape s ljudskih glava. Žene su stiskale

rukama rupce da ih taj vjetar, kao da je puhalo iz vražjih usta, ne skine, otkrije im nepočesljane glave, sve je bilo uzburkano, samo je župna crkva, koja nije imala nikakve veze s tom kravom, mirno i dostojanstveno promatrala ljudsku bijedu, koju vjetar raznaša.

»Braćo, pustite me samo da se pokajem, i da pučku Misu odslužim...«

»Ti je sebi odsluži, nama tvoja Misa ne treba«, urlikali su dobri i vjerni vjernici, a svećenik je gubio prisjebnost.

»Ljudi, ako niste životinje, pustite čovjeka na službu Božju, i na riječi starog Martina, koje narod jedva dočeka, otvorise se vrata, a svećenik kao neka olovna kugla, uđe s teškom dušom kroz crkvena vrata i tek što dode pred oltar, okrenu se narodu, koji je za njim krenuo:

»Braćo i sestre, ovdje pred oltarom imam pravo govoriti i moram govoriti samo istinu. Svoju sam mladost, zemaljsku ljubav, oca i majku, i sve na ovom svijetu žrtvovao za ljubav Božju i za ljubav svoga naroda. U tom mi je ta stara župna krava smetala. Od nje nije bilo nikakve koristi. Samo mi je njezina buka i rika smetala. Prodao sam tu kravu i stavio novac u crkvenu kasu. Stavio sam i svog vlastitog novca, samo da ne izgleda da sam je jeftino prodao. Novac je tu. Prije nego me razapnete na križ zbog jedne krepanske krave, dopustite da vam odslužim nedjeljnu Misu i da vam sutra kupim najbolju kravu u ovoj dolini. I ako vam je važnija krava od svećenika, neka vam ostane, a ja prekosutra odoh.«

»Ti nećeš otići. Ti nama trebaš, a krava...« I odgurnu staru Martin, ratnik i čovjek, blago svećenika, stade na njegovu mjesto, okrenu se narodu i kao prorok Ilija zagrimi:

»Ljudi, Bog sve vidi i sve sudi! Vi vičete, urljete da ste veliki katolici i još veći Hrvati, a zbog jedne krave, krepene krave, plijujete na svećenika. Stid nas bilo. Svi su nas stid i sram bilo. Ljudi, ratovao sam u dva rata. U zadnjem ratu, kada sam imao samo vjeru u ljude, da ne bi Boga, dopao bih najstrašnijih muka. Ima Boga. U koga dugo nisam vjerovao, u ratu sam ga doživio. Vi u tog Boga vjerujete, tome se Bogu svakodnevno molite, ali u svagdajnjem životu ste nevjernici. Onda kada treba najviše vjerovati, vi ste pogani, plijujete na Njega. Pljuvati ste na fra Pašku koji je prodao staru šalu da napravi novu. Vikali ste: eno je prodade i strpa je sebi u džep. Pljuvati ste na vjelečasnog Ivicu koji je srušio staru crkvu da napravi novu. Danas htijeste zabraniti svećeniku da uđe u crkvu, da nam odsluži svetu Misu zbog jedne krave. Neka krepa svaki onaj, koji svoju

vjeru, svog Boga gleda u krepanoj kralj...« starom Martinu, ratniku i preklijenom katoliku suze ugušio riječi. Široka pleća, bez mesa i nekadašnje snage tresa su se od bola. I kada uguši suze, okrenu se svećeniku:

»Velečasni, sedamdeset i šest mi je godina. Vidio sam mlade ljude gdje gnu za svoje ideale. U životu karakterna čovjeka nema povlačenja, nema hoću — neću. Kod svećenika nikako. Vi ste mlad svećenik. Vi ne smijete pasti u prvoj bitki, na prvom frontu.«

I kada starac ušuti narod zaplaka. Sva je crkva plakala. A na dnu crkve, tamo gdje je stajao crkveni otac i njegov nastala je praznina.

I onda je pred oltar stupio svećenik uspravan kao sviljeća i čvrst kao da je isklesan iz jablaničkog granita.

Započela je sveta Misa. Puna suza i svečana kao Božićna polnočka.

Stjepan Džalto

Kina i kršćanstvo

Da u Kini kršćanske vrednote budu prihvaciene s pouzdanjem i poštovanjem. (Mis. nakana A M za svibanj 1973.)

Naša se misijska nakana obraća najvećem narodu svijeta, koji se pososi starodnevnom i bogatom kulturom. To su Kinezi. Teško je reći točno koliko ih danas ima na svijetu? Neki misle da ih ima oko 800 milijuna. Daleko najveći dio Kineza živi u kontinentalnoj Kini, koja zauzima znatan dio azijskoga kontinenta. Takođe društvene, političke i ekonomske prilike teško se mogu upoznati izvana, jer je Kina prilično izolirana od vanjskoga svijeta. Zadnjih godina počela se ipak nešto više otvarati. Neka izoliranost Kine jedna je od značajki koja se provlači kroz čitavu njezinu povijest, a veliki kine-

ski zid samo je materijalni znak te zatvorenosti.

Od g. 1949., kada je u Kini došlo do promjene vlasti, sadašnja društveno-politička uprava budno pazi da se u zemlju ne uvuče ništa što bi moglo oslabiti službenu marksističku ideologiju. Tu je svoj teški danak platila i katolička Crkva, koja je g. 1939. imala u Kini oko 3 milijuna i 200.000 vjernika, redovnika i redovnicu. Pokušalo se sa osnivanjem nacionalne crkve, neovisne od Rima, no to nije doživjelo baš velik uspjeh. Danas je teško govoriti koliko u Kini ima još katolika?

Napetost između države i Crkve stvorila je u narodu nepovjerenje i mržnju prema Crkvi kao nosiocu kineskom narodu tuđih shvaćanja, što na ljudsku govoreći onemogućuje svači dialog između ta dva suprotna po-

ja. No što je na ljudsku nemoguće nije i kod Boga, zato nam Crkva kroz ovaj mjesec preporučuje u molitvu Kinu, da bi se u njoj ponovo rodilo pouzdanje prema istinskim, kršćanskim vrednotama, koje su takove naručile da bi kineskome kao i svim narodima svijeta željele donijeti ono Evangeliće, koje jedino pravo oslobođenja čovjeka i koje želi stvoriti takođe odnose među ljudima da svatko bude zadovoljan u svojim osnovnim ljudskim potrebama.

Ovaj mjesec možemo moliti za Kinu i njezine vođe ovim biblijskim riječima, koje je ispjevaо Psalmist:

»Opametite se, sada, vi kraljevi, Urazumite se, suci zemaljski. Služite Jahvi sa strahom, s trepetom se pokorite njemu da se ne razgnjevi te ne propadnete ne propadnete na putu, kad uskoro plane srdžba njegova« (Ps 2,10–12).

Kineski ideološki vođa i učitelji Mao-Tse-Tung jednom je rekao, a te su riječi zapisane i u njegovu slavnom »Casoslovu: «Nekome nije teško činiti malo dobra. Teško je kroz čitav život činiti dobro, a nikad zlo, i bez prestanka raditi za narod, za mladež, za revoluciju, i oštrosce boreći kroz desetljeća svoj život izlagati pogibiji. To je od svega najteže» (glava 24.). Mnogi su se Kinezi zagrijali za te riječi, a da li je baš nemoguće da se također zagriju za sve ono lijepo i divno što uči Evangelije?

Na ljudsku govoreći može nam izgledati nemoguće. Ali ako s vjerom i pouzdanjem u Boga molimo i žrtvujemo se za njih, da li je i onda nemoguće? Pravi kršćanin, član Apostolata molitve, ne bi nikad smio držati da je tako, jer vjeruje riječima Evangelija da »Bogu ništa nije nemoguće« (Lk 1,37). Naša apostolska molitva treba, svakako, da pretpostavlja vjeru, ali ona će u nama vjeru i odgajati, ako se budemo molili i za ono što nam se čini da ne može uspjeti i da nema nikakva izgleda.

No osim molitve i žrtve pred Crkvu se postavlja i drugi ne manje važan i odlučan zadatak. Crkva se svim silama mora truditi kako bi pronašla način da suvremenoj Kini prikaže vrednote tako da budu što shvatljive duhu i kulturi te zemlje. Pri tom se, dakako, ne radi o tome da se nauka Crkve promjeni ili u nečem čak dokine, već da se prikaže na takav način i u takvom rahu da za kinesko srce postane poželjna i prihvatljiva. To svakako nije lak posao, ali ga Crkva kojoj su povjereni svi narodi ne može ne obavljati. Ona ima sveopću misiju i čudno bi bilo da iz nje isključi najbrojniji narod svijeta. Baš on radi svoga velikoga mnoštva mora biti njezina naročita briga.

Jedan kineski biskup s Formoze, monsignor Pavao Čeng, misli da još i danas većina kineskoga naroda nije ateistička. Nije kršćanska također ali ipak vjernička, dakle, s nekom vjerom u Najviše Biće. A nije li ta vjera pogodno tlo da se na nj zasiju kršćanske vrednote zacrtane u Evangeliju? — Recimo da jest, a ako još dodu povoljnije prilike, neće li Crkva i u Kini opet vršiti svoje okupiteljsko poslanje? — To ne želimo prorokovati već se radije za to moliti i žrtvovati. To nam je kao kršćanima i dužnost jer kako uči veliki Lacordaire: »Kršćanin je čovjek kome je Isus povjario sve druge ljude...« Ako nam je povjerojio sve, onda nam je povjerojio i Kineze. Neka oni bar kroz ovaj Martijin mjesec budu naša briga!

Josip Antolović

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE

— svibanj — Opatija 7. do 10. vodi o. Ivan Kozelj 21. do 24. vodi o. Rudolf Brajčić
Isusovci, 51410 — Opatija, Rakovčeva 12.

Iz života Crkve

CRKVA CVRSTA I POKRETNA

Početkom ove godine Sv. Otac imenovao je 30 novih kardinala, te im je kod javnoga ustoličenja 5. ožujka u koncelebriranoj misi uz ostalo kazao ovo: »Dok mi u ovaj svećani čas vršimo zajednički ovdje u Petrovoj bazilici u Rimu slike tajne, ako pogledamo na svijet oko sebe, ne dolazi li vam na pamet pitanje da li smo mi u potpunom skladu s našim vremenom; postoji li između Crkve i svijeta onaj lako razumljiv odnos kako nam je to mjerodavno stavio na srce posljednji opći koncil?«

Zahvaljujući do dna duše u ovom svetištu i ovim svetim činima časnim uspomenama, čini nam se kao da sanjamo. Kao da se zaboravlja povijest i stvarnost svijeta, pozornica našeg sandjeg života, kao da živimo izvan vremena. Pa nam dolazi u svijest važno pitanje: živi li Crkva u povijesti svijeta ili izvan nje? Ne stavljaju li nas Crkva čarom svoje prošlosti i predaje, svojim činima, običajima, uredbama izvan povijesne stvarnosti? Nije li i sama za starjela? I ne stavljaju li nas ta preživjela vjernost shvaćanjima i uredbama prošlih vremena na stranu od širokoga preporodnog pokreta za napretkom, izvan užurbane djelatnosti našeg vremena? Ne čini li nas ona plasljivima i zadržavajući samo da uzdržimo prošlost, a kočimo hod u budućnost?

Taj problem postoji, i ovog časa nužno je naći odgovor na oba protivna i jednostrana stajališta: naime, na neprekidnost s jedne strane i relativizam ili promjenljivost s druge. Odnos između Crkve i povijesti ne određuje se slijepo oblicima prošlosti, koji bi otudili Crkvu od tijeka povijesti, koja se razvija i mijenja, koja uviđek raste u budućim i konačnim ciljevima, ali koja također ne dopušta ni Crkvi da ona u tijeku vremena izgubi svoje blago, prije svega ono neotudivo blago vjere. Crkva se ne smije prilagoditi besmislenoj užurbanosti društva, nego ona, Bogu hvala, ako ostaje sebi vjerna, posjeduje u isti čas dvostruk dar: stalnost i hitru pokretnost, jer posjeduje

božansku i vječnu istinu, koja je izvan i iznad vremena, i ako Crkva tu istinu u svojoj živoj vjernosti čuva, ona će vodi uviđek dalnjem usavršavanju i obnovi.

Vi ta pitanja poznate, provodite ih u djelo. Jer nije istina da propisane ustanove i istrinske predaje znake okove koji ometaju napredak Crkve kroz stoljeća. Ti su propisi u isti mahan potporanj i poticaj. To iznosim vama, časna braća kardinali, vama subraćo u biskupskoj službi, kao i svećenicima i dakovima, sjećajući vas da ne postavite žrtva samih sebe, naime svojih časti i punomoći koje vam Crkva povjera, kao da su to nesnosni tereti koji vas silje da svoje posvećeno obljeće branite na štetu vaših svetih čina, i kao da su ti propisi zapreka za otmjeni i svet način koji vi namećete svojem životu, koji je naslijedovanje života Kristova, u slobodnoj i odvažnoj smisnosti snažnog apostolata. Nemojte nikad pomisliti da ste izvan stvarnog života, izvan povijesti zbog toga što vaša osoba i vaše shvaćanje imaju poseban oblik, a koji je obilježen mjerodavnim likuštvom Crkve. Mislite radije kako ste sjedinjeni s Petrom Crkvom na bojištu sudobnosti dogadaja koji vode čovječanstvo njegovu jašnom i za nj tako mučnom cilju. Mislimo za čovječanstvo na njegovo jedinstvo, bratstvo, pravdu, slobodu u radu, osobno dostojanstvo, strahopočitanje pred životom, vladanje nad zemljom, ali ne dati se od nje zarobiti, naobrazbu, ali u njoj se ne izgubiti. I još više: Nedavno nam je neki uvaženi zastupnik moderne industrije povjerio ovo: »Ljudi rada, uznenireni u dnu duše, puni čežnje i boli, trebaju danas nečega natprirodнog, trebaju nekoga tko će im o tome donijeti vijest i živ znak, svojim primjerom. Zašto im to ne dajete? Vi, sluge Kristovi? Zašto se bojite? Ne poznajete li privlačnu moć svoje vijesti i svoje službe?« — Koliko će uvjerljivijia biti ta riječ ako promislimo, kako nas je Učitelj učio, da će naše svjedočanstvo biti to djelotvornije što ga više očeličimo neuspjehom i patnjom!

To su, dakle, dobri i sveti znaci za stvar Evangelijsa i rast Crkve, koji se odvijaju u ovaj svećani čas za budućnost. Svi od vas, koji su danas našoj papinskoj službi ovim sasvim uskim i posebnim vezom kardinalata pridruženi, neka tu službu Jačaju čvrstoćom, svojom obnovom, svojom plodnošću, i neka o tom dadu svjedočanstvo u ovom katoličkom Rimu i do na kraj zemlje. To je naša želja, zahtjev, u ime Krista i vlasti Petra, uz naš srdačan blagoslov.«

(Fides, 20. III 1973.)

PASTOROV SIN KATOLICKI SVECENIK

Petar Levellin Eliot, dvadesetogodišnji sin vikara anglikanske crkve svete Agneze u Glenhutlyu u Australiji postao je katolik, pripravlja se za svećenika i bio jedan od petorice mlađomisnika što ih je zaredio papin legat kard. Shehan na nedavnom euharistiskom kongresu u Melburnu.

Na redenju bio je prisutan mlađomisnikov otac i cijela obitelj. Svi su bili vrlo uzbudeni i radosni. Kod te zgodbe mlađomisnikov otac, protestantski pastor, koji je završio svoje nauke na Oksfordskom sveučilištu u Engleskoj, odgovorio je na nekoliko pitanja novinara, što misli o tom činu svojega sina.

»Danas postoji na tom području živ dijalog — odgovorio je mlađomisnikov otac — i dvije se Crkve svake godine sve više približuju u ekumenском razumijevanju. Ja sam vrlo privržen svojoj anglikanskoj Crkvi. No cijela je obitelj vrlo zadovoljna s tom Petrom u odlukom.«

KARDINAL SEPER OSTAJE PREDSJEDNIK ZA NAUKU O VJERI

U duhu nove odredbe o upravljanju čitave Crkve, koja predviđa da se neke službe, pa i one najviše u Vatikanu, moraju izmijeniti svake pete godine, još su tri nova kardinala prefekta raznih kongregacija dali Svetom ocu ostavku. No našega kardinala Sepe ra Sv. Otac potvrdio je na dalnjih pet godina za predsjednika važne kongregacije za nauku o vjeri.

PRONAĐENO POLJE SVETIH PASTIRA

Jeruzalemski grčko-pravoslovni patrijarhat objavio je da je pronađeno tzv.

POLJE PASTIRA na kojem je prema sv. Luki andeo navijestio pastirima Isusovo rođenje.

Iskapanja su vršena u okolici Betlehema na zemljištu što pripada patrijarhatu. Otkopana je jedna crkva, vrlo dobro učuvana, a sagrađena je u 5. stoljeću.

Betlehemske arhiepiskop Konstatinos i dr. Bassilius Tzeferis sa Izraelskoga arheološkoga zavoda Izjavili su na jednoj konferenciji da je otkriće »jedno od najvažnijih kršćanskih tragova u Svetoj Zemlji«. Polje i crkva nalaze se u selu Beit Sahur blizu Betlehema.

HODOCASCA U FATIMI

Prošle godine pohodilo je marijansko svetište u Fatimi preko milijun i pol hodočasnika iz 42 zemalja. Vijest o tom donijelo je tajništvo za informacije toga svetišta. Spominje se kako je 1972. g. tu služilo misu 16 tisuća svećenika i bilo podijeljeno 600 tisuća pričestih.

PROTUUSTAVNE SLUŽBE BOŽJE?

Američki predsjednik Nixon uveo je u Bijelu kuću i parlamentarnu zgradu pobožnosti s propovijedima koje vode svake nedjelje naizmjence svećenici raznih kršćanskih vjeroispovijesti. Ateistkinja gospoda O'Hair podigla je protiv toga saveznom sudu tužbu, jer da su takovi vjerski čini protiv ustava koji zajamčuju pravo na vjersku slobodu. Ona je prije nekoliko godina postigla da je američki vrhovni sud doista proglašio molitve djece u školama protuustavnima. U optužbi se predsj. Nixon označuje kao glavna osoba koja nastoji da se kršćanstvo uvede kao službena religija. Sjedinjenih Država. Gđa O'Hair zahtijeva od suda da se predsj. Nixonu zabrani daljnje vršenje pobožnosti u Bijeloj kući kao nešto protiv ustava. A isto tako i u Kapitolu, sjedištu američkoga parlamenta.

CRKVA I POLITIKA

Bečki kard. König bio je pozvan na sjednicu predstavnštva austrijskih sindikata, te je u predavanju rekao ovo: »Crkva želi biti suradnica u mnogim praktičnim pitanjima života, želi sudjelovati i u tako važnoj i odgovornoj ustanovi kao što je radnički savez. Za-

jedničko tlo na kojem se susreću Crkva i sindikati, jest čovjek».

Zatim je u predavanju potanje ušao u pitanje o Crkvi i politici te rekao: Crkva kao ustanova u svijetu mora u svijetu djelovanja. Ali svako javno poslovanje i djelovanje jest politika. Ako je bečki nadbiskup pozvan da govori pred predsjedništvom austrijskog sindikata, ako Crkva i Radnički savez kušaju nači dodir među sobom, onda je i to politika. U tom smislu mora se i biskup baviti politikom, u tom smislu mora i on biti politički biskup. Ali on nije nikakav biskup koji vodi politiku, izrazito je naglasio kard. König. On da nije biskup austrijske Pučke stranke, ni Socijal-demokratske partije. On nije nikakav biskup poduzetnika ni radnika, nego biskup za sve katolike. Crkva je tu za sve ljudе.

DOMACE SESTRE U UGANDI

U Afričkoj državi Zapadne Ugande započele su čč. sestre u biskupiji Fort Portal nov način apostolskoga rada. To je kongregacija domaćih sestara koja nosi ime »Banyatereza». U toj biskupiji nema dovoljno svećenika, pa je biskup u duhu odredaba Drugog Vatikanskog koncila pozvao 4 sestre te kongregacije da zamijene svećenike u onim poslovnim koje one mogu vršiti. Sad se te četiri sestre brinu za 10 i pol tisuća ljudi, od kojih je 6.400 katolika, a koje svećenik može pohoditi samo jednom ili dvaput na mjesec, da im odluži sv. misu.

Druge 4 čč. sestre brinu se za 40 tisuća stanovnika, od kojih je 12.000 katolika. U drugom kraju župe brinu se 3 sestre za 70 tisuća ljudi, od kojih je 28.000 katolika.

Sestre vode liturgiju riječi, održavaju tečajeve katekizma, pripravljaju ljudе na sakramente dijele sv. krst i sv. pričest, pohađaju bolesnike i organiziraju sav socijalni posao. — Zapaža se da sestre, unatoč velikim materijalnim i psihološkim teškoćama, rade s mnogo žara i zanosa, na veliku korist i radost ljudi oko sebe.

SESTRE SV. KRIŽA

Kongregacija sestara Svetog Križa ima sada oko 8.000 članica, koje žive u 793 kuće na četiri kontinenta, po raznim zemljama Evrope, jedna provincija u Americi i jedna u Indiji. Rade i kao misionarke u Africi, Brazilu i Formazi. Kongregacija je nastala u Švicarskom mjestu Ingenbohl, gdje je i danas generalna kuća kongregacije.

Kod nas im je kuća matice u Đakovu, te ih zovu i Đakovačke sestre, a imaju preko tisuću u svim republikama i na svim dobrotvornim područjima, osobito u bolnicama.

U AFRICI I AZIJI SVE VISE SVEĆENIKA

Od 1950. do 1970. g. narastao je broj biskupijskih i redovničkih svećenika od 7.500 na 15.000, braće pomoćnika od 2941 na 5177, a redovnica od 14078 na 27.555. Crkvene pokrajine umnožile su se od 182 na 307. A od 235 biskupa 133 domaći su sinovi.

U Aziji u istom roku povliso se broj svećenika od 6.868 na 15.258, nesvećenika od 3.315 na 5.314, a broj čč. sestara gotovo se udvostručio te je narastao od 25.591 na 47.246. Crkvene oblasti umnožile su se od 254 na 363. Od 184 biskupa njih 125 domaćega je porijetla.

BISKUPOVA BRIGA ZA MIRAZ

Da siromašne djevojke dobiju potreban miraz i mogu platiti troškove za svadbu, što je u Indiji vrlo važno, osnovao je biskup u Tiruvallu msgr. Cherian Parasharakal (57 g) poseban fond u svojoj biskupiji: svi svećenici, biskup također, moraju 2 postotka od svoga prihoda uplaćivati za taj fond.

DVA MILIJUNA KRSCANA U KINI

Bivši baptistički misionar u Kini William Upchurch (Apčerč) objavio je nedavno u jednom londonskom tjedniku članak u kojem iznosi da bi u Kini bilo oko 2 milijuna kršćana: oko 700.000 protestanata i milijun katolika. Oni ne pripadaju nikakvoj javnoj crkvi, nego žive i osjećaju kao kršćani u srcu.

CRKVA U JUŽNOJ KOREJI

Kard. Stephan Sou Hwan Kim, seulski nadbiskup, u jednom intervjuu na pitanje kakvo je stanje Crkve u Koreji, napose pitanje klera i zvanja, odgovorio je:

«Današnje stanje u Koreji općenito je vrlo dobro i utječno, Crkva napreduje, ima prilično velik broj zvanja, a u dva pokrajinska sjemeništa nalazi se 600 sjemeništaraca. Možemo reći da Crkva napreduje, dapače i apostolat svjetovnjaka vrlo se dobro razvija. Ima i veći broj ženskih redovničkih zvanja.

Koje su nade za budućnost? bilo je pitanje.

Nije na to lako odgovoriti. Naša je najveća nuda sjemenište. Ali to je ujedno i najveća briga. Ako sjemeništarci budu dobro odgojeni i pripravljeni, možemo se nadati velikom uspjehu. No danas je veliko pitanje kako pristupiti današnjoj mladži. To je jednički problem svih zemalja.

Kako su Koreanci primili evandeosku blagu vijest?

Kako vam je poznato, Koreja je podijeljena na sjevernu i južnu. Kako stvari stoje u Sjevernoj Koreji, ništa ne znamo. Na sjeveru je Crkva zaista Crkva šutnje. Na jugu općenito ljudi dobro primaju naviještanje Evandela. Ugleđ je Crkve općenito vrlo velik. Ima mnogo crkava. Nisu doduše sve katoličke, jer ima i protestanata. Zajedno s njima izdali smo Sv. pismo, te imamo dobre odnose.

Na posljednje pitanje što su katolici učinili za poboljšanje odnosa između sjevera i juga, a napose da se omogući izbjeglicama kako bi što prije došli u vezi sa svojim obiteljima, Kardinal je rekao:

Na to pitanje teško je odgovoriti. Sve što možemo učiniti jest moliti se da se svи članovi iste obitelji ponovno nadu na okupu. Kao Crkva za sada ne možemo učiniti ništa više. Ali se nadamo da će ubuduće doći do veće suradnje između države i Crkve. U svim crkvama, bilo katoličkim, bilo protestantskim, neprestano se moli za uspjeh pregovora što ih je organizirao Crveni Križ, da se olakšaju putne rastavljene obitelji te omogući kako bi

se članovi iste zajednice našli što prije na okupu.

BROJ MISIONARA U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA spao je u posljednje 4 godine za 20 posto, tj. od 9650 na 7650. No zanimanje za vjeru općenito je poraslo. Doduše, 10 postotaka pučanstva pohada redovito crkvu, ali ostali nadomještaju vjersko zanimanje preko televizije. U Sjevernoj Americi postoji više od 500 vjerskih radio-odašiljača. A i većina drugih televizijskih postaja odašilju razmjerno često vjerske priredbe i rasprave.

STOTU GODIŠNJCU SMRTI ALEKSANDRA MANZONIJA, piscu glasovitog romana Zaručnici, proslaviti će ove godine u Milanu. Kard. Colombo izrazilo je želju da i Papa dođe na tu proslavu. Tom zgodom posmrtni ostaci Manzonijevi bit će preneseni u milansku katedralu.

VAN IZ SEBIĆNOSTI

«U mjesec dana mogli bi se svi živčani bolesnici izlijечiti», izjavio je nedavno na kongresu za liječnike živčanih bolesti američki psihijatar dr John Hill (58 g.). Kako? Njegova tajna glasi: »Svaki dan bilo komu prirediti radost.«

Jer, neprestano kruženje oko sebe samoga, istaknuo je taj uvaženi liječnik, te je davolji krug i opasna šuma u koju često zaluža moderni čovjek. A izći iz sebe, činiti dobro drugome, po mišljenju dr. Hilla, najdjelotvornije je sredstvo proti melankoliji i tuzi.

ZALOSNE NEDJELJE

U Zap. Njemačkoj živi 11 i pol milijuna obudovljenih ili rastavljenih odaslih osoba, a među njima dvostruko više žena nego muškaraca. Mnogi od njih razočarani, osamljeni, bez smisla života. Koji u slobodno vrijeme samo kao preko ograda promatraju sretan život drugih u obitelji ili prijateljstvu. Koji bi bili zadovoljni da nadu bilo koga s kim bi podijelili slobodnog vremena u žalosnim nedjeljama.

Svi ti skupljeni jadi odaju tužnu sliku današnjeg društva tako siromašnog u međusobnoj pažnji i povezanosti. — To je izneseno na jednom kongresu u njemačkom gradu Kielu (Bildpost).

NOV ZIVOT U STARACKOM DOMU
99-godišnja Wilhelmina Nöck, nekad slavna cirkuska »princeza« provodila je do nedavno jedan život u staračkom domu u Augsburgu, misleći na to kako je nekad bila glasovita, dobivala milijunske svote za nastupe u cirkusu, a onda je sav novac uništila ratna inflacija te već 25 godina osamljena gine u maloj zapuštenoj sobici. A s njom tako još drugih 27 starijih ljudi. Kad jednog dana uđe k njima u starački dom čitav razred od 29 djevojaka trgovačke škole. Spreme s mnogo ljubavi svečano stol s crnom kavom i drugim darovima.

Ispočetka ukočene u razgovoru, no naskoro se uspostavi pravo povjerenje sa starijim ženama i muškarcima. Nastaju među pojedincima pravo kumstvo te svaka djevojka preuzme brigu za koju starca ili staricu, uređuje mu sobu, izvede van na šetnju, i tako nastoji noviješi život u staračkom domu, gdje se očekivala bespomoćno samo smrt. A sve iz pravog čovještva i kršćanske ljubavi provedene u djelu.

TELEVIZIJA I KRIMINAL

Segrt Rajmund, 18 mu je godina, uviđek je rado gledao kriminalne-razbojničke filme i bio kod tog vremena uzbuden. Zamisljao se kao razbojnik, razbijac i ubojica. U noći sanjao o tom i često se budio sav u znoju.

Jednog dana u prosincu prošle godine sjede otac (38 g), majka i devetero djece te u 9 i pol navečer počnu gledati američki serijski kriminalni film. Najuzbudljivi, je, kao obično, Rajmund.

Iza svršetka filma u 10 sati izđe on van, lutu praznim ulicama gradića. Iza 2 sata po ponoći vrati se kući, legne, ali kao mučen od more pode u kuhinju, zgrabi velik nož, uđe u sobu sestre Betine (15 g), koja je duboko spavala, zabode joj nož u trbu. Ona krikne, jauče, i uskoro izdahne.

Rajmund se najedno otrijezeni, i jasno mu je što je počinio. Trči k susjedima po kola za spasavanje, upane na policiju i javi što je načinio, kao i o svojim snima i zločinu. »Nisam mogao drukčije. Morao sam nekoga ubiti.«

Tužni roditelji stoje kao pred zagonetkom: Rajmund je bio uviđek tako miran i pristojan. Za mjesec bi dana

završio svoj nauk u zanatu. A o svojim nutarnjim mukama i snima nije nikad pripovijedao.

Jadni otac spočitava si gorko krvnju: »Nisam smio djeci tako bez kontrole puštati gledanje filmova. I stvara, mala kasno, odluku: Bez dopuštenja i ograničenja nema više filmova, osobito ne kriminalnih. I još k tome izjavljuje otac: »Tko to bude čitao, držat će nas ludim. Ali tko je doživljavao ono uzdisanje, jaukanje našeg djeteta koje je iskrvarilo na umoru, ne bi drukčije radilo. Mi možemo rodilje samo upozoriti i staviti im na srce da budno paze što i koliko njihova dječja gledaju u televiziji.«

CASNIK — SVEĆENIK

Bivši oficir engleske mornarice John Gaul primio je u svojoj 66. godini svećenički red u Manchesteru u Engleskoj. — Kod svećanosti bili su prisutne četiri kćerke te unuci novoga svećenika, koji je već dulje udovac. — Otac Gaul završio je svoje nauke u Rimu u kolegiju sv. Bude, djelovao šest mjeseci u engleskom gradiću Wythenshawe kao dakon.

PROTIV SLOBODNIH ZIDARA

Grčki pravoslavni biskupi osudili su framazune — slobodne zidare i nazvali ih »neprijateljima kršćanske vjere«. Postavili su sebi dužnost da se svim sredstvima bore protiv njih. Neke su naime lože zašljelje približiti se Crkvi i suradivati s njom.

NADB. CAMARA KANDIDAT NOBELOVE NAGRADA ZA MIR

Katolički svjetski savez radnika traži da brazilski nadb. Camara (Kamara) dobije ove godine Nobelovu nagradu za mir. I 40 socijalističkih poslanika u Bonnu poslalo je odbor za Nobelovu nagradu u Oslo pismo u kojem iznose taj isti prijedlog za nadb. Camaru.

STALNI ĐAKONI U AMERICI

U čikaškoj nadbiskupiji Sjedinjenih Država nedavno je zaredeno 97 stalnih đakona. Od toga broja 8 ih je Crnaca, a 30 pripada skupini španjolskoga jezika. Tako je sada u Sjedinjenim Am. Državama 275 stalnih đakona. Novi đakoni djelovat će u 69 župa čikaške nadbiskupije. A međutim je počela druga stotina kandidata pripravu za đakonat, koja traje 2 godine.

Josip Badalić

Uz 45-godišnjicu smrti Ivana Merza

10. svibnja navršava se 45. godina od smrti našeg divnog uzora Dr Ivana Merza. — Bio je to »Orao zlatnih krila« koji je na ovom svijetu proživio tek 32 godine života. Presegao se je rano u vjećnost, da čini više dobra, nego bi to bio mogao činiti na ovom svijetu.

Od godine 1958. Dr. Ivan Merz je »Sluga Božji«. Sada se radi, da Ivan bude proglašen blaženim. Proces je po napreduje, a sigurno je, da to u dobroj mjeri ovisi o našim molitvama, kao i našem utjecanju u zagovor ovog Božjeg ugodnika. Uskoro će biti pokrenut i Merčev bilten, pa će i on doprinjeti njegovom boljem upoznavanju.

Nakon smrti Dr. Marka Klarića, Merz je bio ostao bez svog Postulatora, pa zahtijevamo zagrebačkom nadbiskupu Dr. Franji Kuhariću, što je pod konac prošle godine imenovao novog Postulatora kauze Dr. Ivana Merza u osobi o. Božidarja Nagy-a D. I., koji će sigurno stvar pokrenuti. Vidljive znake već imamo, jer je otvoren Spomen-muzej, koji ima svrhu, da Merza što bolje upoznamo. Svakako i bilten i spomen-muzej sigurni smo da će sve to skupa doprinjeti većem zanimanju i štovanju Ivana Merza.

Mi iz starije generacije, koji smo ga osobno poznavali još uviđek smo živi svjedoci, da je to bio velikan duha kojega naš narod htio ili ne htio mora častiti. To je bio čovjek pravidnosti. Merz je toliko puta isticao, kako toliko ljubi Crkvu, da kad bi Crkva rekla da je bijelo crno on bi joj vjerovao. Ivan je bio čovjek visoke naobrazbe (doktor-profesor) i svjetovnog vidika, pa je uz to tako žarko ljubio Gospodina Boga, Crkvu i Papu, da su mu se divili i visoki crkveni dostojanstvenici. U svetom Ocu Papi gledao je čovjeka kako to on kaže: »Kojega je moj Bog postavio za vrhovnog vidljivog namjesnika. Zato ljubim Katoličku Crkvu i svetog Oca Papu, kao Isusa.« Poslije Ivanove smrti evo što su ugledni katolički radnici o njemu kazali: Njegov život pun je žrtve i apostolskog rada, okre-

tao se je uviđek oko sv. Tabernakula. Jedan od najvećih štovatelja presv. Euharistije među nama bio je dr. I. van Merz (I. Šarić)

Merz je smatrao, da je po Bogu pozvan posvetiti se i žrtvovati za prvo i glavno: za duhovnu izgradnju novoga čovjeka. (Dr. I. Protulipac) Merz je kao student u Parizu svako jutro pribivao sv. Misi i pčestici. Ostali dio dana bijaše posvećen radu, a odmora imao je malo i to pokraj dobra kreveta on bi legao spavati na tlu. Mi jedni grješnici nismo mogli razumjeti ta njegova trapljenja, tako kaže njegova stanodavka (J. Michaut) Njemu sam se molio i polazio na njegovu grob u uvjerenju, da mi kao ugodnik Božji može pomoći. (Ambroz Vlahov).

Dobro se sjećam, kako sam u njegovoj blizini osjećao ono tipično inklinativno strahopučitanje, što ga čovjek uviđek osjeća pred osobom ašketski od sebe puno višom. (Dr. C. Čekada).

Za mene je Ivan Merz bio i ostao izvanrednim čovjekom. Znam da je još za svoga života bio štovan kao svetac. (M. Mostovac).

Spremna sam pod zakletvom potvrditi, da je Ivan Merz posjedovao kršćanske kreplosti u herojskom stupnju. (Prof. M. Stanković).

Na koncu i ja mogu izjaviti, da kad god sam sretovali Ivanu uviđek sam u njemu gledao sveca. Nekoliko puta bio sam poslije njegove smrti na njegovom grobu i tu sam se uviđek osjećao, kao da se nalazim na grobu sveca. Jest, Merz je bio ideolog orlovske organizacije, kojoj je dao loziniku: »Žrtva — Euharistija — Apostolat.« Može li biti ljepšeg i boljeg puta prema kršćanskoj savršenosti. Evo i natpisa, koji stoji nad njegovim grobom, a koji glasi:

»Ovdje počiva — u Kristu Bogu svomu — Dr. Ivan Merz — 16. 12. 1896. — 10. 5. 1928. Vjernom sinu Katoličke Crkve — Život je bio Krist, i smrt dobitak, jer je očekivao Milosrđe Gospodinovo i vječni počinak na Srcu Isusovu.«

I. A. (Dubrovnik)

Knige

Ime Stanko Kempni još se nije načinilo na stranicama ovoga časopisa. Pripada mladiću koji je završio da se o njemu nešto napiše i na ovom mjestu.

Istom je navršio devetnaest godina i uspješno položio maturu. Odlučuje poći na studij teologije, postati svećenik-Isusovac. U ljetnim praznicima 1953. g. vraćajući se s jednog izleta strada od posljedica prometne nesreće.

Rodio se 1934. god. u Zagrebu u uzornoj obitelji katoličkih intelektualaca.

Djetinjstvo i mladost provodi u Kustosiji prigradskoj zagrebačkoj četvrti. Zanima se za mnoge stvari: napredak tehniku, kemiju, ekonomsku geografiju, mineralogiju. Strastveni je fotoamater. Sa svojim kolegama bavl se športom, s njima je spremjan na svaki potvor. No nadasve voli prirodu. Svaki slobodan dan koristi za izlete. S kolegama iz planinarskog društva obilazi mnoge naše planine po Hrvatskoj i Sloveniji. Godišnje bi proveo po 50 dana u prirodi planinareći.

Sa svim tim dobrim svojstvima i svojim aktivnostima združio je Stanko dušoku, praktičnu vjeru. Nije ju samo

naslijedio u obitelji nego i osobno prihvatio i na koncu joj želio posvetiti cijeli svoj život. Već od najranijeg djetinjstva revno ministriira u svojoj župnoj crkvi sv. Nikole Tavelića. Sa svojim kolegama osniva ministrantsko društvo. Često hodočasti na Mariju Bistricu. U školi i javnosti ne ustručava se svjedočiti svoju vjeru i onda kad se za to tražila osobita odvražnost. Posebno je vrijedno divljenja da na svojim izletima nikad ne propušta svoju kršćansku dužnost — nedjeljnu sv. Misu. Uvijek je bio vedar, veseo, nasmijan. Društven. U svakoj prigodi spremjan pomoći ako je trebalo. O njegovoj požrtvovnosti za zajednicu najbolje pričaju njegovi kolege planinari koji su joj često bili svjedoci. »Bio je onakav, kakav je svatko od nas želio biti, a niste znali zašto to nije« — kaže za Stanka jedan njegov prijatelj još iz osmogodišnje škole.

Ima još mnogo toga zanimljivog i privlačnog na tom uzornom katoličkom mladiću, o kojemu će čitatelji moći više dozнатi iz njegove nedavno objavljene biografije »PLANINAR STANKO«. Cijena knjižice jest 20 din. Naručuje se kod: R. Breber, 41001 - ZAGREB - p. p. 699.

Zelite li upoznati život i rad jednog od naših misionara, onda nabavite knjigu »ZIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA«. Knjiga ima dva dijela. Prvi dio sadrži članke oca Gabrića, našeg bengalskog misionara, od 1938-1971. godine. Ima 406 stranica, a ilustrirana je sa kojih 150 slika. Cijena joj je 50 dinara. Drugi dio sadrži pisma, razne izjave i drugovne misli tog istog misionara. Ovaj doima 468 stranica i oko 160 slika. Cijena mu je 60 dinara. Obje se knjige čitaju upravo nadušak i često čitatelju izmame suze na oči ili ga nasmiju. Tu knjigu trebao bi pročitati svaki pravi prijatelj misija. Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

Približavaju se ljetni praznici. Roditelji, bilo bi dobro da se pobrinete za dobro odgojno štivo za svoju odrasliju djecu kako bi im pomogli da se sačuvaju od raznih opasnosti koje im priljeće u to vrijeme i u tim godinama života. Tako za njihovu izgradnju značaja naručite knjige: »VRHUNCI ZO-

VU«. Cijena joj je 20 dinara. Za mladiće nabavite knjigu »MLADICU, ZNAS LI LJUBITI?«. Tu se obrađuju baš ona pitanja koja mladiće u to vrijeme najviše zanimalju. Cijena joj je 20 dinara. Za djevojke je izašlo već drugo izdanie knjige »DJEVOJKO, ZNAS LI LJUBITI?«. Koliko je ta knjiga draga ženskoj mladeži svjedoče razna mladenačka pisma, a i to da je prvo izdanie, iako u prilično velikoj nakladi, dosta brzo raspačano. Cijena joj je 20 dinara. Sve tri ove knjige naručuju na gornju adresu.

O. Josip Antolović napisao je i izdao knjigu »POD OPANCIMA U NEBO«. To je novi životopis služe Božjega Petra Barbarića. Tu će Petrovi štovatelji naći mnogo materijala koji će ih potaknuti da se još više njemu utječu u svojim nevoljama i potrebama. Knjiga je lijepo opremljena i s mnogo slika u tekstu. Cijena joj je 40 dinara, a naručuje se na gornju adresu.

● Svim vjernicima preporučujemo molitvenik »SRCE ISUSOVО SPASENJE NASE«. Molitvenik je veoma bogat i crkvenim pjesmama, a osim toga ima i cijeli Red Mise sa sve četiri Euharistijske molitve. Poseban dio posvećen je pobožnosti Srcu Isusovu, i poseban pobožnosti Gospu. Uvezan je u platno, Cijena mu je 40 dinara, a naručuje se na gornju adresu.

● Stariji svijet koji slabije vidi može nabaviti molitvenik »SRCE ISUSOVО UFANJE NASE«. I u tom molitveniku naći će Red Mise s trećom euharistijskom molitvom, a osim toga sve litanijske, devetnicu Srcu Isusovu, molitve Gospu i svećima, te priličan broj pjesama. Molitvenik je tiskan većim i masnim slovima. Uvezan je u platno — Cijena mu je 25 dinara, a naručuje se na gornju adresu.

Zahvale

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ivi i Petru Barbariću za primljene milosti. — Marica Lozančić, Novi Travnik.
- Za milost zdravlja i strpljivost u neđaćama hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Svetogorskoj, sv. Nikoli Taveliću, sv. Roku, P. Barbariću i ocu Leopoldu. I nadalje im preporučam sebe, svoju obitelj, svoje unuke po dalekom svijetu, i našega župnika. — Marija Stimac, Kupari, Hrib.
- Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Žalosnoj i ocu Leopoldu na primljenim milostima. — Obitelj Baricevac, Gorski Kotar.
- Za ozdravljenje svoje kćeri za druge milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospu Lurdskoj. Neka i nadalje budu u pomoći njoj i meni. — N. N., Crnković.
- Presvetom Srcu Isusovu, Gospu Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću hvala na ozdravljenju moje noge i na drugim milostima. Molim da mi i nadalje budu u pomoći. — Danica Ć., Gornja Reka, Jastrebarsko.
- Na ozdravljenju od tuberkuloze kćme zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, dragoj Gospri i svetim zaštitnicima. — Ilija Marić, Slatina kod Teslića.
- Za uspjelu operaciju hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu, sv. Ani, sv. Roku i ostalim zaštitnicima. Molim i nadalje za njihovu pomoć. — Jela Ereiz, Slatina kod Teslića.
- Zahvaljujem ocu Leopoldu Mandiću za primljene milosti. — Anica Visinski.
- Katarina Skočić zahvaljuje svim nebeskim zaštitnicima na primljenim milostima, Como, Italija.

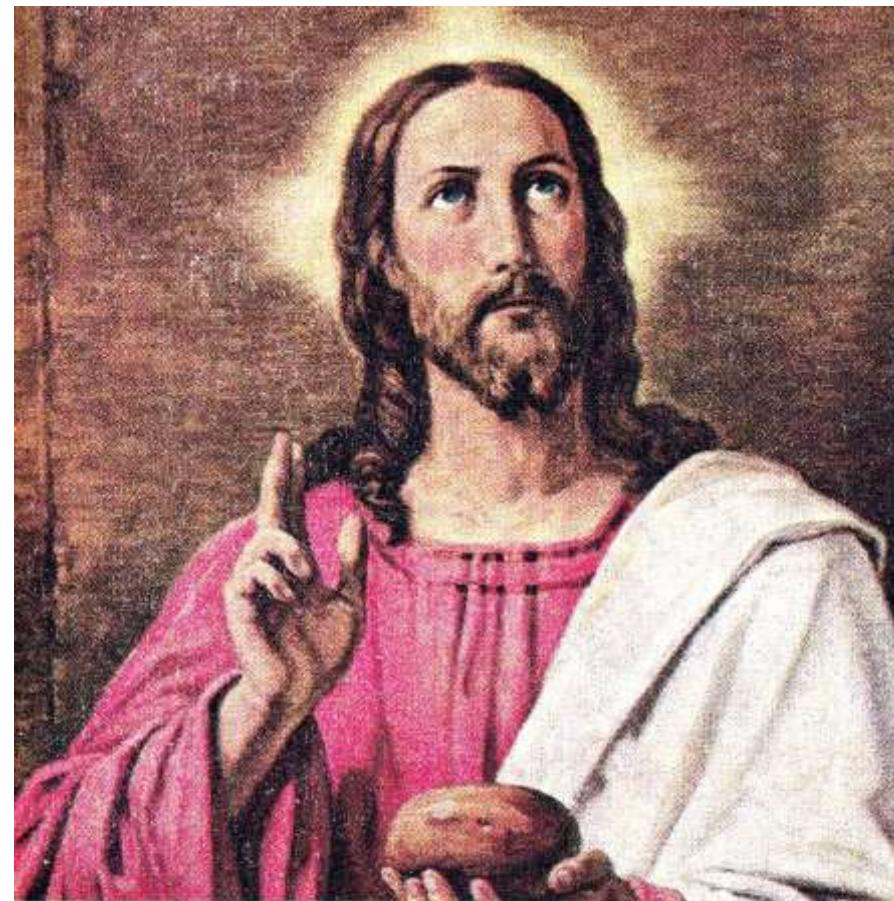
- Katica Kolarić iz Kompletinaca zahvaljuje Gospodini od brze pomoći za primljenu milost.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini od brze pomoći i sv. Antunu za ozdravljenje. I nadalje im preporučujem sebe i djecu. — Kata Glavaš, Stupnik.
- Na oporavku od bolesti i na drugim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ivanu i sv. Antu. I nadalje im preporučujem sebe i svoju obitelj u zaštitu. — Katica Blažević, Duvno.
- Zahvaljujem dobroti Presvetog Srcu Isusova i Marijina te zagovoru oca Leopolda Mandića što sam s uspjehom položila svoje ispite. Uzdam se da će mi i ubuduće biti u pomoći. — Jelica Stepinac, Duga Resa.
- Za primljene milosti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu. — M. D., Vrbnik.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini Lurdskoj, sv. Josipu i Kardinalu Stepincu na ozdravljenju. — N. B., Domagović.
- Molim Gospodu od brze pomoći da mi sin sretno prođe u školi, da mi kćerka nadje blagoslov i sreću u braku, a meni da ozdravim. Neka ujedno blagoslov moje roditelje i cijelu moju obitelj. — K. M.
- Na svim do sada primljenim milostima i sretnim položenim ispitima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini od brze pomoći i sv. Antunu. Molim ih da budu na pomoći i nadalje meni i cijeloj mojoj obitelji. — Marica M., Slav. Brod.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i sv. Antunu što se mojoj mami pravilo zdravije. — K. S., Valun.
- Iz dubine duše zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Nebeskoj Majci Mariji što su nam udijelili milost te su nam sina pozvali u svetu svećeničku službu. A sada neka ga prate i oni i njegov zaštitnik sveti Antun i njegov Andeo Ćuvan da svojim životom i radom proslavi Boga i spasi što više duša. — Obitelj Trstenjak, Varaždin.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospodini Trsatskoj, sv. Antu i sv. Roku na sretnoj operaciji moje kćerke i uslišanim molitvama moga muža. I nadalje im preporučam i sebe i obitelj. — S. K., Gorski Kotar.
- Na uspjejloj teškoj drugoj operaciji i na ozdravljenju poslije nje zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. Neka mi budu i nadalje u pomoći. — Ante Lisica, Bibinje.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijini, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za sretan uspjeh operacije moje unuke i moje, za kršćansku smrt moga muža i za druge milosti. Ujedno molim njihov blagoslov za svoje kćeri, sinove, snahe i zetove, unučad i prunučad. Za jednu snahu molim da dobije zapozlenje, za zeta da sretno položi ispit, te da svi budemo bolji katolici nego što jesmo. — Josipa Hercigonja, Zagreb.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijini, sv. Josipu i sv. Antunu da se moj sin dobro osjeća iako je po diagnozi bolest neizlječiva, te što mi je drugo dijete dobilo nameštenje. U skrušenoj molitvi i zahvalnosti i nadalje stavljam svoju obitelj pod njihovu moćnu zaštitu. — V. T., Karlovac.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj što su me spasili od teške nesreće. I ubuduće im preporučam sebe i obitelj. — S. E., Virje.
- Na uslišanoj molitvi hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću i sv. Antunu. — Agata Poredos, Popovača.
- Zahvaljujem se Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na uspjejloj operaciji. I nadalje se preporučam i njima i svetim zaštitnicima da mi budu u pomoći. — F. P., Podr. Podgajci.
- Na uspjejloj operaciji i na drugim primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i bl. Marku Križevčaninu. I nadalje se preporučujem njihovoj zaštiti. — Ljubica Smrček, Križevci.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Maloj Tereziji i Petru Barbariću za ozdravljenje noge. — Marija Hrvoić, Trebarjevo.
- Zahvaljujem sv. Josipu za primljene milosti, za ozdravljenje od teške bolesti, te molim i nadalje njegovu pomoći. — A. A., Osijek.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Antunu za ozdravljenje drage osobe od teške bolesti. — Lj. B., Osijek.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Didaku, Petru Barbariću na uslišanim molitvama što mi je sin sretno položio maturu. Preporučujem im se i nadalje. — E. P., N. Bukovica.
- Hvala Presvetom Srcu Isusovu, koje mi je po zagovoru drage Gospe i sv. Antuna udijelilo da je operacija moje snahe sretno uspjela, pa se uzdam da će se brzo i oporaviti; i što mi je po zagovoru kardinala Stepinca udijelilo milost za koju sam ga molila prije deset godina. I nadalje se preporučam i Njemu i zagovoru svojih zaštitnika. — E. Lovrić, Australija.
- Za primljenu pomoći u bolesti zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu. — Melanka Nevistić, Bugojno.
- Marija Rupčić iz Ilijala preporučuje Srcu Isusovu i Marijinu i Petru Barbariću zdravlje svoje djece.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospodini Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Antunu na primljenim milostima. I ubuduće im preporučujem sebe i sve svoje. — Marija Babunović, Privlaka kraj Vinkovaca.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospodini od brze pomoći za primljene milosti, te ih ujedno molim da mi i ubuduće budu na pomoći. — E. T., Travnik.
- Zahvaljujem Srcu Isusovu, Gospodini Fatimskoj i svetim zaštitnicima što smo dobili dobrog svećenika za župnika. — N. N., P. S.
- Od srca hvala Presvetom Srcu Isusovu, sv. Maloj Tereziji, Petru Barbariću i ocu Leopoldu za uslišanu molbu. — I. S., Gornji Vakuf.
- Na sretno položenim ispitima i drugim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Blaženoj Gospodi i dušama u čistilištu. I nadalje im se preporučujem. — Zora L., Krivodol.
- Na uspješnom ozdravljenju od teške opekotine hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospodini od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu, te im se preporučujem i ubuduće. — Barica Marenčić, Visoko, Hrv. Zagorje.
- Od srca se najiskrenije zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini Sinjskoj i ocu Leopoldu za svoje ozdravljenje. I ubuduće stavljam svoj život pod njihovu zaštitu. — Dome Mihlinić, Ston.
- Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Antunu, kardinalu Stepincu i papi Ivanu Dobrom. Neka mi je nadalje budu u pomoći. — Ruža Trnić, Bukovje.
- Na uslišanim molitvama i na utjehi u mojoj kušnji zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini Lurdskoj, sv. Antunu, ocu Leopoldu i Petru Barbariću. I nadalje stavljam pod njihovu zaštitu sebe i obitelj, napose djecu. — Danica P., Pelješac.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, dragog Gospodinu i sv. Antunu što sam jedan važan posao svršila. I nadalje im preporučam sebe i djecu. — D. F., Slav Požega.
- Velika hvala Presv. Srcu Isusovu, Bezgrj. Srcu Marijinu i sv. Josipu jednoj velikoj milosti koja traje već punih devet godina. I nadalje ih molim da mi tu milost sačuvaju. — K. P., B. Selci.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću i sv. Tereziji za sretno putovanje u Kanadu i natrag. I nadalje im se preporučujem. — Ljuba Kavedžić, Morović.
- Na ozdravljenju srednjeg prsta na lijevoj ruci od tuberkuloze iz dubine duše zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, koje mi je uslišalo molitve. Uzdam se da će me Njegova pomoći i ubuduće praliti. — Sesra N., sv. Križa.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospodini Lurdskoj, bl. Maksimilijanu Kolbeu i ocu Leopoldu što su mi nakon obavljene devetnice pomogli da mi se vrati zdravije. Imala sam velike smetnje u grlu i prsimu i bojala sam se najgorega. Uzdam se i nadalje u njihovu pomoć. — Sesra I., Družbe sv. Križa.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću na svim milostima. — Pavao Raku-

- Ilić, Jesenice kraj Splita.
- Od srca zahvaljujem Bezgrješnom Srcu Marijinu i majci Klaudiji što su mi sin i snaha spašeni u smrtnoj pogibelji. — Majka Helena, Zagreb.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu na uslišanoj molitvi. — Zora Vlahović, Komin.
 - Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Antu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu na pruženoj pomoći u mojim potrebnama. Uzdam se i ubuduće u njihovu pomoć. — Antun Petrić, Slav. Šamac.
 - Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Ivanu Krstiteљu za sve primljene milosti. Molim da mi budu i nadalje u pomoći. — N. N., Dolina, Nova Gradiška.
 - Zahvaljujem Majci Božjoj Kloštarškoj za sretno položen diplomski ispit. I ubuduće joj se preporučujem. — M. B., Slav. Kobaš.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu na uslišanoj molbi u velikoj potrebi — K. J., Novaki, Bistra.
 - Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na primljenim milostima, osobito što mi pomažu u mojoj velikoj žalosti. I nadalje im preporučam sebe i obitelj. — Draga Juras, Desinec.
 - Na svim primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. I ubuduće pod njihovu zaštitu stavljam svoju dragu obitelj. — Anda Lovrić, Krčevine, župa Vijaka.
 - Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu, Mariji Pomoćnici i sv. Josipu na uspjeloj teškoj operaciji moje kćerke. Ujedno molim za duhovno zdravlje i za zaštitu svoje obitelji. — A. E., Zadar.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, Petru Barbariću i dušama u čistilištu za izvanredno veliku milost. — S. R., Zagreb.
 - Neka je hvala i slava Presv. Srcu Isusovu koje mi je udijelilo poboljšanje zdravlja od TBC bolesti. Ujedno ga molim da mi dade i potpuno ozdravljenje, ako je to njegova svesna volja. — Andro Tukša, Novi Marof.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu od Zdravlja i sv. Antunu na

uslišanim molitvama za vrijeme moje bolesti. I ubuduće ih molim za svoje zdravlje i zdravlje svoje obitelji. — Slavica Saškor, Split.

- Hvala Majci Božjoj Lurdskoj, sv. Valentinu što su mi isprosili ublaženje боли. I nadalje im se preporučam. — N. N., Orahovica.
- Na primljenim milostima i uslišanim molitvama hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Katica D., Sv. Juraj u Trnu.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu Tadeju i sv. Franji Ksaveriju na mnogim milostima. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Vikica M., Donja Stubica.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Tereziji na uslišanoj molitvi. I ubuduće im preporučam sebe i svoju djecu. — Jagica P., Donja Stubica.
- Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Maloj Tereziji za ozdravljenje od bolesti očiju. — Marija Kler, Beograd.
- Od svega srca hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, sv. Ivanu Krstitelju i sv. Antu na velikoj milosti da mi je sin progovorio. I nadalje im ga preporučujem da ga štite u njegovu životu. — C., Telišić.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na primljenim milostima. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — Danica Koch, SI. Požega.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, 41001 - ZAGREB, pp. 699, Palmotićeva ul. 31. - Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tiskar »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. - 1973. Cijena pojedinačnog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. - Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotićeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. - Rukopise ne vraćamo.

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

LIPANJ — 1973. — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarska plaćena u gotovu

BR.

6

Na poledini: Pohodenje Bl. Djevice Elizabeti od A. Dürera

U novom broju

- 240 Odgoj slobode, J. Gusić
246 Briga za siromahe, I. Kukula
251 Papa među siromasima, I. Kukula
252 Obiteljska ljetna škola
254 Ivan Dobri, J. Badalić
256 Krunica molitva svetaca, S. Božnjak
257 »Murvack — P. Bulat
258 Račun bez glavne brojke,
A. Katalinić
259 Vatra, S. Džalto
262 Umro prof. Ignac Horvat
263 Moja vjera, F. Šipulić
Redovnici u Crkvi
Misijsko djelovanje Crkve
Otkrivenje sv. Ivana
Pred smrću
273 Kršćanstvo i Budizam, J. Antolović
276 Misije, J. Gusić
Naša suradnja u misijskoj djelatnosti
Nova sela, nove brige
Dnevni red s. Silvine
I oni su osjetili Uskrsnu radost
Nije nam vaša pomoć stigla uzalud
282 Iz života Crkve, I. Badalić
285 Knjige
286 Zahvalnice
- BLAGDAN SRCA ISUSOVA u Bazilici
Srca Isusova u Zagrebu od 24. lipnja
do 1. srpnja TJEDAN PROSLAVE
28. lipnja u 7 sati navečer sv. Misa,
propovijed i zajednička pobožnost.
29. lipnja, petak, BLAGDAN SRCA I-
SUSOVA. Cijeli dan izložen Presv. Sa-
kramenat na klanjanje. Prilika za ispo-
vijed kroz cijeli dan. Svetе misa svakog
punog sata. U 10 sati pjevana sv. Misa
i propovijed.
- Navečer u sedam sati svečana sveta
misa i propovijed.
1. srpnja — nedjelja. VANJSKA PRO-
SLAVA. Ispovijedanja i pričećivanja
kroz cijeli dan. Svetе Mise do podne sva-
kog punog sata. U 9 sati svečana sveta
misa. U 4 sata poslije podne propovijed
za hodočasnike. U sedam sati pjevana
sv. Misa i u 20,30 redovita izletnička
misa.
- Na omotu: Krist od A. Wutschla

Odgoj slobode

Danas nije ništa toliko teško u odgoju novog naraštaja koliko je oblikovanje prave slobode. Svaki odgojitelj zna da svoga odgajanika mora tako odgajati da se iz dana u dan sve više sam znade služiti tim našim najvećim darom što nam ga je Bog dao, jer po njemu smo ono što jesmo — ljudi. Stoga je i ovdje potrebno progovoriti nekoliko riječi o oblikovanju slobode, jer u tome mnogi odgojitelji veoma često ne znaju pogoditi pravi put, a time svoje dijete izlažu velikim opasnostima tijekom cijelog života. Tu leži i uzrok tolikih mladenačkih lutanja i kriza, tolikih nesretnih života, tolikih razочaranja. Tu je početak i onim skretanjima u potpunu pokvarenost koju neće više moći iskorijeniti nikakve kazne, opomene, ukori, pouke, pa ni najveća poniženja.

Promotrimo stoga ulogu roditelja u oblikovanju prave slobode kod djece i mlađeži sve do njihovih godina zrelosti.

RAZVITAK OBITELJSKIH ODNOŠA

Cim dijete dođe na svijet ono je tijesno vezano uz svoju najbližu okolinu, napose uz svoju majku. Malo pomalo ulazi u djelokrug njezine svijesti njegov otac, onda braća i sestre, pa ostali ukućani. A sve se to zbiva prema mjeri koliko ih ono opaža u svojoj blizini.

Već od početka za dijete je veoma važno da roditelji prema njemu i u njegovoj prisutnosti nastupaju složno. Takav pozitivni stav roditelja prvi je korak da dijete osjeti makar i neodređenu radost što se nalazi u njihovoj blizini.

Kako dijete raste tako se u

Dubravko i Igor
našli su svoju
obitelj kod »Caritas«

njemu sve više razvija svijest o povezanosti sa svim članovima obitelji, i to ne samo ukoliko ono od njih prima razne usluge i iskaze ljubavi, nego i ukoliko ta povezanost u njemu budi obvezu da se i ono žrtvuje za njih. Koliko god se dječak ili djevojčica do svoje sedme godine još osjećaju nemoćni, u njima se već u to vrijeme veoma razvija želja da budu korisni, da učine ovu ili onu uslugu ocu, majci, baki, djedu, starijem bratu ili sestri. Ta želja ide čak tako daleko da u njima budi svijest kako su dorasli da se brinu za mlađeg bracu ili sekicu.

Roditelji neka ne odbijaju dijete i neka u njemu ne ruše ovu samosvijest da je već korisno u obitelji. Dapače neka je razvijaju i usmjeravaju pravim putem.

Odraslija djeca, ona koja polaze školu, tu svijest povezanosti s obitelju još izrazitije doživljavaju, jer su sada neposredni svjesni svjedoci onoga što otac i majka, pa možda i starija braća i ostali ukućani moraju za njih žrtvovati da njima olakšaju život i školovanje. Očeve i majčine žrtve i odricanja njima omogućuju da se nađu sredstva za odijelo i knjige. Svaki dan oni vode brigu što je i kako je bilo u školi. Koliko puta mora se kraj njih naći tata ili mama da im pomognu izradići zadaće, da im odgovore na poteškoće koje su se pojavile bilo u vezi sa školom bilo u vezi s njihovim razvojem.

Tu se kod djece sve više razvijaju razne socijalne kreposti, smisao za žrtvu i odricanje. Oni sve više osjećaju da na tolike usluge

roditelja treba odgovoriti isto tako uslugama prema vlastitim mogućnostima. Može se doduše u njima pojaviti sklonost da se izvuku od ovog ili onog posla, da se oslobole ove ili one dužnosti, ali svaki put znadu da su izdali u svojim obvezama prema obitelji, da su podbacili na svome životnom putu samoizgradnje.

Djecu od početka, od prvih dana njihova života, treba odgajati da se znadu uklopiti u zajednicu i da se znadu za nju žrtvovati. Oni moraju pomalo postati svjesni da je čovjek toliko jači u životu koliko ima iza sebe jaču i čvršću pozadinu. A obiteljska pozadina svakako je jedna od najjačih i najsigurnijih.

VAŽNOST TAKVIH ODNOŠA

Ako su roditelji znali kod svoje djece razviti taj obiteljski duh, onda će ona biti spremna da i u najtežim časovima krize potraže utočište u obitelji, jer će osjećati da se ono ne može ničim drugim nadomjestiti. Oni su svjesni što za njih znači otac koji svojim radom udržava obitelj. Oni osjećaju da im je majčin zagrljaj najsigurniji lik za mnoga razoračanja i kušnje. Kada dožive prve uspjhe ili neuspjhe, spontano će potražiti priznanja, odnosno ohrabrenja, kod majke ili kod oca. Veoma će rijetko ostati ravnodušni, dogoditi se da su svojim lošim vladanjem ražalostili roditelje. Kad im je potreban posrednik bilo da nešto poprave, bilo da nešto postignu, u najviše slučajeva će to biti njihova majka.

Sretan je onaj mladić koji ima stariju sestru, kao i djevojka koja ima starijega brata, ako su međusobno povezani i imaju povjerenje jedno u drugo. Tako jedno drugom može mnogo olakšati ulazak u mlađenačko razdoblje i provizijavanje mlađenačkih kriza.

A ipak, ni mladić ni djevojka ne zadovoljavaju se tom sredinom, nego žele svoj životni prostor proširivati i izvan obitelji. Koji su tome razlozi?

Svrha je obitelji da odgoji i izgradi djecu do punine zrele dobi. No da ona mogne ispuniti tu veliku zadaću, ne smije ostati u stalnim kalupima, nego se zajedno s razvitkom djece i ona treba razvijati i mijenjati. Svakome je jasno da su djeca dužna poštivati roditelje, da su ih dužna slušati i dati se od njih voditi. Ali način te poslušnosti i vodstva bit će različit prema dobi i razvitku djeteta. Neće mu se zapovijedati ni od njega tražiti iste stvari u njevoj petoj, desetoj ili petnaestoj godini. Pokušati postupati s mlađićem ili djevojkom kao da su još djeca znači pokušati ih ponovo učiniti djecom. Svakome je jasno da bi to mlađeži više škodilo negoli koristilo u njihovu razvitku.

Mladost označuje niz raznih buđenja. Na roditeljima je da svoj postupak prilagode novim okolnostima svoje djece, ako žele da ih korisno vode, nadziru i da s uspjehom paze na zbijanja koja se u njihovoj duši odigravaju.

Pose je prirodno i u sebi nešto lijepo, da se mlađež u sve većoj mjeri nastoji osamostaliti od roditeljskog utjecaja i da započ-

ne svoj osobni život. Već sada treba misliti na onaj dan kad će se oni posve osamostaliti. Obiteljska pedagogija mora ići za tim da mlađe biće pripravlja i vodi putem koji će ga napokon dovesti do potpune neovisnosti, jer ona je znak zrelosti.

Roditelji se moraju truditi da usklade obiteljsku disciplinu sa stupnjem djetetove samostalnosti. Samo tako će obitelj pozitivno utjecati na razvitak djece.

Obitelj će za mlađež biti to privlačnija što će više u njoj nalaziti pravu radoš, slobodnu povjerljivost, slobodan rast poleta prema lijepom i uzvišenom, te ako ih roditelji budu razumjeli u njihovim tajnim željama. To je sve moguće samo onda, ako se obiteljska sredina i njena disciplina prilagode tom mlađenačkom razvitku. I roditeljski auktoritet i njegovo očitovanje, kao što su razne zapovijedi, dopuštenja, kazne, priznanja, pohvale, ukori, dnevni red — sve se to mora razvijati i mijenjati bez sudara i potresa, polako, postepeno, neprijmetno. Tako će obitelj izvršiti onaj tako blagotvorni i toliko potrebni utjecaj na mlađež.

Ako, dakle, čujemo da se sin ili kći žale, ne iz nekoga hira poput malog djeteta, nego ozbiljno, pametno je da razmislimo o tim žalbama. Jesu li njihovi zahtjevi nerazumni i nespojivi s njihovom dobi, onda im to treba što jasnije pokazati. No potrebno je da se roditelji usude odraslijem sinu ili kćeri dopustiti ono, što su im inače kao djeci kratili, a to u sebi nije zlo. Tako će im biti potrebno dati neka veća ovlaš-

tenja, nešto novca, a i dnevni red neka bude koliko toliko prilagođen njihovim potrebama. To će mlađeži dati jasan dojam da roditelji imaju u njih povjerenje. A dobro im je naglasiti da će im se iskazati toliko više povjerenja, koliko će se oni sami više pokazati sposobni da osobno preuzmu na sebe odgovornost za svoje čine. Pružena sloboda bit će u razmjeru prema njihovu dobrom ponašanju.

OPASNOST NEPRILAGODENE SREDINE

Ako u obitelji vlada duh koji se nikako ne pokušava prilagoditi razvitku djece, iz toga mogu proizaći mnoge poteškoće. Koliko ima mlađeži koja zbog toga traži spas u bijegu iz takve sredine. Ne mislimo ovdje samo na bijeg u doslovnom, materijalnom smislu, jer on je u mnogo slučajeva posve patološke prirode, nešto bolesno. A kada to nije, onda odaje uistinu veoma zaostrenu krizu, koja se teško može riješiti i naknadnom blagošću, velikim nastojanjem oko razumijevanja i svom mogućom finoćom. Sila i grubost previše su duboko prodrle u mlađu dušu. A tko bi takvo mlađe biće novom silom i grubošću pokušao vratiti pod obiteljsku stegovu, učinio bi ono najgore što bi mogao učiniti.

Ovdje, međutim, govorimo o drugom bijegu, bijegu od stvarnosti u svijet sanja, iluzija i zatvorenosti.

Ne razvija li se obiteljska klima uporedo s mlađičevim ili djevojčinim rastom, onda oni počinju u sebi izgraditi nutarnji svijet

u kojem pokušavaju naći barem neku naknadu za ono što im je u stvarnom svijetu uskraćeno. Tu je razlog sve veće nezainteresiranosti za sve što se događa u obitelji, za njezine predaje i običaje. Tu je izvor njihova neprijateljstva prema roditeljima. Zbog toga šute ili su zlovoljni u obiteljskoj sredini. Potpuno su okrenuti samo prema svome svijetu u sebi, pa su stoga uvijek nekako izgubljeni i zamišljeni.

Ako su, dakle, sin ili kći po prirodi tiki, poslušni, plašljivi i pokorni; ako su previše naklukani

poukama o poštivanju roditelja, o poslušnosti, o savladavanju samih sebe, teško će roditelji na vrijeme opaziti pogibao koja prijeti njihovu razvitku. A ona je veoma velika, jer ih izlaže novim krizama. Oni roditeljima neće oprostiti što ih nisu u tim teškim časovima razumjeli i pomogli im da zadovolje svoje potrebe nutarnjeg razvijanja, koje su u sebi posve zakonite.

Ako su po prirodi žestoki, naprasti, nasrtljivi, kolerici, njihova će kriza izbiti izvana u zajedljivim prigovorima i u osvetničkim dobacivanjima.

I kad nešto nisu mogli postići unutar obitelji, potražit će to drugdje, izvan kuće. Obratit će se drugima za ono, čemu se više ne nadaju da bi to mogli primiti od svojih roditelja.

Kad roditelji opaze kod kojega od svoje djece da se predaje sanjarenju, neka ga ne tječe riječima: »To je tek mala kriza, prolazna groznica.« Ako se samo malo dublje sami zamisle što se to događa s njihovim sinom ili kćerom, otkrit će da oni traže novu ravnotežu u svojoj nutrini, a morali su ustanoviti da im je put do nje sprječio nerazboriti roditeljski postupak. Prisiljeni su, dakle, da potraže drugi put, kako bi ipak došli do te ravnoteže. Stoga će početi bježati iz obitelji i tražiti sve više društvo izvan nje. A tu su onda otvorena vrata tolikim opasnostima. Da postignu svoj cilj i oslobođe se roditeljskog pritiska, počet će se služiti podmuklošću i lažima. Ako budu prisiljeni da od straha pred kaznom prikriju svoje postupke protivne

volji roditelja, nastojat će to očitovati tamo gdje nema roditelja i ondje gdje ih roditeljsko oko ne može doseći. Tako će nastojati doći do svoga cilja i uz cijenu prekida veze s obitelju.

Bitna dakle težina ove mlađačke krize sastoji se u kidanju mlađog stvorenja od njegove najbliže okoline, da se uz tu cijenu domogne uskraćene slobode.

SHVATIMO POTREBE MLADEŽI

Roditelji ne bi smjeli nikako dopustiti da se njihovo dijete razvija mimo njih ili dapače protiv njih i njihova utjecaja. Njima je po roditeljskom pozivu povjereni briga da svoju djecu na zdrav način uprave prema dobru. Taj njihov utjecaj je neophodno potreban da mlađo stvorenje mogne normalno ući u zrelu dob.

Stoga, mjesto da obitelj bude zatvorena u sebe i nepristupačna svakom vanjskom utjecaju, neka se otvori da tako poveća privlačnost i toplinu za mlađež. Zašto ne biste svome sinu dopustili da u kuću pozove svoje drugove, a kćeri da doveđe svoje prijateljice? Isto tako, zašto ne bi oni pošli u posjete svojim kolegama? Razuman će, doduše, nadzor uvijek biti potreban, jer napokon svako prijateljstvo ili poznanstvo ne mora odmah biti dobro zato što se naziva tim imenom. Dapače, može biti veoma štetno. Ali ona koja se mogu dopustiti, zašto da roditelji brane?!

Ovdje se valja čuvati da roditelji sami ne počnu naguravati neka prijateljstva. Tu se više ne radi o roditeljskim ukusima, nego o ukusu njihove djece. Mlađež ne

želi da se bilo tko upliće u izbor drugova i prijatelja s kojima će se oni povezivati i družiti.

U granicama razboritosti neka roditelji puste svoje odraslike sinove i kćeri da izđu van, naročito onda kad se radi o tome da podu s prijateljima. Ipak je dobro da se zanimaju za svrhu tih šetnji ili izleta. Dobro je i odrediti vrijeme povratka, ali i tu treba pokazati povjerenje u njih.

Dajmo mlađeži priliku da se postepeno nauči na slobodu. Imajmo pred očima da bi ih naš prestrogi postupak mogao dovesti do osamljenosti i izoliranosti od svijeta sa svim negativnim posljedicama. A potrebno je misliti i na budućnost. Koliko mlađeži polazi nakon svršene srednje škole ili na više nauke ili na kakav posao izvan kuće. A tamo će se susresti sa slobodom, gdje će biti potpuno prepuni sami sebi, i najveća većina njihovih aktivnosti izmicit će roditeljskoj kontroli.

Poštedimo ih i od one strašne dosade koja se tako često zna osjećati u nedljelju u krugu obitelji, kao i u druge slobodne dane, kada toliko puta prevladava bezposlica, taj preteća najvećih napasti. Znajmo se odreći onih šetnja na koje su djeca silom natjerana, i gdje svatko misli na sebe, na svoje brige i grize se što je prikracen u kojoj zanimljivoj i privlačnoj zabavi. Mlađež sada želi drugove svoje dobi, čezne za živim razgovorima koje može voditi samo sa sebi ravnima. U takvom se društvu oni tek osjećaju slobodni i otkrivaju sami sebe.

Zbog toga se ne treba uznenimati kao da nas djeca napuštaju.

Doći će opet vrijeme kad će oni i te kako tražiti naše društvo. Kad i oni jednog dana postanu roditelji, tad će doživljavati slično što vi doživljavate s njima danas. I oni će oklijevati da svojoj djeci dopuste ono, što danas s toliko upornosti traže od vas. Međutim, sad je eto njihovo vrijeme kad žele postati svjesni svoje slobode i samostalnosti. Za njihove godine to posve prirodno.

Imajmo obzira prema onome što njih posebno zanima. Svaki od njih ima svoj ukus, gdje očituje na poseban način svoj slobodan izbor. Ako to odgovara nji-

hovoj dobi i ako im neće škoditi, nemojmo se protiviti. Tu oni razvijaju svoju maštu i dovitljivost.

Sve ovo treba dovesti do međusobnog razmijevanja i povjerenja između roditelja i djece. A onda je lako dalje ići u izgradnji njihova značaja.

Trudimo se, dakle, da u našoj obitelji što više raste, razvija se i buja obiteljski duh međusobnog povjerenja, ljubavi i velikodušne međusobne pomoći. Počnimo s time odmah od prvih dana, onda će nam mnogo manje trebatи pozisati za raznim kaznama i drugim postupcima koji često više ruše međusobno povjerenje negoli

što bi ga podržavali. Ima pravo naš narod kad kaže: »Više se muha uhvati na žlicu meda negoli na bure octa«. I mi ćemo u svome odgoju više učiniti pozitivnim negoli negativnim načinom u pristupanju svojoj djeci. Uvjerimo se u tome sami.

Ipak nikako kod svega toga ne zaboravimo da svoje povjerenje prema djeci prije svega temeljimo na svrhnaravnim motivima, na vjeri i kršćanskim čudorednim načelima. Budu li djeca prožeta vjerom već od malih nogu i budu li svoju vjeru praktično doživljavala, onda možemo biti prilično sigurni da nas ovo povjerenje u njih neće razočarati...

NAKANA ZA MJESEC LIPANJ 1973.

Briga za siromahе

»SIROMAHА IMATE VAZDA SA SOBOM« (Mt 26, 11)

Nakana Svetog Oca, na koju će članovi Apostolata Molitve u mjesecu lipnju moliti, glasi doslovno: »Da se vjerni kršćani smišljeni i ustrajnim nastojanjem brinu za potrebe siromašne braće.« Želimo li sa milijunima članova Apostolata Molitve, razasutih po svim kontinentima i zemljama svijeta, moliti na predloženu nakanu, moramo najprije poznavati prilike i okolnosti, u kojima većina ljudi živi. U tančine to ne možemo u jednom kratkom članku prikazati, ali u glavnim crtama možemo, pa i moramo, jer inače ne ćemo ni uvidati opravdanost ove suvremene mjesecne nakane.

Opće je poznata činjenica, da danas preko polovice čovječanstva — možda čak i dvije trećine, kako neki tvrde — trpi tešku oskuđicu ne samo u hrani, nego i u svim drugim stvarima, koji se traže za normalni ljudski život, naime takav, koji odgovara dosojanju ljudske osobe, bez obzira na »klasnju« pripadnost. Jedan njemački biskup, preporučujući svojim vjernicima karitativnu akciju, tvrdi, da »preko dvije trećine ljudstva živi u skrajnoj bijedi, u okolnostima nedostojnim ljudskog bića, a sami nemaju nikakovih mogućnosti, da si vlastitim silama pomognu, dok mi u njihovim očima živimo u izobilju. Nije li sablazan — kaže isti biskup — da jedna petina ljudi

uživa četiri petine svjetskog prihoda, dok se četiri petine čovječanstva mora zadovoljiti s jednom petinom. Ovakav nerazmjer rada velikim nezadovoljstvom i stalno potkapa mir u svijetu. »(Der Pilger, novine biskupije Speyer, 8. IV 1973. str. 418).

NEVOLJE »TRECEGA SVIJETA«

Danas se mnogo govori i piše o »trećem svijetu«, a pri tome misli na ekonomski i kulturno nerazvijene krajeve. Nije u tim zemljama u pitanju samo prehrana. Pitanje hrane dolazi, dakako, u prvom redu u obzir, jer izgladnjeli narod nije sposoban ni za kakav rad — bilo fizički, bilo umni. U nerazvijenim krajevima, a tih je blizu dvije trećine Zemlje, ne samo da nema dosta hrane, nego ondje ne postoje ni škole za osnovnu naobrazbu pučanstva, tako da jedva tko zna čitati i pisati, a ako i zna, onda to nije u vlastitom jeziku, jer ovi zaostali narodi nemaju svoga pisma, ni gramatike ili pravopisa. U mnogim su ovakvim krajevima misionari bili prvi, koji su se dali na posao, da na tom području nešto stvore. Kao primjer navest ćemo misionara naših dana Oca Aurelija Cannizzaro, koji je bio poslan na zabitni otok Mentawai, jugozapadno od Madagaskara. Urodenici su toga otoka budno bdjeli i svojim otrovnim strijelicama branili pristup bijelcima. Oca Aurelija su primili, jer im je donio duhana i malih zrcala, koja su ih veoma zanimala. Bilo mu je kod njih vrlo teško, jer nije znao njihova jezika. U toj nevolji došao je na sret-

nu misao, da jednog sposobnog dječaka odvede na Madagaskar u kolegij francuskih misionara. On je će dječak u društvu s ostalim dječacima naučiti francuski, te tako Ocu Aureliju postati tumačem za jezik, kojim se na otoku govoriti. Odabralo je dječaka po imenu Abidana, koji mu je već od prvog susretaja bio privržen, a imao je i lijepa svojstva za školu. Uz dozvolu roditelja i uz obećanje, da će se nakon godinu dana vratiti s dječakom na otok, odvede ga na Madagaskar. Eksperiment je izvrsno uspio, Abidan je brzo naučio jezik, a Otac je uz njega sastavljao rječnik najnužnijih riječi i fraza, kojima je mogao doći u neposredni saobraćaj s urođenicima otoka i tako započeti svoj misionarski i prosvjetni rad. (Aurelio Cannizzaro, Bei der Urbevölkerung der Mentawai-Inseln. Herold, 1964, str. 58.) Ne treba ni spominjati, da je urođenicima ovoga otoka manjkalo i sve drugo, čime raspolažu civilizirani ljudi. Njihova opća kultura u času kad je o. Aurelije stupio na njihovo tlo, odgovaralo je kulturi kamenog doba, koja je u našim krajevima postojala prije nekoliko tisuća godina.

Koliko ima na Zemlji krajeva, koji su u pogledu kulture i civilizacije na istoj razini kao otok, o kojem smo govorili. Pa i mnogi narodi, koji već imaju stanovitu kulturu, u mnogom su zaostali. Jedan od glavnih razloga toj žalosnoj pojavi leži u tome, što kulturni i civilizirani narodi nisu vodili nikakva računa o zaostalim zemljama, što se nisu brinuli, da tim narodima donesu kulturu i

Ovu obitelj posjetio je Papa kad je 1970. bio na Filipinima

civilizaciju, te da im omoguće iskorješčivanje prirodnih bogatstava njihove zemlje u vlastitu korist i dizanje općeg standarda u narodnom životu. Ne radi se tu o nagomilavanju materijalnih dobara ili o provođenju luksuznog života, nego o osnovnim sredstvima za život dostojan čovjeka kao osobe. Radi se o tome, da bi svi narodi svijeta imali pravednog udjela u prirodnim bogatstvima, koja je Bog Stvoritelj stavio na uporabu cijelokupnom rodu ljudskome, a ne samo naprednim zemljama i »privilegiranim« narodima.

Razlog ovome stanju ne može-

mo naći drugdje, nego u pohlepi za tudim dobrima, te u izopačenoj težnji za udobnim životom. Razlog je nadalje u tome, što nedostaje svijest, da svi narodi svijeta, ne izuzevši nijednoga, sačinjavaju onu veliku obitelj, koju nazivamo »rod ljudski«. Isto tako nedostaje svijest o dužnosti, da čovjek čovjeku bude brat, da mu bude iskreni prijatelj i pomagač u ostvarivanju naravnih i nadnaravnih ciljeva života.

BUDENJE SVIJESTI I SAVJESTI

Danas ipak možemo u tom pogledu zabilježiti neki napredak. Bu-

di se savjest kod razvijenih naroda kao i svijest o dužnosti pomaganja »trećeg svijeta«. Osnivaju se odbori, drže se konferencije stručnjaka, stvaraju novčani fondovi, u koji sve razvijene zemlje ulazu svoj doprinos. No sve je to još u vrlo nedostatnim mjerama, tako da se na terenu jedva što opaža. Ali ipak — početak je učinjen i ide se naprijed.

Pri tome Crkva ima veliki udio. Ona doduše ne raspolaže ekonomskim, financijskim i političkim snagama. Njena je zadaća uvišenijeg reda. Na nju spada navješčivanje istine, da su sva dobra Zemlje po Božjoj volji i po naravi stvari namijenjena cijelom redu ljudskom. To u zadnjoj liniji znači, da svi narodi i svaki pojedinac imaju naravno pravo na život i na sve ono, što je u tu svrhu potrebno. Crkva nadalje potiče vjernike i sve ljude dobre volje, da pomažu one, koji trpe, i to ne samo višcima, nego kadšto i od onoga, što im je potrebno. Crkva napokon moli i potiče na molitvu za pravdu u svijetu i za sve one, koji po svom položaju mogu pravdi mnogo pridonijeti, ili mogu mnogo ometati pravedni poredak, da im Providnost spriječi njihove zle namjere.

U pogledu rada, što ga Crkva vrši u korist »trećeg svijeta«, navodimo činjenicu, da misionari i misionarke obavljaju ogromni rad ne samo navješčivanjem Evandela, nego i na području kulture i civilizacije, a da pri tome ništa ne traže za sebe. Žive od milosti prijatelja misije, a svoju socijalno neobskrbljenu starost prepuštaju Providnosti Nebeskog

Oca. Cijela crkvena povijest pre-puna je herojskih primjera iz misionarskih redova. Imamo ih i mi iz naše domovine, u prošlosti i sadašnjosti.

UTJECAJ II. VATIK. KONCILA

Poznata je stvar, da se II. Vatik. Koncil u više navrata pozabavio sudbinom »trećeg svijeta«, te da je tim mnogo pridonio budjenju zanimanja za najsiromašniju braću, među koju — kako je već rečeno — ubrajamo gotovo dvije trećine čovječanstva. Tako na pr. u Konstituciji »O Crkvi u modernom svijetu« uči o pravednoj razdiobi prirodnih dobara i o dužnosti pomaganja onih siromašnih, koji si bez pomoći ne mogu sami podići standard života, u kojem žive. Crkva na Koncilu ponajprije upućuje samu sebe, da slijedi primjer siromaštva svoga Božanskog učitelja: »Crkva treba da, poticana duhom Kristovim, korača istim putem kojim je koračao sam Krist, naime putem siromaštva, posluha, služenja i žrtvovanja samoga sebe do smrti, iz koje je po svom uskrsnuću izašao kao pobjednik...« (AG 5). Poučava biskupe cijelog svijeta: »Neka izlažu načela kako treba da se riješe teška i važna pitanja vlasništva, sticanja i pravedne raspodjele materijalnih dobara, mira i rata te bratskih odnosa među svim narodima« (CD 12). Biskupi, iznoseći nauku Kristovu, »treba da pokazu, kako Crkva vodi majčinsku brigu za sve ljude, bili oni vjernici ili nevjernici, a s posebnom brigom neka prate siromašne i slabe, kojima ih je poslao Gos-

podin da im propovijedaju Evanđelje.» (CD 13). Koncil apelira na sve vjernike, da budu spremni pomagati siromašnu braću po svjetu: »Dužnost je čitavog Božjeg Naroda, kojemu biskupi trebaju u tom prednjačiti riječju i primjerom, da, koliko može, olakša bijedu današnjeg vremena, i to, kako je bio stari običaj Crkve, ne samo od suviška nego i od osnovnoga« (GS 88).

Osobito je važan ovaj odlomak iz Konstitucije »O Crkvi u modernom svijetu«: »Bog je zemlju i sve što ona sadrži namijenio svim ljudima i svim narodima, tako da bi stvorena dobra morala pritjecati po pravičnosti svima, pod vodstvom pravde i ljubavi... Svima pripada pravo da posjeduju dio dobara dovoljan pojedincu i njegovoj obitelji. To je bila misao crkvenih otaca i naučitelja, koji su naučavali, da su ljudi dužni pomagati siromahe, i to ne samo od svojeg suviška... Budući da u svijetu ima mnogo ljudi koji trpe glad, Koncil zaklinje sve, pojedince i vlasti, da, imajući na pameti onu otačku izreku: »nahraniti onoga koji umire od gladi, jer ako ga nisi nahranio, ubio si ga«, prema svojim mogućnostima stvarno stave na raspolaganje i upotrijebi svoja dobra pružajući osobito onima, bilo pojedincima bilo narodima, sredstva kojima oni sami mogu sebi pomoći i razvijati se.« (GS 69).

STO RADE KATOLICI DANAS?

Crkva nije danas samo u teoriji, jasno i odlučno izrazila mišljenja, koje kao čuvarica objavljene isti-

ne mora zastupati, nego se može pred licem cijele ljudske zajednice legitimirati i djelima — ne za to, da samu sebe hvali i da traži priznanje cijelog svijeta, nego zato, da prevlada istina i da se obrani od kleveta onih, koji tvrde da Crkva gramžljivo pobire zemaljska dobra, a mase siromašne uspavljuje nadom u vječni život. Kao primjer navodimo ono, što su njemački biskupi sa svojim klerom i vjernicima učinili za siromašnog čovjeka u zadnjih dvadeset godina. God. 1959. osnovali su karitativnu ustanovu »Hilfswerk Misereor«. Od godine, kada je ova zajednička ustanova započela radom, sabrali su njemački katolici oko 900.000.000 (slovima: devesto milijuna) njemačkih maraka. Od te je svote u preko 90 zemalja iz »trećeg svijeta« poslana osjetljiva pomoć: podignuto je mnogo škola, školskih centara, bolnica, dispanzera, stambenih zgrada, nabavljeno hrane za izgladnjene. U zadnje vrijeme njemački je »Hilfswerk« svratio pažnju na Vietnam, Laos, Kambodžu. Još više nego »Hilfswerk«, učinila je za najbjednije Majka Terezija, po narodnosti Albanka, a odgojena u krilu katoličke župe u Skoplju, odakle je pošla u Indiju i posvetila se misionarskom zvanju. Ondje je osnovala »Družbu Sestara Ljubavi« za njegu gubabaca i najzapuštenijih, koje sa ulica sabiru i vode u svoje domove. Ako k tome pribrojimo misionare koji rade među najsistemašnjim ljudima svijeta, postaviš radi njih i sami najsistemašniji, uzdržavani jedino siromašnim prinosima vjernika, onda isti-

ni za volju možemo reći, da je danas još uvijek Katolička Crkva glavni čimbenik u pomaganju onih koji su najsistemašniji i koji najviše trpe.

Možemo li i mi sudjelovati u ovom radu za siromahe? Možemo pomagati domaće siromahe ili ne posredno ili preko naše ustanove »Karitas« (Zagreb, Kaptol 31, tel. 514-145). Možemo pomagati

naše misionare u prekoceanskim misijama, te spremati nove kadrove misionara i misionarki. Možemo moliti prema predloženoj nakani, u živoj vjeri, da je molitva najjača snaga, kojom vjernik raspolaže, jer u molitvi najviše surađuje s Onim, u čijoj su ruci vremena i vjekovi.

Ivan KUKULA DI.

PAPA MEĐU SIROMASIMA

Kad je Pavao VI. boravio na Filipinima, u studenome 1970., posjetio je jednu siromašnu obitelj sa desetero djece, koja je u predgrađu Manile živjela u trošnoj baraki. Papa je tom prigodom održao ovoj obitelji i ostalim stanovnicima ovoga siromašnog predgrađa ovaj nagovor:

»Zahvaljujem onima, koji su me doveli u ovu gradsku četvrt, kamo sam i trebao doći, jer svoju službu vršim u име Isusa Krista, kojega je Nebeski Otac poslao, da siromašima donese radosnu vijest o Otkupljenju (Luk 4, 18).

Dolazeći k vama, postajem svjetan svoga poslanja; radi toga vam zahvaljujem, što me primate i što ste spremni da moje riječi saslušate.

Dolazim k vama kao onaj, kojega Krist šalje. A to znači, kao pastir k svome stаду, kao prijatelj i kao brat. Poglavar sam Katoličke crkve i osjećam dužnost da vam ovdje saopćim, da vas siromašne Crkva ljudi.

Ali što znači riječ: »Crkva vas ljubi«?

1. To znači, da Crkva prije svega priznaje vaše dostojanstvo, koje vam kao ljudima i kao djeci Božjoj pripada. Crkva priznaje, da ste ravnoopravni sa svim ljudima. Crkva vam priznaje prednost, jer ste u velikim potrebama kako u materijal-

nom, tako i u duhovnom pogledu. Osjećam se obaveznim, da na ovom mjestu, više nego igdje drugdje, naglasim »pravo čovjeka«, koje za vas postoji, kao i za sve siromahe svijeta.

2. Zato vam moram reći, da je Crkva dužna ljubiti vas, biti uz vas i pomagati vas također i sredstvima za svagdanji život. Ona treba da podupre vaše ekonomsko i socijalno oslobođenje, podsjećajući samu sebe i cjelokupno civilno društvo, da vam prizna vaša temeljna ljudska prava, te da vam na svim područjima pripomogne, da ostvarite svoja prava, pa prikladnim putem i poštenim radom dodete do blagostanja suvremenog života.

3. Ali treba također da napomenem, u snazi svoje apostolske službe, da i povrh materijalnog kruha i iznad vremenitog blagostanja, za kojim opravdano težite, i u čemu vas svi moramo podupirati, vi ovdje okupljeni, kno i svaki drugi čovjek, imadete i uvišenijih potreba, jer kako kaže naš Gospodin: »Gledajte i čuvajte se od svake lakomosti, jer ako netko i biluje, njegov život ne stoji u imanju« (Luk 12, 15). Ovo je velika zabluda našeg vremena, koje vjeruje, da vrhovna svrha života leži u borbi za osvajanjem ekonomskih i socijalnih dobara, koja su prolazna i izvanjska. Vi ste stvoreni za dobra višega rada, za Kraljev.

stov nebesko, u kojem se jedino može ostvariti punina života i sadašnjeg i budućeg, kako upravo Krist uči. I svi ste također pozvani, da budeste kršćani, u vjeri, po milosti, u čestitosti života i prijelanjem uz Katoličku crkvu, kojoj pripadate.

Nije ovo puko maštanje, nego istina A vi, kao i svi siromasi, koji trpite, koji čeznate za pravdom i mirom, vi ste pozvani ovome cilju i sredi. Dopustite mi stoga, da kao

ponizni Vikar Kristov, ponovno navijestim vama i cijelom svijetu, Kristovu ljudsku i Božansku poruku: »Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko« (Mt 5, 3) (Encicliche e discorsi di Paolo VI, vol XX st 264).

Dakako, da Papa nije ovim siromasima poklonio samo svoje topile apostolske i očinske riječi, nego da ih je nadario i novčanim prinosom.

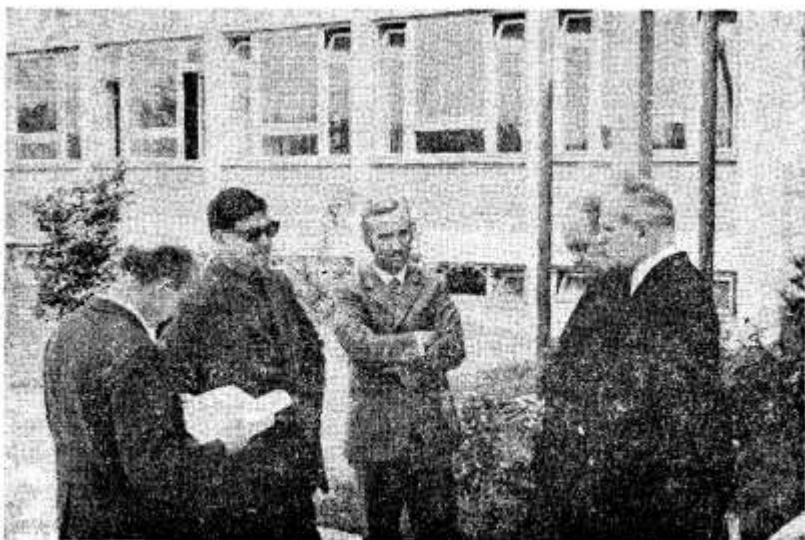
I. Kukula

Obiteljska ljetna škola

Već drugu godinu rada završava Obiteljski Institut u Zagrebu i Slav. Brodu formirajući stručnjake naše obiteljske problematike. A za sve one koji se zanimaju za gradivo toga Instituta i ne mogu polaziti redovita predavanja — također će i ove godine ovaj Institut održati OBITELJSKU LIJETNU ŠKOLU.

TKO MOŽE PRISUSTOVATI?

- Svi koji se žele malo dublje pozabaviti obiteljskim problemima.
- Bračni parovi koji su spremni pomagati drugim obiteljima u rješavanju njihovih obiteljskih poteškoća.
- Bračni kandidati koji se žele bolje pripraviti za svoj vlastiti obiteljski život.

O. Pero Bulat, »factotum u Obiteljskom institutu i vrč. Vinko Kanljaj, misionar u Australiji

— Radovnice, bogoslovi teologije i svećenici, kojima je posebno na srcu dobro naših obitelji, pa se žele dublje informirati o sadržaju i načinu rada u svojoj sredini.

VRIJEME ODRŽAVANJA

OBIT. LJETNE ŠKOLE:

Ponedjeljak 20. VIII. u 18 s. do petka 24. VIII. 1973. g.

MJESTO ODRŽAVANJA:

Zagreb, Fratrovac 38 (Autobusom s Kaptola do Mirogoja, ući na glavni ulaz Mirogoja, preći glavnom alejom do spomenika Majke sa sinom i odmah ćete u-

gledati zgradu iznad vinograda s križem!)

PRAKTIČNA UPOZORENJA:

Ljetna škola održat će se u Malom Šejmeništu u vrlo simpatičnoj zgradi, sa građenoj na brežuljcima Medvednice, usred voćnjaka i vinograda. U miru, daleko od gradske buke.

Mjesec kolovoz je izabran, jer se tada mnoga djeca nalaze na šelu, ili drugdje na praznicima, pa roditelji mogu biti lakše odsutni od kuće. Ujedno i svećenici mogu lakše ostaviti svoja župe izvan nedjelje u sedmici bez velikih blagdiana.

Ukoliko neki roditelji ne mogu smjestiti svoju djecu drugdje, za vrijeme tečaja posebno će se osobljje brinuti za djecu, koja će se smjestiti u istoj zgradi.

PENSION:

— Odrasli za 24 sata	ND — 45
bez konaka	ND — 40
— Djeca	ND — 15

TROŠKOVI UPISA:

Osim pensiona, prigodom upisa kao upisnину za svaku osobu (odraslu) plaća se ND — 65. Ovim se daje honorar predavačima, čuvarima djece, podmiruju se troškovi tajništva, organizacije itd.

RASPORED PREDAVANJA:

Detaljni raspored cijekupnog rada i dnevnoga reda još ne možemo dati. No, čim dobijemo odgovore od naših suradnika, taj ćemo raspored objelodati. Za sada samo da spomenemo neke važnije teme predavanja i razgovora:

»Moral obitelji« — »Državno pravo o obitelji« — »Utjecaj privremenog rada u inozemstvu na naše demografsko stanje« — »Obiteljski pokret u svijetu i kod nas« — »Obiteljski rad u Italiji« — »Kanonsko pravo o obitelji« — »Psi-

hijatar u obitelji — »Formacije seksualnosti kod žena i muškaraca« — »Socijalni radnik u službi obitelji« — »Praktičan rad s liječenjem od alkohola u župi« — »Dinamika grupe« itd.

MOLIMO VAS:
da se što prije upišete na Obiteljsku
Ljetnu školu. Kuća u kojoj će se držati

ti tečaj treba na vrijeme znati broj prisutnika da može organizirati pomoćno osoblje.

Upisnice — kao i sve informacije — možete zatražiti:

OBITELJSKI INSTITUT
41.001 ZAGREB
pp. 699, Palmotićeva 33

IVAN DOBRI

Za života, a osobito iza smrti uživo je papa Ivan XXIII. zbog svoje dobrote i lijepih ljudskih osebina opće simpatije, te su u njemu mnogi gledali lik pravog Božjeg čovjeka i doista, njegov nasljednik Pavao VI. odredio je franjevca o. Cairolija neka vodi sve potrebitno da Ivan XXIII. bude proglašen blaženim. Zašto baš franjevca? Zato što je Ivan XXIII. imao nešto od dobrote kako je prikazana u knjižici Cvjetici sv. Franje.

Francuski veliki list Paris-Match dobio je o tomu ove podatke:

O. Cairoli ispitao je oko 400 svjedoka o Ivanu XXIII. iz rodnog Bergama, Sofije, Carigrada, Rima, naravno iz Francuske gdje je boravio 8 godina. I sam general de Gaulle (Gol) bio je pozvan za svjedoka. On je to učinio uoči glasovitog referendumu 1968., no sadržaj pisma nije nikada objavljen.

O. Cairoli izjavljuje: »Svaki podatak pridonio je kamenić za mozaik lika Ivana XXIII. Taj je mozaik izšao daleko ljepši nego što sam se ja nadao.«

Evo nekoliko od tih zgoda:

Neki dječak video u Rimu sjajnu povorku motociklista koja je pratila Ivana XXIII. u Vatikan. Zaželio i on tako ući u Vatikan. Neki prelat pričao to Papi. Taj naredi neka ispuše dječaku želju, te on zaista u sjajnoj pratinji dove u dvor. — Prigovarač u procesu — diabolus rotae iznijet će sigurno, kako je Papa bio la-komilen. Drugi će reći da je to jedan od cvjetića dobrote sv. Franje.

noge na zemlji. — Bio je u isto vrijeme zastupnik Svetе Stolice u Grčkoj. I onđe je uspio spasiti nekoliko desetaka grčkih pobunjenika osuđenih od nacista na smrt. Nad njima je komandirao feldmaršal von List, prijatelj i drug von Papenov. Jednog je dana Roncalli učinio posjet von Listu. Razgovor je trajao dugo, bez svjedoka. No od tog časa, kad su grčki ustanici bili uhvaćeni od nacista, msgr. Roncalli svojim bi krasnim rukopisom napisao pismo von Listu i molio za pomilovanje. Svaki je puta uspio.

Javno mišljenje sačuvalo je o papi Ivanu uspomenu kao dobrom čovjeku. No to ne znači da je bio slabac, veli o. Cairoli. To povrđuje ovaj dražestan prizor: Kad je mladi Roncalli u prvom ratu bio vojni svećenik, imao je u regimentu za pukovnika nekog ljudstva protivnika Crkve, koji bi često nepristojno izvravavao ruglu svećenike i dobre sestre. Kad je jednog dana mnogo toga izvalio protiv njih, stupi pred njega svećenik i časnik Roncalli i u pozoru čvrsto odbrusi: »Pukovniče, mene to vrijeda. Molim dokaze. Iznenaden pukovnik izmuča: »Ja samo ponavljam što pripovijedaju drugi.« No Roncalli će: »Mnogo toga priča se na vaš račun, pukovniče. Hoćete li da to javno ponovim?« Nije to tražio ...

O. Cairoli veli dalje: Mnogo se navodilo kao Papina lakoumost ili nedozrele odluke. Npr. saziv Koncila. Pa ipak dokumenti i svjedočanstva uveravaju da nije bilo nijedne odluke koja ne bi bila dugo nošena i pripravljena čitav život istraživanjem i procučavanjem. Npr. može se reći da je misao o Koncili imao već 50 godina prije nego što je postao papa. Isto tako enciklika Mir na zemlji nikla je još kad je za Prvog svjetskog rata kao vojni svećenik javljaо obiteljima smrt sinova.

A povijest će bez sumnje zapamtiti da bi bez pape Ivana buknuo treći svjetski rat.

Bilo je u listopadu 1962. Hruščov je dao podicí na Kubi raketna postolja uperena proti Sjevernoj Americi. Kennedy je obavijestio Vatikan da je Amerika odlučila navijestiti Rusi-

ji rat. Usred noći Papa je na brzinu sastavio poziv za mir. Ali prije nego što ga je radijem objavio, podastro je tekst Washingtonu i Moskvi. Upravo fantastično križanje telefonskih vijesti produljilo se do zore. U 7 sati ujutro Hruščov je prvi dao znak Pa-pi da pristaje na objavu teksta. Sat kasnije dao je i Kennedy zeleno svjetlo. A o podne poziv je objavljen svijetu. Poslije podne ruske su rakete bile demonтирane — rastavljene. Mir je bio spasen. A iza nekoliko sedmica Rusi dali Ivanu XXIII. Balzanovu nagradu za mir.

Takovih svjedočanstava skupili su promotori — vode procesa o Piju XII te Ivanu XXIII. na stotine. To će se srediti i tiskom objaviti kao Sumarij — kratak sadržaj. Onda će to biti dan na uvid trojici kardinala iz kongregacije za proglašenje svetaca. A privozvarač diabolus rotae, to je ovde 69 godišnji španjolski augustinac Rafael Perez, iznijeti će i najmanje pogreške kandidata za svetost sa zadacom da pošto poto sprječi proglašenje, dok ne bude sve opravданo. Tako je proces Pija X, kojeg je proveo baš Pijo XII, trajao vrlo dugo. Malo da nije bio proglašen zbog privozora što je Pijo X rado prašio nos duhanom, šnofao tabak.

Ako bude na sve povoljno odgovoren, skup kardinala izjavit će: da ili ne, da li su ti ljudi proživiljivali svoje kršćansko zvanje tako duboko da im se vjernici mogu diviti te ih imati kao uzore.

»Pošto su ljudi izrekli svoj sud«, rekao je o. Molinari, treba da dođe Božji sud. Crkva očekuje od Boga znak koji potvrđuje svetost njegovih slugu: čudesa.« Za Pija XII. ima ih na desetke, a za Ivana XXIII. stotine. Jedno čudo donio je i naš Glasnik Srca Isusova 1971.

I ako sve dobro ide, prije 1980. g. ova pape bili bi proglašeni blaženima. A za proglašenje svetima traže se ponovno dva čuda. I tako bi Pijo

XII. i Ivan XXIII. zauzeli mjesto među 74 svoja predstavnika na oltarima.

Sesnaesto stoljeće dalo je samo jednog svetog papu — Piju V., tri kasnija stoljeća ni jednoga, a naše 20. stoljeće imalo bi tako tri svete pape: Piju X., Piju XII. i Ivana XXIII. —

Naš vijek kataklizma i propasti, vijek pobjednosnog materijalizma, mogao bi značiti u povijesti i kao vijek svetosti.

Tako piše o svemu tome svjetski veliki magazin Paris-Match.

Josip Badalić

Krunica molitva svetaca

Krunica je molitva katoličkih kršćana kroz vjekove.

Krunicu su molili katolički vladari, pape, biskupi, teolozi, svećenici i redovnici i svi pravi vjernici. Napose, krunica je uvek bila molitva svetaca. I danas krunicu mole svi, koji teže za krepšu i svetošću.

1. — Zar nije sveti Dominik pomoću krunice obraćao krivovjerce svog vremena?

2. — Veliki apostol Beća, sveti svećenik Klement Hofbauer izjavljuje:

»Nije mi poznat ni jedan slučaj, da se grješnici nije obratili, kad bih prije odlaska k njemu izmolio krunicu. Krunica čudesno pomaže kod obraćenja. I pak, Marija je utočište grješnika!«

3. — Hrvatski ban Jelačić svoje uspjehe postizavao je i moljenjem krunice. U zagrebačkoj katedrali promatrali su ga, kako drži krunicu u rukama i sabrano moli.

4. — Neustrašivi branitelj Crkve u II. svjetskom ratu kardinal Faulhaber piše: »Kad molim krunicu u kućnoj kapelici s kućnim osobljem, kao da osjećam, kako Majka Božja stavlja svoje ruke na moje čelo, te sve brige lakše podnosim!«

5. — Veliki Papa Pijo XIII. piše jednom francuskom biskupu: »Poručite svojim svećenicima i vjernicima, da us-

trajno mole krunicu. Recite im, da papa svaki dan moli krunicu. Ne smije proći dan bez krunice!«

6. — Kreposni hrvatski profesor Dr. Ivan Merz, odgojitelj hrvatske katoličke mladeži uvek je molio krunicu. Svetiški je živio i druge svetaški odgajao.

7. — Današnji Papa Pavao VI. upozrava, da katolički svijet ne smije zaboraviti na Isusovu Majku, ne smije zaboraviti krunicu, tu dragu molitvu Gospo, koja nas po njoj vodi k Isusu!

U mladosti su nam vjeroučitelji često govorili: Biblia — Marija — Euharistija! Od tih triju velikih vrijednosti katolik se ne smije nikad rastati.

Međutim, nakon ratnih strahota, kad su rane nešto zacijsile, mnoge su duhovne vrijednosti zabačene. Današnji materijalizirani život zamračio je zdrave poglede i mnogim svećenicima i redovnicima, koji više ne uče svoje vjernike, kako će moliti krunicu. Danas je teško vidjeti mlađice i djevojke s krunicama u rukama. Djeci za krizmu kumovi više ne daruju molitvenike ni krunice, nego narukvice, ogrlice, prstenje i satove ili ih jednostavno zasipaju novcima kac u svatovima...

Omalovažuje se krunica. Govori se, da je to molitva dosadna. Ponavlja se Tko voli Boga i Gospu, ne može mu ta molitva postati dosadna. Oni, koji se

vole, ponavljaju uvek iste riječi i nikad im nisu dosadne. Zar može djete tu postati dosadno zvati svoju majku i govoriti joj: Majko, ja Tebo volim, jer si moja dobra majkal!

U vrtlogu života svaki dan trebamo znati koju minutu zatvoriti oči i svoj duh upraviti prema nebu, prema Majci, prema Bogu. Moleći krunicu, tražimo jakost u vjeri, nadi i ljubavi. Mislimo na Krista, koji dode k nama, jer bez njega ne možemo biti. Moramo znati, ako nismo s Kristom, onda smo s antikristom. Isus je središte krunice, on je srce krunice. Tu su dva srca, Isuso-

vo i Marijinol. Neka nas Marija vodi svome Sinu. On je preko nje došao k nama, pa neka nas ona vodi k njemu. On nas zove: Dodite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti! Prihvativmo se krunice svi. Ako se povežemo krunicom s Isusom i Gospom, manje će biti otpadnika od vjere i kršćanskog života. Krunica je molitva poniznih i krepoasnih. Krunica je molitva svetaca. A svi moramo biti sveti. U milosti Božjoj živjeti i umrijeti. I u vijek s Bogom i Gospom bitil!

Srećko Bošnjak

„MURVAC“

Prema zadnjem popisu stanstva jedna obitelj u Hrvatskoj ima 3,42 člana.

Jednom bio stari i prastari dud. Negdje kažu murva. I zato ga nazvali »Murvac«. Stoljećima je vido leđa. Pod njegovom krošnjom deset generacija ljudi sakrivali su se od ljetne žage. Nedaleko njega mrtvi mirno čekaju svoje uskrsnuće.

No, stoljeća su ostavila svoj trag na drevnom starcu. Izrazio je to lipjepo Pjesnik:

»I stup mu je počeo ronut,
Brzo s vama će sagnjit,
i k vama klonut.
A na mjestu njegova sve će
uzrasti kopriva, trnje.«

Tako ga nađoše i najmodernija vremena. A današnje doba sve može. Tako i starom drvetu »vratiti« život. Dodoše specijalisti za regeneraciju drveća. Skupila se komisija stručnjaka, pa razgledaju najstariji živi spomenik čitavoga kraja.

Trebalo bi mu dati nove hrane u korijenje, predloži jedan visoko kvalificirani specijalista.

— Valjalo bi mu očistiti grane, okresati ono što je suho doda drugi.

Treći je bio energičniji: — U trula mjestu valja vatrui da mu trulež izgori te ne širi više zarazu na zdravje dijelove stabla ...!

Padali su razni prijedlozi. Spasobni. Koji puta i bolni. Nije moglo svi bez болi, bez operacije, proći. Ali se radilo o životu stoljetnoga spomenika; o turističkoj atrakciji. Osobito o poštovanju prema svima onima koji su u sjeni »Murvaca« tražili i dobili osjećaj svoga doma, svoga kraja. Ta on je postao simbolična spona svih sunarodnjaka razasutih po cijelom svijetu.

I sve je bilo dogovorenog. Našlo se rješenje. No, kako su se iznenadili, kada je stari »Murvac« progovorio!

— Sto vi liječnici drveća znadete? Meni ne treba vaše pomoći! Ja nisam bolestan. Ja sam sebi dovoljno pametan da se mogu liječiti i izlijediti. Ne trebam vas.

Njegov odgovor je prešao u srdžbu:

— Uopće, tko ste vi? Ja vas ne poznam. Niste vi meni dorasli. Šta vi imate govoriti? Ja vas ljudi koji meni trebate pomoći — ne trebam! Pače vas i kunem i proklinjem...

Mladice života uz stari »Murvac«

žiti tako drvo i na njega primijeniti riječi istoga Pjesnika:

»A zadnjeg vašeg potomka ovdje,
Tko je pokopat,
Brž'ne će biti...« (DJ)

Ipak, imam utisak da »Murvac« želi živjeti. Da se ne bismo trebali obazirati samo na njegove riječi. Da on duboko u svojim žilama i vapije za životom. Pače, da se i može spasti...

Da li mi liječnici života, što ih Crkva šalje, i laici i svećenici, radimo ozbiljno oko onoga što je najglavnije — oko života? Ne bavimo li se stvarima koje su površinske i nebrite? Ili se bavimo problemima koje smo prepisali i proveli iz TUĐIH prirođenika. Propisujemo recepte, koje smo našli na inostranim autocestama. Daleko od našega »Murvaca«.

Pero Bulat, misionar

Račun bez glavne brojke

Niste znali da ima i takvih računa. Ipak ih ima.

Cujte ovaj slučaj.

Skoknuo sam u vrlo kratki posjet župniku, čija se župa nalazila u daljnjoj okolini Zagreba. Oznojlio sam se i umorio uspinjući se uz brežuljak, ali mi se »trude isplatio. Bio je bogato nagrađen. Upao sam u župni dvor, u glavnu veliku prostoriju. Na moje najveće začuđenje, na stolu svakog Božjeg blaga. Za stolom nikoga. Onda opazim kod prozora jednog čovjeka. Blo je to ugledan župljanin, jedan od glavnih župnikovih pomagača u selu. Rastumacio mi je da ja danas, premda je inače radni dan, glavni seoski crkveni god; slavlji se svetac, zaštitnik župe. Stol je obilat, jer je mnogo gostiju. Ovaj čas svi su u crkvi, doći će za kojih pola sata.

Razvezao se razgovor.

— Koliko imate djece? — pitaо sam.

— Dvoje — odgovorio mi je.

— Zašto nemate više?

— Velečasni, kad jasno pitate, jasno ću i odgovoriti. Računao sam točno. Svako buduće dijete, dok doraste toliko, da mi može pružiti radnu pomoć, koštalo bi me šest milijuna starih dinara. Eto, zašto nemam više djece.

— Imate li dosta stambenog prostora?

— Imam na pretek. Na selu smo.

— Imate li dovoljno hrane? — upitao sam dalje.

— Miljeka, sira, kruha, vina, pa i mesa, dosta. Hvala Bogu, ne fall nam. Na selu smo.

— I vi se neni usuđujete govoriti o onih šest milijuna dinara. Znam ja dobro da za dijete mnogo toga treba. Ipak je vaša računica nekršćanska, poganska. Izbacili ste iz nje Božju Providnost, Boga. I kad biste bili pet puta siromašniji, ne biste se morali bojati djece. Pamet u glavu i marijive ruke iz ništa stvore imanje. A kad vršite Božji zakon i mo-

lite se Bogu. On će vam pomoći. Iskustvo nam govori da je u tom pogledu Bog uvijek stvarno i pomašao. Poznam mnoge siromašne obitelji s većim brojem djece. Odgojili su ih i postavili na noge perfektno Božja Providnost više pomaže, nego što bismo mi mogli i sluttiti. Kad čovjek radi i pouzda se u Boga, djeca rastu a da se i ne opaža kako, sve napreduje, sve Bog blago-

slivije. A vi ste iz svojeg računa izbacili Providnost, glavnu brojku. I još mislite za sebe da ste dobar kršćanin. Zalosno. Cudno.

Sutio je i razmišljao.

Uto su banuli u sobu uzvanici.

A ja sam u sebi, onih dana, desno i lijevo preokretao misao:

Račun bez glavne brojke

Katalinč

PRIČA O LJUDSKIM SRCIMA

STJEPAN ĐŽALTO

VATRA

Vranuša se uvijala pod teretom i jednim starim samerom. Šalabaza je uskim i strmim puteljkom, udarajući kopitom o kopito. Ti su udarci probadali Julkinu dušu. U njoj su se zaustavljali i ostajali kao trn u mesu, da bole, da probadaju do srca.

Sva strahovanja, koja su se redovito vrzla oko Vranuše, sada su se motala oko toga neželjenog, ali sudbinom danog djeteta, koje je Vranuša nosila u košari:

»Neka bude što hoće. Što ja mogu! Ovo nije trebalo biti, a bilo je«, odgonoila je strah, ali opet sve badava. Kada se radi o životu i smrti, drugačije čovjek voli čovjeka, a pogotovo svoj svoga. A ovo stvorenenje bilo je od njezine kćeri. I nije mogla odbiti strahovanje. Strah je bio tako snažan, da je potpuno zaboravila Vranušu, sve njezinu. I što je put bio strmiji, kamenitiji i uporniji, sve te misli i te brige bile su nasrtljivije, jače, obiljnije, misli o životu i sudbini živog bića u košari.

»De, de, pohiti, očorila u oba. Nije dala Vranuši ni otpuhnuti, a kamoli ostalo pa makar istog časa krepala. Žurilo se jednoj Julki. Ionako je pošla kasno. Pošla je u mrak da selo ne vidi

kuda ide i što tovari na krepanu Vranušu. I put je daleko do one druge kćeri. Kroz šumu, a Julka se uvijek bojala šume. Od rođenja se bojala šume. Rodila se u njoj. Usred zime, snijeg do koljena, rodila se kod koza. I ona i njezina majka pocrnile su na bijelom snijegu od studeni. I kada je majka vidjela da dijete crni, umire, skinula je sa sebe ušluk i čurdiju, ostala gola, umorala dijete i pohitala kući. Debelo sukno i majčine grudi povratile su djetetu toplinu, ali je majka od studeni toliko pocrnila, da je morala u crnu zemlju. Od tada pa sve do sada Julka se plašila šume, iako je već u poodmaklim godinama. Ostala je siroče, živjela s pijanim ocem, a kada je poodrasla, čuvala je tude koze u toj šumi i doživjela svako zlo. Osim vukova i medvjeda, na što se i navikla, morala se boriti sa životinjama na dvije noge. To su bile najkrvoločnije životinje. I poljar Ramo, koji joj je nekoliko puta zgulio čurdiju i jelek, i beg Mujaga pred kćim su padale i gazijske kćeri, i tko zna tko sve?

Ponovilo se s Julkom, kao i s njezinom majkom: rodila je u šumi kod koza Janjušu i Jelku. Nikada se nije doznao kako i od koga. Janjuša se udade za

nekog Andriju Mješinara, napola luda i pustinjara.

Negdje u šumi, desetak kilometara iznad sela, ščulio je kolibu i tamo živio sam samcat, dok nije odveo Janjušku. Janjuška je bila lijepa i zdrava djevojka, ali nezgodna soja, kako je selo mislilo, i otišla je u šumu.

Julku je Jelku, preko nekog Andrije Rakidije uputila u čaršiju za kućnu pomoćnicu.

»Samo neka se kutariše ove šume. Ovog jada i čemeraek, mislila je majka, i ostala sama u kući na kraju sela. Nije to bila nikakva kućica. Ni čumec. Nešto i bez vrata i bez prozora, zalipljeno samim balegama.

»Uzmi tu kraljju balegu ispred kuće, baci je na Julkin kokošnjac», gorovile majke djeci iz asinluka, a djeca iz jogunluka slušali bi majke i bacali balege na Julkinu kuću. Bacalo se selo dubretom i na nju i na njezinu kuću, a ona je sve to nekako podnosi, bez velikog boja, ali život se obnavlja i ponavlja kao i povijest.

Nakon godinu dana i nekoliko mjeseci vrati se Jelka iz čaršije s punim trbuhom. I čaršija je šuma, veća, opasnija i grublja od Julkine. Brzo je rodila Jelka.

I evo, to tek rođeno dijete Jelkino, nosi majku u šumu Janjuški, koja se treba također ubrzo poroditi.

»Valjda će ga primiti. I kukavično jaje primaju tude ptice, onda će i Jelkino njezina sestra. Svjet će misliti obilznula se Janjuška, pa će Jelica tako, dobro...« zapela joj misao u mozgu, omače se noge s kliskom kamena, pa samo što ne padne. Prekriži se od straha i počne moliti krunicu. Krunica se gužvala u suhim rukama, zapetljavala se oko prljavih prstiju, a na usnicama misao je ubijala molitvu.

»Jedna ja, ako ga ne primi!«, uzdišala je i tješila se:

»Pa primiti će valjda za sto kilo krumpira. Hoće ona i badava, ali ona budala...«? Kobila je već bila na izdisaju, tu je čitav tovar krumpira i živo biće, kada je kasno u noć stigla Julka pred kuću svoje kćeri Janjuške i zeta Andrije Mješinara. Svjetlo je još u kući gorjelo. Žuto i slabu. Pri tom svjetlu poradala se Janjuška. Najstarije dijete upalilo je svijeću i onda zaspalo s onih petero, a on, taj Mješinar pobegao je u šalu, tamo se sakrio da ne gleda što se u kući događa:

»Hej, što je?« viknuo bi iz šale, ako bi ugledao kad god koje dijete na prozoru, i čim bi čuo:

»Ništa čačak, opet bi se zavukao u šalu, u jasle i stenjaču.

Ovaj puta kada je izvirio ugledao je natovareno klijuse i prepoznao puničinu Vranušu. Razveselio se i smješta istovario kobilu. Snažan kao medvjed obje je vreće unio u magazu, bacio ih za vrata, a onda na njih košaricu u kojoj je spavalо dijete.

»Sir, i koje jaje, ja šta jed, mislio je dok je nosio košaricu u magazu. Kada je sve obavio povirio je kroz odškrinuta vrata da vidi punicu. I punica je njega vidjela. Potrčala je da ga upita, da mu kaže zašto je došla, što je donjela, all on je bio već u jaslama.

»Punica je tu. Sad mogu spavati, ona će to, kada se ono rodik. Zatvorio se Mješinar i opružio se u jaslama kao u kraljevskom krevetu, a ona ga je jedna u mraku tražila. A kada joj oči stadoše na istovarenoj kobili, zajauka:

»Znala sam da će ga baciti; da ga je bacio, jedna jaj. Nije ipak izgubila svijest. Upalila je luč i počela tražiti po dvorištu. Dvorište prazno i pusto bilo je strašnije od šume. Taj strah je od-

vede do šale. Misnila je da je tamo, i štala prazna. Samo mršava i stara Risulja prižvakivala je raževu slamu, nemarno kao i svako govedo, koje je naučilo na bijedu. Ispred Risulje provirila je u jasle, a Mješinar iz jasla kroz kidanici, otvor kuda se dubre izbacuje, kao baleta s lopate. Prepade se starica i luč joj ispadne iz ruke u jasle. Plamen kroz jasle kao zmija otrovnica zahvati čitavu šalu.

Uj, jadan ja i žalostan, gori šala, istog časa primjetio je Mješinar i jurnuo u šalu da spašava kravu. Ludaci su u ludilu prisobniji od pametnih. Kao najpametniji, Mješinar je izveo Risulju iz plamena. I kada ju je sklonio na najsigurnije mjesto opet je počeo ludovati:

»Uj, jadan ja i žalostan, oda klanica! I valjao se po travi kao da mu život gori.

Tiha i spokojna noć nije jarila vatru i raznosila na stranu. Bez i daška vjetra, plamen se uzdižao nebu kao ivanjski kriješ. Obasjavao je kućicu, a kroz razbijena stakla tijesnog prozorčića, obasjavao je sobu kao sunce. U toj svjetlosti, pri tom plamenu, u vatri i bolu poradala se Janjuška. Jedno, a onda ubrzao i drugo, kao da ih je plamen izmamio na svjetlost.

»Čača, čača, mama je gotova, najstarije dijete, isko zaneseno veličanstvenim plamenom, primjetilo je završetak rođanja. A on, čitav život lud, sad se negao, isti čas, oslobođio ludila, prekinuo valjanje i jaukanje, i hitro ušao u kućicu.

»Ah, dvojek, nasmiješi se, pa ih umote u neke prnje nježno i smireno, kao ranu u melem.

Plamen je obasjavao lice ispaćene žene, na njem se osjećala više glad nego patnja. I to je on osjetio, sve instiktiv-

no, kao životinja puna ljubavi. Otrčao je u magazu bez luči i petrolejke, sve pri plamenu, divan je i veličanstven bio bio taj plamen, prva noć koju je proživiljavao kao dan, zgrabio košaricu da iz nje uzme jaja za kajganu gladnoj ženi, a iz košarice začu plać:

»Ah, još jedno. Bogu hvala. i stavi ga među lono dvoje.

»Otronjila si se, nasmija se bezazeno radosno i tek se tada sjeti punice:

»Op...«, htio je riknuti »punice«, ali je punica tajanstveno ime, koje se ne viče, nego tiho nježno i tajno izgovara, pa je umjesto »punice« vikao riječ »Bona«.

»Oj, bona, eno ga s mojima. Hajde kući...«. Vikao je i vikao iz svega glasa, ali njegov glas nije mogao doprijeti tamo gdje je ona već bila. Bježala je puteljkom kojim je stigla kao luda. Kroz noć, kroz šumu, kroz tišinu samo je u duši tutnjalo: »Kopile...«. Ta je riječ, taj glas odzvanjao u duši, gušio se u srcu kao vatra u pepelu.

I dok je Julka u besvijesti i vatri trčala stazom kući, dotle je njezina kćer Jelka svjesno u vatri razmišljala jedna:

»Sve iz ruke u ruku, sve iz jednije u hladniju. Kako su jedne i hladne te muške ruke bez osjećaja i ljubavi. Grube, bez života, mrtve, ledene kao zmlja. Otvorne, hladne i štoviše, taj muški jezik laže o ljubavi i nježnosti, sve su mu grublje i ledeni ruke, stišu te kao hladna kliješta vruće željezo. I eto, takvim sam ja rukama žrtvovala svoju milost, svoj život, svoje srce.

Ber da mi je dijete od topne muške ruke. I ono je od te čemernje i hladne muške ruke. I tek kad mi ga je mama pomilovala osjetilo je toplu ljudsku ruku. Ni njezina ruka...«, plać joj prekinuo misao.

Ni u tople majčine ruke više nije vjerovala. Izgubila je vjeru u sve ruke onoga časa kada je rekla čovjeku da je nje govo, a on je pljunuo na nju:

»S tim i tim, s tim i tim si, a sada hoćeš baciti ljagu na mew.«

»Morala sam, ni sama ne znam zašto sam morala sa svakim. Samo znam da sam moralna«, pravdala se, ali opravdavanje nije nalazila ni u životinjskom a kamo li ljudskom svijetu:

»Da me nije poslala u tu smrdljivu čaršiju sve bi bilo drugačije. »Da sam čuvala ovce sa Zoricom Ružinom, sačuvala bih se kao i ona. Pjevala bih kao i ona, čežnula i maštala. Doživjela bih ljubav makar i seosku. Zar nisu sve ljubavi iste? Naplačem se kad mi priča:«

»Joj, moja Jelo, teško čekam dok nedjelja dode, da od ovaca podem k misi, a od mise s Andelkom Jozanovim. Sto mi fino šapće, moja Jelo, sve kroz suze.«

»Volim te, bona, volim. Ti sve misliš da te ne volim. Lažu ti, bona, volim tel. Da me nije strah Boga, zakleo bih se s dušom da te volim, a ja se samo bez

boli, pravim da mu ne vjerujem i vičem:

»Ne voliš ti mene, ne voliš! Da me voliš, ne bi namigivao na...«, pa ne znam na koga bih. A on samo zamagli očima, sve iz njih neka magla. Bona, Jelo, i hoće da plače. I onda oboje zaplačemo. Poslije toga i meni i njemu drago, lijepo, ah, uh. Od nedjelje do nedjelje prode mi sve u nekoj vatri, dragosti, sve pjevam i plačem kao melem sam ti, ej...«.

A što ja čekam, što ja isčekujem? Tugul Više sam suza prolila nego vode popila od kada odoh u tu prljavu čaršiju. A tek kada zanese!

Misli joj prekine majka, koja iznenadno upade u mračnu sobu i pade na pod čim otvori vrata. Istog časa nije ni znala tko se obori tu pred njezinom slaramicom punom crvotočine.

Ni pomosila nije na majku, koja se trebala vratiti tek sutra na večer, ni na prikazu iako je sve izgledalo kao da je prikaza olovna pala tu pokraj nje. Samo je u vatri i bunilu jauknula:

»Bože moj, sami padovile.«

Umro prof. Ignac Horvat

Na sam Uskrs, 22. travnja ove godine, smrtno je stradao prelazeći cestu gradišćanski Hrvat, svećenik, prof. Ignac Horvat. Radio se 1. veljače 1895. u Malom Borištu. 1918. zaređen je za svećeništvo; bio je kapelan u Otavi, Gijeci i Donjoj Pulji, te od 1938. župnik u Frakanavi; 1969. primio je priznanje za svoj dugogodišnji književni rad naslovom profesora i postao papin komornik. Uz svoj svećenički rad stalno se bavio književnim i kulturnim radom. Bio je urednikom »Kršćanskih hrvatskih no-

vine«; suočnivač »Hrvatskih Novina« koje i danas izlaze i iz kojih uzimam ove podatke; urednik časopisa »Katoličanski Ljudski Savez«; urednik »Ljetne knjige Hrvatskog kulturnog društva u Gradišću«; od 1933-42. urednik kalendara »Naša Domovina« i »Hrvatski kalendar«; od 1946 — 73. urednik kalendara »Gradišće«. Uz to je pisac brojnih novela i igrokaza i od 1971. član Društva književnika Hrvatske. Hrvati su u Gradišću izgubili s njime velikog čovjeka, no vjerujemo da si je odgojio nasljednike.

O. FRANJO SIPUŠIĆ

MOJA VJERA

79. KATEHEZA

Redovnici u Crkvi

Mi još uvijek govorimo o Crkvi. Kroz katehezu koja je pred nama htjeli bismo Crkvu upoznati pod osobitim vidikom. Pitanje o redovnicima jest povjesno i metodičko; povjesno, jer je u Crkvi uvek bilo redovnika; metodičko, jer je u Crkvi već po njenoj naravi uvjek onih koji kršćansku savršenost uzimaju kao svoju stalešku dužnost. Redovnici bi naime morali proživljavati Evanđelje po svojoj osnovnoj dužnosti, dok većina vjernika to čini uz svoje obvezne.

Ne želimo ovdje iz biblijskog pojma težnje za savršenošću isključiti svećenike, jer se biblijski navodi odnose na svećenike jednako kao i na redovnike; želimo kod redovnika naglasiti da stvarno postoji jedna juridička forma, pravni okvir u Crkvi, koji zovemo redovništvo i o kojem napose sada govorimo. Čitava stvar nije tako jednostavna kad se govorи o redovnicima. Redovništva na početku Crkve nije bilo. U Evanđeljima nema govora niti o monaštvu niti o redovnicima našega stila, a niti o oblicima koji će se možda pojaviti u budućnosti. Očit je to znak, da se ni jedan od postojećih oblika redovništva ne može podići time da

je upravo on najsvršeniji i da je upravo on onaj koji je Krist želio. Naši redovnički okviri nisu ništa drugo nego stil jedne epohe koja je na svoj način shvatila i u djelo provela Kristove riječi: »Dodi, i slijedi me! — Takvih naslijedovatelja Kristovih bilo je uistinu od početka kršćanstva. Već Pavao govoril »neoženjenima i udovicama« (1 Kor 7,8); znači da je postojao broj onih koji se nisu ženili ni udavale, ili su ostali bez obitelji, a željeli su se posvetiti dubljem kršćanskom životu. To su isto željeli pustinjaci sv. Antuna ili sv. Pahomija. Bili su to ljudi koji su mislili da će Kristu najbolje služiti ako ostave svijet i nastane se u pustinji. Ne smijemo podcjenjivati njihovo svjedočanstvo i njihov doprinos Crkvi.

Pustinja ima i svojih slabosti. Pokazala se potreba za zajedničkim životom, gdje bi se na neki način sačuvala blagodat »pustinje« ali i prednosti zajedničkog života. Formulu za takav život dao je na Istoku sv. Bazilije, a na Zapadu kasnije sv. Benedikt. U doba blagostanja Crkvi je Bog obnavljao redovima koji su svjedočili siromaštvu kao sv. Franjo Asiški, Sv. je Dominik ustanovio zajednicu onih koji će Crkvu pomagati propovijedanjem. Na početku Novoga vijeka sv. Ignacije kani pomoći Crkvi navještanjem prave nauke i katehizacijom običnog svijeta, kao i velikim pote-

zima na polju školstva i misija. U prošlosti je stoljeću Bog obogatio Crkvu apostolskim žarom Ivana Boska. Na karitativnom području niknule su obitelji sv. Vinka Paulskog, te mnoge druge vrijedne redovničke obitelji koje se uz molitvu bave apostolatom. U najnovije vrijeme kao da nazrijevamo uz novi stil života i nove načine svjedočenja za Krista. Hoće li se taj novi oblik redovništva razviti u laičkim ili crkvenim redovima ili na koji drugi način, nije još jasno. Malo ćemo promotriti biblijski temelj redovništva i najizrazitije oblike. Ne zaboravimo na onu primjedu, da je evanđeoska savršenost svojina kršćana, u prvom redu svećenika, tek je juridička forma, nešto povrh toga.

BIBLIJSKI TEMELJI REDOVNIŠTVA

Da svećeništvo ima svoje biblijske temelje, o tome nitko nikad nije sumnjao. No da i redovništvo ima svoje biblijske temelje, valja pokazati, osobito stoga, što želimo naglasiti da baš po redovništvu dolazi na vidjelo činjenica, da u kršćanstvu postoji red ljudi koji po svojoj staleškoj dužnosti teže za evanđeoskom savršenošću. Nešto je dana prišao k Isusu jedan mladić i zapitao ga: »Učitelju, što moram činiti, da postignem život vječni?« — Krist mu je odgovorio: »Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijed!« (Mt 19, 16...). Kad je mladić pitaо, koje, Krist mu odgovara: »Ne ubij! Ne čini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoči lažno! Poštuj oca i majku! Ljubi svoga bližnjega kao samog sebe!« — Mladić je za se tvrdio, da on to sve čini. Isus mu odgovori: »Ako želiš biti savršen, hajde prodaš što imaš i podaj siromašima, te ćeš imati blago na nebul Onda idu, i slijedi me!« (ib.). — Povrh toga navoda imamo još vrlo značajne riječi:

»Ne sabirite sebi blago na zemlji, gdje ga izgriza moljac i rđa; gdje lopovi potkopavaju zidove i kradu ga! Nego sabirite sebi blago na nebu gdje ga ni moljac ni rđa ne izgriza; gdje lopovi ne potkopavaju zidove i ne kradu. Jer, gdje ti je blago, tu će ti biti i srce!« (Mt 6, 19—21). Iako se te riječi odnose na sve kršćane, ipak, ima onih koji drže da su na osobit način njima upravljene, i koji su nešto učinili da dokažu kako su ozbiljno shvatili te riječi, koji naime provode u život siromaštvo. Uvijek je bilo onih koji se nisu ženili, ali kad Krist veći da ima onih »koji se odriču ženidbe radi kraljevstva Božjeg« (Mt 19, 12), tada se to ne može primjeniti isključivo na svećenike, jer nisu oni sami koji se odriču ženidbe, nego i na braču redovnike i redovnice. Postoji dakle nešto već u Bibliji, što je temelj i što opravdava redovnički život. Crkva je uvijek odobravala takove načine života; nad njima bdjela i potvrđivala ustanove koje su regulirale takove zajednice. Crkva je dapače stajala i stoji iza osobnih obećanja danih Bogu. Ta se obećanja, zavjeti, kreću oko čisto evanđeoskih normi: oko dragovoljnog siromaštva, odricanja ženidbe te oko spremnosti za služenje Crkvi. Toliko o temeljima redovništva.

OBЛИЦИ REDOVNIŠTVA

Nije nam moguće u jednoj katehezi iznijeti sve oblike redovništva. Navest ćemo nekoliko značajnijih osnova, da o redovništvu dobijemo neku sliku.

Sv. Bazilije Veliki (BS-II, 910-944). Bazilije se rodio godine 329. u Cezareji Kapadocije u Maloj Aziji. Roditelji su mu bili sveta života. Odgojili su brojnu djecu i svece: Bazilija, Grgura Nisen-

skog i Makrinu. Malog je Bazilija neko vrijeme odgajala baka Makrina, učenica Grgura Čudotvorca. Mlađić je učio retoriku u rodnom gradu; u Carigradu sluša najčuvenije učitelje; studij dovršava u Ateni. Tu prijateljuje s drugim genijem, Grgurom Nazijanskim, a kao student poznavao je i budućeg cara, propalicu Julijana Apostata. Na Baziliju je imao velik utjecaj monah Eustazije. I sam Bazilije se neko vrijeme povukao u pustinju, na obalu rijeke Irisa. Smatraju to vrijeme početkom njegovih monaških i redovničkih zamišljanja i njegovih pravila »Moralne regule« i »Asceticone«. Tu Bazilije u katehetskoj formi, tj. u obliku dijaloga, pitanja i odgovora obraduje redovnički život. Kasnije je Bazilije postao biskup u Kapadociji. Bila je tada Kapadocija velik grad. Bazilije je Izvrstan govornik, neumoran u borbi za pravu nauku. Crkva ga prizna crkvenim naučiteljem. Bazilije je otac redovništva na Istoku. Gotovo svi redovnici istočnog stila prihvatali su njegovu osnovu. Nedugo iza Bazilija pojavljuje se na Zapadu velikan s istim težnjama.

Sv. Benedikt (BS-II, 1104-1184). Domovima sv. Benedikta jest Italija. Rođen je u Norcii godine 480. Školu svršava u rodnom mjestu i nastavlja u Rimu. Studira je pravo. Tako je eto advokat osnivač redovništva na Zapadu. Videći razne nedostatke na crkvenim ljudima, povlači se u samostan. Cita spise crkvenih otaca, osobito sv. Bazilija. Tako se upoznao s redovništvom na Istoku. Kako je zatekao pustinjački život u Italiji, te kako su se oko njega okupljali pustinjaci koji su bili prikledni za zajedničke interese napisao je Benedikt naputke za takav život. Postavio je osnovicu za zajednički život koja i danas vrijeđa: Moli i radi — Ora et labora. Kako je glasovita njegova opatija Monte Cassino tako je glasovita i njegova umna regula. Ne možemo si dočarati kakav je utjecaj na Evropu izvršio taj čovjek preko svojih redovnika. Samo na teritoriju Hrvatske bilo je šezdesetak benediktinskih opatija, a to znači isto toliko žarišta pismenosti i uljubljenja. Regulu sv. Benedikta usvojili su razni osnivači i redovi: Kartuzijanci sv. Brune iz Grenobla, Cistercići sv. Roberta; Premonstrati sv. Norberta; Pavlini ostrogonskog kanonika Euzebija. Ti pavlini su imali velik utjecaj u Hrvatskoj gdje su imali 20 samostana. Regulu sv. Benedikta su u osnovi primili Oratorijanci sv. Filipa Nerije (1575); Redemtoristi sv. Alfonza Ligurijskog (1732); Pansionisti sv. Pavla od Križa (1745).

Sv. Franjo Asiški — Rodio se u Asizu 1182. umro 4. 10. 1226. Sin trgovca i pobožne majke. Otac ga je spremao za trgovinu i zato školovao, no Franjo se odlučio na drugi put, put odricanja. Okupio je oko sebe »manju braću« propovijedao evanđeosko siromaštvo i ljubav. Iz skromnosti se nije dao zarediti za svećenika. Ostao je čitav život dekon. I sav bi taj njegov život ostao zaboravljen da Crkvi nije dao svojim životom i svojom inspiracijom časnici franjevački red u svim njegovim varijantama. Franjevcu su, uvezli ih zajedno, najbrojniji red u Crkvi. Tu su oci konventualci, zatim najbrojniji među njima »Mala braća«, oci kapucini i treći red sv. Franje, svećenici trećoredci, te red sv. Franje za svjetovnjake. Franjevački red dao je Crkvi izvrsnih misilaca i popularnih svetaca: Sv. Bonaventura, Dons Skot, sv. Ante Padovski. U Hrvatskim su krajevinama od redovnika franjevci najbrojniji, i izvršili su i vrlo velik utjecaj na Crkvu.

Sv. Dominik — Španjolac, rođen 1170, umro 1221. Vrlo mlad, stekao je visoku naobrazbu u Valenciji. Laureatus in rhetorica, philosophia ac theologia. Nakon tih sjajnih titula dao se na proučavanje Sv. pisma. Bio je pod utjecajem učenih redovnika Regularnih kanonika sv. Augustina. Nakon toga je osnovati red koji će promicati kršćansku pobožnost, proučavanje crkvenih znanosti i osobito propovijedanje Božje Riječi. Osnivao je samostane po Španjolskoj, Francuskoj i Italiji. Red nosi ime »Ordo praedicatorum — Propovijednički red«, poznat općenitije pod imenom »dominikanci«. Red je dao Crkvi najveće učenjske sv. Alberta Velikog i sv. Tomu Akvinskog.

Sv. Ignacije Lojola — osnivač reda Družbe Isusove. Španjolac, Bask. Rodio se 1491. umro 1556. Po zanatu vojnik, časnik. Stradao je braneći Pamplonu. Prikovan uz krevet dao se na čitanje života Isusova od Ludolfa Saskog. Odlučio je postati Kristov vojnik. Dao se na studije u Parizu; okupio oko sebe grupu sposobnih ljudi i s njima osnovao red s oznakama vojničkog života, tj. potpune spremnosti za izvršenje zadatka za Slavu Božju. Svoje je usluge ponudio papi, tražio od njega potvrdu za svoj novi red i time udario temelje jednog od najdinamičnijih redova u Crkvi. Danas je Družba Isusova još uvijek najbrojniji red; bavi se školstvom, misijama, propovijedanjem, odgajanjem. U Hrvatskoj je Družba puno učinila, osobito prije ukinuća, kad je imala kolegije u Varaždinu, Zagrebu, Požegi, Osijeku, Petrovaradinu, Rijeci, Zadru, Splitu, Dubrovniku i Kotoru. Hrvati duguju Isusovcima što su 1969. mogli proslaviti tristotin godišnjicu sveučilišta.

Sv. Vinko Paulski — Francuz, 1576 — 1660. Osnovao u Parizu Lazariste, kojima je uz ubičajena tri redovnička zavjeta dodao četvrti, za pučke misije. Sv. je Vinko zajedno sa s. Luizom Marillac osnovao sestre milosrdnice. U nas su one među najbrojnijim redovnicama. Radile u bolnicama, školama, karitativnom radu svake vrste.

Sv. Ivan Bosko — Italija, 1815.-1888. Osnivač kongregacije Salezijanaca, najbrojnijeg i najaktivnijeg modernog reda. Bitna oznaka reda jest rad s mlađeži. Kongregacija broji preko 22.000 članova.

Ima još puno redovničkih obitelji koje bi valjalo spomenuti, kao sestre uršulinke, karmeličanke. No prešli smo okvire jedne kateheze.

Od redovnika sa strogo religioznom orientacijom valja razlikovati historijske redove tzv. **Viteške redove**. Njihova je svrha bila druga nego redovnika. Bili su to **Ivanovci**, koji su se zadržali sve do danas u Malteškoj grani. Tu su **Templari**. U Hrvatsku su došli 1169. godine i imali su više važnih samostana. Narod ih je zvao »božjacima« (Božjakovina).

Nije nam ovdje bila svrha, a niti je to bilo moguće da dadnemo iscrpu sliku redovništva. Dali smo tek neki pojam, koji je usko vezan za Crkvu. Crkva je zajednica onih koji štuju Krista. To se na osobiti način obistinjuje u redovničkim zajednicama, koje imaju pred očima Evangeliće kao svoju stalešku dužnost. Pogledati nam je još Crkvu kroz misijsko djelovanje. Iduća kateheza. I Crkvu u njenoj budućnosti kroz viziju Ivana Apostola. (81. kateheza).

80. kateheza

Misijsko djelovanje crkve

Crkva ne propovijeda i ne dijeli sakramente na svoju ruku. Ona je to primile od svoga osnivača kao zadatac: »Kao što ti mene posla u svijet, i ja njih poslal u svijet.« (Iv 17, 18) — »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Zato idite i naučavajte sve narode. Krstite u име Оца и Сина и Духа Светога! Учите ih da vrše sve što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam vam u sve dane do svjetka svijetla« (Mt 28, 19-20). Kao što je dakle Otac poslao Sina i dao mu vlast, tako Sin šalje Apostole i daje Im vlast naučavanja i dijeljenja sakramenata. To poslanje, taj način i opunomoćenje Crkve, da propovijeda i dijeli sakramente zove se **misijsko djelovanje**. »Misus« znači poslan; misionar znači poslanik. — Tako se misijsko djelovanje Crkve odvija na dva polja; na polju pravih misija među nevjernicima, i na polju odgajanja vjernika i naroda koji su odavna kršćanski. U ovoj katehezi zanima nas misijsko djelovanje u užem smislu iako onaj drugotni smisao ne smijemo isključiti, jer je naime čitava Crkva misionarska. Mi ćemo pogledati neke rezultate misijskog djelovanja Crkve da bismo kroz statistike osjetili istinitost ovih rječi.

6. siječnja 1972. godine slavila se 350 - godišnjica kongregacije »De propaganda fide«. Danas se ta ustanova zove »Kongregacija za evangelizaciju naroda«. Spominjem tu ustanovu ne samo zato, da vidimo kako Crkva stoljećima vodi brigu oko misija, nego i zato, da

vidimo kako pod tu ustanovu spadaju svi krajevi gdje se crkva još nije osamostalila, bilo domaćom upravom, bilo brojem svećenika i vjernika.

RELIGIOZNA SLIKA SVIJETA

Broj stanovništva svijeta iznosi nešto preko 3,5 milijardi. Od tog broja 2 milijarde 324 milijuna su nekršćani; Jедна milijarda i 127 milijuna su kršćani. Od tog broja kršćana, 614 milijuna su katolici; 272 milijuna protestanti; 142 milijuna pravoslavci. Ovom broju valja pribrojiti pravoslavne u Sovjetskoj Rusiji. Od nekršćanskih religija muslimana ima pola milijarde; hindusa 444 milijuna; konfucijevaca 375 milijuna; Šintoista 175 milijuna; židova 14 milijuna; ostalih 752 milijuna. Preko polovica sveukupnog stanovništva Zemlje živi u Aziji, 57,8% ili 2 milijarde i 33 milijuna; u Evropi živi 18,1% sveukupnog stanovništva, ili 640 milijuna; u Americi živi 13,9% stanovništva ili 499 milijuna; u Africi živi 9,7% ukupnog stanovništva zemlje ili 346 milijuna; u Oceaniji 0,5% ili oko 20 milijuna.

Broj katolika po kontinentima je ovaj: Amerika 276 milijuna katolika, ili 45,5% svih katolika. Jasno je da su tu obje Amerike; Evropa ima 243 milijuna katolika, ili 40,2 posto od svih katolika; Azija ima 45 milijuna katolika ili 7,3 posto od svih katolika; Afrika ima oko 40 milijuna katolika, ili oko 6 posto ukupnog broja; Oceanija ima 4,5 milijuna katolika ili 0,7 posto od ukupnog broja. — Tako su 17 posto stanovništva zemlje katolici ili brojčano nešto preko 610 milijuna.

MISIJSKA SLIKA SVIJETA — Jasno je da od 610 milijuna katolika ne

spada pod »Kongregaciju za evangelizaciju naroda« samo 57 milijuna. Pod tu kongregaciju spadaju svi potencijalni kršćani misijskih teritorija u strogom smislu, a to je gotovo sva Afrika, sva Azija, sva Oceanija i nešto Amerike i Evrope. Za tako velik posao Kongregacija raspolaže s pre malim brojem ljudi i pre malenim finansijskim sredstvima. Izvori su isključivo doprinos vjernika. Da bismo dobili što potpuniju sliku donijet ćemo broj svećenika i redovnika čitave Crkve, i u tom broju one, koji rade u misijama. Katolička Crkva ima 348 tisuća biskupijskih svećenika i 78 tisuća redovničkih svećenika; braće redovnika i sestara redovnica ima 1 milijun i 75 tisuća; biskupa ima 3268.

Od tog broja radi ukupno u misijama u užem smislu 135.000 misionara. Od tog broja 36.665 su svećenici; 15.599 su braća pomoćnici i 83.000 časne sestre. Kod broja braće misionara i misionarki valja naglasiti da se tu radi o stručno izobraženim misionarima: liječnicima, profesorima, učiteljima, bolničarcima, zanatljima itd.

Većina se misionara zasad regrutira iz redovničkog clera. U nedostatku drugih podataka navest će samo misionare iz Družbe Isusove. U godini 1969. od 33.828 članova (21000 svećenika, 7383 bogoslova, 5420 braće pomoćnika) u misijama su bili 4622 svećenika; 1688 bogoslova; 1149 braće pomoćnika; ukupno 7459. Tako gotovo četvrtina članova Družbe radi u misijama.

Težak udarac misijama bio je nanesen ukinućem Družbe 1773. Slika bi katoličke Crkve osobito u Kini i Indiji drukčije izgledala. Nakon ponovnog uspostavljanja Družbe 1814. trebalo je još puno vremena da Družba ponovno odgoji misijski kadar.

Ono što smo željeli u ovoj katehezi naglasiti jest to da je Crkva velika misionarka. I nisu samo misionari oni koji su pošli u tude krajeve, nego su misionari i oni koji ih iz pozadine pomazu. A misionarska oznaka u Crkvi očit je znak prave Kristove Crkve. Sada nam riječi, da je Crkva po svojoj biti misijska, nešto više govore.

81. KATEHEZA

Otkrivenje sv. Ivana

Dosad smo na neki način promatrali prošlost Crkve. No ona ima pred sobom i budućnost, koja nije sasvim nepoznata. Krist je tu budućnost kojiput i u pojedinosti nagovijestio: »Ako su mene progonili, i vas će progoniti. Ako su moju nauku držali, i vašu će držati« (Iv 15,20). I opet: »Ovo sam vam rekao, da ne biste klonuli. Bivat ćete izopćivani iz sinagoga. Još više, doći će čas, kad će svaki koji vas ubije misliti da služi Bogu« (Iv 16,1—3). Povrh ovih riječi imamo u spisima Novoga zavjeta čitavu knjigu koja govori o budućnosti Crkve. Ona nosi naziv »Otkrivenje ili »apokalipsa«. Napisao ju je sv. Ivan, pišac četvrloga evanđelja. Knjiga je napisana 94. ili 95. godine. Vrijeme u kojem je nastala bilo je izuzetno teško za mladu Crkvu. Na vlasti je bio car Domicijan. U svom privatnom životu lovio je taj car po par sati muhe, a u javnom životu bio je žrtva svoje okoline. Bio je kao i drugi carevi uvjeren da je božanstvo te kako su razni pripuzi nagonili svijet da žrtvuje caru kao bogu, došlo je kršćanstvo u neugodan položaj. Dok

su ga u javnosti smatrali jednom od židovskih sekta, dotele je bilo dobro, jer su si židovi isposlovali da ne moraju učestvovati u obredima čašćenja cara. Kad je svima postalo jasno da kršćanstvo i židovstvo nisu jedno te isto, kršćanstvo je palo pod direktni udar administracije. Progoni su bili tu. Apostol Ivan bio je protjeran na otok Patmos i odatle je tješio crkvu. Očito je budno pratilo njen život, ali je povrh toga ponirao svojim proročkim očima daleko u budućnost Crkve i njene pojave uopće. Ivan je bilježio svoje objave. Svoj spis je nazvao »otkrivenjem«, »apokalipsom«. To znači »izvanrednom objavom preko videnja« (Zorell: LG 151). Trebalo je nešto takova mlađoj Crkvi, kojoj je prijetilo istrijeljenje. Potrebno je takovo nešto i nama, da vidimo smisao sadašnjih teškoča te njihov ishod i odjek u budućnosti. Otkrivenje je knjiga utječe ne samo za prvu Crkvu nego i za nas.

SADRŽAJ VIDENJA

NA PATMOSU — Rekosmo već, da je starac Ivan bio prognan na otok Patmos zbg Riječi Božje i zbg svjedočanstva (Otkr 1,10). Okružen nevoljama progonstva razmišljavao je o sudbinu Crkve. Bila je baš nedjelja, dan Gospodnjeg. Pred njim se pojavljuje »kao Sin Čovječji, obučen u dugu haljinu i opasan zlatnim pasom. U desnici je držao sedam zvijezda, a iz usta mu je izlazio oštari dvosjekli mač. Lice mu je bilo kao sunce«. — Ivan pada pred njegove noge. Ovaj mu odgovara: »Nemoj se više bojati! Ja sam Prvi i Posljednji, Onaj koji živi. Bio sam mrtav, al eto živim u vječne vječkova, i imam ključeve od smrti i podzemlja. Dakle, napiši što si video: sadašnje stanje i ono što će se poslijepozvoga dogoditi.« (1,17—19). Ivan se dao na po-

sao da prenese poruke. Prve se poruke odnose na crkve u maloj Aziji. Koc svih tih poruka značajno je to, da se u svih sedam poruka pobedniku u bojama Gospodnjim nešto obećaje. U poruci u Efez stoji: »Pobjedniku će dati da jede sa stabla života, koje se nalazi u Božjem raju« (2,7). — Poruka u Smirnu glasi: »Pobjedniku sigurno neće nauđiti druga smrte« (2,11); Poruka u Pergam glasi: »Pobjedniku će dati bijeli kameničić, i na njemu napisano novo ime« (2,17)! Kako divna simbolika! Kad bi nekoč suci glasali za nečiji život ili smrt, činili bi to bijelim ili tamnim kameničićima. Dati bijeli kameničić, znači nekoga spasiti. — U Tijatiru poruka glasi: »Pobjedniku će dati zvijezdu Danicu« (2,28). — U Sard je Ivan poručio: »Pobjednik će biti obučen u bijele haljine« (3,5); U Filadelfiju: »Pobjedniku će učiniti stupom u hramu Boga mojega, i odatle sigurno više neće izći« (3,12); u Laodiceju Sin Čovječji poručuje: »Pobjedniku će dati da sjedne se mnom na mome prijestolju« (3,21).

Krist dakle ne obećava svojima da će ih osloboediti od borbe. Ne, nevolja će i progona u Crkvi uviđek biti, ali Krist obećaje nagradu. To je smisao ovih proročanstava i poruka.

BUDUĆNOST CRKVE

KROZ VIZIJU

NEBESKOG DVORA — »Na nebu je stalo prijestolje, i na prijestolju je sjedio Netko. Onaj koji je sjedio na pogled je bio kao kamen jaspis i sard. Oko prijestolja također još 24 prijestolja, na kojima su sjedjela 24 starca, obučena u bijele haljine sa zlatnim krunama na glavama« (4,2—5). Možda je sada najzgodnije vrijeme da protumačimo broj 24. U Starom zavjetu slika je Crkve bio iz

rael. Bilo je o ime patrijarhe Jakova. Znamo iz biblijske povijesti, da je on imao 12 sinova. To su praoči dvanaest plemena Izabranog naroda. Tako je Stari zavjet slika Novoga zavjeta. I u Novome zavjetu imamo Dvanaestoricu, dvanaest Apostola, dvanaest stupova novoga Izraela. Kad je dakle Ivan vido 24 prijestolja oko Božjega, video je tu Izabrani narod Starog i Novog zavjeta i njihove starještine. Ivan je dakle video i svoje buduće prijestolje. To nije nikakvo pobožno nagadanje. Pred Božjim prijestoljem nalazi se Stari i Novi zavjet.

Potom je Ivan opazio u ruci onoga koji je sjedio na prijestolju knjigu ispisano iznutra i izvana, i započaćenu sa sedam pečata. Nakon poziva silnog anđela, tko bi mogao otvoriti tu knjigu, te nakon Ivanova plača, jedan od starještina tješi Ivana, da ima Lav iz Jude, pobjednik, koji će otvoriti knjigu. Tada Ivan ugleda Janje, koje se primakne prijestolju; uzima iz ruku onoga koji sjedi na prijestolju. Očito se radi o budućem судu svijeta. — Nakon otvaranja šestog pečata slijedi epopeja o izabranicima Gospodnjim. Opet u dramskim zahvatima nastupaju anđeli od kojih jedan više jakim glasom: Ne pustošite ni zemlje, ni mora, dok ne zabilježimo pečatom služe našega Boga na njihovim čelima. I čujem broj označenih od svih plemena Izraelovih. Nakon tog simboličkog nabrajanja slijedi broj mnoštva koje nitko nije mogao prebrojiti iz svakoga naroda, puka i jezika. Stajali su pred prijestoljem i pred Janjetom i vikali jakom glasom: »Spasenje je djelo Boga našega i Janjeta». Slijedi zajednički »amen« kao i na početku kod očitovanja Janjeta koje će otvoriti pečate. — Otvaranje sedmog pečata najbogatije je sadržajem.

Janje otvorio knjigu i skine njezine počate. Ivan je bio pozvan da vidi budućnost. Nakon skidanja prvog pečata počaje se konj bijelac (6,2) nakon skidanja drugog pečata počaje se riđan, pa nakon trećeg vranac, nakon četvrtog zelenko, i na njemu jehač, smrt. Njemu je bila dana vlast nad četvrtinom zemlje, da ubija mačem, gđu i zemaljskom zvjeradi. Kad Janje otvorio peti pečat očaj Ivan pod žrtvenikom duše ubijenih

zbog Riječi i zbog svjedočanstva koje su dali. Oni počnu vikati svim glasom: »Dokle ćeš, sveti i vjerni Vrhovniče odgadati sud i osvetu naše krví nad stanovnicima zemlje? — Tada su svakome od njih dane bijele haljine i rečeno im je, da se strpe još malo vremena, dok se ne isplni broj njihovih sudrugova, njihove braće, koji imaju biti ubijeni kao i oni. — Na šesti pečat otkriju se potresi, katastrofe na suncu i mjesecu, te opći bijeg preživjelih u špilje i pećine. Ti bjegunci višu u pećinama: »Padnite na nas i sakrijte nas od lica onoga koji sjedi na prijestolju. Očito se radi o budućem sudu svijeta. — Nakon otvaranja šestog pečata slijedi epopeja o izabranicima Gospodnjim. Opet u dramskim zahvatima nastupaju anđeli od kojih jedan više jakim glasom: Ne pustošite ni zemlje, ni mora, dok ne zabilježimo pečatom služe našega Boga na njihovim čelima. I čujem broj označenih od svih plemena Izraelovih. Nakon tog simboličkog nabrajanja slijedi broj mnoštva koje nitko nije mogao prebrojiti iz svakoga naroda, puka i jezika. Stajali su pred prijestoljem i pred Janjetom i vikali jakom glasom: »Spasenje je djelo Boga našega i Janjeta». Slijedi zajednički »amen« kao i na početku kod očitovanja Janjeta koje će otvoriti pečate. — Otvaranje sedmog pečata najbogatije je sadržajem.

SEDMI PEČAT — Kad je Janje otvorio sedmi pečat nastala je na nebuh tišina. Pojavilo se sedam anđela sa trubljama. Svaki je od njih trubio i naviještao neko zlo za stanovnike zemlje. Potom se na nebu počaže velik znak: Žena obučena u sunce, mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj kruna od dvanaest zvijezda. Zatim se

pokaže i drugi znak, velik zmaj plamene boje sa sedam glava i deset rogova. Njegov rep pomeri trećinu zvijezda s neba i surva ih na zemlju. I znači stane pred ženu koja je imala radati da joj proždere dijete. Uto se zamećne rat na nebu, koji je Mihael sa svojim anđelima imao voditi protiv zmaja. Zmaj i njegovi anđeli odgovore borbom, ali ne moguće izdržati. I mjesto za njih je nađe se više na nebu. I bi zbačen veliki zmaj, stara smija, koja se zove duvač, sotona, zavodnik čitavoga svijeta. On bi bačen na zemlju, i bijahu zbačeni i njime i njegovi anđeli. A kad je znači video da je bačen na zemlju stane progoniti ženu. Uto izlaze zvijeri iz mora i zemlje. Čitava se zemlja povela za zvjezime. Dano joj je da povede rat sa svetlima i da ih pobradi. Nadolazi drugi zvjer. I ona čini čudesa i zavodi ljudi. Ta je zvijer tražila da se svima, malima i velikima, bogatima i siromašnima, slobodnima i robovima udari žig na njihovoj desnici i na njihovim čelima: ime Zvijeri i broj njezinim imenom. Zatim nastupaju Janje i djevice. Dolaze anđeli i navješćuju pad Babilona. Nakon pada Babilona slijedi slavlje na nebu: »Aleluja, Spasenje, slava i moć pripadaju našemu Bogu. Osudio je veliku bludnicu koja pokvari zemlju. — Starještine se na to klanjaju.

NOVI JERUZALEM — Dvadesetiprvo poglavje otkrivenja rasplet je svega onoga što je bilo tako zagonetno. Ivan gleda najdublje u budućnost. Pred njim je »novi nebo i nova zemlja«. Prvo nebo i prva zemlja su isčezli. Ni mora više nema. Postoji samo sveti grad »novi Jeruzalem« okičen poput zaručnice za svoga muža. Ivan je čuo jaki glas koji je zvonio: »Evo stana Božjega među ljudima. On će stanovati

s njima... On će otrti svaku suzu s njihovih očiju. Smrti više neće biti; neće više biti ni tuge, ni boli, jer ovo prijašnje prode. Tada onaj koji sjedi na prijestolju reče: »Evo, sve činim novo i nadodo: »Piši, ovo su riječi sigurne i istinitelj. Tada mi reče: »Svršeno je! Jasam Alfa i Omega, Početak i Svršetak. Ja ču žednorne dati badava iz Izvora života.« — Zatim u 22. poglavljiju Ivan opisuje sreću Izabranika, i u završetku knjige daje svjedočanstvo o istinitosti.

Posljednja knjiga Novoga zavjeta završava divnim riječima: Dodi, Gospodine Isuse! — To je budućnost Crkve. Končni susret s Kristom u kraljevstvu Očevu.

Završene su kateheze o Crkvi.

82. KATEHEZA

Pred smrću

Među molitvama koje bi morao znati svaki kršćanin, govori se i o posljednjim stvarima čovjekovim: četiri su posljednje stvari: smrt, sud, pakao za zle, i nebesko kraljevstvo za dobre. Tim riječima obuhvaćena je eshatologija, posljednje stvari i nauka o njima. Mi ćemo o tome imati četiri kateheze. U ovoj katehezi govorit ćemo o smrti i pogledati koji je njezin smisao; u 83. katehezi govorit ćemo o sudu, ili drukčije rečeno, o odgovornosti na kraju kušnje; u 84. katehezi bit će govor o paklu. Drukčije rečeno: put pravednika i put zlostvora nikad se neće sresti; 85. kateheza bit će o nebu, dakako koliko se o tome može govoriti. Tim katehezama dodat ćemo katehezu o uskršnju, našem dakako. Pitanja su životna, zanimljiva; nikome od nas naiće nije svejedno, što ga čeka na kraju života.

SLUŽBA SMRTI — Ljudi umiru. Imaju u tome tako puno zbilje, i tako malo poezije. Takđe je važan taj čas umiranja, a priroda nam je uskratila u tim časovima svaki dekor. Kao i kod rođenja tako se i kod smrti malo glumi. Utrnuće mehanizma disanja uz hropac prenosi nas u stanje potpune podložnosti i predanosti sudbini umirućih. Ujistinu je taj čas lišen svakog ukrasa i toliko je stvaran da upravo ne želimo misliti na nj. Nije nam doduše zabranjeno da u tim časovima hvatamo ključeve od stana, auta ili vikendice; oni koji ostaju iza nas ne boje se da čemo išta sa sobom ponijeti. Ljudi znaju pred smrt pisati oporuke, ali to je za druge, a ne za njih same. Sa smrću se stvara jedno novo stanje: prestaje svako djelovanje ove vrste na koju smo navikli i nalazimo se pred nečim novim. Kad umre netko od naših najbližih tada osjetimo zapravo svu svoju nemoc i svu zbilju toga presudnog časa. Ne bi se za te časove valjalo opskrbiti umjetničkim izričajima o žalosti odlaska. Horacije je ispevao besmrtnu odu smrti. Evo trag njegovih misli u prijevodu: »Bez mene bit će skoro zemlja, i draga žena, ljubljen dom; A sa mnjom na putniku neće, do vikli čempres samo on.« — Toma Kempenac udario je u druge žice, korisnije od estetskih: »Blažen koji ima uvijek pred očima čas svoje smrti, i svaki se dan na nju spremal! — Kada dode zadnji čas, počet će drukčije misliti o čitavom svom prošlom životu i veoma će žaliti, što si bio tako nemaran i mlitav. — Kako je sretan i razborit onaj koji seda u životu nastojiti biti takav, kakav želi biti u smrti. — O, ludi čovječe, što misliš da ćeš uvijek živjeti, kad nisi siguran ni za jedan dan. Kako su se mnogi prevarili i iznenada se rastavili s tijelom. Koliko puta si čuć

gdje govore, kako je onaj pao od mača, onaj se utopio; onaj padnuvši s visine slomio vrat, onaj se ukočio kod jela, onaj umro za vrijeme igre; jedan je umro od ognja, drugi od željeza; jedan od kuge, drugi od razbojničke ruke; i tako svi svršavaju smrću, a život ljudski prolazi kao sjena.« (Im. Ch I,23)

OTAJSTVO SMRTI — Na zemlji nemamo trajna boravišta (Hebr 13,14). To je jednostavno neizvedivo. A i čemu bi služila ta beskonačna starost puna zavisti prema mладим? Od svoje osnovne težnje za životom, od Instikta za mladošću, mi se preko stvarne nemogućnosti da ostvarimo ovde taj željeni život, prebacujemo u one sfere, kamo se moramo prebaciti; gdje je moguće ostvariti život. Smrt nam i nehotice u tome čini beskrajnu uslugu. U tom i jest otajstvo smrti, što su smrt vrata u život. »Utišajte se, jadikovke — O majko, suze ostavljaj — Ne, ne plačimo svojih dragih — Života vrelo grob je taj!... Krij zemlju, tijelo predano ti — I znaj, da Stvorac taj će dar — Taj trag sakriven lica svoga, — Potražit kao svoju stvar. — Nek stigne srušno vrijeme pravo, — Da nade sve utiša Bog, — Otvorit ćeš se ti i vratit — Mrtvaca sad ti predanogl!« (Prudencije). — I sama je zemlja po svojoj naravi takova da neće moći uvijek uzdržavati život. Naš je uvijek prekratak i naše znanje premaleno da bismo mogli sa sigurnošću otkriti što nas sve čeka na zemlji. U svakom slučaju, život je izložen tolikim opasnostima da im ne može odoliti. Drag nam je izvještaj o spašavanju Noe i njegovih sinova u kataklizmu povodnja; no to je beskorisna utjeha. Otajstvo smrti je tu i treba ga otkriti. Za nas je dobro da idemo! Uz najteže bolove svoje majke mi snjo došli na

svijet. Kad je došao čas rođenja, valjalo je ići na svijet. Iako nam je bilo u krilu majke dobro; bili smo zaštićeni i obiskrbljeni; valjalo je ići na svijet; u protivnom slučaju bila bi to smrt i za majku i za nas. Tako je i kod smrti na kraju života. Valja ići naprijed, u nepoznato, na rizik; ostati se ne može. U protivnom slučaju nastupila bi prava katastrofa poistovjetovanja s materijom. Čekala bi nas sudbina kao i nju. Po smrti se naš duh lišava materije i prelazi u sfere novog života, nadsvijeta, gdje je on domaći. I taj duh, zalog je naše besmrtnosti, našeg budućeg uskrsnuća. — Siromašna, gladna gusjenica propinje se po trnju žderući lišće, ali kad dode njen čas potraži ona u zavjetini krovista mir sličan umiranju, da bi je njezina sudbina preobrazila u žarobna leptira. Ona će u času svoje tjeskobe pregristi svoj oklop, kojim je bila vezana za tlo; tek tada će vidjeti da ima krila; njih će raširiti na proljetnom suncu i lelujat će se nad ponjima prošlosti uz koje je bila vezana. Što bi bilo od nje da je silom htjela ostati gusjenica? Bila bi to ujstvu smrt i velik gubitak. Ovako je ona na dobitku. Tako će i smrt za nas biti dobitak. Ona, ne samo da će otkriti naše stanje, nego će nam omogućiti put k životu. U tome je veličina i važnost službe i otajstva smrti.

Kršćanstvo i Budizam

Za plodan religiozni dijalog između kršćana i budista u Burmi. (Mis. nakana AM za lipanj 1973.)

1. POVIJEST BUDISTIČKO-KRŠĆANSKOG DIJALOGA

Nakon IX. stoljeća budizam je sa svojim monasima uvek u srcu života Burme. Do tog vremena bilo je samo pojedinih obraćenja na budizam, ali kasnije je budizam upio do bar dio vrednотe koje su se nalazile u primitivnim animističkim religijama te zemlje naglašavajući naročito teorije koje su se odnosile na sticanje i prenošenje »zasluga«. Budistički samostani postali su ognjišta kulture i središta odgoja. Samostanski je život zbog svojih spekulativnih težnja u tumačenju budističke nauke uživao velik ugled, a budističkog monaha sav je narod okruživao poštovanjem.

Prvi evropski kršćanski misionar koji je prodrio u Burmu bio je francijevac Buonferro. Bilo je to g. 1559., i već je on sanjao o uspostavljanju dijaloga s budistima. U tu je svrhu stekao savršeno poznавanje njihova jezika i budističke nauke, što je vrlo

važno za vođenje uspješnog dijaloga, ali je našao na opiranje pa je izgubio hrabrost i napustio to polje rada. Pravo govoreći takav pothvat i nije bio lagan. Sredinom XVII. stoljeća oblikovala se kršćanska zajednica u Syriamu, koja je porasla do laskom Portugalaca i drugih doseljenika. Međutim, je svaki konstruktivan dodir s budizmom bio nemoguć. G. 1722. došli su onamooci barnabiti. Tražeći prijateljstvo s budistima posjećivali su njihove samostane te s monasima proučavali stari budistički tekstove.

Toliki napori urodili su ipak mršavim rezultatima pa su barnabiti g. 1842. napustili Burmu. Malo kasnije došao je onamoci msgr. Bigandet. On je shvatio da se dijalog s budistima nameće sam od sebe. I on je počeo proučavati njihovu nauku, štaviše, napisao je i Budin životopis. Ako je postigao nešto obraćenja bili su to uglavnom doseljenici. Kad je Engleska Burmu pripojila svome kolonijalnome imperiju dijalog je postao ne-

Redovnici Budističkog samostana

moguć, jer su budisti u bijelim misionarima gledali osvajače.

2. SADAŠNJE ZAPREKE

Prva je zapreka u razvijanju dijaloga u tome što se burmanska nacija poistovjećuje sa svojom religijom. Sve do nedavna kršćanstvo se smatralo kao posve tudinski elemenat. Budizam se pak poistovjećuje s poviješću naroda pa je i danas kao neki simbol narodnog jedinstva. 26. kolovoza 1961. parlament je odobrio ovu klauzulu novog ustava: »Budizam se proglašava državnom vjrom.«

U Nu, predsjednik republike Burme od g. 1948-1962., i otac narodne neo-

visnosti, bio je vatren budist i pridonio je oteščavanju dijaloga s kršćanima. Išao je čak do toga da je zbranio ulazak u zemlju kršćanskim misionarima, a sav se dao na to da budizam što čvrše konsolidira. Potpomođao je osnivanje novog budističkog udruženja zvanog BUDDHA TATHANA, koje je katolicima i protestantima najavljivalo hladni rat te vršilo na narod vrlo velik utjecaj. Ipak nije bilo upotrebe nasilja, osim ako se izuzme smrt jednog kineskog svećenika g. 1961. U tom je razdoblju nastala i najraširenija burmanska budistička revija »The Light of Dharma« (Rangoon 1952.).

Svrha je te revije da izlaže vrednote budizma u njihovu odnosu s modernim životom i da pokaže njihovu sadašnju važnost. Govori se i piše da budizam posve odgovara svim potrebama današnjega čovjeka, da je njegova nauka plod stvarnog iskustva čovjeka i da se temelji na razumu. A što se, tobože, ne može reći o drugim religijama, na pr. kršćanstvu, koje traže vjeru u Boga i koje počivaju na dogmama koje nadilaze stvarno čovjekovo iskustvo.

Socijalistička vladavina Ne Wina od g. 1962. situaciju je nešto izmjenila. Parlament je izjavio da nijedna religija nema prednosti da on jednako sve poštiva. No Crkva time nije ipak ništa dobila već je primila teške udarce. G. 1965. nacionalizirana su katoličke škole, slijedeće godine maura se povući iz jedne velike bolnice za gubavce. G. 1966. vlada je odredila izgon oko 230 misionara i redovnika.

Daljnja zapreka vođenja dijaloga nalazi se unutar samoga kršćanstva. U Burmi, naime, ima 11 različitih kršćanskih zajednica. Kad bi, dakle, jedan budist i htio ući u dijalog s kršćanima ne bi znao kojoj bi se zajednici obratio. Dakako, da se sve te zajednice jednakom i ne ponašaju, ali sama je dioba negativan čimbenik koji nekršćane drži daleko od Crkve.

3. NADE

U Nu koji je kroz 14 godina burmanske samostalnosti bio na čelu dr-

žave pokazao se kao veliki promicatelj budističke obnove i njegove ekspanzije. To ga ipak nije priječilo da više put izrazi svoje divljenje prema katoličkoj Crkvi. Tako je na pr. prigodom burmanskog nacionalnog euharijističkog kongresa izjavio: »Katolička je Crkva vjerna burmanskoj baštini, ona se ne mijesha u politiku već se lojalno drži na religioznom području, daleko od toga da dijeli grada ona ih sjedinjuje.« Takve i slične izjave ponovile su se više put i u drugim okolnostima i mnogo pridonijele povoljnosti ozračja za plodon dijalog. I otada službeni krugovi više nisu promatrati Crkvu kao saveznici stranih kolonijalnih sila. Kad je predsjednik U Nu g. 1950. posjetio Evropu, posjetio je i papu Piju XII. Prigodom papine smrti odredio je 1 dan nacionalne žalosti. G. 1961. primio ga je i papa Ivan XXIII.

U spomenutoj budističkoj reviji »The Light of Dharma« budistički monasi često su pisali o katoličkoj Crkvi i da je ona od svih kršćanskih crkava budizmu najbliža. Prigodom 25. obljetnice svećeništva jednoga katoličkog župnika u gradu Twante sudjelovalo je na proslavi 112 budističkih monaha.

Kada je Ne Win pograbil vlast zemljom je prostrujio silan val sekularizacije. Budisti su izgubili velik broj svojih službenih povlastica. Stavši, i oni sami proživljavaju duboku križu i više ne okljevaju da uđu u su radnju s drugim religijama, osobito s katoličkom Crkvom, kako bi se u konstruktivnom dijalogu založili za rješavanje zajedničkih problema.

Da bi kršćansko-budistički dijalog postao pozitivan, onda se mora osvariti i razvijati na razini monaha, jer oni su središte burmanskoga života. A to opet znači da se katolički misionar pred narodom mora pokazivati s istim onim značajkama koje odlikuju budističke monahe. To su: prezir stvari ovog svijeta, asketizam, kontemplacija. Polje konstruktivnog dijalogu za početak može biti razmišljanje o problemima koje pred religiju postavlja suvremeni svijet. »Mi se želimo uspješno boriti protiv anti-

religioznih sila«, izjavio je jednog dana U Nu u jednoj političkoj izjavi. Još konkretnije, ovdje želimo razgovarati o problemima koje postavlja znanstveni napredak i sekularizacija. To su za Burmu novi problemi i budistički monasi posvećuju im brojne stranice revija i drugih izdanja. No oni uglavnom ne poznaju kršćanska rješenja. Ne smije se zaboraviti u tom pogledu da burmanski budist da je prednost postavljanju svoje djetatnosti više programatske naravi.

Iskustvo posljednjih godina dokazuje da poznавanje pojma i stvarnosti »zasluga« može biti pozitivna tema u jednom zajedničkom dijalogu. Čitav se religiozni život Burmanca vrati oko tog pojma. Samostanski život pomaže sticanju zasluga i mladi ljudi ulaze u samostan da bi stekli zasluge za svoju obitelj i za svoju zemlju. I budisti mogu postati vrlo radosni i sretni kad čuju i nauče da je Krist stekao zasluga za sve i da unutar odnosa u samoj Crkvi svatko može sticati zasluge za druge.

Unatoč zaprekama i poteškoćama postoje, dakle, i velike nade za jedan plodon dijalog u Burmi, koje bi Crkva trebala iskoristiti da uspostavi ondje Kristovo kraljevstvo. Opet jedna lijepa i velika nakana vrijedna molitava i žrtava svakog svjesnog člana Apostolata molitve.

Josip Antolović, DI

Oglas

Izšao je iz tiska prvi broj lista Ivana Merza — Glasilo postulature za njegovu beatifikaciju. Ima 16 str. Cijena pojedinom broju 2 din. Godišnja pretplata 10 din. List će izlaziti povremeno. Pretplata se šalje na adresu: Postulatura Ivana Merza, 41001 — Zagreb, Palмотićeva 31, p. p. 699.

Štovatelji Ivana Merza, upozorite svoje prijatelje i znance na Merčev list!

Naša suradnja u misijskoj djelatnosti

U misnom vjerovanju svake nedjele i blagdana ponavljamo veliku istinu naše vjere: »Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu! Ne znam da li je to svim vjernicima posve jasno što te riječi znače i što one od njih traže. No Koncil se nekoliko puta baš tom istinom pozabavio. Napose se zaustavio na onim riječima, da je Kristova Crkva samo jedna da je katolička ili opća. Drugim riječima, mi možemo govoriti o Crkvi u Evropi, o Crkvi u Aziji, o Crkvi u Americi bilo Sjevernoj ili Južnoj, o Crkvi u Africi, o Crkvi u ovoj ili onoj određenoj zemlji i narodu. Međutim, to nije afrička Crkva ili azijska ili evropska ili američka ili Crkva ovog ili onog naroda, nego to je uvijek samo jedna jedina Kristova Crkva, koja je obuhvatila i zagrlila sve te kontinente i sve narode, koja se nastojala prilagoditi svima njima kao što se majka nastoji prilagoditi svakome od svoje djece.

Već samim tim što Crkva prima sve rase u svoje materinsko krilo, svakome od nas mora biti jasno da je ona opća, jer je sam Krist tako htio, kad je na dan svoga uzašača na nebo rekao svojim učenicima: »Idite po svem svijetu i naučavajte sve narode krstić ih u ime Oca i Sina i Duha Svetog!« (Mt 27, 19).

No kad je Crkva samo jedna i opća, to jest za sve ljude bez razlike, onda znači da svi njezini dijelovi moraju biti međusobno povezani u jednu čvrstu cjelinu. I još nešto: onda svaki dio te Crkve mora se brinuti za napredak i sreću drugih dijelova. U našem slučaju to znači da se mi vjernici moramo brinuti ne samo za napredak svoje mjesne Crkve, svoje crkvene zajednice, nego moramo prema svojim silama i mogućnostima svi raditi i oko napretka Crkve tamo gdje

se ona tek rađa ili je tek počela živjeti, a to su misijski krajevi.

To je imao pred očima i Koncil kad je u svome Dekretu o misijama napisao među ostalim i ovo:

»Budući da je cijela Crkva misionarska, a djelo evangelizacije temeljna dužnost Božjeg naroda, Sveti sabor poziva sve na duboku nutarnju obnovu da, živo svjesni vlastite odgovornosti u širenju Evanđelja, preuzmu svoj dio u misijskom radu među narodima. (Br. 35).

Kao udovima živućeg Krista, svim je vjernicima dužnost da suraduje na rastu i širenju njegova Tijela, da ga što prije dovedu da punine. Stoga neka svi sinovi Crkve imaju živu svijest svoje odgovornosti prema svijetu; neka gaje u sebi pravi katolički duh i neka ulažu svoje sile u djelo evangelizacije. No neka svi znaju da je njihova prva i najpreča dužnost gledati širenje vjere to da duboko prozivljavaju kršćanski život. Njihova naime revnost u Božjoj službi i ljubav prema drugima donijet će novo duhovno oživljavanje cijeloj Crkvi koja će se očitovati kao znak podignut za narode, kao »svijetlo svijeta« (Mt 5,14) i »sol zemlje« (Mt 5,13).

Iz tog obnovljenog duha vjernici će rado prikazivati Bogu molitve i djela pokore da svojom milošću oplođi djelovanje misionara; radat će se misijska zvanja i pritjecat će prinosi koji su misijama potrebni. (Br. 36).

Ovdje nam pada u oči jedna sivar. Koncil iz istakstva Crkve tvrdi da što tko dublje proživljava u svojoj duši svoje kršćanstvo, da će tim više osjećati poticaj da tu milost priskrbi i drugima. I stvarno, za misije rade oni pojedinci koji duboko doživljavaju svoju vjeru sami u sebi. Isto možemo reći vjerski život i pojedine

župe i biskupije prema tom mjerilu. Gdje se duboko proživljava kršćanstvo, тамо и župnik i vjernici upravo spontano rade za širenje vjere, za rast Kristova tajanstvenog Tijela. Pa i redovničke zajednice samo utoliko mogu davati prave misionare i misionarke ukoliko ozbiljno žive po vjeri i svojim ustanovama.

Rad za misije tako nam postaje mjerilom našeg duhovnog rasta u Kristu. To je toplomjer koji nam pokazuje do kojeg se stupnja digla tein-

peratura naše ljubavi prema Kristu i njegovoj Crkvi.

Poslužimo se svi mi tim toplomjem, često radilo se sad o pojedincima ili o redovničkim zajednicama ili o sjemeništima ili o župama ili o bilo kojoj drugoj zajednici. Vidjet ćemo da nas neće prevariti, nego će nam pomoći da iz dana u dan sve više rastemo u ljubavi i prema Kristu i prema Crkvi i prema tolikim dušama koje još Krista i njegovu Crkvu ne poznaju.

Nova sela nove brige

Nakon što se preko dvadeset sela urođenika starosjedilaca javilo da bi željeli primiti kršćansku vjeru, brige i poslovni oca Gabrića su se više nego podvostručili. Treba te ljude poučavati u vjeri, a ujedno im treba nastojati ublažiti bijedu u kojoj žive. O tome eto piše otac Gabrić u pismu od 17. travnja 1973.

*Dragi prijatelji i dobročinitelji!
Moja su pisma rijetka, no molitve
i žrtvice i žrtve neće izostati, bit će
prikazane u pravo vrijeme.*

*Vrućina je pritisla. Radio je javio,
da je u Durgapur bilo 48 stupnjeva.
C. Dosta je ljudi umrlo od te vrućine.
Ovdje je temperatura manja, no kad
pohađaš sela po tom žarkom suncu,*

Naša gimnazija
i tehnička škola
u Basantiju

lipi moj, i metkovski bakalar se još više suši... No još ide, i lijepo ide, i uvijek ima volje i za još više. Plod je to vrucih Vaših molitava i žrtava. Kako divna pisma primam. Valjalo bi od toga sastaviti čitav članak. Evo baš preda mnom pismo dobrih sestara iz Apatina: »Mi čemo se mnogo mnogo moliti za Vas...* I koliko još drugih redovničkih zajednica, obitelji, mladih i malih junaka i junakinja. Pa da se temperatura digne i na sto stupnjeva, mi to nećemo osjećati.

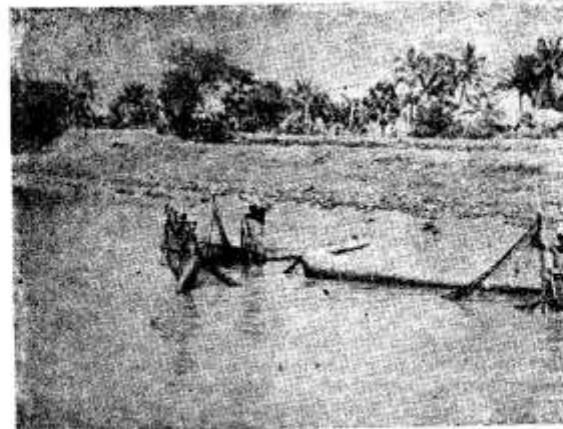
Uistinu sam zaposlen. Nova sela uzmu mnogo vremena. Tu je pouka i zidanju novih kapelica. Sada se prave kapelice u ništa manje nego u devet sela. Nakon kišnog doba trebat će ih graditi i u ostalim selima.

U svibnju ću dovesti dječicu iz udaljenih sela za pripravu na prvu sveitu Pricaest. A i neke mladiće moram probrati iz novih sela da ih pripravim za katehistički rad u tim pojedinih selima. Potrebno je pripraviti barem deset novih, revnih katchista.

Inače ove godine vlada ovdje silna bijeda. Suša nam je uistinu narijela veliku štetu. Iz Amerike smo dobili dostu hrane preko »Catholic Relief Services«, pa smo zaposleni na sve strane popravljujući nasipe, kanale,

njihove kolibe, ribnjake, osobito one za pišku vodu. Mladići i glavari sela krasno suraduju.

Prošle nedjelje bio je tu Sir Kastanath Maitra, ministar za prehranu i

Ribari na Morapajskom kanalu. Lađice su izdubene iz palmina debla.

za poboljšavanje ovog ogromnog predjela Gangeške delte. Bio je jako zadovoljan kad je vidio što je Crkva do sada tu učinila. Gde su pred nekoliko godina bile džungle, tu su sada visoke škole za dječake i djevojke, dvije Industrijske škole, dvije velike pučke škole, bolnica, agrikulturna postrojka — kokos i svinje, sve prvorazredna pasmina — zatim popravci putova, novo selo za siromahe, dijeljenje mlijeka za djecu i odijela za siromahe. I sve to lijepo zajednički, svima i svakome bez razlike vjere.

Javno se zahvalio i obećao svu mo-

guću pomoć. Pozvao me u Kalkutu, gdje ćemo urediti planove za nove poslove. Kako sam Vam jednom prije javio, glavni ministar naše vlade, Sir Sidharto Ray, studirao je u našem sveučilištu svetog Franje Ksaverskog, dok je guverner vlade, Sir Anthony Dias, revni katolik. Svake je nedjelje na Misi. Zadnje nedjelje je javno pohodio glasovito proštenište Gospino u Bandelu.

Tu se vjera još uvijek poštuje i svatko je može slobodno prakticirati.

Sa zdravljem, hvala Bogu, dobro. Tamo početkom godine bilo je malo

»zapelo«, a onda odjednom došlo toliko posla da sam zaboravio što je bilo krivo. Od vremena do vremena treba se malo odmoriti, nema druge, no ne možeš si priuštiti taj »sluksuz« svakog dana. Evo već nekoliko dana i noći pišem pisma i obavljam stotinu malih poslova, pa valja slušati »kukuriku, kukuriku« radio-emisije naših bosanskih pijetlova ...

Puno, puno iskrenih pozdrava svim dragim dobročiniteljima. Znam da se oni neće ljutiti što im se svima ne mogu češće javiti. Sigurno su napravili dobru nakanu prigodom svete kozme: »Neću se ljutiti na linog oca Gibrice!« Pa nek barem do svetog Ante sačuvaju tu odluku ...

Zahvalni Vam u Isusu

o. Ante Gabrić

Dnevni red s. Silvine

Zamolili smo sestru Silvinu, koja se nakon više godina ponovo vratila u Basanti, gdje je prije s toliko ploda i blagoslova djelovala, da nam barem ukratko opiše kakav je sada njezin posao u Basantu. Ona je opisala svoj dan od jutra do noći. A treba imati pred očima da joj je već oko 65 godina, ali da uza sve to svim raspoloživim silama služi misijskoj stvari — Bogu i dušama. Evo tog njezinog pisma.

Dragi velečasni Oče!

U jednom ste me pismu zamolili da Vam malo opširnije opišem što ja svaki dan radim ovdje u misijama. Eto ovim Vam pismom ispunjavam želju da i naši prijatelji misija bolje upoznaju rad jedne misionarke, pa makar ona i poodmakla u godinama.

Mi u našem samostanu ustajemo u pet sati ujutro, onda imamo svetu Misu, zajedničku molitvu, doručak. Ja nakon toga pospremim svoju sobu i onda idem u bolnicu. Tam redovito započinjem s radom oko sedam i po sati. Najprije obidem sve bolesnike, a zatim sa svim bolničarkama, radnicima i bolesnicima molimo jutarnju molitvu. Imamo takve molitve koje mogu bez poteškoće moliti i katolici i hindu i muslimani i protestanti.

Kad je jutarnja molitva svršena, ja započinjem sa svojim bolničkim poslom. Najprije dijelim lijekove, uređimo krevete bolesnika, kupamo pojedine teže bolesnike, povežemo rane onima kojima to treba. To sve traje do kojih deset sati. Onda

se malo povlačim da obavim svoje svagdanje razmatranje, da se tako malo porazgovorim s Isusom.

Poslije razmatranja vracam se opet na posao u bolnici, gdje me već čekaju razni bolesnici koji su stigli iz raznih strana, a treba im naša pomoć bilo za tijelo bilo za dušu.

Kad uhvatim malo slobodnog vremena, idem pohoditi bolesnike u selu ili utješiti one koje pohađa kušnja i nevolja bilo koje vrste. Ljudima je drago kad ih posjetimo da nam se malo mogu izjadati. Priopćuju nam sve svoje i radosti i žalosti. I sama vidim koliko bi im trebalo pomoći, ali sad više nemam ništava na raspolaženju da im dadem kao što je to bilo kad sam prvi put bila u Basantiju. Sad sam samo bolničarka. Ipak nastojim ih barem utješiti kojom toplost riječju. Kad su mi već ruke prazne, barem mi je srce otvoren i osjeća za ovu sirotinju.

Eto tako mi dani brzo prolaze, osobito u bolnici gdje uvijek ima puno posla. Hvala Bogu da mi zdravlje još dobro služi pa mogu veselo radići sve na veću slavu Božju i spas duša.

Dragi velečasni Oče, budite tako dobri te se u moje ime zahvalite svim dobročiniteljima. Posebno se zahvaljujem gospodi Veroniki Mamužić iz St. Žednika u Bačkoj na njezinim molitvama.

Uz puno toplih pozdrava i Vama i svim prijateljima misija odana Vam u Isusu

S. Silvina Mužić, F. C.

I oni su osjetili Uskrsnu radost

Iz mjesta Pradhan Nagar, ispod Himalaje ponovo se javlja naša misionarka sestra Ivana Stakor iz Družbe Kćeri Križa. Iako se prilično teško izražava, jer je kroz toliko godina prilično zaboravila svoj jezik, ipak i u onih nekoliko rečenica javlja dirljive stvari. Pismo je pisano 15. travnja.

Dragi prijatelji mojih sirotana gubavaca!

Upravo pred jedan sat sam se vratila iz naše male bolnice gdje smo za gubavce priredili svečaniji ručak. To je mjesto Uskrsa. Moglo ih je biti oko 350 na tom ručku. Hranu smo pripravili prema njihovoj želji i izbrali smo ono što oni posebno vole.

Dragi Bog mi je uistinu udjelio veliku milost kad mi je dao tako krasnu priliku da izbliza upoznam ljudsku bijedu i da je nastojim ublažiti. Tu je bilo starih i mlađih muškaraca i žena, a među njima je bilo i djece. Došli su iz dosta velike daljine da se barem jednom do sita hrane onim što smo im priredili.

Svi su uistinu bili sretni i zadovoljni. To se vidjelo na njima kad su se razilazili upirući se o štap.

Osim toga, sretni smo i mi što nam je načelnik Siliguria dopustio da za te ljudde podignemo barem nekakav krov od slame blizu rijeke da tu mogemo lakše previjati njihove rane i drijeliti im lijekove. Kolika je to blagodat sada kad je ovde velika vrućina da je nemoguće na suncu stajati. A ljudi onda veoma trpe od žede. Ako i nađu na vodu, ona se ne može svadje pit, jer nije čista.

Već sam prije pisala da imamo ovde jednu malu školu u kojoj se nalazi 80 veoma siromašne djece. Tu poučavaju dvije učiteljice, jedna hindu, a druga bengalski. Mi ih plaćamo. Želimo da i ta sirotinja nešto više nauči. A tako ćemo ih sačuvati od lošeg društva.

Započeli smo i sa tečajem šivanja za ženski svijet. Poučava ih jedna sposobna devojka. Tako pomažemo

da one žene koje zbog svoje kaste ne smiju ići van na posao, mogu nešto barem kod kuće zaraditi.

Ovdje naš posao nije tako lak kako bi čovjek pomislio na prvi pogled. Ima tu ljudi kojih se moram čuvati, ako želim sačuvati život. Koliko puta mislim, kad polazim na put, hoću li se živa vratiti. Stoga redovito uvijek moram ići u nečijem društvu. Osobito su nam mladi opasni... Molite se da me Gospodin čuva od svih tih opasnosti.

Do sada smo ovdje za sirotinju izgradili deset zdenaca s čistom vodom. Popravili smo oko 40 krovova na kolibama, tako da se ti siromasi ne trebaju plašiti kad dode kiša.

Eto tako djelujemo ovdje gdje do sada nije bilo baš puno brige posvećeno sirotinji. Koliki bolesnici ovdje čekaju da im netko kaže barem nekoliko utješnih riječi, da im posveti hranu onim što smo im priredili. Svi su uistinu bili sretni i zadovoljni. To se vidjelo na njima kad su se razilazili upirući se o štap.

Osim toga, sretni smo i mi što nam je načelnik Siliguria dopustio da za te ljudde podignemo barem nekakav krov od slame blizu rijeke da tu mogemo lakše previjati njihove rane i drijeliti im lijekove. Kolika je to blagodat sada kad je ovde velika vrućina da je nemoguće na suncu stajati. A ljudi onda veoma trpe od žede. Ako i nađu na vodu, ona se ne može svadje pit, jer nije čista.

Preporučujem se svima vama da se pomolite za mene Spasitelju da budem vrijedna ovog misijskog rada. Isto tako vam preporučujem da izmolite blagoslov svakoj onoj duši s kojom se u svome radu susretim i da je privede do Kristova svjetla istine.

Svima onima koji su mi materijalno pomogli od svega srca zahvaljujem. Neka im Gospodin obilno naplati i ovdje i u vječnosti.

Sve Vas srdačno pozdravlja u Kristu Vam odana

S. Ivana Stakor

Nije nam vaša pomoć stigla uzalud

Iz afričke države Zaire ponovo se javlja sestra Anka Luketić, jer želi obavijestiti sve svoje dobročinitelje da je u redu primila njihovu pomoć i da ju je i te kako dobro upotrijebila. Razumije se da svima izriče svoju veliku zahvalnost i ona i njezine dvije sestre Sofiju i Miriam. Evo toga pisma.

Dragi prijatelji misija!

Prije svega najljepša Vam hvala što se i nas misionarki ovđe u dalekom Zairu sjecate svojim darovinama i molitvama. Stigla mi je pomoć iz Oroslavija i Starog Petrovog Sela i od više pojedinih dobročinitelja. Koliko mi je moguće nastojim se svima posebnim pismom zahvaliti. No ako slučajno nekoga ispuštим jer ne znam njegove adrese, neka mi oprosti, i neka nas zbog toga ipak ne zaboravi ni ubuduće. Jer što mi propustimo, Gospodin će nadoknadići svojim blagoslovom.

Ovdje je sada preko dana sunce veoma jako, a uvečer padaju jake kiše i pucaju gromovi. Naša je kuća građena od blata 1912. godine. Zato nam sada u nju na sve strane curi. Sprenamo se nešto novo izgraditi, makar i skromno, ali da budemo i mi i naše starice i bolesnici zaštićeni od nevremena.

Neki mi je dan došao neki mladi čovjek tako poderao da onim krpama nije uspio pokriti na sebi ni ono najnužnije. A k tome je obolio od sunčanice. Da ste vidjeli njegovu sreću kad sam mu darovala nove hlače.

Osim ove materijalne pomoći, ko-

ju nam Vi omogućujete svojim darovima u novcu, još nas više veseli plod Vaših molitava. Za Uskrs ćemo imati puno krštenja, sređivanja mnogih brakova i svečanosti prve svete pričesti. Preporučamo Vam sve ove dušu u svete molitve da ustraju na dobrom putu i ostanu vjerne Bogu.

Sestra Sofija dvije kuće za gubavce stavlja pod krov, dok je treća kuća već izgrađena dva metra u visinu. Ostaje dakle dovršenje te kuće. Ona namjerava još za svoje starce i nemoćne izgraditi pet soba, no za taj pothvat nema dosta novaca. Za sada se ti starci nalaze u bolnici, gdje nikako ne mogu ostati, jer treba mjeseta za druge bolesnike. Međutim ne mogu ih jedostavno baciti van na ulicu. Među tim jednim starcima ima ih dosta koji dođu tamu da mogu pristojno umrijeti.

Siročad je više gladna nego sita, a nema sredstava da im se nabavi nešto hrane. Dakle, svaka i najmanja pomoć dobročinitelja dolazi u pravi čas i na pravo mjesto.

Ja nastojim i sa starim markama priskrbiti nešto materijalnih sredstava za tu našu sirotinju.

Svim ovim sredstvima privodimo te duše do Krista, jer im otkrivamo Njegovu ljubav i milosrde. Stoga Vam još jednom svima od srca hvala i u naše ime i u ime naših siromaha, naše sročadi i bolesnika.

U ime svih triju nas misionarki Hrvatica ovđe u Zairu sve Vas potdrži.

u Kristu odana

S. Anka Luketić

Iz života Crkve

ANGLIKANSKI NADB. RAMSEY S KATOLICKIM BISKUPIMA U INDIJI

Na svom putu po Aziji zadržao se kantebertijski nadb. Michael Ramsey

5 dana u gradu Madrasu, koji je on nazvao »domovinom ekumenskog bliženja u Indiji«.

Nadb. Ramsey je anglikanska vođica osoba u pokretu za jedinstvo

kršćana. Veoma se zauzeo za uži odnos s katol. Crkvom. G. 1966. on je imao onaj povijesni susret s papom Pavlom VI. u Sikstinskoj kapeli. Propovijedao je više puta u katol. katedralama u Engleskoj i preko morsa.

U Madrasu je sudjelovao kod raznih funkcija, tako na sastanku u jednom hotelu sa 20 biskupa, među njima 4 katolička. Svaki mu je biskup bio polmence predstavljen, a onda su zajednički molili i razmatrali, kod čega je Ramsey imao propovijed o Isusovu Preobraženju. Zatim su neprisiljeno razgovarali o ekumenskim pitanjima, među ostalim i o teološkoj komisiji između anglikanaca i katolika za proučavanje Euharistije. U ime kat. biskupa govorio je biskup Sundaram. On je rekao nadb. Ramseyu da katolici u Indiji vrlo dobro znaju što je on i njegova nadbiskupija u Canterburyju, kao i povijesnom značenju njegova djelovanja u Engleskoj. Iza tog sastanka imali su zajednički objed u hotelu.

U konferenciji za tisk izjavio je nadb. Ramsey da je svrha njegovu pohodu unaprijediti kršćansko jedinstvo. Osjeća se pod dubokim dojamom kako ljudi imaju »smislazduhovne i božanske vrednote u Indiji«. Kršćani su tu, doduše, neznatna manjina, ali u svojoj snažnoj težnji za jedinstvom da su primjer drugim zemljama. Što se tiče mladeži, rekao je, mlađi se često bune protiv postojećeg reda, ali da su otvoreni za duhovne vrednote i za pitanja od dubljeg životnog značenja. Službena Crkva može od tih »zanesenjaka za Isusa« i njihove ljubavi prema Kristu koješta učiniti. Zatim je rekao: »Ja sam crkveni voda u crkvi od velike starine, pa bi se moglo pomisliti da sam daleko od tog pokretna. Ali ako ja ljubim Isusa, i oni ga ljube, onda nas to nužno povezuje.«

GLASOVIT GLUMAC BURR IGRA ULOGU IVANA XXIII

Američkom glumcu Raymondu Burru sada je 55 godina. Proslavio se veoma u filmu kao »Perry Mason«

i kasnije kao »Šef«. I sada će prikazivati ulogu čovjeka kojeg je u vijek volio, divio mu se, bio s njim dapaće osobno poznat, naime Ange. la Roncallija, kasnije Ivana XXIII, a ima slično krupno okruglo lice.

U jednom američkom televizijskom filmu igra Burr papinskog poslanika Roncallija kako je 1942. spasavao židovsku izbjegličku djecu pred zahvatom hitlerovaca time što Im je Roncalli davao krivotvorene krsne listove i tako pomogao pobjeći u Portugalsku. Takvu ulogu Raymond Burr »već si je davno želio«, rekao je sam. Premda nije katolik, nego prezbiterijanac, veoma štuje papu Ivana. »Divim mu se otkako sam ga prvi put vidio,« priznaje glumac, te priopćjava kako se taj susret odvijao. »Papa mi je prišapnuo: Ne dospijem mnogo gledati televiziju, ali vašu sam predstavu viđao. Da pače je Burr kao glumac »Perry Mason« bio za Papu poseban pam.

PAPA O NEDJELJI U PRAZNICIMA

U jednom govoru osvrnuo se Papa na praznike, njihovo fizičko i duhovno značenje te rekao:

Praznici nam omogućuju da nešto više vremena posvetimo samo sebi, da razmišljamo o Bogu, a to znači, jednom riječju, da možemo nešto više vremena posvetiti našim vjerskim dužnostima. Posebno bismo morali paziti u praznicima na nedjelju svetu misu. Crkva nam to nareduje jer naš duhovni život ima svojih potreba i dužnosti. Bogoštovlje mora zauzimati jedno od prvih mjesteta u našem životu. Tjedno obnavljanje uskršnje tajne, od koje зависi naše spasenje, treba osvježiti na »dan Gospodnjeg«. Osim toga susret s crkvenom zajednicom koja se može sjeća nas svaki put da smo i u društvenom pogledu Božji narod.

Sve će biti lijepše, naglasio je na kraju Sv. Otac, ako uspijemo kroz ovo ljetno doba osvježiti naš pravi vjerski osjećaj nekim osobnimнутarnjim ili vanjskim djelom vjere. Za to nam može osobito postuziti veza s prirodom, jer more i brda

Melburn — Australija, mjesto 40. međunarodnog Euharistijskog kongresa

mogu služiti kao podnožje za tješnje općenje s Bogom.

SUDIONICI KOD NOVOGA IZBORA PAPE

Pročitao je Papa primio u audienciju Vijeće generalnoga tajništva Biskupske Sinode. Tom se zgodom dotakao pitanja promjene u sastavu Konklava, tj. tko će birati novoga papu, te je rekao:

»Taj studij nije završen, jer je tema vrlo osjetljiva zbog povijesnih i pravnih pitanja. Zato se obraćamo i na vas da promislite koliko je uputno pridružiti kardinalskom zboru kao birače rimskoga pape također članove vijeća Generalnog tajništva Biskupske sinode, koji se nalaze u toj službi za vrijeme konklava, a nisu prešli osamdesetu godinu života.«

Papa je zatim izjavio da je na

taj nacrt mislio već dulje vremena te smatra kako bi ovakva skupina sindikalnih otaca, koja se često mijenja, mogla imati veliko značenje kod izbora novoga pape.

Budući da je kardinalski zbor čisto rimska i latinska ustanova, mnogi su se protivili da se istočni patrijarhe jednostavno priključe kardinalskom zboru. Protiv prijedloga, koliko se zna, bili su uglavnom sami istočnjaci. Zato Sv. Otac predlaže da patrijarhe prisustvuju izboru pape kao posebna skupina, jer papa nije samo patrijarha latinske

Crkve, nego je kao Petrov nasljednik glava cijele Crkve.

Tom je zgodom Papa upozorio na predmet o kojem će raspravljati slijedeća Biskupska sinoda, a to je »Evangelizacija suvremenoga svijeta«. Nema sumnje — rekao je Papa — da ljudi danas proživljavaju proces sekularizacije-posvjetcovanja. Stoga je potrebno vjerno primijeniti sve ono što određuju koncilski dokumenti, osobito onaj o Crkvi u suvremenom svijetu te o misijskoj djelatnosti Crkve.

KNJIGE

JOSIP BADALIĆ

Milan Pavelić

Nekako početkom nove godine do bih u ruke tu vrijednu knjigu. Ja rijetko dospijem da što pročitam. Nema se vremena. Ovu sam knjigu pročitao do kraja. A knjiga je omašna (310 stranica). Nisam se pokajao. Pročitao sam je užitkom, a — držim — i s korišću po sebe.

Kako se vidi iz naslova, Badalićeva knjiga je životopis našega pjesnika Milana Pavelića. Svi smo ga poznavali. U prvom redu kao pjesnika. Manje kao svećenika. Ovdje nam ga Badalić prikazuje kao cijelovitu ličnost. Ne samo kao pjesnika, nego i kao svećenika, a najviše kao čovjeka. Karakterizacija Pavelićeve ličnosti je izvanredno uspjela. Kao da ga je netko fotografirao. Kao da su s magnetofonske vrpce snimljene njegove izjave i riječi.

Obično se prigovara životopiscima, koji obrađuju istaknute ljude Crkve, da su sladunjavi. Da idealiziraju čovjeka. Da u njemu ne vide nikakvih nedostataka. Za Pavelićev životopis to se ne može reći. Pavelić je tu prikazan onakav, kakav je bio. Nije učlješpan ni za jednu jotu. Sve do posljednjega časa, sve dok nije predao svoje duše Bogu, vidi se Pavelić kao čovjek. Plemenit, duhovan, pobožan i svet — ako hoćete — ali uvijek samo

čovjek. Na njegovu primjeru najbolje se potvrđuje istinitost drevne teološke maksime: *Gratia non tollit natum — Milos ne uništava narav.*

Potresno su opisani časovi Pavelićeva umiranja. A ono je dugo trajalo. Samo smrtna bolest više od pola godine. A godine koje su prethodile tome posljednjem činu, bile su govo jednako bolne, vječno protkane boljeticama i patnjom. Zato ovo poglavlje djeluje kao meditacija, neodoljivo se hvata duše.

Sve je u knjizi lijepo i poučno, a ipak konkretno. Ništa nije uopćeno Ništa isisanio iz prsta.

Badalić je imao sreću, da je godina živio u Pavelićevoj blizini. Da bio je dijete Pavelićeva povjerenja. Pavelić ga je u šali nazivao svojim unukom, a Badalić njega svojim dječedom. »Djed i unuk« često su išli na zajedničku šetnju. Badalić bi se za raspitkivao, nekako i pomalo lukačko, a razgovorni Pavelić na sve odgovarao. Iz tih razloga rodila se je, eto, rijetko zanimljiva i rijetko odgojna knjiga.

Zahvalni smo o. Badaliću, što nam je otkrio Milana Pavelića i što nije dozvoljavao, da na njegov lik padne prašina zaboravi, koja je, nažalost, pokrila tolike značajne likove naše daje i bližnje prošlosti.

Ne mogu mimoći značajne pojedinstvenosti, za koju doznamjem iz životopisa. Pavelić je mnoge svoje pjesme, osobito prijevode crkvenih himni, radio i dotjerivao u postelji. Ni dok je bio lovac, nije htio da dangubi. Tako je,

eto i u svojoj bolesti stvarao djela, koja će ga nadživjeti za mnogo decenija.

O knjizi bi se dalo još mnogo toga reći. A reći ćemo samo jedno: svaki bi naš svećenik morao naručiti ovu knjigu. Naručuje se kod autora: ISUSOVCI, 51410 OPATIJA, Rukovjeva 12. Mislimo da se može naručiti i iz Zagreba (VRUBOSNA, Službeni vjesnik, br. 1-2, Sarajevo 1973. str. 119/20).

Dr. Smiljan Čekada

■ Približavaju se ljetni praznici kad će mnogi svećenici, redovnici, redovnice i katolički laici u duhovnim vježbama željeti obnoviti što bolje svoje duhovne sile i ponovo staviti pred oči pravi kršćanski ideal. U tome će svima dobro doći kao pomagalo knjiga duhovnih vježba **•BOŽJI PUTOVAC**. Knjiga je prilično opsežna i pruža gradiva za duhovnu obnovu. Cijena joj je 40 dinara, a naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmoticeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

■ Izašlo je četvrto izdanje molitvenika **•PUT U ŽIVOT** što ga je izdao list **»Marija«**. Molitvenik je veoma bogat molitvama. U njemu će te naći kršćanski nauk, pouke o duhovnom životu, Red Mise, različite obredne molitve, kao obred krštenja, vjenčanja, bolesničkog pomazanja, te sprovod. Molitvenik je ukusno

opremljen. Cijena mu je 20 dinara. Tko naruči barem 10 kom. prima jedan na poklon. Naručuje se: Uprava lista **»Marija«**, Trg Gaje Bulata 3, 58000 Split.

■ Klarisa pjesnikinja sestra Marija od Presvetoga Srca, Anka Petričević, napisala je i izdala odulju dramu o svetom Nikoli Taveliću pod naslovom **•PLAMENI KRIJES**. Drama ima četiri čina i veoma je živo pisana. Stvar je umnožena ciklostilom. Veoma će dobro doći za proslavu svetog Nikole Tavelića. Može se i upotrijebiti kao materijal za vjerouauk, gdje se može jedan dio možda citati sam, a drugi dio izvoditi. Narudžbe prima Šamostan sv. Klare, Končareva 29, 58000 Split.

Zivan Bezić: **TKO JE APOSTOL?** Ova je knjiga namijena svima koji osjećaju apostolski poziv, a u prvome redu katoličkim laicima, osobito mladim studentima naših instituta za teološku kulturu laika. Knjiga je tiskana na finom bijelom papiru, a ima 261 stranica.

Radovan Grgec: **NOVO I STARO**. Biblioteka **»Novi Vidici«**, knjiga šesta. Prikaz nekih gorućih koncilskih i postkoncilskih pitanja s osvrtom na našu specifičnu situaciju. Str. 80, cijena 15 dinara.

Obje knjige naručuju se kod: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.

ZAHVALNICE

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za sretano uspješno operaciju — Tomo Ileković, Zagreb.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i sv. Antunu na pomoći kod teške operacije. Neka i ubuduće budu u pomoći meni i mojoj obitelji — S. M., Vukosavljevića.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospo Karmelskoj i sv. Judi Tadeju na primljenoj milosti, te u jedno molim da mi budu i nadalje u pomoći — S. Kontelj, Varaždin.
- Na sretno položenom ispit u

školi hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. Neka mi ni ubuduće ne ostave. — A. V. Lacić.

- Na primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu — P. R., Mošćenička Draga.
- Katica Marlčić iz Hvara zahvaljuje Božanskom Srcu Isusovu za primljene milosti.
- Jedna majka zahvaljuje Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na milosti da joj se kćerka oslobođila lošeg društva i sačuvala svoju čast. — N. N., Slavonija.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću na mnogim pri-

mljenim milostima. I nadalje molim njihovu pomoć. — Agneza Varagić, Virovitica.

- Na ozdravljenju ruke i noge hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. Ujedno im preporučujem cijelu svoju obitelj. — Ana Radaković, Kamanje.
- Na sretnom porodu hvala Presvetom Srcu Isusovu i Majci Božjoj — M. E., Slav. Brod.
- Za sve primljene milosti i za ozdravljenje zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu. Neka budu u pomoći svima mojima. — K. L., Linz, Austrija.
- Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Blaženoj Gospi, biskupu Langu i sv. Antunu. I nadalje molim njihovu pomoć — Antonija Bujan.
- Preporučujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Judi Tadeju i bl. Augustinu Kažotiću svu svoju djecu. — N. N.
- Na primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu, te ocu Leopoldu. I nadalje ih molim za pomoć. — Barbara Skudar, Mihovljap.
- Od svega srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Žalosnoj Gospi, sv. Josipu, sv. Antunu, ocu Leopoldu i majci Klaudiji za primljene milosti. Neka i ubuduće budu u pomoći meni i mojoj obitelji. — Francika T., Gorski Kotar.
- Presveto Srce Isusovo i predobro Srce Marijino spasite mi sinove od lošega društva i od pića i privedite ih na pravi put kršćanskog života, a jednom od sinova vratite zdravlje tjelesno — A. H., Vukovar.
- Za sve primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu. Ujedno im preporučujem svoju djecu da krenu pravim putem u život i da jednom spase dušu — J. R., Čačinci.
- Od svega srca zahvaljujem Majci Božjoj Trsatskoj i sv. Josipu za primljene milosti. — Kata Bilić, Vranjic kraj Splita.
- Mica Biljan iz Senja zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te sv. Judi Tadeju za mnoge do sada primljene milosti.
- Manda Vukovec iz Divačevca od srca zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Gospo što su je spasili od velike pogibelji.
- Obitelj Pešočić iz Komarnice zahvaljuje od brze pomoći i sv. Antonu za sve primljene milosti, te im se i nadalje preporučuje.
- Hvala Gospo od brze pomoći na milosti da je moj muž krenuo na pravi put. — N. N., Slav. Brod.
- Na ozdravljenju mojem i moga muža hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospo od brze pomoći, ocu Leopoldu i biskupu Langu, — Marija Novosel, Slav. Brod.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, dragoj Gospo i sv. Antonu na uslijenoj molbi. I nadalje im preporučujem sebe i obitelj moje kćeri. — N. N., Slav. Brod.
- Hvala Presvetom Srcu Isusovu i Gospo Lurdskoj na uspjeloj drugoj operaciji moga muža. I nadalje preporučujem sebe i sve svoje ljubavi i dobroti Srca Isusova i njegove Majke — Ruža Mamić, Zagreb-Rudeš.
- Roditelji Filke Sarić zahvaljuju se Gospo od brze pomoći i sv. Antonu na njezinu ozdravljenju. — Nuštar.
- Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu. — D. D. I., Osijek.
- Na poboljšanje moga zdravlja i zdravlja mog muža i moje kćeri zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. zaštitnicima. Neka i nadalje budu u pomoći meni i mojoj djeci. — Kata Kučan, Piljena, Novska.
- Od srca zahvaljujem Blaženoj Djevici Mariji, sv. Josipu i sv. Antunu na uslijanoj molitvi. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — S. M., Kalić, Gorski Kotar.
- Hvala Petru Barbariću što mi je isproslio potrebne milosti od Gospodina. — R. A., Zagreb.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Nikoli Taveliću na primljenim milostima, te im se i ubuduće preporučujem. —

T. D., Derventa.

- Na ozdravljenju moga muža zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — Danica Vukušić, Šestanovac.
- Hvala sv. Josipu i svetim Čuvarima što su nam u orkanskom vjetru sačuvali krov iako nam je kuća veoma trošna i na udaru vjetra. — Zahvalne sestre Kćeri Božje Ljubavi, Kakanj.
- Preporučujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Ceciliji i sv. Katarini svoju mladost i molim ih da mi pomognu ispuniti jednu veliku molbu Ujedno njima i ocu Leopoldu preporučujem svoju bolesnu majku da joj udijeće zdravlje — djevojka Dragica iz Zagorja.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, sv. Antunu i ocu Leopoldu što mi je kćerka uza sve to što je imala tumor sretno porodila dijete iako su joj govorili da bi bolje bilo da učini počačaj. Rodila je carskim rezom. Nakon šest mjeseci uz Božju pomoć odstranjen je i tumor i sad se već oporavila, te se dobro osjeća i ona i njezino dijete — Zahvalna majka Jelica iz J.
- Za sve primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću, bl. Augustinu Kažotiću, bl. Marku Križevčaninu, bl. Maksimilijanu Kolbeu i Kardinalu Stepincu. I nadalje im se preporučujem — A. S., Pleternica.
- Hvala nebeskoj Majci za ozdravljenje. Preporučujem se i nadalje — I. F., Varaždin.
- Na primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i Petru Barbariću. — M. J., Karlovac.
- Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i ocu Leopoldu Mandiću. — M. K., Karlovac.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Čudotvornoj Majci Milosrdne Iavanaugh i sv. Josipu na uspjeloj operaciji moga brata I nadalje molim njihovu pomoć. — Jelka Bencek, Kloštar Ivanić.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu

Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na uslišanoj molitvi i položenom ispitom moje kćerke I nadalje im preporučujem svoju djecu, muža i sebe da nas čuvaju. — J. B., Đakovo.

— Na pomoći u teškoj operaciji zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospu Lurdskoj, te im se i unaprijed preporučujem. — Marija ud. Gregov, Preko.

— Iz dubine srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na milosti što su se sredile obiteljske prilike moje djece iako je stanje izgledalo beznadno. I nadalje molim za njihovu pomoć i zaštitu i za svoju obitelj i za obitelj svoje djece. — Ivan Jaklin, Vel. Brod, Popovača.

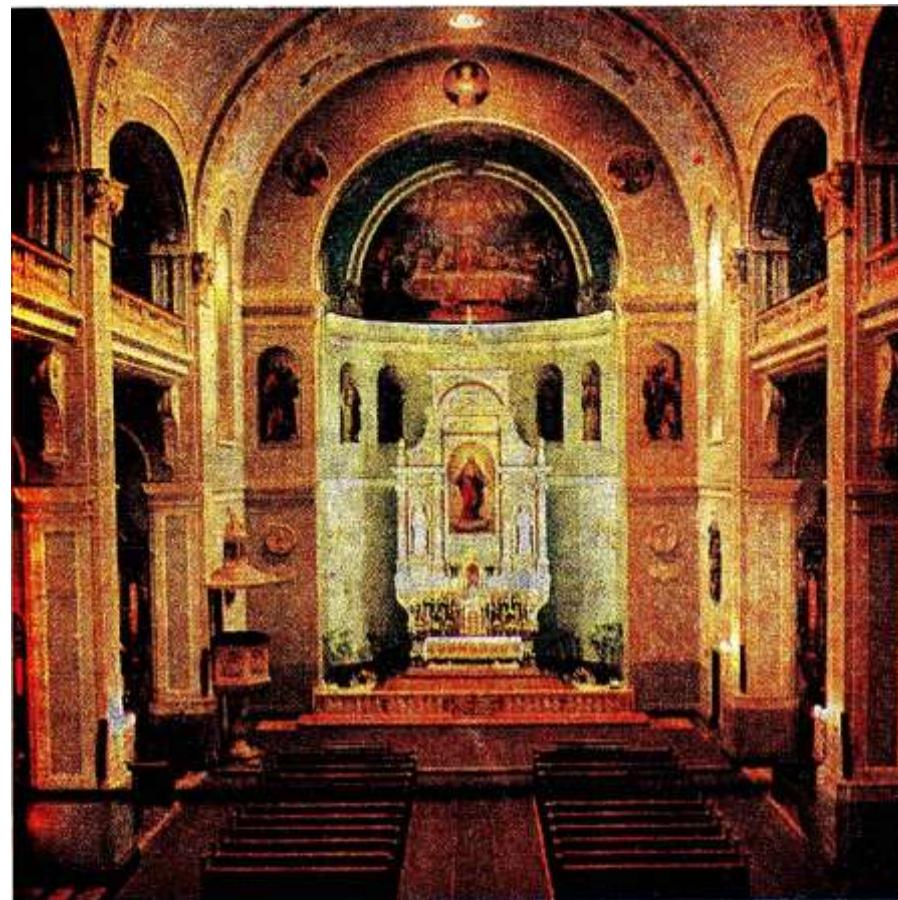
— Zahvaljujem Majci Božjoj i sv. Antunu što sam po njihovu zagovoru primila već drugi put milost za koju sam molila. Molim ih i nadalje da me zagovaraju kod Presvetog Srca Isusova — Marica Kobetić, Bosiljevo.

— Na primljenoj milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu. — Stana Leko, Sipovača, Hercegovina.

— Preporučujem milosrdnu Presvetu Srcu Isusovu, Blaženoj Gospici i Kardinalu Stepincu ozdravljenje jednog bolesnog svećenika i obraćenje brata — Katarina K.

— Na svim primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu. — M. L.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavarava izdaje Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, 41001 - ZAGREB, pp. 699, Palmotićeva ul. 31. - Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tisak »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. - 1973. Cijena pojedinog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotićeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

BR.

1

GLASNIK Srca Isusova i Marijina

S R P A N J — 1973. — GODINA 64. — Z A G R E B — C I J E N A 2 D I N.

Poštarska plaćena u gotovu

Na drugoj strani: Albert Dürer:
Pohodenje B. D. Marije

U novom broju

- 292 — Hodočašća
- 294 — Budenje moralne svijesti kod djece, J. Gusić
- 299 — Rješenje teškoća valja tražiti i u objavi, I. Kukula
- 303 — MOJA VJERA, F. Šipulić
Odgovornost na kraju kućnje
Pakao
Nebo
Uskršnjuće tijela
- 312 — 50. obljetnica župe Prisoje, Z. Majić
- 314 — Suradnja među vjerskim zajednicama, J. Antolović
- 316 — MISIJE, J. Gusić
Plodovi misijske suradnje
Glad u zapadnoj Africi
Sestra Emica Verilić
Kućnje nas pohadaju
U potrazi za dušama
- 323 — Iz života Crkve, J. Badalić
- 329 — Knjige
- 330 — Zahvalnice

Na koricama: Svetište Srca Isusova u Zagrebu

Gospa Sinjska
Grupa hodočasnika u Hercegnovu

TRI GOSPINA KRUGA

Od 10. — 16. svibnja ove godine vodio je p. Edomir Ćiko u organizaciji »CROATIATURIST« hodočašće u Hercegovini. Bilo je hodočašće ne samo oca Leopoldu Mandiću, nego kroz Gospinu svetišta, Marija Bistrica, Olovu, Gospa od Milosti, Veprić, Sinj, Solin, Kamenita vrata. Slike su s tog hodočašća. Hodočasnici su oduševljeni i programom i prije-

mom u hotelima i mjestima hodočašća a nadavne vodstvom i organizacijom.

— Od 3. — 5. kolovoza predviđa se hodočašće kroz Gospinu svetišta u Sjevernoj Hrvatskoj: Sljeme, Vinogora, Trški Vrh, Molive, Voćin, Osijek, Aljmaš, Ilača, Tekije, Bijeljina, Slav. Brod, Piternica, Čučerje, Rezmete.

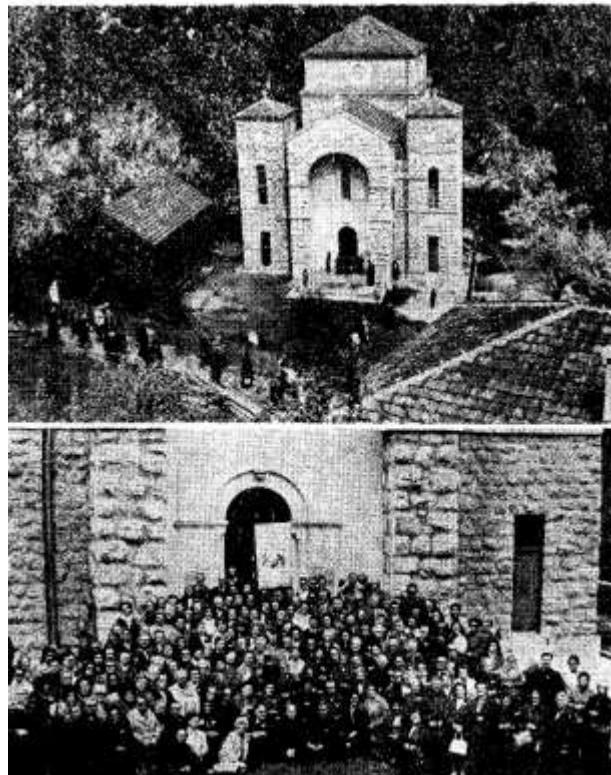
— Od 8. — 10 rujna — Zagreb, Gerovo (Gorski Kotar), Trsat, Rijeka, Opatija, Pula, Nova Gorica, Brezje, Ljubljana, Ptuj, Marija Pomoćnica u Zagrebu.

— 13. — 16. kolovoza — hodočašće: Slav. Brod, Beograd, Niš, Janjevo, Letnica, Skopije.

Svetište Majke Božje u Olovu, Bosna

Hodočasnici pred svetištem u Olovu

Sigurno na put
s osobljem
»CROATIATURISTA«

»Molite braćo — da moja i vaša žrtva bude ugodna.«

Na otok Gospe od Milosti putuje se morem u divnom zaljevu Boke Kotorske

Buđenje dječje moralne svijesti i savjesti

Odgoj djece mora biti cjeleovit. On mora obuhvatiti njihov razum, volju i srce i treba ih voditi prema pravoj slobodi. Međutim, da netko mogne ispravno se služiti svojom slobodom, veoma je važno da prije toga primi temeljni moralni odgoj i da mu bude ispravno oblikovana savjest. To znači, da mora upoznati načela po kojima će razlikovati u konkretnom životu što je moralno dobro i što je moralno zlo, te da uz pomoć Božje milosti izabire ono što je moralno dobro, a kloni se moralnog zla.

Iako se temelji tom odgoju postavljaju već od najranijeg djetinjstva, kako smo već vidjeli kad je bila riječ o vjerskom odgoju predškolske djece, ipak pravi odgoj u doslovnom smislu na tom području započinje tek s buđenjem djetetova razuma, a to znači oko sedme godine.

BUDENJE MORALNE SVIJESTI Oko sedme godine — kod neke djece može to biti nešto ranije, a kod druge nešto kasnije — usporedo s budenjem razuma počinje se buditi i dječja svijest. U to vrijeme dijete, gonjeno svojim nagonom za djelovanjem, traži sve ono što će mu pomoći da ga u tome ojača. Intenzivno se zanima za sve ono što se oko njega zbiva, postavlja odraslima bezbroj pitanja, promatra prirodu, život i ljude oko sebe. Doživljava duboko u svojoj nutritivnoj talištu utiske da preko tih kon-

kretnih doživljaja i primjera počinje postepeno samo stvarati neke zaključke. To više nisu zaključci što su mu ih kao gotove pružili roditelji ili tko drugi stariji, nego baš njegovi. Ono u to vrijeme sve više razlikuje sebe i svoje doživljaje od drugih osoba i njihovih doživljaja. Ono doživljava svoju osobnost kad zauzima svoj stav i donosi svoj sud u odnosu na druge osobe, prosudjuje stvari i događaje oko sebe.

Na temelju tih spoznaja i sudova djetete sve više stječe opće pojmove, koje će primjenjivati na nove konkretnе slučajevje. Životno mu iskustvo otkriva da ljudi ne cijene i ne poštuju svakoga jednakom. Posebno cijene one koji su požrtvovani, velikodušni, iskreni, pošteni, marljivi..., dok u isto vrijeme preziru one koji lažu, varaju, koji su lijeni, svadljivi, goropadni, koji nikome ne žele pomoći...

U to vrijeme ono se oduševljava za razne junake, napose za one o kojima čuje na vjerouaku. Tu zorno gleda što su oni za neki ideal morali podnijeti, ali se kod toga nisu uplašili. Sve više ga privlači Isusova osoba, Gospa i svetci, o kojima želi sada što više čuti. I Boga sada doživljava kao izvor života i istine, ali tjesno povezanog s pojmom Boga kao izvora svake dobrote, pravde, ljubavi, milosrđa. Sve više u njemu otkriva Boga zakonodavca, kojemu se moraju svi ljudi pokoravati kao svome vrhovnom gospodaru.

Ti uzori potiču ga da ih na neki na-

čin i samo nasljeđuje u svome životu. Stoga uživa kad mogne nekoga razveseliti kojom uslugom ili darom. Sve više ima smilovanja prema onima koji trpe i koji su potrebni tude pomoći.

Roditelji bi morali te časove djetetova života upotrijebiti da mu konkretno govore o Isusu, koji je kao dječak u nazaretskoj kući najsvršenije ponizno slušao svoju svetu Majku i svetoga Josipa iz Ljubavi prema svome nebeskom Ocu. Treba mu pokazati i to kako je Isus uvijek i svagdje nastojao činiti dobro ljudima, jer ih je ljubio. Iz Ljubavi prema nama On je postao čovjekom da nas spasi od vječne propasti i doveđe u nebo. No On očekuje da ćemo mu mi vratiti isto tako ljubavlju činjeni dobro drugima, slušajući njegove svete zapovijedi. Tako se u djetetu sve više stvara osobni stav i prema Bogu i prema ljudima poradi Boga.

DJETETOV MORALNI SUD

Vlastitim iskustvom djetete je sve osobnije počelo doživljavati razliku između dobra i zla, a s time u poredu stiče i svoj osobni moralni sud. Nutarnja snaga njegova bića za što dubljom spoznajom svijeta tijera ga da u sebi što jasnije oblikuje temeljna načela koja mu pokazuju put prema dobru, kao i razne opomene koje ga upozoravaju na moralnu opasnost. Ono sa sviješću da se radi o veoma ozbiljnim stvarima, prihvata ih kao pravila svoga vladanja. I sudove o raznim činima, dogadjajima, stvarima i osobama, što ih je čulo od drugih, napose od roditelja, nastoji doživjeti kao svoje, te tako dobiva dojam da je do tih zaključaka ono samo došlo. Ono je svjesno svoga oduševljenja za razne pothvate kao i radosti zbog svojih novih spoznaja. Malo pomalo ono se samo od sebe stavlja

RAMONA nakon Prve sv. Prcnosti

pred ogledalo svoga suda da vidi kako se u konkretnom životu odnosi prema pravilima vladanja, prema svojim dužnostima u obitelji, u crkvi, u školi, na ulici. I tu otkriva da ta pravila, ti zakoni imaju vrijednost u samima sebi.

Sad ono može sve samostalnije pro-sudjivati svoju okolinu, jer je našlo polaznu sigurnu točku. Lako može upoznati zašto ovo, što je učinio on ili netko drugi, dobro, a ono drugo je loše, zlo. Sad se više ne treba pozivati na sud odraslih, jer sam sve jasnije shvaća zašto je nešto pravo ili krivo. Biva mu sve jasnija neispravnost laži, koju je možda upravo htio izreći. Otkriva nis-

koću nepravde koja se krije u prisvajanju tudihih stvari, kao i toga da svoju tjelesnu snagu pokušava dokazati zlostavljajući mlade i slabije od sebe. Ti čini ne zasljužuju ukor samo zato što ih roditelji osuduju, a Bog zabranjuje. Oni već sami u sebi kriju zloču.

Kada dijete dode do te moralne svijesti, ono počinje sve više prosudjivati svoje čine. Čak i prije nego nešto počne raditi, nameće se pitanje, da li je to u sebi dobro. Da budem siguran radi li pravo, pitat će majku, oca, brata ili sestru da mu kažu: »Da li je dobro to što radim?«

Zaokupljeno takvim samopromatrajnjem, dijete se smiruje, postaje manje bučno, manje govorljivo, katkada se polazi u sebe, očituje neki nutarnji nomir, neraspoloženje. Ono traži, postavlja pitanja o svome ponašanju, o ponašanju drugih, raspituje se o uzrocima svega što otkriva, kako bi našao rješenje nekog problema. To je eto put do oblikovanja vlastite savjesti.

ULOGA RODITELJA Tijekom tog razdoblja dijeteta života roditelji mu moraju pomoći da što bolje upozna kako se treba vladati, da nauči suditi sam sebe, drugim riječima, da ispituje svoju savjest. Dijete tapka kao po mraku kako bi naučilo donositi sudove. Ono se voli otvoriti, povjeriti u časovima smirenosti, ali samo u četiri oka. S njime treba razgovarati o tome što se u njemu zbiva. Tako mu možemo pomoći doći do veće jasnoće i oslobođiti ga nemira koji se može u njemu pojavit. To je važno već zbog toga što nemir sprečava da dijete zbog nedostatka duhovnog svjetla može doživjeti da mu savjest zastrani u nekim sudovima.

Roditelji moraju steći što veće povjerenje svoje djece, jer samo u tom slučaju imat će odlučujući utjecaj na

oblikovanje njihove savjesti. Potrebno je da se zanimaju za njihov nutarnji život i za poteškoće na koje nailaze. Djeca posebno vole prije spavanja uza se imati majku ili oca i u tom intimnom trenutku posve im je prirodno da im se postavi pitanje: »Što sudiš, jesli dobro proveo današnji dan? Jesi li sam sa sobom zadovoljan?«

Ipak treba poštivati djetetu slobodu nekom suzdržljivošću u tom ispitivanju i u izricanju naših sudova. Kad se djeca počnu zatvarati u sebe, bit će potrebno mnogo ljubavi i pažnje da nam se opet otvore.

Preko dana bit će veoma korisno da im pomognemo oblikovati savjest na zdravim kršćanskim načelima potičući ih da razmišljaju o onom što rade. To možemo učiniti pitanjima: »Zašto ti to radiš? — Da li je dobro ono što radiš? — Što si mislio dok si to tako radio? — Pogledajmo zajedno kako si to mogao učiniti...«

Sva ta pitanja dijete treba čuti, no mi ih moramo izgovarati bez ikakvog prizvuka ogorčenja ili ljutine. Ono će samo onda jasnije vidjeti, ako mu pomognemo pri tome s povjerenjem. Bez kraja i konca ponavljani ukori i prijekori ne vode pravim putem razvitka djetetu savjest, jer mu ideal, prema kojemu teži, čine sve odbojnijim zbog tolikog predbacivanja. Positivan stav poticanja i hrabrenja unosi mu u dušu mir pa onda može i samo pravo suditi o svojim činima.

BUDENJE

OSOBNE ODGOVORNOSTI Kada dijete počne samo razlikovati dobro i зло, u njemu se počinje javljati i osjećaj obvezne. Kad ono samo vidi zašto je neka stvar dobra ili nevaljana, u sebi se osjeća obveznim

da slijedi ideal, to jest dobro. Ono tako sve više počinje shvaćati da zakone, postavljene od Boga, treba obdržavati, jer su oni nama dani za naše dobro. Sve više mu biva jasno da Božje zapovijedi imaju apsolutnu vrijednost, jer dolaze od samoga Boga, koji sve zna i sve vidi. I shvaća da im se mora pokoravati ne samo onda kad ga netko vidi, nego i onda kad nije nikto prisutan. I kad radi ovako ili onako, radi to da svijeću da taj čas sluša ili ne sluša taj zakon.

U tom razdoblju dijete posvećuje sve veću pažnju svom osobnom djelovanju. Kod toga se sve više osvrće na moralnu kakvoću svojih čina. To se više očituje u onome u čemu je on sam začetnik, negoli u stvarima koje radi pod utjecajem nekoga drugoga. Ono mnogo dublje doživljuje dobro ili зло kojemu je samo bilo začetnik, nego li ono što ga je učinio na tudi poticaj. Ono se osjeća vistinu odgovorno za svoje čine, pa čak i za svoje nakane.

Može li se reći da dijete u to vrijeme postaje posve odgovorno za svoja postupke? Moramo reći da ta odgovornost nije u početku odmah potpuna, nego da dolazi malo pomalo. Još je glas savjesti ne javlja odmah u času kada dijete započinje izvoditi neku stvar. Previše zaokupljeno svojim djelovanjem, ono često ne može svraćati pažnju na drugo osim na zadovoljstvo što mu ga pruža njegovo djelovanje. Svoj moralni sud ono najprije vježba na činima drugih i onda na njih odgovara svojom savjeću. Zatim će malo pomalo to prenositi u svoju vlastitu aktivnost, ali često tek onda kad se smiriла ta groznica za djelovanjem. Postepeno postaje ono manje naglo i tako svaki sposobnije da u isto vrijeme radi i razmišlja.

Ingrica vidi da je medo samo jedna velika beba

Ako odgojitelji znaju dijete potaknuti na razmišljanje, ako ga nauče da sa svjesnom nakanom pristupa raznim pohvatima, onda će naučiti svladavati svoje preveliko oduševljenje i postat će sposobno da se opredijeli hoće li neku stvar učiniti ili ne, već prema idealu koji mu lebdi pred očima.

UPOZNAVANJE

POJMA GRIJEHA U to vrijeme dijete u sebi osjeća privlačnost kreposti. Ono želi naučiti kako će što bolje izvršavati ono što od njega očekuje Bog. Iz dana u dan biva mu sve jasnije da je veliko зло ako čovjek ne živi po Božjem zakonu. Osjeća, da odbijanjem izvršavanja bilo koje Božje zapovijedi čovjek kaže Bogu »ne«. A

to znači da odbija izričit poziv Božje ljubavi da po vršenju njegovih zapovijedi bude sretan i ovdje i u vječnosti. A koliko je Gospodina Boga stajala naša neposlušnost pokazuje nam da je sam Sin Božji morao postati čovjekom i za nas trpjeti i umrijjeti da popravi što smo mi pokvarili.

Ne naglašavajući sam grijeh koji možemo počiniti u toj i toj okolnosti, možemo dijete katkada potaknuti da razmišlja o tome što je grijeh i što nije grijeh. Baci li u naglosti svog malog brata, nije grijeh nego nesvojstveni ispad. Ali udariti ga zato što mi neće posuditi neku igračku, to je pogreška za koju sam odgovaram.

Možemo potaknuti dijete da malo razmišlja i o onome što je u duši osjećalo prije grijeha. »Znam da nije dobro tući drugoga. I to znam da mi sam Bog brani to učiniti, a uza sve to ja to učinim. To je grijeh.«

Da se istanca i odgoji dobro djetetova savjest, najbolje sredstvo je ispovjed. Ispovijedati se znači doći pred Spasitelja na križu, da vidim koliko me je On ljubio, a kako smo mi njega mali i ljubili.

Mogućnost da se može povjeriti i primiti oproštenje u djetetovoj duši proizvodi veliku radost i olakšanje. Ljubav Gospodina, koji opršta, djetetu je ohrabrenje da pomnije odgaja svoju savjest i da raste u ljubavi prema Bogu. Ono voli da osjeća kako mu je duša ispunjena Božjim svjetлом i puna čežnje da sve više bude Božji. To mu mnogo olakšava da bolje vidi što u sebi mora popraviti, gdje treba uložiti više napora.

Takvo dijete veoma lako otkriva radost što je čovjeku donosi čestit i plenitiv život, voden prema Božjim zapovijedima.

ČAS PRVE PRIČESTI Teško bi bilo naći pogodniji čas za prvu svetu pričest nego što je baš taj početak djetetova moralnog života pod vodstvom njegove savjesti. To je doba djetetova ulaska u posve osobni život i vrijeme prvog idealja. I Crkva smatra da dijete može započeti svoj kršćanski život, osobni susret s Kristom Gospodinom. Ono je postalo sposobno da svjesno i svojevoljno upravi svoj život putem dobra. Ono je već pričično sposobno da shvati koliko je to uvišeno da pode za jednim idealom u život, i to ne za bilo kojim nego za nim koji ga sam zove da mu dode. U dječjoj se duši može razviti pravo aktivno prijateljstvo prema Isusu. Tu u svetoj pričesti dječja duboka osjećajnost nalazi svoje zadovoljstvo. A njegova čežnja za moralnom veličinom nalazi tu pomoć i snagu. Stoga prva pričest uvijek bi morala biti na sve već rast u kreposti. A to je svrha i svega moralnog odgoja.

Želimo li ispravno odgojiti dijete na temeljima kršćanskih načela i Božjega zakona i njegovu savjest prožeti više duhom ljubavi prema Bogu negoli duhom straha, onda i nakon prve pričesti vodimo ga češće k stolu Gospodnjem. Neka to bude više pod utjecajem našeg konkretnog primjera nego poticaja rječima. Vidi li dijete da otac i majka često pristupaju k svetoj ispvjedi i svaku nedjelju i blagdansku svetu misu povezuju sa svetom pričešću, i ono će se u njih brzo ugledati. No ne zaboravimo na to, da plod tih naših ispvjedi i pričesti mora biti sve dublji kršćanski život i u obitelji i izvan nje. Jer samo tako će se dijete uvjeriti da će

i njemu ti sakramenti pomoći u napretku u krepsti, u izgradnji značaja, u ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Tu će zlo već samim takvim postup-

kom biti osuđeno, a dobro prihvачeno. A takav odgoj savjesti jest ono najbolje što možemo svome djetetu pružiti i posjetiti za cijeli njegov budući život...

Nakana AM za mjesec srpanj 1973.

Rješenje teškoća valja tražiti i u objavi

COVJECANSTVO POD TERETOM NERJESENIH PITANJA

Mnoga nerješena pitanja pritišću današnje čovječanstvo, koja traže hitno i uspješno rješenje — naime takovo, koje ove poteškoće ne shvaća lakoumno i ne rješava površno. Takvih pitanja nalazimo na svim područjima ljudskog života i djelovanja. Ima ih preobilno u pogledu javnog morala: javni naime život nije mnogo puta u skladu sa moralnim zakonom, ne samo kršćanskim, nego ni naravnim moralnim i etičkim načelima. Zar bismo se — nadalje — usudili ustvrditi, da je svuda po svijetu pravedno rješeno socijalno i ekonomsko pitanje, dok blizu dvije trećine ljudstva jedva životari, a znamo da su prirodna dobra Zemlje stvorena i namijenjana cijelom rodu ljudskom. Ujedinjeni Narodi svečano su proglašili povelju o »Pravima čovjeka«, koja vrijede za sve rase, sve narode i svakog pojedinca. Ta su načela učinjena i temeljem međunarodnih odnosa. Kad

bi se ova načela iskreno i nesobično primjenjivala, izbjeglo bi se svim međunarodnim sukobima, a nestalo bi ratova na kugli zemaljskoj. Nažalost, čovječanstvo je daleko od toga. Moramo reći, da i povelja Prava čovjeka predstavlja danas povelju nerješenih pitanja. Nije bolje ni na području opće kulture, civilizacije, prosvjete i zdravstva. Kulturni, civilizirani i prosvijetljeni narodi morali bi tekovine svoga duha saopćiti i nerazvijenim narodima, koji sami po sebi ne mogu doći do njih, ili bi dugim i napornim putem postizavali ono, što bi im pravda i ljubav ubrzo priskrbila. Ne možemo mimoći ni nereješena pitanja na području ekumenizma. Jedinstvo svih kršćana vruća je želja Onoga, koji je kršćanstvo unio u svijet cijenom svoje Krvi. Na tom se području mnogo učinilo, osobito poslije II. Vatik. Koncila, no daleko smo od cilja, za kojim svi težimo.

Što se više rod ljudski razvija, to se više javljaju i zapliču razna pitanja, koja traže razborito i pravedno rješenje. Poznavajući

Ijudske slabosti i proučavajući povijest pojedinih naroda i cijelog čovječanstva, moramo reći, da sva pitanja ne će nikada biti uspješno rješena. Čovjek će, uzmećemo li ga pojedinačno ili kolektivno, kao zajednicu, uvijek imati nekih poteškoća, bilo radi nepravednog i bezobzirnog vladanja drugih, bilo radi vlastitog neurednog i grješnog života. Uvijek će prijetiti opasnost, da veliki i jaki narodi ugrožavaju slobodu i mirni razvoj malih naroda. Uvijek će se naći pojedinci, koji će neurednim popuštanjem strastima biti samima sebi na najveću smetnju.

Ima dakle nerješenih pitanja, koja tiže čovjeka i cijele narode i koja traže hitno i pravedno rješenje.

ULOGA COVJEKOVA U RJEŠAVANJU POTESKOĆA

Čovjek je jedini među živim bićima na Zemlji obdaren razumom i slobodnom voljom. Te ga vlastnosti tako visoko dižu, da je po njima naravna slika Božja. Te mu sposobnosti omogućuju, da u djelovanju surađuje sa Bogom kao početnikom prirode. Velika je naravna snaga njegova uma i moć njegove volje. Što je sve čovjek umnim i ustrajnim radom postigao i ostvario. Uzmimo samo lijet na Mjesec i kretanje po njemu. Čovjek nije stvorio one fizičke sile, po kojima je mogao ovaj, do nedavna neizvedivi san, izvesti. On je razumom proučio postojeće prirodne zakone i iskoristio ih, da po njima dođe na cilj. Kad je učenjaka Izak Newton proučavao zakon gravitacije (silu teže),

koji cijeli svemir drži na okupu, izjavio je: »Ne mogu se dosta nadiviti Veleumu (naime Bogu), koji je sve u tančine izračunao«. Da svemirski zakoni nisu najtočniji, kad bi samo za jednu sekundu bili nepouzdani, ne bi bilo moguće konstruirati svemirski brod. Ljudski je razum, proučivši te zakone i primjenjujući ih u znanstvenom radu, očitovalo svoju snagu, a volja upornost i ustrajnost.

Nema sumnje, da čovjek može jakošću svoga razuma i ustrajnošću volje mnogo pridonijeti rješavanju teških pitanja, koja terete današnje čovječanstvo. Povijest nam govori o mnogim velikim ljudima, koji su sve svoje umne i voljne sposobnosti, sve svoje fizičke i moralne snage, stavili u službu brata-čovjeka, da mu olakšaju krutu sudbinu u ovom zemaljskom životu. Život čovjekov na Zemlji nije lagan. Ono, što čitamo u knjizi Postanka, ostvaruje se svaki dan i vrijedi za svakog čovjeka, koji želi poštano kruh svoj zaradivati, a ne živjeti na tudi račun: »U znoju lica svoga hrhu svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratis: ta iz zemlje uzet si bio — prah si, i u prah ćeš se i vratit« (Post 3,19). No tim, što je Bog dosudio čovjeku mukotrpni život, nije zabranio da čovjek bude čovjeku brat, da mu pomogne nositi teret života, da mu saopći uspjeha svoga rada, bilo fizičkog bilo umnog. Volja je Božja, da čovjek i kao pojedinac i udružen u zajednicu, što više pridoneće sretnom rješenju mnogih pitanja, koja sapinju ili čak razapinju čovjeka.

NARAVNA SREDSTVA NE DOSTAJU

Povijest svjedoči, a isto tako i današnje stanje u svijetu, da kultura i civilizacija same po sebi ne rješavaju ni unutarnje ni međunarodne probleme naroda i država, koje su na visokom stupnju kulture i civilizacije, koje su finansijski jake i opremljene po najmodernejoj tehniči.

Mnoga naravna sredstva imaju veliko značenje u rješavanju problema kako pojedinaca tako i zajednice. Kulturni i civilizirani narodi i države služe se u glavnom ovim sredstvima da dignu čovjeka i da mu olakšaju i uljepšaju život: naukom, znanosti, školama, bolnicama, oproravilištima, lječilištima, sportom, turizmom, izletima. Ako sve ovo promatramo s teološkog stanovišta, nazvat ćemo ih jednim imenom »naravnim sredstvima«. Crkva ih nipošto ne odbija, nego ih smatra ne samo korisnim, nego u dobroj mjeri i nužnim. I ta su sredstva po stvoriteljskom planu od Boga predviđena, da služe čovjeku. Tako uči Objava Božja. Sv. Pavao u I. Posl. Korinćanima piše: »Vama pripada sve... i svijet i život i smrt i sadašnjost i budućnost. Sve je vaše, a vi ste Kristovi, a Krist je Božji« (I. Kor 3,21-23). Na temelju Objave piše i sv. Ignacije u Duh. vježbama: »Čovjek je stvoren da Gospodina Boga svoga hvali, da ga štuje, da mu služi i da tako spasi svoju dušu, a ostale stvari na zemlji stvorene su radi čovjeka, da mu budu od pomoći da postigne svrhu za ko-

ju je stvoren« (Duh. vježbe broj 23).

Premda su naravna sredstva neophodno nužna u životu čovjeka, ona ipak sama po sebi ne dostaju, jer ne rješavaju probleme, koji tiže čovjeka i ljudske zajednice. Ako bi kultura i civilizacija same po sebi rješavale i isključivale sve poteškoće i zapletaje, onda u narodima, koji su se digli do visoke kulture i civilizacije, ne bi smjelo biti nerješenih pitanja, ili bi barem sva takova pitanja morala biti usmjereni pravilnom i brzom rješenju. No upravo kod ovakvih naroda postoje vrlo veliki problemi, koji su redovito veoma zamršeni i povezani s mnogim poteškoćama u svijetu. Ne pokazuje li povijest, da upravo kulturno jaki i civilizirani narodi izrabljaju manje kulturne i manje civilizirane narode, iskorisćuju njihova prirodna dobra i radnu snagu, da si još više digu standart života, ali od prevelikog obilja materijalnih dobara i preudobnog života gube ono, što čovjeka najviše čini čovjekom, gube duhovne vrline, čisti i neporočni značaj, sređen obiteljski život, osjećaj za one, koji trpe i skapavaju od neimaštine.

Iz toga s pravom zaključujemo, da naravna sredstva sama po sebi ne dostaju da riješe toliku pitanja, koja tiže čovjeka i vapiju za pravednim rješenjem.

PUTOKAZ U OBJAVI I PROVIDNOSTI BOŽJOJ

Za uspješno i pouzданo rješavanje mnogih i zamršenih pitanja, koja se tiče čovjeka bilo da

da ga promatramo kao pojedinca, bilo u obitelji ili u širokoj zajednici, nužan je auktoritet koji nadvisuje čovjeka i cijelokupnu zajednicu ljudi, te koji jednako obvezuje sve ljude svih rasa, svih narodnosti i kultura. S obzirom na slabost ljudske, koje jednako terete sve ljude, a možda one kulturne i izobražene još više nego priproste, jer lakše popuštaju samosvijesti, samovolji, sebeljublju, taštini, pohoti za bogatstvom i sjetilnim užicima; izobraženi lakše postaju prepredeni, neiskreni, licemjeri — zato je čovjeku potrebna viša pomoć, da lakše i pravljivo voljom prihvati sve što je istinito i pravedno, da iskreno ljubi čovjeka kao čovjeka, a ne radi koristoljublja pod bilo kojim vidom.

Taj auktoritet, koji nadvisuje čovjeka jest Gospodin Bog, a ta pomoć, bez koje se čovjek ne može oslobođiti krivih sudova i prijanjana uz neuredne pohote, jest Milost Božja.

Da se čovjek na taj auktoritet osloni, da se milosnom pomoći posluži, treba najprije da vjeruje u opstojnost Božju, u Providnost, kojom Bog upravlja svijetom i u Objavu, kojom se Bog čovjeku objavio i saopćio mu svoje misli, odredbe i zakone. Objava Božja izvan svake je sumnje. Sveti Pavao započinje poslanicu Hebrejima ovim veličanstvenim riječima: »Bog, koji je nekoć u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po prorocima, na kraju, to jest u ovo vrijeme,

govorio nam je po Sinu, koga je postavio baštinikom svega i po kome je stvorio svijet. Sin, koji je odsjev njegova sjaja i otisak njegove biti, koji svemir uzdržava svojom silnom riječi, sjede, pošto je ostvario očišćenja grijeha, s desne strane Veličanstva u nebu i postade toliko uzvišeniji od anđela koliko je baštinio odličnije ime od njih. (Heb 1,1-4).

Tim što mnogi ljudi otklanjavaju vjeru u Božju opstojnost, ne prestaju pripadati Bogu i ne uklanjaju se odgovornosti pred Bogom, koja ih na koncu života čeka. O tome obilno govore sveta Evangelijska, a sv. Pavao uči: »Jer nam se svima treba pojavitи pred sudom Kristovim, da svaki primi što je zasluzio: nagradu ili kaznu, već prema tome što je za zemaljskog života činio« (II. Kor 5,10).

Čovjek može otklanjati pomoć, koju mu Bog po Objavi pruža, može se truditi, da vlastitim snagama uma i volje uređuje svijet prema vlastitim mislima i planovima, ali u tom nastojanju bez Božjega auktoriteta i bez milosne pomoći, ne može riješiti teška pitanja, od kojih čovječanstvo trpi. U ovakvom nastojanju svijet će i nadalje ostati u istim bolima i patnjama, u kojima se nalazi danas.

Nema sumnje, da i na tom području, kao i na svim ostalim, molitva vjernika može da bude od pomoći. Priključit ćemo se stoga Apostolatu Molitve i svesrdno moliti na nakanu, da upravljači svijeta uvide, kako im veliku pomoći pruža Objava Božja u njihovim teškim i odgovornim dužnostima.

Ivan KUKULA, D. I.

O. FRANJO SIPUSIĆ

MOJA VJERA

83. KATEHEZA

Odgovornost na kraju kušnje

Ljudski život ovakav kakav jest nije nešto završeno i konačno. On ima sve oznake usavršavanja, ispitivanja, odlučivanja, polaganja ispitita. Za nas se otinaju i dobro i зло. Smrt će konačno otkriti, čemu smo se priklonili. »Ljudima je suđeno da jedamput umru, veli Pavao, i tada idu na sud...« (Hebr 9, 27). Nije mogao jasno reći što nas čeka nakon ovog života. Suđeno nam je i da umremo i da idemo na sud. Čovjek je naime odgovoran za svoja djela. U tom je bitna razlika između njega i životinje. Želimo li da nam ona nešto učini, moramo je fizički prisiliti; nakon obavljenja posla, mi je možemo i nagraditi onim što ona cijeni, hranom, no do priznanja ili do kuđenja ona ne drži ništa. Nema razuma. S čovjekom stvari drukčije stoje. On je otvoren prema nalogu, zapovijedi. On je sám kadar shvatiti zapovijed, njen smisao i svrhu. On se sám zna odlučiti za djelovanje i on sám može i mora prosuditi svoje djelovanje, ne samo fizički, nego pod osobitim vidikom u odnosu prema dobru. Čovjek je dakle biće koje djeluje na čudorednom planu. I kako on sam nije začetnik toga čudorednog reda, nego je nje-

mu podrvgnut, nakon završene kušnje slijedi ocjena, vaganje njegova djelovanja, a potom nagrada za savjesno izvršene zadatke, i kazna za propuste i zlodjela. — To je dakle pitanje čovjekove odgovornosti ili pitanje suda, osobnog i posljednjeg, što ćemo tokom pouke protumaciti.

O ODGOVORNOSTI NA KRAJU
KUŠNJE GOVORI OBJAVA:
SVETO PISMO I CRKVENO U
CITELJSTVO, A DOLAZIMO DO
TE ISTINE I OSOBNIH RAZUM
SKIM ZAKLJUCIVANJEM. — U

poslani Rimljanima govori nam Pavao: »Svi ćemo stajati pred Božjim sudom, jer je pisano: »Tako mi života, veli Gospodin, meni će se pokloniti svako koljeno, i svaki će je zik priznati Boga' — Prema tome svaki će od nas dati Bogu račun za sebe!« (Rim 14, 11) — Raskajanom razbojniku Krist je rekao: »Još danas ćes biti sa mnom u raju!« (Lk 23, 43) — Dakle, još danas će doći njegova djela na vagu, i radi vjere u Sina Čovječjega, on neće biti osuđen. — Toliko o osobnom судu koji slijedi odmah nakon smrti. — No postoji još i opći sud, poznatiji pod imenom sudnjeg dana. O tome govori evanđelista Matej u 25. poglavljiju: Sin će Čovječjiju doći u svojoj slavi, u pratinji anđela, sjest će na svoje prijestolje. Tada će se pred njim skupiti svi narodi. I on će razlučiti jedne od drugih, pravde od zlostvora. Bit će to pravi sud s izricanjem osude: »Dodite, blago-

slavljeni!» (Mt 25, 34) i »Idite od mene, prokleti!» (Mt 25, 41). — Iz biblije je tako jasno da nas čeka dvostruki sud.

Crkveno učiteljstvo jedini zakonit tumač objave, posve jasno naučava istu istinu: »Duše onih koji su preminuli u smrtnom grijehu ili u samom istočnom, nakon smrti odmah će u pakao i bit će kažnjeni različitim kaznama!» (DS 858). Spomenuto predavanje kazni predpostavlja sud.

Benedikt XII definirao je nauku o paklu. Jasno je iz te definicije da postoji odgovornost na kraju kušnje: »Definiramo, da po općem Božjem određenju, duše onih koji umru u smrtnom grijehu, odmah nakon smrти polaze u pakao, gdje trpe paklene muke. Definiramo nadalje, da će se isto tako na dan općeg suda svi ljudi pojaviti 'pred sudistem Kristovim u svojim tijelima, da dađnu račun o vlastitim djelima' — 'da svak primi što je zasluzio za zemaljskoga života, bilo nagradu, bilo kaznu' (DS 1002).

Ovu istinu dokazanu iz Svetog pisma i Crkvenog učiteljstva potvrđuje i razumno zaključivanje. Poricanjem naime odgovornosti na kraju života oduzima se svaki smisao ljudskog djelovanju, osobito moralnom. Niječući takav sud stvara se nepopravljivi nered. Zločincima se konačno daće potpuno pravo za njihova zlodjela, a čestiti postaju uistinu lude, što se i oni nisu bavili lopovlukom i što su išli teškim putem odricanja, kad na kraju ipak stoe uz bok lupežima. Uopće je neshvatljivo kako ima ljudi koji poriču Božju opstojnost i potom svaku odgovornost na kraju života, kad takvi zaključci ugrožavaju sigurnost i svaki auktoritet, sva-ko sticanje i mirno posjedovanje; negacija osobne odgovornosti briše razliku između dobra i zla, konačno se dozvoljava i odobrava svaki lopovluk, otimačina, grabež; odobrava se lijenost, hvali nasilje, podgriza zala-ganje. Malo ili ništa tu ne pomaže prijetnje zatvorom, pa i smrtna kazna. Ako nigdje i nikada ne postoji druga odgovornost osim ljudskog

smetanja, onda je svejedno smrtna kazna ili umiranje u uvjerenju da je ipak lopč bolje prošao. — Postoji odgovornost na kraju puta! Ne dajmo se zavaravati od onih koji ruše temelje ljudske zajednice nječeći Boga i odgovornost. Jao onima koji druge guraju u pokvarenost kako sami ne bi bili osudivani zbog svojih nedjela.

RAZLIKA IZMEĐU OSOBNOG I OPĆEG SUDA I TEMELJ NJIHOVE OBJEKTIVNOSTI

— Iz navedenih tekstova jasno se vidi da postoje dva suda: Postoji osobni sud na kraju života i postoji tako zvani opći sud ili sudni dan. Razlika je ova. Na općem судu pojavit ćemo se u svojim tijelima. Dakle opći sud predhodi opće uskrsnuće. Tu će se dakle upriličiti prava smotra, i tu će konačno pobediti pravda. Tu će biti razlučeni jaci od ovaca, i to jednom zauvijek. No tu će biti i proslava Sina Covječjega, definitivna; tu će se konačno završiti i proslaviti pobjeda nad Luciferom i njegovim žigosanim andelima; na osobnom судu, kakogod on bio presudan za pojedinca, nema tih velikih poteza. Na osobnom судu ne učestvuje naše tijelo. To međutim ne smeta samom sudjenju. U času posve mašnje prisebnosti, duh vidi sve što je učinio u tijelu. Nema naime više nikakvih slabosti u mišljenju i spoznaji. Sve je jasno; jasnije nego na nekoj magnetoskopskoj vrpci. Radi te posvemašnje spoznaje zajamčena je i posvemašnja objektivnost u sudjenju. Krivci će sami 'prekruti lice rukama' i vikati: »Sakrijte me od lica Janjetova!« — I kao što tmina bježi pred svjetлом, tako će osuđeni uzmicati pred pravednim Sucem; i kao što zakonom sile teže kamen pada u dubinu, tako će duće zlottora tražiti zaklon u ponorima i na rubovima bitka. »A pravednici će u velikoj sigurnosti stajati sučelice onih koji su ih tlačili i nevolje njihove držali besmislenima. Kad to bezbožni budu vidjeli uhvatiti će ih strah i bit će izvan sebe, zbog nenadanog spasenja pravednika. Puni žaljenja

priznavat će u svojoj tjeskobi: 'Ta ovo su oni koje smo nekoć ismjejivali i obasipali porugom!' — Mi ludaci! Držali smo njihov život bezumnošću i njihov svršetak sramotom.. Ipak smo mi skrenuli s puta istine, nas nije prosvijetila pravednost; i nama nije granulo sunce. Mi smo se izmorili na stazama bezakonja i pokvarenosti. Mi smo lutali po putu vima pustinje, i nismo našli put Gospodnjega! Što nam koristi oholost? Što nam koristi bogatstvo sa svojim bahatinim djelima. Sve je prošlo kao sjenja i kao brzoteča; kao lada što siječe valovito more, i od nje zina prolaza nema traga, ni staze od njezine krme... Tako smo mi jedva rođeni već umrli. Ne možemo se pozvati ni na jedan dokaz kreposti; po košeni smo u svojoj zloči. Jest kač pljeva, što je vjetar razgoni, tako va je nada bezbožnika; kao inje, što ga bura raznosi, ili kao dim što nestaje na vjetru, ili kao uspomena na gosta koji je tu boravio samo jedan dan. A pravednici će živjeti zauvijek! Njihova je plaća Gospodin i brigga oko njih kod Svevišnjega!« (Mudr. poglavlje 5).

Tako je život bio prvi čin na zemlji; Drugi čin jest smrt sa sudom. Treći čin jest, bilo »druga smrt«, ili »novi život«.

34. KATEHEZA

Pakao

U ovoj katehezi govorit ćemo o paklu, posebice vječnosti pakla, te nejednakosti kazne u paklu. Pitanje je od osobite važnosti. Kako su ljudi zadjeni raznim predrasudama, a još više neznanjem, obzirom na pakao, predlažem da budemo nepristrani. Ja ću bez ikakva uljepšavanja i bez ikakva nagrdavanja iznijeti ono što o paklu govori Objava: Sveti pismo i Crkveno učiteljstvo. Bit će nam draga iznijeti i razloge što ih je oko tog pitanja prikupio razum.

IZVORNO I STVARNO ZNACENJE RIJECI »PAKAO«

— Biblija za pakao upotrebljava riječ »gehenna«. Očito je da ta riječ ima svoje neposredno i preneseno značenje. Na jugu Jeruzalema nalazi se u stara vremena dolina gdje je bila zemlja sinova Ennona; »ge bne Hinnom« = gehenna. U Kristovo vrijeme bilo je tu gradsko smetlište, dakle mjesto paljevine, neprestanog dima i zagušljivosti. To je mjesto baštino teške uspomene. Iz Četvrtice knjige o kraljevima znamo da su u toj dolini sinovi Izraelovi žrtvovali svoju djecu Molohu. Prema poganskim običaju i primjeru bacali bi svoju djecu u ždrijelo užarenog metatnog bika (4 Kr 16, 3). Prorok je Jeremija sa zgražanjem i prijetnjom spominjanje to strahote. (Jer 23, 10; 7, 31; 19, 6; 32, 35.). Nije nikakovo čudo da je baš to mjesto strave postalo simbol jednog još većeg užasa.

I naša riječ »pakao« koja ima isto značenje kao i biblijska riječ gehenna uzeta je iz života. »Pakline« znači smola, katran. Tako je materijalni pojam pakla vezan uz ljepljivost i neprijatnost pakline. Vrela je smola osobito pogibljena jer pali, a ne da se ukloniti, a kad gori izgara teškim dimom i zaudara.

Postoji dakle materijalno predočivanje i imenovanje pakla. To je početni pojam. Ali postoji još nešto što ove materijalne slike i riječi tek na govještaju. Postoji religiozni pakao nazovimo ga tako. Kad je Krist tumačio šestu Božju zapovijed nadodao je: »Ako te vije desno oko navodi na grijeh, iščupaj ga i baci od sebe, jer ti je bolje da ti propadne jedan od udova, nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao! (Mt 5, 29) — Očito je da tu Krist nije mislio na gehennu u Jeruzalemu. Ima dakle jedna druga gehenna. To se još jasno vidi iz slijedećeg teksta: »Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti. Bojte se radje o nogu koji može i dušu i tijelo uništiti u paklu!« (Mt 10, 28). Modernim teoloziima nikako ne prija da se u prijevodu spominje »dušak« i »pakao«. Međutim u originalu jasno stoji dva

puta »psihe« = duša i »geennan« = pakao. Radi se dakle baš o duši, a ne samo o »životu«, a radi se i o pravom paklu, a ne o smetlištu u Jeruzalemu.

Tako je ideja o paklu stvoren bliski pojам, početno vezan uz materijalnu vatrnu, no već je Izajjin pojam pakla čisto izgrađen i ima isto značenje koje mu mi želimo dati: »Izlazeći, (stanovnici Novog Jeruzalema) gledat će trupla ljudi koji su se od mene odmetnuli. Crv njihov neće umrijeti, i njihov se organj neće ugasi. Bit će na gađenje svim ljudima.« (Iz 66, 24).

Neki zaokruženi pojam pakla mi ćemo dobiti kroz ovu katehezu. Pakao naime nije ništa drugo nego kazna, za svjestan i svojevoljan prekršaj Božjeg zakona u velikoj stvari. Tako je pakao usko vezan uz ispaštanje. Grijeh stvara to nemoguće stanje. Težak i neokajan prestupak lišava nas trajno Božjeg prijateljstva, a s time i Božje naklonosti, čini nas krivcima, isključuje nas iz neba, a to znači biti u paklu. Tako je grijeh ključ za pakao. Taj ključ ima tri reza: *dictum, factum, concupitum contra legem divinam* = riječ, čin želja protiv Božjeg zakona. (Augustin) to je ključ za pakao. Ostavimo svako čuvstveno brbjanje, kako Bog može biti tako okrutan? Recimo radije, kako netko može biti tako lud da srlja u ponor iz kojeg ne može izići? Pazimo malo: »Bog se ne da ismjejhavti« (Gal 6, 7) veli nam Pavao. »Nemojmo se zavaravati!«

POSTOJI STANJE U KOJEM DUSE ISPASTAJU KAZNU ZA ISTOČNI GRIJEH I ZA TESKE OSOBNE NE OKAJANE PRESTUPKE, I TO SE STANJE VISE NECE IZMIJENITI

— Kazna za istočni grijeh jest odstrost gledanja Boga. Teološka ocjena ove tvrdnje jest definicija (DS 858). Na istom mjestu imamo definiranu odgovarajuću kaznu za osobne prestupke. Nepromjenljivost tog žalosnog stanja slijedi iz Svetog pisma (Mt 7, 23; 25, 41).

Mi ćemo u isti mah pogledati i opstojnost pakla i vječnost i to prema dokazima iz Svetog pisma i crkvenog učiteljstva. Razlozi koje nam za opstojnost i vječnost pakla donosi razum nisu sami po sebi odlučujući, ali prislonjeni na objavu čvrsto stope.

»Kad Sin čovječji dođe u svojoj slavi u pratinji svih anđela, sjest će na svoje slavno prijestolje. Tada će se pred njim skupiti svi narodi, a on će ih razlučiti jedne od drugih, kao što pastir luči ovce od jaraca. I postavit će ovce sebi s desne strane, a jarce s lijeve. Nakon toga će kralj reći onim s desne strane: 'Dodite blagoslovjeni Oca mojega, i primite u posjed kraljestvo koje vam je pripravljeno od postanka svijeta. Jer bio sam gladan, i dali ste mi jesti; žedan i napojili me...' Tada će reći onima s lijeve strane: Idite od mene prokleti u organj vječni, što je pripravljen davlu i njegovim anđelima. Bio sam gladan i niste mi dali jesti; bio sam žedan i niještete mi dali piti... Tada će mu ovi reći: 'Gospodine kad smo te vidjeli gladna, ili žedna ili putnika, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici?' Tada će im on odgovoriti: 'Zaista vam kažem što nište učinili jednomo od najmanjih ovih, meni niste učinili.' — Ovi će otici u vječne muke, a pravednici u vječni život.« (Mt 25, 31–46). — Nauka je jasna. Radi se o proročanstvu samoga Krista, gdje on iznosi buduće stvari. On kao sudac nagoviješta presudu. U sudbenoj presudi nema tobožnjeg zastrašivanja. Dijeli se nagrada i dijeli se kazna. Nema mjesta šali ili nekom prenesenom značenju. Tako jest. Slijedi pokazivanje iz crkvenog učiteljstva:

»Na Kristov će dolazak uskrsnuti svi ljudi u vlastitim tjelesima, i položit će račun o svojim djelima. I koji su učinili dobro, ići će u vječni život, a koji zlo u vječni organj.« (DS 76). Obrazac vjerovanja »Quicumque«. Napominjem da je u simbolima, obrascima vjere kondenzirana objava. — Innocent III in ep. ad Ymbertum veli: »Kazna za istočni grijeh jest manjak gledanja Boga; kazna za o-

sobni teški grijeh jest muka u vječnom ognju.« (DS 780). — 17. opći sabor u Firenzi u dekreту Grcima formulirao je nauku crkve o paklu ovako: »Duše onih, koji su bilo u osobnom smrtnom grijehu, ili samo u istočnom premilu, odmah silaze u pakao, gdje će biti kažnjavanje nejednakim kaznama.« (DS 1306, 858, 859). — Tridenski sabor pretpostavlja vječnu kaznu i vječnu nagradu. (DS 1705). Čuveni tekst Benedikta XII donešen je u prijašnjoj katehezi. (DS 1002).

NARAVNI RAZLOZI POTVRDUJU OPSTOJNOST I VJEČNOST PAKLA I NASLONJENI NA OBJAVU IMAJU OSOBINE NEPOBITNIH DOKAZA

— Razboriti zakonodavac neće se samo prijetiti kaznom, nego će je i primijeniti kad to ustreba. Kako je Bog najozbiljniji zakonodavac, te kako je svoj zakon utemeljio na naravi a očitovao ga preko naravi i čak objave, bilo bi uistinu smješno da se samo prijeti paklom. Bog je put k životu ogradio zapovijedima. Neće držati zapovijedi, neće postići ni život.

Nadalje, besmislica bi bila ustvrditi da je Bogu sve jedno radili mi dobro ili zlo; da je njemu isto vrlina ili zloča, pravda ili nasilje. Kad pakao ne bi postojao konačno bi sve bilo isto. Njegovim brisanjem brisala bi se konačna razlika između dobra i zla. Značilo bi to otprilike ovo: kad bi i za milijun godina lupež dostigao pravednika, dakle konačan rezultat bio bi: pravednost i zloča su jedno te isto. To se nikad neće dogoditi.

Nadalje, ako neko biće radi po svojoj naravi ono postizava cilj, savršenstvo, koje je začetnik naravi, zacrtalo kao metu. Ako naprotiv biće radi protiv naravi ono doživljava štetu obzirom na to osnovno određenje. Odstupanje od naravi dovodi do promašaja i tako se čovjek radeći protiv naravi strovaljuje u nepopravljivu propast, a to je pakao.

Da mora postojati pakao slažu se u tome svi ljudi, iako nisu kadri jasno izraziti svoju misao. Nitko naime nije toliko lud da bi izjednači-

vao dobre sa zločincima, i da bi dopustio da zločinci nesmetano ugrožavaju dobre. Tu stabilnost između dobra i zla, te absolutnu nepomirljivost dobra i zla treba učvrstiti, a ne izbrisati. Pakao stvara pravednost. A vječni pakao vječna pravednost. Može naime između dobra i zla, između vrline i opačine postojati absolutna oprečnost. Ako postoji neka nagodba, ruši se moralni red. Absolutna pravednost zahtijeva absolutnu opoziciju između dobra i zla, nagradjujući dobro tako da se nikad ne izjednači sa zlom. To je nebo. — A zlo treba tako prikovati da više nikad ne ugrozi dobro. To je pakao. — Razlog koji neki navode da bi dobrota Božja morala biti takova da ipak nakon stanovitog kažnjavanja sve oprosti. To je kriva prepostavka. Baš ta dobrota Božja zahtijeva za dobre trajnu nagradu, a za zle trajnu kaznu, a kako više ne postoji vrijeme odlučivanja i zasluge, nego je ono završeno smrću, to se stanje više ne da izmjeniti. Zla volja prokletih ne može se više promjeniti. Njihov pakao ostaje tako dugo, dok ostaje njihova zla volja. A to znači uvijek. Cemu onda za to kriviti Boga? On je ipak toliko dobar, da te mizerije ipak drži u redu opstojnosti, jer kad bi ustegao svoju ruku vratile bi se u ništavilo. — Time smo se približili otajstvu ljubavi i mržnje. Pakao je razbuktala mržnja na Boga. Kako bi je onda Bog mogao oprostiti?

SLIKA PAKLA NAZRIJEVA SE U KAZNI ODBACENJA I KAZNI OSJETA

— Naše predožbe o paklu vežane su uz fizičko kažnjavanje. Međutim nije to ono najgore u paklu. Mi smo već spomenuli da u pakao idu i oni koji su umrli s naslijednim grijehom, to jest istočnim. Oni u paklu neće trpjeti fizičke muke, ipak su u paklu. Najteža kazna pakla jest u odbaćenju. Na kraju lutanja zemljom, gdje se nismo mogli smiriti niti udomititi, čuti konačno rijeći Očeve: »Nositte se od mene prokleti u organj vječni!« — »Ne poznam vas!« — To je kadro čovjeka potpuno izbezumiti. Gubitak doma i do-

movine, prijatelja i ljubavi tek je blijeda slika tog žalosnog stanja. Ta užasna kazna primjenjuje se kao posljedica hotimičnog prekida prijateljstva s Bogom. Hotimičan prezir najvišeg Dobra zasljuje da bude kažnjena lišavanjem najvišeg Dobra. No time nismo odgovorili što je s onima koji su umrli samo s istočnim grijehom. Odgovor nije tako jednostavan. Poziv na Veliku večeru jest osobit Božji dar, govorili smo o tome kad smo govorili o milosti. Zvati Boga na račun zašto taj dar otupljenja nije svima ponudio tako da ga prihvate, ne možemo.

Pakao ima i osjetnu kaznu, tzv. poena sensus: »oganj što vječno gorje« — »skrajna tama«, vegetiranje na rubu bifka, predbacivanje sebi i drugima, zatim »plać i škripa zubi«. Primjenjuje se ta kazna za neuredno prianjanje ustvorove.

85. KATEHEZA

Nebo

Od dviju mogućnosti koje se mogu ostvariti nakon smrti i suda jedna je vječni život u nebu, a druga je »druga smrt« u paklu. O paklu smo govorili. Red je da govorimo o nebu. Relijozni pojam neba ima svoju povijest: staroindijska riječ »nabhasa« znači oblak, maglu, ono što lebdi. Istu, nešto mladu riječ, imamo u latinskom jeziku gdje »nebla« znači opet maglu. Ta riječ postoji i u njemačkom jeziku s istim značenjem: »Nebel« = magla. Kod nas se ta riječ sačuvala u riječi »neblake« = oblak, i u riječi »nebo«, gdje ona više ne znači oblak, nego u materijalnom, prostornom značenju znači svod nebeski, kao »nebo osuto svijezdama« i kao religiozni pojam za »mjesto gdje prebivaju duše pravednika« ili još ispravnije »život vječni. U ovoj katehezi zanima nas nebo jedino kac »vječni život«.

KRIST JE GOVORIO O VJEĆNOM ŽIVOTU

— »Ja sam došao da ovce imaju život, i da ga imaju u izobilju.« (Iv 10, 10). »Neka se ne uzemiruje vaše srce! Vjerujete u Božu i u mene vjerujete. U kući Oca mogu imati mnogo stanova. Kad ne bi tako bilo, zar bih vam rekao: 'Idem da vam pripravim mjesto!' (Iv 14, 1...) — »Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u me iako umre živjet će!« (Iv 11, 25). Ovi navodi никакo se ne mogu odnositi na ovaj život, jer je jasno da će taj budući život trajati usprkos smrti; da će se on odvijati u »stanovima Očevoim« i da će on biti »u izobilju« a ne u oskudici ovoga života. »Oko nije vidjelo, uho nije čulo, niti je ljudsko srce osjetilo, što je Bog pripremi onima koji ga ljube.« (1Kor 2, 9). To bi bilo sve što od prve možemo reći o nebu. Naše naime znanje i poimanje o nebu kao i o svim nevidljivim vrednotama nije iskustveno. Ono je primljeno znanje; oslanja se na tuđi auktoritet, poduprto je i osvjetljeno iz općih normi bića; izvedeno zaključivanjem. Tako bi to nekako moralo biti. Kada nam objava govor o nebu želi nam ga predložiti na nama shvatljiv način: »stanovi kod Oca« — »osjećaj Očeve ljubavi.« (Iv 16, 27) — »sigurnost spašenih« — »život bez kraja« (Iv 3, 36). I tako naš pojam o nebu dobiva neko bogatstvo koje mu je potrebno da se oblikuje. Tako ćemo i mi prikupiti biblijske prispodobe da bismo vidjeli što nebo nije i što nebo jest.

STVARANJE POJMA O NEBU — Ne kog su dana došli Kristu saduceji i postavili su mu ovaj pravni slučaj: neka je žena bila redom žena sedmero brači. Cija će biti o uskrsnuću? glasilo je njihovo pitanje. »U zabludi ste, odgovori im Isus, jer ne poznajete ni Pisma ni moći Božje. O uskrsnuću niti će se ženiti niti udavati nego će biti kao nebeski anđeli. A što se tiče uskrsnuća od mrtvih, niste li čitali što vam je Bog rekao: 'Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev. A Bog nije Bog mrtvih nego živih!« (Mt 22, 29) — Dakle to pri-

vremeno dobro i privremeni zadatak koji nazivamo brakom u nebu ne dolazi u obzir. Mi već ovdje na zemlji imamo tragove jedne više i bolje zajednice nego što je obitelj uvezši materijalno. To dobro je zajedništvo duša, istovjetnost nazora, međusobno razumijevanje, to su sve vrednote veće od ženidbe, jer o njima ovisi sreća i u obitelji. Za nebo nam dakle treba novi svijet prijateljstva.

Nebo nadalje nije u materijalnom bogatstvu. Pa i samo naše tijelo ne može ući u nebo ovakvo kakvo jest. Treba mu preobrazba, metamorfoza, oduhovljenje. I opet smo ovdje na zemlji otkrili obrise dobara duhovnog bogatstva. Tako je znanje kudikamo vrednije od zlata, poznavanje ljudskog srca kudikamo je vrednije od putovanja. Poznavanje jezika vrednije od kvadratnih kilometara šume. Međusobnim razumijevanjem čovjek postaje gospodar svijeta, a bogatstvom čovjek nerijetko postaje njegov rob. Nebo je dakle na bazi spoznaje, ne imetka materijalnog. »Vječni se naime život baš i sastoje u znanju, da spoznamo tebe, jedinoga pravoga Boga, i onoga koga si poslao Isusa Krista.« (Iv 17, 3). — Nebo nadalje nije u nestalnosti. Ono je utemeljeno na istini. Ono što nas u našim ljudskim brigama najviše mori jest da su ljudi neiskreni, jedno govore, a drugo rade. Nebo je mjesto gdje gospodari istina, i gdje je pravednost temelj svega.

»Pravda i pravo temelj su prijestolja njegova« (Ps 96,2). — Na nebu nadalje nema ni trunka ni zavisti ni mržnje. To su baš opačine koje nas toliko ugrožavaju na zemlji. Nebo je domovina ljubavi. Ondje nema ni mržnje, ni smrti. Nebo dakle nije ni seksus, ni bogatstvo, niti nestalnost, niti laž, niti nepravda, niti zavist, niti mržnja, niti smrt... Ono je ljubav, sigurnost, život, prijateljstvo, spoznaja, istina, vječnost. Na zemlji je predmet naših spoznaja bio svijet, na nebu će predmet naše spoznaje biti Bog, koji je i sva istina i sva ljubav i sva ljepota i sva dragost i prijateljstvo nevinih i ljubav zaljubljenih i želja osvajača i ponos pobednika

»Kakova će to biti sreća, gdje neće biti nikakva zla, a bit će sve dobro, gdje ćemo Boga hvaliti koji je sve u svemu? A što bismo drugo tamno radili, ne znam, gdje odmor nikad neće prestati, i gdje nas na rad neće goniti nikakva potreba — O tim dragim vječkovima predugo bi bilo raspravljeni. Bit će to subota, dan našeg počinka, koji neće imati večeri; bit će to osmi, Gospodnji dan, vječna nedjelja, posvećena uskrsnućem Kristovim, nedjelja, koja je već navješta vječni počinak ne samo duha nego i tijela. Ondje ćemo boraviti i gledati, gledati i ljubiti, i hvaliti. Eto, to će biti na kraju bez svršetka. A zašto bismo drugo bili tu, nego da dođemo u kraljevstvo koje nema svršetka. (Augustin: De civ. Dei. Finis)

Nije to sve što bi trebalo reći o nebu. Tek smo rekli da ima. »U gradu neće više biti ništa prokleto; prijestolje Božje i Janjetovo bit će u njemu. Sluge Božje klanjat će se Bogu, gledat će njegovo lice. A njegovo ime biti na njihovim čelima. Neće više biti noći; i neće trebati više svjetla od svjetiljke, ni svjetla sunčanoga, jer će ih rasvijetliti Gospod Bog, i oni će kraljevati u vječne vjejkova.« (Otkr 22, 3).

86. KATEHEZA

Uskrsnuće tijela

»Vjerujem u uskrsnuće tijela« govorе najstariji simboli (DS 5; 10). Pogreb nije završni čin našeg bivovanija. Tu je naime uskrsnuće, koje će bitno izmjeniti naš položaj. Slijedi drugo, popravljeno izdanje života, u kojem nema straha pred krajem. Mi smo već vidjeli sudbinu onih koji umri. Ona se može ostvariti u vječnom životu ili u ispaštanju bez nade. Sada ćemo govoriti o uskrsnuću po kojem će i naše tijelo biti dionik pravedne osude, bilo na život, bilo na »drugu smrt« (Otkr 21, 8). Nije stoga suvišna ova završna

kateheza. Radi se o nama ukoliko imamo dušu i tijelo. Po uskrsnuću opet će se sjediniti naša duša s tijelom u jedno biće. Tako jedva koja vjerska istina ima toliku praktičnu vrijednost za nas koliku to ima istina o uskrsnuću tijela. Druge nas istine ostavljaju hladnim, nezainteresiranim; istina o uskrsnuću tijela neprjestanost tinja u nama i očituje se u želji za životom. Nećemo zatvoriti svoje oči pred stvarnošću umiranja, ali ćemo rado poslušati objavu kad nam govori o uskrsnuću.

UZA SVU SMRTNOST U NAMA ZIVI NADA U BESMRTNOST — Cinjenica naše prolaznosti i odviše je očita. Mladi dolaze; uzimaju vesla u svoje ruke, a sa čudnovate palube života nestaju i oni koji su misili da su besmrtni. Nerado razmišljamo o tom odlaženju i plasiš nas taj mračni ponor smrti, pa sami sebe zavaravamo da je rub našega života negdje daleko, za brdom. Gledamo nijemo u svoju budućnost kao da se ona drugoga tiče. No uza sve to, nepoznati sal našeg polaska na putovanje u nepovrat, primice se; i mi ćemo morati sve ostaviti. Smrt će zaskočiti sva naša očekivanja; ona će prekriziti sve planove; ona će nam zdrotiti srce. Čeka nas Lazarova sudbina, trulež. Kulise će biti vrlo jednostavne, improvizirane: nekoliko suza u očima; možda grčevit zagrijaj naših najbližih, a onda će tijelo kloniti i ostati prazno kao krletka iz koje je utekla ptica. Nitko neće moći spriječiti naš odlazak.

A gdje je onda nada za besmrtnosć? Ipak je ona tu. Ona je tu kao vječno prisutna glad, kao i teret koji više ne osjećamo. Ona je tu kao želja za čarobnim putovanjem u život gdje neće biti terminala, zadnje postaje. Moja je besmrtnost želja za ponavljanjem susretima sa srećom, koja se još nikad nije ovdje pojavila s pravim licem; ona je potreba da se nastanimo na vrelima života koja nikad neće presahnuti. Ukratko: naša besmrtnost jest potreba svega onoga što se može osigurati hladnom određenicom, da je »besmrtnost u

nemogućnosti gubitka života«, što u svojoj punini znači: »posjedovanje života bez straha pred krajem«. U nama živi nada u besmrtnosti.

Te besmrtnosti mi na ovom svijetu ne možemo ostvariti. »Prekratki život brani nam da započnemo dugu nadu« poručuje nam stari pjesnik. Sami se ne možemo iskopati iz ove močvarne prolaznosti. Mi ćemo tu na Zemlji sigurno potonuti kao usahli lopočev cvijet na jezeru. Naše ljudske znanosti daju nam savjete i prodaju recepte samo za ovaj život. A i pogrebni biznis u nekim zemljama može samo usporiti rapadanje, ali ga nikad zaustaviti. Uostalom ćemu prisutnost našeg tijela bez duše u »društvu« onih koji nas se boje i koji znaju da je sve to skupa jedna skupa laž.

Sva ta razmišljanja i sve te težnje za besmrtnošću imaju nas pripremiti za evanđeosku novost. Besmrtnost naime o kojoj govori Objava jest uistinu novost, čudesno iznenadenje i odgovor na naše težnje. Bog nam pružuje da nas čeka uskrsnuće, ne pred ovim prolaznim kulisama Zemlje, nego u »novom nebu i novoj Zemlji« (Okt 21, 1). Uzet ćemo stoga u ruke knjigu Objave i pogledati Božje zamisli. Opte ćemo oči zaslati u nadi, iako neće s njih nestati zabrinutost.

BOŽJI PLANOVNI I BOŽJA SVEMOGUCNOST — »Bog je čovjeka stvorio besmrtnim, i udahnuo mu sliku svoga bita, no po zavisti davolskoj došla je na svijet smrt, i koji njemu služe njoj će podleći« (Mudr 2, 23-24). — Prvotni Božji planovi s čovjekom bili su drukčiji nego se sada odvijaju. Bog nam je nakon grijeha dao Otkupitelja; dao nam je više nego smo prije imali, po samom stvaranju, no gledano s našeg staništa, planovi su se izmijenili. Čovjek je primio smrt kao kaznu za grijeh. Bez grijeha toga ne bi bilo. Iako nas po otkupljenju opet čeka vječni život, ostala je tu smrt. Taj prijelaz iz ovoga života u drugi čini nam se pretežak. Ima ih koji su izgubili svaku nadu u ponovni život. Neki misle da je nemoguće povrati-

ti u život ono što je jednom smrtpokosila. Ta poteškoća nije tako sudbonosna kako se čini na prvi mah. Nju već teoretski otklanja mirno razumsko rasudivanje: Nemoguće je naime ono što u sebi nosi nespojive protivnosti, kao na pr. okrugao trokut. Takvo se nakazno biće ne da ostvariti; no ako za neko ostvarivo biće nedostaju samo redovite sile, tada to ne znači da je biće nemoguće; pogotovo je krivo tvrditi, da biće, koje je jednom postojalo, više ne može postojati. Ta, njegova je mogućnost samo potvrđena prvim postojanjem. Ako je Petar jednom živio, on ne samo da je moguć, nego je on u boljem položaju nego bilo koje biće koje nije postojalo. On je naime ne samo već živio, nego može opet živjeti. Ako ga mi nismo kadri vratiti u život, kada je to učinili onaj koji ga je i prvi puta zvao u život. Ako to nema smisla u ovom redu opstojanja, možda ima smisla u nekom novom redu. Bog je naime smoguć. Mi i njega predočujemo nemocna kao što smo sami.

Pripovijeda se da su Newtonu prigorivali kolege fizičari kako može vjerovati u uskrsnuće tijela. On je odgovorio svojim jezikom. Razasuo je pregršt željezne piljevine i pomicao je s prašnom. Zatim je upitao, da li je moguće opet kupnuti to željezo? — Prošao je zatim magneti iznad hrpe smjeća, privukao sve željezo i pokazao ga sumnjivcima napominjući, da onaj koji je magnetu dao moći da k sebi privlači željezo, taj ima moći da opet prikupi i oživi naša tjelesa. — Bog je sve mogući i nije mu nikakva teškoća da nas oživi. On će to učiniti u Isusu Kristu. Iako se u Božje nacrte s čovjekom umiješala zbog ljudske slobode i kratkovidnosti jedna mračna sila, sotona, Bog se nije dao smestiti u svojim planovima. On će poslati Svoga Sina da izvrši čin otkupljenja, i na kraju vjekova uskrsnuće. Mi smo o tome već govorili. Nakon otkupljenja ostavljena je sloboda i neke posljedice prvoga pada, među njima i smrt, a to zato, da i svojim osobnim trudom zaslužimo nebo, da

se naučimo pameti, te ne proigramo i drugu sretnu mogućnost besmrtnosti. To je međutim jedini put k životu.

KRISTOVO JE USKRSNUĆE DO KAZ NASEG USKRSNUCA I NASE BESMRTNOSTI —

U knjizi »Otkrivenja« napisao je Ivan Apostol ove riječi, za nas ovaj čas najvažnije: »Ne bojte se, veli Krist, ja sam Prvi i Posljednji i Živi. Bio sam mrtav, al eto živim i imam ključeve od smrti i podzemlja«. (Okt 1, 18). Bog ostvaruje svoje planove. »Krist je (već) uskrsnuo od mrtvih, prvijenac onih koji su usnuli. (1Kor 15,20). O uskrsnuću Kristovu mi smo dosta govorili. Spomenimo sad da je ono dokaz našeg uskrsnuća. To je naime sam Krist tvrdio, da će po uskrsnuću dati konačan dokaz svoga poslanja, i da će on izvršiti uskrsnuće: »Volja je onoga koji me je poslao, da nikoga od onih koji mi je dao ne izgubim, nego da ga uskrsim u posljednji dan; da volja je Oca, da svatko, tko vidi Sina i vjeruje u nj, ima život vječni. I ja cu ga uskrsititi na posljednji dan.« (Iv 6, 39). — Kristovo je uskrsnuće bio glavni dokaz Pavlova dokazivanja da ćemo i mi uskrsnuti: »Ako se propovijeda da je Krist uskrsnuo od mrtvih, kako govore neki medu vama da nema uskrsnuća od mrtvih? Ako ne ma uskrsnuća od mrtvih, to ni Krist nije uskrsnuo. A ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je propovijedanje naše, a bez temelja je i vjera vaša. Mi bismo tada bili lažni svjedoci protiv Boga, da je uskršio Krista kojega nije uskršio, ako mrtvi doista ne ustaju. Jer ako mrtvi ne ustaju onda ni Krist nije uskrsnuo. Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je vjera vaša; još ste u grijesima. Ali Krist je uskrsnuo od mrtvih, prvijenac onih koji su usnuli. Budući da po čovjeku dove smrt, po čovjeku dove i uskrsnuće. Kako su u Adamu svi umrli, tako ćemo u Kristu svi oživjeti.« (1Kor 15...) — Pavlu je dakle Kristovo uskrsnuće temelj i razlog našeg uskrsnuća. Uskrsnuća

Istina o budućem uskrsnuću nije neka priča, lijep san. To je poruka Objave, a pošten život će nas o uskrsnuću više poučiti nego ne znam kakove znanstvene sumnje. Živim kao oni koji će uskrsnuti, pa čemo vidjeti kako je naravno da čekamo uskrsnuće. Stari su kršćani stavljači nadgrobne natpise: »Resurrecturi = oni koji će uskrsnuti. Ne bacaj ova spoznaja novo svjetlo na naš

život, a povrh toga i radostan ponos. Nije naime svejedno kako živim. Svaki moj čin ima odjeka u vječnosti. Jednog dana ponovo će se pojavit u svojem tijelu na vratima novoga života: »Dušu će moju Bog otkupiti iz šaka svijeta smrti!« (Ps 48, 16). Pa »neka mi nestane tijela i srca ostaje ipak Bog branič srca mojega i baština moja dovijekal!« (Ps 73, 26).

50. obljetnica župe Prisoje

Prisoje je župa na sjevernoj strani Livanjskog polja. Prije pet godina provrlo je na iskopinama crkve vrelo, koje je narod smatrao čudesnim. Ove su se godine, po misijama, Prisojani namjerili na duhovno vrelo obnove. — Na slici: g. župnik, časne sestre i djevojke.

Glavna je proslava duhovna obnova župe. Bile su pučke misije od 6. do 14. siječnja ove godine. Misije su vodili Isusović Ivan Loine i Zvonimir Majić. Vrlo dobro im došla prostrana dvorana. Govorili su i po osam puta dnevno: skupno za sve i za pojedine staleže, u crkvi i paralelno u dvorani. Svijet se izvanredno dobro odazvao. A dragi Bog dade i prekrasno vrijeme. Jedan stariji čovjek reče: »Za ovo doba, ovako vrijeme ne pamtim i toliki odziv svijeta, da čuje našu divnu nauku, nisam video.«

Školska djeca imala su, kako netko o njih reče, »svoje male misije« i prije podne i poslije podne s poučnim i napetim filmnimima o. Loine.

Dok su majke imale svoju pouku u crkvi, dottle su djevojke slušale svoju stalešku u dvorani. Isto tako poslije podne: zajednička propovijed za sve, kratki film, pa onda staleška u crkvi za očeve, a u dvorani za mladiće. Svraha je prvog dijela Misija: Ljudi učvrstiti u vjeri i pripremiti na što bolju ispunjavaju.

»Bog, koji hoće do se svi ljudi spasiti i dodu do spoznaje istine!« (1 Tim 2,4), »nekoč je u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po Prorocima« (Heb 1,1). A kada dode punina vremena, posla Sina svoga — Riječ Utjeljenu, pomazanu Duhom Svetim — da kao »lijenik tijela i dušek i posrednik između Boga i ljudi navijesti srodomasima Evandjelje i da izliječi one koji su skrušena srca.«

(Sarc. Concilium n. 5.).

Ovo su sveto Navješčivanje Apostoli prenijeli do na kraj Zemlje snagom poslanstva — misija. »Kao što je Otac poslao mene i ja ţaljem vas... Idite propovjedajte... krstite... opravštajte... učite ih da drže sve što sam vam zapo-

Župna crkva u Prisoju

vjedio... pa tko uvjeroju, krsti se i tako živi, spasiti će se!«

Danas za ovo sveto Poslanstvo imaju glavnu brigu biskupi, misionari i svećenici. A Crkveni Zakonik (kan. 1349) određuje: »Ordinariji neka pripaze, da župnici vode brigu, da u svojim župama organiziraju svete Misije barem svake desete godine.«

Za vrijeme Misija u Prisoju, djeca su pristupila sv. ispunjavi u srijedu, a svi ostali u četvrtak. Kroz četiri dana bila je zajednička sveta Prcest čitave župe. Divno je na Misijama gledati pričešćivanje župe, kad uzduž, kroz čitavu crkvu, dva ili tri svećenika hranе Božji puk Božjim Tijelom, koji je malo prije bio nahranjen Božjom riječju!

Sve je obradovao svojim dolaskom i krepkim riječima otac biskup koadjutor mons. Pavao Žanić. Dugo je pokazivao i tumačio razne slike, osobito sa IV. Bolesničkog Hodocaša u Lurd, kome je bio duhovni vođa prošle godine. Zapri-

teo je punu crkvu svijeta: »Je li dosta? Hoćemo li završiti?« Čuo se odgovor mnogih: »Želimo još i gledati i slušati!« Otac je biskup i srcem i dušom i velikom govorničkom vještina i potresnim primjerima naglasio: Vjernost bogu, crkvi, obitelji, domu i domovini! A toga nema bez molitve, žrtve, odricanja i sakramentalnoga života!

Posebno se naglašava tri dana u mjesecu, da budu dani molitve, pokore, nakeade i zadovoljštine Srcu Isusovu i Srca Marijinu — prvi petak, prva subota i prva nedjelja — za tolike pravke, bludnosti, mržnje i pjanstva — u svjetu, a osobito u našem hrvatskom narodu!

Prije svršetka Misije djeca su nastupila, Bogu zahvalila, mnoga srca dirnula i suze izmamila ovim raječima:

Djevojčica: Gordo nam stojiš već 50 ljeta.

Dječak: Naša draga župna crkva sveta.

Kad je tako sve lijepo uspjelo, da kako da se najviše veselio župnik Don Srećko Culina i Časne Sestre Predragocjene Krvi Isušove. Neumorna s. Pija puno je učinila i pjesmom i vježbanjem za proslavu. Prisojani dragil Neka se osvježe uspomene nezaboravne! Nek novo zazuji pjesma vječnih istina.

Ne zaboravite na svoju milu dječicu i njihovu misaonu pjesmicu:

»Za svako dobro što si nam dala, danas ti, crkvo, kličemo hvalal Zato vjerni tebi i nauku tvom mi čemo uvijek biti dušom svom! To obećajemo sada dušom i tijelom pred Isusom, Marijom i crkvom cijelom!«

Zvonimir Majić, misionar

Suradnja među vjerskim zajednicama

MISIJSKA NAKANA ZA SRPANJ

U tumačenju ove nakane zaustavimo se prvo na pojmu južna Azija! Pod njom podrazumijevamo ove zemlje: južnu Indiju, Ceylon, Indoneziju, južne Filipine. U tim zemljama stanuju zajedno takorekuć sve moguće religije u svojim najrazličitijim oblicima. Njihova koegzistencija nije baš uvijek najmirotvornija. Postoje sukobi i trivenja.

U južnom dijelu Filipina prilično oštar sukob suprotstavlja muslimane koji su najstariji posjednici toga područja katoličkim doseljenicima koji po svome broju i djelatnosti sve više osvajaju teren te ga svojom prisutnošću preobražavaju, dajući tako muslimanima dojam da tu nisu više kod kuće kao nekoč. To uzrokuje vrlo oštре sukobe, kojiput i krvave, koji se

svaki čas mogu i jače razmahati. Položaj je, dakle, na tom prostoru vrlo napet.

Indonezija je službeno muslimanska zemlja. Iz nje hodočasti u Meku najveći broj hodočasnika. No u njoj ima i slabije islamiziranog stanovništva, koje je sve više sposobno da jednostavno ne poistovjećuje indonezijsku narodnost s čisto muslimanskim zajednicom. Stoviše, indonezijski otok Bali gotovo je sav naseljen stanovništvom hinduističke vjeroispovijesti, a to nije jedini slučaj. U Indoneziji ima nešto i katolika i protestanata koji su vrlo aktivni. Vlada sve njih smatra članovima jednoga naroda koji treba da jedni druge nadopunjaju, a ne da se međusobno trave. To sadašnjem režimu generala

Suharta polazi više za rukom nego što je to bilo prije njega. On želi stvoriti narodnu cjelinu neovisnu od svake ideologije.

Otok Ceylon, koji se sada službeno naziva starim imenom Sri Lanka, popriše je religioznih sukoba, složenih jezičnih i narodnosnih pitanja. Na otoku ima hinduista, koji su domaći domoroci, ali koji su svojom prošlošću vezani na Indiju. Nadalje ima singaleških budista, koji su najbrojniji i najaktivniji i koji se jedini smatraju potpunim građanima svoje zemlje. Napokon ima nešto i katoličkih zajednica, koje u narodnom pogledu igraju važnu ulogu, i s kojima vlada gospode Bandaranaike postupa vrlo razborito. Najnoviji ustav zemlje, o komu se mnogo raspravljalo, poštiva različitost religije, koje neka sve rade oko zajedničkog dobra naroda. Ustav je izglasан sa 119 protiv 16 glasova, u njemu stoji: »Republika Sri Lanka davat će budizmu glavno mjesto: država će smatrati svojom dužnošću da štiti i potpomaže budizam štiteći ipak prava svih drugih religija.« Spomenimo da budisti sačinjavaju 65 posto tamošnjeg stanovništva.

Ustav priznaje građanima slobodu mišljenja, savjesti i religije, s pravom da prihvate vjeru koju žele, da je slobodno isповijedaju, po njoj žive. Zamjena je i sloboda vjerske pouke. Sve je to velika pobeda jednog umjereng kursa, kome su se protivili brojni borbeni budisti, koji su zatvoreni svakome dijalogu, ekumenizmu i koji su tražili naročite mjere protiv drugih religija. Jedno vrijeme pokušalo se čak i nedjelju zamjeniti svakim desetim danom počinka, ali nakon te posve namještene odredbe, nedjelja je opet ušla u službeni kalendar kao dan počinka.

Napokon u južnoj Aziji odlično mjesto valja dati i kršćanskoj Indiji, naročito katoličkoj, pravoslavnoj i protestantskoj Crkvi, koja je nedavno

proslavila 19-stoljetni jubilej sv. Tome apostola, za koga najstarija predaja tvrdi da je bio prvi vjerovjesnik te zemlje. I tako bi taj dio Indije bio evangeliziran već na samim počeci ma kršćanstva. To je i istina, tvrdi veliki poznavalac onih strana isusovac o. Naiendoff, pa štograd bilo s dolaskom sv. Tome u Indiju. Cinjenica je da je u toj zemlji daleko prije dolaska misionara latinske Crkve bilo duboko ukorijenjeno kršćanstvo istočnoga siromalabarskog i siromalankarskog obreda. Njegovo bogoslužje i zajedničarski život vuku svoje podrijetlo od najstarijih kršćanskih predaja kaldejske Crkve bliskog istoka ili čak i kontske Egipta i Etiopije. Radi se, dakle, neosporno o vrlo starome kršćanstvu. Jedan je dio tih kršćana odijeljen od rimske Crkve. Veći dio je u jedinstvu s Rimom, a sačinjavaju ga kršćani latinskoga, siromalabarskog i siromalankarskog obreda. Uz te kršćane ima i nešto protestanata te anglikanaca.

Ta mješavina vjera na jugu Azije obvezuje sve svoje sljedbenike da se međusobno što više upoznaju, prosvjetljaju i potpomažu, što treba da nadomesti svako nezdravo trvanje. Ima mnogo zajedničkih točaka i interesa kako na ekonomskom, tako na kulturnom području u kojima je moguća i poželjna zajednička konstruktivna suradnja. Ona je moguća i na čisto religioznom planu, samo treba dobre volje i pravog ekumeničkog duha. U Indiji ima prilično ekumeničkih susreta koji su već urodili vrlo dobrijim rezultatima.

U tom dijelu svijeta vjernici imaju vrlo izošten smisao i osjećaj za molitvu pa kome god se ona obraćala. Kontemplativni život budista, poklonstvena molitva muslimana, monastički život kršćana, smisao za šutnju, razmišljanje, mir duše omogućit će ekumensko jedinstvo ne samo u vjeri već i u molitvi, u vjeri u vrhovno Biće, u Boga, te u molitvi kojom se obraća tome Biću.

Josip Antolović

M I S I J E

Juraj Gusić

PLODOVI MISIJSKE SURADNJE

U svakom pothvatu, pa tako i u rade za misije, ljudi to oduševljenje rade i žrtvuju se što im je očitilo i opipljivili plod tog njihovog rada. Tu činjenicu imao je pred očima i prošli Koncil, kad je u Dekretu o misijama u nekoliko riječi pokazao kako se u jednoj kršćanskoj zajednici, bila to župa ili biskupija ili koja druga zajednica, može konkretnizirati misionarski duh da doñešo što veće plodove i za misije i za samu zajednicu.

Koncilski Dekret kaže: »Kako Božji narod živi u zajednicama, osobito u dijecezanskim i župnim, u njima se on na neki način pokazuje kao vidljiv, to i na njih spada da pred narodima svjedoče za Krista (kao i cijela Crkva).

Milost obnove ne može rasti u zajed-

nicama ako svaka od njih ne proširi prostor ljubavi do granice zemlje i ne posveti onima koji su daleko, sličnu brigu kao i onima koji su im vlastiti članovi.

Tako sva zajednica molj, sudjeluje i provodi među narodima aktivnost po svojim sinovima koje Bog izabere za ovo preodlično zvanje.

Bit će veoma korisno, uz uvjet da se ne zanemari sveopće misijsko djelovanje, podržavati vezu s misionarima proizašlima iz same zajednice ili s kojom misijskom župom, odnosno biskupijom, da povezanost među zajednicama bude vidljiva i na uzajamnu izgradnju« (br. 37).

Koncilski Dekret dakle prije svega želi da se u svakoj župi i biskupiji raz-

vija pravi katolički duh. Drugim riječima, nikako nije u duhu Kristovu da se pojedina crkvena zajednica zatvoriti u sebe i zadovolji svojim duhovnim rastom, rješavanjem svojih briga i problema, bili oni duhovne ili materijalne prirode. Koncil nam naglašava da je svaka zajednica dužna svojim životom i radom pred svijetom očitovati univerzalnost Kristove Crkve.

Koncil dapače tvrdi da je to čak ujet za duhovni rast dotične zajednice, i što više u njoj bude pravog misionarskog duha to će ona i više duhovno rasti, više biti Kristova Crkva.

Ovdje se prije svega misli na duhovnu pomoć misijama koja se sastoji u prikazivanju molitava, žrtava, patnja, svetih pričesti. Zatim u poticanju drugih da isto tako rade za spas tolikih duša koje još nisu upoznale Radosnu vijest Kristovu. Materijalna pomoć doći će kao rezultat ove duhovne pomoći. Ta pomoć ne mora uvijek biti odraz duhovne strane, jer siromašnija župa svakako će moći dati manje negoli ona bogatija.

Zanimljivo je da koncilski Dekret s ovom zauzetošću za misije u pojedinoj župi ili biskupiji povezuje odmah i misionarska zvanja baš iz takvih župa i biskupija. Taj dakle misijski duh morao bi biti toliko jak da vjernici svojim molitvama i žrtvama iz svoje sredine izmole koje misionarsko zvanje. Takav bi misionar ili misionarka, rezultat žrtava i molitava, u ime svoje zajednice djelovao na određenom terenu u misijama, praćen i nadalje duhovnom i materijalnom pomoći svoje župe ili biskupije.

Primjer takove povezanosti imamo u župi Metković, odakle je rodom naš misionar otac Ante Gabrić. Između njih odmah od početka, od 1938. godine,

kada je otac Gabrić otišao u misiju, ta je veza neprekidno trajala. Prošle korizme to se na poseban način očitovalo. Župnik župe svetog Ilije za tu korizmu izabrao je geslo: »Misije zovu«. I sva ke je korizmena nedjelje pozvao po jednog propovjednika da govori o misijama. Kroz cijelu korizmu molilo se za misiju, napose za misiju oca Gabrića, skupljali su se prilozi za misiju, i opet u prvom redu za misiju oca Ante. Odaziv je bio uistinu iznenadujući.

O svojim utiscima iz Mekovića pisao je jedan od propovjednika, isusovački provincijal, oцу Gabriću ovo: »Cijela je crkva bila jedno srce. Ovakva župna zajednica sigurno saziva Božji blagoslov na Vaš rad. Ali i Vi ste mnogostruko prisutan među njima...« — Otac je Gabrić na te riječi dodao primjedbu: »Pa i jesam uvijek s Vama. A isto tako osjećam svakog dana Vaš blagoslov, Vaše molitve i žrtve u svagdajnjem misijskom životu. Ljudski govorči ne bi se moglo, no hvala dragom Bogu, sve lijepo ide...«

Ima kod nas već priličan broj svećenika koji su svoj rad u župi povezali tijesno sa širenjem misijske ideje među vjernicima. Tako rade župnici u Vinjkovcima, Slavonskom Brodu, Osijeku, Starom Petrovom Selu, Oroslavljju, te u Bagalovićima, župi nedaleko Metkovića.

Župnik iz ove posljednje župe jednom je zgodom napisao: »Osjećam u sebi svetu dužnost da u svojoj župi sve učinim za buđenje svećeničkih, redovničkih i misionarskih zvanja. Stoga nastojim u župi što više probuditi zanimalje za misije. Želim da se za misije oduševe i djeca i mladež i odrasli...«

I doista ta župa biva sve više zahvaćena tim misijskim duhom. Tu čak i mala djeca čine žrtvice odričući se ovoj i onog da svojim malim prilozima

pomognu djeci u misiji njihova zemljaka oca Gabrića.

U pojedinim župama ima skupina vjernika koji su se posebno zauzeli za uzdržavanje kojeg mlađića, svećeničkog kandidata, ili djevojke, koja se spremi da uđe u koji samostan i posveti se radu za svoju siromašnu braću. Neki pomažu molitvom, žrtvom i prinosima naše misionarke koje rade među gubavcima ili se brinu za siročad i zapuštene starce i bolesnike.

No sve ove skupine vjernika, koje

su se okrenule prema ovoj ili onoj određenoj misiji, ipak se ne zatvaraju ni u taj ograničeni rad. Koliko nam je poznato, ti vjernici i te župe postaju sve više otvorene za sve misije. Za njih se žrtvuju i mole. I iz dana u dan biva im sve jasnija ona molba iz Očenaša: »Oče, dodi kraljevstvo tvoje!«

Bilo bi dobro kad bi se za tim župama povele i druge naše župe. Onda bi i duhovni rast pojedine župe bio brži. Jer što smo mi velikodušniji prema Богу, i On je velikodušniji prema nama...

ZAPADNA AFRIKA

GLAD U ZAPADNOJ AFRICI

Već punih pet godina vlada strašna suša u zapadnofričkim zemljama: Senegalu, Maliju, Nigeru, Visokoj Volti, Mauritaniji i Čadu. To znači da je šum i gladu zahvaćeno oko 5,256.092 kvadratna kilometra teritorija Afrike. Na tom prostoru živi više od 19 milijuna stanovnika. Stoka je prije toga bilo 22 milijuna komada.

Suša je kroz ovih pet godina uništila sve usjeve, pašnjake, isušila izvore vode, zdence i ribnjake. Tako je od gladi platiло nebrojeno mnoštvo i ljudi i životinja.

Od tih šest zemalja samo dvije imaju direktni pristup na more. To su Senegal i Mauritaniјa. No dobar dio Mauritaniјe kao pozadinu ima samo pustinju. Druge su četiri zemlje od mora posve odsjećene, jer se nalaze u unutrašnjosti afričkog kontinenta. A osim toga, u svim tim zemljama prometni putovi su veoma slabi i posve nedostatni. To vrijedi i za ceste i za željeznice i za avionska vozila.

Ljudi u nevolji napuštaju svoja naselja i u velikom broju odlaze u grada, nadajući se da će tamo utažiti glad.

Jedan specijalni dopisnik francuskog dnevnika »Le Figaro« bio je poslan u te krajeve da se uvjeri o tim grozotama na svoje oči. O tome je taj list donio u svome broju od 17. travnja 1973. godine izvještaj u kojem među ostalim piše:

»Tamo od suši sve gori. Mrtvih će biti više negoli u cijelom vietnamskom ratu. Oko Menake u Nigeru seljaci kolju svoju stoku ne samo da se najedu, nego također da piju njihovu krv. Nitko više nema ništa. Ne može se više naći ni slamke i ni bilo kakve biljke. Zadnji su zdenci presušili. U gorskom predjelu Airu neki su nomadi počeli peći devine izmetline, da ih nakon toga zdrobe i onda se njima hrane.«

Na kraju se taj novinar pita: »Hoće li ova neopisiva bijeda, o kojoj se u javnosti jedva i govori, pokrenuti be-

gate zemlje?« I onda završuje svoj dopis riječima: »Tim ljudima bi prije lipnja trebala stići pomoć!«

Katastrofa je na pomolu. Vapaj za pomoć morao bi se čuti na sve strane

svjeta i sve bi trebalo poduzeti da se spase toliki ljudski životi...«

Iz časopisa »Messages du Fé-cours catholique«, Paris svibanj 1973.

ZAMBIJA

lijepo svoj »Laudate« svome Stvoritelju.

Primite mnogo iskrenih pozdrava! U Presvetom Srcu odana Vam i zahvalna

s. Emica Verlić

S. Emica Verlić

Naša laička misionarka u Zambiji, sestra Emica Verlić, poslala je ovih dana kratko pismo i ovu fotografiju na kojoj je vidimo u društvu slovenske laičke misionarke Barice Rous, koja zajedno s njom radi u istoj bolnici za gubavce u Liteti. Pismo glasi:

Liteta, 23. travnja 1973.

Dragi prijatelji!

Hvala Vam na svemu što ste učinili za mene, a posebno Vam hvala na molitvama!

Velika je to utjeha kada znaš da se netko za tebe molii. Oprostite mi što Vam nisam čestitala Uskrs. Kao što sam napisati pismo. No počela sam ga pisati 23., a završila sam ga 26. travnja. Uskrs je doduše prošao, no naša korizma traje cijeli život, pa stoga svima želim obilje snage i milosti na tom putu tih i često nevidljive žrtve koju vidi i razumije samo On, Krist, koji je time putem cijeli svoj život na zemlji hodio. Da, molimo jedni za druge da ustrajemo do konca i ljubavi prema Isusu, ne radi nagrade, već radi Njega samoga...

Već je kasno u noći. Svi spavaju, samo vani cvrčci i žabe pjevaju tako

Misionarke: Barica Rous i Emica Verlić

Kušnje nas pohađaju

Rad naših misionarki u Zaire u Africi iz dana u dan se razvija i sve više proširuje, i to zahvaljujući pomoći dobročinitelja iz domovine i onih koji rade u inozemstvu. Stoga se u imu svih njih pojedinim dobročiniteljima javlja i zahvaljuje na daru s. Anka Luketić. Zahvaljuje se i onima koji nisu htjeli da se zna njihovo ime bilo da su se odrzavali preko Glasnika Srca Isusova i Marijina, bilo preko Glasa Koncila, bilo preko Kane. Zahvaljuje se i svim onima koji su za nju poseli rabljenih maraka, a napose svim onima koji se za njih mole i žrtvuju. Ovdje donosimo samo kratki izvadak iz jednog pisma od 7. svibnja 1973.

Dragi prijatelji misija!

Kako Vam je sigurno poznato, u zadnje vrijeme pohodile su nas velike kušnje koje prijete čak i opstanku samih misija. No mi se uzdamo u Gospodina, jer radeći za ovaj narod radimo za Njega, za Njegovu Crkvu, za spas tolikih duša. Uzdamo se u Vaše molitve. Situacija je tako teška, da nam se čini kao da Gospodin spava u ladi, Crkvi, koju valovi tele potopiti. Molimo Vas, probudite Ga svojim molitvama i žrtvama da pruži svoju ruku na to uzburkano more, te da nastane mir.

Uza sve te kušnje mi ne prestajemo raditi. S Vašim darovima možemo pomoći mnogo sirotinji, kao što je na primjer siromašna žena Adelaida. Muž joj je umro od gube. Ona se mora brinuti za svoje troje djece, od kojih stariji ima 12 godina, a drugo dvoje, dvojci, dječak i djevojčica imaju 8 godina. Ta žena boluje od velike guše na vratu. Izraslina je velika već kao jabuka. Žena je tako mr

šava da je na njoj samo kost i koža. Razumije se da sama ne može raditi i uzdržavati obitelj. Svake subote dolazi k nama da joj napunimo košaru namirnicama kako bi prehranila sebe i djecu naredni tjedan. Međutim, potrebno bi joj bilo i odijelo, a dječi osim odijela trebalo bi pomoći da se mogu školovati.

I oni koji su poslali svoj dar za sestrinju sestru Miriam, dali su to u sio dobrih časa. Sestra Miriam prima i pomaže sve koji su potrebiti

Teta Adelaida i njezini blizanci

pomoći. I što je tko jadniji to kod nje ima veću prednost.

Kako sam već pisala, ona vodi kao liječnica bolnicu, rodilište, selo gubavaca i selo siročadi, kojih ima sa- da 64.

Iz naše matične kuće u Belgiji sa- trnjamo, da je tamo stupila u našu družbu Kćeri svetoga Križa opet jedna Hrvatica koja ima misionarsko zvanje. Sad je kandidatka u našoj kući Matici u Belgiji, u Liégu. Preporučujem Vam je u svete molitve

da ustraje u svom zvanju i da mo- gne barem jednu od nas nadomjestiti, jer neke od nas Hrvatica djeluju u misijama i preko 40 godina, pa osjećaju klonulost i istrošenost.

Još jednom hvala na molitvama, žrtvama i darovima. A Gospodin ne ka Vam obilno naplati i ovdje i u vječnosti.

Sve Vas srdačno pozdravlja u ime svih nas

s. Anka Luketić, F. C.

U potrazi za dušama

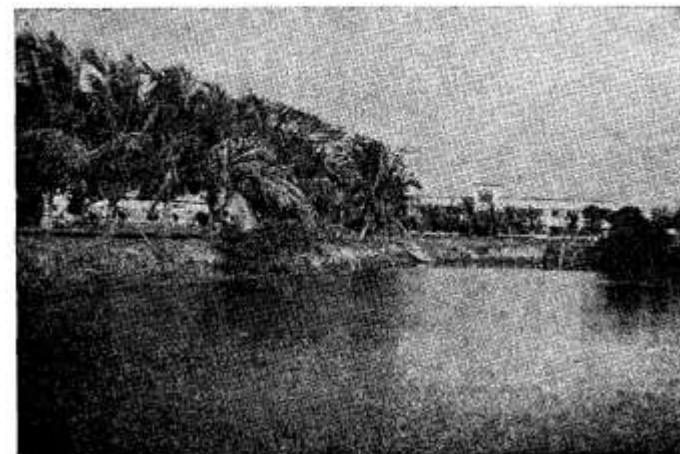
Otac je Gabrić ponovo poslao malo dulji opis svojih putovanja, osobito sa- da po selima koja su se javila za svetu našu vjeru. Nadamo se da će to veoma zanimat prijatelje bengalske misije, pa stoga odmah objavljujemo taj članak.

Dragi moji prijatelji i dobročinitelji! Zadobio sam prave pravcate židje- ve. Nije ni čudo: trinaest sati pješa- čenja u dva dana. Moj katehista Son- toš zaostaje. Sunce je upalilo.

Rano ujutro smo prešli malu, no duboku gorsku rijeku Biraduo. Bila je oseka, najniža voda mladog mje-

secu. Tu je razlika plime i oseke u delti rijeke Gangesa između 6 i 7 me- tar-a.

Ovo je gangeško blato sklisko ko mastac. No držeći se jedan drugoga sklinusmo se do male ladice. Dosta je morskih pasa ovdje. Blato do koljena, ali tu nećemo prati noge. Us- petli smo se uz sklizavu obalu na Dulkijskoj strani. Oprali smo noge u malom ribnjaku. U ovim predjelima nema ni jednog arteškog zdenca, pa je tu uistinu pravi problem s pitkom vodom. Ovaj ćemo ribnjak očistiti, pa će služiti kao pilka voda svim o- vim okolnim selima.

Bolonti

Tamo gdje
palme cvatu

Oko osam sati stigli smo u Sobno-moškar, s ovu stranu velikih Sunder-banskih džungla. Cekali su nas ljudi iz Sat Nombrea (Sedmog broja). Sela se ovdje zovu po brojevima. Kad se džungle čiste, pojedini predjeli se nazovu brojevima.

Ti ljudi, siromasi su zemaljskim do-brima, no zato su bogati priprostom divnom vjerom i međusobnom ljubavlju. Naš vrijedni katehista Kanaih poučava. Nije on baš doktor bogoslovija no svoju živu vjeru, svoju odanost svetoj Crkvi nastoji im dati od srca k srcu. Tu se puno ne ras-pravila, tu se pjeva, moli, daruju što već tko može — možda koji cvijetak malo riže, mlijeka... — i posti i vje-ruje. I po toj vjeri Isus je očevidno s nama.

Rastanak je težak. Proći će čitav mjesec dana da slijedećeg pohoda svećenika. Kanai nas u svome siro-maštvo počastio s malo pržene riže i čaja. Sećera nije bilo, a ni mlijeka, no ipak svi smo bili sretni. Bilo je dosta bolesnika, pa smo njima naj-prije dali. Tu smo otvorili mali dis-panzer. Vodi ga seoski doktor Hori. Sve skupa nas je stajalo 400 novih dinara. Zadnjih nekoliko mjeseci tu je bilo pregledano na stotine boles-nika.

Preko rijeke prijedosmo u veliku Sunderbansku džunglu. Kupili smo

malu ladici - stajala nas je oko 350 dinara — za naše siromašne ribare. Četiri obitelji će živjeti od zarade na ovoj maloj ladici.

Prolazimo pokraj glasovitog »Ptič-jeg raja«. Ima ih tu na tisuće. Lov je zabranjen u ovim krajevinama džun-gle, pa se ptičji sajam čuje već iz dva do tri kilometra daljine. Ali uz ptice ima tu i tigrova. Lanjske godi-ne je oko 20 ljudi zaglavilo baš u o-vim džunglama. Išli su po drva i med a neki i u ribotov...

Uspeli smo se po malim stepenica-ma do »Forest Office«, Šumskog ure-da Sodnahaliu. Tu nas je lijepo pri-mio mladi činovnik gospodin Bose, Kad god idem ovim putem ja se na kratki čas njemu svrnen. Njih neko-liko državnih činovnika tu su sami samcati, pa za njih svaki pohod zna-či mnogo.

Bilo je već jedanaest sati kad smo s plimom krenuli sjeverno prema Malšabhangi i At Nomburu. Glavar sela, dobri naš Noto Babu, čekao nas je na drugoj strani rijeke. Već od ra-na jutra on je tu čuđao.

Onda put pod noge. Pa još kakav put! Danas treba pohoditi nekoliko sela. Kako sam vam prije javio, pre-uzeli smo preko dvadeset novih sela pa sam skoro neprestano na putovanju, jer nastojim da svako selo po-hodim barem jednom mjesечно.

Oko tri sata poslije podne održali smo seosko sijelo u At Nombreuu. Problema ima dosta, no ima dosta i dobre volje, pa će onda biti i Božjeg blagoslova više nego dosta.

Poslije kratkog ručka prešli smo još jednu rijeku, pa onda sve do ka-sno u noć po nastipima i uz Rangabe-lijske džungle put Satadelije, do kloni-ja Noto Babua.

Sveta Misa je bila na verandi Notove kolibe. Dosta slično zadnjoj veče-ri Velikog četvrtka. Svi su sjedili o-koło, ja u sredini na hasuri. Misna torba bila je oltar. Po lijeponi bengal skom običaju svećeniku i gostima su oprali noge. Danas su bile prašne i ždjavne.

Prije svete Mise kratka priprava i tumačenja. Još nitka od njih nije kršten. Pričesti neće moći primiti, no ipak oni žele biti dionicama Isusove žrtve svojom ljubavlju i svojim da-rovima. Tu je cvijeće, zatim sandal štapići, »prodipe« — kućno svjetlo, ko je se svakog dana predvečer pali uz molitvu i poziv malog zvona »gongas«.

Sveta Misa je bila pravi dijalog — molitve, pjesme. A i kratkog tumače-nja. Po prvi put Isus dolazi u ovo se-lo, u Notovu kolibu. A oni Mu toliko toga imaju reći. A i Isus njima. Razgovor srdaca. Ruke su sad sklop-jene, sad raširene, zatim duboki na-kloni do zemlje.

»Ovo je tijelo moje... Ovo je krv moja koja će se prolići za vas i za svu ljude. I za Notua, i za njegovu obitelj, i za njegovo drago selo Satdele. I za Satdele i za toliku druga sela za tolike duše. »Cinite to meni na spomen!« — I Njegova se želja ispu-njava, želja Velikog četvrtka i Velikog petka. No koliko li duša, koliko li sela čitavom dragom Bengalijom i čitavim svijetom za Njega još ne znaju; »Cinite to meni na spomen!« to je kalvarijska jeka. No poslenika je malo... Da li je ova jeka doprila do tvoga srca, da li si ti željan nastaviti Njegovu žrtvu spasenja?! Duše čekaju, On čeka, On zove: »Cinite to meni na spomen... za spasenje svu-ljavi...«

Iz života Crkve

DA LI JE CRKVI POTREBNO KANONSKO PRAVO?

Nedavno su objavljeni konačni re-zultati savjetovanja svih biskupa na svijetu o pitanju: Da li je potreban Osnovni zakon Crkve? — Savjetova-nja je organizirala papinska komisi-ja za reviziju ili obnovu crkvenoga prava.

Predsjednik komisije kard. Felici-već je za posljednje Biskupske sna-de najavio djelomične rezultate. Na to pitanje odgovorilo je 1306 bisku-pa. Od njih su 593 biskupa odgovori-rla placet, tj. potvrđno, 462 biskupa odgovorila su placet iuxta modum, potvrđno uz neke uvjete, dok je 251 biskup odgovorio non placet, tj. ni-ječno. To znači da većina biskupa smatra da je takav osnovni zakon potreban za opću Crkvu.

Rad u komisiji oko priprave Os-novnoga zakona odvijao se u dva razdoblja. U prvom su skupljeni i razređeni svi prijedlozi, opaske i že-lje što su ih biskupi izrazili kod pr-og nacrtu koji im je bio poslan na razmatranje. Poslije toga posebna skupina stručnjaka ispituje prije-dloge biskupa gledje drugog nacrtu.

Papinsku komisiju za obnovu ko-deksa crkvenoga prava osnovao je papa Ivan XXIII za vrijeme Koncila g. 1963.

Komisija se sastoji od 15 skupina stručnjaka kojima su povjerena raz-likita područja ili pravni predmeti što ih moraju ispitivati i srediti. Sve skupine zajedno sastaju se naj-manje jedanput na godinu da zajed-nički odluče i zaključe što je po-trebno a što nije uvesti u novi ko-deks prava. Osim redovitih saštana-

ka drže se još češće izvanredni sa-
stanci savjetnika. Dosada su održa-
ne 234 sjednice, uz sudjelovanje 124
savjetnika, koji su biskupi, svećeni-
ci, redovnici i svjetovnjaci, a iz 31
narodnosti.

U travnju prošle godine Komisija
je poslala svim biskupskim konfe-
rencijama i rimskim nadležnim
načerati o administrativnoj proceduri
ili upravnom postupku, prema na-
puclima Biskupske sinode od 1967. g.

TREBA POVEĆATI BROJ SVEĆENIKA

Puno se raspravlja o tome da je
potrebno mnogo više svećenika. To
se osjeća osobito u misljama, jer
vjernici često ostaju mnogo vreme-
na bez misle i sakramenta — Neki
predlažu da se u misljama zareduju
za svećenika istaknutiji vjernici.
Njih bi predlagale njihove vjerske
zajednice, a ne bi morali čitav dan
biti na raspolažanje za svećeničke
poslove, nego uglavnom služiti mislu
i dijeliti sakramente. No morali bi
biti dobro pripravljeni i ostati sve-
ćenici čitavoga života, a morali bi
imati i potreblja svojstva vezana uz
svećeništvo, a svakako ne bi zadovoljavalo da budu samo malo bolje
poučeni kršćani.

STUDENTI BOGOSLOVIJE U AUSTRIJI

Ove se godine povećao broj slu-
šača teologije u Austriji. No to ni-
su samo mladi bogoslovi koji kane
stupiti u svećenički stalež nego su
tu također studenti svjetovnjaci,
muškarci i žene, koji studiraju teo-
logiju u želji da predavaju vjero-
nak u školama ili uđu u koju dru-
gu crkvenu službu.

Na bečkom sveučilištu ima u sve-
mu 457 slušača bogoslovije. Tu je
uključeno i 326 svjetovnjaka, 249
muškaraca i 77 ženskih.

SVETO PISMO NAJCITANJA KNJIGA

Udruženo Biblijsko Društvo raz-
dijelilo je u Aziji od 1. siječnja do
31. listopada prošle godine 51 mili-

jun primjeraka Sv. pisma. U taj
broj uračunato je bilo cijelo Sv. pi-
smo, bilo pojedini dijelovi.

Prema programu Društva, koji je
učinjen prošle godine, Sv. pismo
imalo bi biti razpačano u Aziji u 75
milijuna do g. 1975., a u god. 1980.
u 150 milijuna primjeraka.
To isto Društvo god. 1980. kani raz-
dijeliti 500 milijuna primjeraka Sv.
pisma po cijelom svijetu.

BISKUP SPASIO UTOPLJENIKA

Msgr. Antonio Angioni (Andeoni),
biskup u Paviji, vozio se autom u
mjesto Vidigulfo, 15 km od Pavije,
gdje je želio obaviti pastoralni po-
hod. Na putu, odmah na rubu gra-
da, primjetio je biskup kako je od-
jednom pao (s biciklom) u kanal
neki seljak, vozeći se rubom ceste.
Bio je to 51-godišnji Nandino Carl.
Biskup je odmah zaustavio auto.
Bacio se u vodu i uspio uhvatiti biciklistu koji nije znao plivati i već
se počeo utapati. Utopljenik je za-
tim prevezen u bolnicu u Paviji,
gdje mu je dano umjetno disanje.

U ITALIJI GLASANJE O RASTAVI BRAKA 1974.

Talijanski je parlament bio pred-
ložio zakon o rastavi braka. Protiv
toga nastala je u Italiji velika opor-
ba sa zahtjevom da se to dade na
glasanje ili referendum čitavomu
narodu. Odluku o tom donijelo je
Vijeće ministara talijanske vlade
već 1971. g. Glasanje je imalo biti
održano 1972., no moralno se odgoditi
zbog izbora. Zato je bilo odlučeno
da se održi 1973. u proljeće. No Vi-
jeće ministara misli da će biti bo-
lje ako se mišljenje talijanskoga na-
roda ispita 1974. g., a već je određeno
da će se to provesti jedne nedje-
lige između 15. travnja i 15. lipnja
1974. g. Točan datum glasanja ob-
javiti će se u svoje vrijeme.

PRAVO NA SLOBODU KOD SUDJELOVANJA U VRŠENJU POBACAJA

Neke bolnice zahtijevaju od liječ-
nika i bolničkog osoblja da mora-

ju svi bez razlike vršiti operacije
kod pobačaja.

Senat Sjedinjenih Američkih Država
prihvatio je pravo na savjest bol-
ničkom osoblju s obzirom na poba-
čaj. Prijedlog je podnio demokrat-
ski senator države Idaho Frank
Church. Taj je prijedlog bio prihvai-
ćen sa 92 glasa, dok je 1 bio proti-
tan. Isto pravo savjesti priznato je
kad se radi o operaciji sterilizacije-
obesplodivanja. Kao osnova novoga
zakona uzeto je načelo »vjero-
sko i moralno uvjerenje« liječnika i
bolničkoga osoblja. Ujedno je tim
zakonom zabranjeno državnim bol-
nicama vršiti razliku — diskrimina-
ciju kod izbora osoblja. Drugim rije-
čima, bolnička uprava ne smije od-
biti nikoga koji po svojoj savjesti
odbija sudjelovanje.

VJERODOSTOJNOST TURINSKOGA PLATNA

U katedrali grada Turina čuva se
platno sa koje se tvrdi da je Isus
ovo tijelo iz smrti bilo u nj omotano.
O tom je napisano već pet
knjiga. Ozbiljni učenjac tvrde da
se mora priznati kao činjenica kako
je platno iz doba Isusova i da bilo
Isus bilo u nj povijen.

Tako je nedavno i msgr. Giulio
Ricci, najbolji poznavatelj te kršćan-
ske relikvije iz 20-godišnjeg proučava-
vanja objavio zaključke koji dokazuju
vjerdostojnost tog predmeta te izrekao: »Covjek koji je bio za-
motan u turinsko platno jest Isus
o kojem govorio Evangelje.«

Obrisi koji su ostali na platnu go-
vore o mnogim pojedinostima koji
potvrđuju ono što pišu Evangelijski.

Prije svega, osoba koja je bila
bičevana nije bila rimski gradanin,
jer su Rimljani mogli biti samo ši-
bani, a tijelo koje je bilo umotano u
turinsko platno bilo je bičevano.
Msgr. Ricci tvrdi da je na tijelu bilo
121 udarac bica, te se po tom vidi
da su izvršitelji bičevanja bili Rim-
ljani a ne Židovi, jer ti kod bičeva-
nja ne bi nikada prelazili više od
39 udaraca.

Tragovi rana od trnove krune na
glavi govore ono isto što piše sv.

Ivan, da je Isusu kruna bila postav-
ljena na glavu a ne niže, na čelo.
Zanimljiv je i drugi podatak: pro-
učavajući platno može se vidjeti da
osuda, koja se inače pribijala na no-
ge razapeta osudenika, ovoga puta
nije bila smještena po običaju na
noge. Tako je potvrđeno ono što piše
evangelista Matej: »Povrh glave
staviše mu napisanu krivnju. Otići
na svetom platnu pokazuju da su
noge bile kod razapinjanja postav-
ljene jedna iznad druge, i tako tabli-
ca nije mogla biti pribijena na njih.
Tablica je mogla biti duga 60 a ši-
roka 20 cm.«

No da li je sve to dokaz za vjero-
dostojnost turinskoga platna? — Na
to pitanje msgr. Ricci odgovara: »Si-
gurno se može isključiti mogućnost
da se radi o prevare nekog slikara
Covjeka koji je bio uviđen u platno
bio je zaista bičevan, bila mu je po-
stavljena trnova kruna, i bilo mu je
probodenje srca.« — »Pa ako se
tome dodaju već otprije poznati dok-
azi, može se zaključiti da je čo-
vjek koji je bio uviđen u platno do-
ista Isus.«

HOĆE LI ZEMLJA IZGLADNJETI ZBOG PREVELIKOG BROJA COVJECANSTVA

Zabrinutost zbog prevelikog mno-
ženja pučanstva — prema riječima
svjetskog stručnjaka u ekonomiji,
profesora Colina Clarka — potpuno
je neopravданa. »Na ovoj zemlji mo-
glo bi živjeti 50 milijarda ljudi, tj.
15 puta više nego što ih živi danas,«
izjavio je nedavno prof. Colin Clark
pred novinarima na konferenciji za
tisak što ju je priredila Ustanova
za sveučilišnu suradnju u Australiji.
On je jedan od najvećih suvremenih
ekonomista, Rodom je Englez, ali
živi u Australiji i predaje na Kraljevskom
Sveučilištu u Viktoriji. Njegovo je najpoznatije djelo »Po-
rast stanovništva i iskorisćivanje
zemljišta.«

Clark je zapravo obrnuo Malthus-
ovu teoriju prema kojoj je porast
stanovništva u svijetu posljedica
ekonomskog, kulturnog i političkog
napretka. A Clark tvrdi da napu-
čnost zemlje nije posljedica, već uz-

rok razvoja i napretka čovječanstva. U najrazvijenijim zemljama povećanje stanovništva i radne snage povoljno djeluje na privredni razvoj. S tim je u vezi prof. Clark spomenuo primjer Japana koji danas ubire bogate plodove demografskog razvoja iz 1949. g. To dokazuje uostalom i primjer zemljama Trećeg svijeta, gdje se razvoj mnogo brže odvija nego u industrijaliziranim krajevima.

Ako ograničenje pučanstva obogaćuje jednu ili drugu naciju, onda bi npr. Francuska, koja je prva uvela nekakvu kontrolu porodaja, morala biti najbogatija zemlja na svijetu, kaže prof. Clark.

Na osnovi nekih istraživanja,iza 30 godina trebalo bi na svijetu biti oko 7 milijarda stanovnika, a prema drugim nekim podacima kroz nekoliko stoljeća iscrpst će se većina rezerva i izvora za prehranu. Prof. Clark smatra da to ne stoji. Problem prenapučenosti postoji samo u velikim gradovima, ali ima mnoga tla koje nije obrađeno, a da ne govorimo o tehnološkom napretku koji omogućuje sigurniju i bogatiju berbu. S tim u vezi prof. Clark iznosi neke podatke međunarodne organizacije za prehranu i poljoprivredu FAO iz kojih proizlazi da bi se za 100 godina proizvodnja prehranbenih namirnica mogla povećati za 50 puta. To isto vrijedi i za rudno blago.

Prof. Clark donosi iljep primjer za to. U 18. stoljeću bio je pravi problem rasvjeta Jasno, kad bi se odonda i danas ljudi ograničili na svjeće lojnice, voska bi bilo nestalo! No to je dovelo na iskorištavanje petroleja, plina i električne energije, pa voska nije uopće trebalo za svijetu. Clark smatra da će se na sličan način riješiti i problem unštavanja i zagadivanja prirode. Treba samo da svaka država stavi 1 do 2 postotka od narodnog dohotka na raspolažanje u te svrhe, pa makar trebalo skinuti od onoga što se daće u vojnike svrhe. I tako na svim područjima naći će se lijek teškoća i pogiblja.

PRIZNANJE ZEMLJAKINJI MAJCI TEREZIJI

Albanka majka Terezija Bojadu, utemeljiteljica Misionarki Milosrda, dobila je nagradu Templeton za religiju. Fond je ustanovio Amerikanac John Templeton s ciljem da "siri spoznaju o ljubavi između Boga i ljudi". Majka Terezija dobila je tu nagradu zbog svoga nastojanja da pomogne čovječanstvu koje trpi, te zbog svoga svjedočanstva ljubavi.

Spomenuta nagrada sastoji se od svote 34.000 sterlinga, što iznosi 153 milijuna starih dinara, te u srebrnoj medalji, koju će majci Tereziji podijeliti Vojvoda od Edinburga za vrijeme svečanosti u Londonu.

Majka Terezija bila je izabrana između 2.000 predloženih kandidata. Odabirala je to međunarodna komisija sastavljena od 9 predstavnika najvećih vjerskih zajednica na svijetu. Pet članova komisije bilo je iz kršćanskih zajednica, a ostalo po 1 židov, hindus, musliman i budista.

Kao što je poznato, majka Terezija portretom je Albanka iz Jugoslavije, a započela je svoju djelatnost među siromasima i umirućima u Kalkutti. Danas se njezina kongregacija nalazi po raznim stranama svijeta i posvuda nailazi na moralnu i materijalnu pomoć, i to često i onih osoba koje pripadaju drugim vjeroispovijestima. Majka Terezija dala je na znanje organizatorima koji podjeljuju nagradu Tepeleton da će njoj dodijeljena svota biti upotrijebljena za rad njezine kongregacije.

OKUŽEN ZRAK

Postoji znanost zove se eholiga, koja proučava odnos živih bića prema okolini. To nije samo prirodni problem nego i moralni. Ravnotežu između čovjeka i okoline ne valja promatrati samo pod biološkim, kemijskim, fizičkim i materijalnim pogledom. Postoje i problemi moralne eholige, kako se često izrazio Pavao VI. Čovjek se mora boriti protiv svake vrsti zagodenja, a napose moralnog i duhovnoga.

Govoreći jednom u audijenciji srijeđe o molitvi Papa je upozorio na

činjenicu koja otežava molitvu, a to je zagadenja sezualnost i moralna sloboda. Moderna sredstva za društveno povezivanje često šire slike i prizore koji djeluju na društvenu psihologiju. Drugim riječima, nije samo prirodno zagadivanje što škodi čovjekovu zdravlju nego i moralno.

Neprestano ponavljanje prizora nasilja, erotike, reklame, bučnih prikazivanja muti potrebnu ravnotežu između čovjeka i okoline. Zbog svega toga čovjek nije više sposoban da svjesno misli, razmatra, zaključuje. Nije sposoban da otvorí dušu u tješnjoj molitvi.

Papa je nadalje govorio o duši mase, koja je kao "popločena" vjerskom suhoćom od tolikih nauka naturalizma, poganstva, kristoljublja i tjelesnih uživanja. Prije je bilo sve u svijetu, a sada je svuda gol kamen. Svijet je sveden na duhovno mrtvilo. Prema tome, problem zelenila ne postoji samo u gradu, gdje djeca udišu samo cement. Ako se na gradima duše pojavit će okamenjena masa nijekanja i nebrige za sve što je duhovno, nije ni čudo da je od zelenila molitvi ostao samo cement duhovne suhoće.

Očito je da nitko ne želi korov praznovjerja ni praznih obreda. Dosta će biti da Božja riječ pada na tlo poniznosti i sabranosti, pa da se molitva vine poput one maloga djeteta što se obraća Bogu puno pouzdanja, nazivajući ga: Oče.

I SIROMASNI NARODI KUPUJU ORUŽJE

"Mir je osnova nove civilizacije," izjavio je Pavao VI. spominjući desetu godišnjicu enciklike Ivana XXIII. Pacem in terris — Mir na zemlji.

Papa je započeo govor s gorkom činjenicom: Čovjek je još uvjek zanesen mišju moći i sile. A danas se moći postiže oružjem. Industrija modernog čovjeka proizvodi u prvom redu oružje. Na taj način čovjek je povezao svoj rad s bogatstvom i trgovinom, što može biti odsudno za čovječanstvo.

Znate li što najviše kupuju narodi

koji su se u posljednje vrijeme oslobodili u Africi, Aziji i Trećem svijetu? — zapitao je Papa. Vi možda mislite da kupuju lijebove, knjige i stvari što pomažu civilizaciji? Ali nije tako. Trgovina što otima bogatstvo tih naroda, koji se s teškom mukom bore za koricu kruha, jest kupovanje oružja, topova, zrakoplova i drugih sredstava opasnih za njih same i cijeli svijet. Stoga je potrebno još i danas govoriti o miru. Potrebno je promijeniti mišljenje današnjeg čovjeka i mentalitet vlasta, političara, učenjaka, a napose onih koji upravljaju novcem i ekonomskom snagom raznih zemalja.

Na pitanje što bi trebalo, poduzeći da se stvari postave na pravo mjesto, Sv. Otac je odgovorio: Mir je osnova nove civilizacije. Mir ne smije biti nešto sporedno u povijesti ljudskoga društva, nego njegov kvasac. Ne smije biti okamenjeno stanje u državi, čije stanje ljudi više ne podnose, nego mora braniti i osiguravati prije svega dostojanstvo čovjeka, uzevši u obzir sva njegova prava, dužnosti i više ciljeve.

Među velike zasluge enciklike Pacem in Terris Papa je spomenuo odgoj mladeži i pojedinaca u strašnoj odgovornosti za očuvanje i promicanje mira.

Upozorivši da je mir dobro cijelog svijeta, te da se danas krši na svim stranama svijeta bilo nepravdom, bilo nasiljem i ugnjetavanjem Papa je rekao da je potrebna pomoć Božja, bez koje nema pravoga mira a zatim je zaključio: Tako mi svi u školi velikoga dokumenta, Pacem in terris, što ga je ostavio papa Ivan XXIII. nama, povijesti, Crkvi, moramo odgojiti naše duhove za pravim mir, misleći, radeći i moleći.

UMRIJETIZNACI ŽIVJETI

Nedavno je Papa, kao rimski biskup, pohodio rimsku župu Svetoga Marka u Laurentinskom Polju — Agro Laurentino. Kako je sam izjavio u propovijedi, došao je da ih upozna, i propovijeda evandeosku nauku Ilijubavi.

Zupu Sv. Marka osnovao je pred

dvije godine papin vikar pok. kard. Dell' Acqua, a povjerenja je franjevaca konventualima. U propovijedi Papa je ganutim glasom pozdravio župnika i redovnike koji rade župi, tri zajednice časnih sestara, katoličke organizacije te mnoštvo vjernika, od kojih mnogi nisu mogli stati u crkvu pa su slijedili obrede stojeli na trgu. Papa je rekao: Prva je svrha našeg posjeta da vam izrazimo ljudske osjećaje koji nas vežu u jednu zajednicu, radi koje je Isus postao čovjekom. Došli smo vas potaknuti da budete zajednica u kojoj će jedni druge pomagati.

Druga je svrha našega posjeta da vam propovijedamo: Ako zrno pšenice što pada na zemlju ne umre, ostaje samo, a ako umre, donosi obilan rod. Umrijeti od ljubavi, žrtvovati se radi ljubavi i živjeti za Božju slavu. Svi oni koji shvaćaju život kao da je stvoren samo za užitke, za sticanje materijalnih dobara, izdaju Boga. Živjeti samo za sebe znači biti egoista. Živjeti za druge znači žrtvu.

Na prikazanje vjernici su između drugih darova prikazali Papi crkve no ruhu što je namijenjeno misljim skim zemljama te tri novčana priloga za siromahe i izbjeglice.

Kod pričesti Sv. Otac osobno je pričestio preko stotinu osoba, dok je šest svećenika dijelilo pričest drugim vjernicima.

USKRSNA POSANICA NADB. KUHARICA PREVEDENA NA TALIJANSKI JEZIK

U nedjelju iza Uskrsa vatikanske novine *Osservatore Romano* donijele su čitavu korizmenu poslanicu nadb. Kuharića na talijanskom jeziku, s potpisima triju njegovih pomoćnih biskupa: msgr. Lacha, Salača i Škvorca.

Kako je poznato vjernicima zagrebačke nadbiskupije, i mnogima izvan nje, korizmno se pismo bavilo problemima braka, ljubavi, rastave, kontracepcije, pobačaja i odgoja, a nosi naslov: *Istina će vas oslobođiti*.

KAMO VODI MORALNI PAD DRUSTVA

Strah i nadu zbog moralne krize u američkom društvu izrazio je msgr. John Tracy Ellis, poznati povjesničar na sveučilištu u San Francisku. Odgovarajući na pitanja nekih novina msgr. Ellis izjavio je kako je vrlo zabrinut zbog nekih pojava, koje on naziva »moralnom klonulosti kakve nikad dosad nije bilo«.

Uzroci te krize u prvom redu iznošenje zločinstava, utrka za dobitkom, rasizmom, raspadanju obitelji, sumnja zbog naopake nauke o Presv. Trojstvu, Kristovu božanstvu, Uskršnjumu itd. Ugledni je profesor izjavio kako nas povijest uči da kad čovječanstvo podje nizbrdo na moralnom području, neminovno mora potpuno kloniti, pa da onda s mukom započne iznova svoj uspon.

Ipak postoji još nešto nade, rekao je profesor Ellis. Još uvjek ima poštenih i zdravih ljudi, pa i među mlađe, koja se ne daje zavesti napastima društva koje misli samo na materijalna dobra. Sve više raste vjera u Kristovu prisustnost u Crkvi. Kao u prošlim stoljećima tako i sada nastaju novi pokreti za obnovu duhovnoga života. Posebnu ulogu imaju katoličke škole, pa bi njihovo dokinuće značilo nenadoknadivu štetu za društvo i Crkvu.

Zatim je profesor izjavio da Crkva može dati bolje odgovore za mnoge probleme nego bilo koja druga ljudska ustanova.

NASTOJANJE OKO SJEDINjenja KRSCANA

Poseban i originalan pothvat poduzeo je engleski anglikanski nadbiskup Yorka, dr. Frederick Donald Coggan. Da bi se što uspješnije ustavilo nastojanje raznih vjeroispovijesti do sjednjenja Crkava i koliko im je do toga stalo, nadb. Coggan smatra da je neophodno potrebno da se kroz g. 1973. sastanu predstavnici pojedinih crkvenih vjeroispovijesti i da zajednički promovite osnovne probleme sjednjenja. Kroz 1974. g. trebalo bi onda prikazati rezultate tih sastanaka vjernicima pojedinih vje-

roispovijesti i saslušati njihovo mišljenje. Na taj bi način ljudi bolje upoznali vjere i uvjerenja, kao i mišljenja drugih, i možda bi barem donekle nestalo mržnje među pripadnicima raznih kršćanskih vjeroispovijesti.

Josip BADALIC

K N J I G E

Prof. O. Srećko Majstorović OFM: »Našice kroz 700 godina« — Zagreb, str. 132.

Nakon nekoliko vrijednih djela, što ih je Pisac objelodanio, obogatio je našu literaturu i ovim zanimljivim i poučnim djelom. Naslovi pojedinih poglavija najbolje nam govore o čemu djelo radi:

I. Zemljopisni smještaj Našica i o-koline; II. Srednji vijek; III. Tursko vladanje; IV. Našice 1700-1929.; V. Dodatak.

Kako već iz samih naslova razabiremo, djelo obiluje mnogim, vrlo poučnim podacima, koji će veoma zanimati svakoga vjernika i rodoljuba. Moramo priznati, da općenito uzevši, pre malo znamo o prilikama u našim krajevima prije turskog gospodstva, a isto tako malo znamo o patnjama i nevoljama onih, koji su u tom povjesnom razdoblju ostali na očinskom ognjištu, čuvajući vjeru i narodnost. Dirljivi su izvještaji o prigonima i mučeništvu katoličkog pučanstva i potresni primjeri ustrajnosti i u najtežim okolnostima. U to vrijeme mnogo je značio samostan Otaca Franjevaca u Našicama, koji se održao i pod turskim gospodstvom, te vodio duhovnu pastvu ne samo u Našicama, nego i u mnogim okolišnim selima. Vjernici su se rado okupljali oko Našičke Gospe i njegovali kult svetom Antunu.

Zanimljivi su i podaci o prilikama u Slavoniji poslije izgona Turaka. Ne manjka ni poglavje o glasovitim slavonskim hajducima, koji su se u to vrijeme povlačili po slavonskim selima.

Knjigu toplo preporučujemo. Naručuje se kod Auktora: O. Srećko

Majstorović, Trg Maršala Tita 7, 47000 Karlovac, ili Franjevački samostan, Kaptol 9, 41001 Zagreb pp 751, odnosno Franjevački Samostan, 54500 Našice, Trg M. Tita 21. Cijena 20 N.D.

●
Na slovenskom jeziku izašla je u Ljubljani knjiga oca Franca Svošljaka pod naslovom »MATI MLADIH CERKVA«. Knjiga obraduje utjecaj Gospe na misijsko djelovanje Crkve. Nije vezana na svibanj, nego je za svaku dobu, napose za misijske dane, za misijske sastanke i slično. Ima 158 stranica i 10 fotografija. Cijena joj je 15 dinara. Narudžbe: Jože Sušnik, Magdalenski trg 3, 62000 Maričić.

●
Josip Antolović LIPANJSKA RAZMISLJANJA, Zagreb 1973. Pojedini komad 25 ND, str. 174. Narudžbe prima: R. Breber, Zagreb, Palmotićeva 33.

I opet nas je o. Jozo Antolović iznenadio. Vrlo uspјelom knjigom i vrlo suvremenim sadržajem te knjige.

Knjiga je o Srcu Isusovu, tom središtu naše vjere, koje je danas od mnogih »dobrih kršćana« zaboravljeno. Trideset kratkih razmatranja — možda bi bilo bolje reći nagovora — obraduju sve ključne momente koji su povezani s ovom pobožnošću.

Deset dana je dao riječ velikim Papama modernog vremena. Od Leonida XIII. sve do Pavla VI. Zbito, ali vrlo čitko pisano, pokazao je da nas osjećaj za Crkvu i njezinu nauku ne može ostaviti indiferentne prema Srcu Krista Gospodina.

Sredinu svojih lipanjskih razmišljanja posvetio je samom sadržaju kako pobožnosti u sebi, tako i njezinim apostolskim oblicima. Tu je riječ o Posveti obitelji, o ekumenizmu, o Vojsci Srca Isusova protiv psovki, o posveti Hrvata Srcu Isusovu na početku ovoga stoljeća. Mnogi povijesni podaci, nepoznati široj javnosti, ovdje su iznešeni. Kratko i koncizno.

Treći dio svoje knjižice o. Antolović namjenjuje ličnostima, koje su se više angažirale oko apostolata Srca Kristova. Razumije se, da posebno mjesto zauzima naš — ali i njegov! — sluga Božji Petar Barbarić. I s pravom. Jer je duhovnost Petra Barbarića neposredno i usko, zapravo bitno, povezana s Isusovim Srcem. Tako da ćemo za njega moći govoriti — ako dođe do časti oltara — da je on otvorio put posvećenju preko Isusova Srca. Uz Petra Barbarića tu se obrađuju likovi sv. Petra Kanizija, Sv. Ivana Eudesa i drugih.

Kraj knjige je mala sinteza svega rečenoga! Tu je riječ o vječnoj vrijednosti pobožnosti Srcu Isusovu.

ZAHVALNICE

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospo Lurdskoj na primljениm milostima. Ujedno im preporučujem sebe i djecu i muža da nam i nadalje budu u pomoći. — M. C., Vinkovci.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospo Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Maloj Tereziji sv. Nikoli Taveliću i dušama u čistilištu na pomoći u velikoj potrebi. I nadalje im se preporučujem. — F. L. R.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu i blisku pu Langu što mi je sin ostao živ u strašnom sudaru i što je uspjela operacija njegove slomljene noge, te se uzdam da će uskoro i posve ozdraviti. — Zahvalna Olga Blifl ud. ing. Neudorfer, Zlatar.
- Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i sv. Antunu. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — Jedna obitelj iz Vukmanića.
- Na uspjeloj operaciji hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Nikoli Taveliću, ocu Leopoldu i Kardinalu Stepincu. Neka i nadalje budu u pomoći meni i mojima. — I. K., Križovljani.

kao i o povijesti kršćanstva koje bi moralо biti okarakterizirano idejom Isusova Srca: »Gledajte, kako se među sobom ljube!«

Stil o. Antolovića svima nam je poznat. Sadržajnost, dokumentiranost. Ali neposrednost i jednostavnost. Tim označama ova knjižica je zaslужila da se na stolu svakoga našeg svećenika, koji želi ići pravim stazama preporoda Crkve. Ali i u rukama naših vjernika, koji žele dublje ući u bit i sadržaj kršćanstva. Ta će im knjižica dati vrlo solidnu i krepku hranu. Onu, koja će u njima pobuditi plamen ne samo ljubavi prema Bogu, nego i prema bližnjemu.

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu na svim milostima i na pomoći da su nam sva djeca postigli svaki svoju kuću. Molim i nadalje blagoslov za sve nas. — Jakica Wolf, Njemačka.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu na poboljšanju zdravlja u obitelji i na drugim milostima. Neka i nadalje čuvaju mene i moju obitelj. — I. M., otok Ugilan.
- Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu po zagovoru Petra Barbarića u svojim potrebama. — O. N., Milna.
- Hvala Presvetom Srcu što mi je zagovor Blažene Djevice i svetog Antuna pomoglo u kušnjama. Neka mi i ubuduće bude u pomoći. — Amalija Nezić, Donji Varoš, Stara Gradiška.
- Za primljene milosti zahvaljujem Božanskom Srcu Isusovu, Bl. Dj. Mariji i ocu Leopoldu, te im se i nadalje preporučujem. — A. P., Karlovac.
- Od srca zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu, Gospo Tekijskoj, sv. Judi Tadeju i ocu Leopoldu na ozdravljenju. I ubuduće im se preporučujem. — N. N., Petrovaradin.
- Preporučujem se Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu da mi pomognu u mojoj teškoj bolesti upale živaca i zglobova. Ujedno se preporučujem u svete molitve čitatelja Glasnika da mi izmole olakanje u bolima. — J. E., B., Đurđenovac.

nu u mojoj teškoj bolesti upale živaca i zglobova. Ujedno se preporučujem u svete molitve čitatelja Glasnika da mi izmole olakanje u bolima. — J. E., B., Đurđenovac.

- Zahvaljujem majci Klaudiji što mi je od Boga izmolila poboljšanje zdravlja mojih zubi, koji su mi do tada bili pravo muceništvo. — N. N., Lendava.
- Iako sam bolesna na srcu, ipak je po zagovoru majke Klaudije dobro uspjela jedna teška operacija. Stoga joj se od srca zahvaljujem na toj isprošenoj milosti. — Z. R., Varaždin.
- Za primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Vidu, te im se i ubuduće preporučujem. — L. A., Bošnjaci.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i ocu Leopoldu na uspjeloj operaciji glave moje nećakinje. — Tetra Paulina J., Volovsko.
- Na udjeljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu, sv. Maloj Tereziji i Petru Barbariću. — B. J., Poljane.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima na primljenim milostima i ujedno im se nadalje preporučujem. — Julijana.
- Utječem se u pomoć Presvetom Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu da ozdravim od teške bolesti. Majka sam osmero djece. — Antonija iz Zagorja.
- Od svoga srca hvala Presvetom Srcu Isusovu i dragoj Gospo što mi je sinu spašen život u teškoj prometnoj nesreći, u kojoj su tri njegova druga izgubila život. Zahvali se pridružuje i otac i jedanaestero djece. — Julka Jurišić, Niža, župa Koška.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Josipu na primljenim milostima. Molim i nadalje njihovu pomoći. — N. N., Krizevci.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu na uslišanoj molbi za sina. — Maja Begović.
- Nakon operacije nisam više mogla postati majkom, pa sam se žarkom molitvom obratila Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću i bila sam uslišana: opet sam počela rađati. Stoga im se zahvaljujem iz dubine duše i ujedno im se preporučujem ubuduće. — K. K., Slav. Brod.
- Zahvaljujem Majci Božjoj na pomoći da sam s uspjehom položio sve ispite. — N. N., Slav. Brod.
- Na ozdravljenju želuca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospo od brze pomoći. — Kaja Lušćić, Novo Selo.
- Hvala Gospo od brze pomoći što mi je snaha nakon teške prometne nesreće ostala živa, a od zadobivenih rana ozdravila je za deset dana. — Micika Makovac, Novo Selo.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu za jednu milost. Ujedno mu preporučujem cijelu svoju obitelj i posebno molim za milost da mi se muž oslobođi jedne velike mace. — K. M. V.
- Na sretnoj operaciji mogu sina zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospo Bapskoj, sv. Judi Tadeju i sv. Nikoli Taveliću. Molim i nadalje da mi budu u pomoći. — Anica Somoljanski, Bapska.
- Zahvaljujem slugi Božjem Petru Barbariću za sve milosti koje im je od Boga Isprosio. I ubuduće mu se preporučujem. — N. N., Popovača.
- Velika hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu na primljenoj milosti. Molim za dalje milosti. — Marija B., Vukovar.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. Ujedno im preporučujem sebe i svoju djecu. Napose molim Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, sv. Malu Tereziju, bl. Maksimilijana Kolbea, Kardinala Ste-

- pinca i Petra Barbarića za jedno od svoje djece koje je nesretno u braku, da se u taj brak što prije vrati mir, sloga i Božji blagoslov.
- Zahvalna majka iz Podravine.
- Na pomoći u mojoj bolesti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću, te ih ujedno molim da me ni ubuduće ne zapuste. — Ruža Menalo, Donje Hrasno.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću na uspjeloj operaciji. I nadalje ih molim za pomoć. — Kata Jurić, Srednja Slatina, Bosanski Samac.
- Na primljenoj milosti hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, sv. Judi Tadeju i sv. Antonu. I nadalje im preporučujem sebe i svoju obitelj njihovoj zaštiti. — Marija N., Oriovac.
- Za brzo ozdravljenje zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i ocu Leopoldu. — S. Leona Z., Ljubešćica.
- Preporučujem sebe i svoje troje djece Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i Papi Ivanu da uspije moja operacija, da me utješ u žalosti, a sinovi i kćerka da uspiju u školi i kasnije da im brak bude sretan. — Dragica Mravunac, Rečica.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i Kardinalu Stepincu na uspjeloj operaciji moga muža, te na drugim primljenim milostima. I ubuduće im preporučujem sebe i cijelu svoju obitelj. — Agata Lukavečki, Nova Rača.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antonu i ocu Leopoldu što mi je sin prebrodio križu teškog infarkta srca. Ujedno ih molim da mu pomognu doći do ozdravljenja. — Marija Škrinjarić, Dragalić, selo Pivare.
- Za sretnu operaciju moje kćerke i za mir u obitelji zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći. — Marija Damjanović, Štrizivojna.

- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i ocu Leopoldu na ozdravljenju. I nadalje im se preporučujem. — Evica Ferić, Divoševci, D. Andrijevci.
- Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svim svojim sv. zagovornicima zahvaljujem na milosti poboljšanja zdravlja i na pomoći. — J. S., Zagreb.
- Zahvaljujem se na milostima koje je primila ona i njezina djeca Presv. Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći, Iva Vukova Božina, Ledinac, Duzice.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i sv. Josipu što su mi pomogli da sretno rodim. I ubuduće se preporučujem. — Mila Ramić.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći i svetim zaštitnicima na milosti da mi je unuka dobila posao. — A. D., Gujavci.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i nebeskim zaštitnicima za sve primljene milosti napose za ozdravljenje moga sina. Neka nam i nadalje budu u pomoći. — Josip Režek, Daruvar.
- Zahvaljujem Gospo Lurdskoj na ozdravljenju izrasline na peti, koja je veoma smetala i zadavala mi velike боли. — M. T., Lištica.

BR.
8

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

KOLOVOZ — 1973 — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarsina plaćena u gotovu

Na poledini omota:
»Krunjenje Bl. Dž. Marijek od Albert
Dürera

U novom broju

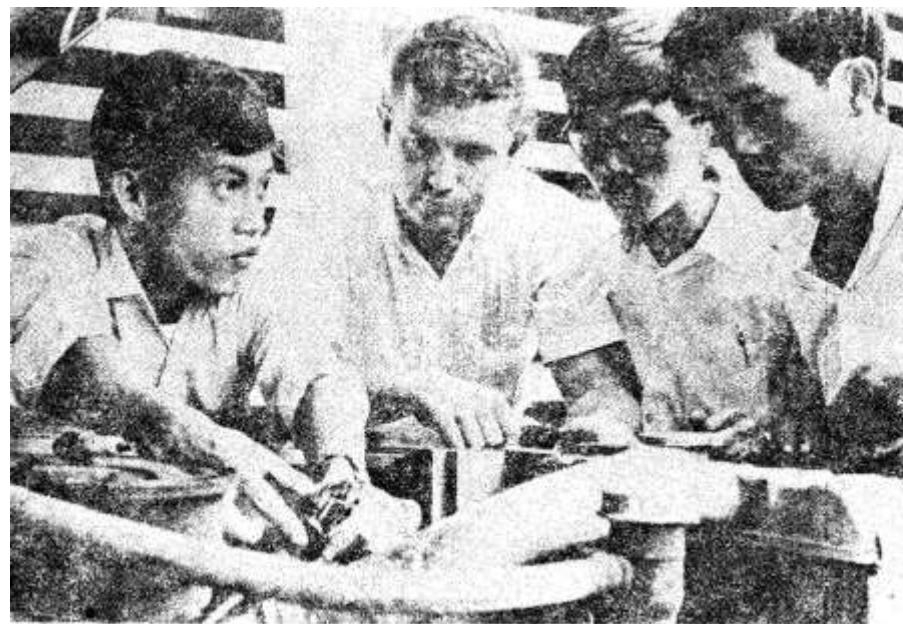
- 336 Plodovi liturgijske obnove I. Kukula
- 341 Nemojte nam davati kamen mjesto kruha, H. M.
- 342 Legenda, T. Prpić
- 344 Nagrada i kazna, J. Gusić
- 348 U vrtu cvjetova, M. Čagalj
- 349 Narodi Tihog oceona, J. Antolović
- 350 Gospino svetište Hrasno, F. Višnjić
- 352 San Ijetne nedjelje, S. Đalato
- 354 Peto bolesničko hodočašće u Lurd, 1973.
- 359 Mislijska dužnost biskupa, J. Gusić
Naša uskrsna žetva
Monijeva majka
Milosrdni Samaritanac
- 366 Iz života Crkve, J. Badalić
- 372 Župa Lisac
- 373 Knjige, zahvalnice

Na omota:

Bazgrješnu Srce Marijino

Zahvalnice

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za sve primljene milosti. — Katarina Repalust, Draškovec.
- Zahvaljujem zajedno sa svojom obitelju Presv. Srcu Isusovu koje me je spasilo u velikoj bijedi i oslobođilo od progonstva. — Jelka Gregur, Vaška.
- Za tešku i sretno izvršenu operaciju naše kćerke zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurškoj, sv. Antunu i papi Ivanu. I nadalje im je preporučamo da nam potpuno ozdravi. — Obitelj Blažević, Našice.
- Od svega srca zahvaljujem dragoj Gospi za ozdravljenje svoje majke, te i nju i ostale svoje drage nadalje preporučam njezinoj zaštiti. — M. Z., Sinj.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj na primljenoj velikoj milosti. Molim i ubuduće njihovu pomoći. — Marica Jurčić, Bokovac, Duvno.
- Za sretnu operaciju hvala Gospi od brze pomoći. — Marija Mirošević, Zadubravlje.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Nikoli Taveliću, ocu Leopoldu i ocu Anti Antiću na uspjeloj operaciji. Neka mi i nadalje budu u pomoći. — S. Mikeja.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Judi Tadeju, sv. Antunu ocu Leopoldu i dušama u čistilštu na primljenoj jednoj velikoj milosti. Ujedno ih molim da pomognu i ubuduće i meni i svima mojima. — Manda Srdanović, Osijek.

NAKANA AM ZA MJESEC KOLOVOZ 1973.

PLODOVI LITURGIJSKE OBNOVE

PREDKONCILSKI LITURGIJSKI POKRET

Tko god živi crkvenim životom, svaki je ne samo zapazio, nego i na svoj način doživio značenje promjene u bogoštovnim činima, koji se javno obavljaju u našim crkvama i kapelama. Jedna od najznačajnijih promjena jest uvođenje živog jezika u svetu Misu. Svi se, osim mlađega naraštaja sjećamo latinske Mise, a danas smo već toliko privikli na živi jezik, da si više ne možemo ni predstaviti Misu na latinskom jeziku. Po prijašnjem obre-

du molio se Kanon Mise tiho, danas se moli glasno, pa i dirljive riječi pretvorbe kruha i vina u Ti-jelo i Krv Isusovu. Oče naš je misnik sam molio ili pjevao na latinskom jeziku, danas ga cijela crkva moli ili pjeva na živom jeziku. Promjena je nastala ne samo u pogledu jezika, nego je i struktura i obred Mise preraden. Uvršteno je obiljnije čitanje sv. Pisma, napose Starog zavjeta i uvedene zajedničke molitve vjernika, koje po starijem obredu nije bilo. No nije nam nakana, da sve promjene navede-

mo, nego samo neke, da nam posluže za primjer.

Kada se danas govorи o liturgijskoj obnovi, obično tu obnovu pripisujemo isključivo II. Vatik. Koncilu, a zaboravljamo, da je ona započela već nekoliko desetljeća prije Koncila. Tako je Papa Pio X., koji je vladao Crkvom od god. 1903. do 1914., obnovio čestu i svagdanju svetu Pričest, po uzoru prvih kršćana, koji su se često, pa i dnevno pričešćivali. Isti je Papa reformirao svećenički časoslov i dao prikladne odredbe za crkvenu glazbu i pjevanje. - Papa Benedikt XV. dopustio je biskupijama, koje to još nisu imale, da se u pučkim i svečanim Misama Poslanica i Evanđelje pjeva na živom jeziku, te da se sveti sakramenti i blagoslovine dijele u jeziku, kojim vjernici onoga kraja govore. — Za liturgijsku obnovu založio se Papa Pio XII. u Enciklici »Mediator Dei«, a kom je i proveo obnovu liturgije Velikoga Tjedna. Veliki je utjecaj imao na liturgijsku obnovu Pastoralno-liturgijski kongres u Azisu god. 1956., koji je sazvala Sveta Kongregacija za bogoslovje, a sudjelovalo mu je mnogo biskupa iz raznih strana svijeta. Kad je Papa Ivan XXIII. odlučio, da sazove II. Vatikanski Koncil, već je u svim katoličkim narodima postojao razvijeni liturgijski pokret, koji je uvelike pripravio put koncilskim obnovama.

LITURGIJSKA OBNOVA II. VATIK. KONCILA

Na II. Vatik. Koncilu izrađeno je i po Svetom Ocu potvrđeno še-

snaest Dokumenata, koji svi od reda imaju veliko značenje za suvremeniji život Crkve. Veći dio od ovih dokumenata još je prilično nepoznat našim vjernicima. Najpoznatiji je onaj, koji se odnosi na svetu liturgiju, a nosi naslov: »Konstitucija Sacrum Concilium o svetoj liturgiji«. Temeljne odredbe ovoga koncilskog dokumenta provedene su u svim crkvama i kapelama, u kojima se obavljaju liturgijski čini. Liturgija je za mnoge vjernike jedino područje, na kojem su se susreli s odlukama i odredbama II. Vatik. Koncila.

Kad je Koncil započeo radom — 11. listopada 1962. — liturgija je bila prvi predmet, o kojem su saborski Oci vijećali. Papa Ivan XXIII. želio je, da liturgija prva dode na red, jer je uvidao potrebu, da se liturgijska obnova što prije provede. No ovome Papi nije bilo od Providnosti suđeno, da doživi dovršenje liturgijske Konstitucije da ju svojim vrhovnim autoritetom u Crkvi potvrdi i proglaši, te tako stavi u gibanje i samu željno očekivanu liturgijsku obnovu. Papa »Ivan Dobri« preminuo je 3. lipnja 1963., u 82. godini svetog i radi nog života. Njegov naslijednik na Petrovoj Stolici, Papa Pavao VI. nastavio je koncilskim radom, prema planu svoga prethodnika. U toku drugog koncilskog zasjedanja bila je Konstitucija dovršena, a Papa ju je potpisao i proglašio 4. prosinca 1963. Ove se godine navršuje prvo desetljeće od kako je liturgijska Konstitucija stupila na snagu i od kako su je biskupi cijelog svijeta počeli ostvarivati, pod vod-

stvom same svete Kongregacije za Obrede i nadležnih konferencijskih.

Premda je već deset godina ova Konstitucija na snazi, ipak još nije dosta proučena ni ostvarena. Ni je tome uzrok u sporosti nadležnih, nego sama stvar o kojoj se radi, zahtjeva stanovito iskustvo, koje se samo s vremenom stiče. No ipak već na temelju onoga, što je do sada provedeno, možemo govoriti o plodovima liturgijske obnove i o iskustvu, koje je crkvena vlast do sada stekla u provođanju obnove.

Promjene, koje smo do sada u liturgiji doživjeli, ili ćemo ih još s vremenom doživjeti, nisu same sebi svrha. Nije se mijenjalo, niti će se u buduće mijenjati zato, da se dobije nešto nova, iz pomame za novotarijama, kao što se svakodnevno zbiva u području »moda«. Ima ih nažalost, koji su liturgijske promjene i u tom duhu shvatili i provodili, a sve pod vidom »koncilskih obnova«. Prava liturgijska obnova išla je za tim, da uvišene i duboke tajne, koje se u liturgiji zbijaju, postanu vjernicima što pri stupcačnije, i to u dvostrukom smjeru: da što dublje prođu u njihovo otajstveno značenje, i da što aktivnije u njima sudjeluju, te tim obimnije plodove pobiru za svoj unutarnji život, i svojim vanjskim i cjelokupnim životom što svjedoče za Boga i Krista.

TEMELJNA NACELA OBNOVE

Polazimo sa slanovišta, da liturgijska obnova još nije dovršena. U pravom smislu ne će nikada ni biti dovršena, jer je Crkva živi organi-

zam, koji se bez prekida razvija u svom unutrašnjem životu i u vanjskim oblicima, kojima svoj unutrašnji život manifestira. No ako želimo liturgijsku obnovu u pravom duhu dalje provadati i ujedno popravljati ponanjkanja i pogreške, koje smo do sada u toj obnovi učinili, nužno je da imamo na umu temeljna načela, na kojima liturgijska obnova počiva i kojih su se saborski Oci držali, kad su izradivali liturgijsku Konstituciju.

Koncil uči, da »liturgijski čini nisu privatni čini, oni su slavlje Crkve, koja je »otajstvo jedinstva« — sveti puk pod biskupima okupljen i ureden. Stoga ti čini pripadaju čitavom Tijelu Crkve; ali pojedine njegove udove doseže na različit način, prema raznolikosti staleža, službi i djelatnog učešća« (SC br. 26).¹

Pod liturgijskim činima u prvom redu razumjevamo sv. Misu. Krivo je stanovište onih vjernika, koji misle, da je sv. Misa stvar svećenika koji Misu prikazuje, a oni da su samo »puk, koji sv. Misi prisustvuje«. Vjernici su daleko više nego na pr. publika u kazalištu, jer su pozvani, da sv. Misi aktivno sudjeluju. No krivo imaju i oni koji svećeništvo vjernika toliko uzvisuju, da gotovo ne prave razlike između zaređenih svećenika i vjernika. Po nauci Koncila, imaju svi prisutni vjernici u liturgijskim činima učešće, ali ne svi jednakom, nego prema »raznolikosti staleža i službi« (SC br. 26). Koncil je veoma naglasio želju, da svi vjernici u liturgijskim činima sudjeluju, ali nije manje naglasio »da svatko, bio služitelj ili vjernik, vrši svoju službu i

čini samo ono i sve ono, što na nj spada prema naravi obreda i prema liturgijskim propisima« (SC br. 28).

Druge načelo, po kojemu je liturgijska obnova izvršena, traži, da bi vjernici sa razumjevanjem mogli pratiti pouke, koje liturgija daje i da bi se bez poteškoća mogli priključiti molitvama, koje misnik glasno, razgovjetno, i u ime svih vjernika moli. Ovo važno i praktično načelo izražava Konstitucija ovim riječima: »Iako je liturgija u prvom redu štovanje Božanskog Veličanstva, ipak sadrži i mnoge pouke za vjerni puk. Doista, u liturgiji Bog govori svojemu puku, a Krist sveudilj navješćuje Evandelje. Sa svoje pak strane puk odgovara pjevanjem i molitvom« (SC br. 33).

Treće načelo traži, »da se obredi odlikuju plemenitom jednostavnoscu, da budu kratki i jasni, da izbjegavaju suvišna ponavljanja i da budu prilagođeni shvaćanju vjernika tako da im općenito ne treba mnogo objašnjenja (SC br. 34).²

Na temelju ovoga načela obnovljen je obred sv. Mise, kojim se već dulje vremena služimo, a obnovljeni su i obredi za drijeljenje svetih sakramenata i blagoslovina.

Vrlo je značajno što Konstitucija traži prilagodivanje narodnom duhu i predajama: »Crkva ne želi ni u liturgiji nametnuti strogu jednoljčnost, kad nije u pitanju vjera ili dobro čitave zajednice. Ona poštije i promiče duhovne osobine i obilježja različitih rasa i naroda... Sto više, katkada to pripušta i u samu liturgiju, ako se samo može uskladiti s izrazima pravoga i istinskoga liturgijskog duha« (SC br.

37). Ne bi bilo u skladu s ovim načelom, kad bismo se u liturgijskoj obnovi više obazirali na Njemačku Holandiju ili koju drugu zemlju, nego na »duh i predaje« vlastitog naroda, koji ima tako bogatu duhovnu baštinu.

IZVOĐENJA OBNOVE

Koncil je dao temeljna načela i smjernice za liturgijsku obnovu, dok je provedbu same obnove povjerio sv. Kongregaciji za Obrede, odnosno biskupima, ali u ovisnosti od sv. Kongregacije: »Uređenje sve te liturgije ovisi jedino od crkvene vlasti koju posjeduje Apostolska Stolica i, prema odredbama prava, biskup. Stoga neka u liturgiji nitko drugi, pa ni svećenik, ništa po svom nahodenju ne nadodaje, uklida ili mijenja« (SC br. 22).

Sveta Kongregacija za bogoslovje stajala je pred teškim zadatkom: moral je požuriti s obnovom, jer su biskupi sa klerom i vjernicima sa svih strana svijeta požurivali obnovu. No stajali su i biskupi sa svojim pastoralnim klerom pred ne malim zadatkom, da u kratkom vremenu priprave dobre prijevode novih liturgijskih tekstova, te da ih u doličnom obliku tiskom objelodane. Liturgijskom obnovom stavljeni su i vjernici pred dosta teške zadatke, jer im je trebalo rastati se od ustaljenih liturgijskih oblika, s kojima su im od mladosti bile povezane sve njihove liturgijske i privatne pobožnosti, a u neve se oblike nisu mogli tako brzo uživjeti, makar i nače bili prijatelji obnove. Sve su ove okolnosti oteščavale, a djelomice još oteščavaju mirnu provedbu liturgijske obnove, pogotovo ako sa strane vjernika nema dosta povjerenja u crkveno vodstvo ili ako se od vjernika traži da se odreknu nečega ili da prihvate nešto, što zakonita obnova od njih ne traži.

Budno treba paziti, da liturgijska obnova ne bi u tolikoj mjeri uzdizala liturgiju, da privatne molitve i privatne pobožnosti izgube svoje dosadanje značenje.

Koncil upravo uči, da se ni u obnovljenoj liturgiji ne smije zanemariti privatna pobožnost: »Duhovni se život ipak ne sastoji samo od sudjelovanja u svetoj liturgiji. Doista, kršćanin, pozvan da se moli u zajednici, mora uz to uči i u svoju sobu i moliti Oca u tajnosti, dapače, kako Apostol uči, mora moliti bez prestanka« (SC br. 12).

»Veoma se preporučuju pobožne vježbe kršćanskog naroda, ako su uskladene s crkvenim zakonima i propisima« (SC br. 13). U generalnoj audienciji, 22. travnja 1970., potužio se Sveti Otac na opadanje osobne molitve i tvrdio, da pomanjanje osobne molitve ugrožava i osiromašuje samu liturgiju, te da liturgija bez osobne molitve postaje prazni, vanjski ritualizam i puka formalnost« (Encicliche e disc. di Paolo VI. Vol 20. Edizioni Paoline, str. 285).

Što koja stvar ima dublje i općenitije značenje u životu Crkve i u duhovnom životu njenih vjernika, to više pažnje treba takovoj stvari posvetiti i to više treba da se za takvu stvar molimo. Nema sumnje, da među ove stvari moramo u prvom redu ubrojiti svetu liturgiju. Stoga je naša nakana za mjesec kolovoz vrlo suvremena i opravdana: treba da se molimo za uspješnu liturgijsku obnovu, koja je u Općoj Crkvi, pa i kod nas istom na početku: da bi se pravilno odvijala, te iz dana u dan donosi la obilnije plodove.

Ivan Kukula D. I.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVECENIKE U OPATIJI:

- 27. do 30. kolovoza, vodi o. Josip Weissgerber
- 10. do 13. rujna vodi o. Ivan Kozelj
- 24. do 27. rujna vodi o. Josip Weissgerber.

Svaki tečaj počinje ponedjeljak ujutro, a završava četvrtak navečer.

Svatko ima svoju sobu. S autobusa se sllazi u Opatiji kod hotela Slavije, odatle 3 minute do Velike crkve u Rakovčevoj ulici 12.

»Bildpost« od 3. VI. 1973.

Nemojte nam davati kamen mjesto kruha

Dragi biskupi, župnici, propovjednici i vođe omladine kršćanske crkve!

Vi se već dugo trudite da nama mladima učinite crkvu privlačivom — no bez uspjeha. Crkva je u očima mladih ljudi postala samo još manje zanimljivom. To je moralo tako doći, jer iako ste dobro mislili, ipak ste poduzeli krive korake. Mjesto da mladim ljudima propovijedate neskracenno evanđelje, htjeli ste mladima crkvu učiniti tečnjicom kao neko humanističko moralno društvo sa pomodnim trikovima u bojama (služi Božju ju po shvaćanju »Beat-a« sa frazama o čovječnosti spram drugih, sa božićnim bazarima, priredbama, diskusijama i tomu sličnim). To je baš bilo naopako: što crkva postaje svjetskija to je manje zanimljiva. Kada ona nije ništa drugo nego neki »Crveni križ« ili klub za kuglanje ona ne pruža više ništa što čovjeka iznenadjuje, onda se ne isplati njoj pripadati. Crkva koja mladim ljudima svira samo melodije — u »kršćanskoj« varijaciji — koje

čuju od svih reformatora društva i svagdje, ta crkva nije zanimljiva, a nezanimljivoj stvari čovjek okreće leđa. Vi ste dakle svojim nastojanjima postigli točno ono što niste htjeli postići. Mladim ljudima Crkva nije postala zanimljivom, nego dosadnom.

Mnogi od vas trče za nekim modernističkim teolozima, odbacuju vjerenje u onaj svijet na drugoj strani, u jednog osobnog Boga, u Kristovo božanstvo, u otkupiteljsku smrt, u tjelesno uskrsnuće i povratak, a mje-

sto toga propovijedaju samo još o »prijatelju čovjeka«, a neki čak i o »socijalnom revolucionaru« Isusu, a kao glavnu zadaću Crkve navode socijalno politički angažman. Prema tome je Crkva neko humanitarno društvo.

Stoga evo moje molbe: Ne pokušavajte dalje Crkvu učiniti privlačivom, nemojte nama mladim ljudima davati kamenja mjesto kruha, nemojte nam nuditi razvodnjeno evanđelje, nikakvu crkvu kao neko humanističko moralno društvo, nego propovijedajte ne skraćivanju i bezkompromisno evanđelj, biblijsk i priruku o Bogu koji postade čovjek, o njegovom rođenju u Betlehemu do osobnog uskrsnuća i njegovom ponovnom dolasku.

IV 'H

Tomislav Prpić

Z b o g o m H o r v a c k a l

LEGENDA

Zakaj me srce još navek boli,
Ggo bi mi vezda povedal?
Morti je bilo žalosti preveč,
Kaj sam ju gledal i gledal?
Da rajše sam prišel,
Mogel sam oči pokriti.
Ali sem ostal, nekaj me vleklo,
Ni mi se šteло iti.
I tam, na kamenitom mostu
Ivan Krstitelj je stal.
Z rukom od kamena, on je
Mene još zdaleka zval.
Na Zagorje drago gledal je svetac,
Na Stubicu, obedve Bistre;
I čul sem glase, kak da bi školnik
Na orguljah zvlekel registre.
V najlepši zemli na svetu
Samo je jedna, pretužna Ona,
Madona.
Kralica.
Bistrički su Nezin zvoni,
Njezin poškropjen je put.

Tu rano v jutro, z odkritom glavom
Ideju bogci, smetlari
I dali budu salut.
A ona bu sedela
V cvjetju i gledela
Z plavimi očmi na groble,
V rukah bu držala dete.
Jezušek mali kak rožica cvete
I zrele bobice zoble.
Lepo je Tebi, Mati, pri miru,
Vse drvje stoji ti v špaliru.
Je l' vidis, kak bela je cirkva,
I turen se zvija
V nebo, Marija,
Marija!
Zakaj me srce još navek boli,
Ja ne znam to još ni sám,
Na groble, na groble,
Gda negdo pokleknuti bi nam.
Taki bi nestalo,
Vse dobro bi bilo, ja znam.

O. FRANJO SIPUSIC

MOJA VJERA

86. pouka koje su izazile u rubrici »Moja vjera« u pripremi su da izadu kao knjiga. Bude li ta stvar sretno privredna kraju, javit ćemo.

NAGRADA I KAZNA

Da dobijemo što potpuniju sliku moralnog odgoja djece, svakako je potrebno progovoriti i o ulozi nagrade i kazne kao sredstava toga odgoja. Nećemo se posebno zadržavati na raznim mišljenjima pedagoga i psihologa među kojima jedni ta sredstva gotovo posve bacaju, dok drugi na njih polažu veliku važnost. Za nas je dosta spomenuti da se njima služio i sam Isus Krist. Nagradu on izrično spominje u svojih osam blaženstava, a kaznu u prijekorima faze rizejima, zatim kad proriče propast Jeruzalema i kad govorí o sudnjem danu.

Svakako u kršćanskoj pedagogiji i nagrada i kazna imaju i te kako svoje važno odgojno mjesto. Stoga je i potrebno malo više o njima progovoriti.

NAGRADA KAO SREDSTVO ODGOJA

Kao što je već spomenuto, nagrada je tek jedno od pomagala u moralnom odgoju djeteta. Ona nikada ne smije biti jedini cilj prema kojemu djetete teži u svome djelovanju ili odricanju. Krivo radi oni roditelji koji sav odgoj svoje djece temelje na nagradi ili na kazni. Tu se kod djece sve više razvija koristoljubje i sve što god rade, rade samo zato jer jer se nadaju da će primiti nagradu. Kod njih onda i u kasnijem životu nedostajat će smisao za velikodušnost, nesobičnost. Oni će za svaki svoj trud ne samo očekivati pohvalu, nagradu ili plaku, nego će to i tražiti. I kada uvide da im neko odricanje, žrtva ili posao ne donosi ništa od toga, nikakvi ih uzvišeniji motivi neće na to uspjeti potaknuti.

O takvoj nagradi ovdje uopće nije riječ, jer je sama u sebi nemoralna, izrazito štetna. Ovdje govorimo o nagradi koja dolazi tek kao usputno pomagalo, a to znači povremeno, i daje se samo onima koji čitavim svojim djelovanjem pokazuju da teže za pravom moralnom veličinom. Njima je uvjek osnovni motiv rada na izgradnji vlastitog značaja ljubav prema Bogu.

Ovdje možemo to osvijetliti primjerom poznate nam Majke Terezije. Svaki čas čujemo da ona prima razne nagrade za svoj velikodušan i požrtvovni rad za one najzapuštenije. A ipak ona nije do sada ni jednu od tih nagrada otklonila i kazala da se to kosi s njezinom velikodušnošću, nesobičnošću. Zašto? Zato što one ni najmanje ne umanjuju tu njezину velikodušnost i nesobičnost, nego joj samo pomažu da može još više učiniti za Boga i za dušu. Tolike mlađe djevojke za njezin rad na taj način saznavaju, za njega se oduševe i stavljuju se poput nje na raspolažanje Bogu i bližnjemu. I drugi se ljudi osjećaju potaknuti da barem nešto učine za one koji trpe u njihovoj okolini ili u misiskim krajevinama. A i sama ona vidi potim priznanjima da je na Božjem putu, i to je još više potiče da se Bogu još velikodušnije i potpunije preda po žrtvi za bolne Kristove udove, za patnike.

Slično nešto dogada se i s nagradama kao odgojnog sredstvu u odgoju naše djece. Te nagrade nisu tako brojne da bi djetete moglo samo zbog njih raditi, žrtvovati se i odricati se. A često su one i od tako male materijalne vrijednosti

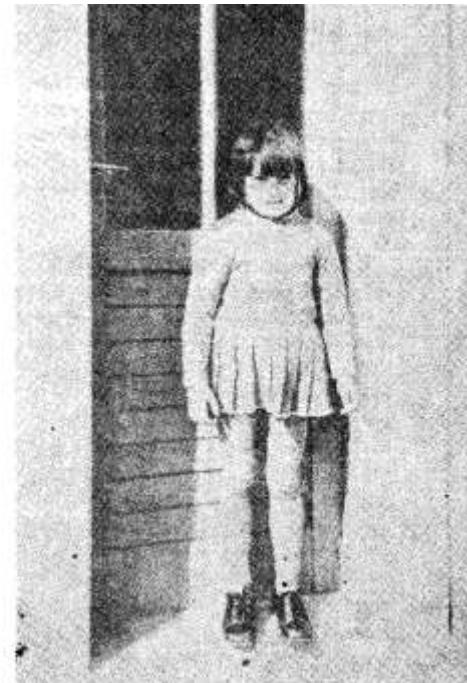
da se ne bi isplatilo samo za njih mučiti. Koliko su puta tek simbolične, kao što je neka knjiga, kitica cvijeća za imendan ili rodendan, mala bomboniera za takvu zgodu. A kod siromašnijih roditelja često će se ona ograničiti na majčin ili očev zagrijaj ili poljubac, na nekoliko toplih riječi.

Međutim, vrijednost tih nagrada, s materijalne strane tako različitih, krije se za djetete baš u tom priznanju roditelja, koji izriču na taj način svoj sud na njegovim moralnim rastom.

Razumije se samo po sebi da će roditelji i nadalje pred djetetove oči stavljati kao vrhovni motiv moralne izgradnje ljubav prema Bogu i želju da postane što izgrađeniji kršćanin koji će biti sposoban na sebe preuzeti konkretnе dužnosti što će ih od njega tražiti Bog i Crkva.

Ovakvo priznanje u obliku nagrade, kakva god ona bila, može imati pozitivan odjek u srcima ostale djece da se i ona više trude oko svoje samouzgradnje

No kod te nagrade treba paziti na jednu veoma važnu stvar, na temperament i općenitu nadarenost pojedinog djeteta. Ima djece koja su po svojoj naravi smirenja, lako prihvataju moralne norme i prema njima se ravnaju. Osobito kad su još usto nadarena i brzo shvaćaju što se od njih traži i zašto se traži. Kad takve djece roditelji se mogu upravo uprskati od pohvala na njihov račun kao da su ona uložila u to neobično mnogo truda. A zapravo tu se radi o posve smirenom i sredenom značaju i temperaturom, a ne o samouzgradnji koja bi stajala truda i muka. Takva će dječa uspijevati u školi, lako će učiti, bit će omiljena u društvu, susretljiva pobožna, savjesna u izvršivanju svojih dužnosti i prema Bogu i prema ljudima. Njih se može upotrijebiti za razne pla-

Aerlić Diana

nove, na njih se može osloniti u mnogim stvarima. A ipak uza sve to ne zaslužuju posebnu pohvalu, jer ih sve to nije mnogo truda stajalo. To je njihova narav, a za dobru narav samo možemo ustanoviti da je dobra i Bogu zahvaliti na tome daru, ali od takve djece ne možemo i ne smijemo praviti junake.

Drugačije je kod one djece koja su živog, nemirnog ili nestalnog temperamento i koja teže shvaćanju moralne norme i zbog toga ih i teže prihvataju i usvajaju. Tu se nalazi pravo polje rada za jednog odgojitelja. I kada takvo djetete u nečemu uspije na moralnom području, onda možemo bez pretjerivanja reći da je ono učinilo nešto veliko i da je zasluzilo priznanje za svoj trud. Možda ono i uza sav svoj trud neće do-

stici u raznim vrlinama ono sredeno i smireno dijete, ali ono što je postiglo, postiglo je svojim zalaganjem, suradivalo je s Božjom milošću. I ono bi sa svetim Pavlom moglo reći: »Milost Božja nije u meni bila uzalud!«

Uzmimo posve konkretan slučaj. Takođe dijete zbog svoje živosti, nestalnosti i malo težeg shvaćanja teško će se sabrati i prihvati svojih školskih dužnosti. I kad se prihvati knjige ili izradivanja zadaće, misli mu lete sad amo sad tamo. No roditelji ga potiču da iz ljubavi prema dragome Bogu i iz ljubavi prema tolikim dušama, koje može svojom žrtvom spasiti, neka se prihvati posla i neka marljivo uči. I ono posluža koliko više može prema svojim silama. U školi će možda proći s dobrim uspjehom, a ne s odličnim kao ono smireno i darovito dijete. Ipak je njegov uspjeh vredniji i pred Bogom i pred ljudima, jer je zaslužen velikom žrtvom. I sada ako takvom djetetu dадемо nagradu, priznanje, učinili smo veoma mnogo za njegov budući rast. Ono vidi da mu mi dajemo priznanje za njegov trud prije svega, a ne toliko za sam uspjeh. A ako mu još otvoreno kažemo i to da je tim svojim žrtvama razveselo dragoga Boga i pokazao mu koliko ga ljubi, i da je pomogao spasiti mnoge duše svojim žrtvom, ono sve više shvaća vrijednost svoga nastojanja oko samoizgradnje i neće se dati tako lako slomiti kad nađe na poteškoće.

Kako dakle vidimo, nagrada ima veliko značenje u moralnom odgoju djece ali samo onda kad je tek kao pomoćno sredstvo, a ne kao cilj djetetova nastojanja. Ona mora uvijek biti povezana s Bogom, mora biti kao priznanje samog Gospodina Boga preko roditelja. Onda će motiv ljubavi prema Bogu uvi-

jeti ostati kao glavni pokretač odgoja savjesti.

KAZNA KAO ODGOJNO SREDSTVO

Kolika je nagrada za dijete privlačiva toliko mu je kazna odbojna. A ipak, bez pretjerivanja možemo reći da nema pravog odgoja bez kazne. No kad je riječ o kazni, nikako ne smijemo imati pred očima samo razne tjelesne kazne, kao što su batine, čuškanje, uskrcaćivanje potrebne hrane, zatvor i tome slično. Ovdje više imamo pred očima ukor, opomenu, rezerviranost oca ili majke prema djetetu koje je pogriješilo, a nije pokazalo da mu je žao, uskrata koje zabave ili kojeg slatkiša i tome slično, već prema djetetovim godinama i prema veličini prijestupstva.

Kao što roditelji mogu pretjerati u nagradama, isto tako mogu pretjerati i u kaznama. U tome će posebno pretjerivati oni roditelji koji su skloni da svoju djecu odgajaju više u strahu negoli u ljubavi i pozitivnom poticanju na dobro.

Kod primjene kazne treba paziti na temperament djeteta još više negoli kod nagrade. Kaznimo li melankolično dijete, ono će to veoma duboko doživljavati i teško će se od toga oporavljati. Svaki takav postupak sve ga tjeru da se povlači u sebe i zatvara pred svojom okolinom. Postaje sve nepovjernljivije.

Ima djece koja su veoma pravilna i nikad ne zaboravljaju ako su nepravilno kažnjeni. Čak i u kasnijim godinama sjećaju se u potankosti te nepravde i ponizjenja.

Takva djeca po pravilu morala bi biti poštovana od kazne. Ili ako bi ih trebalo kazniti, bolje će biti da ih nasamu pitamo, što sami sude o svom činu i kakvu bi oni kaznu za nju odredili. Tu ćemo vidjeti koliko su bili svjesni odgovornosti. A kad izreknu kakvu bi kaznu

zaslužili, zadovoljimo se s time i recimo im neka oni sami izvrše neku pokoru da poprave stvar. Moramo naime znati da kod takve djece veći učinak postizamo ovim postupkom nego bilo kakvom kaznom. Napose se čuvajmo da takvo djeci uskratimo ljubav i pažnju, jer je to njima potrebnije nego svagdanji kruh.

Isto tako treba paziti na primjenu kazne kod djece kod koje taj način izaziva prkos i mržnju. To su teški kolerični temperamenti. Napose se čuvajmo da na njih dignemo ruku. Zanimljivo je da kod takve djece više djeluje kad vide oca ili majku žalosne zbog njihovih izgreda nego kad ih vide ljute. A moramo znati da je za njega već i to kazna kad mora ustanoviti da je on svojim vladanjem ražalostio one koji se za njega brinu i koji mu žele samo dobro.

No ima dosta djece kod koje će se morati primijeniti razne kazne i u doslovnom smislu. To su ona djeca koja pokazuju veliku lakounost, neozbiljnost, lijenos, samovolju, koja vole pokazivati svoje razne mušice i koja traže da im se svi u kući pokoravaju, koja se ne drže nikakvog reda i kojima je svejedno da li izrade školske zadaće ili ne, nauče zadano školsko gradivo ili ne nauče, koja su sklona kradbi, zavisti, zlobi, kojima ništa nije ako uvrijede roditelje ili zlostavljuju mlađu braću.

Kod takve djece možemo iznositi užvišene motive da ih potaknemo na dobro, ali sve to malo koristi, jer su plitki, površni, bez osjećaja. Ni s nagradom nećemo daleko doći. Preostaje dakle još kazna. I tu je teško reći da ta kazna буде tjelesna. Može biti da će u nekim slučajevima i to biti potrebno, ali onda koji tako kažnjava ne smije to činiti u naglosti, nepromišljeno, bez mjere, nego više mora pokazati bol što se morao uteći takvom sredstvu.

Obično će dozaditi u obzir rezerviranost roditelja prema takvom djetetu sve dok ne zamoli za oproštenje i ne obeća da će se truditi oko popravka u toj stvari. Trebat će se poslužiti i ozbiljnijim razgovorom u četiri oka, zatim uskratim ljudjav i pažnju, jer je to njima potrebnije nego svagdanji kruh strpati u red.

Ipak uvijek će intenzivni vjerski život u obitelji biti najbolje i nadjelotvorne sredstvo za odgoj značaja pojedinog djeteta. Osim toga roditelji bi morali za svako svoje dijete voditi brigu s kim se druži, kamo zalaže, što čita, što gleda u kinu ili na televiziji. Zatim se treba brinuti da svako dijete sve intenzivnije provodi sakramentalni život, koji će mu pomoći mnogo u kročenju raznih zlih sklonosti. I molitveni život u obitelji i vježbanje u raznim krepostima i roditelja i djece veoma mnogo pridonose da pojedino dijete upozna važnost kreposti u svagdanjem životu.

Sada, kad je Crkva toliko ublažila i post i nemrs, bilo bi veoma korisno kad bi roditelji zajedno s djecom petak redovito užimali kao dan pokore, žrtve, sviadavanja, i to uvijek na neku odredenu nakanu kao na primjer za uspjeh djece u školi, za njihov kršćanski raz-

Vedran

vitak, za toliku zapuštenu djecu, za misione i misionare, za bolesnike i patnike širom svijeta, za Svetog Oca, za svećenike... U čemu će biti ta pokora, neka svaki član obitelja sam za sebe izabere. Nametnuta pokora redovito donosi malo ploda. Ipak roditelji mogu predložiti da će se svi vježbati u nekoj krepstini u kojoj ovo će ono dijete posebno grijesiti. A navečer prije spavanja neka svi obave ispit savjesti baš pod tim vidirom. Tačko će eto i ona dječka koja su inače površna, lakoumna, lijena, samovoljna, ma lo pomalo pod utjecajem cijele okoline barem nešto postići u izgradnji svoga značaja.

Bilo bi to veoma korisno, kad bi za veći izgred jednog djeteta roditelji pozivali i ostalu djecu i njega da cijela obitelj učini neku žrtvu kao pokoru za taj prijestup, ako je bio učinjen javno pred svima. Ili da izmole zajednički koju molitvicu kao zadovoljštinu Bogu i za popravak toga djeteta.

Na taj će način dijete biti prisiljeno da malo razmišlja o svojem vladanju, a to je početak popravljanja.

Ipak ni takvo dijete ne smijemo žigosati kao pokvarenjaka. Radije ga pohvalimo za svaki napor na području izgradnje značaja. I budimo strpljivi čekajući da počne shvaćati kako je rad oko vlastite samolzgradnje najsigurniji put za vedru budućnost.

Da roditelji mogu uvijek pravilno primjeniti kaznu, i to prema svakom djetetu onako kako je ono može primiti prema svome značaju i temperamentu prema svome zdravlju i stupnju nadezenosti, potrebno je da uistinu kršćanski gledaju na svoj roditeljski poziv. A kada dijete nakon počinjenog nekog prijestupa samo prizna svoju krivnju i iskreno zamoli za oproštenje, u najviše slučajeva kazna će biti suvišna, jer je

dijete već samim priznanjem i tražnjem oproštenja pokazalo dobru volju da se popravi. Stoga mu kaznu treba oprostiti, ali to nikako ne znači da mu ne možemo dozvati u pamet opasnosti kojima se izložilo kad je to radilo.

I kod nagrade i kod kazne treba paziti da ne postupamo s djetetom u svim razdobljima njegova života jednako. Drugačije ćemo nagraditi ili kazniti malo dijete, drugačije ono koje polazi u školu, drugačije mladića i djevojku koji se nalaze u punom pubertetu. I ozbiljnije ćemo uzimati uspjehe i priesnute kod onih odraslijih negoli kod mlađih.

Ipak u svemu tome vodit će nas samo jedna briga: pomoći djeci da što temeljiti odgoje svoju savjest prema kršćanskim načelima, prema Kristovu Evandelju, da bi kao moralno izgradene osobe mogli što više učiniti i za Božju slavu i za vlastito posvećenje i za spas tolikih svojih bližnjih.

U vrtu cvjetova

Ako sam ikada znao
duboko sam zaboravio imena
ovih cvjetova u vrtu sestara
Srca Isusova.
Ima ih bijelih, žutih, crvenih
i inih, —
ne znam kako bih rekao osim da
kažem — finih, finih.
Ako sam znao i duboko zaboravio
imena svih ovih cvjetova,
ne smeta.
Samo da cvatu, da cvatu, —
da ova žuta, crvena i ina svetkovina
traje i sutra i u vijeće
vjekova.

Marijan Ivan ČAGALJ

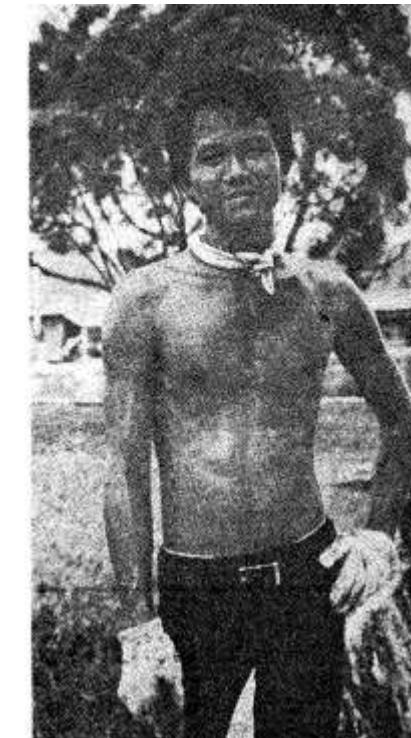
Misijska nakana AM za kolovoz

NARODI TIHOG OCEANA

Odvodenost od ostalog svijeta značajna je crta Oceanije koja se sastoji od tisuća otoka i otočića razasutih po beskrajnim prostorima Pacifika. Ostala četiri kontinenta našega globusa sačinjavaju svaki za se barem fizičko jedinstvo, dok u Oceaniji ni toga nema. Nju sačinjava i Australija, najveći otok našega planeta, ali koja je također kontinent, najmanji doduše, ali ipak kontinent. Nju nemamo u vidu u ovoj misijskoj nakani. Zadržat ćemo se radije na onim brojnim manjim ili većim otocima koji su po površini gotovo jednaki Evropi, dok po stanovništvu dostižu jedva 2 milijuna žitelja, dakle, kao najmanje zemlje Europe.

To stanovništvo pripada najrazličitijim religijama, dok katolika ima oko 600.000. Za njih vode brigu 640 misionara svećenika, (241) brat pomoćnik i 750 redovnica. Osim tih stranih misionara i misionarki ima i domaćih sinova i kćeri, i to 35 svećenika, 29 braće i 550 redovnica. Kod posljednjeg konzistorija ova Oceanija dobila je prvi put u povijesti i svoga kardinala.

Nekršćansko stanovništvo Oceanije ima vjeru u Boga, a neka plemena imaju o njemu i relativno visok pojam. Većina je ipak mnogobožnja s poštovanjem preda, duhova i demona. Njih treba evangelizirati,

poučiti u vjeri o pravome Bogu te o Isusu Kristu Spasitelju. Silna razdaljenost pojedinih otoka te male zajednice otežavaju rad kako na ekonomskom i kulturnom uzdizanju tako isto i na evangeliziranju. Da bi se omogućilo i jedno i drugo potrebna je pomoći šire međunarodne zajednice i cijele Crkve. A za to se traži solidarnost o kojoj je riječ u ovoj nakani.

Pučanstvo Oceanije i danas kraj svega razvoja i tehnike i saobraćajnih veza nastavlja živjeti sa svim poteškoćama i oporostima koje duge svojoj prevelikoj razdaljenosti i raštrkanosti. Očito da moderna prevozna sredstva olakšavaju i pojednostavljaju mogućnost putovanja čineći ih manje teškim ili čak ugodnima, no primitivan način života

još je uvjek udes najvećeg dijela tamošnjeg stanovništva, koje se i-pak osjeća nekako odsjećeno od staloga svijeta. Mnogi otoci i otočići imaju k tome vrlo strme obale, i prema tome otežan im je pristup, barem morskim putem. Stanovništvo nadalje dijeli jezična pregrada, pa narodnosne suprotnosti i sistem klanova.

U sadašnjem trenutku to otočno stanovništvo izloženo je posve novim dosad nepoznatim poteškoćama kojima je uzrok novi oblik ekonomskog iskorističavanja što ga vrše neke sile, a zatim masovno useljavanje iz Indije i ostalih dalekoistočnih zemalja. Sve to stvara nepoželjne sukobe koji veoma otežavaju

već i onako težak rad misionara. Posjet svetog Oca Pavla VI otočju Samoa učinio je silan utisak na tamošnje stanovništvo, koje je osjetilo da na njih misli i o njima vodi brigu prvi čovjek Crkve. Na nama je kršćanima da budimo svijest odgovornosti i solidarnosti prema toj našoj na dalekim oceanskim prostorima osamljenoj braći. Ovaj mješec mislit će na njih i moliti za njih svi oni milijuni koji pripadaju Apostolatu molitve. O njima će biti pisano u svim onim glasilima koja donose tumačenja papinske misijske nakane. Vjerujemo da će i to barem nešto pridonijeti budenju i jačanju njima tako potrebne solidarnosti i pomoći.

Josip Antolović, DI

Gospino svetište Hrasno

Dodatah u Gospino Hrasno 9. lipnja, po kiši, koja je poseban Božji blagoslov za svu Hercegovinu u ovim vrućim i suhim danima. Oko Gospine pećine, oko grobnice pokojnih svećenika, oko crkve i župne kuće puno ljudi, puno školske djecе, puno odraslije mladeži. Svi užurbani, svi rade, podižu govornike, kite ih cvijećem, vijencima. Župnik Don Šćepan smogao je samo toliko vremena, da mi pruži ruku. Pred njim i stariji mlađi iskušavaju svoja umijeća u deklamacijama, govorima, predstavama za sutrašnju proslavu na Duhove...

Osvanuo veliki duhovski dan. Svjež, ugodan. Pristiže narod, pristižu svećenici. Eto i mostarskog biskupa Dra Čule, koji je znao svojim stodom trpjeti u sve dane odkad postaje biskupom. Nekako la-

gan kao na krilima. Slavlje i na nje ga osvježujuće djeluje. On će danas govoriti narodu pod velikom Misom... U 9 sati pred Gospinom pećinom jedan strani svećenik drži Misu i propovijed za bolesnike, koji su se skupili tražeći pomoći i utjehe u svojim nevoljama. Žarko mole, pažljivo slušaju riječi o trpljenju, pričešćuju se. Nakon svoje Mise ne odlaze. Čekat će oni tu, dok sve bude gotovo. Cijeli dan će provesti sa svima na proslavi...

Jedan strani svećenik odlazi u vrlo udaljeno mjesto, gdje ima onih, koji ne mogu doći, da prikaže duhovsku Misu zajedno s njima u njihovoj crkvi. Vratio se prije biskupove Mise. Zvone tri zvona sa zvonika lijepe Gospine Crkve...

Počinje glavna proslava: Duhova, Gospe lurdskе i Iseljeničkog dana. Sve je spojeno s Duhovima. Ni je to običan iseljenički dan, kakav su drugi svećenici slavili sa svojim narodom u određeni dan. Don Šćepan uz biskupovu suglasnost premjestio je tu proslavu na Duhove. On je zamislio, da to ne bude samo za njegove župljane, s kojima on živi i radi, nego je zaželio, da dođu i oni koji odoše iz župe ili kao privremeni radnici, ili kao iseljenici. Mnoštvo veliko se skupilo u crkvenom dvorištu. Mnogo iseljenika stiglo...

Prije biskupove Mise izvodi se predstava od Hrvoja Bana: »Kradja Gospina kipa« u izvedbi sudjeluju i domaći, i oni, koji rade izvan mjesta, koji se školiju ili uče kaže zanate. I mlađi kelneri, daci i seljaci. Zaista iznenađenje...

Pod Misom biskup propovijeda oduševljeno i zaista mlađenački. No, mora se napinjati, da osvoji prostor vani, jer župnik Šćepan ima i »Razglasnu postaju«, koja propovjednikove riječi raznosti i po susjednim naseljima. Možda i po šumama strani radnici inovjerici slušaju te riječi, odmarajući se u hladovini nakon naporna rada asfaltirajući cestu kroz hercegovačku bespuća. Osjetit će oni da je kod crkve neka proslava. Župnik im poslao punu košaru piva...

Svećenici isporijedaju narod. Domaći i strani narod. I iseljenike iz Hrasna. Propovijed o darovima Duha Svetoga, o Gospiji lurdskoj, o Svetoj godini. Narod sluša pažljivo. Valjda će to i ponijeti u život...

Procesija s Gospinim kipom uz pjesmu i molitvu do Pećine. Po-

zdrav iseljenicima i recitacija pjesme, koju je napisao domaći sin Stojan Šutalo. Nakon Mise iseljenici s domaćima ulaze u »Zelenu bašću«. Da nastave bratski razgovor uz blagovanje komada proljetnog janjeta bez mane i uz čašu nepavorenog pića... Don Šćepan se ne smiruje. Svuda stiže i sve se odvija kao po vrpcu...

Izvodi se »Putnik« Petra Preradovića. Živo, skladno i dirljivo. Ne kima niz obraze vruće suze padaju... Izvještaj o iseljenicima, opširan i stvaran drži jedan od iseljenika — Luka Maslač.

Izvodi se »Domovina« od Dure Arnolda. Jozo Njavro sa svojim sinčićem Alfonzom od 4 godine uživio se u pjesmu i opet kotrlaju se suze kod mnogih...

Toma Ivanković s kapom na glavi uz gusle narodne pjeva pjesmu, koju je on sastavio za ovaj dan. Uz guslara su recitacije djevojčica iz Hrasna. Javlja se i čovjek, koji uvek govori u desetercu. Svojom šalom izazivlje ugodan smijeh kod sviju. To je stari Luka Previšić. Za nima me, da li on govori u desetercu i kad se rasrdi po koji put u kući ili na poslu?...

Diže se stari penzioner Pero Previšić. Stigao je iz Slavonije, gdje živi. Govori mirno, odinjereno i zrelo. On reče: Biskup i župnik rekoste, kako bi željeli da se vratimo u svoj kraj. Lijepo bi to bilo. Ne volja nas otjera pa se nije lako vratiti se i barem kosti svoje ostaviti uz naše pokojnike!

Otac biskup reče: Sve je lijepo što vidim i čujem. Nisam mislio govoriti jer sam dosta govorio pod Misom. Ali eto nešto moram reći.

Ognjišta nam opustjela. Ne toliko, radi iseljenja, koliko radi kršenja zakona Božjega u bračnom životu našeg svijeta izvan Domovine i u Domovini. Vidite, poganstvo je otrovalo naš narod. Katolički muževi i žene bježe od djece. Više vole novac, imanje, bogat život nego dječu. Bježe od križa! Čast onima, koji su ostali vjerni Bogu i Božjem zakonu. Zakletvi, koju su položili kod vjenčanja. Po službenim statistikama u Bosni i Hercegovini najmanje je danas katolika Hrvata. Opadanje poroda vodi do istrebljenja. Najljepši darovi, što čete ih ostaviti Domovini i Crkvi, jesu dječa, koju čete roditi i odgajati. Sut-

ra će, reče biskup, moj pomoćni biskup u župi Rotimliji krstiti jedanaesto dijete jedne obitelji. Ne ka Vas bude što više takvih, kao što je bilo u našem narodu u prošlosti, pa nam se neće zametnuti trag. Uz Božju pomoć živjeti i raditi, djecu rađati i odgajati, pa smirene savjesti čekati prijelaz u vječni sretni život...

Ovo sve bijaše kao neka vrsta misija. Možda će ipak većina od onih, koji su ovo čuli i doživjeli, uz pomoć Duha Svetoga, stvoriti dobre odluke i provesti ih u djelu.

Daj Bože, da tako bude!
F. Višnjić

PRIČA

SAN LJETNE NEDJELJE

»Mijo Đuklina, sin pokojnog Jure, 17 tisuća. Janko Jozić, sin Šime zvanog Smrzlo, 21 tisuću. Jakov Trlić, zvan Dižva, sin pokojnog Stipe Trlića, 45 tisuća...«

Nemarno je tih čitao velečasni župnik, a nije ni trebalo glasanje. Svijet je tako napeto slušao, koliko je tko dao za gradnju nove župne crkve; moglo se čuti zujanje muha, čak u župnom dvoru netoli u crkvi. Srećom ove nisu ni zujale, iako ih je bila puna crkva. Strkale su se na ječmene kruhove i tvrde sireve, koji su virili iz seoski torbica. Ponajviše strkale su se na svadbenu užinu Rade Trpića u čijoj se torbi moglo, osim kruha i sira, naći i pite jajače. A nije fali lo ni mesa. Zaklao Rade čitavo janje i onako ga samo malo zamotao u papirnatu vreću, baš ko od

cementa, onako da se vidi, te stavio pod kor kraj vrata, pa navalile muhe i iz komšiluka. Da su samo muhe! Pero Catrnja, zvan Smokljo, dok je svijet napeto slušao koliko je tko dao za gradnju, tih se prišuljao, i da ne zazujaše muhe kao roj pčela, odnese li, odnese cijelo janje. Na tu nesretnu zuku svijet se okrenuo, a on alčak, snađe se. Poče mahati rukama kao da tjera muhe i tako sakri svoje nešto.

Ni muha se dakle nije čula dok je mlađi velečasni gospodin župnik čitao koliko je tko dao za gradnju nove crkve, koja se treba započeti ovog ljeta.

»Plan je tu, i kamen je tu. Još građa i opeke i peke, može se započeti od zore do mraka svakog dana trubio bi po selu Poljar

Smrzlo. Velečasni župnik nije posebne važnosti davao toj gradnji. Mislio je — to je jednostavno. Kad počne, dovršit će se. Više je važnosti davo svom svećeničkom radu naročito propovijedanju. To se moglo primjetiti ove nedjelje. Na brzinu i bezvoljno pročitao je davatelje, a onda uzevši svečanu, veličanstvenu i ozbiljnu pozu započeo je propovijed. Taman dok je on zauzimao svoju pozu i svijet je svoju. Onima koji su sjedili u klupama bilo je jednostavno, ali onima na podu; (mlađem svijetu, curama, snašama i momcima) bilo je nezgodno. Ali i oni su se nekako skljokali na pod i već kod prvi riječi (tako snažnih i gromoglasnih) počeli drijemuckati. Nije ni čudo. Od jutra do mraka na polju, od mraka do jutra po sijelu, pa kako ne bi. I još u ovaj debeli hlad stare crkve. Čisto te nešto vuče da zaspěš. A ona Dara Purina, Bog joj pamet oduzeo, već je i zahrkala odmah na početku propovijedi.

Iz tankovijasta grla izvirale su snažne riječi izvezale se i ozvanjale po siromašnoj crkvi kao jeka grmljavine u pustoj planini. U zanosu nije velečasni ni primjetio da čitava skoro crkva spava. Ni Dario hrkanje nije čuo. Ili ako ga je čuo, mislio je da su to topli uzdizaji koje bude duboke i ganutljive misli njegove riječitosti. Čak je mislio da su se i muhe zanijele i u zanosu lebde, šute, i uzdišu. A tek kako ne Božji puk, koji je i došao samo zbog toga. Riječi uzete iz života, pogadale su u sam život, u dušu, u srce, u svijet, u savjest, zanosile, uzdizale, tješile, krijeplile, i suze radosnice mamile. Tko od

tih njegovih dobrih kršćana ne bi zaplakao, samo da nisu spavali, kada je spomenuo neku majku afričku, koja je noseći sto km dijete kroz prašumu i pustinju liječniku, u hodu umrla i opet mrtva produžila put:

»Nije to čudo«, uzviknuo je. »To je snaga ljubavi davnog i predivnog majčina srca, koje i mrtvo nosi snagom ljubavi, volju i želju za usrećenjem svojega djeteta.

I tada je većina svijeta spavala. Dara Purina još glasnije hrkala, a ruku na srce, bar tu su se trebali razbudit. Ali istini za volju razbudiše se i probudiše se svi tek na amen. I ne može se kazati da i danas ne postoje čudesa. Zar nije čudo, veliko čudo, da se na amen svi probude. To je mladog i neiskusnog župnika i zavaravalо. Baš to. Jednom kada je sumnjao da mu vjernici spavaju, razmišljao je: »Da spavaju, spavali bi i kada kažem amen. Koliko snažnijih, ganutljivijih, učenijih, svetijih, ozbiljnijih i bolnijih riječi kažem nego što je amen pa niko ni okom ne trepne. Znači zaneseni su dok propovijedam, a ne spavaju. Ne spavaju, i amen. U to me nitko ne može uvjeriti.« Bez hvale, s punim uvjerenjem on je to govorio i svojim starijim kolegama, koji su mu se samo smijali. Smijali su se u lice, toj njegovoju tvrdnji dokazanoj na licu mesta.

I ovaj put na amen, mekan i tih najtiši od svih izgovorenih riječi u ovoj propovijedi, puk se skoči na noge kao da je mjesto »amen« viknuo »mirno«.

»Jok, dok ja propovijedam nema nikom spavati!« i sada se uvjeri te

V BOLESNIČKO HODOČAŠĆE U LURD

I ove godine krenulo je 180 hodočasnika, dosad najveći broj bolesničkog hodočašća što bolesnih a što zdravih u petom po redu bolesničkom hodočašću Gospa u Lurd. Kompoziciju su sačinjavala petora kola: jedna ambulantna francuskih željeznica; zatim dvoja spavača i dvoja kućet kola. Svaki hodočasnik imao je svoj ležaj. Na putu u Lurd svratili smo po običaju na grob časnog služe Božjega Leopolda Mandića, ove godine tím radosnije, jer je ovo hodočašće započelo u prvim danima svete jubilarne godine za čitav svijet, a mi se pouzdano nadamo, da će dragi Bog u jubilarnoj godini za grad Rim, ako ne i prije, podići na čast oltara našeg blaženika, apostola izmirenja Boga sa dušama, što je bio za čitavog svog života naš Otac Leopold kao ispcvjednik.

Rasploženje hodočasnika za čitavog puta, u Lurd i u povratku bilo je izvrsno.

I ove godine vodio je mostarski biskup koadjutor Msgr. Pavao Žanić kao iskusni duhovnik voda ova hodočašće, a. hodočašće je krenulo u organizaciji novog lurdskog odbora pod vodstvom O. Edomira Ciko D. f. u aranžmanu turističke putničke agencije ZAGREB — EXPRES.

Slijedeće šesto po redu hrvatsko bolesničko hodočašće kreće u Lurd 4. srpnja 1974., a враћa se u Zagreb dne 13 srpnja 1974. Prijave za ovo hodočašće već su da prima ista turistička agencija ZAGREB — EXPRES 41000 ZAGREB, Bogovićeva 6.

svečano intonira Vjerovanje. Brzo se i Misa završila. Skidajući misno ruho u sakristiji, činilo se mladom velečasnom da vani pred crkvom čuje uzdahe Dare Purine:

»Uh grlo mu se pozlatilo. Svaka mu je zlata vrijedna. Probada, u srce, dira, nosi, zanosi, tiješi, krije, blago majci koja ga rodila.«

Izletio je vihorom nošen, među ljudi da čuje komentar. Krivo je rečeno. Bolje je kazati učinak koji je proizvela ta propovijed u ljudskim dušama. I zgodno je da ovde ispravim svoje pričanje o velečasnom. Iz priče ispada da je umišljen, ohol, ali nije istina. Čak je i preponiran što se tiče toga. Bio je stvarno veliki govornik. Imao je dara za to i taj dar usavršio do ciceronske vještine. Sva je pogreška u tome što je mlad, neiskusan, pa se zanosio. A još je veća pogreška što je ovakav govornik zalutao tu u ovo selo. Tko je tome kriv? Nije ni on ni njegov puk. Zato ne možeš zamjeriti puku što pod propovijedu spava, niti njemu što sanja. Uostalom tko može dokazati da spavaju.

»E, još samo treba Mato Pržan i svi su.«

»On ti ga ne dade.«

»Dat će, dat.«

»E vidić ćemo.«

»I hoćemo...«

Buran i bučan razgovor prekinuo je župnik:

»Šta je ljudi, šta je? Sto ste se tako naoblili? Zar je tako stroga bila propovijed, pa ste se smrklili. Nije brate. Nastojao sam da vas oduševim, ponesem, zanesem, da sretniji iz crkve izidete nego ste ušli. I radosniji, i bolji... Zar ni-

je tako brate Mijate? Govori.«

»Daklem, još samo Pržanj i svi su.« — progovori Mijat odmah.

»Kakav Mate?« I pomisli župnik možda čekaju još toga Matu, da još njega ne čekaju pa da mu kolektivno čestitaju.

I zavuće ruke u džepove reverende, jer je unaprijed odlučio odbiti svako čestitanje. Njemu nije do toga. Njemu je do učinka.

»Hoće li brzo?« — nespretno pišta.

»Šta brzo, velečasni?«

»Taj, Mate?«

»Ma, Šta Mate?«

»Dodi, šta li? Šta je s njime?«

»Taj ne dolazi ni u crkvu ni pred crkvu. I ne treba nam, samo mora i on dati za novu crkvu... ili...«

»Čekajte ljudi, ja vas ne shvaćam. Nemojte svi u jedan glas. Ne! Nemojte vikati. I polako. Jedan po jedan. Osim toga ja vas pitam, da li vas je propovijed oduševila ili razočarala, a vi...«

»Jer, je sve taman« — propiskuta Ivo Pečenjak i ko hoće da čestita župniku.

»Mani se toga. Ono se ti zoveš Ivo?«

»Jesam. Ivo Pečenjak i dao sam za gradnju crkve prvi.«

»Hvala.« — župnik se naježi. —

»Opet o tome.«

»Dao si prvi? A što ne kažeš koliko si dao. Priglavke. Šta se pušeš?«

»Nisi ni ti više.«

»A ti, da se u crkvi pred pukom ne čita, ne bi dao ni šupalj opanak.«

»Pa pustite to. Lako ćemo zato. Kada od toga bude vrijeme. Mene više sada zanima što ste u-

pamtili od propovjedi — skoro se rasrdi velečasni.

»Sve paroče, sve. Dobro si predik, svaka čast. Viko si vala iz svega grla.«

»I neka si. Rađe slušam viku nego hrku one nesretne Dare Purine.«

»Ona hrče. Ni u crkvi ne zna tih spavati.«

»Velečasni, nju je onaj ludi Pura tri puta gonio od kuće materi zbog te hrke. Ali frke. Jok. Jopet se vrati.«

»Ja je ove nedjelje nisam čuo.«

»Kako ćeš je čuti kada si ti spavao, jadan.«

»Ja sam čuo iako sam spavao.«

»Čuo si ti jada i čemera. Samo si čuo da je Mijo Duklina dao 21.«

»Ma, dobri ljudi, dokle ćemo? — opet se velečasni mladi gospodin usplahiri, čim je čuo da će opet započeti: koliko je tko dao. — »Ljudi moji, što ste zapeli za to koliko je tko dao i koliko će tko dati. Dat će svako onoliko koliko može i gotovo. Pričajmo o važnijim stvarima...«

»Sabur velečasni« svaku diskusiju, svadbu i nesporazum prekide Ivan Čalić, najozbiljniji i najmudriji čovjek u župi. Sve je do sada šutio, ali kad je vidio da ni župljani nerazboriti, ni velečasni neiskusan, ne mogu naći ono što traže, progovorio je:

»Velečasni, sabur. Vi ste nam kao svećenik osim Boga i Gospe sve. Mi u vas vjerujemo i mi vas poštujemo. Ti si kao svećenik sve, ali kao čovjek još si mlad. Pun znanja bez iskustva. Ti još ne znaš, što je život. Ti lebdiš. Ono što si učio u toj svetoj školi mi to po-

tujemo. Tu ti svaka čast. U to se ne petljamo. Ti svetu Misu i prediku drži kako znaš, kako si učio, u Božje se mi ne petljamo. To mi zapravo toliko i ne razumijemo. Ne da ne razumijemo, nego tvoje je da ti to kažeš, a naše je, ovaj, dok kazuješ da slušamo, da ne pričamo. I nećemo. Baš sam danas žvajzno onog kopilana Jazukina, jer je labrnjo uz prediku, treba slušati i kad čovjek spava. To je paroče tvoje, tvoj zakon, odnosno zakon Crkve i čast joj...«

Ni velečasni ni ostali trepnnuli okom nisu dok je govorio Ivan Čalić. Bilo je napetije nego u crkvi kada je velečasni čitao koliko je tko dao. I Ivan je nastavio:

»Velečasni, tko bi rekao da ste vi oholi, ili loši ja bih ga ubio. Vi ste neobično plemeniti, nesebični, puni darivanja, ali neiskusni. Ne znate još, što je život. Bolje vam je da vam ja kažem nego da ga sami iskusite. Znaš li što, paroče! Nas je seljake naučila bijeda da mrzimo nepravednu. Mi smo ti zmiye i životinje krvoločne, ako nam netko nepravedno stane na žulj. A ako ustreba znamo i zadnju kap krvu dati za čovjeka. Naučio nas je na to zalogaj isušena kruha koji nam je otiman kroz vjekove iz usata. Mi smo životinje i ljudi. Sa životinjama životinjski, s ljudima ljudski.«

Više ni velečasni nije sanjao o svojoj propovijedi. Uozbiljio se, jer prvi puta sluša predavanje o životu, koje u šali nije nikada čuo.

»Velečasni, i ja sam čovjek, koji nosi u sebi ljubav i nježnost. Vjerujete li vi da u životu nisam nikada čuo toplu i nježnu riječ svoje

žene. Ne čudite se. Ne da je nije znala kazati i iskazati. Možda jače i toplige od one sekretarove gospoje, ali nije smila od mene. Baš od mene. Nije velečasni smila od mene, jer to nisam smio dopustiti iako sam nekada to više želio nego vlastit život. Nisam smio dopustiti, jer za nježnu i toplu riječ treba nagrada, dar, poklon, a šta sam ja njoj imao pokloniti. Ništa osim drskosti, jer samo mi je drskost osta la, ostalo mi je oduzeo život. Noj, kojoj sam najviše dugovao, svojoj ženi, nikada nisam ništa vratio, osim stroge i grube riječi. Velečasni, zašto vam sve ovo kazujem? Ni najmanje da se isprsim. Od rata, javno, pred komšijama progovorio nisam. Danas sam odlučio da istupim. Vidim: došao mlad, pametan, lijep, plemenit, ali neiskusan svećenik. Zadro on u ono što je učio i ništa više. A treba graditi crkvu, treba ovo, treba ono, a vi samo: »Kako vam se doima moja propovijed? Divno ti, paroče, propovijedaš. Mi se s tobom dičimo. Ali mi imamo i drugi potreba. Nama je graditi novu župnu crkvu.

Ako je nećemo graditi svi onda neka se ispišu oni koji neće jednako sa svima podnosići teret. Tražimo da i Mato Pržanji dadne svoj prilog ili da se ispiše.

Umuknuo je starac, kazao je svoje, a umukli su i svi ostali. Samo je mladi velečasni gospodin župniku u duši, ponavljao »Ispiše?; za pišljivi pedeset tisuća da se ispiše. I to je vjera. I to je kršćanstvo.«

»Ali bez pravde nema ni vjere, ni kršćanstva.« — najedamput mu progovori savjest. — Ako može Niko Janjić siromah sa sedmero dje-

ce dati pedeset, zašto ne bi Mato Pržanji mogao dati toliko, koji ima sto puta više.«

»Ali eto, neće, pa nećemo ga zato izgoniti iz vjere, za pedeset tisuća.« — opet je progovorio mladi propovjednik.

»Ne radi se o pedeset, nego o pravdi. Bez njegovi pedeset sazidat će se crkva, ali onda on ne treba u crkvu. Neka se ispiše.« — opet mu savjest progovori: »Drugo je da ne može.«

»I neka se ispiše.« — dođe do zaključka i velečasni gospodin župnik.

I ispisaše Matu Pržanju pred samu Misu slijedeći nedjelje. Župniku bi malo poteško, ali pravda je pravda. No, više ga je pekla njihova ravnodušnost prema njegovim propovijedima, nego ovaj gest.

»Na koncu što će vam i crkva i svećenik, kada ne sluštate ni crkve ni svećenika.« — reće onima koji Matu ispisaše. — Samo u crkvi spavate.« — ovo nehotice nadodaje.

»To samo ljeti, paroče, kada su teški poslovi, vršidba.«

»Zbilja spavate?« — zabezeknu se župnik.

»Pa spavamo, što ne bi spaval.« — U crkvi spavate, dok ja pro...«

»Pa to je odvajkada, velečasni, šta vam je?«

»Onda ljudi oprostite. Ni s vama nisam na čistu. I vas treba ispisati...«

»Što ispisi? Mi smo budni čitavu godinu osim nekoliko nedjelja dok skupljamo kruh isušeni. To trebate oprostiti i Bog i vi velečasni.«

I delegacija ispisnika oprosti se mirne duše sa župnikom, sretna što je iz svoje zajednice ispisala Matu Pržanju, nesretnika koji je mislio da može tjerati ljudstvo bez ljudi i vjeru bez crkve.

Ostao je sam mladi župnik i tog časa kao da mu se nešto kidalo u

duši. Znaš, elan, što li? Ni jedno ni drugo. To je on zadnji puta proživljavao san ljetnje nedjelje. I Bog zna hoće li više kad njegovi vjernici u crkvi spavat, a on zanesen u snagu govora, sanjat.

Stjepan Džalto

Juraj Gusić

Misijska dužnost biskupa

U poglavljiju o suradnji koncilski Dekret o misijama posvećuje posebni odsjek dužnostima biskupa u radu za misije. Na početku 38. broja tog Dekreta čitamo:

»Svi biskupi, kao članovi tijela biskupâ koje nasljeđuje kolegij apostola, posvećeni su ne samo za neku biskupiju nego za spasenje svega svijeta. Kristov nalog o propovijedanju Evangelija svakom stvoru tiče se u prvom redu i neposrednoj njih, s Petrom i pod Petrom. Odatle proizlazi ono zajedništvo i suradnja Crkava, koja je danas tako potrebna, da se nastavi djelo evangelizacije. Snagom tog zajedništva pojedine Crkve snose brigu za sve ostale, povjeravaju međusobno svoje potrebe, dijele uzajamno svoja dobra, jer je rast Tijela Kristova zadača cjelokupnog kolegija biskupa.

Time što biskup u svojoj biskupiji, s kojom tvori jednu cjelinu, budi, promiče i upravlja misijski rad, čini on prisutnim i kao vidljivim misijski duh i žar Božjeg naroda, tako da cijela biskupija postane misionarskom...«

Kako će pojedini biskup u svojoj biskupiji ostvariti tu svoju dužnost i zadaču to će često puta ovisiti o okolnostima vremena i mjesta. Ima biskupa koji taj svoj veliki i sveti zadatnik izvršuju prigodnim okruženjem.

nicanama upravljenim svim vjernicima biskupije, zatim poticanjem svojih svećenika da po župama što više bude misijski duh raznim sredstvima koja su im na raspolaganju. Povremeno će možda i osobno nijima o toj stvari progovoriti na raznim sastancima ili prigodom duhovnih vežba. Sazna li da se neka župa posebno istakla u tome radu, nastojat će joj upraviti nekoliko pohvalnih i ohrabrujućih riječi, a takvom će svećeniku odati priznanje za širenje misijske ideje.

Više puta će se obraćati i na razne redovničke pajednice bilo skupno bilo pojedinačno kad mu se pruži prilika da se nađe među njima. U takvim zgodama progovorit će im što Crkva od njih očekuje. Neće biti zgorega da im iznesе i neki posve konkretni prijedlog, neki određeni plan rada bilo među djecom preko kateheza, bilo među mladeži u osobnom dodiru s njima, bilo kod odraslih vjernika.

Nikako neće propustiti da se zanimira za misijski duh u svojim sjemeništima gdje se odgajaju budući svećenici njegove biskupije. Na Misijsku nedjelju i na blagdan Bogova javljenja nastojat će doći među njih, prisustvovati misijskoj priredbi koju oni pripreme. Povremeno im upu-

titi pismeno nekoliko pobudnih riječi o toj svari.

Dobro bi bilo kad bi se pobrinuo i za to da se jednom godišnje dade neki pregled rada za misije u biskupiji kroz godinu dana. Ne bi bilo bez koristi ni to da tom prilikom spomene župe i zajednice koje su se posebno istakle u radu za misije.

A budući da ima na raspolaganju i katolički tisak, i te kako bi bilo dobro i korisno da se pobrine da u tim listovima bude i redovita rubrika o misijskoj djelatnosti Crkve. Baš preko te rubrike mogao bi i on sam češće progovoriti o toj velikoj i svetoj zadaći Crkve. A tu bi svoje mjesto našle i vijesti o radu naših misionara, njihova pisma, njihove potrebe, njihovi uspjesi i poteškoće.

Rad za misije ne bi smio postati ničiji monopol nego uistinu naš zajednički rad pod vodstvom biskupa. Sve inicijative na tom području moraju biti veoma mnogo na svojoj vrijednosti, budu li makar i pod indirektnim vodstvom biskupa. Već samim tim dobivaju one pečat službenog poslanja Crkve, a time zazivljaju i posebni Božji blagoslov na sebe.

No kako svi ljudi nisu jednaki, tako se ni od svih biskupa ne može očekivati da će za misijsku stvar pokazivati jednak oduševljenje i zlaganje. U tome će slučaju možda

gdjekoji svećenik ili netko drugi u dobroj mjeri preuzeti tu inicijativu za cijelu biskupiju. Dok je biskup sporazuman s time, treba takvog apostola pomagati da on u biskupiji što više koordinira rad na tom području.

Ovakav način rada nije danas ni najmanje čudan, kad je običaj da se razni poslovi biskupije povjeruju raznim osobama da u ime biskupa izvršuju ono na što on sam bio iz kojeg razloga ne može stići. Ta nije li tako i briga Papina za Crkvu razdijeljena na razne Kongregacije?! Zašto to onda ne bi moglo biti i u biskupiji?

Razumije se da će takav biskupov delegat za misije nastojati obuhvatiti sve one dužnosti koje bi inače morao obavljati sam biskup. Nastojat će misijsku ideju unijeti ili pojačati i među svećenicima i među vjernicima i među redovničkim zajednicama i među svećeničkim pripravnicima. No kako mu nedostaje auktoritet biskupa, to će nastojati više sve staviti na podlogu suradnje, sporazumijevanja, savjetovanja.

Bilo kako bilo, Crkva eto očekuje i traži od svih biskupa da na bilo koji način rude za misijsku ideju na području svoje biskupije. Molimo se Gospodinu, da svim našim biskupima dade taj misijski duh i revnost za spasavanje duša u nekršćanskim krajevima svijeta.

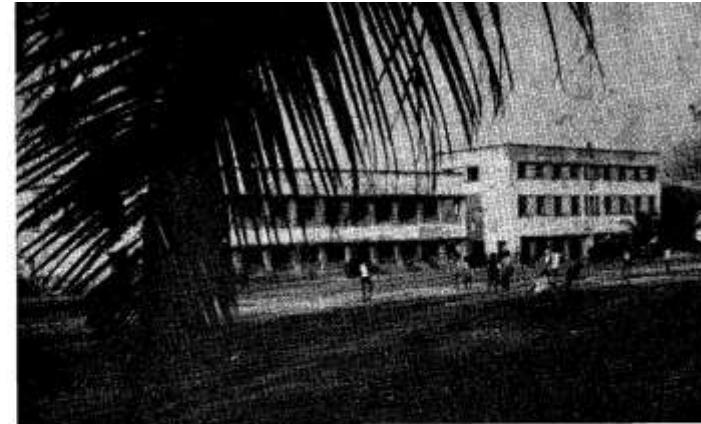
BENGALIJA

Naša Uskrsna žetva

Otar Gabrić je već nekoliko puta pisao o tome kako su se stanovnici iz dvadesetak sela urođenika Adibasa Javili da žele stupiti u svetu Crkvu. No dok on te nove katekumene pripravlja za primanje sve-

tog krštenja, u isto vrijeme i u selima gdje već ima vjernika katolika, javljaju se novi koji žele prihvati Isusovo Evangeliye. Mnogi od tih bili su kršteni na prošli Uskrs. O tome i blagoslovu nekoliko kapelica,

Bosanti:
Gimnazija i
tehnička škola
sagradiene 1957.

što su podignute u ovo zadnje vrijeme, piše on u ovome pismu.

Basanti,iza Uskrsa, 1973.

Dragi moji prijatelji misija!

Ovo je pismo imalo stići za Uskrs, no ako ga danas ne svršim, sve se bojam da će trebati čekati do svetog Ante. Posla imam sve više i više. A pismo strpljivo slaćem na stolu.

Samo kad pomislim na Veliku subotu i na Uskrs, Nije rijetko da mi te dani traju i preko 20 sati, no Uskrs ove je godine trajao ravnih 30 sati. I Ante je ostao živ, no moram priznati da sam uskrsnu nedjelju navečer u deset sati zaklopio oči i zaspao prije nego što mi se glava dotakla nosure u našoj novoj kapelici u selu Piprekhaliju.

Posao je počeo na Veliku subotu oko 4 sata popodne u selu Ramčondrokhaliyu, gdje smo sagradili novu kapelicu, i toga dana primili u Crkvu 30 novoobraćenika. Zadnja pouka, ispunjedi i tu i u Basantiju, nešto sam prigrizao, pa poslije 10 sati navečer započeli smo uskrsne obrede, krštenja, svečanu Misu s »Glorijom« uz bubnjeve i cimbale. Oko dva sata poslije ponoci uz pjesmu Uskrsnulome Spasitelju, narod se razišao, a

ja sam se uputio uz Ganges pješice dva sata do velike rijeke, gdje me je imala čekati lađa da me preveze u Gasobu. No ladari su na drugoj strani zaspali. A i malo su se bojali prijeti, jer su bili strašni valovi na rijeci. Ovih zadnjih dana potopilo se nekoliko lađica.

Cekajući na lađare, i ja sam malo zakunjao onako uz nasip rijeke. Uz riječku je mala džungla, sve slana prašina, tek uz geon grmlje bilo je nešto malo trave, no one bodljikave. I ja mislu torbu pod glavu i malo sam zaspao. Samo ona trava kroz košulju i kroz hlače bode. E, moj Ante, nek je malo na pokoru »grijja«, iako je već korizma svršila.

Poslije pet sati bio sam na drugoj obali, ali mokar. Valovi su bili tako visoki i taki da se lađica samo kotrljala. Moj katehista i ja onako smo zablaćeni krenuli ravno pred crkvu Gospe Fatimske. Oprao sam se onđe i onda ravno u ispunjedaonicu. Onda krštenja, primanje u Crkvu, sv. Misa, pohodi bolesnicima, i bilo je već skoro deset sati. Bilo je vrijeme da krenemo u selo Birandnogor. Kava je u Gosabi bila pripravljena, no nikako nije bilo vremena, imi smo se

preko rijeke uputili u Birandnogor. Tu su opet bila krštenja, primanje u Crkvu, ispovijedi, blagoslov nove kapelice, i sve je bilo gotovo u jedan sat popodne. Toga dana je vrućina bila samo da ti duša izade na jezik. I onda smo sjeli u kolibi katehiste Sontoša za uskrsni ručak. Lijepo ga je pripravila Magdalena, Sontošova žena, majka malog Monija, majka osmoro djece.

O njoj ćemo morati posebno pisati.

Dok smo zidali kapelicu ovdje u njihovu selu, Misa je bila u njihovoj kolibi. Tu je bila i večernja krunica i stanovanje i hrana. Uz te male »anđelčice« sve se to odvijalo. To su pravi pravcati hucunti, a najveći je huncut među njima onaj koji se zove — sigurno ste pogodili — Ante. On je sedmi po redu, tek su mu tri i po godine.

Kako vidite, naši dani nisu monotoni, a što se tiče nezaposlenosti i lijenosti, nema baš puno opasnosti u Basantiju.

Spomenuo sam već jednom prije da smo preuzeли dosta novih sela. I s njima dakako, mnogo briga, problema, posla. Velika su mi briga nove kapelice. Ove godine smo podigli dvije dosta velike od vigure i sedam običnih seoskih kapelica. Prve su stajale svaka oko 20.000 novih dinara, dok ove seoske stoje oko 5.000 novih dinara. Zemljište većinom dobijemo na dar, a i kod posla naši si romani vjerujući pomažu koliko god mogu. A sve drugo je dar vaših velikodušnih srdaca.

Ponika mladeži me je također dosta stajala, mislim školovanje u Kalkuti. No, hvala Bogu, od njih imamo puno utjehe. Baš ovo kod mene je bio mladi Dulal. Svršio je s vrlo dobrim uspjehom maturu. Sad će početi takozvana »predsvećilište«, a onda će u Bogosloviju. Tri su nam

Odavde je valjalo na najdulji dio puta, na Ganges i lađom kojih pet sati do sela Piprekhalija gdje će biti večernja sveta Misa. Ispovijedi su počele iza 6 sati, onda je bila Misa, uskrsne pjesme seoske djece, sijelo sela, nešto riže kod katehiste Filipa. Uz rižu je bilo i jedno jaje, da me sjeti naših »šarenica«. Onda se pomolih Bogu, poslah blagoslov na sve strane po Andelima Čuvarima, i kako prije spomenuhi, zaspao sam prije nego mi se glava dotakla hasure. Izjutra opet u četiri sata sam ustao, onda pješice koji sat do Garberie, i onda lađicom u lipi moj Basanti gdje je započeo novi dan, novi poslovi, nova radost.

Krštenje u Morapaju

Časne sestre sv. Ane u Kalijanpuru

mladića već u bogosloviji, tri se pripravljaju, a nekoliko ih je na putu k tom svetom zvanju. A pet ih imamo kod Br. Andrew u redu Misionara Ljubavi. Tamo idu oni, koji nisu moglićići na više nauke, a ipak se žele posvetiti Isusu. To je ista Kongregacija kao i ona M. Terezija. Sto se tiče djevojačkih zvanja, još je i bolje. Dvadeset i tri susestre u raznim redovima, a četiri ili pet će ih ove godine stupiti. Sestra Benita Redina dolazi nam u Basanti da u rođnom selu slijedeće nedjelje položi svoje zadnje zavjete.

Sve nas to školovanje dosta stoji, no mnoge su dobre duše preuzele te mladiće i djevojke na svoju brigu, pa svakog mjeseca za njih doprinose

svoj bol. Uzvratio im Isus svojom ljubavlju.

Ove godine su ekonomске prilike dosta teške. Kiše nema ni za lijek. U nekim predjelima nije je bilo sve tamo od rujna prošle godine, a uz to je ova strašna vrućina. Država kuša sve i sva da pomogne bijednicima. A i mi prosimo na sve strane. Ja sam ove godine opet dobio nekoliko tisuća vreća pšenice, kukuruza i brašna od soje iz Amerike, pa se radi po mnogim selima: kanali, nasipi, ribnjaci, putovi, popravci koliba. To je rad i ujedno prehrana. Dobiju dva do tri kilograma hrane na dan. Otvorili smo i tu kao što je bilo u Morapaju kuhinje za školsku djecu, a majke i djeca dobivaju svaki dan po jednu

litru mlijeka. Naši glavari sela i žene Marijine kongregacije jako revno rade pomažući bijednike i bolesnike. Za Uskrs su dali svakom starcu i bolesniku nešto čaja, mlijeka, brašna i šećera. Sve su to sami razdijelili od kolibe do kolibe — svima bez razlike vjere. Pa su ljudi bili uistinu sretni.

U bolnici se časne sestre brinu za bolesnike. Sada je tu i naša zemljakinja sestra Silvina, koja je tu bila pred tridesetak godina, kad se je ova misijska postaja osnovala.

Kad spominjem početak ove postaje, dobro je da znate da su prvi svećenici isusovci ovamo došli ravno

1873. Došli su iz Kalkute iz Kolegija sv. Franje Ksavera. Tada su tu bile velike džungle. Neki su se kršćani tu naselili da čiste te džungle, pi su pozvali svećenike za svetu Misu. I to je zapravo bio prvi početak te misije.

Noć je. Izjutra mi opet valja na putovanje, pa moram ovo pismo završiti.

Ostajte mi svi zdravo i veselo. Uvjek veselo i junački naprijed idimo u radu za Isusa, za duše. Svakome želim sve najbolje od Boga.

Sve Vas puno, puno pozdravlja
Vaš o. Ante

MONIJEVA MAJKA

U svome pismu od poslje Uskrsa otac je Gabrić obećao da će napisati nešto o ženi svoga katehista Šontoša iz sela Blradnogora, majci devetero djece, majci Magdaleni. Oko 20. svibnja napisao je što je obećao, pa to ovdje donosimo.

Basanti, svibanj, 1973.

Nosili su je u našu bolnicu u Bansanti, nju Monijevu majku. I nju i malog Monija, kojega je ona nosila pod srcem.

»Eto već devetol!« govorili su ljudi. Neki kao da je žale. Drugi se podruguju, i ne misleći jednici i jednice, da se time podruguju i svojoj majci.

Bila je blijeda, no kao da je nešto rajske odsjevalo s onog bolnog lica, rajske odsjev majčinstva.

Doktor i sestra se bojali najgora. Primila je zadnje sakramente. Mirna, s pouzdanjem u Njega. Napravila je zavjet Nebeskoj majci, čiji oltar ona tako krasno u svojoj kol-

bi resi svježim cvijećem, čiju krunicu ona s čitavom svojom obitelji dnevno molí. I Majka je svih majka spasila i nju i njezinog mezinca, malog Monija.

Uvijek sam se u njihovoj kolibi ojećao tako sretno. Služila nam je dugi vremena kao seoska kapelica. Koliba je malena, no čista je i uredna. Puna je puncata majčinske ljubavi, a i puna i prepuna »trke i zbrke« devet većih i malih lopovčića Majke Magdalene. No ona je uvijek nasmijana. Poučava i kara i kara i blagoslovuje Koji puta i sa šibom, ali uvijek s ljubavlju i sa smiješkom.

Trka, zbrka veselje. Tko koga potreže za uho, tko za nos, tko za kosu, — smijeh, a onda odjednom puče grom i kiša suza i prva točka jutarnjeg radija: »Ma go, ma go! — O majko, majko...! Mali Kišor bacio je grudu zemlje. I kud će sreća nego ravno na nos sestrice Bernadette. Sudjenje je odmah na licu mjesta. Ki-

šor je pokleknuo. Po bengalskom običaju uhvatio se sa obadva uha i čučni-ustani, čučni-ustani pet puta, uz sve čano obećanje: »Didir maker ar mati falbo na! — Nikada više neću bacati grudu na sekin nos!« (Dakako da druge zgodde...) No bilo kako bilo, suočenje je završeno, mir je uspostavljen.

A kad sjednu na hasuru da jedu jedan uz drugoga, žmirkajući na mamu kome će na tanjur pasti veći prženi rak, I koji se puta onda »zatreće« i počnu jesti prije nego što su se pomolili. Sto čete, miris prženih raka je jak i za »sandelčice«. No samo jedna majčina riječ, »Prarthnamolitva«, i mali lopovi tako pobožno okrenu oči, sklope ruke, — uvijek dakako žmirkajući na tanjur — jer Kišor koji je začeo i promijenio...

Nema svaki dan riže. I u njihovu kolibu dode bijeda. No oni su zadovoljni, svi su Bogu zahvalni s onim što imaju. I tako je divno gledati stariju braču i sestrice kako sa svojih tanjura daju svojoj maloj braći i sestrice. A majka ih gleda, nasmijana i sretna da im barem nešto može dati, iako će možda za sebe jedva što ostaviti.

Ujutro prije Mise na redu je pranje, češljanje, kao da ih pripravlja za predstavu. Djevojčice s ružičastim vrpcama u kosu, mali lopovi u raznobojnim hlačicama što smo ih lani primili na dar iz Amerike i Njemačke.

Mala Bernardetta veli majci: »Ma,

tumi amake ekebari Sisterder dao! — Majko, ti mene daj Sestrama, ja će postati sestra...«

A mali Asit postat će »Fadar — Otar — Svećenik«. Njegov stariji brat Dalip već je u Kongregaciji Bratre Misionara Ljubavi. A majka je sva sretna. Pa mi veli: »Oče, blagoslovite ih, neka ih Isus uzme!«

»Zar i malog Monija, dodak je.

»Pa zašto ne, Oče! On ga je spasio, i njega i mene. Njegov je on, Gospin je on!«

I onda mi odjednom misli poletiše gore pod čemprese groblja Sv. Ivana u Metkoviću. Tvome grobu, majko. I zahvalni poljubac sam utisnuo na Tvoj grob majko, jer si ti bila prava majka. Da nisi bila da si se bojala svoje najveće časti, majčinstva, Tvoja Ante danas ne bi bilo.

Hvala Ti, majko, što si me devet mjeseci i uz svoje i u svome srcu čuvala, i što si me ljubavlj u tih devet mjeseci uvijek ljubila i još uvijek me iz neba ljubiš! Blagoslovljena budi Ti, majko, i s Tobom sve ostale junačke majke po čitavom svijetu. Pa Te molim majko, blagoslovi Ti Monijevu majku i sve ostale majke, da bi one bile prave majke, da bi mogle sačuvati i pod srcem svojim i u svome srcu ono što im je u majčinstvu najsvetiće: i Dilipa i Dipoka, i Bernadettu, i Asisa, i Asita, i Ajrunu i Kisoria i Sekora, sve do mezinca malog Monija.

Milosrdni Samartinac

Uz zahvalu za primljene darove što su joj poslali neki prijatelji milija, sestra Silvina Mužić ponovo se javlja iz Bošontija. Najprije kratko piše u koju je svrhu upotrijebila

poslanu joj pomoć. Posalala je eljelu svoticu jednoj udovici čiji je muž nesretno pao s drveta dok je radio u njihovu samostanu u Hamirpuru u državi Orissi. Budući da je ta že-

na ostala sirota bez pomoći, a s jednim malim djetetom, to joj je samostan pomagao koliki je mogao. Sad, kad je sestra Silvina premještena odanju u Bošonti, ponovo se sjetila je siromašne žene kad je primila dar iz domovine i mislila je da će tu biti najbolje uložen.

Nakon toga opisuje samaritanski rad jednog plemenitog muslimana.

Basanti, Little Flower Convent,
15. 6. 73.

Dragi prijatelji misija!

Odlučila sam Vam u nekoliko riječi opisati našeg Izaka, po vjeri muslimana, ali čovjeka apostola ljubavi prema bližnjemu

Njegov je zanat: sakupljač starih lonaca i zdjela. On je po selima sakupljao razno staro posude, onda sve to nosi u Kalkutu, pa sve to zamjeni za novo posude.

Njega svaki poznaju, a i on poznaje svakoga. To ne bi bilo tako važno, da on ne vodi posebnu brigu za one koji nemaju nikoga. Kad sazna da je takav nešto obolio, on ga donese k nama da ga mi dvorimo i liječimo.

Prije kojih mjesec dana donio nam je i svoju ženu koja je bila više mrtva nego živa. Govorili smo mu da je otpremi u Kalkutu, jer je treba operirati i dati joj transfuziju krvi. No on nam je odgovorio: »Ja sam je doveo k vama, pa ili ostala živa ili

umrla. Ta i tako jednog dana svì mi moramo umiriti.« Bogu hvala, nakon duljeg vremena ona je ozdravila.

Prije nekoliko dana naš nam je Izak opet donio jednu mladu ženu. Bila je pred porodom. Mujoj je veo, ma siromašan, pa nije znao što da počne, jer mu žena nije imala ni poštenu krpnu na sebi. U toj stisci obratio se na našeg Izaka i iznese mu poteškoću. Izak je uzeo svoju gamcu — to je platno koja dva metra dugo i oko metar široko, a služi za brisanje nakon kupanja, za sjedenje na zemlji, za nošenje tereta na glavi, i za mnoge druge svrhe i njome je pokrio tu ženu. Onda je kazao njezinome mužu: »Hajde, odvest ćemo te k mojim majkama u bolnicu. One će se za nju brinuti i dat će joj sve što joj treba. Ne trebaš se bojati, ja ih dobro pozajem!«

Kad su je doveli k nama, stavili smo je u lijepi čist krevet i lijepo je obukli. A kad je došlo vrijeme ručka, dobila je tanjur riže. Oči su joj se raširile na pogled na rižu i kazala je: »Riža! Već je nisam jela nekoliko mjeseci!« Bila je presretna.

Drugi dan je sretno porodila djevojčicu.

Eto tako taj naš apostol pomaže svome bližnjemu. Zaista ima i tu među tim svijetom dobrih ljudi, hvala dragome Bogu.

Sve Vas puno pozdravlja S. Silvina Mužić, F. C.

Iz života Crkve

SVETA GODINA

Nova jubilarna godina objavljena je prigodom desete godišnjice za-

vršetka II. vatikanskog sabora, koji je pozvao sve kršćane na duhovnu obnovu, obnovu svih ustanova i duhovničkoga rada za spasenje svih

jeta, kako to ističe saborska konstitucija Svjetlo svijeta.

Sv. godina prvi put je proglašena 1300. god., a uvijek ima čisto duhovno značenje, tj. treba je svatiti kao očitovanje duboke vjere i jedinstva s Petrovom Stolicom.

U želji da postigne jedinstvo svih koji vjeruju u Krista, Crkva poziva ljudi, pa i nekatolike, neka dođu na izvor spasenja, a to se može postići »s potpunom umutrašnjom promjenom čovjeka, njegova suda, osjećaja i odluka«.

Ova sveta godina ima kao zadatak potpuno i duboko obraćanje čovjeka, koji, pošto se obratio Bogu, utječe na cijelu crkvenu i svjetsku zajednicu. To bi naime trebala biti osnovna zadatač cijele svete godine. U blizini evandeosko obraćanje i svako pokorničko djelo bitno vode pomirenju s Bogom u Isusu Kristu i pomirenju s braćom.

S tom općom duhovnom obnovom ova sveta godina obaviti će se na takav način da što veći broj ljudi uzmogne sudjelovati u jubileju. Stoga, za razliku od prošlih svetih godina, koje su bile proslavljene najprije u Rimu a zatim protegnute na pojedine biskupije, ova će sv. godina započeti u pojedinih Crkvama, a vrhunac bit će hodočašće u Rim u g. 1975.

Hodočašće vjernika u Rim mora biti vanjski čin pojedinih Crkava. Hočasnici će se sresti s Rimskom Crkvom, a napose s njezinim biskupom, papom, kojemu će posvjedočiti svoju vjeru. U papi će vidjeti živu stiljenu na kojoj je osnovama Crkva. U njemu će vidjeti vezu jedinstva. — Da bi sv. godina dala one plodove što se od nje očekuju, potrebno je da sve mjesne Crkve ostvare i pobude kod svih vjernika obraćanje i pokapanje.

Nastojanje oko toga trebalo bi se odvijati otpilkice po ovom nacrtu:

1. Protumačiti svrhu sv. godine i dokumentata koji budu u tu svrhu objavljeni.

2. Pripraviti ljudi propovijedanjem i drugim zgodnim sredstvima na osobni i zajednički čin pokajanja.

3. Organizirati liturgijske proslave u duhu Koncila, da se ljudi pripreme na zajedničku molitvu te na sudjelovanje u milostima sv. godine.

4. Izabratи crkve gdje će se moći debitati jubilejski oprosti, koje treba uključiti u opću duhovnu obnovu. Na prvo mjesto dolazi katedrala, koja mora biti središte svih liturgijskih i pastoralnih pokreta.

5. Spojiti duhovnu obnovu s tumačenjem i raspravljanjem o temi sljedeće sinode, a taj je: Naviještanje Evangelija u suvremenom svijetu.

6. Kod organizacije proslava sv. godine, koliko to dopuštaju prilike, neka se pozovu i odijeljena braća, da sudjeluju u pohođnostima dječjima milosrdja i pokore.

7. Zaинтересirati najšire slojeve, pa i nevjernike, barem kad se radi o općem pomirenju i miru.

8. Brižno pripraviti hodočašće u Rim g. 1975.

Uz ove upute doći će i druge. Središnji odbor za sv. godinu bit će u stalnoj vezi s biskupskim konferencijama, u želji da upozna njihove namjere te im pruži potrebna razjašnjenja.

Sv. godina prilika je za obnovu i napredak svijeta u težnji za srećom.

»GROZNICA RADA«

Od takove prezaposlenosti zbog koje bi se napuštale uobičajene vjerske vrijednosti odvraćao je u jednom govoru Pavao (VI.) svećenike iz biskupije njegova rodnog mesta. — »Groznica prevelike zaposlenosti i potpuno iskreno nastojanje žrtvovati se za druge, i postaviti se u društvenu stvarnost, navode kad god da se zaborave prave vrednote sveceništva i napuštaju vrlo vrijedne tradicije crkvenog života. No riječ se Kristova ne smije tako shvatiti, ona nas želi imati u svijetu, ali ne od ovoga svijeta. Tu vrijedi logika i pamet natprirodnog gledanja, koja daje prednost nutarnjem života, žrtvi, molitvi, kao pravim izvorima apostolskog uspjeha.«

POTPUNA SLOBODA VJEROISPONIJEDANJA U ŠVICARSKOJ

Godine 1848. te ponovno 1874. bilo je zbog vjerskih razmira u većim dijelom protestantskoj Švicarskoj zabranjeno djelovanje isusovcima kao i osnivanje novih katoličkih zajednica. To se odavno smatralo protivno poznatom širokom i demokratskom Švicarskom ustavu, pa se često pokušavalo da se 51. i 52. ustava ukinu, i dade potpuna sloboda svim vjerskim zajednicama. Švicarski parlemenat kao i različite

vjerske zajednice već su prije odlučili neki su ukinu ti paragrafi, ali za svaki član švicarskoga ustava potrebno je pitati čitav narod te provesti tzv. referendum ili glasanje o tome.

To se provelo 20. svibnja ove godine. Svet je za to nije mnogo zanimalo, jer su u Švicarskoj isusovci odavna djevojali, i vlasti su to znale, ali im nisu pravile teškoća, na službeno je to bilo protiv zakona. Zato je izišlo samo 38% glasova na birališta, a od njih je 750.799 Švicara glasovalo da se ukinu paragrafi protiv djevojanja isusovaca, a 648.959 njih, dakako članova drugih vjerospovijesti, glasalo je neka ostane kako je bilo dosad. A ipak bi to bilo očito u protuslovju s pravdom i drugim osnovnim načelima švicarskog ustava, kako je izjavio pravnik Werner Kaegl, koji je vodio čitav postupak.

Kad je isusovački general navečer doznao za ishod glasanja, pokazao je zadovoljstvo i zahvalnost prema švicarskim građanima koji su donijeli odluku u trdisionalnom duhu demokracije njihove zemlje. Zatim je nastavio: »Odluka švicarskoga naroda sada je moralna obaveza za naše redovničke zajednice. Izjavljujem bez oklijevanja da Družba Isusova ni u Švicarskoj neće imati drugi cilj pred očima nego služiti kršćanskom Evangeliju, unaprediti obnovu Crkve prema poticajima Ivana XXIII., Pavla VI. i Drugog vatikanskog sabora, jest Isusović će i u Švicarskoj produbljivati ekumenski duh, služeći u svemu švicarskom narodu. U tom duhu prima s radošću ishod narodnoga glasanja, tj. kao zapovijed koja nam je dana da se predamo svim silama na to kako bismo u Švicarskoj biti nosioci mira među raznim vjerskim zajednicama.«

POKRET ŽIVE KRUNICE

Na prvu nedjelju svibnja došlo je u Rim hodočašće 7 tisuća djece i nekoliko stotina mladića iz cijele Italije. Hodočašće je organizirao Pokret žive krunice, kojemu je na čelu dominikanac o. Ennio Domenico Staid. U vezi s tim o. Staid dao je nekoliko objašnjenja o Pokretu žive krunice.

Na primjedbu da se krunica danas nalazi u krizi, o. Staid je izjavio, da se ne radi o krizi krunice, nego o krizi molitve i kontemplacije uopće. Ipak ne valjda pretjeravati. Prevelika djelatnost prošlih godina razočarala je mnoge mladiće. Nezadovoljni s polovičnim kršćanskim životom obraćaju se trajnim vrednotama: moštvi, razmatranju, šutnji razgovoru s Bogom.

Krunica je nuturnja molitva. Tko je otkrije, nači će blago. Svi oni koji budu shvatili krunicu, shvatiti će i njezinu vrijednost, njezinu jednostavnost, bogatstvo i nuturnje značenje. Sama njezina jednoljčnost postaje ljubavlju. No da se to shvatiti, treba biti siromašan u evandeoskom smislu. I to je prednost krunice, a ne njezin manjak.

Ziva krunica jest vijenac od petnaestoro djece, od kojih svako pojedino moliti svaki dan samo jednu desetku, ili jedno otajstvo. Prema tome, svako od njih predstavlja jedno otajstvo. Malena stvar, ali mnogo znači. Molitva je najbolje odgojno sredstvo. Dijete izravno govori s Bogom. Djeca često i sama žele molitvu i potiču na to roditelje i druge, da mole s njima.

Što se tiče mladića, stvar je malo drukčija, rekao je o. Staid. Za njih krunica nije početna, nego završna točka. Nikoga ne možemo siliti da ljubi krunicu, kao što se nitko ne može siliti da ljubi nekoga koga neće. Ljubav jest, ili je nema.

Mladež teži za Bogom, želi ga osjetiti. A to će reći, želi ga postići po molitvi i vjeri. U tom ljubav prema Mariji postaje nešto ravno. Ako se pravo shvatiti što Marija znaci u životu Crkve i kršćanina, krunica iza liturgije postaje najljepšom molitvom. Mladež se okuplja u društvu Mladih prijatelja krunice. Danas ima u Italiji oko 800 takovih društava. Ti mladići kane osnovati u nekom toskanskom mjestu »Grad molitve«. Tu će moći svi koji budu htjeli izgraditi u tišini, radu i molitvi, bilo zajedničkoj, bilo osobnoj ono jedinstvo s Majkom Crkvom, kako je to želja Gospodinova. I upravo je to za mene najljepši znak što dolazi od strane mladih, završio je o. Staid govoriti o Bogu, pošto smo prije govorili s Bogom.

BOLESNICIMA KAŽU POTPUNU ISTINU

U New Yorku postoji bolnica sa 110 kreveta u koju se primaju samo bolesnici s ova tri uvjeta: siromašni, bojuju od raka i sasvim napušteni od Ilječnika te im nema života dulje od 3 do 6 sedmica.

Bolnicu su osnovali irske doseljene žene početkom ovoga stoljeća. Država ne daje pomoći, nego bolnica pripada njujorškoj nadbiskupiji, koji je prošle godine potrošila na nju milijun i pol dolara, tj. oko dvije i pol milijarde s. d. Bolnica se na čast muci Isusovoj zove Kalvarija.

Za boglesnike se ne brinu samo ilječnici i osoblje nego i svećenici te časne sestre reda Siromašnih bolesnika. Oni donose bolesnicima utjehu vjere i duševni mir.

Svatko bi pomislio da je tu mjesto očaja, prije svega zato što se tamo svakom bolesniku kaže istina o stanju njegova zdravlja. Ipak je sasvim protivno.

Bolesnici primaju i podnose otvorene lječnikove izvještaje o svom stanju u najvećoj većini smirenije nego što bi se moglo misliti.

Prikrivanje istine i budenje nade bolesnici redovito progledaju. Tako kućni kapelan John Mitchell prijavlja kako se 55-godišnja bolesnica pomirila s mišljom na smrt. No muž i djeca uvjerali je kako sve bolje izgleda, da će skoro ozdraviti. Ta milosrdna neiskrenost boljela ju je. Kad je kapelan to rođacima rekao, pa su onda bili iskreni, njihovi pohodi bili su joj prava utjeha.

Ravnatelj bolnice veli: »Mi želimo bolesnicima pružiti za posljednje dane svu moguću njegu. Želimo im pomoći da dostoјno i s osjećajem milosti umiru, bez boli i straha od blize smrti.«

U bolnici ne vlada potištenost. Ozrače je tako prijateljsko i povjerljivo da gdje koli bolesnik dobije nove volje za život, i već najavljeni vrijeme smrti produlji se. U takovim zgrodama šalju ih kući. No gotovo svi vraćaju se s povjerenjem natrag kad konačno osjećate blizu smrti. — Svakako zaintimirivo!

POKRET ZA KRISTA MEĐU ŽIVIMA

U Americi se osjeća snažna težnja mladih za Kristom. Među tim redovima razvilo se zanimljivo gibanje koje nazivaju »Isusovi židovi«. List Time piše kako je to nešto izvanredno. U prijašnja vremena takav pokret ne bi bio moguć. Sveučilišni židovski rabin — svećenik — Shlomo Cunin ustanavljuje da je u godini dana šest do sedam tisuća mlađih židova privatili vjeru u Krista. Među tim Isusovim židovima nalaze se zastupnici svih slojeva, ali su to pretežno mlađi iz židovskih obitelji koje ne drže do vjere. Kao »duhovni bjegunci« pri-

hvaćaju sada za novu domovinu — kršćanstvo.

Židovska je samosvijest među su-mišljenicima toga gibanja još uvjek vrlo snažna. Doduše, nerado govore da su postali kršćani ili da su obraćenici. Nego vele da su »mesijaniste«, odnosno »otkupljeni židovi«. Oni još uvjek zalaze u sinagogu, svetkuju židovske blagdane i žele biti pravi židovi. Pozvati njihov voda Vickie Kress pozvala: »Otkako sam kršćanin, osjećam se još više židovom. — Među kršćanske redove dovelo ih je osobito čitanje Sv. pisma. U Novom zavjetu vide ispunjenje onoga što je najavljenio u Starom zavjetu. — Oraćenici sa židovstva nisu ništa novo u povijesti. Ali novo je to da su ti »Isusovi židovi« tako zauzeti za svoj pokret. (Družina br. 24)

ZIDOVSKA DJECA UČE O KRŠĆANSTVU

Velik preokret događa se u izraelskim školama, za mnoge to znači pravu revoluciju, premda je u svjetskom tisku prošlo gotovo nezapaženo. Od slijedeće školske godine bit će židovska djeca nepristrano poučena o kršćanskoj vjeri.

Dvije tisuće godina susretali su se vjerni židovi i kršćani s nepovjerenjem i mržnjom. Kršćani su stoljećima krivili židove za Isusovu smrt, a židovi su gledali u kršćanstvu zabludu, Isusa kao otpadnika. Strogi židovi okreću još danas glavu i pljuju kad se spomene име Isus. Židovska djeca gledaju tisuće hodočasnika iz Evrope i Amerike kako su strahopčani tanjem stupaju po Jeruzalemu i obilaze sveta mjesta, a da ne znaju zašto to čine. Tome neznanju i neprijateljstvu ima učiniti kraj nova školska knjiga za povijest u izraelskim osnovnim školama. U njoj je prikazan Novi Zavjet i razvitak kršćanstva stvarno i nepristrano.

Knjiga riše najprije rimsko gospodstvo u Palestini, kad se rodio Isus. Marija i Josip prikazani su kao

vjerni židovi. Zatim se bez tumačenja iznose dijelovi Evanđelja, kac nastup Ivana Krstitelja, Isusova nauka, osobito osam blaženstava, nje gova čudesna, Isusovi sukobi s farizejima, sve do Zadnje večere.

Isto tako stvarno pokušava knjiga prikazati Isusovo sudjenje i smrt na križu. Odgovornost zato snose Rimljani, jer židovi nisu imali prava o suditi na smrt.

Onda se mirno kaže: »Kršćani su okrivili židove, dapače i slijedeće na raštaje, za smrt Isusovu na križu. Inače nema u knjizi nikakova spominjanja ni okrivljivanja. Nego neka telja za razumljevanjem i pomirenjem. Možda je to odgovor na Drugi vatikanski koncil koji je izjavio da se ne može okrititi židovski narod za Isusovu osudu?«

U Izraelu takav revolucionarni školski priručnik nije našao kod svih na odobravanje. Ortodoksnii rabinii su i spočitavali knjizi da je Isus prikazan »odviše simpatično«, odviše lijepo. Da bi »trebalo židovsku djecu poštovati od takovih nauka, da su time povrjeteni osjećaji pravovjernih židova«. No odgovorni u ministarstvu za školu i odgoj ostaju uz knjigu: »Izraelci su dosta odrasli da druge vjere gledaju nepristrano... bilo bi besmisleno učiti povijest a da se ne spomene kršćanstvo.«

Nije li to nešto novo i veliko u razumijevanju svih onih koji vjeruju u Boga te zblžavanju kršćana i židova?

DODIRI CRKVE S KINOM

Prema pisanju pariškog časopisa, Međunarodne katoličke informacije, pomilice se os suvremenog svijeta. Američki futurolozi — proricevili previđaju da će oko godine 2000. politička os iz Atlantika biti prebačena na Pacifički ocean. I već danas, ne samo Nixon nego i Pompidou i gospoda Gandhi posjećuju Kinu.

Ni Crkva ne može zatvoriti oči pred tom činjenicom. Sv. Stolica povukla je svoga predstavnika s Tahiti — Formoze, iz obzira prema Kini. Nakon posljednjeg imenovanja kardinala na području Pacifičkog o-

ceana ima ih 39, dok ih je g. 1939. bilo šest.

Bilo bi preuranjeno očekivati da Vatikan u skoroj budućnosti uspostavi diplomatske veze s Kinom. No za kršćane nije diplomacija jedini put za uspostavljanje dodira među ljudima. Mnogo više u ovom času znaće susreti na čisto ljudskom putu preko kojih se može očitovati prijateljstvo braći u vjeri. U tom su smislu američki protestanti dall dobar primjer: do 1971. g. 1500 protestanata pohodilo je u Kinu i uspostavilo direktnu kontaktu sa svojim nekadašnjim prijateljima, koji sada vode protestantske kineske zajednice. S katoličke strane poduzeli su sličan pokušaj neki talijanski političari u siječnju ove godine. Čini se da u Rimu taj pokušaj nije bio primljen s oduševljenjem, jer kineski biskupi nisu bili imenovani od Sv. Stolice.

Spomenute novine smatraju da bi prvi dodiri morali biti uspostavljeni prije nego li se išta poduzme službeno. Potrebno je prije svega posjetiti braću koja su u izvanredno teškim prilikama uspjela očuvati svoju vjeru. Prije nego što se prosudjuju sredstva za kojima su oni posegli da bi ostali katolici, treba ih saslušati.

Zapravo, ako danas može netko biti katolik u istočnim zemljama, zašto to ne bi moglo biti moguće i u Kini? Kineska Crkva ne bi smjela biti Crkva šutnje samo zato što mi katolici odbijamo da je saslušamo, pišu Katoličke informacije ...

BUDUCNOST SAMOSTANA

U naše vrijeme grozniličavog nemira, vjerske površnosti i nesigurnosti u vjerskim pitanjima priпадa samostanima posebna zadaća. Oni imaju biti i za ljudje izvan samostanskih zidina mjesta vjerskog produbljenja. Jedna od prvih zadaća samostana, kako je u raspravljaju rekao benediktincima biskup Anton Herre iz Rotterdam-a, jest to da budu prilika za meditaciju i razmišljanje laicima, osobito mlađima. Čini se da mlađima Dalekog Istoka. Izneseno je kako su se događali »neočekivani preokreti u smislu života« u danima

meditacije i molitve u samostanima. Prema riječima biskupa Herre-a prva je zadaća samostana da budu »oaze slavljenja Boga i molitve«, kao i »mjesto života punog poštovanja i strahopočitanja«.

Time je već dan odgovor na pitanje o budućnosti samostana. Jer današnja obnova Crkve mora dati odgovor na ne to da li povučen i kontemplativan život ima budućnost, nego da li vjerski život ima uopće budućnost ako nije konteplativan, ispunjen molitvom. Inače prijeti vjerskom životu da bude beskorisno vrtenje i okretanje koje će zastati u ispraznom formalizmu. Upravo oblik i način redovničkog života ostaje iz raz životne snage Crkve. Društvo ni Crkva ne mogu se nipošto odreći poticaja koji dolaze od samostana i redovničkih zajednica.

Postavlja se tu doduše pitanje da li bi samostani ispunjali u budućnosti svoju zadaću u goleminu baroknim prostorijama i oblicima koji su se naslijedivali iz jednog doba u drugo, i koji danas možda prekrivaju i sakrivaju pravotni poticaj redovništva.

NIJE SAN NEGOT STVARNOST

Prilikom svjetskog molitvenog dana za duhovna zvanja uputili su austrijski biskupi vjernicima poslaniču u kojoj se među ostalim veli i ovo: »Činjenica je da ne namamo dovoljno svećenika, redovnika ni redovnicu, ali mi se nadamo i pouzadamo. Naše držanje nije puka želja, nego utemeljena stvarnost«.

Biskupi obrazlažu svoju nadu u vrijednim stavom i raspoloženjem mnogih mladih. Postoje znatni pokreti koji ukazuju na novo otkriće Isusove osobe i duhovno produbljivanje života.

Crkva treba ljudi koji proživljavaju naslijedovanje Isusa i stavlju se na raspolažanje da šire Isusovu vijest. Biskupi pišu: »Molimo rodite lje da postave kršćanske životne temelje u obitelji, jer obitelji jake u vjeri i ustajne u molitvi još su uviđek najbolja prepostavka za svećenika i redovnička zvanja«.

MODERNIZACIJA OBAVIJESTI U CRKVI

Crkva se posavremenuje i u tehničkom pogledu, pišu libanonske novine L'Orient — Le Jour. Te beirutiske novine iznose kako Statistički ured Sv. Stolice prima danas podatke sa svih strana svijeta, sreduje ih i objavljuje tako da se lako može danas ustanoviti stanje i uvjeti u kojima se Crkva nalazi u raznim krajevima svijeta. Tako mogu te podatke iskoristiti i dušobrižnici za svej apostolat.

Prema tim vijestima taj vatikanjski ured nabavit će i elektronski mozak, koji bi se u kratko vrijeme mogao povezati s raznim mjesnim crkvenim zajednicama i na taj bi način mogao primati i davati sasvim neposredne informacije.

Josip Badalić

Župa Lisac

Već dvije godine u našoj župnoj zajednici postoje i članovi apostolata molitve. Kao župa smo mali, pa nije čudo da se broj članova kreće oko tridesetak. Kadikad nam se netko novi pridruži a ponetko svojom nemarnošću i otpadne. Ove godine dobili smo pet obitelji više. Petorica naših fabričera ili kako se to u Bosni kaže prakaratora, učinili su svoje obitelji u Apostolat molitve. U njihovim se obiteljima svaki dan zajednički moliti molitvu svagdanjeg prikazanja. Istina još nisu svi dobili i službenu diplomu, jer im starijih koji teško pamte molitvu pa mole u zajednici s drugima. Sa djecom nema problema, ona brzo nauče. Kako je lijepo slušati zajedničku molitvu obitelji u kojoj se čuju i dječji glasici, Evo najmladih članova Apostolata molitve u našoj župi. Pogledajte ih na

Ane i Ive Andrijašević

slici. Postali su članovi još prošle godine i svaki dan svojim nevinim ustima i srecem mole Božansko srce, za velike potrebe svijeta i Crkve.

»O ne daj, ne daj Isuse!
da bi se ovi ikada izgubili,
Zivota cijelog da bi Te
beskrajno, iskreno Ijubili!«

Andrijašević Ane, Nikica Čepikuće, rođena 25. XI 1968.

Andrijašević Ive, Nikica Čepikuće, rođen 25. XI 1967.

Aerlić Dijana, Ivona, Lisac, rođena, 19. V 1967.

K N J I G E

• Želite li veće blagdane preko godine što bolje proslaviti i uživjeti

se u pojedine tajne koje Crkva slavi, nabavite knjigu Josipa Njavre: »BLAGDANSKA JUTARNJA ZVONA«. Knjiga će veoma dobro doći i svećenicima za propovijedi i redovnicima i redovnicama zia razmatranja. Cijena je 30 dinara, a naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 33, 41001 Zagreb, pp. 699.

• Tko želi upoznati poteskoće i opasnosti jednog misionara, neka naruči knjižicu »PREDZADNJI LJUDOZDERI«. U njoj je francuski misionar među ljudozderima Papuancima isprijevodio razne svoje doživljaje. Knjižica se čita malušak. Cijena joj je 15 dinara, a naručuje se na gornju adresu.

• iz afričkih misija možete čitati u knjižici »TAJNE AFRICKE DZUNTE« četiri voema napetih pripovijesti iz života misionara prije prošlog rata. Već naslovi tih pripovijesti mnogo govore. To su: »Tajanstven leopardi«, »Tajna afričke noći«, »Pobjijeden čarobnjak Indabacimbie i »Dječak Ikelii«. Cijena joj je 4 dinara, a naručuje se na gornju adresu.

Ove dvije misijske knjižice dobro će doći za Misijsku nedjelju i uopće za misijsku propagandu posebno među mlađeži. Stoga preporučujemo katechisticama i katehetama da ih na vrijeme nabave.

Z A H V A L N I C E

— Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospi Lurdskoj, sv. Josipu, sv. Antoniju, kardinalu Stepincu, papi Ivanu i svim nebeskim zaštitnicima uz preporuku za duševno i tjelesno zdravlje za dobrobit bližnjih i spas povjerenih duša.
— J. I., Zagreb, bolnica.

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i svetim zaštitnicima što su mi помогли u mnogim duhovnim i tjelesnim potrebama. I nadalje se preporučam u njihovu pomoć. — M. R., Tisovec, St. Petrovo Selo.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Mariji Pomoćnici i sv. Antunu za zdravlje moje kćeri. Neka joj i nadalje budu u pomoći. — Ana F., Torjanci.
- Neizmjerna hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, sv. Judi Tadeju, sv. Antunu, sv. Majloj Tereziji i sv. Franji Askiškom za sretno položen ispit i druge milosti. Neka mi i ubuduće budu u pomoći. — Zahvalna studentica, Vinkovci.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i sv. Nikoli što su bili u pomoći moje sinu u teškoj nesreći. — Marija Zlobin, Zlobin.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu od svete Krunice i svetim zaštitnicima za sve milosti što sam ih primila ja i moja obitelj. Neka nam svima budu i nadalje u pomoći. — L. J., Mallnska.
- Na primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu i Gospu od brze pomoći. Ujedno molimo za brzu pomoć u teškim časovima. — N. N., Karlovac.
- Molim Presveto Srce Isusovo i Marijino za jednu milost. — Marica Karaman, Trilj.
- Uzdrogo zahvaljujem majci Klaudiji što su dva moja prijatelja pristupila svetim sakramentima. — N. N., Zagreb.
- Za sve primljene milosti, napose na ozdravljenju oka, zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći i sv. Josipu. — S. A., Breza.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu za primljene milosti. — Terezija Pendić, Valpovo.
- Od svega srca zahvaljujem Majci Božjoj i sv. Antunu na sretno položenim ispitima i drugim milostima. Molim i ubuduće njihovu pomoć. — Ljubica Hanžek, Karlovac.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za sve primljene milosti. — Kata Gregorović, Sv. Đurđ, Podravski Podgajci.
- Od svega srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu na uslišanoj molitvi. — Marija Abrlić, Sl. Požega.
- Na uslišanim molitvama i primljenim milostima zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću. Molim i nadalje da me ne zapuste. — L. A., Popovača.
- Zahvaljujem Majci Božjoj Trsatkoj i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — V. N., Šmrka.
- Za sretnu operaciju moga muža i za druge mnoge primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, sv. Josipu i papi Ivanu. Uzdam se i nadalje da će mi biti u pomoći. — Roza Topolnjak, Nedelišće.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za sve primljene milosti. Neka me ni ubuduće ne ostave. — D. I., Orlovac.
- Za sretno položene ispite moje kćerke i za druge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu, sv. Mihaelu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu. Neka i ubuduće budu u pomoći meni i mojoj obitelji. — J. G., Željezno, Austrija.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Josipu i sv. Antunu na svim primljenim milostima, te im i unaprijed preporučam sebe i svoju obitelj. — J. R., Čačinci.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu Pompejskoj i sv. Antunu što su me sačuvali od operacije. Ujedno ih molim da mi budu u pomoći u mojoj bolesti. — Č. M., Split.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću na pomoći u mojim teškim iskušenjima, pogotovo u bolestima. Ujedno ih molim da budu u pomoći svima mojima gdje god se oni nalazili, te za ozdravljenje svoje ruke. — Vlatka Janeš, Gerovo.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i ocu Leopoldu što mi je ispunjena jedna molba, kao i za druge primljene milosti. I nadalje molim njihovu pomoć. — Zahvalna studentica, Zagreb.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na sretno uspјeloj operaciji. I ubuduće im se preporučam sa cijelom obitelji. — Ruža Serdarušić, Raško Polje.
- Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za ozdravljenje naše mile i drage majke Marice Abramović. Njezina djeca.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, biskupu Langu i Petru Barbariću što su sačuvali moju sestru od smrti i pomogli joj da ozdravi. — Marica Dimić, Varždin.
- Za sve primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Josipu i dušama u čistilištu. — Marija Kovačević-Horvat, Zagreb.
- Na uslišanoj molbi zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Dobrog Savjeta. — Stanka Petković, Bakar.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Antunu i ocu Leopoldu na uslišanoj molbi. I nadalje im se preporučam. — A. O., Zagreb.
- Preporučujem svoga pokojnog muža, sebe svoje dobroti Presvetog Srca Isusova da nam bude milostivo. — Roža Linardić, Martinšćica, o. Cres.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje od jakе gripe i upale pluća. — Tomo Starčević, Široko Polje.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Ani, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Nikoli Taveliću za zdravlje. I nadalje molim njihovu pomoć. — Agneza Radl, Rijeka.
- Na pomoći u bolestima i teškim časovima hvala Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj, te im se i ubuduće preporučujem. — A. Tukša, Sudovac.
- Zahvaljujem Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima na uslišanoj molitvi u velikoj potrebi. Neka mi i ubuduće budu u pomoći. — Paula Karivan, Kakanj.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Mariji Pomoćnici i ocu Leopoldu što su mi pomogli u teškoj bolesti i što sam napokon ozdravila. — Agica Fabić, Osijek.
- Od svega srca zahvaljujemo Blaženoj Gospoj, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću što smo sačuvane od nagle smrti koja nam je prijetila. I nadalje molimo njihovu pomoć. — Zahvalne djevojke iz Dalmacije.
- Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na milosti da su

- nam prigodom nesreće izhavili našeg sina od neizbjježne smrti. I nadalje pod njihovu zaštitu stavljamo cijelu svoju obitelj. — Franjo i Mare Slade, Mali Ston.
- Zahvaljujem se Božanskom Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu za primljene milosti. I nadalje preporučujem svoju obitelj Katarina Markota, Varažd.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i svetoj Tereziji na mnogim primljenim milostima. Neka i nadalje budu u pomoći mojoj djeci i meni. D. M. Martinska Ves.
- Zahvaljujem Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanoj molbi za odravljenje noge. Preporučam se i ubuduće. Marica D. Bisag.
- Zahvaljujem Gospodini od brze pomoći na uslišanim molitvama. Nadalje se preporučam njezinoj milosti. V. Iva, Hercegovina.
- Ljubljenom Kristu, Blaženoj Djevici i svima svetima zahvaljujem na čudotvornoj milosti. J. M. Zagreb.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu na podijeljenim milostima osobito na ozdravljenju. Elizabeta Košćević, Zagreb.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj Bistričkoj što su mi bili od pomoći kod moje teške operacije. Neka i ubuduće budu na pomoći mojoj obitelji i meni. Jela Číček, Ivanec.
- Na svim primljenim milostima obitelji moje kćeri od svega srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom srcu Marijinu, svima svetima i osobito dušama u čistilištu. I dalje se preporučam u njihovu zaštitu. Agneza Zahalka, Veliki Zdenci.

- U znak zahvalnosti za mnoge primljene milosti šaljem malu dar za blagdan Presv. Srca Isusova. Elizabeta Laslo, Valpovo.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te sv. Antu za mnoge primljene milosti, osobito za moje zdravlje i za zdravlje u obitelji. Preporučam se i ubuduće. V. M. Jaska.
- Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Bezgrješnom srcu Marijini, sv. Antu i ocu Leopoldu Mandiću, te kardinalu Alojziju Stepinцу za sve primljene milosti. Milka, Podravska Moslavina.
- Na svim primljenim milostima stoput hvala Božanskom Srcu Isusovu i ostalim mojim zagovornicima. Stavljam sve svoje pouzdanje u njihovu zaštitu. P. Vrandečić, Pučišće na Br.
- Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj, te zaštitnicima za umuku i njeno zdavlje, za sretan boravak sina u inozemstvu, za međusobno razumevanje u obitelji. Marija Baraćić, Dubrovnik.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospodini od Brze pomoći, te sv. Antu na uslišanoj molitvi. I nadalje preporučujemo svoju dječku i čitavu obitelj. Obitelj Janeš, Slavonski Brod.

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih pogлавara izdaje Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, 41001 - ZAGREB, pp. 699, Palmotićevo ul. 31. - Odgovorni urednik o. Franjo Šipušić, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tiskar »Pla-24. - 1973. Cijena pojedinog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatničicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotićevo ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

BR.

9

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

R U J A N — 1973. — GODINA 64. — Z A G R E B — CIJENA 2 DIN.

Poštarsina plaćena u gotovu

Na poledini omota:

A. Dürer, Usnuće Gospino

U novom broju

- 380 Osvrt na jedno desetljeće, Franjo Šipušić
- 383 Suodgovornost u Crkvi, I. Kukula
- 387 Odgojna uloga dječje igre, J. Gusić
- 392 Himna Stvoritelju, S. Š.
- 393 Župna štala, S. Džalto
- 397 Domaća zvanja u Africi, J. Antolović
- 398 Misije, J. Gusić
Što koncil preporučuje biskupima
Veliko pouzdanje u molitvu
Sestra Sofija posjetila domovinu
Novost iz Litete
- 407 Gradimo Crkvu
- 410 Iz života Crkve, J. Badalić
- 416 Privremenim samostan, P. Pajić
- 417 Knjige
- 418 Zahvalnice

Na omotu:

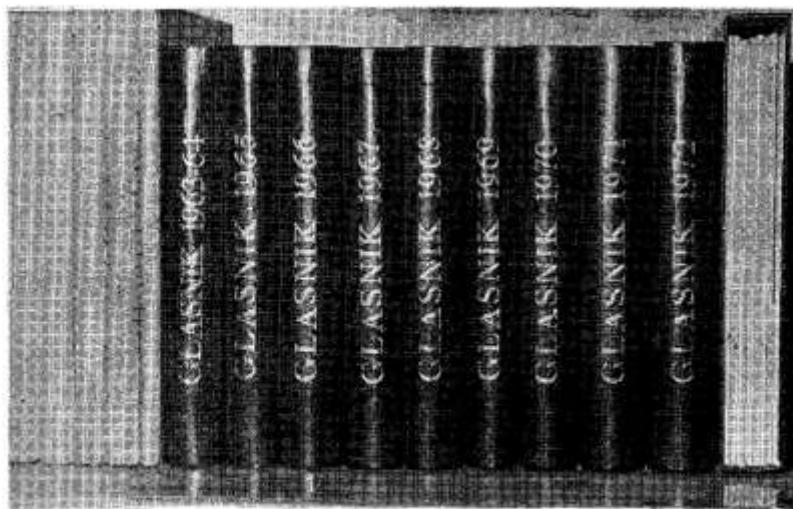
Gospa s Djetetom — Flamanska
Franjevačka škola, 15. stoljeće

RASPORED DUHOVNIH VJEŽBA ZA SVEĆENIKE U JESENSKOM ROKU U OPATIJI

- 27. do 30. VIII. voditelj o. Josip Weisgerber
- 10. do 13. IX. voditelj o. Ivan Kozelj
- 24. do 27. IX. voditelj o. Josip Weisgerber
- 8. do 11. X. voditelj o. Ivan Fuček
- 22. do 25. X. voditelj o. Predrag Belić
- Svaki svećenik ima svoju sobu, U Opatiji se silazi s autobusa kod hotela Slavija.

Isusovci, 51410 Opatija
Rakovčeva 12

Dosadašnji urednik Glasnika Srca Isusova i Marijina o. Franjo Šipušić premešten je na novu dužnost upravitelja Župe Opatija. — Novi urednik jest o. Miroslav Jurić.

Glasnik od listopada 1963. do rujna 1973.

Osvrt na jedno desetljeće

Deveti broj Glasnika od ove godine jest 120. broj, nakon ponovnog izlaženja. Kako je Glasnik mjesecačnik, navršilo se dakle punih 10 godina. Obnovljeni Glasnik nastavak je Glasnika Srca Isusova, što je počeo izlaziti u Sarajevu 1892. i nakon dvije godine prešao u Zagreb, da izlazi sve do 1946., kad je radi teških poratnih prilika prestao izlaziti. Obljetnice se dakle našeg lista imaju slaviti u okviru tradicionalnog Glasnika koji do danas broji 64 pune godine izlaženja, ili od svog osnutka 82 godine. I pak smijemo i moramo komemorirati desetgodišnjicu ponovnog izlaženja. Razlozi će postepeno izaći na vidjelo.

NEŠTO GOVORE

I DATUMI I BROJEVI — Od listopada 1963. do uključeno rujna 1973. izašlo je 120 brojeva. Glasnik je dakle mjesecačnik i nije se pomagao dvobrojima. Izlazio je redovito i na vrijeme. Ide to u račun ne samo uređniku i njegovim pomoćnicima nego i tiskari »PLAMEN« — Slavonski Brod, koja je tiskala sve ove brojeve, iako na prvih nekoliko brojeva stoji firma posredničke tiskare. Glasnik se kroz deset godina uzdržavao isključivo od pretplate. Hoću naglasiti, da nije primio nikakvih dotacija ni od koga, ni od crkvenih ni od drugih ustanova. Štoviše Glasnik

je redoviti porezni obveznik. Broj stranica u tih 120 brojeva iznosi 4.780. Broj štampanih primjeraka 4.381.845. Nešto govore i brojke poredane po godinama izlaženja: 1963. tri broja 74.870 primjeraka.

- 1964. — 370.666 primjeraka
- 1965. — 443.685
- 1966. — 496.345
- 1967. — 528.886
- 1968. — 508.010
- 1969. — 478.883
- 1970. — 445.000
- 1971. — 395.500
- 1972. — 368.000
- 1973. — 270.000 (devet brojeva).

Uz ove brojke dalo bi se štošta toga reći i protumačiti. Neki bi se tome vesili, druge bi to sablaznilo. Činjenica jest da od 1968. godine Glasnik pada po broju primjeraka. Nisu tu samo u pitanju novi listovi koji su se pojavili i koji su imali više mogućnosti da se afirmiraju, tu je prija svega i nadasve određen stav prema liniji koje se držao Glasnik. Imamo za to dosta dokaza. Nije dakle vrijeme da se uz ovu desetgodišnjicu predamo triumfalizmu, no nemamo zašto ni da se kajemo; niti smo veličali one koje je vrijeme razotkrilo, niti smo davali krive savjete u ime II Vatikanskog sabora i daleko smo se držali od onih koji su zagovarali ženidbu svećenika. U ovo naše vrijeme nadmetanja i nametanja ostali smo u pozadini, tihi, u granicama stereotipnog formata i suzdržanog očitovanja sudova; u pozadini, gdje su nas ipak mogli naći oni koji su to htjeli. A takovih je, hvala Bogu, bilo dosta i sad ih ima. Njima za volju ostali smo kod istog imena našeg lista, jer je naiome bila velika hajka da se Glasniku promjeni ime. Ostali smo kod toga da u samom imenu lista bude očita orientacija, religiozna i sakralna. Ostali smo kod

malog i već uhodanog formata. Toliki su nas naime molili da Glasnik bude baš ovoga formata, da ga lakše spremi i čuvaju. Članci su Glasnika trajnije vrijednosti i format knjige se lakše čuva nego veliki oblik. Glasnik inače ljudi ne kupuju zato da bi u nj zamatali sir ili da bi se zabavljali tražeći bračnog druga. Ostali smo u skromnim mogućnostima dobro znajući kako je teško doći do dinara osobito na solu, a svako poboljšanje povlači za sobom povećanje troškova a isto tako pojačano zauzimanje već i onako preopterećenog osoblja koje vodi Glasnik. — Dakle nešto govore i datumi i brojke.

ŽELJE I MOGUĆNOSTI — U proteklih deset godina bilo je puno želja. Najprije sam ih imao ja sam. Želio sam da Glasnik bude glasilo Apostolata molitve i obnove obitelji pa sam tako i skupljao suradnike. Savjetnika je bilo na pretek, od suradnika ih je malo ostalo vjernih. Ponovit ću ukratko svoje želje i nacrite od prija deset godina, da vidimo što je ostvareno, a što nije. — Jedna od rubrika bila je »Molimo na nakan Božanskog Srca« i mogu reći da je ta rubrika bila uvek ispunjena i općom i misijskom nakanom. Kod opće su se suradnici mijenjali. Dugo godina bio je suradnik Mijo Škvorc, sada pomoćni biskup. Nastavio je posao Ivan Kukula. Misijsku nakanu pisao je kroz cijelo vrijeme najvjerniji suradnik Josip Antolović. Mogu reći da su u ovoj rubriki bile ispunjene moje želje. — »Božanski Prijatelj« bila bi druga rubrika, o Presv. Srcu Isusovu. Nešto je bilo suradnje na tom području, no premalo. Rubrika za očeve obitelji ostala je isto tako daleko od svoga punog ostvarenja. Slično i rubrika o majkama; a da ne govorim o rubrići »Ne

boj se života» za mlađice, djevojke i dake. Za tu rubriku dobivao sam najviše savjeta, no savjetnici nisu bili dosta konkretni pogotovo nisu znali izvesti ništa zadovoljavajuće. — Rubrika »Osjećajmo s Crkvom u kojoj bi se iznosile vijesti iz života Crkve, uglavnom je uvijek bila zastupana. Bilo je tu uspjelih i manje uspjelih prikaza. Dugo je godina pisao tu rubriku p. Mijo Škvorc, nakon njega je nastavio o. Josip Badalić. »Spasi dušu svoju» bila je rubrika s misija. Držim da je tu bilo dosta učinjeno iako ne ono što bi trebalo. Amo spadaju »Misionarske putostitnice» p. Pere Bulata i po koji članak o. Zvonimira Majića. Apologetsku rubriku »Moja vjera» uglavnom sam sam ispunjavao. Iako ne u jednom predahu u ovoj je rubrici objavljeno najviše članaka. Amo spadaju kateheze koje sam objavljivao kroz zadnje dvije godine u svakom broju po četiri. — Slijede rubrike: Ne zaboravimo svoje prošlosti, Psihologija obiteljskog života, Mjesečni zaštitnik moje obitelji, rubrika za zvanja »Kada Bog zove», pa rubrika o duhovnom životu, vremenska rubrika crkvene godine, rubrika o Svetom pismu, sakramentalni život obitelji, velikani duha, dječji kutići, pitanja i odgovori i sve ostalo što se može objavljivati u listu a zašto su u većini slučajeva nedostajale sile. Ponajviše nije bilo nešto sustavno izvedeno. Najvjernijim suradnikom za obiteljski život i vanjske misije pokazao se o. Juraj Gusić, koji je godinama razradivao u člancima obiteljska pitanja, a u rubrici o misijama podržavao vezu između naših misionara i čitalaca Glasnika. Što je od svega učinjeno u to javnost ima uvida; žalje su urednikove u početku bile dosta velike, no pomalo su se stisale u okvire realnosti.

Napomenuo sam sve ovo, ne zato da se ispričam, nego zato da pokažem kako sam imao želju da svima zadovoljim i da naš list bude svestran, ali sam ostao daleko od ostvarenih želja, a i kod ostvarivanja onoga što je učinjeno ipak sam radnje izvodio svoje želje, nego tuđe, jer sam kod svojih vidio i početak i svršetak a kod tudi nisam vidio pravo ni jedno ni drugo. Došlo je vrijeme da i drugi pokažu što mogu. U svakom slučaju moći se naslijednici u poslu neće morati boriti s primativnim teškoćama početka koje sam ja morao svaldati, a i brzo će uvidjeti da se najdalje dolazi polaganim i sigurnim hodom.

Ovakav kakav jest Glasnik ima svoje opravdanje i mjesto među katoličkom štampom. Ne samo zato što je on najstariji list, nego i zato što ono što Glasnik donosi ne donose drugi listovi, i što drugi listovi donose Glasnik ne donosi niti želi donositi. U ovo naše prijelomno doba, doba sukoba ideja i prilagodavanja, Glasnik je bio jednoga lica i jedne riječi. Mnogi su nam odali priznanje da je tako, a da i nisu to učinili imamo svjedočanstvo savjesti i svijesti.

TE DEUM LAUDAMUS! — Hvala dobroj Bogu na svim udijeljenim milostima kroz proteklih deset godina. Osjetili smo ne jedamput blagoslov Božjega Srca. Hvala svim prijateljima koji su od srca radili kroz ovih deset godina. Tu su u prvom redu moji suradnici č. br. Rudolf Breber, koji se na poslu oko Glasnika i njegove uprave istrošio da je morao uz desetu godišnjicu obnovljenog Glasnika u bolnicu s proširenim srcem. Tu je č. br. Franjo Birek koji je s drugom braćom radio kod prijašnjeg Glasnika, a sada je samo nastavio svom nesobičnošću. Hvala o. Juraju Gusiću koji je dugo

godina bio najvjerniji i najbliži suradnik urednikov. Hvala prof. Zdenki Seretić koja je i puno suradivala i bila uviđek spremna da svjetuje. Hvala i svim ostalim suradnicima. — Osobito mjesto ovom prigodom ide radnom kolektivu tiskare »Plamen» u Slavonskom Brodu. Od prijašnjeg i sadašnjeg rukovodioca poduzeća do noćnih čuvara za Glasnik su se svi zalagali. Nisu se obazirali na prigovore da u tiskari Glasnik uživa po-

vlašteni položaj. Isto sam razumijevanje i spremnost zatekao u cinkografiji Vjesnika. Da nisu ove ustanove izvršavale svoje obveze na vrijeme ne bi pošao išao naprijed. — Ima još toliko onih čija bih imena morao spomenuti i kojima bih se morao zahvaliti no neka za sada bude dosta. Drago bi nam bilo da godine pred nama budu za Glasnik blagoslovljjenje od ovih.

Franjo Šlipušić

64 godišta GLASNIKA

NAKANA AM ZA MJESEC RUJAN 1973.

SUODGOVORNOST U CRKVI

VELIKO ZNACENJE SUODGOVORNOSTI

Možda će nas iznenaditi nakana za mjesec rujan ove godine. Predloženo nam je, da molitvom posjećimo razvoj svijesti o suodgovnosti vjernika za svestrani napredak Crkve. Mi smo navikli da nam se govori o odgovornosti, koju Crkva i njeni službenici, naime duhovni pastiri, snose za naše spasenje, a nismo još pravo došli do svijesti, da i mi kao vjernici sponzimo suodgovnost za dobro stanje Crkve u našim danima. Od koncilskih dana sve se više ističe

ova suodgovornost i nastoji vjernike u tom smjeru odgajati.

U Crkvi je uvijek postojala svijest o ovoj suodgovnosti. To spada na njen normalni život i razvoj. Sudjelovanje svjetovnjaka u širenju i jačanju Crkve uvijek je imalo značenje. Njihova se pomoć ničim ne da nadomjestiti. Crkva je već u prvim svojim počecima računala na ovu pomoć iobilno se njome služila. Djela Apostolska navode nam mnogo pobudnih primjera iz ovoga područja. Apostolski pomagači nimalo nisu zaostajali ni revnošću ni žrtvama za sasvim Apostolima i prvim duhovnim

pastirima, koje su Apostoli u novoosnovanim mjesnim crkvama postavljali. Da se kršćanstvo u prvim kršćanskim stoljećima onako naglo razvijalo, mnogo je prido nijela apostolska revnost kršćana, koja se temeljila na suodgovornosti u širenju i učvršćivanju Crkve.

Suradnicima Apostola i kršćanima prvih stoljeća nije trebalo posebno govoriti o suodgovornosti za napredak Crkve, jer su oni to smatrali svojom osnovnom dužnošću, povezanom sa samim krštenjem i prihvaćanjem Evanđelja i apostolske predaje. U kasnijim stoljećima uvijek se našlo veliko mnoštvo vjernika, koji su isto tako osjećali i radili. No što je broj vjernika više rasao, to je i svijest o suodgovornosti u širim masama sve više slabila. Možemo reći, da je takovo shvaćanje u Crkvi i danas. Mnogi vjernici misle, da idealno vrše svoje kršćanske dužnosti, ako od Crkve spremno primaju sve, što im ona pruža: svete sakramente i Riječ Božju, a nije im na umu, da i oni moraju Crkvu izgradivati u njenom unutarnjem životu i utvrđivati u vanjskom položaju.

SUODGOVORNOST PROIZLAZI IZ NARAVI CRKVE

Crkva nije obično društvo, kao što su tolika druga društva, s kojima se svaki dan susrećemo. Ona nije nastala međusobnim dogovorom ljudi, nije upravljana ustavom načinjenim ljudskim ugledom i ovisnim o ljudskoj volji. Crkva je božanskog porijetla, jer ju je osnovao sam Gospodin prema vlas-

titoj zamisli, da po njoj nastavi svoje spasiteljsko djelo, koje je započeo svojim javnim djelovanjem, a dovršio smrću, uskrsnućem i užašašćem (Rim 4,25). Njoj je predao nauku, koju je naučavao i sakramente koje je ustanovio, po kojima je zdržao u jedno otajstveno tijelo sve one, koji su povjerivali propovijedaju Apostola i primili krštenje, te se tako preporodili »vodom i Duhom Svetim u novo stvorenje« (2 Kor 5,17). On se sam nerazdruživo povezao s Crkvom tim, što je ostao njenom glavom i nakon Uzašašća na nebo: »On je glava tijela Crkve« (Kološ 1,18). Upravo u ovoj činjenici, što se Crkva sastoji od ljudi smrtnika, a ima za glavu preobraženog Isusa, očituje se njena organska veza s preobraženim svijetom, njena otajstvena narav, po kojoj ju ne možemo usporediti s bilo kojim ljudskim društvom. U bit njenе naravi spada i otajstvena prisutnost Duha Svetoga, koga je Isus svojoj Crkvi poslao, da bude s njom trajno, da ju oživljuje, drži na okupu i čuva u istini (Iv 14, 16-17).

No Crkva je u isto vrijeme i vidljivo društvo ljudi-smrtnika, koji su podvrgnuti mnogim ljudskim slaboćama, pa joj je nužna i vidljiva glava, koja će njom upravljati u ime nevidljivog vrhovnog poglavara Isusa Krista. Gospodin je postavio svojim zamjenikom na zemlji sv. Petra i njegove nasljednike, kao vrhovnog učitelja, vrhovnog svećenika i vrhovnog pastira. Tako se od prvih kršćanskih vremena gledalo na Petra i njegovu službu, te su već u onim vremenima nastale izreke: »Petar ne

umire«, »Gdje je Petar, ondje je Crkva«.

Kad govorimo o suodgovornosti vjernika u Crkvi, onda mislimo na ono područje crkvenog života koje je njen božanski Utemeljitelj povjerio ljudima i u kojem traži i očekuje njihovu suradnju. Ne ovisi o ljudima ono, što bitno spada na narav Crkve, na njeno trajanje kroz sve vjekove i na njen triumfalni svršetak. U svemu ovome sudjeluju i ljudi, ali izvest će to Onaj, koji je svoju Crkvu postavio na pećinu koja je Petar i koji je zajamčio, da ju »ni vrata paklena ne će nadvladati« (Mt 16, 18). Da je Crkva Otajstveno Tijelo Kristovo, kojemu je glava sam Gospodin; da Duh Sveti ovo tijelo oživljava i posvećuje; da će Crkva, dokle god bude trajala, biti »jedna, sveta, katolička i apostolska« — to ostvaruje sam njen Božanski Utemeljitelj, a vjernici u tome, po milosti i milosrdju Božjem samo sudjeluju.

DOBRO STANJE CRKVE OVIŠI O NASOJ SURADNJI

No veliko je područje onoga, na što se odnosi ljudska suradnja i suodgovornost. Na Providnost spada, da u Crkvi uvijek bude toliko duhovnih zvanja, koliko je nužno, da se Crkva održi i da bitno ispunja svoju svrhu. No da ih bude obilno, da bi Crkva mogla u širim razmjerima ispunjati svoje poslanje, ovisi i o svijesti suodgovornosti i o stvarnoj suradnji vjernika — inače ne bi Gospodin rekao: »Žrtva je velika, ali radnika je malo. Molite dakle gospodara žrtve, da pošalje radnike u žrtvu svo-

ju« (Luk 10, 2). Crkva će trajati do Sudnjeg dana. Inače ne bi Gospodin dao Apostolima (i njihovim nasljednicima) nalog, da naučavaju sve narode i ne bi im obećao, da će ostati s njima »sve dane do svršetka svijeta« (Mt 28, 19.20). Ali da se ona očuva u istom naruđu i u istom kraju sve do Sudnjeg dana, to ne ovisi samo o Providnosti, kojom Gospodin bdije nad svojom Crkvom, nego ovisi i o suodgovornosti i suradnji ljudi u pojedinim dijelovima svijeta. Da li će biti više ili manje katoličkih škola, katoličkih novina i časopisa, crkvenih zgrada i zavoda, crkvenih karitativnih, kulturnih i socijalnih ustanova — a napose rad u prekoceanskim misijama, sve to ovisi o svijesti suodgovornosti u požrtvovnoj suradnji vjernika u pojedinim župama i biskupijama. Povijest Crkve, kao i današnje stvarno stanje dokazuje nam, da u ovim stvarima Crkva bolje stoji i obiljnije napreduje, u koliko ima više svijesnih suradnika u širokim redovima vjernika.

SUODGOVORNOST U NASIM DANIMA

Kad govorimo o suodgovornosti i suradnji u stanovitim poslovima, onda pretpostavljamo one, koji su za sam posao zaduženi i odgovorni. Samo radnik može imati suradnika, samo odgovorni mogu imati suodgovorne. S obzirom na Crkvu, na njen život, razvoj i uspjeh, odgovorni su naši duhovni pastiri, a to su naši biskupi, župnici, duhovni pomoćnici i uopće svi zaredeni svećenici, svaki prema svome položaju i svojoj zaduženosti. Naj-

veću odgovornost pred Bogom i Crkvom snosi Sveti Otac kao Vikan Kristov na zemlji. U pojedinih biskupijama odgovorni su biskupi kao apostolski nasljednici, a u pojedinim župama župnici kao biskupovi zamjenici. No odgovornost snose i svi svećenici, jer svećenički red nije ustanovljen radi duhovne koristi samih svećenika, nego službe zajednici vjernika. Svi ostali, koji pripadaju Crkvi, a nisu vezani sakramentom sv. Reda ni poglavarskim položajem izravno opterećeni radom za potrebe Crkve i duhovne pastve, dužni su suradivati sa duhovnim pastirima u radu na produbljivanju i širenju crkvenog života.

Život i napredak jedne crkvene zajednice, normalno će se razvijati samo onda, ako i duhovni pastira i vjernici čine ono, što po svojim silama mogu. U takovom slučaju obilni će blagoslov Božji pratiti ovaj rad i ovu suradnju. No ako vjernici zataje, ako ne suraduju sa svojim duhovnim pastirima, ako su mlaki i nehajni prema njihovim naporima, te tim onemogućuju napore duhovnih pastira oko duhovnog porasta crkvene zajednice, onda odgovornost za nazadovanje ili čak propadanje ove zajednice prelazi na same vjernike. Onda oni nisu samo suodgovorni, nego odgovorni krivci za neuspjeh Božje stvari u njihovoj sredini.

Pitamo li se, u čemu se sastoji suradnja vjernika sa duhovnim pastirima, odgovor je vrlo jasan: u prvom redu u savjesnom vršenju Božjih i crkvenih zapovijedi. Vjernik, koji brižno izbjegava ono, što zapovijedi brane, a svim srcem

ispunja sve, što nam Bog i Crkva preko njih određuju, onda takav vjernik na odličan način surađuje s duhovnim pastirom svoje župe i nadpastirom svoje biskupije. Njihova je naime glavna dužnost, da navode vjernike na svjesno obdržavanje Božjih i crkvenih zapovijedi. Na Božje zapovijedi ne spada samo zapovijed ljubavi, kako prema Bogu, tako i prema bližnjemu, pa i neprijatelju (Mt 22,37-40), nego i šesta zapovijed, koja traži savjesno obdržavanje svete čistoće i brižno izbjegavanje svakog prekršaja na tom području — danas ne samo veoma ugroženom, nego i potkopanom, a u mnogim slučajevima i pokopanom. Nečistoca i blud rak-rana su našeg vremena. Na crkvene zapovijedi spada savjesno obdržavanje nedjelje i zapovednih blagdana sudjelovanjem svetoj Misi, slušanjem Riječi Božje i blagovanjem Tijela Gospodinova, te »svetkovanjem«, naime suzdržavanjem od težačkih poslova. Može li se nazvati suradnikom u dobru crkvene zajednice »vjernik«, koji skoro svake nedjelje pravi izlete na sve strane, na vlastitim »kolima« sa cijelom obitelji, a sveta mu je Misa ne samo zadnja, nego i nikakva briga. Suraduje s duhovnim pastirima vjernik, koji je spreman na žrtve u moralnom i materijalnom pogledu. Nalazimo danas na razmjerno siromašne župe, koje su si sagradile krasne župne crkve sa dvoranom za vjerouauk, prinosima siromašnih ali velikodušnih vjernika. Na suradnju spada i materijalno podupiranje župe i duhovnih pastira. Sv. Pavao traži, da službenik oltara od oltara i živi: »Ne zname

li, da oni, koji vrše svetu službu, od svetinje se hrane, i koji žrtveniku služe, sa žrtvenikom dijeli?« (1 Kor 9, 13). Ako se duhovni pastor mora baviti drugim poslom, da se prehrani, onda gubi vrijeme i energije, koje bi trebalo posvetiti duhovnom dobru svoje župe, a to je uvijek na štetu vjernika. U takovom slučaju snose nehajni vjernici ne samo suodgovornost, nego i odgovornost za duhovno propadanje vjerske zajednice.

Kada je Sveti Otac potvrdio i blagoslovio mjesecne nakane AM

za god. 1973. nije još bilo poznato, da će na Duhove 1973. započeti Jubilarna godina. Prema tome nisu ni nakane sastavljane i Svetom Ocu predložene pod vidom te godine. No ipak nam upravo Jubilarna godina daje mnogo poleta, da se obnovimo u suodgovornosti i suradnji u Crkvi, a molitvom da pripomognemo, e da bi se ova svijest o suradnji i suodgovornosti među našim vjernicima što više probudila i ostvarila.

Ivan Kukula D. I.

ŽIVOT OBITELJI

Juraj Gusić

Odgovna uloga dječje igre

Najobičnija je stvar da vidimo djecu kako se igraju. I mnogi će prolaznik reći: »To im je posao!« I jest tako, za djecu je igra pravi posao, i to tako važan posao, da se netko usudio ustvrditi: »Sprječite li dijete da se igra, onemogućili ste mu da živi!«

Za dijete igra nije samo igra, kao što je to za odrasle, nego je i životna škola. Po njoj ono upoznaje stvari oko sebe, i na taj način svojim umom i srcem osvaja svijet. U njoj otkriva roditeljima i odgoditeljima svoje sposobnosti i sklonosti, da ga lakše mogu voditi. Otkriva im i razne nedostatke, poteškoće, konflikte, simpatije i antipatijs, što ih ono proživjava, napose u odnosu prema ocu, majci, stariju i mladoj braći i prema drugim ukućanima. Igra veoma lako otkrije i to čega se dijete posebno boji. Ona mu također pomaže da postepeno uđe u društveni život i da se

već od prvih godina priučava na ozbiljan rad, shvaćajući ozbiljno svoju ulogu danas u igri, sutra u poslu. Jednom riječju: igra je prvo i neprocjenjivo sredstvo koje pomaže djetetu oblikovati značaj.

Potrebno je stoga ovdje progovoriti i o toj strani djetetova života.

UPOZNAVANJE STVARI PO IGRI

Kad se malo dijete počne susretati s raznim stvarima, ljudima, životinjama i raznim dogadjajima, sve to počinje u njemu buditi značitelju. Ono je očituje praćenjem pogledom onoga što se pred njim zbiva. Uživa kad ugleda nasmiješeno majčino lice, kad ga otac ili majka uzmu u naručaj, ljube ga, miluju ga, ljušljaju ga, tepaju mu. Svoju radost nastoji očitovati i lamatanjem rukama i nogama.

Ovo prvo razdoblje, na prvi pogled veoma siromašno što se tiče prave igre, za samo je dijete veoma bogato, jer ono na taj način hvata prve dodire sa svojom okolinom, i tako počinje ulaziti u društvo.

Kad se dijete počne uspravljati najprije podizanjem glave, zatim postepeno nastojeći da sjedi, i kad mu ojačaju ruke i steknu neku okretnost, za njega započinje razdoblje prave igre. Sad su mu već potrebne razne igračke, ali takve koje odgovaraju njegovom uzrastu. Za njega nije važno da te igračke nešto predstavljaju, nego da od sebe daju neki zvuk, kao što je zvečka i malo zvonce. Isto tako su mu potrebne igračke koje ono može uhvatiti, baciti, potezati i bez opasnosti prinositi ustima. Neka sve te igračke budu obojene žarkim bojama, jer i boje privlače djetetu pažnju.

Pomoću tih igračaka dijete upoznaje različite zvukove, privlačnost boja, razne oblike predmeta, njihovu tvrdoduću i njihov okus. U isto vrijeme ono se na taj način vježba da sve sigurnije drži u ruci razne stvari, prinosi ih ustima, a to ga pripravlja da se samo uzmogne hraniti.

Dijete od dvije i tri godine mora imati igračke koje nešto predstavljaju. U to vrijeme muškom djetetu treba dati mala kola što ono može za sobom vući, mali auto od drva ili plastike, neku malo veću životinju ili od plastike ili od kojeg drugog materijala, zatim od drva, i to na kotačima, da ga mogne dijete vući za sobom, šarenu loptu, kanticu za pjesak i lopatu kojom će grabiti, male tačke, i slične druge igračke.

Zenskom djetetu svakako treba dati lutku, ali ne preveliku i ne previše skupocjenu, možda kolica za lutku, lončić za kuhanje, lopaticu za obra-

divanje vrta, kanticu za zalijevanje cvijeća, šarenu loptu ...

Svaka igračka mora djetetu pružiti dio stvarnog života, jer ono u svojim igrama želi oponašati odrasle i u životu i u radu.

Kada djeca uđu u četvrtu godinu, dobro je dosadašnjim njegovim igračkama dodati komplet kocaka od drva, obojenih raznim bojama i iste veličine, od kojih će oni moći graditi kule, kuće, razne zidove. Veoma će tu dobro doći i pločice za igru »domino«. Za dječake veoma će biti korisno da im damo nešto olovnih vojnika, ili pastira s više ovaca, ili skupinu raznih životinja bilo domaćih bilo divljih.

Veoma je odgojno, ako uz sve te igračke djetetu nabavimo i malu »pirućnu apoteku« s nekoliko zavoja, kojima će žensko dijete zavijati »ranec svojoj lutki, svome medi, psiću ili kojoj drugoj životinji, a muško će dijete »liječiti svoje vojnike, svoga konjića ili koju drugu životinju. Tako ćemo od ranog djetinjstva kod njih razvijati osjećaj za tude nevolje i patnje kao i nastojanje da takvima priskoče rado u pomoć.

Oko sedme godine, kad djeca počnu dolaziti k razumu, potrebno je da i igračke odgovaraju njihovu rastu i razvitku. Za dječake će u to vrijeme doći u obzir lopta za nogomet, bicikl na kojem će moći voziti, koturaljke, pračka, luk i strelica za ligu indijanaca. Ako jelikako moguće, izbjegavajmo puške, revolvere i topove i druge ratničke igračke. Dijete i tako već samo po sebi u to vrijeme nosi u sebi sklonost prema raznim grubostima, ne treba ga dakle još na to poticati takvima igračkama.

Za djevojčicu dobro će doći bicikl, velika lutka, kojoj će moći šivati haljine, malo kuhinjsko posudu i jedaci pribor, te još koja igračka.

No u to vrijeme i kod dječaka i kod djevojčica više dolaze do izražaja skupne igre kao što je: igra skrivača, hvatanje, mačke i miša, natjecanja u trčanju i skakanju, penjanju, razne igre loptom. Djevojčice vole njihaljku, a dječaci se vole zabavljati pikulama.

Nastojmo da svaka igračka bude prema djetetovu ukusu i želji. Ipak pazimo da budu povezane po mogućnosti za svagdanjim životom i djetetu da pomognu što lakše ući u taj život.

Za djecu od devete do dvanaeste godine igračke će biti već posve prema osobnim njihovim sklonostima. Možda mali komplet alata za piljenje figura u »super-pločama«.

Za djevojčice može to biti pribor za pletenje, šivanje, slikanje ...

U to naime vrijeme prilično se jasno mogu upoznati i sposobnosti i sklonosti pojedinog djeteta, i to baš one specifične, njemu svojstvene. I na njih se treba obazirati.

OTKRIVANJE SKLONOSTI DJETETA

Kod malog djeteta do navršene druge godine još se ne može govoriti o tome da bismo iz igre mogli upoznati njegove sposobnosti i sklonosti. Potrebno je da ono prije toga stekne barem neku osnovnu spoznaju stvari. Tek tamo iz treće, četvrte godine pomalo se počinje otkrivati djetetova spretnost, darovitost, sklonost prema nekim posve određenim stvarima. Iz godine u godinu to će bivati sve jasnije da se kod mnoge djece očituje u priličnoj mjeri između devete i dvanaeste godine. Ipak treba računati, da će i tu, kao i na drugim područjima ljudskog života, biti iznimaka. Uvijek će se naći i takve djece koja kroz sve vrijeme svoga djetinjstva ne pokazuju nikakvo posebno zanimanje za neku određenu stvar ili posao ili igru, kao ni

posebnu spretnost, darovitost, dosjetljivost.

Roditelji, dakle koji znaju pratiti dječju igru, mogu već prilično rano za mnogo dijete znati što ga posebno odužavljava, da li je više sklon praktičnosti u životu ili je dosta komplikiran, voli li razmišljati ili pak k stvarima pristupa površno, samo da se zabavi; da li voli posve određenu vrstu igre, koja u njemu otkriva budućeg seljaka, radnika, mehaničara, mislioca, odgojitelja, svećenika, misionara, majku, njegovateljicu, liječnicu, karitativnu radnicu, katehistu, misionarku ...

Ako je neko dijete u svojoj igri ograničeno na tek nekoliko oblika, često veoma siromašnih, i time se posve zadovoljava, sa priličnom sigurnošću možemo zaključiti da je ili nije siromašne mašteli je tromio u akciji.

U zajedničkim igrama otkriva se budući voda, organizator, požrtvovni suradnik, neodlučan tip, nezainteresiran za zajedničku stvar, egoist, onaj koji samo na tudi pomoći računa, onaj koji izmijeđu raznim dužnostima i obvezama, lažljivac, buntovnik, svojeglavac ...

Kad je igra djece spontana, ona može uistinu mnogo toga roditeljima otkriti što inače ne bi tako lako saznali, ili barem ne tako zorno.

Baš zbog te svrhe bit će dobro da se od vremena do vremena i sami roditelji sa svojim sinčićem ili kćerkom upuste u koju igru, napose u koju od onih koja je dječi posebno draga. Dijete se i u tom slučaju zagrijje za igru da se zaboravi kontrolirati, pa se očituje njegov pravi značaj i temperament.

I sam način postupanja s igračkama otkriva nam i temperament i razne sklonosti djeteta. Dijete, koje s igračkama postupa obzirno i pazi na svaku od njih to ih nastoji, prema svojim mogućnostima

Cetvorogodišnja Ivančica Petak
21. VII 1973.

ma, držati u redu, nosi u svom značaju smisla za red i u sebi i oko sebe. Takvo je dijete osjećajno i mekana srca, puno topline. Ono zna što hoće.

Ne zna li dijete čuvati svoje igračke, nego ih razbacuje i brzo oštećeće, i nikada ih ne drži u redu, iz toga se može nasilutiti da ono u sebi nosi klice nesređenosti, površnosti, grubijanštine i pomanjkanja osjećaja za druge.

I vrste igračaka, što ih pojedino dijete traži, i vrste igara isto nam tako otkrivaju njegove sklonosti i domet njegovih sposobnosti.

Ipak sve to nikako ne znači da se dobro dijete ne može tijekom godina pokvariti i postati grubo, kao i ovo drugo da se ne može uz mnogo truda i napora oplemeniti. No igračke i igre njihove djece roditeljima u priličnoj mjeri pokazuju gdje treba odgajati, što treba oplemenjivati, od čega treba liječiti....

OČITOVANJE KONFLIKATA Dječja igra krije u sebi još nešto veoma važno, na što bi roditelji morali skrenuti posebnu pažnju. To su razni konflikti što ih dijete u sebi doživljava.

Psiholozi su već toliko puta ustanovili da se dijete prije nego što je došlo k razumu, često poistovjećuje s ovom ili onom od svojih igračaka, a isto to čini i kad se radi o ocu, majci, braći i sestrama, napose onima mladima od njega. Redovito se tu radi o neke vrste suparništva ili pak straha pred nekim ili nečim.

Jedna majka pripovijeda kako je njen sinčić od četiri godine bio silno ljubomoran na svoga oca, kad god je opazio da je majka prema njemu pokazala pred djetetom malo više pažnje i nježnosti. Ono je to u svojoj igri očitovalo na taj način da je uzelo jednu veliku lutku i jednu manju, i onda ih postavio jednu kraj druge. Zatim je uzelo komad drveta i izbacilo ga iz sobe van. Kad su ga pitali, što to radi, mališ je odgovorio: »Tati nema mjesta kraj moje mame! — Velika je dakle lutka predstavljala njegovu majku, mala njega, a drvo tatu.

Drugi slučaj odnosi se na bracu i seku. Iako je majka svoju kćerku nastojala pripraviti da će dobiti bracu, ipak joj to nije posve uspjelo. Djevojčica se pobojala da će je taj brac izgurati iz matice blizine. I da si u tome dade oduš-

ke, u igri je uzela malu lutku i tukla je vičući na nju: «Ne trebam te! Ti si zlostava. To nije tvoja mama nego moja! Ubit će te!»

Treći slučaj nam otkriva kako na djecu djeluju nesloga između roditelja. Braco i seka igrali su se tate i mame. Uzeli su dvije lutke, do kojih je svaka predstavljala jedno od njih dvoje. Tada su počeli jedno na drugo vikati, svadati se, prijetiti se i slično. Vrhunac je bio kad su svaki od njih uzeli po jednu lutku i dobacivali jedno drugom: »Samo ti idi kamo hoćeš i sa sobom si uzmi jedno od djece!« A onda su u ime lutaka govorili: »Tata, ja ču ostati sa mamom, ja ne idem s tobom! Ti sam idi kamo hoćeš, ali mi mamu ne damo da ode!«

Kako vidimo, baš u igri dječa znadu otkriti ono najintimnije i često za njih najboljnije. Nije li to i te kakva opomena roditeljima da malo više pripaze kako se vladaju pred djecom i koliko im ljubavi i pažnje posvećuju...

Ima, međutim slučajeva, kad predmet mržnje ili prezira nisu roditelji ni braća, nego osoba ili životinja koja im je ulila strah u kosti. U takvim slučajevima iskaljuju onda svoj bijes i osvetu na lutki koja im predstavlja tog neprijatelja. Obično takvu lutku tuku i viču na nju, rugaju joj se. Misle da će na taj način stići hrabrosti da ih se više ne boje.

Ima još jedna pojava, koja bi mogla izgledati da i ona u sebi nosi oznaku konflikta. To je djetetova sklonost prema rušenju. Kad ono nešto sagradi, tek koji čas uživa, a onda odjednom sve sruži s nekim prezirom i prkosom.

Može se, doduše, i u tome nazirjeti neka duševna potištenost i zabrinutost koja pritiže djetetovu dušu i srce. Ipak u većini slučajeva tom rušenju nije uzrok depresivno duševno stanje. Baš protivno. Dijete nakon prvog divljenja nad

postignutim uspjehom osjeti želju da stvar izvede još bolje, savršenije. Ono želi od sebe dati sve što se može. To je prema tome zapravo konstruktivno rušenje, gdje se manje savršeno uklanja da se na tim ruševinama podigne nešto savršenije.

PRIUČAVANJE

DRUŠTVENOM ŽIVOTU Teško bi bilo naći zgodnije i prikladnije sredstvo da uvede dijete u društveni život kao što to čini baš igra. Već u prvim mjesecima svoga života dijete se preko igre počinje povezivati s okolinom. Ono i nesvesno osjeća da mu okolina raznim zabavnim gestama ispunja dane. I kad toga nema, dijete se oseća često veoma usamljeno.

Ta društvenost još se više osjeća, kad dijete prohoda. I kako biva sve sljurnije na nogama i više se kreće po kući, osjeća sve veću potrebu da se s nekim pojgra. U četvrtoj godini već traži svoje vrnjake, s njima se upušta u igru, u njoj čak dijeli uloge. Počinje dakle sve više organizirati igru ili se mora prilagoditi drugom djetetu koje ima glavnu riječ. Socijalnost dolazi tu do izražaja i u tome što si međusobno dijele igračke ili jedno drugom za koji čas posuduje svoju igračku. Na primjer jedan drugome dopušta da se malo vozi u njegovu autiću, na njegovu biciklu, da vuče njegovu kolicu, da zajaše na njegova drvana konja.

Zajedničke igre na dijete stavljuju i veće zahtjeve, kojih se ono mora prihvati ako se želi s drugovima igrati. Želi li svoje drugove zadržati uza se u igri, mora se prilagoditi mnogim njihovim željama i mogućnostima, mora svladati svoju žestinu, mora oprostiti nanesenu uvredu. Tako se eto i neopazice počinje pokoravati osnovnim moralnim na-

čelima prema kojima se ravna cijelo ljudsko društvo.

To prilagodavanje biva mnogo lakše kod one djece koja imaju više braće, negoli kod jedinca.

Po sebi se razumije da će i tu doći do izražaja razni temperamenti i ostavljati svoj pečat. Ipak roditelji mogu veoma mnogo učiniti da za njihovu djecu igra, napose ona društvena, bude škola socijalnih kreposti.

— 0 —

Kako vidimo iz ovog razlaganja, dječja igra ima veliko značenje u odgoju djece. Bilo bi stoga veoma korisno kad bi roditelji mnogo više pažnje i brige posvetili igri svoje djece, pa čak i u njoj povremeno sudjelovali. Tako bi duže upoznali i djetetov ukus, i njegov

značaj, i njegove dobre i loše strane. Prilično bi upoznali koliko im je dijete privrženo, povjerljivo, iskreno. Onda bi i više na to pripazili da mu pruže dosta osjetne ljubavi, nježnosti, razumijevanja i pažnje. Lakše bi razumjeli mnoge njegove ispade, potištenosti, zatvorenost, prkos i tome slično. Ne bi se prenagliili u kažnjavanju zbog raznih ispada, nego bi se više zanimali koji je tome bio ne samo povod nego i daljnji uzrok. A iz svega toga rodilo bi se između djece i roditelja pravo ozračje povjerenja, bez kojeg nema pravog odgoja.

Preporučimo Bogu u svojim molitvama i tu stranu svoje djece, da doista što potpunije ispunimo svoj veliki i uzvišeni poziv velikih graditelja čvrstih kršćanskih značajeva, sutrašnjih uzora muževa i žena, otaca i majki...

Himna Stvoritelju

(Slobodno prema T. Thurmair: Das Schöpfungslied)

Tvoj svijet je poj, o Bože moj:
Svud zelen gaj, svud cvijeta moj,
Svud brzih rijeka blistav sjaj
U draži sunčanoj ...
Pred vjetrom bježi oblak plah;
S njim život buja, brui drah;
Tvoj svijet je poj, o Bože moj;
Poj tebi, Bože moj!
Tvoj svijet je poj, o Bože moj:
Grm svaki pjeva ptica pun,
A zverad skače, šušti žbun
U igri veseloj!

Gle sunce rada danak svak!
Hod zvijezda blaži noći mrak!
Tvoj svijet je poj, o Bože moj!
Poj tebi, Bože moj!
Tvoj svijet je poj, o Bože moj:
Taj čovjek-brat, ta krv i duh,
Što Tvorca slavi, štono kruh
Sam daje djeci svoj ...
O kako blista cijeli svijet
I tebe diči, Bože svet!
Tvoj svijet je poj, o Bože moj;
Poj tebi, Bože moj!
Tvoj svijet je poj, o Bože moj!
Kad srce drhti, prijeti vaj,
Ti radost svoju toplu daj,
U zraci milosnoj!
Ne gási svjetli plamen blag,
Već ostaj srcu gost nam drag!
U svijetu tom, u poju svom,
O Bože, Bože moj!

S. S.

PRIČA

ŽUPNA ŠTALA

Krizma je, iznad očekivanja, na vrijeme završila, pa je na vrijeme i ručak počeo. Čim se preuzvišeni malo odmorio i hladnom vodom rashadio lice, ručak je počeo. Na ručku je bilo svega desetak uzvanika. Uz biskupa i domaćina, fra Marko, susjedni župnik i pet-šest župljana, uglednih župnikovih suradnika.

Na početku ručka kratko je pozdravio župnik prisutne, zaželio im dobar tek i Božji blagoslov kratkom molitvom. Žuta šljivovica i fina meza otvorile su apetit uzvanicima te su se odmah pohlepno, ali oprezno dali na posao. Preuzvišeni nije mezio. Dok su ostali mezili, on je nervozno vrtio zlatni prsten na nježnoj ruci, poigravao se s križem na prsima i ponekad opipavao »solideo« na glavi, kao da provjerava da li je na svom mjestu.

Tišina kao na sprovodu. Preuzvišeni biskup nije ni na jednoj, pa ni na ovoj krizmi započinio prvi razgovor. To su znali svećenici, pa su taj njegov običaj i poštivali. Redovito je prekideo šutnju stari i iskusni fra Marko, u neku ruku skitnica, ne kojekakav, nego onaj misnički, koji ne čuva rezidenciju, ali nije ni izvan misničke kuće. Njemu je samostan bio teži od zatvora. Svaku bi zgodu koristio da iz njega šmugne, ali opet samo u misničke kuće i u misničko društvo. Posebno je volio krizme. Kužu, da su se lakše krizme obav-

ljale bez biskupa, nego bez fra Marka. Tako je upoznao navike biskupove, s njim se sprijateljio i postao blizak. Dok su drugi svećenici s nekom sitnom tremom pristupali k biskupu, on je s njim kontaktirao na ravnoj nozi. I ovaj puta je fra Marko prekinuo prvi šutnju: »Što misliš činiti, čini odmah!« reče biskupu služeći se riječima Evandela. Tako se on uvijek biskupu obraćao, s njim bio i »per tu«. Biskup je shvatio što želi fra Marko, digao se i započeo zdravnicu:

»Prečasni gospodine župniče, prečasna gospodo svećenici, uzorni gosti, dopustite mi da vas u ovom svečanom momentu i povjesnom trenutku ove župe pozdravim. Velim povjesnom trenutku. I jest povjesni trenutak uvijek kada na tlo jedne župe stane nogu jednog natpastira.«

No istog časa sjeti se biskup da se nalazi u vremenu koje se zove pokonciško, pa snizi glas, prekide s retorikom i veličanstvenim i uslijjenim izrazima, te se počeo izjavljati jednostavno, taho i toplo:

»Draga braćo! Zahvalujem se na bratskom dočeku i svemu ostalomu. Neka nas dobri Bog uzdrži na životu dokle je njegova volja i neka nam svima Duh Sveti, koji je danas sišao na djecu ove župe, prosvijetli pamet i daruje dobru volju, da dobro činimo i zla se klonimo. Amen.«

S tim je završio stari i dobri biskup, koji se teško uklapa u ova vremena, ali je zato doista bio svećenik po redu Melkizedekovu, svet, uzoran, plemenit, čist i ljudski ponosan na svoje zvanje, koje je cijenio čitavog svoga života kao najdraži Božji dar. I šteta je na ovako čisto, kristalno čisto zvanje sipati prašinu pokončilskih ideja, nazora i shvaćanja. Ali »tempoda matan tur — vremena se mijenjaju«:

Tamo gdje su bili ugledni župljani i revni suradnici župnikovi stalno se nešto šaputalo. I što se više pilo, sve se glasnije čulo:

— Ti ćeš!
— Ti ćeš!
— Ti ćeš...!

— Kukavice, glasno je rekao Mato Puzan i užviknuo: Ako se vi bojite, ja ću!

— Puzane, ako ne znaš pametno, ne govor!

— Već kada hoćeš, onda nas ne sramoti!

— Puzane, ispeci, pa reci!

— Puzane! Prisvitli je prisvitli, pazi, ovaj...

I već je Puzan bio na dugim, mršavim nogama.

— Prisvitli natpastiru, veliki naš katoliče, ja te u ime naše, to jest u ime moje i naše i naše djece pozdravljam kao direk katolicizma i kličem »Živio«.

Vjerojatno ove riječi biskup nije dobro čuo, jer je nešto ozbiljno i strogo razgovarao sa fra Markom, ali kada su ostali župljani zaviknuli »živio«, trgnuo se i napao uši. Puzan je sada hrabrije i glasnije nastavio. Čak je zahvalivši podršci kolega, počeo i vikati:

— I sto puta živio naš natpastiru diko i ponose naš! I mi smo, i naša djeca, i svi su naši, i mi s njima sretni što te imamo. Što bi da te nemamo? I naša su srca ponosna i radosna, što te imamo, ali i jedna i žalosna već dugo vremena. A evo, zašto, diko naša!

Sada se i biskup uozbilji. Ispravi kapicu na glatkoj kosi i uhvati se objema rukama za zlatni lanac na prsima. Pogled mu je šibao seljaka. Nije ovo prvi puta da je od njih doživio koliko ugodnosti toliko i neugodnosti baš na ovakvim zgodama, ali što je bivao stariji sve je teže podnosio te nezgode. I znao je, čim mu počnu sipati lug u oči, te »dikol«, te »ponosul«, da se iza toga nešto neugodno krije. Nekoga treba srediti. Sada se Puzan doista počeo derati, kao da se s volovskom rikom nadvikuje:

— Ti nam veliki, natpastire, poslade svećenika. Čast mu i s naše i s vaše strane. Mlad je, zdrav je, brz je. I čast mu je jopet zato. Ali za jedno jok. Jedno neće i neće. Ali morat će, ako nam ti budeš živ i zdrav. Ako ga mi nismo prisilili, ti ćeš ga, ili ćeš ga od nas otjerati.

Da ne povikaše ostali seljani »tako je«, Pauzan bi pao, po obilnom stolu, od zanosa. I ova podrška još ga više razjari.

— Jopet velim, čast mu ko mojoj materi, ali on nije za nas sve dok ne pođe praviti štalu.

Biskupu laknu. Fra Marko se nasmija, a seljani svi u jedan glas »tako je!« Puzan nastavlja, ali sada skoro kroz plač tugaljivo:

— Pogledaj, prisvitli brate, ova samo što se nije srušila. Stid nas je i Boga i drugi župa, a i tebe.

Kao da smo najveće fukare u biskupiji i svak misli, da mi nećemo. A jok, on neće. On veli: »Što će mi štala?« — a mi njemu: »A di će ti krava?« — A on nama: »Što će mi krava?« — a mi njemu: »Što ćeš must, sunce ti...« I htjede Puzan nešto kresnuti, ali se ugrize za jezik. Malo ga provalja po ustima, i opet htjede nastaviti. Ali kako se pošteno ugrize, umuknu.

I dobro je da je umuknuo, jer ga osim njegovih pristaša nitko nije slušao. Biskup se kroz otvoren prozor zagledao u poderanu i naherentu štalu sa smiješkom na usnama, kao da mu se sviđao truli krov i ispucale šindre na kojima su ispisani svi ratovi i sve ofenzive zemlje Bosne. Zanio se pogledom u tu štalu, zauzeo pozu kao čovjek koji se prvi puta fotografira u svom životu, i očito je razmišljao o onim davnim vremenima kada je župna štala bila skoro toliko važna kao i crkva, kada se župa vagala po krvavama muzarama i konjima sedlenicima.. Nitko se nije usudio prekidati tu njegovu meditaciju pa je opet nastala grobna i nesnosna tišina, koja ulijeva neki čudni nemir u dušu. Stari i iskusni fra Marko, dobar poznavalac ljudske psihe, posebno ove bosanskohercegovačke, prekinuo je ovu nelagodnu tišinu svojim nastupom. Krcnuo je kašikom od čašu, a to je bio znak da će on govoriti. Digao se i započeo:

— Bijaše neki travnički vezir, citam u knjigama, zvani Ornosbeg Zade Siri Selim-paša. Opak i zao gospodar. Ničim ga nitko nije mogao smekšati. Ali fratri pronadoše čim se i on da smekšati. Bila je to hercegovačka žilavka. Ako je, bra-

Jozo Vukelić iz Gornje Vrbe

I počje kucnjava. Kucnuše se svi sa biskupom, biskup sa svima i opet svaki sa svakim. I popiše. Svi na »eks« samo mladi župnik tek malo, ne mičući se s mjesta i ne dižući očiju sa stare štale. Zapiljio u nju, kao u nešto ukleto, ružno, pesino i prljavo. U toj štali gledao je prošlost zemlje u kojoj kao svećenik djeluje, punu zaostalosti koja je još prisutna, ne samo u društvu nego i u samoj Crkvi unatoč koncilske obnove:

Nisam ja protiv štale, razmišljam je dok su ostali ispijali čaše i bučno razgovarali. Ali štali nije mjesto ovđe. Tu treba stajati nešto drugo, svjetlijie, potrebnije, sувременије. Recimo dvorana za vjeronauk. Što će župi štala? Što će župniku konj i krava. Župi trebaju prostorije gdje će se duše skupljati. Župniku trebaju ljudske duše. I ja sam zato valjda svršio škole, a ne da štale pravim. I što mu je duže počivao pogled na toj truloj šindri sve ga je više mučilo prisustvo te nakaze i sve je više rasla želja da je nestane, te uklete štale. Da je bar vjetar odnese, ili grom spali, tako nešto. Više mu je smetala nego greda u bistrom oku. On u tom razmišljanju, ostali u veselom raspoloženju, dočekali su mrak.

Nisu to ni primijetili dok ne obasja prozore vatru, tamo od strane gdje je stajala župna štala, buknuo je plamen:

— Izgori štala, prvi je primjetio Puzan i potrcao van. Za Puzanom su istrčali i ostali. Ostao je samo župnik nepomičan i sretan u svojoj stolici. Plamen koji se izvija iz krova izgledao je nestvaran ali veličanstven, kao da nebo plamti.

Čak odmah nije ni povjerovao. Mislio je da je to neko prividjenje, koje je on davno priželjkivao. Sav obasjan plamenom, lice mu je plamtjelo i gorjelo od neke nutarnje vatre, od nekog nutarnjeg plamena, jačeg, crvenijeg i većeg od ovoga na štali. Lebdio je taj plamen na njegovu licu kao duh Gospodnjeg nad vodama, obasjavao čitavu župu i svi su bili sretni. U tom zanosu lebdio je sve dok Puzan nije utrčao k njemu:

— Velečasni! Brate, izgori i kvara i krmača i konj i ...

— Neka gori, Puzanc, Bog dao, i Bog uezao i opet će dati i bolje i ljepše. Puzan stade pokraj njega kao ukopan. Hipnotiziran njegovim zanosom znio se i on u taj plamen. Sutjeli su obojica, a onda će Puzan:

— Nikada veći kries nisam viđio na Ivanđan.

— Danas je Ivanđan?

— Jest! — Župnik se uozbilji. Splasnu zanos! Župnik pokri glavu rukama.

— Puzane! Znaš li tko je zapalio štalu?

— Ne znam! Sama se zapalila.

— Puzane! Ja sam kriv.

— Vi bulaznite. Kako ćete je vi zapaliti kad ste čitavo vrijeme s nama.

— Bio bih sretan kad bi na Ivanđan ova štala gorjela kao ivanjski kries, rekao sam u šali dječacima na vjeronauku. Oni su to shvatili ozbiljno i ...

— To je bila šala, velečasni. Uostalom Bog dao, Bog uezao. I Puzan sav zanesen plamenom dalje je promatrao kako se plamen izvija. Zaboravio je on i kravu i konja i na krmaču. Sve je više pada u zanos

najvećeg ivanjskog krijesa u svom životu. I onda kada su drugi izvukli konja, kravu i napola pečenu krmaču, nije došao k sebi.

Velečasni nije o svojoj šali i svom grijehu nikom pričao osim Puzanu i isповjedniku. Kroz čitavu godinu dana nosio je teret koji ga je mučio i kvario mu raspoloženje.

Tek kad je na sljedeći Ivanđan stari, dobri biskup blagoslovio veliku modernu vjeronaučnu dvoranu na isto mjestu gdje je lani stršila stara župna štala, spao mu je teret s duše.

I opet je postao prijašnji stari mladi pokoncilski velečasni.

Stjepan Džalto

Domaća zvanja u Africi

»Prošlo je vrijeme bijelih misionaša. Najkasnije za pet godina biti će mo napolju. A što onda? Ja imam u svojoj biskupiji samo jednog jedinog afričkog svećenika, jednoga kandidata u velikom sjemeništu i još jednog svećenika, koji mi je posuden iz druge biskupije. U isto vrijeme podvostrošio se broj kršćana što opet useljivnjem.«

U takvome položaju među afričkim biskupima ne nalazi se samo monsignor Vroemen, biskup Chikwawa u Maliju. U mnogim afričkim zemljama opada broj svećeničkih zvanja baš isto tako koliko raste broj katolika.

Broj katolika u Africi porastao je od g. 1949., kada ih je bilo 21 milijun i 100.000, a 40 milijuna koliko ih ima danas. Svih stanovnika Afrika broji 350 milijuna.

Broj svećenika porastao je sa 7500, koliko ih je bilo g. 1949., na 15100 u g. 1969. Domaćih svećenika u Africi g. 1949. bilo je 1080, a 3623 g. 1969. Afrika ima 37 velikih sjemeništa ili bogoslovija i 223 mala sjemeništa. Prošle godine zaredeno je za svećenike 158 Afrikanaca.

U nijednoj afričkoj zemlji domaćega klera nema više od 35%. U Rwandi, Dahomey, Togu, Ugandi, Tanzaniji, Ekvatorijalnoj Guineji, Kamerunu i Burundiju domaćega je klera otprilike jedna trećina. U Gambiji nema još nijednoga domaćega

svećenika, a u Nigeru i Čadu pojaviće se tek prvi domaći svećenici.

Puna i djelomično prepuna sjemeništa nalaze se još u istočnim predjelima Nigerije, u zemlji Ibosa, u Tanzaniji, Zairu i u najnovije vrijeme još u Ugandi.

Tajništvo zambijske biskupske konferencije u jednoj studiji navodi kao mjerodavne razloge opadanja svećeničkih zvanja ove:

Nerazumnoj roditelji koji misle samo na materijalno dobro svoje djece, pogotovo kad o tome u starosti ovisi i njihova vlastita zbrinutost.

Kod jedne ankete među mladima na veliko nerazumijevanje nailaze dugo školovanje svećenika kao i njihove mogućnosti za materijalnu zaradu. Oni misle da bi svećeničke poslove mogli obavljati i manje kvalificirani ljudi.

Po sjemeništima je teško slušati strance, budući da im se oni često puta čine prestrogima.

Svećenički celibat stoji u suprotnosti s tradicionalnom slikom o svijetu kakva je još uvijek kod najvećega dijela afričkih plemena. Ako netko želi postati svećenik onda prestaže živjeti kao član jedne obitelji, roda.

Po mišljenju mnogih biti svećenik ili redovica znači zamjeniti život »sreće i radostu« s »jadnim i osamljenim« životom.

Uočivši ovu u Africi prilično ozbiljnu situaciju što je opravdanije

negoli moliti za zvanja na crnome kontinentu? Osim molitve postoje i druga sredstva, ali za nas članove Apostolata molitve što je pristupačnije od molitve? Svaki pravi član Apostolata molitve baš kod ovako gorućih nakana kao što je ova morao bi postajati sve više svjetan svoga velikoga, nenadomjestivoga molitvenoga poslanja u Crkvi. To poslanje povjerio mu je sam Gospodin, koji je rekao: »Zetva je velika, a poslanika malo. Zato molite gospodara žetve da pošalje poslanike u žetu svoju« (Mt 9, 37-38).

Generalni tajnik Apostolata molitve u Rimu o. Solano pisao mi je u pismu od 8. lipnja ove godine: »Uvijek je bila potrebna prošbena molitva, a danas je napotrebnija. Prenosim tu misao svim članovima Apostolata molitve na hrvatskom jezičnom području da je što više usvoje te da i mi ovdje postanemo jed-

na Crkva koja, doista, žarko i uspravno moli, a u prvom redu na velike spasiteljske nakane koje nam Crkva preporučuje svaki mjesec. I svoje poslove i svoja trpljenja u jutarnjem prikazanju Božanskome Šraru Isusovu pretvarajmo također u pojačanu apostolsku molitvu koja će na taj način postajati uspješnija i plodonosnija. Teške prilike i teški problemi tražili su uvijek pa tako i danas ruke sklopjene na molitvu i srca koja znaju razgovarati s Gospodinom.

Crna Afrika računa ovaj mjesec i na našu žarku molitvu. Njezin budućnost u crkvenom pogledu ovisi o svećeničkim zvanjima. Kršćanin koji je iskreno i zauzeto ljubi svoju Crkvu ne može i ne smije prema tome ostati ravnodušan, a najmanje onaj tko je shvatio što znači biti apostol molitve.

Josip Antolović, DI

M I S I J E

Juraj Gusić

ŠTO KONCIL PREPORUČUJE BISKUPIMA

Koncilski Dekret o misijama nije se zaustavio samo na općenitom iznošenju dužnosti biskupa u radu za misije. On prelazi u drugom dijelu broja 38. na posve konkretnе stvari. Tako čitamo:

»Biskupova će biti zadača da kod svog naroda, osobito među bolesnicima i onima koje su pritisle nevolje, pobuduju duše da one svim srcem prikazuju Bogu molitve i djele pokore za evangelizaciju svijeta; da kod mladića i klera rado podupire zvanja za misionarske zajednice primajući sa zahvalnošću ako Bog izabere neke da se priključe misionarskoj djelatnosti Crkve; da bodri i pomaže redovničke dijecezanske kongregacije da preuzmu svoj dio u misijama, da promiče kod svojih vjernika djela misionarskih instituta, a na-

vlastito papinska djela. Pravo je dati prvo mjesto tim djelima, jer su sredstvo da se katolici već od djetinjstva proizmaju pravim sveopćim i misionarskim duhom, i da se potakne uspješno sakupljanje pomoći na dobrobit svih misija prema potrebama svake od njih.

Budući da iz dana u dan raste potreba radnika u vinogradu Gospodnjem, i da dijecezanski svećenici žele i sami sve više sudjelovati u evangelizaciji svijeta, Sveti Sabor želi da biskupi, imajući na umu prevluku nestaću svećenstva koja onemogućuje evangelizaciju mnogih krajeva, pošalju biskupije koje oskuđevaju klerom, neke od svojih boljih svećenika da, pošto su se kako treba pripraviti posvete se misionarskom radu gdje će obavljati misionarsku

dužnost barem privremeno u duhu služenja...«

U ovom dijelu misionarskog Dekreta biskupima se posebno preporučuje da promiču četiri stvari u korist mladosti.

Prije svega mora se potruditi da u svojoj biskupiji stvari duhovni kapital od molitava i žrtava onih koji su Kristu Patniku najsličniji, tj. bolesnika i patnika bilo koje vrste. Jer kao što je Krist svijet otkupio prije svega svojom patnjom i žrtvom na krizu, tako će se i danas spasavati duše po žrtvama i patnjama bolnih udova Njegova Tajanstvenog Tijela. Danas je našće bolesnike i patnike dosta lako upoznati sa željama Crkve i preko raznih katoličkih listova i preko emisije Radio-Vatikana za bolesnike. A Duhovi su već više godina dan bolesnika i patnika, pa je to još posebna zgodba, kad se njima može iznijeti misionarska nakana. Tako će se postići dvije stvari: pomoći će se ne samo misionarama nego i cijeloj Crkvi po prikazivanju tih pitanja na određene nakane; a drugo, bolesnici i patnici osjetiti će da nikako nisu suvišni, nego da i te kako svojim patnjama strpljivo podnošenjem koriste Crkvi, pomažući na taj način spasavati tolike duše.

Koliko u tome mogu koristiti bolesnička hodočašća, ako im se zna dati posve konkretna nakana u kojoj nikad ne bi smjele izostati misije, to su već pokazali konkretni primjeri.

Druga stvar, koju Koncil stavlja na srce biskupima, jesu misionarska zvanja među mladeži. No ima li biskup prilike da utječe na mladež u toj stvari? Ima na više načina. Prije svega potičući svoje svećenike da porade na širenju misionarske ideje među svojim ministrantima, među školskom mladeži kad dolazi na vjeronauk, a onda još direktno prigodom krizme ili kanonske vizitacije župa, kad može i sam o toj stvari prigovoriti iznoseći pred mladež konkrete potrebe Crkve u misionarskim krajevima. A može se pobrinuti da se o tome i piše u katoličkim listo-

vima, osobito onima za mlade, i u rubrikama za mlade.

Razumije se da će dobar dio takvih zvanja moći biti ostvaren u nekoj redovničkoj zajednici. Stoga biskup nikad neće sa svoje strane stavljati nikakve zapreke onim svojim svećeničkim pripravnicima koji na taj način požele ostvariti svoje misionarsko zvanje.

Koncil ide još dalje, pa traži od biskupa da bude velikodušno spreman darovati za misije i neke svoje svećenike, koji zatraže da podu na vješćivati Evandelje u nekršćanske krajeve svijeta. Razumije se da neće puštati bilo koga nego samo one koji su u istinu izgrađeni i duhovni ljudi.

Treća stvar na koju Koncil poziva biskupe, jest širenje misionarske ideje među običnim vjernicima. O tome je bilo ovdje već dosta riječi pa se na toj točki ne cemo dulje zadržavati. Samo to želimo naglasiti da su papinska misionarska djela: Društvo za širenje vjere, Društvo svelog djetinjstva, Društvo svetog Petra Apostola za urođenički kler, te napokon Misionarsko udruženje svećenika.

Na četvrtome mjestu Koncil molji biskupe da bi priskočili u pomoć nestašici svećenika misionara na taj način što bi barem na nekoliko godina misionarama posudili neke od svojih svećenika. Tako bi se barem donekle popunila praznina koja je nastala zbog krize svećeničkih i misionarskih zvanja. Razumije se, da biskup neće u misiji slati nekoga tko sam ne želi. Ali isto tako nastojat će potaknuti da se barem neki javje za tu veliku i svetu zadaču, jer će preko njih i cijela biskupija konkretno i neposredno sudjelovati u širenju Evandelja među poganimima.

Hće li pojedini biskup odgovoriti uistinu na ova četiri poziva Koncila, u priličnoj mjeri ovisi to i o molitvenima za misije. Jer tko molji za misije, taj će moliti i za one o kojima su misije i rad u njima ovisan, u ovom slučaju za biskupe u domovini da izvrše svoju dužnost.

BENGALIJA

VELIKO POUZDANJE U MOLITVU

Ovdje donosimo izvadke iz nekih pisama oca Gabrića, one posebno karakteristične. Kako često nema vremena posebno pisati vijesti za Glasnik, to se onda posluži time da na urednika ove misijske rubrike pošalje kopije pisama što ih je pisao na razne strane, a nemaju ništa privatnoga što ne bi smjeli znati drugi prijatelji misija. Tako je posao zajedničko pismo novakinjama raznih redovničkih družba, u kojemu među ostalim piše:

Basanti, 11. svibnja 1973.

Pregrage u Isusu novakinje!

Evo vam malog zajedničkog pisma baš pred praznike. Kao pravi kršćanin htio sam vam pisati za vrijeme korizme da isprosim nešto žrtava i žrtvica, no bio sam tako zaposlen početkom sela, da je i spavanje i hranu valjalo »smrvičak« smanjiti. Pa se eto i Ante malo — smanjio. Barem mi ljudi vele da sam smršavio. A ja sam se tješio: bakalar, kakav sam, da neću više mršaviti. Bilo kako bilo, ova vika bakalarska linija dobro dođe kad se temperatura vrati oko 40 stupnjeva C u hladu.

Hvala vam na molitvama i žrtvica! One nam dnevno trebaju. Više puta zbilja izgleda da se neće moći. Onda pomisliš: misnu torbu pod gla-

Palme i
križ
slika
života

vu, legni i odmori se pod prvom palmom, kao ono sveti Ilija, zaštitnik mogao lipog Metkovića. No onda u daljini vidiš tolika mlada srca, tolike ruke uzdignute punе molitava, punе žrtava i žrtvica i njihov poziv: »Ustan, uzmi... Dug te put još čeka...!«

Koliko li ste me puta vi podigli i okrijepili. I ja se toliko pouzajem u vašu duhovnu pomoć, da se ničega ne bojam, i siguran sam da će uz vašu pomoć do zadnjeg dana veselo i junački izdržati. Osobito, kad još vidim da se mnogi od vas spremaju za misije. Dobro nam došli!

Posebno vam preporučam vašu braću i sestre tu u školama. Osobito vam preporučam one koji se spremaju za svećeničko i redovničko zvanje.

I mi čemo se za vas moliti sada za vrijeme praznika, da se lijepo odmorite, no da i ostanete vjerni svom svetom zvanju.

Ostajte mi zdravo i veselo. Do skroga viđenja — u Bengaliji, Kongu ili Zambiji!!!

Odani vam u Srcu Božanskom
o. Ante

U pismu u samostan sestrara Karmeličankama u Brezovici isto tako zahvaljuje za molitve i žrtve. Tu piše:

Basanti, 20. svibnja 1973.

Predrage u Isusu Sestre!

Mi tu mnogo nastojimo oko svećeničkog i redovničkog podmlatka.

Jutros nisam mogao suzdržati suze: zaplakao sam od veselja kod svete Mise, kad je pred oltar došlo pet mlađića sa darovima za svetu Misu. Svi su oni završili maturu i odlaze danas Nadbiskupu u Kalkutu da započnu pripravno sjemenište.

Dobre Sestre, to su plodovi Vaših molitava i žrtava. Pa Vam se i u svoje ime i u ime čitave župe Vaše Male Svetice zahvaljujem na ovoj divnoj pomoći. Nastavite s molitvom i žrtvom da bi i ovi mlađići mogli biti prave žrtve, svećenici Kalvarije, sna-

mprijegora, potpunog predanja Raspotom Isusu. Ja sam im to jutros obećao.

Dosta se djevojaka također pripravlja za razne novicijate. Baš je kod mene bila Aroti (Blagoslovljena). Svrsava maturu ove godine, pa će u Kongregaciju Majke Terezije. Otac joj je siromašan, a velika je obitelj — sedmero djece — pa joj nije mogao kupiti knjige. Sve skupa došlo je do sto novih dinara, pa sam joj to drage volje dao od župe. Njezin otac mi reče, da svaki dan ni hrane nemaju. Posvuda je velika bijeda...

Mnoga pisma čekaju, a linom se Anti oči sklapaju. Sva sreća, ovi komari — gori nego naši neretvanski! — tako peckaju i injekcije daju da te od sna čuvaju. Kako vidite, Ante je uviјek sretne ruke!

Uz preporuke u molitve
odani Vam u Srcu Božanskom
o. Ante

Na blagdan Gospe od Puta, zaštite isusovačkog Malog sjemeništa u Travniku, u kojem je i Otac Gabrić proboravio svoje gimnazijalne dane, napisao je on kratko pismo našim pučkim misionarima ocu Zvonku Majiću i ocu Peri Bulatu, gdje piše:

Koji put pomažem u polju
I to pristaje Ante

Riža se sadi na ruke. Vrsta hibridne riže rodi tri puta više.

Basanti, Gospa od Puta, 24. 5. 73.
Dragi Oci Zvonimire i Pero!

Preko 200 pisama ode ovih nekoliko zadnjih dana, a i posla je bilo. Od jučer ima ga i više. Kuća puna ko šipak. Preko stotinu dičice iz udaljenih sela. Imat ćemo prvu svetu pričest na Spasovo. Deset dana su tu kod nas, kod Isusa, uz crkvu, da vide kršćanski život: dnevna Misa, zajednička molitva, pjevanje.

Jučer je bio sretan i presretan dan u našoj župi. Pet mladića, naša uzdanica svi svršeni maturanti, otišli su u Veliko sjemenište. Ujutro je bila posebna Misa za njih. Pet njih je posluživalo kod oltara, zajedno smo se pričestili, bila je i posebna molitva kod prikazanja, molitva i dar, uz preporuku da ostanu vjerni Kalvarijском Isusu, ţrtvi, samoprijegoru. Pa smo ih onda svi zajedno blagoslovili. Blagoslovite ih i Vi, dragi Oci, blagoslovite ih svojom ljubavlju i ţrtvama svoga apostolskog rada...

Danas je dan Gospe od Puta, sveti i nezaboravni dan nama Malim seminarcima. Ona je zaštitnica naše Kongregacije. Hvala Joj na svim milostima, bila nam je Ona uistina Gospa, Majka Puta, čuvala nas Ona čitavim putem života...

Misli mi danas lete prema Bašbunarju (Isusovačkom Malom sjemeništu prije rata). Blagdan je Zaštitnice naše Kongregacije. Kako smo ga krasno proslavili i u kapelici i pred onom prekrasnom Lurdskom spiljom. Pred onom spiljom, gdje sam se ja po prvi puta susreo 9. rujna 1926. s Ocem, tada magistrom Josipom Vizjakom. On je tada zidao tu spilju i ja sam mu dao — fini grozd metkovskog grožđa... Drage uspomene dragih i nezaboravnih dana...

Ostajte mi zdravo i veselo!

Odani Vam u Srcu Božanskom

o. Ante

SESTRA SOFIJA POSJETILA DOMOVINU

Sredinom mjeseca srpnja došla je u pohode domovini naša misionarka sestra Sofija Novotny, koja djeluje u afričkoj državi Zairu. Za zagrebačke prijatelje misija održala je 16. srpnja misijsko predavanje s dia pozitivima u Palmotićevoj ulici i u još nekoliko crkava. Dok za ostale je napisala ovih nekoliko riječi, kojima se preko Glasnika obraća njima.

Dragi prijatelji misija!

Donosim Vam pozdrav od sedam milijuna kršćana, Vaše braće, izdaleka i vrueće Afrike, iz države Zair, a napose još od naših hrvatskih misionarki sestre Mirijam i sestre Anke.

Preko radija i televizije informirani ste što se događa u afričkim zemljama, koje su dobine nezavisnost. To su mlade nacije koje traže svoj put i

ravnotežu želeći da oni budu ono što jesu, a ne da budu kopije Zapada. Eto, zato i u Zairu su nestalne prilike. Stoga Vas molim da se u svojim molitvama sjetite svih kršćana, koji se sada nalaze na važnoj prekretnici, da ostanu vjerni Crkvi i ujedno svojoj zemlji.

Nije mi nakana da Vam ovdje držim znanstveno predavanje o velikim problemima Afrike, nego bih Vam htjela u nekoliko rečenica iznijeti što u toj dalekoj zemlji rade tri sestre Hrvatice.

U Zairu djeluju: sestra Anka Lukečić od 1939. godine, sestra Miriam od 1945. godine, i ja od 1937. godine. Naša družba Kćeri Križa ima u Zairu tri misijske postaje koje se nalaze uz desnu obalu rijeke Zaira ili Konga, i

Naša katolička zajednica

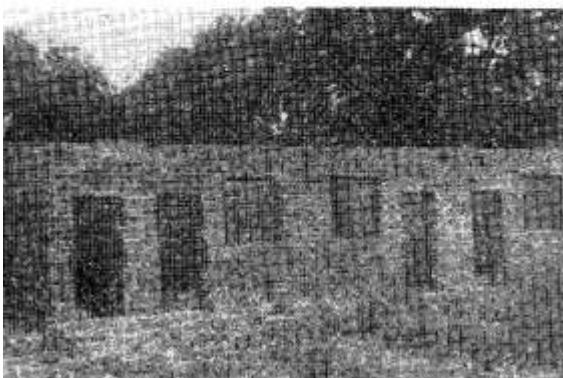
to u gradovima Kindu, Kongolo i Malemba N'Kulu.

Sestra Anka radi u Kindu. Ona je brižna majka mnogih siromaha i starača, vodi ustanovu za djevojke koje ne polaze škole. Poučava ih u kućanstvu, šivanju, a uz to im daje i pouku u vjeri.

Sestra Miriam diplomirana je liječnica i radi u Malemba N'Kulu. To mjesto ima zahvaliti samo sestri Miriam da je ono što jest. Ona tu voli

bolnicu, koja može primiti 250 bolesnika. A u ambulantu svaki dan dolazi oko 500 do 600 bolesnika, koje treba pregledati. Uz bolnicu je veliko rođilište, u kojemu sestri pomažu pri malje što ih je ona sama osposobila za to zvanje.

Unatoč te velike djelatnosti u bolnici ona nalazi još vremena i za to da se brine za gubavce, za koje je izgradila domove, a uzdržava ih darovima prijatelja misije iz Evrope, među ko-

Sestra Miriam gradi za svoje bolesnike u Malemba N'Kulu.

jima ih je toliko i iz domovine,

Nije ona zaboravila ni one najmanje, a često i najpotrebnije, a to su djeca, siročad bez majke. Takve djece ima oko 60, za koje se ona brine, uzdržava ih, školuje i čak oprema za udaju ili ženidbu. I to čini prilozima iz Evrope, razumije se i iz njezine domovine Hrvatske.

U radu s tom siročadi ima posebnu pedagošku metodu. Za djecu nije sagradila sirotišta, nego ih daje u kršćanske obitelji, da im u njima budu osigurana obiteljska toplina i obiteljsko ozračje.

Pitat ćete, a što ja radim? Eto ja već dugi niz godina djelujem u školi. U Malemba N'Kulu ima učiteljska škola, u Kongolo gimnazija i učiteljska škola, a u Kindu imamo domaćinsku školu, gimnaziju i učiteljsku školu. Radila sam na školama u Kongolo i

Kindu, a sada radim u Malemba N'Kulu. Naročito mnogo pažnje posvećujemo učiteljskim školama, jer one igraju veoma važnu ulogu u prosvećivanju domaćeg svijeta, a i u osposobljavanju domaćeg učiteljskog kadra.

Eto, to bi bilo u najkraćim crtama prikazan rad nas hrvatskih misionarki.

Hvala svima koji naš rad pomažu svojim molitvama i žrtvama i materijalnim prilozima! Neka Vam gospodin to obilno naplati i ovdje i u vječnosti!

Ujedno Vam se i nadalje preporučujemo da nas na isti način potpomaze kako bismo mogle što više učiniti u toj zemlji za Boga, Crkvu i duše.

Sve Vas srdačno pozdravlja odana Vam i zahvalna

s. Sofija Novotny, F. C.

NOVOST IZ LITETE

Iz bolnice za gubavce u Liteti se javlja naša lalčka misionarka sestra Emica Verlić oduljim pismom. Donsimo ga u cijelosti, jer smo uvjereni da će ga prijatelji misije, napore prijatelji gubavaca, veoma rado pročitati.

Liteta, 24. lipnja 1973.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Nećete možda vjerovati da i u Africi može biti zima. A ja Vam kažem da dršćem od studeni. U mjesecu lipnju i srpnju je ovdje hladno doba kao kod nas u listopadu. Puše hladan vjetar koji podiže oblake prašine, a po nebu tijera one prave oblake, te čovjek dobiva dojam da će sad početi padati jesenska kiša, no od kiše neće

biti ništa sve tamo do mjeseca studenog.

Dršćem ja od studeni, ali još više dršću moji dragi gubavci i od studeni i od boći, a što je najbolnije, često i od gladi. Kad su siti onda lakše podnose tu studen i bol. Prije su dobili dosta barem ovdašnjih jadnih žganaca, a sada im često i to nedostaje. Sto je tome uzrok? Političko stanje, tj. odnos između Zambije i Rodezije, zbog kojeg je granica između te dve zemlje zatvorena, i sve što se uvozi iz Južne Afrike mora ići preko Malavija i Tanzanije. To je mnogo dalji put, pa je sve poskupilo. Cijene su porasle za kojih trideset posto. Osim toga država je bila prisiljena uobiča-

jenu svotu, koju nam je godišnje odobravala, sada smanjili za četrdeset posto. Stoga moramo paziti da ne prekoracimo određenu nam granicu, i zato je jednim mojim gubavcima teško pružiti i ono najosnovnije.

No danas je nedjelja, pa im podimo malo u pohode. Znam da bi mnogima ta zgrada bila odbojna, ali neka se sjete da su tu naša braća kojih je Bog poslao križ te teške bolesti i kojega oni strpljivo nose. Za koga? Možda za mene, za tebe... Zato ih posjetimo. Možda će i Vama doći kod toga na pamet misao koja meni dolazi svaki dan kad gledam ove jednike: »Bože, hvala Ti što si mi dao zdrave noge da mogu i smijem hodati po toj zemlji! Hvala Ti što mogu raditi! Da hvala Ti za život i zdravlje! Daj da se istrošim na Tvoju slavu za braću u bijedi.«

Evo što smo za njih učinili zadnju godinu dana, pretežno baš ove godine. Za prošli Božić nabavili smo 200 novih pravih madraci za krevete namjesto onih tankih od trave, zatim 200 deka. To nam je odobrila država. A od priloga dobročinitelja, dakle i Vaših, nadozidali smo i opremili malu operacionu dvoranu, u kojoj naš lječnik već obavlja male amputacije, incizije i biopsije. Stroj za sterilizaciju dar je jednog Indijca. Uredili smo i odjel broj pet. To je najveći odjel koji ima 40 ležaja, a nije imao strop. Stoga je jednim bolesnicima bilo tu nesnosno vruće kad se krov od lima na suncu zagrijao. Taj odjel nije imao ni kupaonice ni drugih nužnih prostorija. Sve je to bilo posebno na dvorištu. Bila je to za bolesnike muška kad su morali tako daleko ići. Sada je u sklopu odjela napravljena prava kupaonica s bijelom kadom i

kulturni higijenski taoleti.

Kad bismo mogli napraviti tako na svakom odjelu, mislim da bih skakala od veselja. A ti se moji siromasi vole prati, i kad nemaju sapuna, trlaju tijelo kamenjem i nekakvim korjenjem. Željeli bi sa sebe izbrisati i izribati crnu boju. Pate od toga što su crni, dok se mi bijelci izlažemo suncu sa željom da pocrnamo. Baš smo kao djeca. Nikad nismo zadovoljni s onim što nam je Bog dao. Uvijek hoćemo imati ono što je drugom djetu dao.

Ovih sam dana saznaла zašto se naša bolnica zove »Liteta«. Bolnica za gubavce, naselje za namještenike i naselje za gubavce nalazi se s jedne strane glavne ceste Lusaka — Kabwe, dok se s druge strane nalazi selo Liteta. Selo ima svoga poglavica. Prošlog tjedna umrla je poglavičina punica. Narod je međutim govorio da je umro poglavičin sin. Upitala sam našeg kuhara, zašto ljudi kažu da je umro poglavičin sin, kad je umrla poglavičina punica. A on mi reče: »E sestro, ove poglavičine punice pradjed je bio prvi poglavica plemena Lenga, koje se naselilo u ovaj kraj. On se zvao Liteta, a bio je jako pametan i dobar, pa je ovo cijelo zemljiste poklonio za bolnicu i dao je zidati bolnicu. Zato se na njegov spomen i selo i bolnica zovu Liteta. A budući da je ova žena, što je umrla, potomak toga slavnog poglavice, da joj iskažu počast, narod kaže u muškom rodu.«

Eto, sada znate i to zašto se ova bolnica, u kojoj ja radim, zove baš »Litetas a ne drugačije.«

Nadam se da nećete zaboraviti ove moje siromaše ni u molitvama ni u žrtvama, a ni u svojim dragovoljnim

priložima. Ne zaboravite na Isusovu riječ: »Zaista vam kažem: što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili!«

Sve Vas srdačno pozdravlja uz ponovnu preporuku u Božanskom Srcu odana i zahvalna

s. Emica Verlić

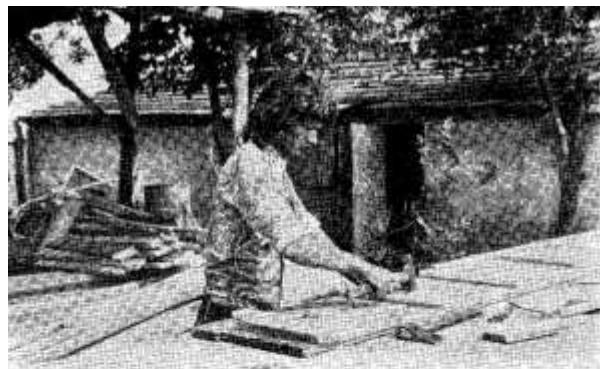
Gradimo Crkvu

Zupa sv. Nikole Tavelića - Slav. Brod 3

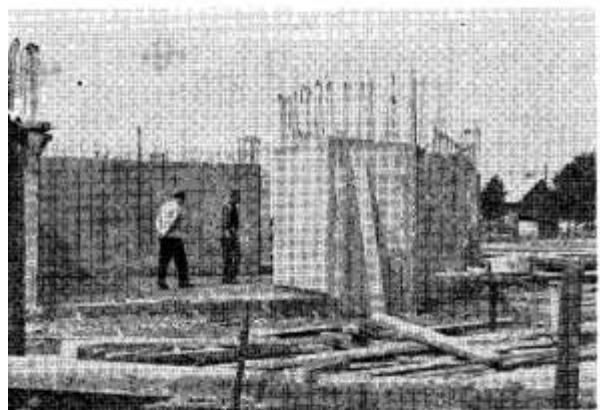
S dekretom u ruci, okružen širokim srcima radnika otvorenih Kristu i Crkvi, župnik Josip Rimac u roku od tri mjeseca kupuje kućicu i zemljište. Djece na vjeronsaku je 750. — Potrebna je crkva. Stotine muževa, mladića, žena i djevojaka kopaju temelje i betoniraju. Kroz zadnja tri mjeseca mnogo je toga učinjeno.

Rastu betonski stupovi, a s njima izdaci i dugovi, koji nadilaze naše mogućnosti. No mi smo članovi velike obitelji Kristove Crkve, pa se nadamo da će i drugi — napose štovatelji sv. Josipa i sv. Nikole Tavelića — s nama ponijeti dio tih briga i tereta. Za svaku vašu pomoć ostaju vam zahvalni župljanici župe: Slav. Brod 3 — I. Klaić Seke 3. — 55000 Slavonski Brod.

Drago rutiniranim vještinom spremi šalung za stup crkve.

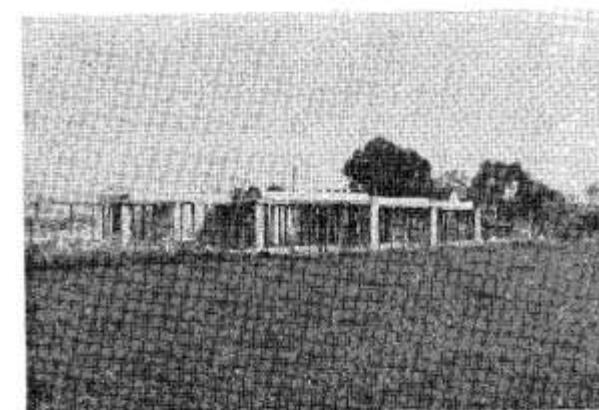
Vertikalni nosači u »šumi« oplate i željeza.

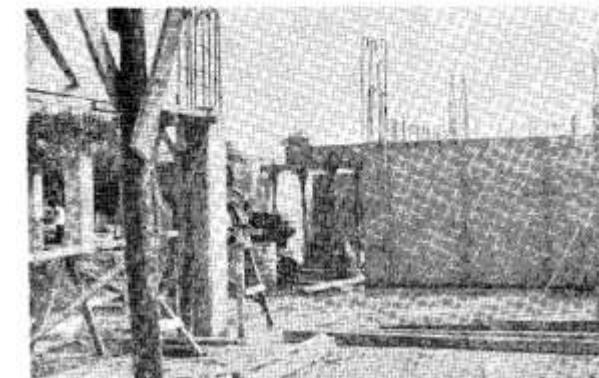
Mali Zdravko je hitar, jer majstor Peja ne smije čekati.

Matija objašnjava Dekanu princip rada

Pogled na betonsku konstrukciju.

Čvrsti stupovi svjedoče čvrstину vjere iz žuljeva, koji su ih podigli.

Iz života Crkve

LIK I ZNACENJE PAVLA VI.

Prigodom godišnjice izbora Pavla VI., za njegov imendan i godišnjicu krunjenja dao je za Radio Vatikan intervju kardinal Sebastiano Baggio (Bago), prefekt kongregacije biskupa.

Na početku svog intervjuva primjetio je kako se misao, delikatnost i bogatstvo duše Pavla VI. najbolje odražava u govoru što ga je održao na otvorenju zasjedanja talijanske biskupske konferencije, u kojem je papa priznao, kako se osjeća odgovornim dužnikom biskupa, nedostojnim da im bude voda. Izrazio je potrebu za njihovom suradnjom, za molitvom, za jedinstvom u Kristovoj ljubavi, koja bratski povezuje u pastoralnom radu za Božji narod.

Pavao VI. duboko je svjestan svoje odgovornosti pastira, prožet je dubokom poniznošću, pobožnošću i vjerom, te milosrđem i ljubavlju. On je u stalnom traženju zajedništva, kao čovjek Crkve, kojega je Duh Sveti preodredio da bude Petrov naslijednik, da bude stalni i vidljiv princip jedinstva vjere i crkvenog zajedništva, da bude prvi među dvanestoricom, da bude svjedok Kristova trpljenja.

Već na početku ove desetgodišnje, koju je Pavao VI. duboko proživljavao, prožet svojim trpljenjem, očrtava se zamisao kolegjalnosti, koju je on sam pokrenuo i ostvario u upravi Crkve. Treba posebno spomenuti treće zasjedanje Drugog vatikanskog koncila koje je započelo 14. rujna 1964. Pavao VI. je stalno nastavljao i potpmagao smisao zajedništva unutar Crkve i njezina života, osobito u kolegialnoj suodgovornosti.

Ocravajući nadalje djelovanje Pavla VI. u ovih desetak godina, kardinal je Baggio spomenuo i ostvarenje biskupske konferencije u pojedinim zemljama, radove patrijarhalnih sinoda istočnih Crkava, nastojanje oko liturgijske reforme zajedno s izradom

novih liturgijskih tekstova, reformu sakramenata, obnovu katehizacije, promjene na području dakovata i svećeništva, promjene na području odabiranja biskupa na temelju novih kriterija...

U tom razdoblju bio je biskupskim konferencijama priznat poseban pravni položaj, i dobiele su odgovarajući prostor za svoje djelovanje, koje u okviru jedinstva Crkve odgovara ovim pastoralnim strukturama, tako da sada biskupske konferencije mogu same odlučivati na području liturgijskog i crkvenog života u svojoj zemlji u skladu s tradicijom i prilikama dotičnog naroda.

U vezi s putovanjima, što ih je Pavao VI. poduzeo za tih deset godina svoga pontifikata, kardinal je Baggio spomenuo posebno ona putovanja, koja su bila okarakterizirana nacionalnim ili čak kontinentalnim biskupskim konferencijama, kao što je to bilo prigodom papina odlaska u Medellin, Kampalu, Manilu i Sydney.

No najvažnije je ostvarenje kolegjalnosti organiziranje Sinode biskupa, koja ima svoju veliku i odgovornu ulogu unutar Crkve.

Posebno je primjetio kako je važna posljednja odluka Pavla VI. prema kojoj bi patrijarsi istočnih Crkava, te izabrani i imenovani članovi Vijeća tajništva Sinode mogli biti zajedno s kardinalima primljeni u konklave prigodom izbora novog pape.

PAPA POSVETIO DESET NOVIH BISKUPA

Ljetos je u svečanoj koncelebraciji Papa posvetio deset novih biskupa u bazilici svetog Petra. Tom prigodom im je rekao, kako moraju učvršćivati svoju braću u vjeri. Osobito njima je upućen poziv svetog Petra, što ga je on upravo prvom naraštaju kršćana: »Budite jaki u vjeri!« Papa je istakao kako je upravo ta

jakost najpotrebnija današnjoj Crkvi, koja je sa svih strana napadnuta i ugrožena od razaranja. Crkvi je potrebna jakost u vjeri i jedinstvu, u apostolskom nastojanju, protiv uvlačenja sumnje, protiv dvoznačnih i razročnih neslaganja, protiv razaranja ljubavi unutar Crkve, te protiv ideoološke pometnje ovog svijeta.

Papa je zatim istakao i dužnosti svakog biskupa. Od nijedne se službe ne traži toliko koliko od ove. Ona ništa ne obećaje na ovome svijetu osim žrtve samog sebe, nepopularnost i protivljenje ljudi. Taj poziv donosi učešće u Kristovu svećeništvu, ali i učešće u njegovoj žrtvi. On traži od biskupa potpuno predanje života, potpuno učestvovanje u njegovoj muci, želi potpuno posvećenje i hrabrost za cijeli život. Takav je životni program što ga Krist nudi osobito svojim neposrednim učenicima i apostolima.

Kod svećanih obreda, koji su trajali preko tri sata, bili su uz svetog Oca dva nadbiskupa, tajnik Vijeća za vanjske poslove Crkve, msgr. Sarrolli, i tajnik Kongregacije za evangelizaciju naroda, msgr. Gantin.

U bazilici sv. Petra, koja je bila puna vjernika, bila su prisutna 33 kardinala, brojni biskupi i nadbiskupi, te diplomatski kor akreditiran kod svete Stolice.

Na kraju su novi biskupi pošli na grob sv. Petra zajedno sa svetim Ocem, gdje su zajedno molili.

NOVINAR REDOVNIK

Američki novinar Albion Ross, koji je nekada bio vanjski dopisnik »New York Times-a« i 12 godina kao profesor predavao novinarstvo na sveučilištu, odlučio je stupiti u samostan i postati redovnik. O toj svojoj odluci dao je izjavu za jedne novine.

Novinar Albion Ross, kome je 67 godina, odlučio je stupiti u Zajednicu Vanjskih misija u Švicarskoj. Spomenuo je kako želi završiti svoj zemaljski život u jednoj redovničkoj zajednici, u kojoj bi se, slobodan od drugih briga, mogao posvetiti molitvi i međusobnoj ljubavi. U svom intervjuu napose je naglasio problem osamlijenosti, koja danas predstavlja

najtužniju stvarnost, u kojoj žive starije osobe. Osamlijenost je, prema njegovu mišljenju, nešto posve tude kršćanskog života, koji se sav usredotočuje na zajedništvo. Civilizacija koja stvara samocu — rekao je na kraju — nije kršćanska.

PORAST NOVIH SVEĆENICKIH ZVANJA U AMERICI

Kako javlja američka agencija National Catholic New Service, u nekim velikim američkim biskupijama u stalnom je porastu broj svećeničkih redenja. Tako je npr. u nadbiskupiji Filadelfija kardinal Krol ove godine zaredio 45 novih svećenika. Slično je povećan broj redenja i u dvije područne biskupije, u Pittsburghu i Alletownu. U Pittsburghu su zaredena 23 nova svećenika, a to je najveći broj od 1950. godine. U Alletownu je zaredeno 12 svećenika. Svi ti mladomisnici bili su pitomci Sjemeništa sv. Karla u Filadelfiji. Ukupan broj zaredenih, tj. 58, najveći je broj svećenika što ga je to sjemenište dalo u 140 godina svog opstanka.

Porast svećeničkih zvanja opaža se i u čikaškoj nadbiskupiji, gdje je 38 redenika, a to je najveći broj zadnjih pet godina. Porast svećeničkih redenja opaža se i u nekim drugim američkim biskupijama.

OSUDA POBACAJA

Legalizacija pobačaja je pravi pokolj nevinih — rekao je predstavnik Svete Stolice kod svjetske Organizacije za zdravstvo, msgr. Silvio Luoni za vrijeme 26. svjetskog zasjedanja te organizacije u Ženevi. On je izjavio kako je pobačaj najbrutalniji oblik nasilja, jer je nasilje nad stvarnjima, koja se ne mogu braniti.

Nakon što je razložio naučavanje Katoličke Crkve u pitanju pobačaja, msgr. Luoni je primjetio kako bi popuštanje na tom području moglo imati tragične posljedice, moglo bi ugroziti život invalida, staraca, svih onih koji se više ne mogu uključiti u proizvodnju, svih teških bolesnika i mentalno neizlječivih bolesnika. To bi značilo liječnika, koji je uvijek bio smatrani braniteljem života, sves-

ti na osobu koja nadzire medicinsko-higijensko i pravno stanje dolične osobe, koja traži pobačaj. Ni na koji način ne može se tvrditi da pobačaj nije uklanjanje života. Osim toga, ono što je koji puta moguće po zakonu, nije uvijek i moralno — rekao je msgr. Luoni. Postoje i legalizirani oblici nepravde. Zločin ne prestaje biti zločin, zato što ga zakon dopušta. Na kraju je dodao kako ne želi suditi teške ljudske situacije koje se obično nalaze u dnu pojedinih odluka, nad kojima sud može donijeti Jedino Bog.

U IRSKOJ PODIJELJENO MILLIJUN EVANDELJA

Nedavno je u Irskoj razdijeljeno preko milijun primjeraka evanđelja svetog Luke. Taj su pothvat ostvarili katolici i protestanti u zajedničku suradnju. Svrha mu je bila: pomirenje u Irskoj između raznih vjerskih i političkih struja.

Kako su izjavili sami pokretači tog pothvata, izabrali su zato tekst sv. Luke, što je on po svojem sadržaju osobito zgodan da pobudi dobru volju, potiče na molitvu, te olakša shvaćanje stanja u kojem se čovjek nalazi.

Dijeljenje evanđelja imalo je mnogo uspjeha u katoličkim i protestanskim crkvama, te po privatnim kućama.

SLJEDECI EUHARISTIJSKI KONGRES

Prema nekim nagađanjima budući međunarodni euharistijski kongres imao bi biti 1976., i to u američkom gradu Filadelfiji. Tako se izrazio nedavno i predsjednik komisije za euharistijske kongrese kardinal Shenan (Sinen). Biskupska filadelfijska komisija navodno je već predala i molbu za to, ali posljednju riječ ima o tom Papa.

Za to održavanje kongresa zainteresirana je i biskupska konferencija Sjedinjenih Američkih Država, koja je to obrazložila i time što posljednjih 50 godina nije u Sjevernoj Americi održan nijedan međunarodni kongres, a Amerikanci to veoma cijene. To se pokazalo i za vrijeme održava-

nja posljednjeg euharistijskog kongresa u Melbournu u Australiji, gdje su Amerikanci bili najbrojnije zastupani.

NA TIJELOVSKOJ PROCESIJI U VARSAVI

sudjelovalo je proljetos preko 50.000 vjernika, a vodio ju je kard. Višinski. U crkvi svete Ane, gdje je procesija završila svećanim euharistijskim blagoslovom, poljski je primas održao propovijed u kojoj je iznio važnost i značenje blagdana Tijelova, što je ove godine pao na isti dan kao i godišnjica izbora Pavla VI. za papu. S tim u vezi kard. Višinski je naglasio da je poljski narod duboko povezan uz osobu Pape kao takova, a posebno pak uz Pavla VI., koji je uvijek pokazao simpatiju za poljski narod i za njihove probleme.

I po drugim poljskim gradovima tijelovsko je slavlje doživjelo vrhunac vjerskih manifestacija. Dok se na zapadu te procesije ukinju i smanjuju, u Poljskoj i u drugim istočnim zemljama, gdje je to dopušteno, upravo na taj način vjernici pokazuju svoju vjeru te privrženost običajima i tradiciji.

LAOSKI BUDISTI KOD PAPE

Ljetos je Pavao VI. primio u audienciju budističkog vrhovnog poglavarja Laos-a i njegovu pratnju. Poslje pozdrava što ga je budistički glavar Damajana Mahateri upravio Papi na francuskom jeziku, sveti je otac zahvalio njemu i pratnji na posjetu te izrazio svoje udivljenje za narod Laos-a koji je dostojanstveno i srčano znao podnositи nesreće što su ga snažle posljednje vrijeme.

Budite uvjereni, rekao je Papa, da vaša volja za postignućem mira i napretka potpuno se slaže s našom. I upravo smo stoga bili poduzeli sve što je bilo u našoj mogućnosti da se ostvari mir u Indokini, u želji da dijalog i dobra volja nadomjesti silu oružja i nadmetanja.

Katolička Crkva — nastavio je Papa — poštuje duhovno bogatstvo budizma, pa stoga želi suraditi s vašim vjernicima za ostvarenje mira

i čovječjega spasenja. Mir i spasenje dva su ideala duboko ukorijenjena u Evanđelju Isusa Krista.

Papa je završio svoj govor sa željom da što dublji razgovor i što uža suradnja uzmognu vladati između te dvije vjeroispovijesti.

Damajani Mahateri sad su 82 godine. Cijeli je život proveo u samostanima glavnoga grada. Godine 1936. postao je vrhovnom glavom budističke zajednice u Laosu. Njegov odnos s katoličkom misijom bio je uvijek srdačan. God. 1968. prisustvovao je katoličkom biskupskom posvećenju te primio više puta u audienciju razne katoličke misionare.

U Laosu ima 45.000 katolika, koji su podijeljeni u 4 apostolska okruha. Pastoralnu službu vrši 110 svećenika, od kojih su njih 20 urođenici. U dušobričničkom radu sudjeluje također 200 redovnika koje su većinom iz Laos-a, te veći broj svjetovnjaka koji djeluju kao katehisti.

Prvi misionar koji je došao u Laos bio je talijanski isusovac o. Giovan ni Laria, koji je tamo djelovao od 1642. do 1647. On je prvi dao važne zemljopisne, političke, etnografske i vjerske podatke o Laosu, koji su bili osnovna cijelina poznавanja zemlje sve do 19. stoljeća. Od 1700. do 1800. mnogi su misionari nastojali prodrijeti u Laos, ali nisu uspjeli, najviše zbog geografskih neprilika.

Prva kršćanska zajednica osnovana je tek 1878. g. zaslugom misionara o. Fiota. Od tada se kršćanstvo u Laosu širi polako ali stalno. Osobito među goršacima. Zajedno s misijama osnivane su mnogobrojne škole i društvene ustanove.

Na Duhove pročitano je po svim crkvama Belgije pastoralno pismo biskupa, u kojem su pozvali vjernike na proslavu svete godine. Kršćanskoj revnosti potrebna je hrana i ohrabrenje, upravo zato Crkva svake 25 godina slavi godišnjicu svoga rođenja, slavi nove Duhove, proglašavajući svetu Godinu. Na taj način Crkva daje na raspolažanje svim vjernicima zalihe svoje duhovne energije, poziva ih da se napune snagom Evanđelja da bi mogli Kristu dati svjedočanstvo u služenju čovje-

ku. Belgijski biskupi u svom pismu primjećuju kako je Koncil želio biti početak velikog zajedničkog napora da Evanđelje bude suvremeno i pristupačno ljudima. Pa ipak ovo svakodnevno nastojanje da se što bolje ostvari Kristova poruka ne isključuje sukobe, napetosti, uvrede i nerazumjevanja; u svijetu i dalje traju borbe, egoizam, bilo među pojedinцима, bilo među grupama i narodima. Među bogatim i nerazvijenim zemljama sve je veći razdor. Nikako se ne može zaustaviti ratno bjesnilo. Upravo zato biskupi u svom pastoralnom pismu govore o tome kako tehniku bez ljubavi ne može daleko dovesti. Naše vrijeme, tako toga nije svjesno, iako to odblaže, osjeća glad i žed za zajedništvom, za zajedništvo s Bogom i sa svim ljudima. Upravo zato crkva poziva vjernike da svetu godinu prožive pod znakom velikodušnog pomirenja, i to prije svega s Bogom u molitvi i pokoru, zatim sa vlastitom braćom u poštovanju ljudskog dostojanstva i nastajanju oko pravednosti.

O PROSLAVI SVETE GODINE

Generalni tajnik središnjeg odbora svete godine, msgr. Mazza dao je vatikanskom radiju intervju o cilju i rasporedu svete godine. Objasnio je prije svega zašto još uvijek tradicionalna sveta godina ima svoju vrijednost. Sv. godina donosi milosti cijelom čovječanstvu u ovo doba nesigurnosti i nemira. Blagostanje današnje civilizacije ne zadovoljava ljudski duh niti mu daje pravu vredinu. Stoga je obnovljena sveta godina, da udovolji duhovnim potrebama svijeta, te iznova pobudi kršćansku vjeru obraćenjem i pokorom.

Ova sveta godina uvodi jedan nov elemenat. Za razliku od onih u prošlosti, kad se sv. godina slavila najprije u Rimu a tek onda po ostalom svijetu, ova će se slaviti prije u pojedinim biskupijama, da se onda na koncu svećano završi u Rimu. Svrha te promjene i novosti jest zato da se preporode svi vjernici, koji će iz tog zajednički obnoviti vjeru u jedinstvo s Petrom Stolicom u Rimu.

Msgr. Mazza nadalje misli da će sv. godina dati prilike svim vjernicima da se pomire s Bogom i s braćom. Upravo to bratsko pomirenje moralo bi uroditи oproštenjem, te ljubavlju prema svima na obiteljskom, društvenom i međunarodnom području. Ideološke borbe i napetosti u današnjem društvu morale bi prestati, te nastati opći mir i međusobno razumijevanje.

Što se tiče tehničke organizacije, Središnji odbor svete godine vrši razne priprave; u prvom redu dužnost mu je spremiti razne doktrinalne i liturgijske prijedloge, pomažati u nacrtima za propovjedanje i euharistijska slavlja, pripraviti općenite prijedloške za ispit savjeti, te tako pomoći nutarnjoj duhovnoj obnovi. Ukratko, može se reći da Središnji odbor mora uskladiti djelatnost pojedinih mjesnih Crkava tako da svaka od njih zna što se radi i sprema u središtu kršćanstva. U tu svrhu izdat će se posebni izvještaj. Istovremeno priredit će se poseban Rasporred jubilejske proslave.

Vrhunac proslave bit će u Rimu 1975. g. dolaskom nacionalnih hodočača. U Rimu će se držati liturgijske proslave, pohodi važnim spomenicima iz prvih kršćanskih vremena, kao što su katacombe, te susret s Petrom, nasljednikom papom. Bit će i drugih pothvata koje će prirediti stručno osoblje. O tome će biti na vrijeme obavješteni vjernici preko posebnoga glasila te Vatikanskog radija.

Očito je da će posao biti golem. No ipak je velika nuda uz Božju Božiju pomoć te suradnju svih crkvenih i svjetovnih ustanova... zaključio je razgovor voda Središnjeg odbora svete godine.

DJECA U »HUMANOM« SVIJETU

Zaprepaštenje je donijelo prije nekoliko mjeseci istraživanje Međunarodne radne službe u Ženevi s ovim nalazom: danas na cijelom svijetu najmanje 43 milijuna djece ispad 15 godina rade za plaću, dakle su zaposleni. Najviše ih je u Južnoj Aziji, ali ipak i u Evropi još milijun i 600 tisuća djece prisiljeni su na plaćen

*Je veux passer mon ciel
à faire du bien sur la terre.*

Sainte Thérèse de l'Enfant-Jésus.

1973. god. jest jubilarna god.
sv. Male Terezije
1873. — 1973.

rad, protiv svih međunarodnih odrédaba. Najmanje ih radi u Americi.

U te brojke ne treba sumnjati, jer niješta od 122 zemlje članice nije protestirala. Navodi se da je u jednoj državi nadeno neishranjene djece koja rade 8 do 14 sati na dan, i to 7 dana u sedmici, u najtežim radnim uvjetima, kadgod već 6 godina. S njima se postupa kao s robovima: vrše opasne poslove, a plaćeni su loše. Međunarodna radna služba nema moći da se to stanje promijeni. Javnost koja želi pokrenuti to pitanje oklijeva. Možda zbog toga jer da je u to teško vjerovati? A kontrolu u

nekim državama teško je provesti.

U jednoj evropskoj državi živi 600 tisuća djece kao siročad zbog rastave roditelja. Tisuće djece od roditelja koji su oboje zaposleni čitave su dane prepusteni sebi. A oko 250 tisuća djece i mladeži u toj državi živi bez krova i pomoći.

Na jednom sastanku Karitasa i Djela milosrda u Paderbornu proglašio je evangelički govornik Crkvu kao branitelja potlačenih. A kardinal Jager izjavio je da se u obadvije kršćanske vjeroispovijesti niče hrabrost za socijalno bratstvo. Ali osim na najslabije, tj. djecu (ne samo nerodene) ta hrabrost nema učinka.

BISKUPOVO PISMO ZA TISUCU-GODIŠNJCU PRASKE

BISKUPIJE

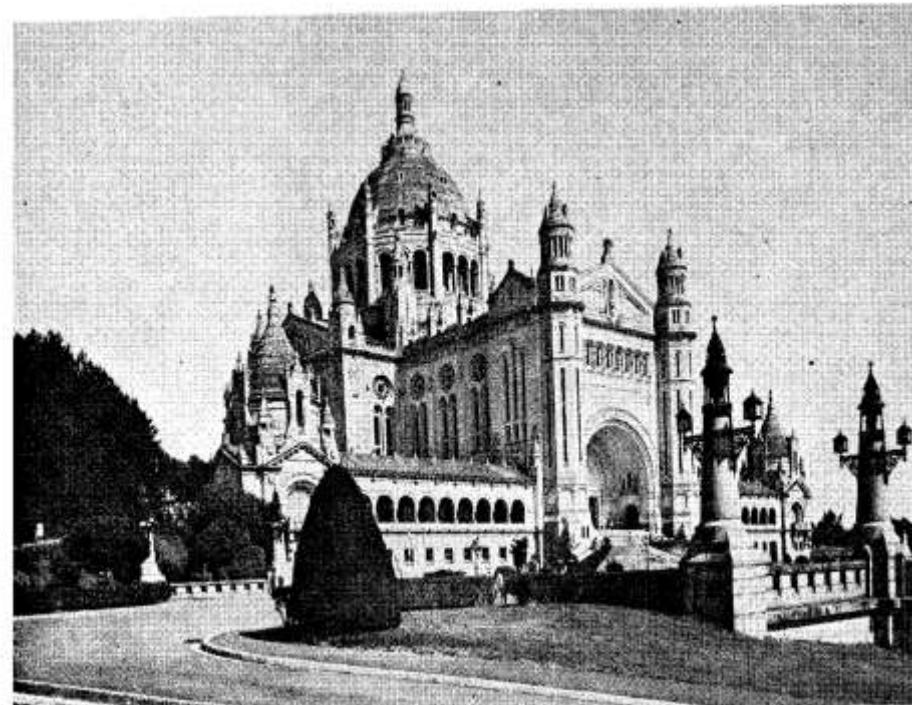
Nadbiskupija u Pragu slavila je ove godine tisućugodišnji Jubilej svoga postojanja. Biskup František To-

mašek uz ostalo je izložio pitanje Crkve i kršćana u društvu. Naveo je kako ta svećanost doziva u pamet »da Crkva već tisuću godina požrtvovno služi narodu. Ona vrši tu službu u ime Kristovo čovjeku, obitelji, narodu i čitavom čovječanstvu, upravo u onom što je najpotrebnije, životnim potrebama duše. Čovjek koji živi po vjeri, jest »pošten, radin i požrtvovan čovjek. To su svojstva koja treba svaki narod, a njime kršćanska vjera vodi kršćane«. Medusobna je ljubav korijen pravednosti i pretpostavka da ljudi žive bez mržnje i rata.

CRKVENA ZEMLJA SIROMAŠNIM LJUDIMA

Više od tisuću hektara zemljišta, koje je bilo vlasništvo nadbiskupije Quito u Ekvadoru (Južna Amerika), predano je uz neznatnu nominalnu

Bazilika sv. Male Terezije u Lisieux-u

odštetu siromašnim seljacima u okolini glavnog grada Quito. Prodajna svota nije morala biti odmah isplaćena, nego u roku od 15 godina. Tom je prodajom Crkva htjela, kako je

izjavio jedan predstavnik, odgovoriti zahtjevu Koncila da se crkveno zemljište stavi na raspolaganje malim ljudima.

Josip Badalić

PRIVREMENI SAMOSTAN

Stara benediktinska opatija Niederalteich, što leži između Bavarske šume i Dunava, udaljena je oko trideset minuta od željezničkog kolodvora Hengersberg. Svjetovna gospoda, koja u većim vremenskim razmacima potraže samostan, ne dolaze pješice, nego u reprezentativnim autima. To su privrednici, visoki činovnici, liječnici, arhitekti itd. Prenapeti životom i radom svoga zvanja, oni traže tišinu, osvježenje i novu duševnu snagu u blizini bazilike usred donjobavarskog seljačkog područja.

Brzo nakon što su ti ljudi ovamо prispjeli, jedva više možete razlikovati svjetovnjake od monaha u opatiji. Jer i oni nose točno kao i ovi habit s kukulicom, kad se sastanu u crkvi i poredaju jedni prema drugima u klupama kora, da izmole oficij i obave koralo pjevanje ili da sa redovničkom braćom zajedno blaguju u refektoriju.

Kako to odgovara prvoj riječi pravila sv. Benedikta »Ausculta« (poslušaj), uče svjetovnjaci na početku umjetnost slušanja. Zatim nastaje da po mogućnosti odlože i isključe sve ono, čime su se isticali ili čime su se bavili, da tako pripadaju jednom samo sebi i da se obnove iznutra. To već počinje od onog časa, kada ljudi, koji su

stigli izvana, odlože u redovničkoj ćeliji civilno odijelo i zamijene ga redovničkim, pa ga nose 14 dana nakon obavljenih duhovnih vježba. To je »privremeni samostan«. Kroz te dvije sedmice oni su dalje od svojih tvornica, ureda, bolnica i drugih radnih mjestâ, nego kad bi bili na dopustu negdje u Južnoj Americi ili na Havajima.

Poticanj za ove sastanke u Niederalteichu, koje ne treba poistovjetiti s kratkim duhovnim vježbama, dao je münchenski trgovac dr Gerhard Höper. On je kao putnik po dalekom svijetu doživio u Aziji, kako vodeći ljudi neprestano dolaze u budističke samostane da bi održali unutarnju sabranost. Razmišljaо je o tome, kako bi se i u Evropi moglo postići takvo prolazno povlačenje od životne trke i jurnjave. Došao je na pomisao da predloži »privremeni samostan« Nadbiskupskom Ordinarijatu u Münchenu i benediktinskom opatu u Niederalteichu. Nije trebalo dugo čekati na privolu kardinala i opata.

Već je sv. Benedikt predvidio u svojim pravilima: »Treba primati goste ne samo sa svom svjetovnom gostoljubivošću, nego također da ih se uvede u duhovni svijet, u atmosferu i mir samostana.«

(Prema jednom Digestu priredio msgr Petar Pajić)

KNIGE

Dr. JANKO PENIĆ, **Propovijedi** — Autor je kroz dugi niz godina vršio službu propovjednika u zagrebačkoj prvostolnoj crkvi. U svojim propovijedima, koje je sada i tiskao u 4 sveske, obradio je svu katoličku bogoslovnu nauku i time storio na hrvatskom jeziku jednu malu teološku sumu koja će moći zadovoljiti i čovjeka s većom naobrazbom, a i onoga koji te naobrazbe nema, a ipak želi ući u sadržaj svoje vjere.

Odlike su tih propovijedi jednostavnost i lakota stila, koji je zbog toga lako razumljiv i pristupačan svima. Autor se namjerno nije upuštao u sporna bogoslovna pitanja već je mirno obradio i izložio ono što je tradicionalna i sigurna nauka Crkve kako u apologetici, tako u dogmatici i moralci. Pojedine vjerske istine dokazuju u prvom redu Svetim pismom, a onda i naukom Svetih otaca i općih sabora.

Danas u doba tolikih previranja i na području bogoslovne nauke kad Crkva mora neprestano intervenirati da obrani po koju svoju temeljnu istinu, propovijedi Dr. Penića pružit će dobronjamernom čitatelju nauku koja daje sigurnost, koja smiruje, a koja je u isto vrijeme i dinamična, jer potiče na temeljiti kršćanski život i apostolat.

Krizna razdoblja u Crkvi uvijek su nastajala kad se je potcjenvivala ona njezina, rekao bih, temeljna i redovita nauka, a išlo se u teologiji samo za nekim pomodarstvom.

Isto tako kod širokih slojeva vjernika nisu bili dobro poučeni u osnovnim istinama vjere. Znamo da kršćanstvo nije ideologija već život, ali isto znamo da je Krist svojoj Crkvi ostavio nauku na kojoj se mora temeljiti kršćanski život. Zato je potrebno tu nauku upoznati i sustavno i temeljito. Propovijedi Dr. Penića mogu biti odličan nacrt za jedan takav pastoralni rad.

Opet postajemo sve više svjesni potrebe kateheze odraslih. I njih treba neprestano poučavati. Slijedeća biskupska sinoda bavit će se evangelizacijom sadašnjega svijeta. Što ćemo pružiti tome svijetu? — Što dru-

go negoli Kristovu poruku onako kako nam je tumači Crkva. Propovjedi Dr. Penića jedan su takav pokusaj, zato ih treba pozdraviti. Vjernici koji žele dublje upoznati svoju vjeru i hraniti se njezinim sadržajem neka samo za njima posegnu! Kad bi barem nedjeljom i blagdanom pročitali po jednu propovijed i kasnije o njoj razmišljali ili sa svojim ukućanima čak o njoj i razgovarali, koliko bi uznapredovali u spoznaju svoje vjere. Ako budemo sposobni gledati još jedino televizor ili filmove, a nesposobni da sami nešto pročitamo i razmislimo, ostat ćemo duhovno veoma prazni i plitki.

Djelo u kojem se nalazi zaokružena kršćanska poruka svakako je vrijedno i zato ga svima toplo preporučujemo.

Josip ANTOLOVIC, DI

● Za misijsku nedjelju nabavite, ako ikako možete, knjigu o radu našeg bengalskog misionara oca Ante Gabrića. Knjiga nosi naslov »ZIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA« i ima dva dijela. Prvi dio sadrži članke oca Gabrića od 1938-1971. godine, a ima 406 stranica i kojih 150 slika. Cijena joj je 50 dinara. Drugi dio sadrži pisma, razne izjave i duhovne misli tog misionara. Ima 468 stranica i oko 160 slika. Cijena mu je 60 dinara. Tu knjigu trebao bi pročitati svaki prijatelj misija. Naručuje se na adresu: Ivan PAKRAC, Palmotićeva 33., 41001 Zagreb, pp. 699.

● I knjižica »PREDZADNJI LJUDŽDŽERI« otkrit će vam žrtve i poteskoće misionara među ljudožderima Papuancima. Tu je svoje doživljaje opisao jedan francuski misionar, koji je među tim ljudima proveo 21 godinu. Knjižica se čita upravo nadušak. Cijena joj je 15 dinara, a naručuje se na gornju adresu.

● Knjižica »TAJNE AFRICKE DŽUNGLE« donosi četiri veoma napete priopovijesti iz života i rada misionara prije prošlog rata. Cijena joj je 4 dinara, a naručuje se na istu adresu kao prijašnje dvije. Knjižica će veoma dobro doći kao dar za ministre i kao nagrada na vjeronauku.

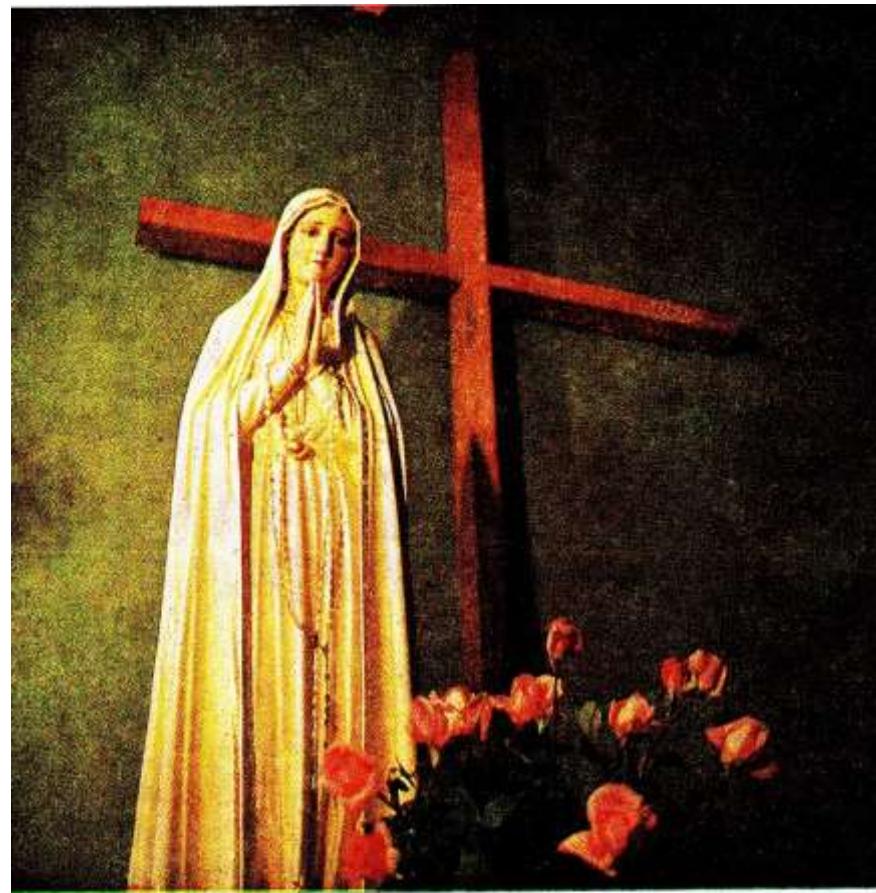
Ne zaboravite da kupujući misijske knjige i brošure pomažete misijama!

Zahvalnice

- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovom, žalosnom Srcu Marijinu i ocu Leopoldu na ozdravljenju moje kćerke. Ujedno im preporučam svoga sina u vojski, dvije kćeri, muža i sebe. — Marija Tršec, Čazma.
- Preporučujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Trsatkoj i svetim zaštitnicima cijelu svoju obitelj, napose svoju kćerku da sretno položi ispit i da se oslobođi jedne opasnosti za svoju budućnost. — B. Stimić, Kuželj, Gorski Kotar.
- Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, Sv. Antunu i Sv. Josipu na uspjeloj operaciji našeg djeteta. I nadalje ga preporučujemo njihovoj zaštiti. Obitelj iz Đurđa.
- Puno zahvaljujemo Bl. Djevici Mariji i sv. Antunu te svima svetima na uslušanoj molitvi. I nadalje preporučam cijelu obitelj da budemo u životu sretni. J. A. Bistrinčić.
- Zahvaljujem se Presvetom Srcu Isusovu i Bezgrješnom srcu Marijinu na uspjeloj teškoj operaciji. Hvala zagovornicima svetom Josipu, sv. Antunu i pokoјnom kardinalu Stepincu. Dr. Ante Kuharić, Vinkovci.
- Nakon dužeg vremena na primljenim milostima zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. Zazivam Majku Božju Bistričku i sve svete za ozdravljenje moga sina od teške bolesti. Majka Andela Zdelar, Vel. Bukovec.
- Iz dubine srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj od brže pomoći i svetoj Ani, da su mi pomogli u teškim i gorkim časovima. Molim da ni u buduće ne zapuste moju obitelj i mene. D. Polić, Zlobin.
- Zahvaljujem Srcu Isusovu i Gospu Sinjskoj, sv. Antunu i ocu Leopoldu za primljenu milost po njihovu zagovoru. Preporučujem se i dalje. Marica Peras, Želina.
- Presv. Srcu Isusovu i dragoj Lurdskoj Gospici, sv. Ani i ocu Leopoldu zahvaljujem na mnogim prim-
ljenim milostima, za moje ukućane, obitelj moje sestre i obitelj moje kćerke. Preporučujem i nadalje sve svoje moćnim zagovornicima. Mara Mikolac, Valpovo.
- Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i sv. Antunu na milostima, i nadalje se preporučam u njihovu pomoć i zaštitu. H. F.
- Zahvaljujem se Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i svim svetima na milostima koje sam do sada primila. I nadalje preporučam njihovu pomoć i zaštitu svu svoju obitelj. Jana Kos. Zr. Topolovac.
- Za sretno položenu maturu moga sina zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Petru Barbariću. Jelaš Ana, Sarajevo.
- Za mnoge primljene milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu. Olga Jerinić, Sarajevo.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Ivanu Mercu za ozdravljenje svoje snahe. Serafina Stanarević, Sarajevo.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, te blaženom Nikoli Taveliću na povraćenom zdravlju moje kćeri, ma da nas je naš dragi zet zauvijek napustio, premnivši u Gospodinu. Emilia Mirković, Skrljevo.
- Preporučujem se Majci Božjoj i zagovoru svete Terezije za ozdravljenje svoga djeteta koje liječim od isčašenja kukova. Vinka Vuković, Ledinac.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu, dragoj Gospici od brže pomoći, sv. Antunu Padovanskom i sv. Ivanu Krstitelju koji su mi uslušili molbu u teškoj situaciji. I nadalje preporučujem svoju djecu i sebe u njihovu pomoć i zagovor. J. D. Črnkovci.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na uslušanoj molbi, te im se i nadalje preporučam u zaštitu. — Eva Pavošević, Klokočevci.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Judi Tadeju, sv. Nikoli Taveliću i ocu Leopoldu na uspjehu moje djece u školi i na studijama. Neka i nadalje budu u po-
moći cijeloj mojoj obitelji. — Ivan Marković, Rijeka.
- Na primljenim raznim milostima i na položenoj maturi mog unuka hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i sv. Maloj Tereziji. I ubuduće molim njihovu pomoć za sebe i svoje. — Barica Peščar, Zagreb.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj i ocu Leopoldu na primljenim milostima. I nadalje molim njihovu pomoć. — Zahvalna studentica.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Joakimu i Ani i sv. Antunu za obraćenje moje mame i za pomoć da sam mogla kupiti kućicu. Uzdam se i nadalje u njihovu pomoć. — Maria Krizmanić, Australija
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu za primljene milosti, napose što sam sačuvan od očite smrti. Ujedno molim za olakšanje moje bolesti. — F. Bočina, Zagorje.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Vidu na pomoći prilikom jedne nesreće. I nadalje se preporučamo njihovoj zaštiti. — Obitelj Novosel, Gor. De sinec.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za sve primljene milosti, te im se i nadalje preporučam. — Zahvalna majka, Vel. Gorica.
- Zahvaljujem Gospu Lurdskoj i Petru Barbariću na primljenim milostima. — P. S., Zagreb.
- Na svim dobročinstvima od srca hvala Presv. Srcu Isusovu. — Ema Z., Zagreb.
- Za ozdravljenje moga sina zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Antunu. I ubuduće im se preporučam. — T. I., Draganići.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu na primljenim milostima, te ih ujedno molim i za daljnju pomoć. — Slava Bolkovec-Minić, Sv. Klara.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za jednu milost. Preporučam im cijelu svoju obitelj, napose muža da nađe put do Boga. Ujed-
- no hvala na milosti da mi je sin sretno položio ispite. — R. M., N. G.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na poboljšanju zdravlja slomljene ruke moje kćerke Durđe. Neka joj pomognu da posve ozdravi. — Zahvalna majka Kata Gusić, Velika Gorica.
- Na uslušnoj molbi od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i sv. Antunu. I nadalje molim za njihovu pomoć. — D. M., Mrkopalj.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, sv. Antunu i ocu Leopoldu za sve milosti primljene u teškim životnim situacijama. I nadalje im preporučam sebe, svoju djecu i unučad. — N. N., Zlatar.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu Sinjskoj, sv. Antunu, ocu Leopoldu i Petru Barbariću na uslušanim molitvama. I ubuduće molim njihovu pomoć za sebe i obitelj. — Anka N.
- Na primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu. Uzdam se da će mi i nadalje biti u pomoći. — S. V., Križevci.
- Od srca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Antunu, Petru Barbariću i majci Klaudiji na udjeljenim milostima. Preporučam im sebe i svoju djecu. — I. V.
- Marija Srčković iz Slav. Broda zahvaljuje Gospu od brže pomoći za zdravlje i druge milosti.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu na ozdravljenju. — P. R., Velika Gorica.
- Za mnoge milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Gospu od pobjede i sv. Josipu. I ubuduće očekujem njihovu pomoć. — S. Vellmira.
- Jakov Tudek iz Gornje Kaštine zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i Kardinalu Stepincu na ozdravljenju. I nadalje im se preporuča.
- Hvala Ivanu Merzu na milosti da su dva sina moje nećakinje sretno položila jedan od njih drugi razred, a drugi maturu srednje škole. B. J., Zagreb.

- Za primljene milosti hvala Presv. Srcu Isusovu. — Ksenija Lale, Mandaljena, župa dubrovačka.
- Maksica Haramlja iz Zagreba zahvaljuje Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, ocu Leopoldu i Ivanu Merzu na primljenim milostima.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i Kardinalu Stepincu što su mi pomogli u mojoj bolesti i kod operacije. I nadalje im preporučam sebe i svoju ženu Maru. — Ivan Šapina, Raško Polje.
- Na dobivenoj velikoj milosti hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — Rajka Vrhovnik, Zagreb.
- Od sveg srca zahvaljejem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Ani na uslišnoj molbi, te im se i nadalje preporučujem. — Ana Nebesni, Kakanj.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu i sv. Antunu za sretan porod. Molim i dalje njihovu pomoć. — C. I., Križevci.
- Hvala Presv. Srcu Isusovu, Gospu od brze pomoći, Petru Barbariću, Kardinalu Stepincu i dušama u čistilištu za primljene milosti, napose za jednu veliku milost. Preporučujem im i nadalje sebe i svojega muža u zaštitu. — R. M., Opatija.
- Za sretan porođaj i zdravlje moje kćerke hvala Presv. Srcu Isusovu i sv. Antunu. I nadalje im se preporučam. — Zahvalna majka, Beograd.
- Za sretno uspjelu operaciju zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu. — Tonka Lovrić, Vareš.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, sv. Antunu i bl. Maksimilijanu Kolbe na primljenoj milosti. I nadalje molim njihovu pomoć. — Ana Žovičić, Belišće.
- Hvala kardinalu Stepincu, što je bolesniku, koji već 30 godina nije primio sv. sakramente, izmolio milost da se prije smrti ispoljedio, pričestio i primio bolesničko pomazanje. Za tu milost molila sam Kardinala više mjeseci s velikim pouzdanjem i molitva mi eto nije bila uzaludna. — S. Marija Forst, Uršulinka, Varaždin.

- Za pomoć u mojoj bolesti hvala Gospu od brze pomoći. — A. T., Novi Marof.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospu Lurdskoj na uspjeloj operaciji djeteta. I ubuduće im se preporučujem u svim potrebama. — Ljerka Fabijanić, Domagović.
- Našo dragooj Gospo Lurdskoj najtoplje zahvaljujem na primljenoj milosti. — M. T., Malinska, Sv. Vid.
- Zahvaljujemo Presv. Srcu Isusovu i Marijinu na primljenim milostima. Preporučujemo se i ubuduće njihovoj zaštiti. — N. N., Valun, Cres.
- Za uspjelu operaciju zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu. — Ante Turato, Omišalj Krk.
- Od sreca hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu za primljenu milost. I ubuduće im preporučam sebe i svoju obitelj. — Barica Mahečić, Volarje, Z. Petrovina.
- Na svim primljenim milostima hvala Presv. Srcu Isusovu i Marijinu i svetim zaštitnicima. Neka i nadalje budu u pomoći meni i mojoj obitelji. — File Šešelj, Podgradina, Opuzen.

**B.R.
10**

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

LISTOPAD — 1973. — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarska plaćena u gotovu

Novom broju

- 424 Sve brojniji autobusi prema Gos-pinim svetiljima, P. B.
427 Smisao i osjećaj za misije, Ivan Kukula D. I.
432 Biskup Stjepan Bäuerlein — u čemu je njegova karizma? P. B.
437 U čijim je rukama sudbina naše Crkve?, Josip Weissgerber D. I.
442 Zagrebačka mladež u Lurdru, Boži-dar Nagy D. I.
446 Bratska predaja odgovornosti, Josip Antolović, D. I.
447 Sjećanje na Papu Ivana XXIII., J. B.
448 Misionarski duh svete male Terezije, Juraj Gusić
452 Misije, Juraj Gusić
460 Iz života Crkve, Josip Badalić
463 Zahvalnice

Naslovna strana:

Foto Ivan Knafeljc D. I. — MRTVA PRI-RODA — RUŽE, cvijet gospe Fatimske i male sv. Terezije.

Davno sī se pojavila

Davno sī se pojavila
Na krvavom, zločinačkom
I na bogoubilačkom
Ovom našem Planetu,
Svoje želje objavila
Onoj djeci — svemu svijetu!

Ali svijet se nije mako,
Osto dalje u svom kalu,
Stog i niko novi pak:
Vihor mržnje, bjesa, krvi,
U zamahu u svom jalu
Još strašniji nego prvi.

Slabi vjera i poštjenje,
Sve je više odmetnika ...
Naša dobra Zaštitnice,
Sprjeći propast, uništenje!
Močna Gospo Odvjetnice,
Ti ublaži Osvetnikal

On će Tebe saslušati,
Tvoje molbe uslišati!
O, Fatimska Gospo čista,
Moli Oca, Sina Krista,
Duga Svetog Zaručnika,
Za svijet — Planet odmetnikal

Marijan Šoljić

o. Franjo Šipušić

RIJEĆ ZAHVALNOSTI

dosadašnjem
uredniku Glasnika

U prošlom broju Glasnika, njegov dosadašnji urednik o. Franjo Šipušić, nabrojio je više imena svojih suradnika, a na koncu je dodao: »Ima još toliko onih čija bili imena morao spomenuti i kojima bih se morao zahvaliti...« — Među tim imenima, kojima bi se sam Glasnik trebao zahvaliti, sva-kako je na prvom mjestu ime samog o. Franje Šipušića, koje će u analima Glasnika ostati zabilježeno zlatnim slovima.

Počeo je iz ničega i kroz deset punih godina obnaša tu tešku i odgovornu službu sa zadivljujućom energijom obavljajući posao, koji bi u normalnim uvjetima rada iziskivao angažiranje više kvalificiranih stručnjaka. Njemu svakako Glasnik ima zahvaliti da je danas ono što jest. No više od ljudske zahvalnosti, zadovoljiti će ga pos-misao da su svi ti napor i brige registrirani u Srcu Onoga, za čiju se čast žrtvovao i radio.

Što se tiče budućnosti, naš Glasnik ima svoju fizionomiju i određenu liniju. Da li će ta fizionomija biti vedrija ili tmurnija, da li ćemo i nadalje ostati na zacrtanoj liniji, ne ovisi samo o uredništvu, nego i o vrijednim suradnicima — dosadašnjim i budućim — koji se osjećaju spremnima da se svojom suradnjom obrate Glasniku. Osobito će nas obradovati konkretno opisani primjeri i zgode iz svagdanih života, koji imaju neku povezanost s pobožnošću prema Srcu Božjeg Sina.

Miro Jurić, novi urednik

Sve brojniji autobusi prema Gospinim svetištima...

Ako pozorno gledamo znakove vremena, uočit ćemo da štovanje blažene Djevice opet ulazi u prvi plan našega kršćanskog shvaćanja.

Iza one časovite neodređenosti koja se osjećala sredinom prošloga desetljeća — kada se nekako plašljivo Gospa naglašavala — Ona je ponovo zauzela središnje mjesto u pobožnosti i ljubavi Crkve.

I to spontano. Odozdo. Preko različitih prošteništa. Preko susreta s Njom na mjestima od Nje izabranima. Ta mjesta, kako u domovini, tako i izvan nje, postadoše izvori duhovne obnove i pravoga modernoga kršćanstva. Autobusi i vlakovi, koji su kretali prema Lurd, Fatimi, Loretu — a pogotovo prema našim svetištima od Letnice do Trsata — dovozili su nam natrag ljudi i žene pune Gospinoga žara i oduševljenja.

Središnju ulogu u tome imao je posljednji Svjetski Marijanski kongres u Zagrebu i Mariji Bistrici.

I zato smatramo da je ta pojačana Gospina seoba u našim danima vrlo dobra i korisna stvar. Tko jednom doživi Lurd, Fatimu, Bistrigu, Sinj — taj je Gospin. Taj je opredjeljen. Zapečaćen za Boga i Crkvu.

Trebali bismo stoga sistematski dovoditi MLADEZ do tih Gospinih svetih kupejki preporoda. Početi već od dvanaeste godine, pa nadalje. Ne smijemo prepustiti da samo stariji pohadaju Gospina prošteništa. Oni su već i tako učvršćeni i osigurani u vjeri. Istina, svima nam je potrebna Marija. Ali danas treba naročito MLADEZ dovoditi Mariji.

Ta je ideja potakla grupu svećenika, da su, krajem mjeseca srpnja, tri autobusa samo zagrebačke mladeži doveći Gospu u Lurd. Njihove slike zrače onim što su dobili od Gospe. Trebalo bi to i drugima mladima priuštiti. Dok su mladi. Dok su svježi. Otvoreni prema svrhunaravnom.

Ne bojmo se da će Ona mladina izgledati previše »idealna«. Nedokućiva. Gospa se znade svima vrlo dobro prilagoditi. Približiti i — osvojiti.

Pripovijeda jedan misionar. Kada sam se parobromom približavao nesretnom logoru gubavaca na otoku Molokaju, gdje je o. Damjan de Veuster proslavio junačkim djelima Katoličku crkvu, uhvatila me tjeskoba. Srce mi se stiskalo na pogled onih tamnih stijena. A pogotovo na one ranjave ruke, na ona izgrižena lica, iznakažena tjelesa djece i staraca.

Došao samo pun dobre volje da tim patnicima uljem u duše nešto sunca i utjehe, ali sam bio duševno shrvan, te sam i sam trebao utjehe. Isus je nekoć gubavcima rekao kratke, ali silne riječi: »Hoću, očisti se...« Svaka druga riječ je premalo za te jadnike.

Pogledao sam i na bijelu Gospu, koju sam htio posvetiti i njima ostaviti. Pričinila mi se prelijepom, da je stavim usred ove zemaljske bijede. Zar se neće bolesnici još više rastužiti, kada vide njezinu ljestvu, a pomisle na iznakaženost svojih udova.?

Dok su me mučile te misli, pokuća netko na vrata moje sobe. Ulazi časna sestra bolničarka.

— Velečasni, molim brzo k jednom bolesniku, gubavcu.

Smračilo mi se pred očima, ali sam ipak nekako promrmljao:

— Dobro, doći ću... Ako može ova sestra, zašto ne bih mogao i ja, hrabrio sam se.

— Ali budite tako dobri pa uzmite sa sobom novi kip fatimskoje Gospe, jer bolesnik neće dočekati listopadsku pobožnost. Htio bi je prije smrti jedanputa pozdraviti.

Ta me želja umirućega ohrabrilas. — Dakako, odgovorih, nosio sam kip dovile, nije tako težak. .

Ušao sam najprije bolesniku sam. Primio je sakramente umirućih. Mirno je ležao u urednoj sobi. Meni se ipak vrtjelo u glavi. Nestajalo mi je zraka. Jedva sam smogao nekoliko riječi.

— Gospa! šapnuo je bolesnik.

Brzo se okrenuh, da je donesem. Tada, ne znam što mi je bilo: ili sam bio prejako uzbudjen, ili je djelovala na me tropska vrućina. Jedva sam uzeo kip u svoje ruke, kad li se spotaknem i padnem. Svim naporom sam nastojao zaštitići kip. — Marijo, pomoz! povikao sam u sebi. Brzo sam se digao i najprije pogledao kip.

Ah, dogodilo se ipak ono najgore.. Probljedio sam od groze i žalosti. Zavrtjelo mi se, naslonio sam se na zid. Gospine su ruke bile oštećene, nekoliko se prstiju odbilo. Osakacene su ruke držale krunicu. I lice se promijenilo od udarca. Onaj divni smijeh je nestao.. Gospa je dobila tužan izražaj. Jedino su oči jednakoblagi i milosrdno gledale iz svojih udubina.

Gledao sam zapanjen, kad li dotrči sestra iz sobe: — Brzo, velečasni, mi ne smijemo gubiti vremena. Umire. Učinimo mu tu radost!

Pogledao sam je. — Zar sa ovakvom Gospom?

Sestra se nasmiješi: — Da, baš sa ovakvom!

Nikada neću zaboraviti kako je taj napola sagnjili čovjek nastojao pokazati svoju čežnju, radost i srdačnost, kada ga je posjetila ta izranjena Fatimska Gospa. Kao da su se susreli Majka i dijete. Tada sam shvatio: Marija je htjela svima ostati sve, i odrekla se ovdje svoje krasote zbog svoje iznakažene, ranjave djece. Shvatio sam da moj pad na stepenicama nije slučajan. Duboka je pažnja One, koju zovemo »Utjeha žalosnih«.

Neka samo kreću sve brojniji i sve puniji autobusi i vlakovi prema Gospinim prošteništima. Puni, osobito mladih... Ona će već znati načina kako će im se prilagoditi. To će Njoj reći Njezin majčinski osjećaj...

P. B.

Nakana Apostolata Molitve za mjesec listopad 1973.

Smisao i osjećaj za misije

Podržavanje misijske svijesti

Apostolat molitve iskazuje veliku pažnju misijama u prekoceanskim zemljama. U našem Glasniku nalazimo svaki mjesec misijsku nakanu, kojom se preporučuju u molitve razne misijske potrebe. Ovoga je mjeseca i opća nakana postala misijskom, jer ide za tim, da kod današnjih vjernika pospješi buđenje misijske svijesti i suodgovornosti za evangelizaciju svijeta. Sigurno je, da će za misije moliti i raditi samo oni, koji su svjesni misijske dužnosti.

Ako se pitamo, u kakvom su odnosu današnji vjernici prema prekoceanskim misijama, moramo odgovoriti, da mnogi na misije uopće ne misle, a prema tome ništa za njih niti ne čine. Ne radi toga, što bi prema misijama bili neraspoloženi ili im bili neprijatelji, nego samo zato, što o misijskoj dužnosti nisu dosta poučeni, ili ako i jesu, nisu dosta podsjećani i poticanii da se za misijska djela zanimaju, te da ih molitvama i žrtvama podupiru. Pod pritiskom raznih stvari, koje nam zaukljuju dušu, lako zaboravljamo na mnoge druge stvari, pa i na takove, koje nam inače leže na srcu. Među ove ubrajamo i misijsku dužnost. Naš nam Glasnik čini lijepu uslugu tim, što nam svaki mjesec donosi obrazloženu misijsku nakanu, a k tome nas i izvješćuje o radu naših sunarodnjaka misionara i misionarski u prekoceanskim krajevima.

No danas je nužno govoriti o misijskoj svijesti i dužnosti ne samo radi preopterećenog pamćenja suvremenog čovjeka, koji na mnogo više stvari misli nego njegovi prethodnici, nego treba da o misijama govorimo i zato što danas katoličke misije u prekoceanskim zemljama doista imaju i izričitih protivnika, pa čak i u katoličkim redovima. Stoga je ne samo korisno, nego i nužno, da nas netko od vremena do vremena podsjeti na misijsku dužnost i probudi u nama svijest o obvezama, koje nas prema misijama terete. Dužni smo trajno podržavat misijsku svijest budnom ne samo radi Crkve, koja misije vodi, niti samo radi onih mnogih i golemih naroda, koji bilo svjesno, bilo nesvesno za Evandželjem teže, nego i radi odgovornosti, koja nas na sudu Božjem čeka. Onda nam

neće biti svejedno, da li smo talente, koji su nam bili povjereni, iskoristili — ili smo pustili da propadnu. A vjera, koju smo badava primili, kao i toliko milosno blago, kojim raspolažemo, traži od nas da svijesnom i promišljenom suradnjom u misiskom radu pomognemo onima, koji do toga blaga još nisu došli.

Je li vrijeme preraslo misije?

Ima danas i unutar katoličkih redova ljudi koji misle, da su sve misije dosadašnjeg tipa preživjele, te da nemaju budućnosti. Svoje mišljenje obrazlažu tim, što su te misije nastale u doba kolonializma, kad su misionari bili u mnogim stvarima ovisni o kolonijalnim vlastima i bili prisiljeni, da s tim vlastima surađuju. Stoga smatraju, da je prisutnost misionara-stranaca na štetu mladih crkava, pa zastupaju mišljenje, da bi se trebali povući iz misiskih krajeva, a isto tako da bi trebalo obustaviti slanje novih misionara onamo. Svu brigu za mlade crkve u misijama trebali bi preuzeti domaći sinovi.

Ovo mišljenje u cjelini je krivo, a također je i nepravedno prema tolikim misionarima, koji su tijekom stoljeća polazili u misiske krajeve iz čiste ljubavi prema onim narodima i iz velike želje, da rade u duhu zapovijedi Gospodinove: »Idite i naučavajte sve narode krsteci

ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih da drže sve, što sam vam zapovijedio« (Mt 28, 19-20). Ako je među misionarima bilo i takovih, koji su preko mjere suradivali s kolonijalnim vlastima, onda su to bile iznimke, koje su crkveni poglavari redovito opozivali i vraćali u domovinu.

Misionari su oduvijek velikim marom i velikim žrtvama uzgajali domaći kler, a Pape su postavljali urođenike za biskupe, čim bi koja misijska zemlja imala sposobne kandidate za biskupsku službu. Afrika i Azija dobivale su svoje sinove za biskupe još u vrijeme, kad su kolonijalne vlasti bile u punoj snazi. U mnogim novim državama, koje su do nedavna bile kolonije, ostali su misionari stranci na svojim položajima, te i danas ondje nesmetano rade. Napose nastoje oko toga, da ugoje dobar i brojan urođenički kler. Svagdje se ide za tim, da domaći svećenici što prije preuzmu vodstvo mlađih crkava, a misionari-došljaci da doista budu samo pomoćne čete. U većini novih afričkih i azijskih država katolički su misionari i danas dobro viđeni i poželjni, a tek u nekoliko država boravak im je oteštan ili posve uskraćen.

Zato je posve opravданo, da mjesne crkve na Zapadu i dale spremaju misionare za prekoceanske misije, da ih onamo u što većem broju šalju, te da njihov rad budno prate i

obilno pomažu molitvama, žrtvama i milodarima.

Jesu li misije »nasilje na savjest«?

Nekođi opet misle, da su misije u današnjem obliku suvišne i nepoželjne, jer tobože čine nasilje na savjest onih, koji iz uvjerenja prianjaju uz urođeničku vjeru. Ovi se pozivaju na činjenicu, da i poganskevjere imaju nešta dobra, da se pojedinci mogu i u poganstvu spasiti, ako se drže svoje vjere. Stoga tvrde, da ih se ne bi smjelo uzneniravati propovijedanjem kršćanstva, osim ako bi sami tražili misionare. Koji ovako misle, iz mnogostruktih razloga imaju krivo.

Crkva je uvek držala, pa i danas drži, da se i pogani mogu spasiti, ali ne po svojoj poganskoj vjeri, nego po glasu savjesti, koji im predstavlja glas Božji. Tako uči sv. Pavao: »Jer kad pogani koji nemaju Zakona, vrše vođeni naravljaju, propise Zakona, onda su oni, nemajući Zakon, sami sebi zakonom. Oni činom dokazuju, da ono, što propisuje Zakon, stoji upisano u njihovim srcima« (Rim 2, 14-15).

Premda se pogani, do kojih nije stiglo Evanelje, mogu spasiti, ako slijede zakon, koji je upisan u njihovim srcima, ipak im treba navješčivati Evanelje, jer je tako odredio sam Gospodin, neposredno prije svoga uzašća na nebo: »Idite po

svem svijetu i propovijedajte Evanelje svakom stvorenju. Koji uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se; a koji ne uzvjeruje, osudit će se« (Mk 16, 15-16). O nužnosti trajnog navješčivanja uči sv. Pavao: »Koji god priziva ime Gospodnje, spasit će se. Ali kako će prizivati onoga, u koga ne vjeruju? Ali kako će vjerovati u onoga, za koga nisu čuli? Ali kako će čuti bez propovjednika? A kako će propovijedati, ako ne budu послani? (Rim 10, 13-15).

Crkva je kroz cijelu svoju povijest postupala prema zapovijedi Gospodinovoj i nauci sv. Pavla, pa je slala vjerovjenske u razne strane svijeta, koji su uz najveće žrtve i herojskom ljubavlju ispunjali svoje poslanje. Razumljivo je, da ni II. Vatik. Koncil nije mogao prema misijama zauzeti drugo stanovište, nego da još više rasvjetli i još jače naglasi tradicionalnu misijsku dužnost Crkve. Ta je nauka temeljito i iscrpljeno razložena u Dekretu o misijskoj djelatnosti Crkve »Ad Gentes«. Već prve izreke tog Dekreta govore o općenitoj i trajnoj misijskoj dužnosti Crkve, uvezši pojam Crkve u najširem značenju: »Crkva je od Božja poslana svim narodima da bude univerzalni sakramenat spasenja. Ona nastoji iz najdubljih zahtjeva svog katoliciteta i slušajući nalog svog Utjemeljitelja navještati evangelje svim ljudima... Dužnost je apostol-

skih nasljednika vršiti ovo djelo neprekidno» (AG 1).

Ljudi koji prigovaraju današnjim misijama, zaboravljaju na činjenicu, da misionari ne polaze nepokrštenim narodima u vlastito ime ili bilo kojim ljudskim auktoritetom, nego u ime Isusa Krista, koji je Božji Sin i koji se upravo zato utjelovio, da otkupi cijeli rod ljudski, da svakom čovjeku zasluži i ponudi vječno spasenje, te mu i omogući, da do toga spasenja dođe. Za sve ovo imamo preobilne potvrde u Starom i Novom Zavjetu. David prikazuje budućeg Spasitelja kao kralja, komu Otac Nebeski predaje u baštinu »sve puke, i u posjed sve krajeve zemaljske«, proti kojemu se »uzalud bune kraljevi zemaljski« (Ps 2.) Sveti Ivan ga u proslovu svoga Evanđelja prikazuje kao »Svjetlo istinito, koje dode na ovaj svijet i koje rasvjetljuje svakog čovjeka« (Iv 1,9). Nadalje govori o Isusu, koji je svjestan, da mu je »Otac sve predao u ruke« (Iv 13,3). Sam Isus, osnivajući misije, opozivlje se na »svu vlast, koju mu je Otac dao« (Mt 28,18). Sveti Pavao uči, da je Isus »dao samoga sebe kao otkup mjesto sviju« (I. Tim 2,6), a za sebe tvrdi, da je postavljen propovjednikom, apostolom i učiteljem pogana u pravoj vri« (I. Tim 2,7).

Ako bi dakle misije bile nasilje na savjest pogana, onda ne bi misionari bili oni, koji uno se nemir u »spokojne« pogane,

nego bi sam Gospodin bio taj nasilnik. A tko bi se usudio to ustvrditi, kad svi znaju, da upravo On donosi »radosnu vijest o otkupljenju (Luk 4,18)? Misionari, kad navješćuju Evanđelje pogana, ne samo da ne čine nasilje na savjesti pogana, nego ispunjuju poziv, koji su od Gospodina primili. Ako toga ne bi činili, morali bi primijeniti na sebe riječi sv. Pavla: »Jao meni, ako ne propovijedam Radosne vijesti« (I.Kor 9, 16).

Ako je istina, da se pogani mogu spasiti i bez Evanđelja, u slučaju, ako nauka Isusova nije do njih doprijela bez njihove krivnje, također je istina, da se mnogo teže spasavaju nego oni, koji su poučeni o djelu otkupljenja i koji imaju na raspolaganju svete Sakramente kao izvore milosti.

Opadanje misijskih zvanja

Misijama ne prijeti najveća opasnost od krivog mišljenja, da je vrijeme »preraslo« misije; niti od neosnovane tvrdnje, da je za spasenje pogana Evanđelje čak i suvišno. Mnogo je veća opasnost za misije osjetljivo opadanje misijskih zvanja.

O ovoj bolnoj i zabrinjujućoj činjenici govori Sveti Otac u svojoj poruci za ovogodišnju Misiju nedjelju, koja se još od Pape Pija XI. obdržava svake godine u predzadnju nedjelju mjeseca listopada.

Sveti Otac bolnim srcem svrača pažnju na ovu pojavu. U vrijeme, kad su mnogi uvjeti za evangelizaciju svijeta povoljniji nego u prijašnja vremena, pogoda misije ova nevolja. A bez dostatnog osoblja ostaju i ostale pogodnosti neiskorišćene. Na pitanje, koji su tome razlozi, odgovara Sveti Otac ovako: »Ima ih, koji će reći, da je opadanje misijskih zvanja plod vjerske krize i sekularizacije crkvenog života; nadalje sistematsko kritiziranje duhovnih vrednota i otklanjanje svega, čime se nedavna prošlost služila. Opće opadanje duhovnih zvanja nužno vodi i do pomanjkanja misijskih zvanja. Ali što koristi jadikovati-veli Sveti Otac. Dajmo se na ustrajnu molitvu, kako nas Gospodin potiče: »Molite gospodara žetve da pošalje poslenike u žetu svoju« (Luk 10,2). (L Oss. Rom. 21. VII 1973. st. 1)

Ipak nije dosta samo molitva, nego moramo porasti u poznavanju svrhunaravnih vrednota Evanđelja i božanske misije Crkve. Iskrenu želju za misionarskim zvanjem može imati samo onaj, koji vjeruje, da je po sv. krštenju postao sudionik Božje naravi, dijete Božje i pre određeni baštinik nebeskog kraljevstva.

Prefekt Sv. Kongregacije za evangelizaciju svijeta Kardinal Angelo Rossi, piše o današnjim misijskim zvanjima ovako: »Crkva je po naravi svojoj mi-

sijska, a jer ona narav svoju ne mijenja, ona zauvijek ostaje misijskom. Kad bi to prestala biti — prestala bi biti Crkvom Isusovom. Uvijek, danas kao i jučer, i sve do konca vjekova, Krist Gospodin, poslan od Oca na ovaj svijet, svojim Božanskim ugledom šalje svoju Crkvu na sve strane svijeta, da svima objavi i ostvari ljubav Očevu namijenjenu svim ljudima. Zato Crkva i svijet imaju i danas više nego ikada potrebu za svetim misionarima i misionarkama, koji bi se posvetili navješćivanju Evanđelja i formiranju novih kršćanskih zajednica i lokalnih crkava. U jednom svijetu, u kojem se sve više učvršćuje nasilje, egoizam, nepравда, misionari ostvaruju ideal ljubavi, koji razbija tamu i širi svjetlo istine i nade« (L. Oss. Rom. 13. V 1973 st. 5.)

Prvi dan mjeseca listopada slavi se spomendan sv. Terezije od M. Isusa, koja je pokraj sv. Franje Ks. glavna zaštitnica katol. misije. Predzadnje nedjelje mjeseca listopada obdržava se Misijska nedjelja. A cijeli mjesec listopad posvećen je Kraljici sv. Krunice. Tako nam ovaj mjesec u ruke stavlja krunicu, a u pamet nam dozivlje veliku nakanu svete Crkve: »Da svi vjernici budu svijesni svoje misijske dužnosti.« Imajmo i mi udjela u ovoj velikoj molitvenoj vojni.

Ivan KUKULA D. I.

Sa svojim svećenicima živ i mrtav...

BISKUP STJEPAN BÄUERLEIN

U ČEMU JE NJEGOVA KARIZMA?

Svaki čovjek ima nešto posebno u sebi. Prije svega zato, jer mu je to Bog usadio kao naravni »miraz« u njegovu dušu. A i zato, jer je to, pod posebnim utjecajem svoga svijesnoga nastojanja, razvio i oplemenio.

Teško je rasuditi dokle dolazi taj međusobni doticaj naravi i milosti. Gdje počinje prava karizma — posebni dar Duha Svetoga. Ali je sigurno da ima danas ljudi, koji su uistinu — usprkos svojih ostalih redovitih i običnih svojstava — vidljivi dokazi snažnoga zahvata Sile odozgora.

Tko je poznavao dakovačkoga biskup Msgra Stjepana Bäuerleina, ne može se oteti dojmu da je veliki božanski Umjetnik u njemu satkao osobito dvije značajne karizme. One, koje vrlo visoko kotiraju, to znači imaju veliku vrijednost, i koje su plod mučnog osobnog nastojanja.

Pokojni je biskup bio — povučeni karizmatik dijeljenja Božjega milosrda i šutljivi dionik Isusova križa na kojem je sagorio da tu riječ »križe«, kao konačnu, izuste njegova usta.

POVUCENI DJELJITELJ BOZJEGA MILOSRDA

Sjećam se pućkih misija u Županji. Svijet se pokrenuo. Već od utorka navečer nismo znali što bismo napravili. Prepuna crkva. A kad je došla srijeda, izgledalo je da ćemo se slomiti od silnoga broja — kako domaćih Sokaca, tako i vjernika iz susjedne Bosne — kada navale na ispjoviju.

— Tko će taj silan svijet i kada ispjovediti, pitao sam prečasnoga Ivičića sav zabrinut?

— Nemojte se bojati! Danas dolazi naš Biskup. A kad zapne, on ne sustaje i ne ustaje dok se posao ne svrši...

Sumnjivo sam klimao glavom. Šta tu može jedan čovjek? Pa tu se radi o tisućama! Uistinu u srijedu poslije podne sjeo je oko dva u ispjovedaonici. Nije se dizao iz one — onda — neudobne, uske i mračne ispjovedaonice do 10 sati navečer. Mi smo se ostali izmjenjivali da protegnemo noge, da popijemo crnu kavu. On stalno ispjovjeda. Cijeli večernji mistički program bučno se odvija u crkvi. Ništa njega ne smeta.

U četvrtak ujutro prije 6 sati sjeo je u »sviju« ispjovedaonicu. (U svakoj crkvi je imao »sviju« ispjovedaonicu i kroz 24 godine znali su vjernici pojedinih župa, gdje će Biskup ispjovjediti ako bi došao u njihovu sredinu). Nema ga na doručku. Nema ga na ručku. Nema ga na posljednjem odmoru. Nema ga ni na crnoj kavi u četiri sata. Navečer u šest sati je ustao. Ravno krenuo na oltar. Pobožno i dostojanstveno odslužio svetu Misu, kračko potakao vjernike da se odazovu glasu misionara. I opet ušao u ispjovedaonicu. Kod »pomoć-

nih ispjovednika« nestali su »repovi« pred ispjedaonicama oko 12 sati u noći. Kod misionara oko jedan sat u noći. Otišli smo umorni u župni stan u sitne sate. Pred Biskupovom ispjedaonicom još uvek redovi vjernika. Vraćam se opet u crkvu.

— Ljudi, hajdete nama misionara da se ispjovjedite!

Obično se svijet voli ispjovjediti kod misionara, te ih zna i »zagušiti«. Ali ovaj puta naši ljudi, prosječni vjernici, koji često i nehotice osjete silu Duha svetoga, nisu me poslušali. Doiza dva sata u noći strpljivo su čekali na svoj red, dok ih nije konačno domaći župnik »rastjerao«. I zbog sebe, i zbog sestara koje su trebale urediti crkvu. Ali ne zbog Biskupa, jer bi on sigurno sjedio, da podijeli milost mira i odrešenja u dušama, doklegod bi ijedan od njih čekao na svoj red...

Nije bilo tako samo u Županji. Tako je to bilo i za vrijeme misijskih dana u Đakovu, u Slav. Brodu, u Bižovcu i drugdje kamogod su došli misionari. I drugi su biskupi redovito dolazili na misije, održali propovjed, potakli svijet, ušli u kontakt s ljudima, podijelili papinski blagoslov. I hvala im do neba, jer su svojim ugledom potkrijepili ono što su misionari propovijedali. Ali dakovački Biskup je osvanuo redovito usred misije. Baš onda, kada je počeo najveći i najteži posao. I često se vraćao s toga posla s preko pet, šest i više stotina ispjovedi. Onda bi nečujno i tih nestao...

Ali isto je bilo i kod dijeljenja krizme. Znao bi godinama dolaziti dan prije i u predvečerje ispjovjediti krizmenike i kumove do u neko doba noći. Velika prošteništa Gospe u biskupiji bila su poprišta njegove veliko-

dušne isповједничке duše: Dragotin, Ilača, Tekije, Aljmaš, Šumanovci, Slav. Brod, Harkanovci. Dešavale su se upravo nevjerootne stvari upornosti, ustrajnosti strpljivosti, blagosati i dobrote...

Znam da pravi Đakovčani mogu s pravom reći:

— To još nije svel! Mi tek znademo našega Biskupa kao isповједnika. Velika većina nas đakovčana već godinama, desetljećima, od njega dobiva mo odrešenje. Mi znademo za to da je on u četvrtak pred prvi petak vec u dva sata ulazio u katedralu; da je ostavljao svoje mjesto iza devet navečer. Posljednji. A rano ujutro na prvi petak ulazio bi u katedralu i cijelog dana bio na raspolaganju za isповјед. Mi znademo za one duge korizmene, adventske isповijedi, kada tisuće nisu mogle slomiti njegovu snagu. Mi svi znademo, pa i cijela đakovština, gdje ćemo naći našega Biskupa u katedrali... Nama će on najviše nedostajati...

Katedrala u Đakovu — dostoјno počivališta poniznoga Božjega služe

Sprovod, izraz divljenja Biskupu
okriža i napora

SUTLJIVI DIONIK ISUSOVA KRIZA

Drugoga dana mjeseca svibnja 1970. održavalo se u župi Otok pokraj Vinovača, ono što smo nazvali »prvo obiteljsko proštenje«.

Na kraju vrlo lijepoga i bogatoga programca trebao je zaključnu riječ imati sadašnji generalni vikar Ciril Kos. Međutim, kada se razvila diskusija, nakon predloženih rezolucija, iznenada je ustao Msgr. Bäuerlein. Viđelo se na njemu da uistinu ima nešto reći. Ono što mu leži duboko u srcu. Kao svoj životni teret i svoju životnu bol.

Iznio je obiteljsko stanje u svojoj biskupiji, koje u mnogim župama odiše notom nade. Ali, kad je počeо iznositi podatke o raseljavanju našeg svijeta (on je poznavao svoju biskupiju kao svoju vlastitu kuću), najednom je zastao. Duboko ganut nije mogao prostiljetiti. Osjetili smo svi bol Pastira kojem se stado raz-

bježava u krajeve gdje sunce ne grijje kao što ovo grijie, gdje su gorki zalogaji kruha i gdje brata nema i gdje svoga nije...

Bili smo duboko potreseni. Mnogi do suza. Iznenada sam osjetio smisao onoga što je Msgr. Bäuerlein mislio kada je uzeo lozinku svoje pastirske službe »scruce et labore — po križu i radu!«.

Biskup je Bäuerlein imao mnogo križeva u svom životu. Čini mi se da se previše zaustavljam na onim koji su se izvana zapažali i koje je izvana doživljavao. Ali, koliko ga poznam — a čini mi se da ga prilično znam — njegov naveći i nateži križ bila je bol tereta što ga je nosio na svojim plećima — svjesne odgovornosti čuvanja Božjega stada u jednom teškom povjesnom času i na vrlo delikatnom zemljopisnom položaju. Ta svjesna odgovornost ga je tjerala na izvanrednu radinost — dugo u noći njegovi prozori, oni do katedrale u prvom katku, svijetlili su pokazujući da bđe

moleći i radeći! *Svijest odgovornosti* gonila ga je na izvanrednu požrtvovanost kojom je htio privući svoje vjernike i svećenike na apostolat.

On je duševno i tjelesno trpio zbog našega raseljavanja! Naša psovka ga je ranjavala. Naše pitanstvo je osjetio kao osobni teret. Naše umiranje u obiteljima tjeralo ga na tjeskobni strah.

Da djeca uzmognu lomiti najsvježiji kruh kršćanskoga nauka, obilazi kao mladi kateheta po Belgiji i Njemačkoj tražeći najmoderne i izvore metodike. A kao Biskup, stvorio je i organizirao katehiziranje, koje je bilo uzor svim ostalim našim biskupima.

Njegova je biskupija patila od velikoga manjka svećenika, kad ju je uzeo u svoje ruke. Zagušili su se slavonski seminarci u zagrebačkom Dječakom sjemeništu tako da iz Zagreba više nije bilo zvana. On je učinio odlučni rez. Premda je Đakovačka biskupija imala pravo na školovanje svojih daka kroz sve godine gimnazije na Salati, on je napravio povijesnu odluku ostavivši samo dvije godine svoje dečke u Zagrebu i osnovavši licej u Đakovu. Tim je spasio nebrojena zvana i zaredio samo za đakovačku biskupiju 116 svećenika od Marka Majstorovića do Tadije Pranića.

U njegovoj biskupiji i nema baš prevelikih gradova. Ali, predosjećajući u svom srcu duševnu bijedu vjernika u modernim betonskim asfaltnim cestama, on je išao naprijed. U Osijeku nije još Industrijska četvrt ni dobila punu fizionomiju, on je već ondje podigao župu. Na Cepinskoj cesti i u Višnjevcu stvorena je župa prije nego je sagradena bila koja škola. Isto tako nije se zakasnilo ni u

Osijeku »Jug IV«, ni u Retfali, ni u Jovanovcu. A ono što je odavno trebalo učiniti, on je odlučio i uredio: župa je osnovana i u Josipovcu. Sve su te župe stvarane ne kaskajući za potrebama, nego, rekli bismo, pet minuta prije dvanaest sati. To isto vrijedi i za župu Duha Svetoga, sv. Nikole Tavilića, sv. Josipa, Ruščicu i Brodski Varoš u Slavonskom Brodu.

On je uistinu po križu i radu izgarao pomažući sebi povjerenim ovčama u sudobonosnim okolnostima. Da je Msgr. Bäuerlein imao prilike, mira i spokoja, njegov bi pastoralni rad postao legenda. A i ovako je učinio za svoju biskupiju pastoralno više, nego je u razmjeru običnih ljudskih snaga.

Budući da je po naravi bio povučen i šutljiv — koji puta i do nepovjerenljivosti — taj njegov križ i rad se pojačavao i davao pečat ostalim akcijama i vladanju. Bez Božje karizme i ovakva pleća bi popustila. Ako nisu popustila, znak je da je tu bila posebna snaga odozgor.

Ne želimo ovdje Msgra Bäuerleina kanonizirati. Imao je svoje slabosti, kao i svaki čovjek. Ali čini se da je veličani sprovod bio zajednička akamacija divljenja ovim njegovim karizmama.

Od svojih travničkih dana bio je veliki štovatelj Srca Isusova. Njegova duhovnost je iz tog Srca izvirala. Zato je uvijek pratilo naš Glasnik. Veselio se njegovim uspjesima. Stoga i čitatelji Glasnika Srca Isusova mogu ga smatrati svojim posebnim prijateljem. Neka ga iskreno i vjerno preporuče dobroti i milosrđu tog Srca.

P. B.

U čijim je rukama sudbina naše crkve?

Ne kažem da je lako u ljeto i u jesen požeti i pobrati što je posijano i obrađeno na njivama. No sigurno je mnogo teže i sudbonosnije — orati, slijati, obrezivati i zalijevati u proljeće.

Može se reći da su plodovi u rukama onoga tko ih pobere. Sve jedno, sudbina žetve više je u sijačevu nego u žeteočevu ruci. Sta može žetelac spremiti u svoje hambare, ako mu sijač nije sjetvom omogućio žetu? Sto sijač zanemari, žetelac ne popravlja, nego samo snosi posljedice....

RODITELJI ODLUČUJU

U čijim je rukama sudbina Crkve?

Odmah bismo bili u napasti odgovoriti: — U rukama pape, biskupa i svećenika!

Doduše ne možemo reći da su svećenici tek žeteoci. Oni su sime riječi Božje. Žeteoci, su, veli Krist Gospodin, anđeli koji će na koncu pokupiti zdravo zrnje u Božje žitnice, a kukolj baciti u oganj. Međutim, svećenici nisu ni jedini, ni prvi sijači Božje riječi. Oni su više slični onima koji dolaze nakalamiti plemenitije pupoljke na već iznikle mladice i koji plijeve gredice već izniklog nasađa.

Svaki vjernik, svaki svećenik, biskup i sam papa, najprije su djeca u krilu majčinu. Otac i mati

Prvih sedam godina djetetova život je odsudno. Dakle vrijeme prije škole i vjerouauka...

siju život. Nema nijednoga u kleru i u kršćanskom puku kome nisu mogli zakrčiti sve staze k Bogu i k poštenju njegova mati i njegov otac. Suvremena psihologija gleda na utjecaj roditelja o prilike ovačko: roditelji su upravo svemoćni u zlu koje mogu načiniti. Dijete im je u rukama poput voska, poput gline u lončarevoj ruci, ili kao žitki metal kome metalurgijski radnik određuje oblik. Roditelji čak odlučuju, hoće li se ta kovina uopće usijati i rastopiti pod zrakama ljubavi da postane sposobna primati oblike.

ISUSOVE USPOREDBE

Poslužili smo se nizom usporedbi da nekako prikažemo u čijim je rukama sudbina Crkve. Usporedbe zorno slikaju stvarnost, nikad je same točno ne pogadaju. Isto niz usporedbi sve bliže opisuju samu stvarnost.

Zato je i Krist Gospodin, najveći pripovjedač usporedbi, nizao parabolu za parabolom da nam dočara svoje kraljevstvo.

Kraljevstvo je nebesko kao gorušično zrno, kraljevstvo je nebesko kao žetva, ono je gozba kraljeva sina, kraljevstvo je nebesko slično vinogradu, rodnoj ili nerodnoj smokvi, ono je slično ribolovu...

— U čijim je rukama sudbina kraljevstva Božjega?

Ako je kraljevstvo Božje slično gorušičnom zrnu, siju ga očevi i majke prije sviju drugih. Ako je kao vinograd ili voćka, sade ga očevi i majke. Ako je kao ribolov, da riba ima dobrih i zlih opet odlučuju u samom početku otac i mati. Ako je kraljevstvo Božje gozba, kako kraljeva sina tako i one kljaste i hrome sa raskršća, mjesto prvozvanih uzvanika, rodilje i odgojiše — roditelji.

NIJE SVE U HROMOSIMA

— U čemu danas bolje uviđamo sudbonosnu ulogu roditelja?

Odavna je bilo zločinaca, duševno bolesnih, društveno opasnih, izrabljivača, lijenčina. Suci i pravnici, liječnici i društveni radnici bavili su se takvom čeljadi. Svi oni uviđaju sve više i više da sve te pojave tumači roditeljski utjecaj.

Prije se mislilo da su ljudi hereditarno opterećeni, da su im žile, kosti i moždani krivi, da su hromosomi u stanicama uzrok.

Danas se uvjeravamo da odgovornost za te pojave snose oni koji ljudske moždane u najranijem razvoju opterećuju lošim odgojnim postupcima. Prijenos zlokobne baštine zbiva se psihički-društveno. Na vidjelo je izašla činjenica da je prvih sedam godina dijetetova života u roditeljskom domu od-sudno. Dakle, prije škole i vjeronauka. U to doba dijete je drugačije nego odrasli. Sudbinski je stavljeno u roditeljske ruke.

Francuski seksolog A. Hesnard nazvao je tu ikonsku uvjetovanost »istočnim grijem«. Ima istina krivo. Istočni grieh je gubitak božanskog dara milosti. Ali je dobro vidio doživotno značenje onoga što dijete proživi u svojim prvim godinama.

U to doba dijete pet puta brže živi od odrasla čovjeka. Ustanovio je to Lecomte de Nouy mјereći razrašćivanje rana. Pet puta brže nego kod odrasla čovjeka rastu moždane veze, stišu se navike i uči se jezik. Sve je istina u svome početku. Skuplja se živa biblioteka, doživljajna psihoteka. Nema je još mnogo, ali se stiše pet put brže nego kasnije.

Zato se krivi postupci u prve tri godine očituju kasnije razvučeni od petnaeste do četrdesete godine. Utjecaji od četvrte do sedme godine pojavljuju se usporedno s njima u sporljivom tempu. Svako novo znanstveno saznanje, svako novo ispitivanje potvrđuje ovu sliku o veličini i važnosti roditeljskog utjecaja.

SVJETSKI RAT POTVRĐUJE

Najvažnije od tih novih spoznaja o razvoju čovjekove duševnosti

Najvažnije sudbinske odluke čovječanstva jesu u rukama BRACNIH KANDIDATA, u rukama mladeži...

Oni se spremaju za svoje buduće zvanje radnika, tehničara, inžinjera...

Nije važno koje zvanje odaberu, samo ako se zaista spermaju za dobre supruge i majke...

potvrdio je širokim i gorkim iskustvom svjetski rat. Kao nijedan prijašnji rat, on je rastrgao mili-june obitelji s djecom u svim mogućim razvojnim momentima. Posljednji rat grozao je ne toliko najvećim brojem dosad poubljanih ljudi, nego još više stravičnim brojem preživjelih, a duševno unesrećenih.

Drugi svjetski rat pogodio je čovječanstvo u životnim izvorima, pogodio je obitelji.

Još se nismo svi osvijestili. Mnogi još nisu uvđjeli gdje se kroji sudbina čovječanstva. Koji su upoznali duševne tragedije što ih je uzrokovo posljednji rat, ne mogu više sumnjati: svaka prava obnova čovječanstva mora biti obnova obitelji. Trajni i plodni apostolat treba da postane obiteljski apostolat. Temeljito liječenje i alkoholizma, i kriminaliteta i duševnih bolesti mora postati liječenje obitelji. Odnosno, istom obnovom obitelji liječimo korjenje svih tih zala. Svih tih zala neće nestati dok se obitelj ne obnovi.

BRAČNI KANDIDATI

— Kome treba da se obratimo kad snujemo obnovu svijeta?

— Djeci? Takvih je kraljevstvo nebesko!

— Starcima? Oni su najiskusniji, a trebali bi biti duševno najslabodniji.

— Roditeljima četrdesetih i pedesetih godina? Oni drže financijska sredstva i ključne pozicije svijeta.

Svima njima treba se obratiti. No nisu oni najvažniji: u lipnju se ne odlučuje žetva pšenice, niti se u kolovozu odlučuje berba grožđa. Odluke su pale prije.

— Da se obratimo mladim bračnim parovima? Njima svakako, oni još siju živote i gaje mlade biljke u prvom snažnom rastu. Samo oni su već zahvaćeni začaranim krugom do vrha ispunjenih dana brigama i poslovima, a svoje ženidbene odluke ne mogu više mijenjati. Mnogi će muž i mnoga žena morati ustuknuti pred neshvaćanjem svoga ženidbenoga druga.

— Tko je konačno najvažniji komu se moramo obratiti kad je govor o obnovi ljudskog roda, premda svi treba da u njoj sudjelujemo? Mislim da su to BRAĆNI KANDIDATI. Tu treba ljudski rod najsnaznije zahvatiti.

Kažem to s nadom i sa strahom. Ne želim, naime, laskati mladićima i djevojkama. Znam da su neozbiljni, zaokupljeni sobom, svojom ljepotom i svojom srećom. Misle kako sve njima treba služiti, a ne da oni služe nekim velikim zadaćama. Znam, nedostaje im iskustva i mudrosti. Htjeli bi se samo zabavljati. Usprkos svega toga ne mogu mijenjati činjenice da su najvažnije sudbinske odluke čovječanstva i Crkve u njihovim rukama.

Mladići i djevojke su zdravi i poduzetni. Pamet im je liza šesnaeste godine potpuno razvijena. Nikad kao u ovo doba buja u njima osnovni zakon svemira — ljubav. Njima treba najviše govoriti o važnosti i ljepoti obitelji koju osnivaju da se riješe otrova prošlosti i započnu bolju budućnost.

Oni, doduše, pripremaju isključivo svoje zvanje inžinjera, tehničara, pravnika, profesora, radnika... Skoro bismo rekli da nije važno koje zvanje odaberu, samo

ako se zaista spremaju za dobre bračne drugove i dobre očeve i majke. Međutim, oni se slabo pripremaju za obiteljski život. Misle možda da će dobar životni drug pasti iz neba. Dojavati kao vitez ha konju iz daleke zemlje. Čini im se da svatko, samo nek je seksualnom revolucijom u svijetu, mogu više proširiti zarazu, nego obnavljati obitelji.

Nas se ozbiljno pomišlja na nju. Pri tome je važno, ne da se nešto uradi, nego kako se vrši priprava za brak. Koji ne slijede vjerno nauku Crkve o uzvišenosti braka, nego prave kompromise sa seksualnom revolucijom u svijetu, mogu više proširiti zarazu, nego obnavljati obitelji.

Ovim prvim od niza članaka izražavam želju da ljubav Srca Kristova postane osnovna sila kojom ćemo moći obnoviti naše obitelji.

BOG JE UNAPRIJED RIJEŠIO PITANJE

— U čijim je rukama sudbina naše Crkve?

Danas se govori o promjenama struktura u Crkvi, o većem sudjelovanju Božjega puka u životu i odlukama Crkve. Ističe se kako će u budućnosti svjetovnjaci više sudjelovati u crkvenom životu. Istatknuti svjetovnjaci, očevi i majke, posebno liječnici, psiholozi i sociolozi, pozvani su već u rimsku međunarodnu komisiju za obiteljska pitanja.

No sam je Bog unaprijed uglavnom već odlučio to pitanje. U samom je tijelu utkao neotudive zadatce očeva i majki. U njihovim glavnim zadacima ni dosad ih nitko nije mogao zamijeniti: ni škola, ni Crkva.

Sudbina je naše Crkve u rukama svih nas članova Crkve. No, u prvom redu u rukama očeva i majki. A o vrijednosti budućih obitelji odlučuju mladici i djevojke koji osnivaju te obitelji budućnosti.

Josip Weissgerber D. I.
predsjednik Obitelji
Instituta u Zagrebu

ZAGREBAČKA MLADEŽ U LURDU

Više od sto godina rijeke hodočasnika slijevaju se u Lurd, malo mjesto na jugu Francuske. Sto privlači toliko milijune kršćana u taj gradic? Sigurno nije to radoznačnost, niti turizam niti želja da se vide čudesa i neobične stvari. Nego toplina majčinske ljubavi, srce Blažene Djevice Marije koja želi vidjeti svoju djecu okupljenu oko svoga božanskog Šina — to je razlog da je od 1858. godine do danas kroz Lurd prošlo već više od sedamdeset milijuna hodočasnika. Preko siromašne djevojčice Bernarde, kojoj se osamnaest puta ukazala pozvala je Gospa svijet na molitvu i pokoru za grijeh. Izrazila je želju da joj se onamo dolazi u procesijama. Toliki milijuni već su se odazvali njenom pozivu i pohitili u

mjesto koje je Kraljica neba posvetila svojom pisutnošću.

Učinili su to ove godine i mnogi ljudi iz nekoliko zagrebačkih župa i katehetskih centara: Remetinec, Bazilika Srca Isusova u Palmotičevoj ul., župa sv. Josipa na Trešnjevcu, župa Srca Marijina na Jordanovcu, 130 srednjoškolaca i studenata pod vodstvom svojih vjeroučitelja u tri autobusa krenuli su 25. srpnja preko Venecije, Milana, Torina, Grenobla ven Lurd. Devet dana trajalo je putovanje: tri dana onamo, tri dana u Lurd, tri dana povratak.

Kako su mladi doživjeli Lurd? Svatko na svoj način ali duboko, neizrecivo. Riječi redovito ne mogu izraziti ono što se osjeća u duši. Zamolili smo neke od njih da nam iznesu svoje dojmove.

LJUBICA: Uzalud sva pričanja, fotografije, slike. Lurd se mora doživjeti. Kad ste jednom bili ondje ondje dobijete želju da opet podete i ondje vječno ostanete. Jedinstven grad. Mislim da nigdje na svijetu ne srećete na okupu tolike nacije, rase, jezike. No ono što je važnije odnos među tim ljudima: duboko kršćanski. Tolika ljubav prema bližnjemu, tolika spremnost pomoći čovjeku to se samo tu može doživjeti. Nikad nisam vidjela tolike dobrovoljce koji su se iz čiste ljubavi stavili u službu bližnjemu. Neizbrisiv dojam učiniše na nas naši gostoprime u Cité-Secours: ljubaznost kojom nas dočekaju, smješak na njihovim licima koji ne silazi, uslužnost, spremnost da nam u svemu pomognu...

Najveći doživljaj za mene bio je dolazak pred spilju ukazanja. I nehotice potekle su mi suze. Toliki ljudi u šutnji i sabranosti mole. I meni je molitva spontano provrela iz duše. Cula sam mnoga predavanja na vjeronauku o molitvi i njezinoj svrši ali tek tu pred spiljom ukazanja molitva je dobila za mene sasvim novo značenje. Svaki puta kad sam pohodila spilju nastojala sam uočiti svaki detalj, dobro je utisnuti u dušu da mi njezina slika uvijek bude pred očima kad se naveće molim.

Odlazeći iz Lurda imala sam samo jednu želju: opet se onamo vratiti ali kao dobrovoljac među naše gostoprime u Cité-Secours-u da i ja dio svojih praznika posvetim ljubavi k bližnjemu koju u Lurd susrećete na svakom koraku.

KAJETAN: U eri materijalizirane današnjice nepojmljivo me se dojmio Lurd i još više toliki mlađi i odrasli, na tisuće njih koji su došli da se poklonje ljestvici i uzvišenosti božanske Majke. Pomiclio sam kako je divno da u ovim današnjim vremenima tako svim, tmurnim i teškim im dašu koje se daju voditi od Gospe. Sa svih strana svijeta smo došli, a naše pjevanje je bilo tako jedinstveno i naše Ave, Ave Marija sigurno je dopiralo do Nje kao molba da spasi bijedno čovječanstvo od grijeha.

ANA: Čitav put nisam se nadala ničemu, niti sam imala kakovu pre-

dodžbu. Tim više je moj dojam bio snažniji. Najviše me je impresioniralo ono mnoštvo bolesnika. Pitala sam se zašto su ti ljudi došli. Trebali su imati neku nadu, želju a nisu mogli imati a da u nešto nisu vjerovali. Gledajući te bolesne ljudе, često puta nepokretne, ovisne o svojim pratiocima to budi u vama duboko suošjećanje, upravo vas oplemenjuje. No nadasve Lurd vas učvršćuje u vjeri. Preporučila bih svakome tko ima poteškoće u vjeri, tko možda sumnja neka pode u Lurd. Nakon posjete uvjerenja sam da mu više neće doći nikakva sumnja, nikakvo kobeljanje ako ih je imao.

LELA: Teško je riječima izraziti ono što sam u Lurd doživjela. Ipak najveći dojam ostavila je na mene spilja ukazanja s Gospinim kipom. Pred likom drage Gospe osjećala sam takvu užvišenu sreću kao da lebdim negdje u visinama — nisam bila na zemlji. Stalo sam umjesto da se molim u sebi govorila: hvala Ti Majko na toj prevelikoj milosti! Pred spiljom isčezaće su sve brige, patnje, želje a duša je bila puna radosti.

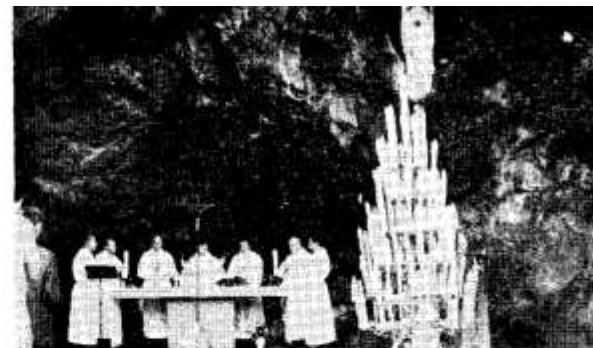
Posebno sam bila potresena gledajući bolesne i nepokretne. Na njihovom licu titrao je osmješ pun ljubavi i vjere. Promatrajući sve to skupila sam u duši jednu novu snagu, volju i strpljenje za čitav daljnji novi život.

Uvelike me iznenadio srdačan susret ljudi bez razlike narodnosti i jezika. Ovdje se može s pravom reći da vlada jedno bratstvo. Nije li to dokaz da je Marija među nama? Dan provedeni u Lurd spadaju među najljepše u mome životu. Osjećaj sreće u Lurd, to se ne može opisati to treba doživjeti. Želja nas sviju je: opet se vratiti u Lurd. I zato bi bilo poželjno da se što više organiziraju hodočašća mladih u Lurd jer će im to puno pomoći da nadu put spasenja — vjeru u Krista.

STJEPAN: Lurd, zar i samo ime već ne govori dovoljno? Smisao. Ljubav. Ljubav kao utjelovljeno prisutna. Ovdje se ravnodušnost može samo lagati. Lurd me je uvjerio da je moj put ispravan, i učvrstio ga je. Proširio. Možda sam upravo zbog toga toliko žudio za Lurdom — da čujem

»Čitavim putem nisam se nadala ničemu... ali...« (Ana)

»Najveći dojam: špilja ukaznja s Gospinim kipom.« (Lela)

od njega gdje je istina moga života, da li je moj život istina.

Pred nešto manje od pola godine prvi put sam osjetio silnu želju da odem u Lurd. Drugi dan sam već bio prijavljen za put. I svi su dani bili usmjereni prema njemu. A što sam bliže dolazio Lurd u sve sam manje od njega očekivao. Bez ikakvog posebnog užbuđenja stigao sam na toliko žudeno mjesto. I odjednom gotovo u trenu, osjetio sam da više nisam onaj stari, da se sa mnom nešto događa. Smisao me je obuzeo čitavog. Kao da sam iznenada narastao duhom. I jesam. Našao sam na sebe onakvog kakvog sam se tražio, kakov se nisam mogao izraziti,

A vrhunac smisla, vrhunac tih dana koji i sada rastu nezaustavljivo, dosegao sam u maloj kapelici Sv. Bernardice. Znam, Bog je uvijek uz mene. Ali tu je on stajao pred mnom potpuno razotkriven. Bio sam utopljen u Njega. I takav ostajem. Nisam molio za sebe. Molio sam za druge. O sebi sam samo pričao. I znam da me je Bog razumio. Šutio je tada.

Ali sada govori. Govori neizrecivo jasno kroz smisao koji raste u meni. Kroz ljubav. Kroz radost. Da on sada govori iz mene. Iz novog čovjeka. Ili, točnije, starog — ali taj stari je dokučio sebe u Bogu, razotkrio se pred sobom, postao netko tko vrijeđi više od sebe, I sve to raste. Nije neskoromno ovako govoriti. Sve ovo izvire iz srca, sve je ovo iskreno. Jer tko god je došao u Lurd tražeći sebe, vraća se svakodnevici posjedujući sebe i to ne samo zbog sebe već i naročito zbog drugih i za druge — ako se nije bojao otvoriti se istini što ovdje izvire iz svega.

Divno je bilo prisustvovati onom iskrenom oduševljenju, onom iskrenom očitovanju duboke vjere u procesijama, ali za mene su neusporedivo više značili trenuci što sam ih proveo sam u tišini i napuštenosti one zabačene kapelice što zove ljudе spremne na ljubav da ih uputi prema svijetu koji traži smisao, a ne nalazi ga jer ga zaobilazi bojedi se da bio pretežak za njega.

Kad sam se vratio kući tražili su

»Sa svih strana svijeta smo došli.« (Kajetan)

od mene da im pričam o svemu. I jedva je koja riječ izašla iz mene. Jer — osjećale su se nemoćne pred smisalom kojeg su trebale izraziti. Lurd. Već sam mnogo rekao. A nikako da dođem do onog najbitnijeg. To ostaje u meni. Ne da ne želim reći. Ne mogu. Jednostavno ne mogu. Jer to je tako duboko. To je nešto što postaje neotuđivi dio čovjekov. Ili čovjek postaje neotuđivi dio te neizmjernosti. Bilo je trenutak kad tijelo više nije moglo podnijeti napor kojim se hranio duh. Suze su navirale. Ne od tuge. Niti od radosti. Od nečeg neizrecivog. Kao što je neizreciv osjećaj dok stojiš pred spiljom. I tišina je ovdje najiskrenija, najprodornija pjesma koja diže čovjeka do Boga, koja kaže: da, Ti si put istina i život. Ti si ljubav.

Ali čini mi se, postaje besmisleno govoriti. Jer sve ove riječi kruže oko nečega do čega ne mogu doprijeti, do čega se dolazi pojedinačno, a od čega se vraća životu natrag zajedno. Bez riječi. Ali s potpunim razumijevanjem. Jer ovdje postaje jasno da je istina čovjek koji ne umire. Čo-

vjek koji je ljubav. A ljubav je ono po čemu se čovjek daje bez ustezaњa. Ljubav je poruka Lurda, I njegovo poslanje. I čovjekov život jedino po tomé, jedino po ljubavi ima smisao. Lurd — to je zov istine koja znači poslanje ljubavi. I po kojemu bi mi svi trebali biti ljubav.

To su izjave mladih. Čovjek ne može skriti svoga divljenja nad čudesima milosti u njihovim dušama koje proizvodi Posrednica svih milosti kao dar za posjet njezinom gradu. Čuli smo ih samo petero. A mladih je bilo više od stotinu. I svatko je na svoj način doživio ljepotu, istinitost, uzvišenost kršćanske vjere kako je isповjeda i naučava jedna, sveta, katolička i apostolska Crkva. Vjere po kojoj se isplati živjeti, za koju je vrijedno žrtvovati se.

A vama koji čitate ove retke svi koji smo bili ovaj put u Lurd preporučamo: podite i vi i doživite Lurd! Naša riječi ipak ne mogu izraziti sve ono bogatstvo religioznog doživljavanja koje čovjek samo ondje može sresti.

priredio o. Božidar Nagy D. I.

Naša narodna nošnja privukla je pažnju stranaca ...

Bratska predaja odgovornosti

Jedna od najznačajnijih crta današnje Crkve ubrzani je ritam predavanja ključnih položaja u ruke domaćeg klera.

U misijskom radu Crkve tako nije uvek bilo. Sve do našega stoljeća vodeća mesta u misijskim crkvama imali su Europejci i Amerikanci.

Otkako je papa Pijo XII. započeo temeljito internacionalizirati zbor kardinala, proces se nastavlja. Najčešći primjer je posljednji konzistorij u ožujku ove godine. Tom zgodom papa Pavao VI. imenovao je biskupa gradića Apia sa oko 30.000 stanovnika — kardinalom. Glavni je to grad države Zapadnih Samoa Otočja. U cijeloj državi ima samo 40.000 katolika.

Papa je dakle podijelio kardinalski grimiz domaćem misijskom biskupu veoma udaljene i „zabačene“ biskupije. U isto vrijeme ima u Crkvi mnoštvo velikih biskupija sa slavnom kršćanskim tradicijom, koje su ostale bez kardinala. Isto vrijedi i za nadbiskupiju Brazzaville u Africi i njezina nadbiskupa, sada kardinala.

U Vijetnamu ima 23 domaća biskupa, a samo jedan stranac. Domačih svećenika ima 1856, stranih 238.

Dakako nije svagdje takav omjer, ali svjesno se prema tome ide. Domaće misijske crkve sazrijevaju, i sve više preuzimaju sudbinu i vodstvo u svoje ruke.

Kada strani misionari prenose auktoritet, čast i vlast na domaće svećenike dolazi do poteškoća. One su dio života, i naravno da ih ima uvek i svagdje. Ipak se smanjuju, jer su strani misionari danas sve više svjesni da domaći sinovi moraju uzimati glavne pozicije, a oni drugotne i podredene. A činjenice pokazuju da su i domaći biskupi, makar možda i s manjom teološkom na-

obrazbom, itekako sposobni voditi svoje vjernike. Isto tako i njihovi svećenici. Sposobni su zato jer već od djetinjstva bolje poznaju mjesne i narodne običaje. Jer ih i sami proživljavaju. A zbog toga ih njihovi su narodnici prihvataju i s većim povjerenjem. Danas, u doba sve većega buđenja narodne svijesti, jasno je da će mjesne vlasti radnje pregovaratati s domaćim biskupima nego s biskupom koji je stranac.

Ipak prijelaz od starih na domaće biskupe i župnike u pojedini slučajevima može biti delikatan. Proces dekolonizacije, te političke i socijalne težnje Trećega svijeta, mogu utjecati i na vodstvo mjesnih crkava. Može doći do pojave koje se protive zdravoj praksi pastoralnoga rada.

Da bi se u tim slučajevima izbjegle neslogne, trivenja ili čak raskoli, potrebno je mnogo razboritosti i ljubavi.

Katkada prikladno rješenje može biti u tome da strani misionar surađuje kao pomoćnik domaćeg župnika. Na taj način nadopunjuje svojim savjetom, spremnošću i iskustvom ono što nedostaje domaćem svećeniku. Bez ljubavi i bratske suradnje ne može biti napretka u Gospodnjem vinogradu. A ove opet nikad nema bez duha žrtve, poniznosti i spremnosti prepustiti uglednija i odgovornija mesta drugima. Ne treba ni najmanje sumnjati da Bog takve žrtve naročito blagosiliva.

Apostolu molitve uvek će biti na srcu svih problemi njegove Crkve. Svakog mjeseca upoznajemo se preko papinskih nakana s tim problemima. Na taj način raste i u nama sve više duh crkvenosti, osjećaj za Crkvu. Kod svojih članova upravo to želi sve više Apostolat. Molitve razviti. Otvorimo se u povjerenju takvom nastojanju!

Josip Antolović, DI

SJEĆANJE NA PAPU IVANA XXIII

Nevjerojatno kako je Ivan XXIII., zvan »DOBRI«, ostao u snažnoj uspomeni još iz 10 godina nakon svoje smrti. I katolicima i nekatolici, vjernicima i nevjernicima. Ne samo u Rimu i Italiji, već i po cijelom svijetu.

Kad je papa Pijo XII. izdahnuo vlast je u Crkvi — osobito u Rimu — sveopća žalost. I o Piju XII. mnogo se govorilo s poštovanjem i ljubavlju još nekoliko godina nakon njegove smrti. Povijest će, bez sumnje, spominjati Pija XII. kao velikoga papu zbog njegove neobične milosrđa drugih izvanrednih sposobnosti uma, kao i zbog načina kojim je upravljao Crkvom.

Ali, čini se, da će Ivana spominjati pokoljenja i pokoljenja.

I to najviše zbog dobrote njegova srca i jednostavnice dobrote kojima je osvojio maloga čovjeka. Povijest će spominjati njegovu neobičnu otvorenost prema svemu, ali bez sumnje više će isticati ljepotu njegove duše i tankočutnost srca. Dokaz je to da ljudi ipak više cijene, u ljestvici vrednota, dobrotu i plemensitost nego samo bistrinu uma i snagu volje.

Kako je »IVAN DOBRI« osvojio srca ljudi, dokazali su milijuni ljudi s najrazličitijim životnim pogledima u času kad je izdahnuo. Ali to se očituje i na njegovom grobu. Osobito ove godine, kada spominjemo desetgodišnjicu njegove smrti. Na zadušnicama, u prisutnosti Pavla V., bilo je u bazilici sv. Petra do 20 tisuća ljudi iz svih krajeva svijeta. Pokraj njegova groba u kripti bazilike sv. Petra prodefilirale su onih dana tisuće i tisuće. A vani na trgu sv. Petra, pa uz cijele ulice, stotine i stotine autobusa najrazličitijih registracija svijeta, zaglavile su promet.

Taljanski tisak, televizija i radio donijeli su u nekoliko navrata lijepe i sažete prikaze iz života Ivana XXIII. Sve je bilo puno priznanja i divljenja pred uspomenom na toga papu. A i po cijelom svijetu bile su velike i različite komemoracije za tu desetgodišnjicu smrti.

Komentar radio Vatikana dodaje: »Čudni su ti naši ljudski sudovi i očekivanja. Sjećam se kao da je bilo danas. U Vatikanu se održavao konklave, izbor pape, iza smrti Pija XII. Nekoliko glasanja nije dovelo novoga papu. I konačno se pronesе svijetom vijest: za papu je izabran venecijanski patrijarh Angelo Roncalli. Kolika li razočaranja tu u Rimu i kod nas u Zagrebu: do sada malo poznat uz velika imena najavljenih kandidata: Ottavianija, Agagianiana, Rufinija. Jedino radošt kod onih koji su ga izbližega poznavali u Carigradu, Parizu... A i ime Ivan XXIII., koje je uzeo, kao da mnogima nije odgovaralo. Sto se može očekivati od starca sa 78 godina govorilo se...«

A danas 10 godina od smrti, i samo četiri godine pontifikata, što sve znači Ivan XXIII., Dobril. To su najbolje pokazali prizori, spomeni i osjećaji za destgodišnjicu njegove smrti... J. B.

MISIONARSKI DUH SVETE MALE TEREZIJE

Prvoga listopada slavi Crkva blagdan svete Male Terezije, a 21. listopada Misijsku nedjelju. Svima nam je dobro poznato i to da se ove godine slavi stota godišnjica rođenja te svetice misionarke žrtve i molitve. Povezujući sve tri ove stvari u jednu, bit će veoma korisno da se zaustavimo na misionarskom duhu Terezijinu, kako bi nas njezin primjer potaknuo da svi više poradimo za misije na sličan način kao i ona.

Misionarka u svijetu Terezija je na mnogo mjesta u svojoj »Povijesti jedne duše« pisala o svojoj revnosti za spas neumrlih duša. Taj njezin rad za duše možemo podijeliti na dva dijela, na onaj prije njezina stupanja u samostan, i onaj u samostanu.

Već od ranog djetinjstva u očinskoj je kući bila poučavana i riječju i primjerom da ljubi sve ljudе, napose da ima sučuti s tudem patnjom. Da mogne konkretno vježbati tu svoju ljubav, roditelji joj daju nešto novca koji će na šetnji pokloniti siromasima. Ali ona se ne zadovoljava da im daje samo novaca, nego počinje za njih moliti, nastoji im upraviti koji topli pogled.

U kući prinosi male žrtvice u društvu svojih sestara, kad se mora nečega odreći ili se u nečemu svladati.

Međutim, njezin pravi apostolski duh probudio se u božićnoj noći 1886. godine. O tome ona sama piše: »U toj svjetloj noći započelo je treće razdoblje moga života, najljepše od svih, najpunije nebeskih milosti. U jednom je času Isus izvršio djelo koje ja nisam mogla izvršiti u deset godina... On učini mene ribarom duša. Osjetih veliku želju da radim na obraćenju griešnika, želju, koju nikada prije nisam osjetila tako živo... Osjetih, kako ljubav ulazi u moje srce, osjetih potrebu da zaboravim sebe kako bih sijala veselje.«

Milost je nastavila dalje svoje djelovanje u toj mlađoj i velikodušnoj duši. Kojih šest mjeseci nakon spomenute milosne božićne noći, jedne srpanjske nedjelje 1887. godine Gospodin joj je ponovo progovorio srcu. O tome čitamo odmah nakon tog božićnog pohoda: »Gledajući jedne nedjelje sliku našega Gospodina na križu, dirnula me krv koja je kapala iz jedne od njegovih božanskih ruku. Osjetih veliku žalost misleći na to kako je ta krv kapala na zemlju, a da se nitko nije pozurio

da je pokupi. I ja odlučih da će u duhu stalno biti podno križa da hvatam božansku rosu koja je tekla s njega, shvaćajući da će je tada morati prosipati na duše... U mom je srcu takoder neprestano odzvanjao Isusov vapaj na križu: 'Žedan sam!' Te su riječi raspirivale u meni nepoznat i veoma živ žar... Htjela sam napojiti svoga Ljubljenoga, a sama sam se osjećala kako me pali žđa za dušama...«

Baš u to vrijeme svojim je molitvama isprosila od Boga milost obraćenja zločincu Pranziniju, koji je osuđen na smrt 13. srpnja 1887. godine, a smaknut 31. kolovoza. To joj bio novi poticaj da se žrtvuje za duše. Sama je o tome napisala: »Poslije ove jedinstvene milosti moja je želja za spasavanjem duša rasla svakog dana. Bilo mi je kao da čujem Isusa kako mi govori kao Samarjanki :»Daj mi pit!« To je bila prava uzajamna ljubav: dušama sam davala Isusovu krv, Isusu sam prikazivala te iste duše, osvježene božanskom rosom. Tako mi se činilo da mu gasim žđu. I što sam mu više davala pit, to se više povećavala žđa moje uboge male duše, i tu mi je žarku žđu davao On kao najsladi napitak svoje ljubavi...«

Već u to vrijeme jasno se vidjelo da je Terezija prava apostolska duša, koja svoju sreću posjedovanja Boga želi podijeliti s drugima, s onima, koji se još nisu bilo iz kojeg mu drago razloga mogli susresti s Bogom. I ta njezina čežnja da dušama samo će još više rasti, i to do neslućenih razmjera, u karmelskom samostanu.

Misionarka u samostanu Ljubav prema Bogu i dušama dovela je Tereziju već s 15 godina u strogi karmelski red. Stupila je u samostan u Lisieuxu 9. travnja 1888. da tu razvije svoj apostolski žar molitvom, žrtvom i radom do tolikog stupnja da će je baš ta ljubav prema dušama dovesti do velike svetosti.

U svome spisu, što ga je posvetila svojoj najstarijoj sestri Mariji, upravo dirljivo opisuje želje svoga srca: »O Isuse, ljubavi moja, živote moj, uza svu svoju neznatnost ja bih htjela prosvjetljivati duše poput proraka, učitelja, imam zvanje da budem apostol... Htjela bih protročati zemljom, propovijedati twoje ime i na nevjerničkom tlu zasaditi tvoj slavni križ! Ali, moj Ljubimče, samo jedno misijsko područje ne bi mi bilo dovoljno, htjela bih u isto vrijeme navješčivati Evandelje na svih pet kontinenata i sve do najudaljenih otoka... Htjela bih biti misionarka ne samo nekoliko godina, nego ...do svršetka vjekova... Ali iznad svega bih htjela, moj Ljubljeni Spasitelju, da proljevam svoju krv za tebe do posljednje kapi.

Promatrajući tajanstveno tijelo Crkve nisam prepoznala sebe ni u jednom od udova koje opisuje sveti Pavao, ili bolje, htjela sam prepoznati sebe u svima... Ljubav mi je dala ključ moga zvanja, Shvatila sam, ako Crkva ima tijelo sastavljeno od različitih udova, da joj onda ne manjka ni najpotrebniji i najplemeniti od svih udova. Shvatila sam da Crkva ima srce i da to srce gori od ljubavi, Shvatila sam da jedino ljubav oživljuje udove Crkve, i kad bi se ljubav ugasila, ne bi više apostoli navještali Evandelje, mučenici ne bi više htjeli proljevati svo-

ju krv... Shvatila sam da ljubav obuhvaća sva zvanja, da je ljubav sve, da ona obuhvaća sva vremena i sva mesta... Tada sam u zanosu uzviknula: O Isuse, moja Ljubavi, napokon sam našla svoje zvanje: moje zvanje je ljubav!

Da, našla sam svoje mjesto u Crkvi, i to si mi mjesto dao ti, o moj Bože! U srcu Crkve, svoje majke, bit ću ljubav... Tako ću ja biti sve...

Da to nisu bile samo puke riječi ni tlapanje, Terezija je to potvrđivala svaki dan u svome redovničkom životu. Ona prihvata sve žrtve, sve poniženja, sve patnje, svu duhovnu sušu i zapuštenost, skrajnje siromaštvo, i sve ono što su joj dani i noći donosili sa sobom.

U pismu svom duhovnom bratu, ocu Roullandu, misionaru u Kini, piše ona 19. ožujka 1897., pola godine prije svoje smrti: »Ne želim da dobrogoga Boga molite da me sačuva od čistilišnog ognja. Sveta Terezija je kazala svojim kćerima, kad su se htjele moliti za sebe: 'Što mi je stalo do toga da i do konca svijeta ostanem u čistilištu, ako svojim molitvama spasim i jednu samo dušu!' — Kad bih ja bila bogata, ne bih mogla gledati siromaha kako gladuje, a da mu ne bih dala od svojih dobara. A sada dok vidim toliko duša koje se nalaze u pogibli da propadnu u paklu, zar da im ne dam što imam duhovnog blaga?! I još mi nije došla na pamet pomisao da sebi kažem: Sad ću početi raditi za sebe!«

Dvije godine pred smrt, 9. lipnja 1895. godine u svojoj silnoj ljubavi prema Bogu i dušama s dopuštenjem svojih poglavara potpuno se prikazala milosrdnoj Božjoj ljubavi. Svoje prikazanje započinje riječima: »O moj Bože, Presveto Trostvo, želim Te ljubiti i širiti ljubav prema Tebi, raditi za proslavu svete Crkve spasavajući duše koje su na zemlji i oslobadajući one koje trpe u čistilištu...«

Zelja, da što više učini za spas duša u misijskim krajevima, nije je napuštalas ni u njenoj teškoj bolesti. Po savjetu sestre bolničarke svaki bi dan izašla u vrt da tamо šeta četvrt sata. Kad ju je ugledala jedna setra s kolikom mukom šeta, reče joj: »Bilo bi bolje da počivate, šetnja vas umara, i to vam škodi!« — »Istina je — odgovori Terezija — ali znate što mi daje jakosti? Ja hodam za jednog misionara. Možda je koji od njih tamо daleko, sada sav iznemogao od svoga apostolskog putovanja, pa da u manjim njegovu umornost, žrtvujem svoju umornost dragome Bogu.«

U to vrijeme piše ona u spisu, posvećenom poglavarici majci Gonzagi: »Za život u stranim karmelskim samostanima potreban je sasvim poseban poziv. Vi ste mi, draga Majko, rekli da ja imam taj poziv, i da je samo moje zdravlje zapreka. Ja dobro znam da će te zapreke nestati, ako bi me dragi Isus zvao u tuđinu...«

Toj istoj poglavarici piše i o moći molitve i žrtve: »Molitva i žrtva sačinjavaju svu moju snagu. One su nepobjedivo oružje koje mi je Isus dao. One mogu mnogo bolje nego riječi djelovati na duše. Često sam to iskusila...«

U pismu već spomenutom misionaru što ga je pisala 1897. otkriva

svu veličinu svoje apostolske duše: »U nebesku me domovinu privlači poziv Gospodnji, ufanje, da ću ga moći napokon ljubiti, kako sam toliko željela, i misao, da ću moći učiniti da ga ljubi mnogo duša, koje će ga blagoslovljati uvijek...«

U jednom drugom pismu piše: »Jedina je moja želja da vidim gdje ljube dobrogoga Boga, i priznajem, kad ne bih u nebu mogla već raditi za Njegovu slavu, to bi mi bilo miliće progonstvo nego Domovina.«

A kad je već smrt kucala na njezinu vrata, ona piše 26. srpnja 1897. istome misionaru: »O moj brate, kako sam sretna što umirem! Da, ja sam sretna, no ne stoga što se oslobođam zemaljskih patnja. Naprotiv, patnja mi se združena s ljubavlju činila jedinom želje vrijednom stvari u ovoj suznoj dolini. Ja sam sretna što umirem, jer ću više nego na zemlji biti korisna dušama...«

Nemoguće je u nekoliko redaka nabrojiti sva ova divna i dirljiva mjestra iz njezine »Povijesti jedne duše« i pisama što ih je pisala raznim osobama, a u kojima govori o svojoj ljubavi prema dušama, prema misijama. No neka nam i ovih nekoliko navedenih izjava bude dosta da nas potakne na rad za misije.

A neka nam i činjenica da je taj rad žrtve i molitve, kojim je ona spasavala duše, utažujući Isusovu žetu za njihovim spasenjem, nju samu doveo do velike svetosti. Ona je umrla 30. rujna 1897. poput prave žrtve ljubavi, a Gospodin ju je proslavio pred cijelom svijetom na taj način da je 26 godina nakon svoje smrti bila proglašena blaženom, a dvije godine kasnije, tj. 1925. godine proglašena svetom.

U njezinu se primjer ugledale mnoge duše i pošle njezinim putem žrtve i molitve da tim sredstvom, kao i ona, pomognu spasavati duše, i posvećivati sebe.

Podimo i mi za njezinim primjerom i radimo na isti način za misije i općenito za spas neumrlih duša. Ta na to nas poziva i prošli Koncil u svome Dekretu o misijama, kad piše: »Kao udovima živućega Krista, svim je vjernicima dužnost da suraduju u rastu i širenju njegova Tijela, da ga što prije dovedu do punine. Stoga neka svi sinovi Crkve imaju živu svijest svoje odgovornosti prema svijetu; neka gaje u sebi pravi katolički duh i neka ulaže svoje sile u djelo evangelizacije. No neka svi znaju da je njihova prva i najpreča dužnost glede širenja vjere to da duboko proživljavaju kršćanski život... Iz tog obnovljenog duha vjernici će rado prikazivati Bogu molitve i djela pokore da svojom milošću oplodi djelovanje misionara; radat će se misijska zvanja i prijedcat će prinosi koji su misijama potrebni.« (Br. 36).

Terezija iz Lisieuxa živjela je, molila, trpjela i napokon umrla kao žrtva milosrdne Božje ljubavi samo s tom nakanom »da učinim da Bog bude tako ljubljen kako ga ja ljubim«. Neka i naš život ima istu svrhu: učinimo svojim molitvama žrtvama i radom da Bog bude ljubljen u tolikim krajevima svijeta gdje je još do sada nepoznat. To je poruka što nam šalje prigodom stote godišnjice svoga rođenja sveta Mala Terezija, apostol molitve i žrtve...

Juraj Gusić

Poruka sv. Oca za misijsku nedjelju

Kao i prijašnjih godina, tako je i ove papa Pavao VI. za Misijsku nedjelju, koja se slavi 21. listopada, uputio svim vjernicima svoju misijsku poruku. Nakon toga je u dva navrata u svome podnevnom nagovoru vjernicima hodočasnici ma, a preko njih i svim ostalim vjernicima širom svijeta, iznio kratak sadržaj te poruke. I mi ćemo ovdje donijeti ukratko sadržaj tih govora, jer za cijelu poruku nemamo dosta mjesta u Glasniku.

U prvom govoru rekao je Papa: »Bila je naša želja, kao i želja svih onih koji su za to zaduženi, da se poruka što prije objavi, kako bi je svi mogli produbiti i o njoj razmišljati.

Svaki od vas ima čast i dužnost da surađuje na tom djelu spase nja. A to mora biti također ljudski i povjesni nacrt misijskog djelovanja... Mi potičemo, hrabrimo, zahvaljujemo i blagoslivljamo sve one koji se zanimaju za misije. Želimo također pozdraviti sve misionare i misionarke svake vrste i stupnja. Posebno želimo ohrabriti one koji djeluju u krajevinama gdje njihov rad zabacuju, odbijaju, sumnjaju o iskrenosti njihove namjere.

Nikto ne može okriviti misionare, odnosno Crkvu, koju oni predstavljaju, da prolijevaju krv ili ši.

re razdor među ljudima, kojima navještaju Evandelje. Nikto ne može optužiti misionare da se služe tuđom prevlašću, javnom ili privatnom, na obranu vlastitog vjerskog položaja. Nikto, nadalje, ne može optužiti misionare da su šutke prelazili preko nedjela protiv nezaštićenog stanovništva, jer su i sami iskušali sve muke i patnje.

Istina i pravda traže da se oda počast i priznanje našim misionarima. Svi moraju priznati kako njihov rad i djelovanje neprestano pridiže na normalnom i građanskom području tamošnje pučanstvo. Još više, misionari svojom požrtvovnošću i razboritošću na stope da ih odgoje za zreli društveni napredak u slobodi i miru.

Molimo se stoga za naše misije, koje se već nalaze u svim krajevinama svijeta. Pomozimo im svojim doprinosom moralnim i materijalnim. A u tome neka nas jača Marija, Kraljica misija.«

U drugom govoru Papa je najprije govorio o pomanjkanju misionarskih zvanja, i to upravo u času, kad su misijama takve sile najpotrebni.

Papa je govorio i o odnosu između urođenih misionara i došljaka iz drugih zemalja. Spomenuo je, da se sam Isus Krist utjelovio i postao članom određenog socijal-

no-kulturnog kruga da uzmogne što uspješnije vršiti svoje poslance. Stoga Papa hvali one misionare, koji su se znali prilagoditi potrebama mjesnih Crkvi.

Što se tiče urođeničkih zvanja Papa poziva sve kršćane da velikodušno pomognu urođene svećenike i redovnike koji djeluju često bez ikakvih sredstava ili s nedovoljnim sredstvima.

Nakon toga što je spomenuo razne pojave koje zabilježio u misijskim krajevinama, Pavao VI. je spomenuo i činjenice koje bude nadu. U prvom redu je pouzdanje u Boga, jer se tu radi o Evangeliju. Zatim dolazi velikodušnost mladića iz krajeva stare kulture, koji polaze u misijske zemlje da tu dje luju barem neko određeno vrijeme.

Zadnji dio Papine misijske poruke odnosi se na Papinska misijska djela kao sredstva za budenje misijske svijesti i pomaganje misije. Koncil je posebno naglasio važnost tih djela, pa ih stoga Papa preporučuje svim kršćanima da ih pomažu i slijede u njihovu radu.

Svoju misijsku poruku za 1973. godinu Papa je zaključio time da je misijski dan stavio pod zaštitu svete Terezije od Djeteta Isusa, čija stogodišnjica rođenja pada u pravo ove godine. Proslavljena je u Lisieuxu. Ujedno poziva odgovorne da tu proslavu povežu sa Svetom godinom.

Poslušajmo dakle Svetog Oca i pomožimo misiji i misionare svojim molitvama, žrtvama i prinosima. Surađujmo u papinskim misijskim djelima. To su: Društvo za širenje vjere, Društvo sv. Petra za urođenički kler, Društvo svetog

djetinjstva namijenjeno djeci da pomažu djecu u misijama, te napokon Misijsko društvo svećenika. Tko se želi učlaniti u koje od tih društava, neka se preko svoga župnika obrati na biskupske delegate pri Misijskom vijeću. Ujedno bi bilo veoma dobro i poželjno da se u svim župama održe uz misijsku propovijed u crkvi ujedno i predavanja, akademije, organizira širenje misijske štampe, među koju spada i Glasnik Srca Isusova i Marijina, koji već četvrtu godinu donosi vijesti o radu naših misionara i misionarki u Bengaliji, Zambiji i Zairu. Preko te Glasnikove rubrike mnogi su vjernici upoznati i misije i rad naših misionara i osjetili se potaknutima da svojim žrtvama, molitvama i prinosima pomognu širiti Božje kraljevstvo u tim zemljama. Misionari su im svima od srca zahvalni za svu tu njihovu duhovnu i materijalnu pomoć.

I oni će se na misijski dan sjetiti njih zajedno sa svojim vjernicima u molitvama i žrtvama.

O. Gabrić s urođenicima plemena Sordar

BENGALIJA

Doe Guru! - Pozdrav, o učitelju!

Zarko je indijsko podne na Ganges rijeci. Plima i južni vjetar nose malu urođeničku lađicu uz selo Šombumogor, gdje se rijeka kao kakva zmija vija i zavija put sjevera. Listovi palma i banana leljuju se i mijesaju se u pozdrav i poljubac s valovima Gangesa.

S malim guslama u ruci na lađici sjedi mladi »šadhu«, vjerski pjevač. Svom dušom pjeva svome »guru-u«, duhovnom učitelju:

»Doe guru, guru doe...«

Pozdrav, o Učitelju, Učitelju, pozdravl!

Ko lađicu ovu, vodi me, guru, strujom života u podnevnoj žegi, u olujama monsunskim...«

»Doe guru, guru doe...«, veslači zajednički odgovaraju, vesla i valovi daju ritam, dok sa svakim udarcem vesala jeka iz dubine Gangesa odjekuje uz obale i preko obala uzduž nepreglednih rižinih polja.

»Vodi me, vodi, guru,
diboner pothe, mogolmoe srothe!—
putem života, blagoslovjenom rije-
kom do tvojih lotosovih nogu.

Vodi me, vodi, k sebi me vodi!«—
odazivlje se Ganges, odazivlju se palme, odazivlju se srca.

I već je lađice nestalo tamo iza Garberijskog nasipa, no slava Učitelju, pjesma ljubavi i poštovanja ne prestaje. Onaj mladi učenik ode s Gangesom, ode i on i lađica i veslači i mrmor Gangesa, da navijeste ovu pjesmu vjere i ljubavi svijetu, koji kao da Učitelja više niti zna niti treba. Da bi se svi stozili sa srcem i dušom mladog »šadhu« i veslača gangeških i ponovili:

»Doe guru, guru doe...«

Pozdrav, o Učitelju, Učitelju, pozdravl!«.

o. Ante Gabrić

Nove kapelice i novi katehisti

U zadnje vrijeme otac Gabrić posvetio se posebno novoobraćenicima u dvadesetak starosjedilačkih sela. Tu nastoji što prije podići kapelice da se novi vjernici imaju odmah od početka gdje skupljati na zajedničke molitve i na puke što ih drže katehisti. O svemu tome piše.

Basanti, 11. srpnja 1973.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Prije svega hvala Vam na pomoći što ste je pružili svojim molitvama, žrtvama i prinosima našoj misiji. Vi si jedva možete zamisliti koliko me to jača u ovom radu za Isusa i duše. Čovjek kao da se nikada ne umori, uvijek bi htio naprijed i naprijed, sve

više i više učiniti za spas neumrljih duša.

Ja sam, hvala Bogu, dobro. Posla imam sve više i više. Treba pohadati nova sela koja su nam se javila. Tu nema dobrih putova, pa treba sate i sate pješaćiti. U suho doba bila je ove godine takva vrućina, da mi je više puta izgledalo kao da će mi jedna metkovska glava pući... Sad je počelo kišno doba, vrućina je malo počula, no sparina je još uvijek strašna, pa se na čovjeku ništa ne može osušiti. A putovi su samo blato i na mnogim mjestima duboka voda. Ja sam se na to priučio, no kada godine odmiču, ne ide tako kao ono prije 20 godina. No neretvanska se žaba još ne da: dok ide, neka ide za Isusa i duše... Malo je teško, kad kroz duge sate hodaš po tropskoj kiši, morkar i ti i sve na tebi. Dođeš u malu kapelicu, a i tamo je sve vlažno. Kolibe su također vlažne. Valja spavati na vlažnom. Pa onda koji puta groznica i influenzu dođu. No ja se uvijek tješim, da bi moglo biti i gore, i sve se uvijek sretno svrši.

U ovih zadnjih nekoliko mjeseci podigli smo sedam novih kapelica. Imamo kapelice u Nejatu, kod kalinogora, Boro Molakhaliju, a počeli smo nove u Tuskali i u Satjelia, gdje je nekoć otac Mesarić radio, ali tamo ipak nisu imali kapelice zbog prijetnja protestantskog gospodara Hamiltona. Blagoslovljena je kapelica u Pathankhaliju i Bollatopu. Bilo je u istinu lijepo. Bilo je prisutno mnogo naroda, iako je sada kišno doba i sve zaposleno u poljima s presadivanjem riže.

U Bollatopu mi kroz suze reče stari Kanto: »Ah, oče, želja mi se života ispunila: dobili smo u selu kapelicu.

Sestra Silvana s bolesnicima operisanim na očima

Isusu smo dali barem malu kućicu, dat će i On nama stan u nebū...«

Blagoslovili smo kapelicu i u Ramchondrokhaliju, a počekom mjeseca u Nejatu. Kapelice u Piprekhaliju i Ranigoru bit će blagoslovljene iza kišnog doba. Još fali nekoliko novih sela, I u Bamonpukuru čemo je građiti. To selo, a možda i selo Cuncura, ići će u novu župu Topsija, koja će biti povjerena ocima salezijancima. A i naša basantska župa imala bi se dijeliti, no kada i kako, to još ne znam.

Uz kapelice velika mi je briga po uku novoobraćenika. U selu radi osam novih katehisti. Idu i novi seminarci prije odlaska u sjemenište. Maturu su imali koncem svibnja, a sada čekaju na svjedodžbe, pa da ne gube vrijeme, poslao sam ih u razna sela. Od mladosti se moraju priučiti radu za spasenje duša. Hvala dragom Bogu, imamo lijep broj zvanja u župi. Pet ih je u filozofiji i bogosloviji, pet ih ove godine stupa, dok je šest stupilo u Braču Misionara ljubavi, a još će ih toliko stupiti ove godine. Sve vam njih preporučam toplo u molitve.

Imali smo tu operacije mrene na oku. Operirano je 55 ljudi. Došli su

Sv pričest bolnici pred kolibama

doktori iz Kalkute. Sirotinja je bila mnogo pomognuta, jer tko bi inače od njih mogao u Kalkutu za te operacije? Previše su skupe. Tu su dobili sve besplatno: i operaciju, i hranu, i lijekove, a i naočale. Hvala Bogu i na tomu! Sve je to bilo u našoj bolniči...

Želio bih još spomenuti jednu stvar. Neki se dobročinitelji zanimaju kako uzdržavam katehiste. Oni koji potpuno rade, tj. čitav dan, imaju obiteljsku plaću od 300 novih dinara na mjesec.

Ako tko želi pomoći gradnju novih kapelica po selima, onda može pomoći na dva načina: ili da pridonese svoj doprinos koji će biti pridružen ostalim doprinosima za tu svrhu, ili da sam financira gradnju jedne takve kapelice. Jedna od blata građena kapelica i limom pokrivena stoji oko 6000 novih dinara, dok ona od cigle stoji oko 20.000 novih dinara.

Još jednom svima od srca zahvaljujem na duhovnoj i materijalnoj pomoći i preporučujem Vam se i nadalje u svete molitve i žrtve.

Uz iskrene pozdраве, odani Vam u Isusu

o. Ante Gabrić

I u Morapaju se radi i gradi

Naš bengalski misionar otac Stjepan Polgar prilično se rijetko javlja preko Glasnika. Sad je ipak posao malo pisemo u kojem opisuje svoj rad.

Morapai, 8. srpnja 1973.

Dragi prijatelji misija!

Kako Vam je već sigurno poznato, ja sam u Morapaju naslijedio oca Gabrića, kad je on bio premješten u Bošonti. Župa mi broji oko 4.000 katolika, a još mnogo više hindusa i muslimana.

U župi imamo dvije veće crkve, četiri zidane kapelice i pet kapelica od blata kojima je krov pokriven lime-

nim pločama. Prošle sam godine potpuno obnovio sve četiri zidane kapelice. Stavio sam novi krov, popravio i obojadio zidove koliko je to bilo moguće. U nekim od njih stavio sam nova vrata i prozore, jer su bijeli mračni izjeli gotovo svu drveninu.

Sad bih morao svakako podići zidanu kapelu u Diamond Harboru, ovećem mjestu naše misije. I u Radhanagoru bilo bi potrebno mjesto srušenih zidova od blata staviti prave zidane zidove, a krov je još prilično dobar. Razumije se da sve to mogu izvesti samo uz pomoć dobročinitelja misije.

Kako teče moj posao? Opisat ću Vam jednu svoju nedjelju, kad sam bio sam. Tog sam dana imao tri svezte Mise sa propivjedi, 82 isповједи, 4 krštenja, jedno vjenčanje, vodio sam sprovod jedne časne sestre, odnio sve tu pričest teškom bolesniku. Za drugu Misu morao sam ići čancem oko tri četvrt sata, a onda pješice oko 20 minuta. Za vrijeme te Mise podigla se jaka oluja s kišom. Kiša je tako jako lupala po limenom krovu da sam morao prekinuti propovjed. Srećom je oluja kratko trajala. Kada sam poslije Mise nosio svetu pričest bolesniku, morao sam paziti da ne padnem, jer je bilo jako skliko od blata.

A sada nekoliko riječi o našem socijalnom radu. Preko katoličke organizacije »Catholic Relief Services« iz Amerike nastojaо sam pomoći našim ljudima da prodube svoje ribnjake ili da iskopaju nove. Tako će imati dvastruku korist: bit će više vode za ribu i za navodnjavanje polja, pa će moći i za vrijeme ljeta, sušnog doba, uzgajati rižu bolje vrste. Za svoj rad na tim ribnjacima plaćali smo ih pšenicom i uljem. To potiče i mnoge hin-

duse i muslimane da nam dolaze i mole da i njima pomognem iskopati ribnjake. Do sada ih se javilo oko tri stotine. To svakako i za mene i za moje katehiste traži mnogo vremena i naporu, ali Gospodin će nam dati snaže, jer radimo za Njega i duše.

U župi imamo tri posebno školovana katehistu, koje plaća nadbiskup iz Kalkute. Osim njih imam i devet katehistu dobrovoljaca, koji rade besplatno. Oni u udaljenim selima drže nedjeljnu službu riječi, a svaki me mjesec obavjeste o stanju doličnog sela.

Imali smo ovdje i pučku školu, koju su vodile časne sestre. Župa im je platila uzdržavanje te škole. No kako one nemaju posebnih prihoda, to su htjele da im država pomogne. Država je bila spremna, ali nije pristala da vodstvo škole ostane u njihovim rukama, što više, nije htjela uzeti ni jednu časnu sestraru za nastavnici te škole. Stoga su časne sestre povukle molbu državi. I eto na mene je spala dužnost da spasim školu. Sada moji školovani katehisti vode tu školu. I ja sam uskočim kad to treba, osobito ako učitelj oboli. Ona

Župna
crkva
Srca
Isusova u
Morapaju

tri vanjska učitelja, koje plaća država, otvorila su u istom selu kod hindusa školu pod starim imenom. Razumijem ih, i oni moraju živjeti, jer imaju svoju obitelj. A mi u svojoj školi imamo oko stotinu djece.

Imamo tu i jedno sirotište za dječake. Do sada su bili samo katalici. No pred koja dva mjeseca država je poslala osam hindusa. Ispočetka im nije bilo baš ugodno kod nas, no sada su se i oni priučili na nas i mi na njih. Dapaće, mnogi od njih idu i na

svetu Misu, mole krunicu, a neki su stavili i križić oko vrata.

Eto tako se živi kod nas ovdje. A Vas molim da nas sjetite u malitvama i žrtvama da uzmognemo što vjernije raditi u vinogradu Gospodnjem i spasti što više duša.

Bog Vas sve blagoslovio!

Vaš u Isusu

o. Stjepan Polgar, DI
Catholic Church
Morapai, P.O., via Magrahat
24 Parganas, India.

Z A I R

Sestra Anka piše

Iz Zaira se javlja Anka Luketić. Pošlala je pojedinim svojim dobročiniteljima posebna zahvalna pisma, a onda se zahvaljuje i svim onima koji nisu htjeli da im se zna ime. A svim prijateljima misija piše:

Kindu, 11. lipnja 1973.

Dragi prijatelji misija!

Prije svega najlepša hvala svim poznatim i nepoznatim prijateljima i dobročiniteljima misija, napose ove naše misije ovdje u Kindu i Malemba N'Kula.

Kako me je dirnuo dar iz Beograda. Tamo u crkvi svetog Petra čekao me Isus 1934. godine i pozvao me da podem za njegovim glasom, da budem misionarka. To se nikad ne može zaboraviti kao ni Marijina Kongregacija, gdje sam pod Gospinim okriljem dozrijevala za taj svoj veliki poziv.

Da znate koliko nam je to utjeha, kad vidimo da toliki u domovni misle na naše starce i siromašne bolesnike i zapuštenu djecu. Ovdje je sada sva hrana poskupila na dvostruko. Onda možete razumjeti s kolikom čežnjom očekujem pomoći iz domovine. Kuća, koju gradimo za naše starce, veoma lijepo napreduje. Pomažu nam čak i djeca.

Ovdje u Kindu imamo malo sjemenište za domorodačke dječake koji žele postati svećenici. Ti dječaci su povjereni jednom svećeniku, koji se brine za njihov duhovni odgoj, dok u školu idu u gradu s drugim daci ma. Kad završe šest razreda srednje škole, idu u bogosloviju koja također traje šest godina, a onda slijedi godina pokusnog rada na nekoj misiji, i tek onda budu ređeni. U tom malom sjemeništu imamo ih samo 16. Ove godine su četvorica svršila školu. Jed-

nog od njih uzeo je jedan španjolski biskup, pa je tamo otišao u bogosloviju, dok će ostala tri poći u bogosloviju u Bukavu.

Kako bismo bili zahvalni, kad bi se naši dobročinitelji koji bi nam pomogli uzdržavati tu mladež da lakše dođe do oltara. To je budućnost Crkve u ovim krajevima, kao i drugdje. Na njima će ostati prije ili kasnije sva briga za širenje Evandelja u onim krajevima gdje ono još nije prodrlo. Ako bi se tko javio i odlučio da nešto pošalje u tu svrhu, neka na poštiči označi da je za svećenički podmladak u Kindu u Zairu.

Ovdje se prilike sve više sreduju i naš će rad opet pomalo dobiti zama ha.

Zanimljivo je što je učinio predsjednik Mobutu. On je ovdje zabranio nošenje kratkih haljina. Haljine moraju sezati barem do koljena. Zabranio je mazanje nokata i trepavica i nošenje perike. Rekao je na radiju: Svaka je žena najprije majka, a majka je ljubav. Stoga je treba cijeniti i poštivati. Ali i ona sama se mora truditi da po svome ponašanju bude toga do tojna. Djevojke mogu nositi haljine, ali žene moraju nositi posebni oglač koji se omota oko pojasa i seže do

Sestra Anka sa svoje tri učenice

zemlje. Sad mi ovdje moramo rato vatiti s našim učenicama koje vole nositi »mini kuknje«.

Molite mnogo za nas.

Sve Vas puno pozdravlja u Kristu zahvalna

S. Anka Luketić

POSEBNA OBAVIJEST

DUHOVNE VJEZBE ZA SVEĆENIKE

Od 8. do 11 listopada. — Voditelj o. Ivan Fuček.

Od 22. do 25. listopada. — Voditelj: o. Predrag Belić.

U zimskim mjesecima nema duhovnih vježba.

Za sve informacije obratiti se na adresu:

I S U S O V C I
Rakovčeva 12.
51410 OPATIJA

Iz života Crkve

U TANZANIJI BUJA MLADA CRKVA

U afričkoj državi Tanzaniji živi 12 milijuna i 700 tisuća stanovnika. Od toga 2 milijuna i 664 tisuće katolika.

Tako javlja list biskupije Moši. On se poziva na statističko istraživanje provedeno prošle godine. Katolika ima oko 120.000. Duhovnu službu vrši 1.333 svećenika. Urođenika je 515, a misionara 818 iz različitih krajeva svijeta.

U Tanzaniji ima nadalje 200 bogoslova, stotinjak braće redovnika urođenika i 250 stranaca. Redovnica ima oko 3.000. Dvije trećine su rođene u Tanzaniji. Uz to djeluje u zemljama 6.560 katehista. Najveći broj vjernika ima biskupija Moši sa 315 tisuća katolika.

DODATAK ZAKONU O POBACAJU

Senat i parlament u Washingtonu odlučili su s velikom većinom, da se ni liječnici ni bolničko osoblje u državnim i privatnim bolnicama ne smiju prisiljavati da vrše pobačaje, niti da kod njih pomažu, ako oni osjećaju da je to protiv njihove savjesti.

Prihvatanje te odredbe zahtijevao je republikanski poslanik New Yorka James Buckley, osobito na zahtjev katoličkih bolnica, liječnika i bolničarki.

ISPOVIJED DJECE PRIJE PRVE PRICESTI

Kongregacije za sakramente i za kler poslale su ljetos svima biskupima okružnicu u kojoj se govori o sakramentu pokore i euharistije.

Iznesena su najprije iskustva stecena u zajednicama različitih strana svijeta koje su pripuštale djecu k prvoj svetoj prijesti bez prethodne ispovijedi. Rimske kongregacije ističu da su mnoge, od tih zajednica koje su to prije tražile, sada zamolile neka se tome stane na kraj. Kroz dvije godine osjetile su jake negativne pojave. I zato se više ni pod kojim uvjetom ne smije to činiti. Djeca moraju najprije učiniti prvu ispovijed. A onda istom pristupiti prijesti.

SVETA MALA TEREZIJA ZASTITNICA MISIJA

U francuskom gradiću Lisieux-u (Lizije) ljetos je svećano proslavljena stota godišnjica rođenja sv. Terezije od Malog Isusa koju je Pijo XI. proglašio posebnom zaštitnicom Papinskoga djela sv. Petra apostola za urođenički kler.

Misionarski polet sv. Terezije i njezina uzvišena ljubav prema svećenicima dala je povod tajniku kongregacije za evangelizaciju naroda Msgru Lourdusamy, koji je predvodio svećanost u Lisieux-u, da naglasi kako redovnice i svjetovnjaci moraju svećenike razumjeti i za njih mnogo moliti.

Ulazeći u Karmel u dobi od 15 godina Terezija od Malog Isusa bila je duboko uvjerena da je potrebna neprekidna molitva za svećenike. Kad bi saznala da je neki svećenik u opasnosti, ona bi odmah pojačala svoje molitve i žrtve. Ona nije mogla zamisliti svećenika koji ne bi ujedno bio i svetac.

Papino djelo sv. Petra apostola za urođenički kler ima danas 470 sjemeništa u mislijskim zemljama. U njima se školuje 15 tisuća urođeničkih bogoslova i 51 tisuća sjemeništaraca koji se spremaju za svećenički stalež.

DUHOVNA ZVANJA U IRSKOJ

Kriza svećeničkih i redovničkih zvanja zahvatila je i Irsku. Evo nekoliko podataka.

Dok je 1966. godine bilo zaređeno 399 svećenika, 1972. g. tek 223. U istom razdoblju, kroz proteklih šest godina, pao je broj bogoslova od 644 na 430. Isto tako broj braće pomoćnika u pojedinim zajednicama od 173 snizio se na 59.

No, najviše zabrinjava to što djevojke u Irskoj uopće više ne određuju redovnički život. Tako su 1966. godine ušle 592 djevojke u redovničke zajednice, a 1972. tek 176.

Irski su biskupi izjavili da će izraditi poseban plan kako bi se riješila nestašica svećeničkih i redovničkih zvanja u zemlji. Naveli su kao poglaviti razlog današnje krize — slabljenje duha vjere Božje u narodu. Stoga upozoravaju da bi trebalo provesti prije svega duhovnu evangelizaciju, dublje kršćanstvo među stanovništvom.

Svoj poziv uputili su biskupi naj-

prije svećenicima i redovničkom osoblju, kako bi oni primjerom života potakli vjersko buđenje kod stanovnika. Zatim su pozvali svećenike i redovnike da organiziraju konferencije, molitvene sastanke i duhovne vježbe preko kojih će mlađe upoznati s idealima svećeništva i apostolskog djelovanja.

U ITALIJI MANJE BISKUPIJA

Prefekt kongregacije za biskupe kard. Baggio (Bado) dao je izjavu katoličkom dnevniku »Avenir«, kako je potrebno smanjiti broj biskupija u Italiji.

Tamo postoje 272 biskupije od kojih mnoge ne odgovaraju za moderni rad. Već u Lateranskom kordatu bilo je predviđeno da se smanji broj biskupija. A granice biskupija poklapale bi se s granicama gradanskih provincija. To preporučuje i Koncil. Barem ondje gdje okolnosti dopuštaju.

Kard. Baggio je izjavio da osobito dvije činjenice traže novo razgraničenje biskupija. Prva je: odviše velik broj stručnog osoblja za upravu. Spajanjem biskupija neke službe, koje dosada vrše dvije ili tri osobe, mogla bi obavljati samo jedna osoba. To je važno osobito danas kad se osjeća oskudica svećenika. Druga je činjenica — ekonomsko pitanje. Male biskupije ne mogu same uzdržavati svoje ustanove, dok će veće lakše skupiti potrebna sredstva.

Kongregacija za biskupe kod rješavanja toga pitanja postupa na dva načina: ili imenuje za početak posebnoga administratora-upravitelja.伊利 stavlja dvije biskupije pod jednog biskupa.

HRVATSKI SVECENICI U RIMSKIM KONGREGACIJAMA

Pavao VI. je 1968. godine reformirao rimsku kuriju. Prema novim propisima služba članova i konzultatora traje pet godina.

Ove godine završilo se prvo petogodište, pa je Papa već dijelom izvršio, a dijelom još to čini, imenovanje novih članova i konzultatora raznih kongregacija.

Nedavno su objavljena imena novih članova i konzultatora kongregacije za kler.

Među njima se nalazi i naš katehetski stručnjak o. Stanko Weisgerber, isusovac, koji je član katehetskog vijeća zagrebačke nadbiskupije i pisac priručnika za katehezu mlađeži. Zatim je imenovan za člana iste Kongregacije i msgr. Vladimir Merćep, svećenik splitske nadbiskupije, sada duhovnik u hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu.

Kao član tajništva za one koji ne vjeruju imenovan je biskup Msgr. Mijo Škvorc iz Zagreba. Kardinal Šeper je potvrđen za sljedećih pet godina kao prefekt Kongregacije za nauku vjere.

STO KOĆI

VJERU U SVIJETU?

Anglikanski biskup grada Southwarka u Engleskoj dr. M. Stockwood nedavno je nabrajao teškoće u kojima se nalazi anglikanska Crkva. Ali koje se susreću isto tako i

u drugim Crkvama, ne isključujući ni katoličku.

Držanje po strani od Crkve, odnosno nehaj za nju — i druge slične vjerske probleme današnjice — krivo tumače oni, navodi anglikanski biskup, koji bi htjeli riješiti ta pitanja tako da se Crkva pretvorí u neki socijalni pokret, društvo dijaloga, ili u moćni čimbenik međunarodne politike.

Anglikanski biskup Stockwood nalazi uzroke tim nevoljama u nečem drugom. Tu je, prije svega, promjena mentaliteta: Jučer smo htjeli graditi društvo na Bogu, a danas misle da to mogu računajući samo s vlastitim sposobnostima. Nadalje: svijet je postao vrlo malen, tako da pozajemo probleme svakog naroda i njegove religije, a time se hladni dosadašnji stav prema kršćanstvu kao jedinoj pravoj religiji. Osim toga, nemamo još religioznoga jezika koji bi odgovarao zahtjevima današnjeg društva. Napokon, materijalno blagostanje i pozitivističko gledanje koče osjećanje i smisao za tajne života i svemira.

To korijenje današnjih zala ne možemo liječiti samo nekim, ma kako inače nužnim mjerama, kao što su liturgijska reforma, obnova struktura Crkve, ili sinodalnim zaključcima.

Uza sve to biskup Stockwood ništo nije pesimista, jer se javljaaju bezbrojni znakovi koji obećavaju rješenje spomenutih nevolja. On navodi primjer iz svoje biskupije, gdje su se stvorile brojne skupine za proučavanje Evangelja i pronađenje načina kako da se ono naveže modernim jezikom.

Josip BADALIC

NOVE KNJIGE

J. Butorac A. Ivandija

POVIJEST KATOLIČKE CRKVE MEĐU HRVATIMA

Hrvatsko književno društvo Sv. Cirila i Metoda
Zagreb 1973 (Cijena 100 ND)

Pero Bulat

OBITELJ MEDU KAMERAMA

Zagreb 1973
(Naručuje se kod: R. Breber, Zagreb, Palmotićeva 33)
(Cijena 30 ND)

Andeo Cvitanović

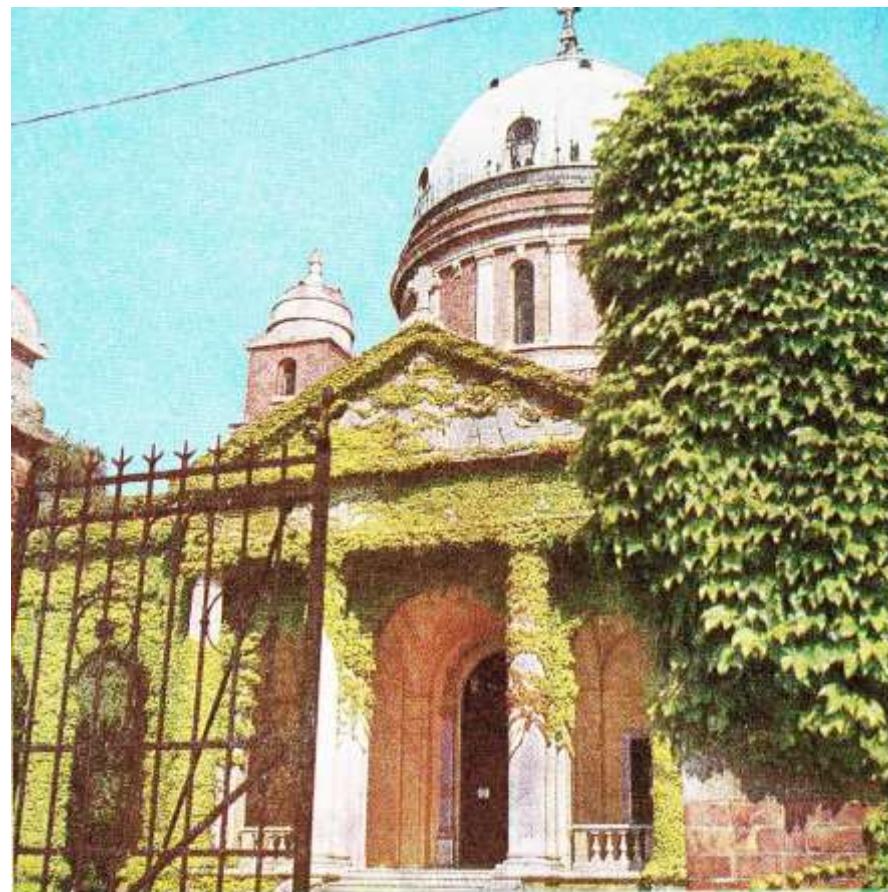
HUMOR PAPE IVANA XXIII DOBROG

Sučuraj na o. Hvaru 1973

ZAHVALNICE

- Od srca zahvaljujem Pr. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Judi Tadeju, o. Leopoldu i ostalim mojim zaštitnicima na velikim primljenim milostima, te ih i nadalje molim za pomoć i zaštitu. N. N. Lovran.
- Zahvaljujem se Presv. S. Isusovu, Duhu Švetom, Majci Božjoj i Anđelu Čuvaru za sve primljene milosti. Preporučam nadalje sebe i svoje djetete. — Zahvalna Majka.
- Na primljenim milostima hvala Gospu od suza i slugi Božjem Petru Barbariću. I u buduće im se preporučujem. A. M. Drenovac.
- Od svega srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Majci Božjoj milostivoj, sv. Josipu Tadeju i dušama u čistilištu, što su mi dva puta pomogli mojoj teškoj bolesti. — B. B. Pučišća, Brač.
- Zahvaljujem se od srca dragoj Gospi od brze pomoći, Srcu Isusovu i sv. Antunu, što mi je kćerka ozdravila od teške bolesti. — Muk Marija, Batrina.
- Na primljenoj milosti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu te ocu Leopoldu Mandiću. — Laura Anita, Split.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i sv. Zaštitnicima na sretno uspje-
- loj teškoj operaciji moje nećakine Marije. — S. L.
- Zahvaljujem Srcu Isusovu i Nebeskoj Majci za primljene milosti na putu u Austriju. — S. L.
- Od srca zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu, Bezgr. Srcu Marijinu, presvetom Trojstvu, o. Leopoldu, Gospu od Trsata i svima mojim Zaštitnicama, koji su mi udjeli željenu milost. I nadalje im preporučam svoju obitelj i sebe, te obećajem vjernost u molitvi. — M. C., otok Ugljan.
- Za ozdravljenje u teškoj bolesti zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Ani, te i nadalje molim za njihovu pomoć. — Lj. D.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, sv. Josipu, sv. Antunu, o. Leopoldu Mandiću, kardinalu Stepinцу na mnogim primljenim milostima. Preporučujem i nadalje sebe, svoju djecu i unučad. K. O. Strmec.
- Već više godina dugujem zahvalu Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj Bistričkoj i svim svetim Zaštitnicima za ozdravljenje moga sina i na mnogim drugim milostima, te i nadalje preporučam svoju o-

- bitelj pod njihovu moćnu zaštitu
— K. P., Varaždinske Toplice.
- Zahvaljujem bl. Maksimilijanu Kolbe, Ivanu XXIII na olakšanju boleta moje kćerke i stavljam je i dalje pod njihovo okrilje i za-govor Srcu Isusova. — Jerbić Ru-ža i obitelj, D. Lipovac — Kapela.
 - Zahvaljujem se Srcu Isusovu i Marijinu, Petru Barbariću, o. Leopoldu Mandiću i svima svetim na više primljenih milosti. Preporučam i u buduće njihovoj zaštiti sebe i svoju djecu. Č. A. Lovran.
 - Zahvaljujem Isusovom i Mariji-nom Srcu, sv. Josipu i sv. Antunu na primljenim milostima, osobito što su mi djeца — u tuđini — dobro i zdravo. Unaprijed se skupa s njima stavljam pod njihovu zaštitu! — Vinka Pavičić, ž. Dinka — Vrbanj, o. Hvar.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, o. Leopoldu Mandiću sv. Nikoli Taveliću, sv. Antunu i ostalim zaštitnicima na primljeni milostima. — K. R. Mraclin.
 - Hvala Presv. Srcu, Majci Božjoj, sv. Maloj Tereziji, sv. Nikoli Taveliću, Kardinalu i drugim zaštitnicima na diplomskom isplitu sina. — C. D. — Mraclin.
 - Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Gospod od brze pomoći, o. Leopoldu Mandiću, sv. Tereziji maloga Isusa i svim Božjim zagovornici-ma, koji su mi pomogli u raznim potrebama, i nadalje im se preporučujem. — Ane Arbulić — Dubrovnik.
 - Presv. Srcu Isusovu i Marijinu, Gospo lurdskoj, fatimskoj i od brze pomoći, sv. Antumu, sv. Josipu i svima svetim zahvaljuje na mnogim milostima i preporučuje obraćenje svoga sina. — Zabrinuta majka.
 - Od srca se zahvaljujem Presv. Sr-cu Isusovom i Marijinom i ostalim sv. zaštitnicima što sam na vrijeme stigla u bolnicu i na sretnoj operaciji i na ostalim milosti-ma. — Jela Jakovljević, Novska.
 - Božanskom Srcu Isusovu i Bezgr. Srcu Marijinu za zdravije i sreću u obitelji kao i za dobar uspjeh
- djece u školi zahvaljuje obitelj Bajtela Mate — Vareš.
- Zahvaljujem Presv. Srcu Isusovu i Nebeskoj Majci kao i svim zaštitnicima na sretno uspjeloj ope-raciji i ostalim milostima, te im i u buduće preporučujem sebe i čitavu obitelj. — K. Duro, Oreho-vica.
 - Presv. Srcu Isusovu, Majci Božjoj, Sv. Josipu, sv. Anti, sv. Nikoli Ta-veliću, o. Mandiću i svetim zaštitnicima zahvaljujem na pomoći u bolesti i u teškim časovima. — N. Ana, Karlovac.
 - Najljepše zahvaljujem Srcu Isu-sovu i Marijinu što sam nakon mnogo godina došla do vlastitog doma. Preporučujem se i nadalje. — P. J. Novi Sad.
-
- ### UPZOZORENJE
- Molimo sve štovatelje Ivana Merza kojima je Sluga Božji isprosio koju milost, neka svoje zahvale za usliša-nje šalju na adresu: Postulatura Ivana Merza, Palmotićeva 31, 41001 — Za-greb, pp. 699. Zahvale će biti objavljene u Glasilu postulature Ivana Merza, koje se može naručiti na istoj adresi.
- Postulatura Ivana Merza
-
- S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, 41001 - ZAGREB, pp. 699, Palmotićeva ul. 31. - Odgovorni u rednik o. Miro Jurić, 41001 — ZA-GREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tiskar »Pla-men« Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. - 1973. Cijena pojedinog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne na-rudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. — Novac pret-plate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotićeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.
-

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

STUDENI — 1973. — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarsina plaćena u gotovu

Novom broju

- 467 Uz Dušni dan, Ivan Knafeljc
468 Tražite najprije Kraljevstvo nebesko, Ivan Kukula
472 Zapušteni grob, pjesma, Josip Glavašić Bato
473 Papa Celestin V. odstupa, W. H.
475 Naša Sveti godina, P. B.
476 Nepovoljna bilansa, Zdenka
478 Mladi i stari, Josip Weissgerber
482 Novac i ljubav, Pišta
484 Slika našega čovjeka
486 Obiteljska ljetna škola
488 Kada vam je najteže?, Pero Bulat
490 O. Stj. Sakač, učenjak evandeoski malen, Predrag Belić
493 Laka im bila rodna gruda
494 Iz života Crkve, Josip Badalić
496 Misije: Zajedništvo u raznolikosti Afrike, Josip Antolović
Misija dužnost svećenika, Juraj Gusić,
Poruka mladima, A. Gabrić,
Kod bolesnog Premčanda
Zadnji zavjeti s. Benite
Javlja se s. Sofija
- 506 Knjige
507 Zahvalnice

UPOZORENJE:

Kako je velikoj većini poznato, u zadnje vrijeme znatno su porasle cijene papira i grafičkih usluga. Zato je došlo do poskupljenja novina i ostalih publikacija. Mi ćemo i unatoč toga ostati na istoj cijeni do kraja ove građanske godine. No počevši od nove godine prisiljeni smo podignuti cijenu Glasnika. Cijenu ćemo naknadno javiti.

I s ovim povišenjem jedva ćemo finansijski izaći na kraj, pogotovo kada se uzme u obzir, da znatan dio Glasnikovih pretplatnika kroz duže vremena nije podmirio pretplate.

Naslovna strana:

Foto: Ivan Knafeljc — Crkva Krista Kralja na zagrebačkom groblju Mirogoju

Foto: I. Knafeljc

**„Krist Gospodin je naš udostojao se umrijeti
da svi mi uvijek Bogu živimo“**

(Iz pokojničkog predstavlja 2.)

Staro je zagrebačko groblje Mirogoj šutljivi svjedok brojnih ljudskih, obiteljskih, gradskih i narodnih tragedija. Najčešće neopisanih, neispričanih i zaboravljenih. Tragediju i neizbjegljivost smrti čitamo na brojnim spomenicima po grobovima. Razbijaju je jedino križevi, raspela i rijetki znakovi vjere u Uskrsnuće. Lijepo pročelje mirogojske crkve iza glavnog ulaza u groblje, sa svojim natpisom: »KRALJU VJEKOVA, KOME SVE ŽIVI«, uljepšano sjajem sunca i svježinom zelenila, značajan je simbol naše kršćanske vjere da smrću sve ne svršava.

Ivan Knafeljc, DI

Tražite najprije kraljevstvo nebesko

Neka nas osjećaj prolaznosti potakne na rad za Kraljevstvo Božje

Nebeska i putujuća Crkva

Nakana Apostolata Molitve, o kojoj govorimo, veoma lijepo pristaje u okvir liturgije mjeseca studenoga kao i nutarnjeg raspoloženja, u koje nas Crkva u tom mjesecu uvodi i podržava. Mjesec studeni započinje zapovjedanim blagdanom Svih Svetih, koji je posvećen svim onim dušama, koje su sretno prispjele do konačnog cilja te u radosti očekuju uskrsnuće i preobraženje vlastitoga tijela, prema izričitom obećanju Gospodinu: »Ide čas, u koji će svi, koji su u grobovima, čuti glas Sina Čovjeka. I izaci će, koji su činili dob-

ro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda.« (Iv. 5, 28-29).

Odmah slijedeći dan posvećen je dušama u čistilištu. Radi se o dušama onih vjernih, koji su preminuli u stanju milosti Božje. Ali su još zadužene pravdi Božjoj radi ljudih grijeha počinjenih u toku života. Ili još nisu očišćene od onih ljaga, radi kojih se ne ide u pakao, no s kojima se ne može ni u nebo, dok se pravdi Božjoj posve ne udovolji. (Mt. 18,34) Dogma je katoličke vjere, da vjernici mogu svojim molitvama, dobrim djelima, a osobito svetim žrtvama, po-

moći dušama u čistilištu i pospješiti im prijelaz u nebesku slavu.

U mjesecu studenome imamo još jednu svetkovinu, koja sa svetkovinom Svih Svetih i spomenom Vjernih mrtvih čini divnu cjelinu: to je svetkovina Krista Kralja. I sveti u nebu i duše u čistilištu plod su spasiteljskog života i rada Našeg Gospodina i Njegove otkupiteljske krvi.

Odnos putujuće Crkve prema nebeskoj

Kada govorimo o radu za Kraljevstvo Božje, onda obično mislimo na Crkvu, koja putuje. To je Crkva kojoj pripadamo za vrijeme svog zemaljskog života. U toj smo crkvi združeni s Kristom i označeni Duhom Svetim, koji je jamstvo naše baštine (Ef 1,14), ali još se nismo pojavili s Kristom u slavi, jer dok smo u tijelu, u tudi-ni smo, daleko od Gospodina (vidi: II. Vatik kon. L. G. br. 48).

No Kraljevstvo Božje na zemlji ne možemo odijeliti od Kraljevstva Božjega na nebu, koje je konačni cilj i jedini pravi smisao opstanka Kraljevstva Božjega na zemlji. Da-pače, Nebesko Kraljevstvo određuje i samu narav Kraljevstva Božjega na zemlji i zacrtava put, kojim Narod Božji treba stupati, ako želi sretno doći do cilja. Kao što duša oživljava ljudsko tijelo i daje čovjeku da bude razumno i slobodno biće, naime čovjek, tako Kraljevstvo Božje na nebu uobličuje Kraljevstvo Božje na zemlji, dajući mu ne samo pravi smisao

opstanka, nego i samu narav, te uređuje njegov unutarnji i vanjski život. Premda se Kraljevstvo Božje nalazi među smrtnim ljudima — »Gle, kraljevstvo je Božje među vama« (Luk 17, 21) — rekao je Gospodin, — ono je ipak više nebesko nego zemaljsko. U tom je smislu odgovorio Gospodin Pilatu na pitanje, da li je On kralj: »Jest, ja sam kralj, ali moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta« (Iv 18, 36). No vrijedi i obrnuto: premda je nebesko, ono je i zemaljsko. Stoga treba da njeguje i svoje zemaljske i vremenite osebine, ali nipošto na račun nebeskih, koje daju Kraljevstvu Božjem na zemlji »i život, i disanje i sves. (Dj Ap 17, 25). Kao što duša tijelo svoje čuva, hrani, brani od bolesti i liječi, isto tako i Nebesko Kraljevstvo oživjava, hrani, čuva i njeguje Kraljevstvo Božje na zemlji. Tako uči sv. Pavao: »Jer nitko nije ikad zamrzio na svoje tijelo, nego ga hrani i grije, kao i Krist Crkvu, jer smo udovi tijela njegova« (Ef 5, 29). No kao što se događa da u ljudskom biću prevlada tijelo i zakon grijeha na račun milosti i Božjeg života u čovjeku — tako se i u Kraljevstvu Božjem na zemlji, u Crkvi, događa da ljudsko i naravno prevlada ono što je Božje i duhovno. U tom slučaju kažemo, da se u Crkvu uvlači svjetski duh, da je Crkva u krizi. Ili, kako je prije nekoliko mjeseci rekao Sveti Otac, da se sotoni dim uvukao i u sama crkvena svetišta. U stvari nije sama Crkva u krizi, jer ona je uvijek tijelo kojemu je glava Krist, ona je uvijek

u sebi sveta. U krizi je čovjek, koji bi unutar Crkve htio da živi istim životom, kojim žive ljudi u svijetu, vodenim onim načelima protiv kojih se Gospodin cijelog svog javnog života borio. Uoči svoje muke govoriti »o vladaru ovoga svijeta, koji će biti bačen napole« (Iv 12, 31); govoriti »o poglavici ovoga svijeta, koji dolazi, ali na njemu nema ništa« (Iv 14, 30); o poglavici ovoga svijeta »koji je već osuđen« (Iv 16, 11).

Gospodin i apostoli, i cijela kršćanska tradicija prave radikalnu razliku između duha Božjega i duha, koji vlada ovim svijetom. Sv. Ivan Apostol savjetuje mladićima: »Pisah vam, mladići, jer ste jaki, i riječ Božja u vama ostaje, i pobijedili ste onoga, koji je zao. Ne ljubite svijetu, ni što je na svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema ljubavi Očeve u njemu. Jer sve, što je na svijetu, požuda je tijela i požuda očiju i oholost života. I svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje do vijeka« (I. Iv 2, 14-17). No ipak su Krist i Apostoli tražili, i cijela kršćanska tradicija to jednodušno traži, da Kraljevstvo Božje bude u svijetu, među ljudima, ali kao »sol zemlje« i »svjetlo« (Mt 5, 13-16). Ako sol oblijutavi, ako je po kakvočiisto što i masa koju treba soliti, onda je nesposobna da ispunji svoju zadatu i čuva od truleža. Svijeća se ne pali zato, da se stavi pod posudu, nego na istaknuto mjesto, da svijetli ukućanima. Oni članovi Crkve, koji se previše približavaju svjetskom duhu, koji se mijesaju s njim, a ne prave dužnu razliku između soli i mase koju treba so-

liti, između svjetla i tame koju treba rasvijetliti, sami su se onesposobili, da današnjem naraštaju donesu Krista — jedinoga Učitelja u punom smislu. (Mt. 23, 8)

Da bi Kraljevstvo Božje uznapredovalo, kako u srcima pojedinača, tako i u cijelim zajednicama, nužno je da bude s naše strane brižno i planski obrađivano. To u stvarnom smislu znači, da vjernik, kojemu je stalo da Kraljevstvo Božjega, i koji želi, da osvoji Nebesko Kraljevstvo, njeguje privatnu molitvu, da se uključi u liturgijsku molitvu, aktivno sudjeluje u sv. Žrtvi i živi sakramentalnim životom.

No, za potpunoga vjernika nije ovo dosta: on treba biti aktivan i u javnom životu vlastite crkvene zajednice, župe i biskupije. Svaki vjernik treba biti svjestan suodgovornosti za porast i napredak crkvene zajednice u kojoj živi. Tko dakle nije do sada njegovao vlastiti duhovni život, treba da to bez odlaganja započne. Poslužimo se prispevkom Gospodinovom: »Ja sam pravi trs, i Otac je moj vinoigradar. Svaku lozu na meni, koja ne rodi roda, reže i svaku koja rodi rod, čisti, da rodi više roda.« (Iv. 15, 1-2). Tko se i do sada bavio duhovnim životom i nastojao da bude revan član svoje crkvene zajednice, može to još u većem stupnju postati. Evo upravo na ovu nakanu molimo u ovom mjesecu: da revnije mislimo na kraljevstvo Božje.

»TRAŽITE NAJPRIJE KRALJEVSTVO BOŽJE!«

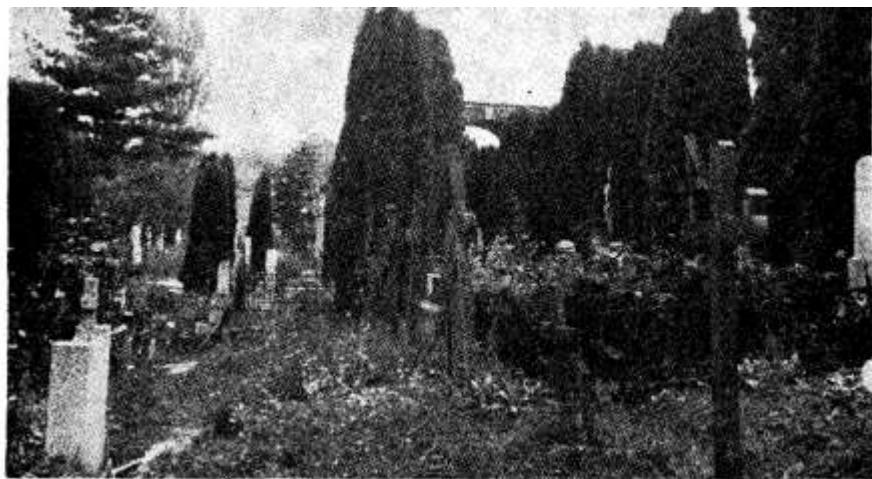
Velik utjecaj na naš stav prema Nebeskom kraljevstvu ima osjećaj prolaznosti svih vremenitih stvari, koje nas okružuju i kojima se bavimo. Nakana nas potiče, da taj osjećaj njegujemo i da ga iskoristimo u odnosima prema Nebeskom kraljevstvu. Što tko bude dublje svjestan činjenice da sve vremeno brzo iščezava — »prolazi oblije ovoga svijeta« (I. Kor. 7, 31) — to će ga ova pomisao odlučnije upraviti prema dobrima Nebeskog kraljevstva. Činjenica je da današnji naraštaj premalo misli na kratkotrajnost svega što je zemaljsko, dapače da izbjegava ovu pomisao, žečeći bez uzinemiravanja posjedovati i uživati naravna dobra. No tim ne činimo sebi nikakvu uslugu nego, naprotiv, nanosimo veliku štetu. Što su ljudi više urojeni u svagdanji život, tražeći samo u naravnim stvarima mir srca i radosti života, to se više uđaju od Kraljevstva Božjeg, prema riječima Gospodinovim: »Gdje je blago tvoje, ondje je i srce tvoje.« (Mt. 6, 21). Sljedbeniku Kristovu moralo bi biti blago Nebesko kraljevstvo, pa bi mu i srce bilo onamo upravljenog. No tim više bi i ovom zemaljskom životu pripadao; jer što je srce čovjekovo čis-

tije, to mu je i ljubav prema Božjim stvorovima, osobito prema bližnjemu, iskrenija, nesebičnija i djelotvornija. A što se više zapleće u dobra ovoga svijeta, zanemarujući veze s Bogom i Nebeskim kraljevstvom, to mu je srce oholije, častohlepniye, tjelesnije i sebičnije. Mudro upozorava sv. Ivan apostol: »Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje dovjeka.« (I. Iv. 2, 17).

Razmišljajmo češće o prolaznosti svega što u ovom životu uživamo ili što trpimo. Mudre su i poučne riječi Jobove: »Čovjek koja je žena rodila kratka je vijeka i pun nevolja. Ko cvijet je nikao i vene već, poput sjene bježi, ne zastajući...« (Job 14, 1-3). Osjećaj prolaznosti pomoći će nam da lakše i ozbiljnije mislimo na Nebesko kraljevstvo. Da se revnije daemo na njegovu izgradnju u svojoj nutritri. I da požrtvovnije radimo na njegovu širenju oko sebe. I užoj i široj zajednici kojoj po krvnim i duhovnim vezama pripadamo. Tražimo najprije Kraljevstvo Božje i pravednost njegovu, i sve ostalo će nam se nadodati! (Mt 6, 33).

Jesmo li pokušali živjeti u duhu ovoga savjeta Gospodinova? A ako sumnjamo u stvarnost ovoga obećanja, pitajmo one, koji su u živoj vjeri ove riječi prihvatali i po njima žive. Oni će nam posvjedočiti da Gospodin vjerno ispunja svoja obećanja.

Ivan Kukula D. I.

Zapušteni grob

Zdrav si, krepak, ne misliš na konac.
Svega imaš, ništa te ne pati.
Proteći će godine ko rijeka,
Tko će tvoga groba okopati?

Za mladosti ti mniš »lako ćemo«
Starost možda neću dočekati.
Ali se varać, glava ti već sijeda,
Tko će tvoga groba oplakati?

Ti isčeznu krišom poput tata,
Sitan, bijedan i manji od mrava,
A na tvome grobu mjesto cvijeća
Raste sada trava zaborava.

Dobrih djela nikad imo nisi.
Život ti je bio samo pjena.
Vjetrić puhnu, mjeđur se rasprsu,
A ti jadan nestade ko sjena.

Junak nisi da te narod slavi,
A zasluga nikakovih nemaš.
Ti životom takovim bez smisla
Slabu sebi uspomenu spremas.

Josip Glavašić Bato,
seljak — Bizovac

PAPA CELESTIN V. ODSTUPA

Bolje ćemo moći shvatiti smisao i sadržaj svete Godine, ako — iznesemo neke okolnosti povodom prve Svetе godine. Govorit ćemo ovdje o papi Celestinu V., a slijedeći put o Bonifaciju VIII.

S tornjića, koji se diže iznad pustinjačke kolibe na Monte Murrone, vije se u čast Majke Božje zvuk zvona prema modrom srpanjskom nebu.

80 je godina mršavom, iscrpljenom starcu koji svojim uvelim rukama zvoni Gospin pozdrav. Sijeda mu je kosa, sijeda duga, koštunjava brada, ali mu iz očiju još sijeva svjetlo čiste djetinje jednostavnosti. Već davno prestade brojiti godine, što ih proživljava u pustinji daleko od ljudi. U kolibi, koja se poput lastavičina gnijezda prilijepila uza strmu klijuru, ima nešto od sjaja vječnosti u kojoj se vrijeme više ne mjeri.

Pobožni se starina nikako ne razumije u poslove velikaša i mogućnika. On samo čeka sestru smrt, koja će ga iz njegove pustinjačke kolibe povesti u vječnu domovinu.

Pošto je odzvonio »Andeo Gospodnji«, on i nehotice pogleda strnu stazu kao da bi već očekivao nebesku glasnicu. Ali eno, tare oči od čudenja. Nešto srebrno, crveno i zlatno primiče mu se iz dubine. — Sveti

Bože, kakva je to prikaza? Da li zbilja sanja? Iz doline dolaze vitezovi u svijetlim oklopima. U njihovoju su sredini tri crkvena kneza u kardinalskom grimizu. Zlatni križevi blistaju na svilenom rahu. Raskolačenih očiju gleda Petar ovu svitu. Nije se mogao dosta načuditi, kad kardinali prignuše pred njim koljena i progovorišć:

— Nosimo ti, Petre Murrone, pozdrav pun počitanja od svetoga Zbora. Došli smo da upravo izabranog Papu povedemo na krunjenje.

— Upravo izabranog Papu? protepa pustinjak. — Tko je taj Papa o kom me vi gorovite?

— Vas kardinali izabraše za Papa, odvrati kardinal Petar Colonna. — Podite s nama u grad Akvileju, gdje ćete primiti posvećenje i tijaru.

— Sigurno ne gorovite ozbiljno, odvrati starina. — Molim vas, gospodo, da ne zbijate šale sa starcem i sa sv. Crkvom.

Međutim, nije to bila nikakva šala. 5. srpnja 1293. izabraše kardinali za konklava u Perugi pobožnog pustinjača s brda Murrone za Papa, jer se inače nikako ne mogoše složiti.

Tresući se od boli i uzbuđenosti nečka se Petar da primi dostoјanstvo, koje mu se namijenilo, ali ipak na koncu popusti, kad mu poslanici

sv. Zbora spomenuše strašnu opasnost nove skizme. Pustinjak je dugo šutio. Konačno prignu sumorno staračku glavu i reče:

— Neka se vrši volja Božja!

Iza tih riječi padaše kardinali pred njim na koljena te mu poljubiše sandale, što ih je sam načinio od magareće kože.

Kako da ovakav Papa upravlja Crkvom?

Starac se potpuno prepusta mogućima ove zemlje da rade od njega što ih je volja. Karlo II. ne vodi ga u Rim, već u kraljevski dvor u Napulju. U dvorskem sjaju osjeća se pustinjak do smrti nesretan. Odahnuo je istom, kad mu u palači napraviše od dasaka sobicu, koja je svojim siromaštvom naličila njegovoj pustinjačkoj kolibi.

Kako da odgovara na tisuće pitanja, koja čekaju njegovo rješenje? Zar se treba čuditi što je bio potpuno ovisan o svojoj okolini? Stavljao bi svoj pečat i svoj potpis na svaki dokumenat koji bi mu se podmetnuo. Nezasitnim crkvenim i svjetovnim dostojarstvenicima podjeljivao bi odlikovanja i prava, koja bi se od njega tražila. Na dugim sjednicama, za kojih bi se njegovi kurijalci prepi-

rali, sjedio bi bez riječi i bez ikakva razumijevanja onoga, o čemu se radilo. Bio bi sretan kad bi se mogao vratiti u svoju daščaru, gdje bi odložio papinsko ruho te obukao svoj stari istrošeni habit, koji je čuvao kao dragocjenost.

Cetiri mjeseca je Celestin podnosiо to papinsko ime Petra Murronca, svoje časti koje ga pritiskevaju sve do zemlje.

13. prosinca saziva konzorcij, te mu pročita budu, kojom izjavljuje kako je nesposoban i nedostojan da dulje obavlja ovu visoku službu. Zatim odloži papinsko ruho, skide s glave tiđaru, s prsta Ribarev prsten i pred zaprepaštenim kardinalima stoji u siromašnom pustinjačkom odijelu što ga je nosio u svojoj kolibi.

Iza dugog vjećanja, da li se Papa smije odreći svoga dostojarstva, odobi sv. Zbor ovo odreknuće, premda stanovnici Napulja usrdno i s velikom bukom moljahu Celestina da zadrži svoju službu.

Novi Papa, koji uze ime Bonifacije VIII., bio je jednoglasno izabran. Tražeći načine kako da obnovi Crkvu i papinski ugled proglašio je godine 1300 Prvu Svetu godinu.

W. Hünnerman

Sigurno ćete i vi nabaviti **DŽEPNI KALENDAR** za slijedeću 1974. godinu. Osim lijepih korica u boji s novim motivima naših narodnih nošnji obradovat će vas i obavijest, da unatoč svih grafičkih povećanih troškova, cijena ostaje ista kao i prošle godine: samo 2 dinaral. Kalendar je osobito pri-

kładan za naše radnike u inozemstvu, koji ga mogu nositi u novčaniku, kao i za domaćice, kojima dobro dode u njihovoj ručnoj torbici. Požurite se s nadružbom, jer je naklada ograničena! — Naručuje se na adresu: Franjo Birek — Palmotićeva 33 - 41001 Zagreb pp. 699.

Naša Sveta godina

Mnogo će se toga lijepa i pobožna reći kako bismo proslavili veliki Jubilej čitave Crkve.

Ali ne smijemo lebdjeti u zraku. Treba ostati na tlu naše stvarnosti. U Svetoj godini trebamo biti REALISTI.

Glavni njezin cilj je — OBRAĆENJE. Drugi vatikanski sabor, u svojoj Pastoralnoj konstituciji, stavlja na prvo mjesto obraćenje pojedinaca, narodne i crkvene zajednice preko obnove i obraćenja OBITELJI. »Jer spas osobe, te ljudskog i kršćanskog društva, usko je povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici.« (GS 47)

Zato, evo programa u Svetoj Godini:
— Svoju pažnju ćemo usmjeriti pre-

na obitelji pokazujući da se životna sreća najčešće odvija unutar vlastitoga doma.

— Odličan put sreće u obitelji krije se u sviljeno prihvaćenom Savezu obitelji s Kristom Gospodinom, o kome će biti često riječ.

— Neprestano će Glasnik poticati naše obitelji da svaki dan barem nešto GLASNO MOLE u kući. Najbolje u duhu Apostolata Molitve.

Sveta godina se ne temelji na velikim riječima. Ona će donijeti svoje plodove preko djelotvorne zajednice obiteljskoga života. Tek kroz obiteljsku svakidašnjicu najsnaznije će se odraziti njezini milosni izvori.

NEPOVOLJNA BILANCA

Naša katolička štampa nas je opširno obavijestila o tome da je u kolovozu održana Obiteljska ljetna škola. Zašto danas raspravljati o problemima obitelji? Nije li sve riješeno time da se stvoriti materijalno blagostanje?

Računao je. Stol je pokrio različitim potvrdama, računima i bankovnim knjižicama.

Koju putu je ustao, nagnuo se nad udaljeniji list, opet sjeo, potpisivao brojke jednu ispod druge. I zbrajao. Pri tome mu je lice iz minute u minutu bivalo sve vedrije.

— Čovječe, čovječe, mrmlja je, tko bi se tome nadao?

Oko sedam sati navečer došla je i njegova supruga s posla kući. — Ti si već ovdje? Čudila se i sjela umorno ne skinuvši ni kaput ni šešir.

— Slijedeći tjedan raditi će opet duže, rekao je. Danas me šef ranije poslao kući. No ja sam vrijeme dobro iskoristio. Napravio sam obraćun. Ne za poduzeće. Ovaj put za nas, razumiješ li?

Supruga je sjedec i zjavnula i rekla: — I...?

— Nadmašuje i najsmionija iščekivanja... Zbilja, sjajan uspjeh. Hodimo i pogledaj!

Ona je prišla k stolu i muž je počeo revno objašnjavati: — Tu su prošlogodišnji računi za novo pokućstvo, novi uređaj stana, odijela, ulaganje u banku... Posegnuo je za drugim pirom. — Ovdje je popis ovogodiš-

njih nabavaka: novi televizor u boji, novi automatic stroj za pranje, novi perzijski čilim. Mislim da nisam ništa zaboravio... I...?

Kada je sve papire pokazao, onda je upozorio suprugu na konačni zbroj. Naslonio se slobodno o stol i pogledao zadovoljno svoju ženu:

— No, što kažeš sada? Jesu li se naši prekobrojni sati rada isplatili? Pogotovo nam je mjesec listopad mnogo donio, kada smo skoro svaki dan radili do kasne noći. Nijedan dan nismo došli prije 10 sati navečer kući...

Supruga je glavom potvrdila i upitala: — Gdje je Snježana?

Muž je zamišljeno gledao na papire. — Popis je, mislim, potpun!... Snježana? Nisam još imao vremena zaviriti u njezinu sobu. No, ona će se pojavit kad bude vrijeme večeri.

Uistinu, čim je počela večera, pojavila se njihova 16-godišnja kćerka. Sjeli su za stol. Na svršetku večere pogleda otac zadovoljno oko sebe i nekako svečano obavijesti: — Poslušajte! Naša obiteljska bilanca je tako savršeno uspješna da...

— Sto je to bilanca? upitala je kćerka.

— To je učinak, moje dijete, što smo, tvoja majka i ja, postigli kroz godinu dana. Dakle, ona je tako pozitivna da će sutra za vas prirediti malu svečanost. Kolima ćemo se izvesti izvan grada i lijepo se počasiti u kakvom ugodnom lokalu.

— Bez menel reče kćerka.

— No, no! Ne baš tako naglo! nasmijao se otac. — Ne moraš se bojati, mala moja, bit će veselo! Ja se bi zamišljam to tako da...

— Zamišljaj ti sebi kako hoćeš, ja se neću voziti s vama!

Otar se namrštil i zapitao: — A zašto nećeš?

— Jer mi je zlo i morala bi u kolima povraćati.

— Aha, reče otac i prstom se zaprijeti: — Opet si se prejela! Ili čak si možda i previše pila? No, kao u vijek, imaš u ormariću kapi za želudac. Uzmi ih, pa će do sutra sve opet biti u savršenom redu...

— Neće ništa koristiti. To nije od želuca.

— Dakle, što je onda, htio je otac pitati, ali se majka kao nanelektrizirana okrene prema svojoj kćerkici: — Snježana?

— Da, ja sam danas od jedne prijateljice saznala da sam u drugom stanju.

— Snježana! uskliknula je majka i po drugi put! — Imaš li momka?

— Imala sam u listopadu. Onda, kada sam svaku večer ostajala sama kod kuće i kad ste se vi oboje kasno vraćali s posla. Sada je on otisao u Australiju. Neće se više vratiti, tako mi je pisao...

To je bio grom iz vedra neba!

Nekoliko minuta kasnije bilo je kćerkino mjesto kod stola prazno. Majka je gorko plakala. Bila je sva

izvan sebe; da je to učinilo njezino »malo« dijete od 16 godina za koje su se oni tako mučili i tako lijepo privredivali...

A ojac? Nijemo se digao sa stolice i počeo skupljati svoje lističe i račune — uspjeh svoje tobože tako sjajno »pozitivne« bilance...

Priredila: Zdenka

MLADI I STARI

— »Mladi ne valjaju ništa...«

— »Stari su svemu krivi...«

Čujemo obostrane optužbe. Obje tužbe mogle bi se spojiti u jednu rečenicu koja bi ipak imala svoj smisao: »Stari su svemu krivi da mladi ništa ne valjaju.«

Mladi govore: »Stari drže sve novce, hoće vladati, drže nas mlađe u ovisnosti i ropstvu. Ravnaju se prema dvostrukom moralu: Rade sami što nama mladima brane. Zaostali su, ne razumiju novo doba potpune slobode. Nameću nam pravila kao da se danas mora živjeti kao u njihovo doba. A i oni, dok su bili mlađi, radili su svašta, samo nam neće da priznaju...«

»U njihovu prisustvu ne možemo doći do riječi, zato ih napustimo nek uviđek 'imaju pravo', a mi se mlađi ujedino bez njih daleko od njih. Nek im bude ulaz zabranjen: Odraslima ulaz zabranjen. Radije čemo prijaviti, neobrijanici i nepočešljani u trapericama živjeti oskudno na svoj način nego da se klanjam njihovim odraslim visočanstvima...«

Tako bi počeo i u beskraj se nastavio glas mlađih buntovnika. Nemaju u svemu krivo. Stari su zaista u mnogočem krivi, stvorili su svijet u kojem je nesnosno živjeti.

Stari se opet hvataju za kose i jadikuju nad novom omladinom:

»Pa ta nova omladina uopće više ne zna slušati. Šta zar oni misle da čemo se mi čitave dane mučiti da oni mogu ljenčariti i rasipati?! Oni bi se samo zabavljali u diskoklubovima. Djevojke su propalice, odijevaju se bez stida, donose nam prerano začetu djecu. Momci su sebičnjaci i uživači. Nije im stalo ni do muške ni do ženske časti. Stide se kreposti i misle da im je sve slobodno. Nikakve zabrane ne podnose. Za život se ne spremaju, ne uče, propadaju..., prkose, lažu... jednom riječju kao da su opsjednuti. Preziru nas 'stare krumpire', psuju i piju, plešu u divljim ritmovima u nepodnositivoj buci električnih gitara... Sodoma i Gomora! Kad mi klonemo, ostavit će nas na cijedilu, pojeći će u Njemačku, Švedsku, Ameriku...«

Tako bi počela i u beskraj se nastavila tužaljka ogorčenih otaca i majki. Ni oni nemaju u svemu krivo.

Bojati se da novi naraštaj, koji privrgava starima da su stvorili svijet nesnosan za život, neće ni sami poboljšati stanje svijeta. Mladi metu pred vratima starih, stari pred vratima mlađih. »Brigo moja predi na drugoga!« Vide trun u tudem oku, a brvna ne vide u vlastitom. Za svoje se džepove mi ljudi brinemo više nego za tude, a za poboljšanje drugih brinemo se daleko više nego za vlastito.

Na sreću kreće samo žabe — mlađe i stare — dok ribe u ribnjaku, vrijedne i korisne štete. Grlati vikači sobom nezadovoljni, oni nezreli i napuhani, dižu graju, prigovaraju, ruše 'strukture' običaje i načela, a na ruševinama ne grade ništa novo. Sve bi htjeli reformirati oko sebe — osim sebe.

O kad bi tihe dragocjene ribe propovorile! Možda su one velika većina među mlađima i među starima. Dao Bog! — A zašto ne govore? Zašto štete? Zašto čekaju? — Zapci — i oni mlađi i oni stari — ne daju im da riječi ni u Crkvi ni izvan nje. Tako nam svijet izgleda kao bara puna kreketavih žabaca i žaba, starih i mlađih, a ne kao korisni Božji ribnjak.

Počujmo jednom poruku tihih i dobrih među starima i mlađima. Ja slutim da su oni većina. A ako nisu većina, mogu postati, inače čemo izumrijeti kao Asirci, Babilonci, Rimljani, Asteiki, Maje Inke i toliki nepoznati narodi čiji bivši velegradovi leže srušeni, obrasli tropskom prašumom. Samo te tri mogućnosti postoje: dobri su većina, ostat će većina, ili će narod izumrijeti. Jer tih i dobri grade budućnost, ljube i uzgajaju brojnu djecu, imaju smisla za žrtvu te

DIJALOG

znaju biti velikodušni, ustrajni i nesobični. Narod u kojem oni iščeznu sigurno ostaje bez budućnosti. Koji put se sileđije i izrabljivači nametnu, ali ne mogu vjekovati jer se troše u svojoj zloči, pa tih i dobri postepeno postaju ponovo većina. Joseph Arnold Toynbee, sveučilišni profesor povijesti u Cambridge-u, uvidio je da je glavni zakon povijesti u Kristovoj riječi: »Blago krotkima jer će oni naslijediti zemlju.« (Mt 5,5.)

Uspio sam čuti tihe korisne ribe, uhvatio sam njihov glas na magnetofon. Dogodilo se to na jednom sastanku grupne dinamike na Obiteljskom Institutu. Mladi i stariji složno su razgovarali. Imena izmisljam, no ostalo je magnetofonski snimak:

Jasna: »Svi nas skupa ima blizu trideset: tata, mama, sedmero djece — pet sestara i dva brata, jedan mi je brat umro — i 13 nećaka.«

Ljubica: »A kad ti uvećaš obitelj, koliko će vas biti?«

Jasna: »Ja mislim da će slijediti stope svojih roditelja. Živjela sam i odrasla u toj sredini punoj ljubavi. Mislim da je takva sredina jako, jako potrebna. Ja se mogu uklopiti u sve sredine. Doživljavam sve ljudе prijateljski i bratski. Svakome bih htjela pružiti ono što sam sestrī i bratu pružala. Mislim da je tome doprinio moj obiteljski odgoj, ona ravnopravnost da svi dijelimo sve, nitko ne zadržava nešto za sebe, sve je za sve, svuda se potpomažemo i svi se volimo.«

Gospodin inžinjer: »Tu je važan odgoj, zar ne? Da li si s roditeljima doživjela povjerenje? Kako su oni prenosili na vas svoju ljubav? Kakvi su odnosi vladali između vas?«

Jasna: »Pa, čuj, mislim... ne znam kako druge obitelji, ali kod nas je odgoj bio u duhu vjere. Molitva je bila svakodnevna: i jutarnja i večernja. Tata i mama mole se svako jutro i svako veče. Možda mi djeca nismo to znali čijeniti. Sada kad obnavljam u spomeni kako su tata i mama zajednički klečali u svojoj sobi... i danas kad ih gledam odrasla — oni su starci, on ima 72, ona 68 godina — to je za mene takav doživljaj. Vidim plod njihova života na nama svima. Sretni smo i zadovoljni što smo živjeli u takvoj obitelji, premda smo izgubili jednog brata. On sigurno u nama vidi nadoknadu. Godinu dana bili smo potreseni zbog bratove smrti. Mi se svi svaki blagdan skupimo. To je nenadoknadiva sreća za sve nas.«

Gospodin inžinjer: »Onda su stvarno tvoji roditelji uzor...«

Jasna: »U koliko su mi uzor? — Bila bih presretna kad bih mogla imati takvu obitelj, tako brojnu obitelj. To ovisi o partneru, o suprugu, no ja sam tako uvjerenja u Božju providnost da će slijediti stope svojih roditelja.«

Casna sestra: »Krasno... Da li roditelji obavljaju sami svoju molitvu? Od djece se nitko ne pridruži?«

Jasna: »Sada su oni ostali sami. Djeca su se razišla. Ja sam jedina s njima. Imam svoju sobu, no nastojim da na većer budem s njima dok oni mole. Oni odu spavati prije mene. Ja još iza toga čitam. Često svi troje molimo. Bude i sa suzama,... onda zajednički doživimo molitvu. To bude tako nešto snažno i veliko. Ja sam svake nedjelje s njima poslje podne..., kod njih bude kao u crkvi. Ja mislim da mene ne bi moglo ništa preokrenuti na ovoj zemlji, na ovom svijetu. Za mene ne postoji ništa veće od toga.«

Casna sestra: »Svaka bi obitelj mora tako nešto ostvariti. Ja mislim da je Bog tako zamislio obiteljski život.«

Druga gospoda: »A ne dode li Vam strah kako cete Vi proći u životu? Možda je Vaš zaručnik sada dobar. Dode li Vam kadikad strah: Kako će ja nje ga uzeti i podnijeti ako se on bude udaljio od svega toga?«

Jasna: »Ja mislim da neće imati potrebe da me ostavi. Mislim da će mu biti dovoljna ja, da moj suprug neće nikad poželjeti nešto drugo... Bit će mu lijepo uz mene u obitelji. Ja će svim silama uma i srca i načinom života njeni se prilagoditi tako da mu bude lijepo... Mislim da tu nema zapreke..., ta to je tako fantastično...«

Druga gospoda: »Ljubav sve pobjeđuje, želite reći?«

Jasna: »Ja sam već toliko puta doživjela u sebi Božju prisutnost, Božju providnost. Nevjerojatno, kako te Bog prati stopu u stopu. Ja dobro osjećam kad me Bog ostavi samu. Onda je najteže... Onda moj tata i moja mama fantastično prate što se u meni zbirava. Ja im ne moram pričati gdje sam bila i s kime sam bila. Ali oni kao moja savjest idu za mnom. Oni mi održavaju predavanje da ja sa suzama poslje podne razmišljam. Premda ja idem na Institut i u crkvu, i molim se, ali oni meni tako govore da mi bude dosta, ja sva zatreptim. Ne iz straha, nego iz povjerenja. Oni su moja savjest.«

Casna sestra: »Krasno!«

Jasna: »Ja sam se sad raspričala...«

Gospodin inžinjer: »Možeš li dodati neke komentare?«

Jasna: »Ja bih htjela biti dobra, ja

bih htjela svima služiti, Vi mene ispravite...«

Gospodin inžinjer: »Nema tu šta ispravljati. Ti ćeš postići što želiš. Bilo bi šteta da se ne ostvari što želiš.«

Ljubica: »Zaista.. šta je za tebe ona ženstvenost? Žena može toliko toga dati, može se do maksimuma predati. Šta manjka ženi koja se potpuno ne predala?... To je nešto od prirode, nešto fiziološko. Može se neka žena potpuno dati, ali nema ženstvenosti. Muškarac opet u svojoj muškosti, on je drugačiji... To je možda neka milina u pogledu, u pokretu. Za njegov pojam to je krvkost žene. Kod nekoga će biti način govora... To se ne da izraziti.« — (gospodinu inžinjeru:) »Muškarac ne može voljeti kao žena, što ti na to kažeš?«

Gospodin inžinjer: »Mislim da žena može dublje voljeti... Ja za sebe velim da imam mnogo ženskih crta jer mogu jako duboko voljeti. Pitam se odakle to meni da sam drugačiji od klasičnog muškarca.«

Magnetofon je kvrcnuo i zaustavio se, a razgovor je nastavio dalje o tome koliko muž, a koliko žena mogu doprinijeti zajedničkoj sreći u obitelji.

Stari i mladi... I ovdje ih je bilo. Ne protive se jedni drugima. Razumiju se. Dive se jedni drugima. To su oni krotki i duševno bogati koji svakodnevno nastoje da im srca budu prožeta neprestanom molitvom. »Isuse, blage i ponizna srca, učini srca naša po Srcu svomel!«

Bez nametljive vike oko reforme iz njih žari molitva u čitavom ponašanju. Poput miomirisa oni obnavljaju sve oko sebe — jer su sami obnovljeni.

Jer su stariji dobri, mlađi njihovi postaju još bolji...«

Josip Weissgerber D. I.

NOVAC ILI LJUBAV

Mlad sam, mlađi od ovoga o kom me govorim. Želim opravdati besmisao njegovog života. Želim ga opravdati smisalom. Jer nije on sam sebe učinio besmislenim. On je proizведен za besmisao.

Imao je sve — osim ljubavi. Zato je i sve izgubio. U stvari, ništa nije ni imao.

Mihael James Brody. Dvadeset i četiri godine. Bogat, lijep. Bez neispunjeneželja, bez obveza. To su njegove oznake.

I taj M. J. Brody jednog jutra u siječnju 1973. godine, sam u spa-vanici svoje kuće, uzima lovačku pušku, pritisne okidač i prosvara sebi lubanju.

— Ex nihilo nihil, (od ničega ništa) reći će netko smatrajući stvar dovršenom.

Majka mu je bila unuka slavnoga J.F. Jelkea, »kralja ulja i margarina«. Umrla je u njegovoj trećoj godini. Oca gotovo nije vi-dio. A još manje poznavao. Mrzio ga je, jer nije osjetio očinske ljubavi.

— Meni je na smrt dosadno. Sto bih još mogao isprobati? rekao je u svojoj 21. godini jednom svom prijatelju. I počeo je uzimati droge.

— Tipičan predstavnik mlađih danas, reći ćete. No, ipak, poslušajte još neke pojedinosti.

— Imam mnogo novaca! Novac me nije usrećio, pa ga zato poklanjam — rekao je novinarima bacivši pred njima kroz prozor tisuću dolara sitniša. Mogao je sve kupiti. Osim ljubavi koja se ne može kupiti. I zato da novca nije ništa držao, jer mu novac nije mogao pomoći. Zato je i pritisnuo okidač. To je bio njegov odgovor životu. Onom životu koji mu nije pružio ništa — jer sve što je od njega dobivao, redovno je bilo odi-jeljeno od smisla.

— Meni se čini da je moj život promašen i da je dosadan, — rekao je. Jedino što nije imao bilo mu je nedostužno: Vjera i Ljubav! Bačen u život, lišen ljubavi i vjere, zatrpan materijalnošću svijeta — izgubio je sve i sama sebe.

Zivot mu nije bio borba. Do svoje dvadeset i četvrte godine, do časa svoga samoubojstva, nije ni jedan sat radio. Nije osjetio potrebe da traži svoje mjesto u svijetu. Pretvoren u automat za primanje, čekao je da mu drugi dodijele to mjesto.

— Zar ga se može potpuno radi toga osuditi?

Njega, koji nije doživio ljubavi, njega, koji nije shvaćao pravo značenje te riječi. Tek — osjećao se osakaćenim. Bitno osakaćenim. I shvatio je razlog svoje nesreće vi-djevši sreću onih što su bili ljubavi.

Ijeni, Njima nije bilo važno što nisu imali ništa. Jer i ono malo što su posjedovali bilo je prožeto Smislom.

— Osudujete li ga? — Možda ne posve? — Da li da krivnju prebacimo na njegovoga oca? — Nije ni to izlaz. Budite sigurni da je njegov otac bio duboko uvjeren u ispravnost svojih djela. On je bio siguran da sinu čini dobro. Ta, davao mu je sve. Neprestano je radio. I nije shvaćao što mu je sin želio reći, kad je rekao: »Vidiš, tata, ja imam hrpe novca, ali nemam tvoje ljubavi.«

To je za oca bilo besmisleno. Ta-to nije donosilo novca. Baš nikakvog. Samo gubitak vremena. A njega su odgojili, potrošačko ga je društvo na to prisililo, da gleda sve pod vidikom novca. I vrijeme je novac! I sve je novac. Kao što sam čitao u jednom pismu: »Svjestan sam da sam lud kad to činim. Ali da to ne činim, svi bi mi govorili da sam lud.« Da, ovako su mu svi govorili da je pametan. Ali on je u sebi bio duboko nesretan. No, to nije nitko vidio. Pače ni on sam. Osim možda tek u samotnim svojim trenutcima. Ako je razmišljao ...

— I sada se ja pitam — napominjem da sam mlađi od ovog M. J. Brodya — koga kriviti za njego-vu samoubojstvo i njegovu izgubljenost u svijetu?

Neodgovornost pred besmislom svega? — Njegovog oca? — Ili ne-koga trećeg? ...

Sjetimo se naših obitelji. Tko je središte zbivanja u njima — novac ili Ljubav? Bez novca se ne može. Ali bez Ljubavi je sve besmisleno. I zato svjesno izaberimo, Nadimo svoj put! Put koji će biti — smisao — Isus Krist. Ne bi smjeli dozvoliti da među nama živi ije-dan budući Michael James Brody ...

Pišta

MIHAEL JAMES BRODY: »ZIVOT MI JE DOSADAN«

DJECA SU NAJVEĆE BLAGO DOLA. SAMO DA IH JE VIŠE...

Slika našeg čovjeka

Bio je to ganutljiv sprovod. Nijedno oko nije ostalo bez suze. Ali, to je bio i vrlo zanimljiv zadnji isprćaj domaćega župnika u mjestu Dolu na otoku Hvaru, Don Tončija Đakonia.

Vjernici te male župe doslovno su svi otpratili svoga dobrog Don Tončija. Ali tu su bili i oni koji ne idu u crkvu. Pače i koji ne vjeruju u Boga. Poštivali su svi pokojnika kao dobrog svećenika. I kao čovjeka, koji je za svoj Dol živio. On se za njega mučio. On je bio glavni pokretač za probijanje nove ceste kroz mjesto. On je pomogao pri osnivanju pogona za kuhanje levande. On je svojim savjetom pomogao mnogim težacima u teškim situacijama.

I zato su mnogi, svi, govorili: — Takvoga plovana više nikada!

A, čini se, da će isti Doljani slično govoriti i o svome sadašnjem mlađom župniku Don Mariu Zelenoviću. Razumije se ako tako nastavi.

Kratko je vrijeme kod njih. Ali živi sav za svoju župu. Nije ona prevelika. Tek oko 600 vjernika. Međutim, on ima posla i preko glave. Uređuje crkvu, uređuje groblje, uređuje kuću, uređuje sv. Anu, pa drugu filijalnu kapelicu. Sav je u pokretu oko materijalnoga podizanja crkvenih objekata. Ali ne zaboravlja ni duhovni momenat.

Nedavno je organizirao — u sklopu desetak drugih župa — i svete misije u svom Dolu. Dočekali su nas misionare i otpratili kao da smo ministri. Odazvali se na misije u vrlo velikom broju. Čini mi se i preko 90 posto. Od najmanje djece do vrijednih i divnih starica i staraca.

Pristalica sam trga da ne gledamo na sebi samo negativne strane, nego da na sebi uočimo i ono vrijedno i pozitivno. Da to ističemo i da to ne zaboravljamo. I zato se uvijek i svagdje, kamogod dođem, divim našem čovjeku. Imamo se uistinu dići s mnogo dobra i vrijedna.

Ali nisam znao da u našem Hrvatskom narodu ima tako plemenitih i divnih ljudi kao što su to mnogi stanovnici otoka Hvara. To je za mene bilo otkriće. Upravo se vidi kako je kršćanstvo do zadnjih žilica uspjelo prožeti njihovo srce i njihovu narav. I onih koji danas zaboravljaju Boga. A među Hvaranima nešto posebno imaju stanovnici Dola. Sposobni, snalažljivi, bistri, pošteni — poznati naš teolog Dr Jordan Kunićić, dominikanac je iz njihove sredine nikao — a opet tako neposredni, veseli, raspoloženi. Pravi naši ljudi. Čovjek ih doživljuje kao svoje osobne prijatelje, premda se među njima nalazio tek nekoliko dana...

Bilo nam je žao ostaviti tu malu župu. Ali smo znali da je u dobrim rukama: požrtvovnoga, jednostavnoga Don Maria, Bračanina...

P. B.

Djevojke, nemojte sve ostaviti Dol!

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Posebno zanimanje je probudio predavanje Dr Turčinovića, u sredini, o problematiki obiteljske štampe. U diskusiji su sudjelovali od Glasca Koncila g. Živko Kusić i od Glasnika o. Pero Bulat

Zagreb, 20. - 24. kolovoza 1973.

Za vrijeme Obiteljske Ljetne škole pruža se prilika upoznati najnovije knjige i časopise koji obraduju obiteljsku problematiku.

Ozbiljnost, skoro i molitvena pozornost, za vrijeme temeljiti predavanja...

Raznolikost nije samo izražena u zvanju, naobrazbi, starosti, nego osobito u tome što su na Ljetnoj školi zastupani svi naši krajevi.

Ali diskusija je bila živa. Ne samo u dvorani iza predavanja, nego se nastavlja i vani.

Sestre karmeličanke su nastojale sve zadovoljiti ulogom Marte. Ali i one su sudjelovale na predavanjima kad god su samo mogle.

„Kad vam je najteže?“

Dok smo čekali djecu da ih isповиједimo prije prve pričesti, pitao sam revana i dobra župnika:

— Kroz godine Vašega duhovnoga nastojanja kada Vam je bilo najteže?

Nije dugo razmišljao. Imao je spremjan odgovor. Uvijen sam da će se s njime složiti i mnogi drugi svećenici. Dobro je da naši vjernici to uoče — što nas svećenike često najviše boli...

— Sjedim u kancelariji. Pokuša netko na vrata. Prepoznam svoga čestitog i valjanog župljanina iz drugoga sela, ali on mi je i vršnjak. I osobni prijatelj. Zapravo smo kao braća. Vidim da je nekako ozbiljan.

— Ivane, nešto nije u redu?

— I nije, velečasni... Došao sam zbog sprovoda.

— Pa tko je umro? Netko iz tvoga susjedstva?

— Ne, nego moj djed. Znate, zadnjih mjeseci mu je bilo malo slabije. Ali još jučer je hodao... Nitko to nije očekivao... Došlo je naglo...

— A zašto me niste pozvali da mu dadem svete sakramente? Znate da se već dugo nije ispušten...

— Ali, velečasni, nitko se nije nadao...

Tek je došao liječnik...

— Pa vi sami kažete da mu je već preko mjesec dana bilo slabije. Po liječnika iz dosta udaljenoga grada imali ste vremena slati kola, a za njegovu dušu...? Što ste učinili?

— Kako ćemo sa sprovodom?

— Ostavite sprovod! Što mi niste rekli da mu dudem živome? Umro je bez sakramenata, nepripravljen... Što je s njegovom dušom?

I dobar župnik je zaključio naš razgovor pred ulazom u crkvu idući prema ispuštenicima: — Taj nemar za vječni život svojih najbližih, to me najviše boli u momu svećeničkom životu. Za tijelo će sve učiniti. A i najbolji kršćani neće uzrujavati svoje bolesnike, i dovode svećenika tek onda, kada bolesnici izgube svijest... Ili tek na sprovod...

Dok sam ispuštenao djecu, grizlo me u srcu pitanje: Zašto tako malo marimo za svoje umiruće? Čini se i zato, jer se malo brinemo za duhovno dobro svojih bolesnika...

BRIGA ZA BOLESNIKE

Čitava župska zajednica dužna je posvetiti brigu svojoj bolesnoj braći. Ova zadaća kršćanske zajednice prema bolesnicima sastoji se u tome da ih okružimo posebnom ljubavlju. To svjedočanstvo pažnje, što je inače znak raspoznavanja nas kršćana, posebno se mora očitovati, kada su naša braća u prtnji,

Tako se Krist, po nama, na poseban način približuje bolesnicima. Zato ih moramo često prijateljski posjećivati. Okružiti ih djelima ljubavi.

Ne prepusti brigu za bolesnike samo ukućanima i rodbini. Oni su često spremni da svojima milima kažu punu istinu.

U tom kontaktu s njima pružiti će se prilika da ih pripravimo kako će u duhu vjere primiti svoje bolesno stanje kao izraz volje Božje. A onda i sakramente što ih Crkva nudi za njihovo duhovno i tjelesno okrepljenje. Sam Gospodin se pobrinuo da svakome olak-

ša njegove boli i trpljenja, kad je stazio u usta apostolu Jakovu one velike riječi: »Boluje li tko među vama? Neka sebi doveđe crkvene starješine! Oni neka mole nad njim, mažući ga uljem u Ime Gospodnje, pa će molitva učinjena s vjerom spasiti bolesnika. Gospodin će ga podići, i, ako je učinio grijehe, dobit će oproštenje.« (Jak. 5,14-15).

Veličina ovog sakramenta otkriva nam ljubav, koju Gospodin ima prema nama u časovima patnje. Ovaj sakrament često puta dopunjaju napore obitelji, i svih onih koji pružaju kakvu liječničku pomoć. Jer i tjelesno krijepli bolesnika. Stoga svaka bolest daje pravo kršćaninu da primi tu potporu. Ako i ne postoji smrtna opasnost, bolesnik se ne treba bojati primiti taj sakrament. Pače i kada se bolesnik nuda da će uz pomoć lijekova još dugo živjeti. Na poseban način se ovo proteže na naše drage starce, koji idu prema zalazu svoga života. Crkva želi da oni primaju taj sakrament, kako bi lakše mogli kršćanski živjeti i nadvladati teškoće svoje dobi...

Došlo je do novog shvaćanja i poimanja svetih sakramenata poputbine i po-

mazanja! Trebamo se vratiti izvornom kršćanstvu: djelima ljubavi! Brizi za bolesnike. U tom bi morala sudjelovati čitava župska zajednica! I neće se dešavati da nam bolesnici čame bez okrepe svete vjere...

UMRIJETI BEZ STRAHA

Pitanje smrti prisiljava današnjega čovjeka na razmišljanje. Na suočenje sa stvarnošću kojoj ne može izbjegći. Ona iskršava pred njim, jer on vidi i znade da svaki dan 200.000 ljudi umire. Zato ga ona zaokuplja. Čovjek zastaje pred tajanstvenošću smrti.

Upravo strah od smrti, koji je tako prisutan kod modernoga čovjeka, pojavičava u njemu bezgraničnu čežnju za odgonetkom, kao što je izrazio jedan naš poznati pisac: »Poučite me mrtvi, kako se može umrijeti bez straha, ili barem bez užasala! (M. Selimović: »Derviš i smrta«).

To ne mogu učiniti mrtvi. Samo nas Krist »Kralj vjekova kome sve živi« može poučiti u tom velikom umijeću. Po djetotvornoj ljubavi živih...

Pero Bulat

Danas jesmo,
sutra nismo,
a preksutra
Bog zna di smo!

O. STJEPAN SAKAČ UČENJAK EVANĐEOSKI MALEN

(Iz propovijedi kod zadužnica)

— Nismo li pogriješili? Izabrali smo kao evanđeosko čitanje odločak Matejeva evanđelja, gdje Isus hvali MALENE kojima nebeski Otac daje objavu sakrivajući je od tzv. »mudrih i umnih«. (Mt 11, 25.-30). A na osmrtnici za dragoga pokojnika stoji — kod Isusovaca neuobičajena titulatura — »profesor, doktor... učenjak?«

Ne čudim se nimalo tom pitanju! Pa ipak usuđujem se tvrditi da se nismo nimalo prevarili! Tekst je i te kako pogoden. Pravo će mi dati svatko, tko je iole poznavao pokojnika.

Sveta Mala Terezija, u svojim rukopisima o duhovnom djetinjstvu, uzima i ovu Davidovu izreku: »Mlad sam, a ipak sam postao razboritijim od staraca«. Mislim da bismo — sasvim u stilu duhovnoga djetinjstva — mogli preokrenuti tu rečenicu i ovako je staviti u usta Ocu Sakaču, koji bi, da je ostao živ, za sedam tjedana navratio 83 godine života: »Star sam, ali u mene je djetinje srce.« Da, kao

dijete je bio pred Bogom i braćom ljudima dobar, jednostavan, pun vjere i ljubavi, blag, samilostan... Ukratko: evanđeoski malen.

LIFT ZA DUHOVNI USPON

Vjerovao je cijeli život kao dijete. U Rimu je počeo crkvene studije baš u vrijeme modernističke krize, ali ona nije ranila njegova duha, nego ga je upravo utvrdila u potpunom podlaganju uma i srca crkvenom nezabludivom učiteljstvu. Odanost Petrovu nasljedniku prenosio je u srca svojih učenika i pokornika. Što više, preko svojih spisa, i u čitav naš katolički narod. Posebno svojom poznatom raspravom o Mirovnom ugovoru Hrvata sa sv. Agatonom u VII. stoljeću.

Sveta je Mala Terezija pronašla »lift« za svoj duhovni uspon do kršćanske savršenosti: bile su to ruke Isusove. Ponizan kao dijete,

O. Sakač se neograničeno pouzдавao u Božju dobrotu i od nje, po molitvi, sve očekivao. Molitva je bila njegovo duhovno dizalo. Kad je 1919. namjeravao u Rim na daljnje studije kršćanskog Istoka, sve je zapreke tom pot hvatu svladao nižuci devetnicu za devetnicom sv. Josipu. A tako je to bilo, kako mi je sam pripovijedao, i u svim drugim kušnjama njegova života. Molio je ustrajno i neprestano za Crkvu, papu, biskupe, svećenike, posebno za svoje pokornike i učenike, za kršćansko jedinstvo, za svoj narod... I te je nakane preporučivao drugima. Osobito bi ih znao zadati kao pokoru kod ispovjedi. Kad je bio penzioniran, najveći dio vremena posvećivao je molitvi. Pravi bi užitak i duhovna pobuda bila gledati tog starca dugе, bijele brade kako s velikom vjerom i strahopočitanjem kleći u kućnoj kapelici očiju uprtih u sveto hranište.

U predratnom je vrijednom Katoličkom tjedniku jedan svećenik napisao kratak izvještaj o duhovnim vježbama, što ih je davala, kako se dopisnik izrazio »blaga Ivanovska duša« — O. Sakač. Ali, nemojte misliti da je svoju značajnu blagost i simpatički smješak za svakoga posjetnika i učenika pokojnik usisao s majčinim mljekom. Naprotiv, po naravi je bio žestok, tako da su mu kolege u gimnaziji dali nadimak »Osvetnik!« Pokojni se Pater rado spominjao ove zgodne iz svoga djetinjstva.

Za dugih zimskih večeri, njegov bi stric znao čitati jednoj skupini seljaka u Kapeli Kačićev »Razgo-

vor ugodni«. Tako je bio upravo dovršio pismu od zauzeća Sigetigrada onim pjesnikovim tužnim upitom:

»Zrinoviću, vičita ti dika,
Tko će turske odsicati glave?«

Striček je digao naočari i začas prestao čitati. Mali se, osmogodišnji Štefek zažario u licu i samome sebi rekao: »JA... Ni klerička halja nije mogla promijeniti naravi. Na kraju Ijetnog semestra 1912. čak je propao na jednom ispitnu, jer se borbena krv probudiла u vrijeme spremanja prvog Balkanskog rata. Sakač je doista mislio ostaviti sjemenište da se pridruži Bugarima tjerajući Turke iz Carigrada... Ipak se napokon smirio natprirodnim gledanjem na stvarnost i ustrajnom molitvom »zlatne krunice«: »Isuse blaga i ponizna Srca, učini srce naše po Srcu svome!«

TRI PUTA SRCE ISUSOVО

Jedan je svećenik pred nekoliko godina malo zamjerio — barem stilsku neukusnost — što je o. Sakač prigodom svoje zlatne mise na spomen-sličici tri puta spomenuo Srce Isusovo, a osim toga, na njoj je bila reprodukcija upravo glavnog oltara u našoj bazilici Srca Isusova u Zagrebu.

— Recite tom i tom Ocu, poručio je zlatomisnik, kako ja danas ne bih bio ono što jesam da Srce Isusovo nije zahvatilo u moj život!

Već njegovo redovničko zvanje počinje upravo u ovoj crkvi. Kad je jednom kao gimnazijalac odla-

zio na praznike kući, put ga je iz Nadbiskupskog orfanotrofija u Vlaškoj ulici vodio kroz Palmotićevo ulicu na kolodvor. Svratio je u crkvu da se pomoli. Kad u taj čas, upravo je ulazio u svetište pobožni brat sakristan. Bio je to možda nekima od naših starijih vjernika još poznati Brat Martin Meglić, koji je za prošlog rata u travničkoj okolini poginuo prinesavši Bogu svoju životnu žrtvu da spasi jednoga svećenika.

— I u taj čas, pripovijeda O. Sakač, meni se pričini kao da mi s oltara Spasitelj proboden Srca govori: »Kako bi to lijepo bilo, da i ti meni služiš kao ovaj Brat u Redu...« Kao gromom ośinut, trugoh se i zgrabivši šešir i torbak, odjurih na kolodvor.

Otada je uvijek izbjegavao Palmotićevo ulicu, jer mu je isusovački red bio zazoran zbog lažne propagande njegovih neprijatelja, da je biva nenarodan. Posljedica čitanja Kumičićeve Urote Zrinjsko-Frankopanske, Preradovićeve pjesme Dubrovniku, gdje je prema pjesniku za Republiku bila veća nesreća od potresa 1667. »crno Lojolovo sjeme«. Negativno su djelovala u tome smislu i predavanja, inače vrijednoga, profesora gornjogradske gimnazije Branka Drechsler-Vodnika. Tek kasnije su prof. Fancev, O. Vanino i drugi znanstveno raskrinkali takovu propagandu, ali O. Sakač nije toga tada znao... Ipak ga je Srce Isusovo pobijedilo, pa mu je zato cijeli svoj život Pater bio ne samo osobno vrlo odan, nego je i kod drugih propagirao tu spasonosnu, evandeski utemeljenu, pobožnost.

JEDNOSTAVNOST I PONIZNOST

Ne, mi nismo promašili evanđelje za svetu Misu-zadušnicu. Pokojni je O. Stjepan Sakač u svome životu pokazao, da mu je Presveto Srce Isusovo bilo simbol, izvor, uzor tzv. »malih a uistinu velikih kreposti: poniznosti, jednostavnosti, strpljivosti, blagosti — a pogotovo ljubavi, po kojima se Otac nebeski nama objavljuje. Pokojnik kao da svima nama govori što je i apostol Pavao poručivao prvim kršćanima:

»Ugledajte se u mene kao što se i ja ugledah u Kristu!«

Predrag Belić

LAKA IM BILA RODNA GRUDA!

Fra Eugen Zaninović
gvardijan u Zadru, umro 26. VIII
1973. god. u 53. godini života

Bio je to možda najveći zadarski sprovod zadnjih 20 godina. Uz pedesetak svećenika, dva biskupa, i više tisuća Zadrana i Šibenčana ispratilo je na vječni počinak skromnog redovnika.

Bolovao je svega nekoliko mjeseci. Sveti Otac, doznavši u srpnju ove godine za njegovu bolest, poslao mu je poseban apostolski blagoslov. To je bila za njega velika utjeha. Za njega, koji je na spomen-sličici 25. obiljetnice svoje prve mise godine 1965. stvrljedeći zapovijed sv. Franje:

»Uvijek podložni Svetoj stolici, čvrsti u vjeri katoličkoj!«

Kada se oprštao od svoje gradske župe Voštarnica, gdje je radio 15 godina, kazao je fra Eugen: »Mislim da se zbog moga ponašanja nikto nije udaljio od Crkve! Na tome, hvala Bogu!«

Divne su to riječi, koje otkrivaju njegovu veliku dušu i tumače čime je zasludio iznimno poštovanje sviju koji su ga poznavali. Bio je svakom čovjeku otac i brat. I zato su ljudi

trpjeli skupa s njim zbog njegove teške bolesti. Posebno su se istakli u odanosti: teta Tone, gospodin Leon Bateljak i kanonik Veršić.

Na sprovodu je bio najdirljiviji momenat, kada je Msgr. Arnerić, u ime grada Šibenika, rodnoga grada fra Eugena, stavio nešto šibenske zemlje u njegov grob. Zanimljivo da je isusovački provincijal o. Petar Galaner odnio u Rim nešto zemlje iz domovine s Mirogoja u Zagrebu i stavio u ljes o. Stjepana Sakača prije nego ga sahraniše na rimskom groblju. Tako je naša gruda povezala oba redovnika koji su umrli zajedno! A na našem nebu zasjale su predivne zvijezde, koje se neće više ugasiti!

Iz života Crkve

INDIJA SMANJUJE POMOC POKRETU PROTIV ZAČEĆA

Predsjednik indijske vlade Indira Gandhi izjavila je da će njezina vlada vrlo ograničiti pomoći programu obiteljskog planiranja smanjenja poroda. Rezultati, naime, što su ih postigli na tom području, nikako ne odgovaraju golemlim svotama izdanim u tu svrhu.

Od godine 1952. upotrijebili su svake godine gotovo stotinu milijuna dolara za ograničavanje poroda u obitelji. Od toga su dva milijuna dolara utrošena za širenje raznih sredstava protiv začeća. Porast stanovništva snizio se u tom roku od 39 jedva na 32. Stručnjaci su izračunali da bi bilo bolje za to izdan novac upotrijebiti za elektrifikaciju sela, industrijalizaciju i smanjenje nezaposlenosti.

Indira Gandhi priznala je neuspjeh indijskog obiteljskog planiranja te rekla da će se odsad više uzimati za povećanje proizvodnje i gospodarski napredak društva.

Kako javlja indijska agencija za tisak, azijski su biskupi strogo nastupili na svojoj biskupskoj konferenciji protiv raspljanja novca, što ga neke države izdaju za širenje sredstava protiv začeća. Tlme, dakako, nisu zabacili mogućnost naravnog uređenja poroda koji negdje može biti opravдан.

SVEDANI PREMA KATOLIČKOJ CRKVİ

U Stockholmu skupina katoličkih i evangeličkih teologa, poznata pod imenom »Zajednica za kršćansko jedinstvo«, objavila je izjavu pod naslovom »Katolička vjera u švedskoj Crkvi«. U njoj se kaže:

»Jaz što ga je iskopalo otcjepljenje od Rima u XVI. stoljeću žalosna je činjenica. Ali danas nema nikakvoga značaja niti smisla dalje ga podržavati.«

Razumljivo je da se ne može danas govoriti odmah o nekom jednostavnom pretvaranju švedske Crkve u rimsku. Ipak, govore teolozi:

»Dužni smo izjaviti da je rimska katolička Crkva jedina Crkva na svijetu koja ima bitne oznake opće Kristove Crkve...«

Nadalje utvrđuju teolozi da su reformatori u svoje vrijeme gledali na vjeru odviše iz političkih, mjesnih i feudalnih vidika. I papinstvo je bilo tada u mnogom pogledu drukčije nego što je papinstvo Ivana XXIII. i Pavla VI. »Švedska Crkva i luteranstvo ne smiju se više zatvarati pred Petrovom službom, koju vrše papa i kršćanski Rim. Luteranci moraju priznati da je papinsko djelo potrebno, naime, kao znak jedinstva Kristove Crkve. Tko vjeruje u Evandelje, mora prihvati također Petrovu zadaću u Crkvi.«

PAVAO VI. I ZEMLJE U RAZVOJU

Dr Boerma, generalni ravnatelj organizacije FAO (za poljoprivredu i razvoj) dao je na vatkanskom radiju izjavu o brizi Pavla VI. za razvitak naroda i o pomoći što je on pruža međunarodnim ustanovama koje djeluju u korist Trećeg svijeta.

»Mi iz naše organizacije znamo veoma dobro što Papa radi za Treći svijet, te koliko utječe na naš rad. Doduše, ima i drugih međunarodnih predstavnika koji mogu iznijeti svoj sud o Trećem svijetu. No vrlo ih je malo, ukoliko ih uopće ima, sličnih Papl, koji s moralnim ugledom mogu govoriti ne samo katoličkoj zajednici, nego dapače i cijelom svijetu.«

Na pitanje, da li su narodi u razvitu svijesni što Papa za njih čini, generalni ravnatelj FAO-a je odgovorio:

»Iz vlastitog iskustva možemo potvrditi da su narodi u razvoju toga svijesni. Do te svijesti narodi dolaze vodeći računa o tome što je Papa za njih učinio ili još čini. To mogu upoznati također iz njegovih izjava, spisa, pothvata i svega onoga što o njegovu djelovanju za Treći svijet izjavljuje tisak i radio. Papa se posebno zauzeo za te narode prigodom svoga pohoda Ujedinjenim narodima, kad je sam sebe nazvao stručnjakom za ljudske osjećaje i prava. No smatram da su ti narodi mogli posebno shvatiti brigu Pavla VI. za njih kod njegova pohoda Africi, Latinskoj Americi, Aziji i Dalekom istoku. Tada Pa-

pa nije govorio samo »za njih«, nego i »s njima«, dolazeći među njih, u njihove kuće, škole, bolnice, polja i mjesta gdje rade. Takav osobni dodir dokazao je narodima razvoju, s jedne strane, kako se Papa zanima za njihov razvoj. A s druge strane, upoznao je izvanredne napore Pape za poboljšanjem životnih uvjeta...«

PUT DO SVECENISTVA MOLITVOM I RAZMATRANJEM

Pred početak školske godine sv. Otar primio je u posebnu audijenciju rektore njemačkih sjemeništa, koji su u Rimu studirali i raspravljali o temi: »Produbljivanje vjere kod pitomaca pomoći razmatranja i molitve.«

Papa je u kratkom govoru na njemačkom jeziku izjavio da je to od izvanredne važnosti, te nastavio:

»Danas se mnogo govori i raspravlja o vjeri. Potrebno je, a to osobito vrijedi za sjemeništarce, da studiraju vjeru i po njoj žive. Moraju proživljavati vjeru i posvjedočiti je svojim životom. Moraju, ne samo upoznati Krista, nego ga sresti i doživjeti. A put koji tome vodi jest molitva i razmatranje. Samo će na taj način pitomci biti sposobni da prihvate dužnosti svećeničkoga reda.«

Papa je izjavio kako je svjesan teške dužnosti što čekaju rektore njemačkih sjemeništa, pa je stoga obećao pratiti njihov rad svojom molitvom i blagoslovom.

M I S I J E

MISIJSKA NAKANA AM ZA STUDENI 1973.

Zajedništvo u raznolikosti Afrike

Poslije Drugog svjetskog rata gotovo svi afrički narodi postigli su političku samostalnost i osnovali svoje narodne države. To je posve opravданo, jer svaki narod ima prirodnu težnju, pa prema tome i prirodno pravo, za svojom državom. To osporavati, ili htjeti osporiti, znači ogriješiti se o najtemeljnije pravu svakog naroda.

Ipak Afrika, postigavši političku samostalnost, nije uspjela riješiti sve svoje probleme. Što više, nagomilali su se i neki novi, te će trebati još prilično vremena dok budu riješeni. U rješavanju tih problema može mnogo pridnijeti i Crkva, učiteljica naroda.

Jedan od tih problema je izričito spomenut u našoj misijskoj nakani: pretjerana pripadnost jednome plemenu.

Podjela naroda na različita plemena i rodove po sebi je posve prirodna stvar i može veoma pomoći gajenju zajedničkog osjećaja. Međutim, pretjerana

svijest plemenske pripadnosti može urediti divljim neprijateljstvom i krvavim sukobima. Da je do toga dolazilo djelomično je kriv i nekadašnji kolonijalizam. Nekadašnje kolonijalne sile, koje su među sobom dijelile afrički teritorij, nisu nimalo — ili samo vrlo malo — vodile računa o opstojnosti i životu plemena, pa su tako dijelovi jednoga te istoga plemena pripali različitim državama. I to je jedan iskustveni dokaz kako vrijedanje prirodnoga moralnoga zakona i prava uvijek urodi lošim i crnim posljedicama, koje postaju pravi,

u nebo vapijući griesi. I neće biti, doista, nikada trajnoga i pravednoga mira na ovome našem planetu sve dotle, dok odgovorni ne budu uvidjeli nepovredljivost prirodnoga moralnoga zakona i prava.

Zadobivanjem slobode i stvaranjem država problem plemenske pripadnosti u Africi nije riješen. Što više, na prvome kongresu Organizacije za afričko jedinstvo zaključeno je da se zadrže granice iz vremena kolonijalizma, i da se ubuduće ne smiju mijenjati. Taj zaključak, koji nije uočio ni naravni značaj plemenske pripadnosti, postao je uzrok mnogih svada, sukoba pa i krvavih ratova. Najpoznatiji su nam oni u Kongu i Nigeriji. I u Sudanu je etnička pripadnost već više godina narušavala mir. U posljednje vrijeme, izgleda, da tamošnje vlasti pokušavaju pronaći jedno razumno rješenje.

Osim toga, ne valja zaboraviti da se u pojedinim plemenima često javljaju i šire različiti pokreti i fanatičke sekte, koje — djelomično iz plemenskih, djelomično iz nacionalnih, a djelomično i iz religioznih motiva — šire neslogu između pripadnika istoga plemena, te mržnju i neprijateljstvo prema strancima.

Očito je da takve prilike vrlo otežavaju misijski rad Crkve. A baš plemenski poređak mogao bi postati vrlo prikladan društveni temelj za rad misionara. On gaji takve zajedničarske vrline koje treba samo prožeti iskrenom kršćinom posljedicama, koje postaju pravi,

čanskom ljubavlju prema bližnjemu.

Misleći kroz ovaj mjesec na ovu misijsku nakanu, molimo za svjetlo Božje svima onima koji vode svjetsku politiku. Da se u svome radu nadahnjuju načelima prirodnog moralnog zakona i prava, pa će stvoriti bolji i pravedniji svijet. Naročito molimo za političke vode Afrike da se i na tome kontinentu stvore što povoljniji uvjeti za razvoj istinskog društvenog napretka za sva ta možnja plemena i narode.

Josip Antolović, D. I.

Misijska dužnost svećenika

Za širenje misijske ideje među vjernicima nije dosta da rade samo biskupi. Oni mogu doduše mnogo učiniti sa svoje strane, ali da njihovi planovi, ideje i želje budu približene vjernicima, u tome im mora pomoći njihovo područno svećenstvo. To je znao Koncil veoma dobro, pa je stoga u Dekretu o misijama unio i ovo:

»Svećenici su predstavnici Krista i suradnici biskupskog reda u trostrukoј svetoj službi, koja se po svojoj naravi odnosi na misiju Crkve. Neka budu dakle duboko uvjereni da im je život posvećen također misijskoj službi... Prema tome će pastoralnu brigu tako usmjeriti da služi širenju Evangeline kod nekršćana.

Svećenici će buditi i podržavati u dušobrižničkoj službi među vjernicima revnost za evangelizaciju svijeta upućujući ih katehezom i propovijedanjem o službi Crkve da narodima navlješta Krista pouča-

vajući kršćanske obitelji o potrebi i časti da uzgajaju misijska zvanja kod svojih sinova i kćeri; promičući misionarski žar kod mlađeži... tako da se između njih radaju budući glasnici Evangeline. Vjernike neka poučavaju da mole za misije, i neka se ne stide moliti od njih milostinju postavši tako poput prosjaka za Krista i spas duša...« (Br. 39).

Kako vidišmo iz navedenih riječi Dekreta, svaki bi svećenik morao biti sam prije svega svjestan kolika je širina njegova svećeničkog poziva: da je samo onda u potpunosti izvršio svoje svećeničko poslanje, ako osim za neposredno sebi povjerene vjernike vodi brigu i za spas tolikih duša u nekršćanskim krajevima svijeta. On dakle sam mora prije svega i moliti i žrtvovati se i trpjjeti za tu veliku nakanu Kristova Srca. A kad sam bude prožet tom idejom, onda će je spontano nastojati predavati i

onima oko sebe. Onda će za nju oduševljavati one revne duše u župi, koje će mu svojom suradnjom mnogo pomoći da i drugi barem nešto učine za misije.

Takav svećenik već samim svojim uvjerenjem utjecat će na mlađe koju katehizira. Njegovo poučavanje vjerouauka uvijek će na sebi nositi tu misijsku crtu. Pa i u osobnim dodirima s obiteljima i s mladeži mnogo će moći učiniti da se misijska ideja usadi duboko u njihova srca. Takav rad neće moći ostati bez pozitivnog ploda. U župi će niknuti pomalo i papinska misijska udruženja, kao što je Društvo za širenje vjere, u koje mogu stupiti svi vjernici koji žele barem nešto učiniti i duhovno i materijalno za misije i misionare; zatim Društvo svetog djetinjstva, koje je osnovano za djecu da ona svojim žrtvicama, molitvama i malim prinosima pomažu pogansku djecu da upoznaju Isusa; onda Društvo svetog Petra Apostola za domaći kler, u koje mogu stupiti svi oni vjernici koji se žele obvezati da će redovito makar i malim prinosom pomagati odgoj i školovanje urođeničkih svećenika i koji će moliti posebno na tu nakanu; i napokon sam će svećenik pristupiti Misijskom svećeničkom udruženju, koje okuplja baš one svećenike koji posebno žele molitvom, žrtvom i radom pomoći misiji.

Takav će svećenik uspjeti odgoditi i koje misionarsko zvanje bilo među mladićima bilo među djevojkama. Na tu će nakanu češće zajedno s cijelom župskom zajednicom kod svete misne žrtve moliti. Misijsku nedjelju nastojat će uvijek što bolje pripraviti i s molitvene strane i sa strane propagandnog materijala.

Priredit će povremeno skupljanje priloga za misije i misionare, napose za naše. Nastojat će svoju župu povezati s kojim našim misionarom i njegovom misijom, pa će tu vezu podržavati povremenim pišanjem pisama organizirajući da možda jedno pismo napišu djeca koja polaze na vjerouauk, jedno mlađe, a jedno odrasli vjernici, dok će on sam dodati popratno pismo. A misionarovo pismo njima još će ih sve na veću revnost potaknuti.

Neće mimoći ni bolesnike u župi, nego će i njih organizirati da trpe i mole za misije i obraćenje tolikih duša koje još ne poznaju Kristovo Evanđelje.

Kad mu se pruži prilika, priredit će u župi misijsko predavanje s diapositivima o radu kojeg od naših misionara, da na taj način ljudima učini što zornije misije i rad misionara na terenu. To će ljudima veoma mnogo pomoći da se više oduševe za misijsku ideju.

A ako mu se pruži prilika, pozvat će k sebi i kojeg misionara, kad pohodi domovinu, da mu on vjernicima održi predavanje o svoje radu.

Kako vidimo, ima mnogo načina na koje može jedan svećenik na terenu širiti među vjernicima misijsku ideju i tako postati ono što od njega očekuje Koncil.

A mi se molimo Gospodinu da nam dade što više takvih svećenika kojima će neprestano lebdjeti pred očima velike potrebe Crkve u misijskim krajevima i koji će nas-

tojati što im je više moguće učiniti za duhovnu i materijalnu pomoć misijama i misionarima.

Juraj Gusić

BENGALIJA

PORUKA MLADIMA

Otač je Gabrić saznao da se na koncu prošle školske godine ima održati mali sastanak s mlađima u Nadbiskupskom sjemeništu u Zagrebu i u Isusovačkom sjemeništu takoder u Zagrebu, pa je za tu zgodu poslao mlađima ovu poruku što je ovde donosimo. Uvjereni smo da će je i drugi rado pročitati i od nje imati duhovne koristi. Poruka je snimljena na magnetofonskoj vrpcu, i to između 9. i 11. lipnja ove godine, a povezana je sa svečanošću zadnjih svetih zavjeta sestre Benite koja je rodom iz bošnjačke župe.

Dragi mlađi prijatelji i
dragi roditelji!

Zelio bih vam reći nekoliko riječi prigodom velikog dana vječnih zavjeta naše sestre Marije Benite.

Ponajprije iskrena hvala od sviju nas za sve vaše molitve, za svu vašu ljubav, za vaš blagoslov. Već sam vam nekoliko puta pisao koliko imamo duhovnih zvanja među mladićima i djevojkama. No mi se radujemo duhovnim zvanjima i u dragoj Hrvatskoj domovini. Poteškoća je mnogo, budućnost više puta kao da nije sigurna. A ja mislim da je ona sigurna jer je Isus siguran. Događa se mnogo toga na svijetu. Dosta svećenika odlazi, odlazi dosta redovnika i re-

SESTRE SV. ANE NA DAN SVOJIH SV.
ZAVJETA

dovnica, ali i novi dolaze. Ja se uvi jek time tješim: nešto nas je doduše manje, ali nam zato Isus daje mnogo više prilika da se potpuno za njega žrtvujemo i da se još više dajemo, da se dajemo više negoli što mo

žemo. I vidjet ćete, uvijek ćemo dati malo više nego što možemo.

Cestitam vama, dragi roditelji, koji ste žrtvovali svoju djecu za službu Isusa i svete Crkve! Cestitam vama, dragi mladići i djevojke, koji ste se velikodušno odazvali Božjem pozivu! Obećajem vam svoje svagdanje molitve i žrtve, ali ne samo svoje nego i čitave bošnatske župe, da bismo svi mogli ostati vjerni Isusu, njegovu oltaru, kalvarijskom oltaru, vjerni svečoj Crkvi.

Kako spomenuh, bit će poteškoća, više puta će nam se činiti da seだlje ne može. No znajmo, i On je i mao poteškoća, i Njega su mnogi osavili sve tamo od početka kad je došao na ovaj svijet. Njegovi ga nisu primili u Betlehemu. I za Njegova javnog života uvijek su rovarili pro-

JEDNA OD NASIH REDOVNIČKIH KANDIDATKINJA

tiv Njega. U času getsemanske tragedije Njegovi najvjerniji najprije spavaju, a onda bježe, ostavljaju ga samo. A On ide put Kalvarije. I na Kalvariji uz Njega se našla samo Njegova Majka s nekoliko vjernih žena i s mladim junakom Ivanom.

Svršetak kao da je zbilja taman. Sve kao da očajava na Kalvariji. A ipak u onoj Njegovoј zadnjoj riječi »Svršeno je!« uistinu je poslanje Njegova života svršeno. Svojom smrću On je oživio svijet, dao nam je snagu da i mi svojom žrtvom i smrću oživimo svijet.

Krasne su to misli, pune utjehe i pune nade.

Misleći na sve to mi ćemo junački naprijed. Nikad nećemo sustati na svom putu. Strašno je i pomisliti na to da bi se Isusu mogli iznevjeriti, iznevjeriti se njegovoј Crkvi, iznevjeriti se našem životu. Pa zar ima život ikakva smisla i vrijednosti za jednoga svećenika, koji siđe s oltara, koji zaboravi da je s Isusom bio prikovani na križu?

Primam krasna pisma iz domovine. Još ima divnih srdaca među nama, onih velikodušnih srdaca. Ne mogu uvijek svima odgovoriti. Žao mi je to. No sad mi se eto pružila prilika da svima vama rekrem nekoliko riječi.

Imam pred sobom nekoliko pisama, koja sam nedavno poslao. Jedno je odgovor našem dragom misionaru Juliju Rogini.

Kad sam bio u domovini, on me vozio na sve strane, pa smo dugo razgovarali o misijama. Prije nekoliko dana poslao mi je pismo iz Amerike, gdje se pripravlja na svoje sveto zvanje misionara u Zambiji. Ja sam mu odgovorio:

NAS SEMINARAC SAMOL

naštvo. Neki odlaze. Neka nas to ne učiće. Mi ćemo naprijed, uvijek naprijed. Isus čeka, duše čekaju, vjekovi su na nas čekali, pa da se mi ni sada iznevjerimo? Nikada! Radije smrt, i sto puta smrt, no nikada se ne iznevjeri Isusu i dušama!

Crni proroci navješčuju da je Crkva gotova, da neće biti više svećenika ni redovnika. No budimo čvrsto uvjereni: dok je Isusa, bit će i svećenika i redovnika. Dok je križ, bit će i vjernih duša, koje će se s Isusom rado na križu potpuno žrtvovati. Ja živo u to vjerujem, i za to se molim da bi svi ti mlađi junaci i junačinje mogli junačkići vjerno kalvarijskim životnim putem.

Dragi roditelji, molite se za svoju djecu! Ne samo molite, žrtvujte se! Mislim da sam vam o tom jednom pisao i govorio, kako je moja pokojna majka svake subote postila za mene da bi njezin sin Ante mogao postati jednoga dana svećenikom. I izmolila je i ispostila mi je tu veliku milost. Ja joj nikada neću moći biti dosta zahvalan. Svaki se dan kod oltara sjećam te majčinske žrtve, dnevno se za nju molim. Ja znam da ona dnevno iz neba šalje blagoslov da njezina žrtva ostane uistinu žrtva do kraja moga života.

Majke i očevi, žrtvujte se i vi! Bit ćete sretni, a bit će sretna i vaša djeca, bit će sretan Isus, bit će sretna i sveta Crkva.

Svima vama, i mladićima i djevojkama, i očevima i majkama, i svim ostalima šaljem svoj svećenički blagoslov.

U Srcu Božanskom odani Vam
o. Ante GABRIĆ

Kod bolesnog Premčanda

U basantskoj župi, tj. na njezinu teritoriju, osim onih oko četiri tisuće katolika živi priličan broj protestanata i oko stotinu tisuća hindu pogana i muslimana. Jedan od tih protestanata u svojoj teškoj bolesti pozvao je k sebi, ne svoga pastora, nego oca Gabrića. O tome on piše u ovom članku.

Basanti, 14. srpnja 1973.

Nedjelja je. Težak je bio današnji dan od ranog jutra sve do predvečer. I baš kad sam pomislio da bi se bilo dobro malo i odmoriti, dođe vijest iz sela Corodakata, da umire dobri stari Premčand. On je protestant, ali želi katoličkog svećenika.

Mi smo baš završili trodnevne duhovne vježbe za mladiće i glavare sela. Bilo ih je oko stotinu. Sve je bilo u šutnji, u razmatranju i molitvi. Jeden dan se posti. — Puno dobra učine te duhovne vježbe. Mnogo ih sada dolazi dnevno na svetu Misu i rado pohaju bolesnike. Parul je bio oduševljen, da se samo čudi kako je to moglo biti da je do sada bio tako — lijep! On će sa mnom danas u Corodakat.

Ime tog sela nije baš najbolja propaganda za turiste. »Chor« znači »Kradljivac«, a »dakati« znači »razbojnički« Pa da bude još utješnije, obližnje se selo zove »Harabhangi«, što znači »koji lomi kosti«. No za utjehu vam moram reći da me u ovih 35 godina tu nitko nije ni okrao, niti mi rebra slomio!

No zato sam skoro dva rebra slomio, kad sam se poskliznuo na skli-

zavom kozjem putu do Premove kolibe. Mrak je, ništa se ne vidi. Nekako smo se dokoturali do Premčandove kolibe. Tu vlada bijeda, sama bijeda. Ležao je u kutu. Dječica čuće oko njega. Seoski su mladići došli sa mnom. Došao je i glavar sela, Sudhir. Danas je nedjelja, Premčand dakako nije mogao u crkvu, pa smo za njega u toj maloj kolibi obavili nedjeljnu pobožnost: molitve, pjesme i kratku propovijed. Govorio sam im o ljubavi, djelotvornoj ljubavi pohanja i pomaganja bolesnika, staraca i starica. Samo pjevanje i propovijedi neće nam otvoriti rajska vrata. Misa i molitva u crkvi, i onda pochod ove mukotrpne žive crkve. Nakon toga odmah smo uredili i lijekove i hranu za Premčanda i za njegovu dječicu. A seoske će djevojke očistiti kolibu, te se brinuti za bolesnika.

S rukama sklopjenim na čelu bolesnik se zahvalio i svećeniku i svim prisutnim. Bio je sretan i on, a i mi svi.

U BENGALSKOM SELU

Danas i mene groznica pomalo trese. Epidemija ospica vlada čitavim ovim krajem. Već mnogo godina nisam bio cijepljen, pa me prekučer doktor cijeplio. Mora da je dao malo jaču dozu, ruka mi je sva otekla, pa je došla i groznica, i meni, a i mnogim drugima.

Koliko se još moglo, obišli smo i druge kolibe uz molitvu i blagoslov. To je uvijek tako utješno, i čovjek se nakon toga bolje osjeća. U davanju je sreća, u davanju je život.

Nekoliko će koliba trebati popraviti. Mladići su se složili, da će se sutra ujutro dati na posao. Nabavit će nešto bambusa, rižine slame i kono-pa od ulu-trave.

Meni je veoma draga, kad vidim dobru volju, srca pripravna da bližnjemu pomognu.

Parul i ja ćemo put Basantia. Otpatili su nas do glavnog puta. Bila je kasna noć, kad smo stigli na sjevernu obalu rijeke. U maloj urođeničkoj lađici treba prijeći, jer tu još nema mostova. Lađar je po svoj pričici zakunjao, pa smo morali dosta čekati.

»O Palan, Palan re...« — dozivlje Parul, no tek se jeka vraća s Gangesa: »Strpi se, strpi se...«.

To vam je veoma potrebna krepost ovdje, pa je stoga posebno preporučam svima onima koji žele u Basanti. A i vama svima u domovini, ako lađar Palan zakasnji s pismima iz Basantia... Samo ne znam čija će i krivnja biti veća: Palanova ili Antina.

A valovi Gangesa tihom mrmore: »Strpi se, strpi se...«.

O. Ante Gabrić

Zadnji zavjeti s. Benite

Naša dobra sestra Silvina Mužić javlja nam iz Bošontija kako su proslavili svečanost zadnjih zavjeta sestre Benite, koja je rodom iz bošontske župe. Svečanost je održana u crkvi svete Male Terezije u Bošontiju na Duhove, 10. lipnja ove godine. Sestra Silvina piše:

Drage u Isusu sestre, drage djevojke i svi ostali prijatelji misija! Danas smo imali lijepu svečanost: vječne zavjete naše sestre Benite.

U šest i po sati ujutro svi smo se skupili u našem samostanu. Sestra Benita bila je u pratnji svoje majke udovice, sestara i braće i sve druge rodbine. Naš je otac Gabrić došao u pratnji školske djece i svojih odbornika s velikim raspelom na čelu procesije i s glazbom. Tako smo u pro-

cesiji pošli u crkvu, koja je bila puna vjernika.

Prije same svete Mise otac Gabrić je rastumačio ljudima što znače vječni zavjeti: da to znači predati se potpuno iz ljubavi Bogu i radi Boga bližnjemu.

Danas i moje misli lete u djetinjstvo provedeno u domovini. Mnoge su godine prošle, mnogo je bilo žrtava i krijeva, no bilo je i mnogo sreće i radosti. Nikad se nisam pokajala što sam se Isusu odazvala. Pa bih danas htjela reći ponajprije vama, drage moje časne sestre, koje ste sa mnom povezane po sv. zavjetima: Ostanimo vjerne Isusu u tim svetim zavjetima sve do smrti. Vama, drage djevojke, koje se pripravljate za redovnički stalež, kažem: Idite junački

SESTRA BENITA U PRATNJI SVOJE MAJKE NA DAN ZADNJIH ZAVJETA

i veselo naprijed! Svijet vas mami i zove k sebi, ali vas i Isus zove i želi vas sa sobom povesti na Kalvariju. Ne bojte se, tamo je život i sreća!

Eto ja sam i nakon 42 godine redovničkog života sretna i vesela, i još mogu, hvala Bogu, raditi i služiti svoje bližnjemu. Veliko mi je veselje, kad vidim, da žrtve nas misionara i misionarki i naših prijatelja misija nisu bile uzaludne. Sjeme je počelo klijati. Bude se duhovna zvana i kod mladića i kod djevojaka ovdje u našoj misiji.

Vama, dragi roditelji, želim reći: Budite velikodušni! Isus vam neće ostati dužan. Nikada ne mislite da gu-

bite svoju djecu, kad ih dajete Isusu. Oni će vam uvijek biti najbliži, oni će se uvijek za vas moliti i za vašeg života i poslije vaše smrti. Druga će vas djeca možda i zaboraviti, no vaši sinovi svećenici i vaše kćeri redovnice nikada vas neće zaboraviti...

A sve vas molimo: ne zaboravite nas u svojim molitvama i žrtvama. Trebamo ih. Godine odmici, pa se molimo jedni za druge da se svi jednom zajedno nađemo u vječnosti.

Današnja naša svečanost nije bila samo u crkvi. Naš dragi otac Gabrić ne brine se samo za duševne potrebe svojih župljana. On zna da treba i tijelo hraniti. Stoga je poslije svete Mise i svečanosti u crkvi priredio u župnoj dvorani dobar ručak za sve nas. Imali smo čaj, bengalske kolache i palačinke, koje su malo drukčije negoli naše u domovini. Za njih morate imati dobre zube. Ali da ste vidjeli onu siromašnu dječicu kako su si napunili želudac i džepove. Ta ovakva se sreća ne pruža svaki dan za njih koji su više gladni nego siti.

Preporučamo Vam mnogo našu mladež u svete molitve i žrtve da između njih Isus izabere još dosta njih za svoju službu. Neka oni malo preuzimaju brigu za svetu Crkvu u svom narodu u svoje ruke, jer samo na taj način bit će osigurana budućnost njezina.

Lijepo pozdravljam sve naše svećenike, časne sestre, roditelje koji su Bogu prikazali svoju djecu, kao i sve prijatelje misija.

Vaša u Isusu

S. Silvina Mužić

Z A I R Javlja se sestra Sofija

Ovog je ljeta sestra Sofija Novotny pohodila domovinu i tom se prilikom javila čitateljima Glasnika i prijateljima misija jednim dopisom. Sad se ponovo javlja iz svoje misijske postaje Malemba Nkulu. Pismo je pisano uz Misiju nedjelju, ali kako je došlo malo kasno, dolazi na red tek u ovom broju Glasnika.

Malemba Nkulu, 17. rujna 1973.
Dragi prijatelji misija!

Evo me opet u mojoj misijskoj postaji Malemba Nkulu. Našla sam tu već puno djece na okupu, jer je škola već bila započela i moj me posao vodio.

Evo nam brzo i Misiju nedjelje. Sjećam se kako se za mojeg djetinjstva ta nedjelja slavila, koliko se po našim crkvama Širila misijska ideja. I moje je zvanje plod te misijske akcije. Zato i ja iz te daleke i vrucne Afrike šaljem pozdrav svim prijateljima misija.

Apostolima, koji su pitali Gospodina: »Učitelju, gdje stanuješ?« Isus je odgovorio: »Dodata i vidite — Onima, koji pitaju, ima li još posla u misijama, ja bih odgovorila: »Dodata i vidite. Vidite, koliko ima još onih koji ne poznaju Isusovo Evangeliye. Koliko ima tu siromaha i bolesnika, koji čekaju našu pomoć. Koliko ima tu djece koja mole misionare da im otvore školu i omoguče školovanje!«

Zaista, žrtva je velika, žetelaca je malo! Molite Gospodara žetve da posalje što prije što više žetelaca. A koje Bog posebno zove da sami dodu,

SESTRA SOFJA SA SVOJIM UCENICAMA

neka se ne ogluše tom Božjem pozivu.

Uz molitvu i žrtvu svakako nam je potrebna i vaša materijalna pomoć, da moguemo graditi škole i bolnice. Ekonomski prilike u ovim zemljama, koje su još u razvoju, nisu baš najbolje, pa se stoga misionari i misionarice moraju osloniti na pomoć iz kršćanskih krajeva, napose iz domovine.

Ovdje u Malemba Nkulu gradimo sada novu učiteljsku školu, a namjeravamo graditi i dom za starce, koji nemaju krova nad glavom. Koji su nas do sada pomagali, svima od srca zahvaljujem u svoje ime i u ime sestre Miriam, dok Vam se sestra Anka već više puta zahvalila iz svoje misije Kindu, gdje djeluje. A već unaprijed izričem zahvalnost svim budućim darovateljima naših misija.

Preporučujem sestru Miriam, sestraru Anku i sebe kao i naš rad u Vaše svete molitve i pozdravljam sve prijatelje misija.

U Kristu odana
sestra Sofija Novotny
Malemba Nkulu, via Manono
Prov. Shaba
République du Zaire

K N J I G E

Veoma lijepa knjiga što je možete pružiti **mladencima prigodom vjenčanja, mlađim bračnim parovima**, upravo je izšla iz tiska. Napisao ju je naš pučki misionar o. Pero Bulat pod naslovom **OBITELJ MEDU KAMERAMA**. — Naručuje se na adresu: Pero Bulat, Palmotićeva 31. — 41000 Zagreb pp. 699. Cijena 30 din.

Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb, izdalo je:

I. DANICA 1974 — Cijena 15 ND.

Iz sadržaja: — Idejno-religiozni članci — Naši ljudi i naši krajevi — MALA DANICA, prilog za djecu — Književni prinosi — BRAĆI IZVAN DOMOVINE, prilog za naše inozemne radnike — Gospodarski prilozi.

II. ZIDNI KALENDAR DANICA 1974. Cijena 1 dinar. Popusti: 100 kom. 10 posto, 300 kom. — 20 posto, 500 kom. 30 posto, 1000 kom. — 40 posto.

III. POVIJEST KATOLIČKE CRKVE MEDU HRVATIMA. To značajno djelo hrvatske crkvene historiografije, koje prati život i djelovanje Katoličke Crkve među Hrvatima od najstarijih vremena do danas, napisali su naši poznati stru-

čnjaci za crkvenu povijest — dr. Josip Buturac i dr. Antun Ivandija. Djelo je luksuzno opremljeno, ima mnogo fotografija, više geografsko-historijskih karata i obilje priloga dokumentarno-znanstvenog karaktera. — Cijena 100 dinara. Pojedine karte iz te knjige možete nabaviti uz cijenu od 3 i 5 dinara.

IV. MALI KRŠĆANSKI NAUK — novo, prepravljeno i dopunjeno izdanje poznatoga hrvatskog vjerouaučnog udžbenika za prve dve godine vjerske pouke (1. i 2. razred). — Cijena 12 din.

V. JOSIP BERKA: TIHI TRENUCI. Zbirka pjesama. Vlastita naklada, — Cijena 8 dinara.

Obnovljena biblioteka **Vrelo života** iz Sarajeva izdala je knjigu **Pisma iz puštinje**, što ju je napisao mali brat Carlo Carretto, a preveo Svetoslav Slamling.

Keo preporku za ovo djelo dovoljno je napomenuti da je ova knjiga od 1964. — 1972. doživjela devetnaest izdanja. — Naručuje se na adresu: Uredništvo »Radosne vijesti« 71001 Sarajevo pp. 155.

POZORI

KOJI NISTE NAMIRILI PREPLATU ZA 1973. GODINU
BUDITE TAKO DOBRI
I POŠALJITE NAM ŠTO PRIJE.

ZAHVALNICE

ZAHVALUJUJEM PRESVETOM SRCU ISUSOVU I BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU...

... Majci Božjoj Kamenitoj i Petru Barbariću za primljene milosti. — A. Š., Zlatar — Bistrica.

... i sv Antunu na primljenim milostima. — Mihelina Turina.

... na pomoći u bolesti. — Lucija Nikolić, Borovica.

... i svim svetima za sve primljene milosti. — Mica Biljan, Senj.

... o. Leopoldu, na sretno položenom ispit. — V. J.

... Ivanu XXIII i o. Leoplodu na ozdravljenju moje kćeri. — Viktorija Majić, Vareš.

... Gospri od brze pomoći i svim svecima, što su mi pomogli u teškim danima. — R. M., Semeljci.

... Gospri Snježnoj i o. Leopoldu Mandiću za jedno ozdravljenje. — M. V., Ljubeščica.

... o. Leopoldu Mandiću za jedno ozdravljenje. — Zahvalna majka, Črnkovci.

... na uslišanoj molitvi. — Sofija Bošnjaković, Velika.

... na primljenim milostima, posebno što sam bila uslišana u velikoj molbi. — N. N., Vela Luka.

... sv. Nikoli Taveliću i dobrom biskupu Langu za poboljšanje zdravlja te za uspjeh i blagoslov kod posla. — M. Budan.

... o. Leopoldu Mandiću na unukovo uspjehu u školi. — Doroteja Strahić, Donji Kraljevec.

... predragocijenoj Krvi Isusovoj i sv. Josipu za sve primljene milosti. — Josipa Bednjanic, Varaždin.

...

... za primljene milosti. — D. K., Kraljevica.

... za pomoći u obiteljskim potrebama i teškoćama. — Klara Maceković, Virje.

... i Majci Božjoj Goričkoj za više udijeljenih milosti. — M. B., Baška na Krku.

... sv. Antunu, sv. Josipu i Majci od brze pomoći, koji su mi sačuvali moju djecu i unuku u teškoj pro-

metnoj nesreći. — Roja Devčić, Gospić.

... na primljenim milostima. — Franjica Janušić, Varaždinske Toplice.

... i Ocu Piju. — Ana Saban, Vel. Gorica.

... sv. Josipu i svim Zaštitnicima na primljenim milostima i što su nam kćerka i unuk položili maturu. — B. i J. T., Donja Jelenska.

... na uslišanoj molbi. — Hedviga Kovačić, Rijeka — Trsat.

... Petru Barbariću te svim svećima Božjim na položenim ispitima. — Zahvalna R., Zagreb.

... i Majci Božjoj Gospodi od misavih ruža za čudesno ozdravljenje iza tri operacije mojega sina. — Zahvalna Majka Anka Dukmenić, Kunišinci.

... Majci Božjoj Bistričkoj i svim ugodnicima Božjim na primljenim milostima. — P. A., Prelog.

... Gosi od Ružarja i svima svetim za primljene milosti. — Marija Grubić, Vranjic.

... i Gosi od sedam žalosti za sve primljene milosti. — T. R., Mrkopalj.

... sv. Josipu, sv. Antunu i Leopoldu Mandiću na primljenim milostima. — M. E., Sv. Vid, Mallinska.

... sv. Antunu, sv. Judi Tadeju, sv. Nikoli Taveliću i sv. Josipu za ozdravljenje i primljene milosti. — Vlatka Janeš, Gerovo.

... i o. Antiću na primljenim milostima. — Antonija N.

— Najiskrenije zahvaljujem m. Klaudiјi što mi se unuka nije udala za inovjerača. — Jela Mesić, Slav. Brod.

— Zahvaljujem m. Klaudiјi što me je na sv. Anu ove godine spasila od velike prometne nesreće. — V. M., Zagreb.

— Preporučam se Gosi od brze pomoći za svoje potrebe. — I. V.

— Zahvaljujem se i preporučujem Gosi od brze pomoći na moju odluku.

Ubuduće se preporučujem njenoj milosti. — Mil. V., Hercegovina.

— Molim Presv. Srce Isusovo i Srce Marijino i sv. Antu da pomognu mojoj kćeri u bolnici. — D. R., Savska cesta.

— Zahvaljujem Gosi Sinjskoj i sv. Antu i svima svetim što su mi sinala sačuvali od smrti. Preporučujem im u buduće svoju obitelj. — Zlata Bašić, Klis.

— Velikim zahvatom svoje ljubavi izmolila je dobra m. Klaudija pomirenje s Bogom jednom dragom izgubljenom sinu. — Svjedoci iz okolice Varaždina.

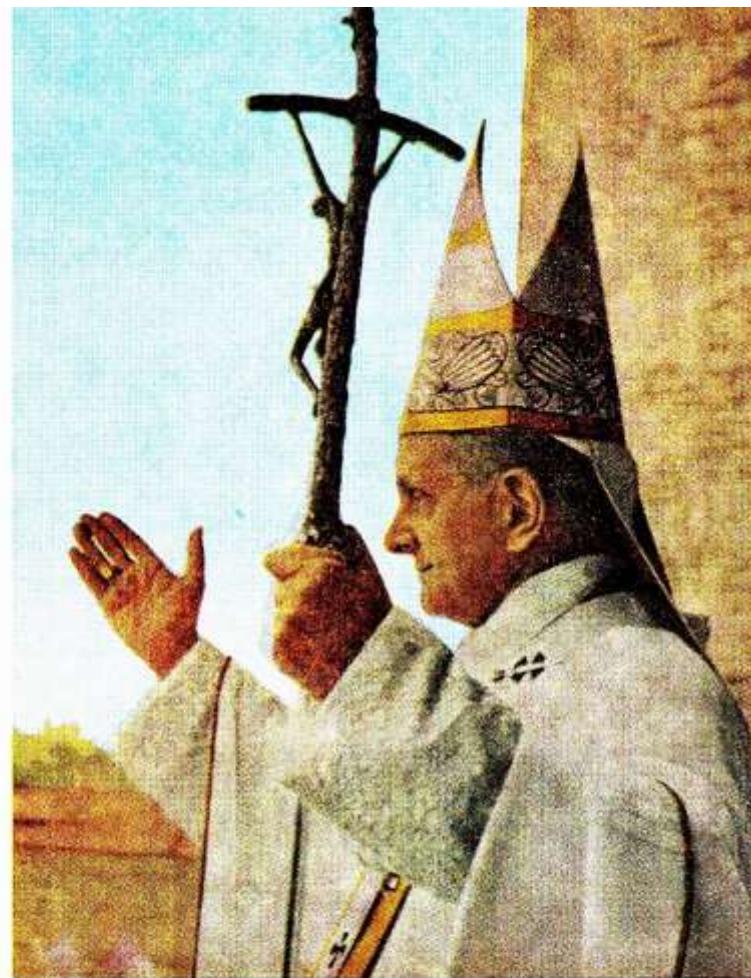
— Zahvaljujem Bezgr. Dj. Mariji, sv. Josipu i sv. Antunu za zdravlje sreću u obitelji, za sinovljev uspjeh u školi. — Katica Mauhar Kalić, G. Kotar.

— Zahvaljujem Gosi od brze pomoći, sv. Antu i sv. Valentinu na uslišanoj molitvi. — Matija Talaš, Preslatinici.

— Preporučujem Srcu Isusovu i Marijinu ozdravljenje svoje kćeri. — Ivica Musa, Privlaj.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NIJHOVOJ ZASTITI!

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje Hrvatska pokrajina Družbe Isusove, 41001 — ZAGREB, pp. 699, Palmotičeva ul. 31. — Odgovorni urednik o. Miro Jurić, 41001 — ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tiskar »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. — 1973. Cijena pojedinog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotičeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

BR.

12

GLASNIK

Srca Isusova i Marijina

PROSINAC — 1973. — GODINA 64. — ZAGREB — CIJENA 2 DIN.

Poštarska plaćena u gotovu

U OVOM BROJU

- 512 NAŠI RADNICI U INOZEMSTVU
Dolaze nam ljudi s velikim kofe-
rima
Da li je dobro: Žena u inozemstvu?
Složna zagorska braća
- 518 Obitelji iseljenika, D. Domjanić
A što je s djecom?
Predznak Božića, Pero Bulat
- 523 Suradnja Crkve u radu za mir, I.
Kukula
- 525 Proslava sv. Terezije u Herceovini,
Feliks Višnjić
- 526 Gospin lik na krovu zemlje, Ivan
Kukula
- 527 Uloga kršćanstva u svijetu, J. B.
- 528 Što treba mladima? — Pišta
- 530 U čemu je njihova tajna?
- 532 Što je s tvojim stažom? — Josip
Weissgerber
- 534 Prva Sveti godina u katoličkoj Cr-
kvi, Predrag Belić
- 536 Crkva je otajstvo, R. Brajčić
- 537 Ljubav ili kritika Crkve? — Josip
Badalić
- 538 Da li su svećenici izmislili vjeru?
- 539 MISIJE
Urodenici Latinske Amerike, Josip
Antolović
Misija dužnost redovničkih usta-
nova, Juraj Gusić
Dvije stogodišnjice
Majčin imendant, Ante Gabrić
Za jednom dušom, s. Silvana Mužić
s. Edigna priča o svom zvanju
- 548 Iz kraljevstva Srca Isusova, Josip
Antolović
- 550 Knjige
Zahvalnice

POMIRENJE

S BOGOM

Na blagdan Duhova u svim crkva-
ma svijeta službeno je dan signal za
širok pokret obnove, koji će doći do
vrhunca 1975. godine u Rimu. Započela je SVETA GODINA.

Među glavnim ciljevima Svetе go-
dine ističe se i ovaj: izoštiti osjet-
ljivost u problemu GRIJEHA, OBRA-
ČENJA, SPASENJA. Nastojati da se
taj problem izrazi riječima koje više
odgovaraju mišljenju, uvjetima i po-
trebama današnjega svijeta.

Biskupska konferencija u Zagrebu
istakla je ove jeseni da se Sveti go-
dina ima proslaviti:

— na 2UPSKOJ razini — misije,
duhovne vježbe, katehetski tečajevi,
studijski sastanci, rasprave, djela apo-
stolata;

— na BISKUPIJSKOJ razini — pro-
mocići inicijative, povezivati ih, pri-
premati biskupijska hodočašća, za-
jedničko slavljenje obreda, manifes-
tacije crkvenoga jedinstva;

— na NARODNOJ razini — izraditi
i proširiti nacrte kateheza, homilije,
liturgijskih tekstova, zainteresirati
sve odgovorne za javno mišljenje.

Naš GLASNIK će podupirati sva
ta nastojanja. Ipak će sačuvati SVOJ
vidik i program: obraćanje OBITELJI
po Kristu, našemu Gospodinu koji je
»ključ, središte i cilj sve ljudske povij-
esti... Rješenje za goruća pitanja
našega vremena.«

Pero Bulat

BOG ABRAHAMU:

„Budući da si poslušao moju
zapovijed, svi će se narodi
zemlje blagosloviti tvojim
potomstvom“ (Sv. Pismo)

Od Abrahama do Isusova rođe-
nja prošlo je 2.000 godina. To
čekanje na Isusov dolazak slavi
se u Došašću, a smisao mu je
da se u njima obnovi čežnja za
Bogom.

Moramo nastojati da u sebi oja-
ćamo želju da živimo s Bogom.
Da Ga bolje upoznamo i da Ga
više ljubimo.

Vrhunac je tog razdoblja sam
Božić, dolazak Boga k nama lju-
dimu. Da rasvijetli našu tamu.
Dolazi s nebesa poput sunca,
pobjednika nad mrakom.

Srećko Bošnjak

VERONESE: ZRTVA ABRAHAMOVA

NAŠI RADNICI U INOZEMSTVU

Piše: Pero Bulat

Dolaze nam ljudi s velikim koferima

Pogađate da su to naši dragi inozemci; naša braća i sestre, koji će za Božić preplaviti vlakove, kolodvore, ceste... vukući svoju tešku prtljagu, kako bi razveselili one od kojih su odijeljeni, a kod kojih im se nalazi srce. I Glasnik im želi reći: Dobro nam došli!

Kad pomislimo na njih, odmah duboko uzdahnemo: od briže i od straha. Ali trebamo i moramo otvoreno sebi reći i oву istinu:

— Nisu svi otišli krivim putem! Mnogo toga dobra nose oni u sebi i sa sobom. I u tuđini mnogi — možda i većina — ostadoč vjerni Bogu i kućnom pragu. Evo što piše iz tuđine mladi Međimur.

rac mješavinom svoje kajkavštine, što ju je naučio u kući, i štokavštine, baštine školskih dana.

»Još uvijek nezaboravljena dražga mamica i japica! Prije mog lepog pisanja, dopustite s dobrim riječima da Vas pozdravim: Hvalen Isus i Marija!

Ovdje je kao i inače: dobro i loše. Nekad dođu loši dani, nekad i dobri. Još nitko nije na svjetu sve dobro proživio.

Ovdje u nedelu idem u crkvu. I prav čudnovatu je kako lepe Mise imaju ovde naši ljudi... Ništa se vi nemojte brinuti za mene, jer Bog je sa mnom.«

Jest! Nije sve zlo za zlo! Često se na muci očituju pravi junaci.

Da li je dobro: žena u inozemstvu?

Dobro je da malo podrobnije upoznamo bar neke osnovne označke naših inozemnih radnika. Brojke znaju mnogo toga reći kratko i jezgrovito, što je teško izreći pisanim slovima...

STAROST NAŠIH RADNIKA

Prosječna je starost svih radnika koji su od 1965. do 1968. godine otišli na rad u SR Njemačku — 29 godina i 8 mjeseci.

Zenski su migranti mlađi u prosjeku od muškaraca. Žene imaju 25 godina i pet mjeseci, a muškarci 30 godina i jedanaest mjeseci.

Najveći broj ženskih migranata, u vrijeme odlaska na rad u Njemačku, imao je 19 godina, a najveći broj muškaraca 24 godine. To se može objasniti i obvezom muškaraca da prije migriranja služe vojni rok, ali i većom ponudom radnih mjesta za nekvalificirane radnice. To se osobito odnosi na radna mjesta na uslužnim djelatnostima.

VECINA OŽENJENI

Od ukupnog broja radnika koji su otišli na rad u SR Njemačku od 1965. do 1968. godine bilo je 60,9% prije odlaska u bračnoj zajednici. Među muškarcima bilo je oženjenih 67,9%, a udio udatih žena je 47,7%.

Svog bračnog druga u Njemačkoj ima 34% oženjenih muškaraca (26% od ukupnog broja muškara-

ca) i 70% udanih žena (40% od ukupnog broj ženskih radnica).

Iz svega proizlazi da su muški migranti u većem dijelu oženjeni — oko tri četvrtine. Svega jedna trećina muškaraca ima u SR Njemačkoj svoje supruge.

Od svih ženskih migranata polovica je udatih. A više od tri četvrtine udatih žena živi ondje sa svojim suprugom.

Prema rezultatima ispitivanja samo 13% žena koje su sa svojim muževima u SR Njemačkoj nije u radnom odnosu. To znači da od ukupnog broja naših oženjenih radnika koji rade u SR Njemačkoj svega 4,5% ima nezaposlenih žena.

Problem je tu! Žene također odlaze. Je li to dobro? Sigurno da nije dobro! Najbolje je da žena bude čuvrica kućnoga ognjišta. Ali što se može? Može se napraviti to da zlo bude manje. Da mu se otupi oštrica...

Složna, da ih tako nazovemo, »zagorska braća« u tom uspijevaju...

MAJKO NEMOJ NAS OSTAVITI

Složna zagorska braća

Ako su »zagorska«, onda sigurno pogadate da su iz Hrvatskoga zagorja. Mogao bih imenovati svakoga pojedinca, ali dosta će biti ako kažem da su bliže Varaždinu.

I oni se nalaze pred teškim problemom: oženjeni su. Kako sa ženama? Kako s djecom? Ostaviti ih kod kuće? Povesti sa sobom? Evo njihova rješenja. Naglašavam: nije to idealno rješenje. Ali je manje zlo...

Dva brata su oženjena i rade u Austriji. Zajedno sa ženama i djecom! Ali svi zajedno stanuju. Sve četvero radi. No u smjenama, tako da je uvijek jedna žena kod djece i kod kuće. U tri godine braća imaju već dva djeteta.

— Svake druge nedjelje imaju Misu na hrvatskom jeziku, ali sva ke nedjelje netko odilazi i na nje mačku Misu.

— Jedno štiti i čuva drugoga. Djeca roditelje, roditelji djecu. Braća zajedno živeći i potpomažući se.

— Svaki gradi sebi kuću u domovini. Ali ne sam za sebe, odijelen, nego skupa s ostalom braćom. Jer, ima ih svega sedmero braća.

Prvi je ostao kod kuće. On je isplatio ostale, pa je njemu ostala kuća i »grunt«. Drugi je u Zagrebu. Ima dobro namještenje i vlastiti stan. Ostali sebi grade svoje kuće. Tako dosad imaju — što

gotovih, što u gradnji — pet kuća. Bio sam na gradilištu gdje se gradi kuća za jednoga brata. Brojio sam ih, jer to nisu gradili najmlje ni radnici i majstori, nego svi su graditelji svoji: bilo ih je na radilištu sedmero — što braće ili sestara ili njihovih supruga. I tu se radi složno i zdušno. Dobio je 14-dnevni dopust i mobilizirao je sve raspoloživo. Navečer u 11 sati ih brat-svećenik automobilom prevozi kućama. Hranu spremava mama. Piće kupuju. Svi za sve. Bratski.

TRI SAVJETA »SLOŽNE ZAGORSKE BRAĆE«

Razumije se da sam se propitao i o tom što bi oni savjetovali drugima iz svoga iskustva, kako da se riješi problem zaposlenja žena. Rekoše mi ovo:

1. Neka žene ne idu u tuđinu. Ako već moraju, neka ne idu same bez muževa i bez male djece.

2. Neka ne žive zasebno, odijeljeni, nego u skupinama. Rođaci, oženjena braća zajedno. Jedni pokraj drugih. Tako mogu sebi pomagati i jedno drugo čuvati od struje zla i pokvarenosti.

3. Povezati se sa svećenikom, župom i župskom zajednicom. Ali u isto vrijeme i s domom. Neka uvijek kod kuće nešto grade, spremaju i ulažu novac. Tako da ne žive na velikoj nozi u nadi da će tako uvijek ostati...

Dobro je promisliti o iskustvu ove braće. I povući zaključke. Ne smijemo se predati riječi da nas nosi, nego upravljati svojom sudbinom. Stvoriti sebi čamac obitelji. I kormilariti. Izbjegavati opasna mjesta.

Jer: može se i kroz opasnu bujicu proći bez — katastrofe!

Obitelji naših inozemaca

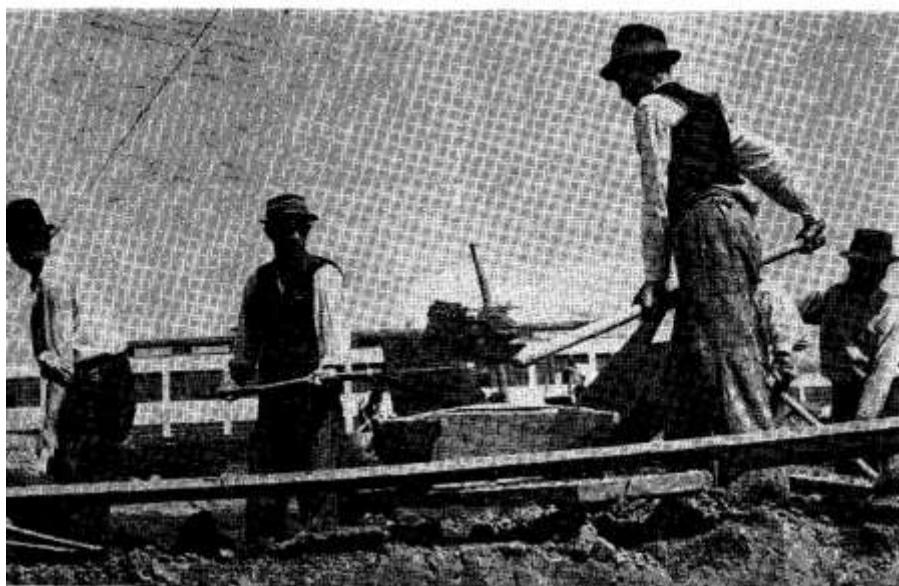
Prosječna veličina domaćinstva vanjskih migranata iznosi 4,4 člana, dok je prosječna veličina svih obitelji u SR Hrvatskoj 3,4 člana. Tu činjenicu možemo tumačiti prijekom pretežnoga dijela vanjskih migranata iz sredina koje imaju domaćinstva s većim brojem članova. Te obitelji imaju naime i veći broj djece, njezini su članovi više prisiljeni tražiti zapošlenje izvan domovine.

Oko dvije trećine radnika iz SR Hrvatske koji su na radu u ino-

zemstvu uzdržavaju jedno ili dvoje djece. Od ukupnog broja oženjenih ili udatih 15,2% nemaju djece.

Među ženama mnogo je više onih koje nemaju djece — 22,2%, nego među muškarcima — 13,2%.

Iz tih podataka općenito se može zaključiti da jedan dio vanjskih migranata odgada reprodukciju potomstva. Naime, jedna četvrtina žena koje su na radu u inozemstvu — nemaju djece.

ODILAZE, OSTAVLJAJU SVOJE DOMOVE

Očito je, dakle, da vanjska migracija radne snage smanjuje plodnost obitelji koje sudjeluju u migracijama, a osobito ako je žena zaposlena u inozemstvu. I iz podataka se vidi da čak 45,2% žena koje su na radu u inozemstvu imaju samo po jedno dijete, a 21,1% dvoje djece. Udio udatih žena s troje ili s više djece tek je 10,5%. Među oženjenim muškarcima je, naprotiv, udio s troje ili više djece znatno veći — 24,5%.

To su brojke! Kako se one odrazuju u stvarnosti, neka nam ispri povjedi crkveni starješina (cehmeštar) u jednom medimurskom selu. On ide sa župnikom na »križec« (blagoslov kuća) pa

mnogo toga vidi. A ima i dobar dar zapažanja...

CEHMESTAR MARTIN PRIPOVIJEDA

— Kad idemo s križecom, u mnogim hižama same bake i starci. I mala djeca. Gdje su ostali? U Njemačkoj, Švicarskoj, Austriji. Ne znam što će biti. U zadnje vrijeme je sagradeno u našem selu više od stotinu kuća. Često je dobra kuća rastepena i sagrađena nova. U kućama stanuju starci i starice. Moj susjed gradi katnicu. A ima samo jednu kćerku. U susjednom selu isto tako bogata kuća, a imaju samo jedinca. I već

se tako uredilo da se ona uda za toga jedinca. Bogatstva se slažu... Nedjeljom se radi strojevima po njivama. A kad ih pitaš: »Zašto delaju?», oni odgovaraju: »Je, ljudi traže...« To je propast za naš kraj. Odilaze, ostavljaju svoje domove. Tamo se bogzna na koga namjere. Žive bez topline, bez ogњišta, bez obitelji...

— U što se ulaže novac koji se vani zaradi?

— Bratov sin je već sedam godina ondje na delu. Grunta je kupil i sada je napravil koće (svinjice) lepe i štagla novoga, i hižu je dobru rastepel i novu sagradil. Vnutri je napravil, kaj ja znam, tak da ne smiješ vnutri stajati. U sobu ne smiješ ući, tak je to moderno. To je tak fino da je čudo jedno. Imaju samo dva djeteta. I oboje će van oženiti. Za koga je to pravil? Moga brata je tako obukel kak advokata... Najlonske košule ima. Soba je puna kofera i odela unutra. Dodete u hodnik, tu su ti stolci, ne znam kakši bi rekeli: mekani i duboki... Sad bu kod kuće delal... Dok ne istroši pare, pa bu opet ošel onom svabidi da pak zarađi. Imali smo tri kovača u selu. Sad je samo jedan i taj bu smalaksal. Sada je zemlja skuplja. Dobra zemlja je i milijun i po dinara po rali. A bliže mjestu, selu, i skuplje. Poprečno imaju ljudi do deset rali. Ima oko 30 gazdi s 15 jutara. A i više... Strojeve kupuju, ali ne previše. Čovjek bi očekivao više... Dolazi zlo piganstva i kartanja. Jedan naš susjed je odvezao kukuruz u grad i vratio se bez dinara. Izgubio je na kartama 250 tisuća. Za jednu noć...

BOSANAC JOZO NASTAVLJA

Sreo sam ga u vlaku. Riječ po riječi i otvorio je svoju dušu. Ono što mu je najdublja rana. Njemu, koji radi u Njemačkoj. Koji dobro zarađuje.

— Imam kod kuće četvero djece i primam pun dječji doplatak. Već nekoliko mjeseci nemam mira. Stalno me nešto grize i sekira. Kuća, s kojom sam još jučer bio zadovoljan, jer sam je ja sam uređio i podigao, sada mi se više ne svida. Sad bih nešto bolje, modernije. Sada bih je rušio. Uvijek me nešto goni da još više steknem, radim, ali nemam mira da išta uživam... Otkako je počeo novac pristizati u moju obitelj, nestalo je iz nje mira i zadovoljstva.

BUDITE OPREZNI!

I brojke, to jest statistike navedene na početku ovoga članka, pa i iskustvo našega cehmeštara Martina i Bosanca Jozu upozoruju:

— Dragi naši inozemci! Budite oprezni! Niste sve probleme riješili kad ste stekli novaca. Novcem se oni tek stvaraju. Nemojte dopustiti da vam novac upropasti obiteljsku sreću. Prije svega da zaguši samu klicu života, ugasne potomstvo. Ne dajte da vas iskvare u vašim životnim računicama kao da čete svojoj djeci dati sve ako ste im dali novaca. To nije istina. Ima nešto vrednije što djeci treba. A to je ono što vi naučiste od svojih starih: MOLI i RADI! Po tome se dolazi do prave sreće.

Molitva iseljenika

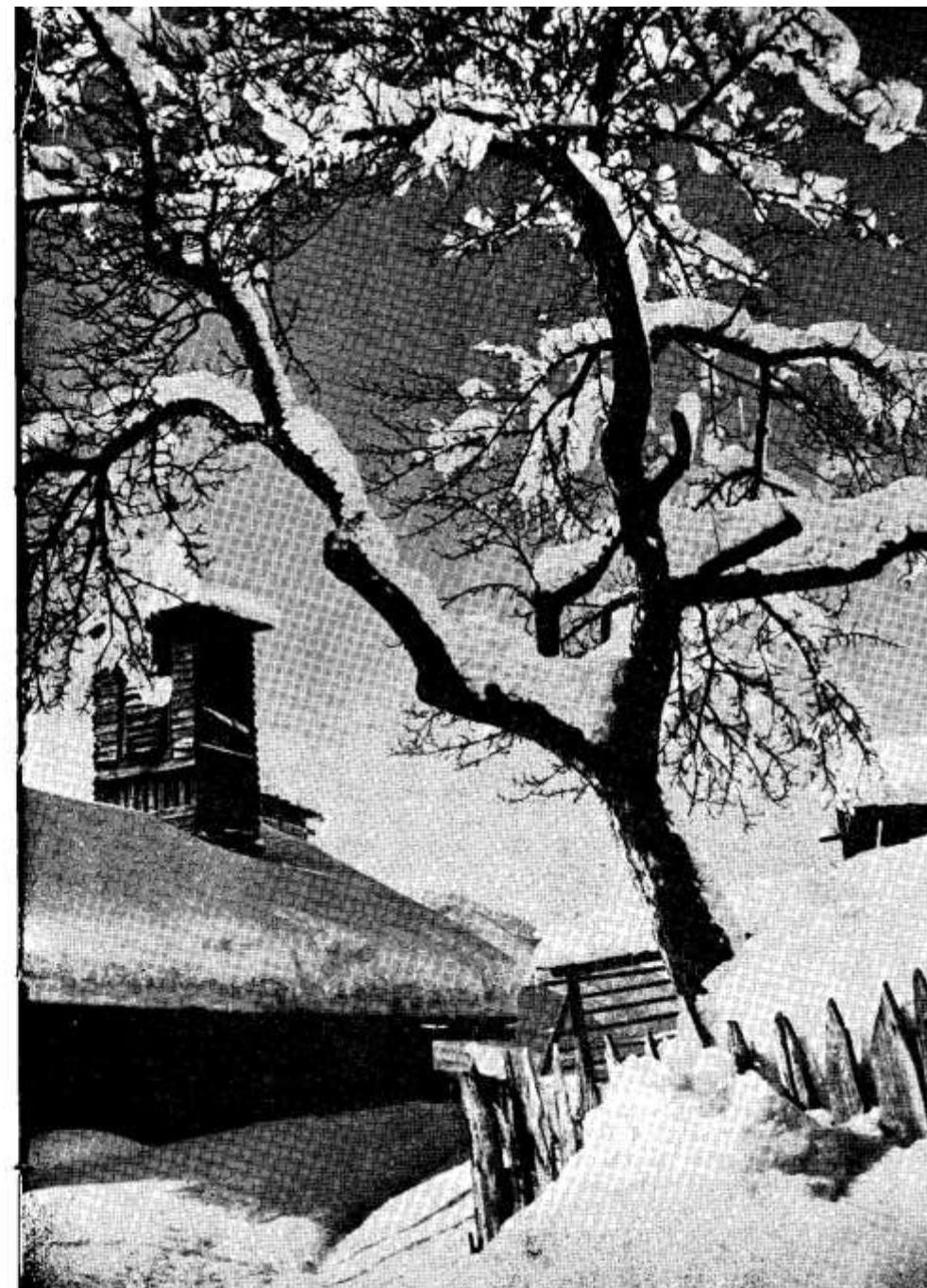
Bože, Ti koji u korovu šarenom
Daruješ život i suncem ga ogrijevaš;
Ti, koji neba u modrom beskraju
Čuvaš slobodu i pjesmici ševinoj;
Daješ i drvetu besčutnom samilost
Da si hladovinom štiti i prosjaka;
Zašto Ti puštaš da propada narod,
Ti, koji ljubav si sam?
Smiluj se nama, Gospodine!

Polja su naša opustjela, umiru,
Nemamo ruku, da zemlju obraduju.
Naša je snaga sva za morem nevjernim,
Tamo daleko od praga, od djedovskog.
Zivi već trunu sred otrovnih rudnika.
Ognjišta njihova starci tek čuvaju.
Ruši se dom ili lihvar ga trga.
Čuvaj sirotinju našu,
Štiti nam zemlju, Gospodinel

Kao na garištu ostala nejačad,
Majke će ginut u bijedi il' zločinu
Grudu za grudom tjudinci će oteti
Djecu će našu za odrode učiti,
Nas će se oni i jezika stidjeti.
I ako otac se vrati ko bogali,
Neće razumjeti ga djeca,
Spasi naš narod, Gospodine!

Bože, Ti koji i staze određuješ
Sitnomete mrvu i zvijezdama blistavim,
Ti, koji sunce si u zlato ovio,
Al i kriješnicu malu obasjao,
Ti, koji ne daš da prospere uzalud
Samo i najmanja sjemenka paprati,
Ne daj da propada zemlja i narod!
Ti, koji ljubav si sam!
Smiluj se nama, Gospodine!

Dragutin Domjanić (»Kolo« 1910. g.)

A što je s djecom?

Na osnovi nekih proračuna procjenjuje se da u SR Njemačkoj živi oko 850.000 djece stranih radnika. U usporedbi s ispitivanjem izvršenim 1968. godine to predstavlja udvostrućenje. Isto kao i kod broja stranih radnika.

Ukupno oko 100.000 djece imalo je u proljeće 1972. godine mjesto u dječjim vrtićima i domovima. Uspoređivanje djece koja posjećuju dječje vrtiće ili domove s brojem djece koja su rođena 1966. godine i kasnije pokazuje da računski gotovo svako drugo dijete u dobi između 4 i šest godina treba nekoga tko će o njemu brigu voditi izvan kuće.

Broj djece koja idu u škole ima oko 300.000 i razmjeran je broju djece obvezane za školovanje. Prema nekim ranijim pretpostavkama pokazuje se da je taj broj vrlo visok.

POJAVA ODNARODIVANJA

Treba biti svjestan da se već suočava »proces germanizacije«, koja je žilava i gotovo nezaustavljiva. Ne samo zbog škola, gdje praktično i nema pouke u narodnom jeziku za djecu naših radni-

DJECΑ NEKA OSTANU U DOMOVINI

ka, nego i način života je velik oblik odnarodivanja.

Cudored, odnosno nećudoredje potrošačkog društva pogubno je i za njemačku kulturu. Ono zahvaća i strani radnički podmladak. Mnoga »civilizacijska dobra«, koja su većini omladine u domovini nedostupna ili jedva dostupna, njemačkoj su mladeži, a s njome i mladeži iz redova »gastarabajera«, svakog dana na dohvati ruke.

Zimski bazeni, prekrasni sportski objekti, modna odjeća i obuća za male novce, bezbrojni diskoklubovi svih razina i svih cijena, izletišta, sloboda od roditeljskog, školskog i društvenog nadzora,

»peting« i više od njega, mogućnost putovanja u udobnim uvjetima i uz velike popuste, posjećivanje svakojakih tečajeva pri narodnim i radničkim sveučilištima — od plesa, kiparstva do japanskoga jezika — sve to ponjemčuje. Sve to čini da se zaboravlja duhovna kultura, i sve ono što čovjeka stalno podsjeća na duhovne vrijednosti...

DJECΑ NEKA OSTANU U DOMOVINI

Silan nerazmjer između materijalne i duhovne kulture također je izvorište odnarodivanja. Život koji njemačko društvo može ponuditi mladom čovjeku — »uživaj sva dobra civilizacije, a ostani duhovno nedjelotvoran« — za mnoge je privlačan. Naš mladi čovjek sa sela teško se može oporaviti od šoka što mu ga pruža prijelaz u svijet obilja. A to mu je obilje već s prvom plaćom u stanovitoj mjeri dostupno.

— Pa što bi se moglo danas svjetovati?

— Uvezši sve to u obzir, ipak je manje zlo, ako naši radnici ne zovu obitelj u Njemačku. Ako baš žele dovesti ženu, jer i nju tamo čeka zarada, djeca neka ostanu kod kuće.

— Ali ona će se »prouličariti« bez nadzora roditelja?

— Neka ih ostave, makar i uz opasnost da se opiju prevelikom slobodom bez nadzora roditelja. To ipak neće biti toliko zlo kao što je gubitak svake narodne svijesti, zaborav vlastitoga jezika i

poštivanja svojih predaka... Svakako, najbolje je ne ostavljati svoju djecu. Tražiti bolja rješenja, nego trajno i dugo izbivanje izvan kuće i doma.

PRIGORAC IVEK OSTAJE KOD KUCE

On je zanatlija. U nekoliko godina zaradio je mnogo novca u Njemačkoj, ali ga nije utrošio u automobil, niti u novu kuću. Sa gradio je najmoderniju staju u čitavom svom kraju za tovljenje svinja. Evo njegove »filozofije« života.

— Mogao sam ja sebi nabaviti najnoviji »Ford« i njime se voziti za vrijeme dopusta. Mogao sam napraviti i katnicu. Ali odlučio sam se za nešto drugo. Ja sam prve godine dana u Njemačkoj mislio: što da počnem kad se vratim kući? Gledao sam oko sebe otvorenim očima. I slučajno sam naišao na jednoga seljaka. Pogledao sam njegov rad i njegovu računicu s tovljenjem. On je uveo najmodernija sredstva. I to mu se isplatilo. Isto učiniti odlučio sam i ja. Vratio sam se kući. Sada dobro zaradujem, a previše se ne mučim. Sve sam, naime, mehanizirao. Kapital iz Njemačke uložio sam u veoma unosan posao kod kuće. Živim zadovoljno u svome selu, sa svojom obitelji. Zarada mi nije puno manja nego li ondje, gore...

— Zašto ste se zapravo vratili kući?

— Zbog djece. Nisam ih htio vući k sebi u Njemačku; a nisam ih niti kod kuće htio ostaviti bez svoga nadzora i pažnje.

Predznak Božića

Draga nam je ta gužva ljudi s velikim »koferima« u mjesecu prosincu!

Znamo naime da će oni mnogu djecu razveseliti; mnogoga bračnoga druga utješiti; mnogu stariju majku opet oživjeti. Oni nam najavljaju dolazak najvećega blagdana u godini i najvećega gosta u našim domovima.

Užurbanost i gurnjava po kolo-dvorima znak su Božića, kao što su rode predznak proljeća. Ali, naši dragi inozemci! (Kako to bolno zvuči »naši«, a opet »inozemci«!)

Ne zaboravite: vašim obiteljima i domovima više od novca treba vaše ljubavi, vaše srdačnosti, vaše blizine i vaše dobrote!

Usmjerite svoje korake prema crkvi i ispovjedaonici da skinete dim i čadu tudine u dobroj i valjanoj božićnoj ispovijedi i pričestil!

Ponovo promislite da li se uistinu morate odjeljivati od svojega kraja, od svojih milih i dragih? Nije li već došlo vrijeme da se nečega prihvate kod kuće? Nije li već skrajnje vrijeme da upravo vi počnete odgajati svoju djecu?

Jer, ipak je istina ono što piše u dvorani Radničkog centra u Beču:

»Kaj vredi vam auto, penezi i hiža puna svakavih čuda,
Kad nemate svoje drage zemle,
kad fali rodna vam gruda!«

NAKANA AM ZA PROSINAC 1973.

SURADNJA CRKVE U RADU ZA MIR

Božić — otajstvo mira i radosti

Zadnja mjeseca nakana Apostolata molitve u ovoj godini posvećena je, kao i prošlih godina, molitvi za mir u svijetu. Zašto baš u prosincu molimo za svjetski mir? Zato, jer nas taj mjesec ne poseban način potiče na tu molitvu. U tom mjesecu slavimo najobiteljski svetkovinu cijele liturgijske godine — Božić. Toj se svetkovini raduje staro i mlado, zdravo i bolesno, bogato i siromašno. Svatko na svoj način, koji odgovara njegovoj dobi, okolnostima života i poznavanju povijesti Isusova rođenja. Ali ima i nešto zajedničko u doživljavanju Božića kod svih kategorija vjernika. To je neko otajstveno osjećanje koje se ne može izraziti ljudskim riječima. Poseban mir vlada u svetoj Bednjoj noći u srcima svih koji svetkuju Božić; posebna radost, koja nije svagdanja, nego je upravo samo božićna.

Možda vjernici nisu nikada više smrreni i staloženi nego na Božić. Nikada lakše ne zaboravljaju nepravde i uvrede, nikada velikodušnije ne oprštaju, nego u božićnom raspoloženju. Na Misi poноćnic i na sam Božić zapažamo u crkvama i one koji inače pod godinom ne dolaze onamo. Tajanstvena moć Božića, kojoj ne mogu da odole, razmekša im srce.

Ovo posebno božićno doživljavanje ne možemo protumačiti samo naravnim razlozima: obilnjim i bogatijim stolom, božićnim drvcem, darovima, kojima roditelji iznenaduju djecu i kojima se pri-

jatelji i znanci medusobno daruju, da utvrde i obnove svoje medusobne veze. Ako bismo ovim i sličnim pojавama htjeli protumačiti ono svečano i duboko doživljavanje Božića, ne bismo zapravo ništa protumačili. Ostalo bi nam otvoreno glavno pitanje: zašto se baš o Božiću sve to tako čini? Kad bi te venjske stvari mogle stvoriti ono otajstveno božićno raspoloženje, onda bismo s tim istim stvarima mogli i inače, u bilo koje doba godine, izazvati božićni ugodač, kad god bismo ga zaželjeli. Onda ni naši radnici u inozemstvu ne bi moralib pred Božić htjeti u rodni kraj, krcati božićnim darovima, željno očekivani u svojim obiteljima. Ali svi znamo: Božić se doživljava samo na Božić.

Kad govorimo o Božiću, stojimo pred otajstvenim djelovanjem Božje ljubavi i milosrda. Kao što je prvi Božić donio more mira i radosti, u prvom redu samej Presvetoj i djevičanskoj Isusovoj Majci i sv. Josipu, Isusovu zakonskom ocu, onda priprostim pastirima, a malo kasnije i Mudracima s Istoka — tako isto Nebeski Otac hoće da svako ponovno svetkovanje Isusova Rodenja donese radosti i utjehe ne samo onima koji u duhu vjere i ljubavi svetkuju Božić, nego i mlakima i nehnjima u vježri. Kad opazimo da i takvi osjećaju božićne radosti i da svetkuju Božić s cijelom obitelji, obično mislimo da to čine iz običaja, bez dubljeg shvaćanja božićne Tajne. No takvo je mišljenje u mnogo slučajeva krivo. Naš, naime, Gos-

podin, koji je svakog Božića »Novorodeni Kralje«, dijeli raskošno na svoj rođendan duhovne darove radosti i mira, pa i onima koji su se udaljili od Njegova spasiteljskog Srca. Dijeli svoje darove upravo onako kao što Njegov Otac daje »da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima, i daje kišu pravednim i nepravednim« (Mt 5,45).

»Mir ovisi i o tebi«

Božić je svetkovina unutrašnjeg mira i radosti; svetkovina, u kojoj siromasi — poput siromašnih pastira — velikodušno dijele siromasima; u kojem mudraci i kraljevi padaju na koljena pred koljevkom Utjelovljene Mudrosti Božje. To je svetkovina, u kojoj Knez mirnosni (Iz 9,5) započinje svojim mirovnim poslanjem kao vjesnik i kao stvaralač mira — zato je Božić, kao i cijeli mjesec, u kojem Božić svetkuje, vrlo prikladno vrijeme za molitvu, da pravedni mir zavlada srcima svih ljudi i trajno vlada u njihovim međusobnim, međudruštvenim i međunarodnim odnosima.

Ali mir svijeta započinje mirom u srcima pojedinaca. Akcija za mir cijelog svijeta započinje osobnim prinosom svakog pojedinog čovjeka. U tom smislu poručuje nam Sveti Otac: »Mir ovisi o tebi.« Tu je poruku Papa dao te mom za »Dan mira«, koji će se na slijedeću Novu godinu, već po osmi put — na prijedlog Svetog Oca — održavati po cijelom svijetu. Papa će se i za tu zgodu obratiti svim državnim poglavarima žamolbom da se prikliče proslavi Dana mira te da prihvate temu koju je taj dan predložio.

Kad je Gospodin slao učenike, dva po dva, u svaki grad i mjesto, kuda je imao i sam doći, dao im je ovaj na-

log: »U koju god kuću uđete, najprije kažite: Mir ovoj kući! I ako bude ondje tko dostojan mira, ostat će na njemu mir vaš, ako ne bude, vratit će se k vama« (Luk 10,5—6). Gospodin je dakle, svoje učenike stavio u službu mira, ali je odabroao samo one koji tački mir u sebi nose kao svojstvo i svojinu cijelogoga svoga bliža.

Gospodin i danas — služeći se svojom Crkvom — šalje svoje učenike svih kategorija u službu mira: svećenike, redovnike i redovnice, svjetovnjake — uzgojene u duhu »Radosne vijesti«. Svi su ovi pozvani i određeni da unose u ljudska srca onaj mir koji je Gospodin naučavao i na Zadnjoj večeri u obilnoj mjeri darovaо: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam, ne dajem vam ja, kao što daje svijet.« (Iv 14,27)

Ovaj mir, koji nam Gospodin već pri svome rođenju navješćuje i donosi, nikome ne nameće silom. Nudi ga. A onome tko ga dragovoljno primi obećaje velike prednosti: »Evo, stojim pred vratima i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući će k njemu i večerati ču s njime i on sa mnoge. (Otk 3,20).

Neki umjetnik prikazao je na slici sadržaj ovih riječi: nacrtao je Isusa kako blago kuću i strpljivo čeka da mu se vrata otvore. Umjetnikova kćerka s gangućem je promatrala tu sliku, a onda uskliknu:

— Ali oče, zaboravio si na vrata staviti kvaku. Kako će Isus otvoriti, kad iznutra čuje poziv?

— Dijete moje, ova vrata se samo iznutra otvaraju.

Ulaz u naše srce otvara se samo iznutra. Ako ih sami ne otvorimo, Isus neće ući u nj. Njegov mir neće nam smiriti i usrećiti dušu. Mi ćemo ostati nesposobni da drugima prenosimo mir

Kristov — onaj mir, koji, po riječima sv. Pavla »nadilazi svaki um i koji čuva srca naša i misli naše u Kristu Isusu.« (Fil. 4,7—8)

Papa alarmira Crkvu

Što se tiče mira: mi smo danas slični čovjeku koji je u smrtnoj opasnosti. Kad se netko nade u takvom položaju onda se poduzima sve što je moguće da mu se spasi život. Ako domaća bolnice ili liječarne ne raspolažu lijekom koji bi bolesniku mogao pomoći, alarmiraju se preko radija plemeniti ljudi da nabave lijekove i pošalju ih zračnim putem. Iz novina smo saznali da je već mnogim

bolesnicima tako stigao lijek na vrijeme i izbavio ih iz opasnosti.

Današnjem čovječanstvu, koje boluje od pomanjkanja mira, treba »Kristova radosna vijest«. Treba mu onaj mir koji je Gospodin svijetu donio i koji neprestano izvire iz Njegova Božanskog Srca. Papa je alarmirao cijelu Crkvu, i sve ljudi dobre volje, da pomognu čovječanstvu koje je u smrtnoj opasnosti.

Odazovimo se poruci Kristova Namjesnika: »Mir u svijetu ovisi i o tebi.« Molimo sa svetom Crkvom: »Jaganiće Božji, daruj nam mir!«

Ivan Kukula DI

Proslava sv. Terezije u Hercegovini

U kraju Donji Mamići, u župi Ledinec, davno je već izgrađena velika crkva na čast sv. Terezije od Maloga Isusa. Zauzimanjem naroda i marnoga župnika don Petra Vučetića ona je nedavno potpuno obnovljena, podignuta je Gospina pećina, svećenička grobnica, uređeno dvorište oko crkve.

Ali bilo je potrebno da se i narod duhovno obnovi. Zato su održane misije od osam dana prije blagdana svete Terezije. Vodio ih je mostarski pomoćni biskup msgr. Pavao Žanić uz o. Petru Bulatu, Isusovca. Pri ispunjavanju su pomagali mnogi svećenici. I misije su izvršno uspjele. Za vrijeme te duhovne obnove i na sam blagdan podijeljeno je 3.000 svetih pričestil, a župa ima oko 2.000 vjernika. Dolazili su vjernici također iz susjednih župa (Kočerin, Grude, Ružići), napose zadnji dan... Došli

su autobusima hodočasnici iz dalekih župa: Vir, Rašeljke, Grabovice, Prenj—Dubreve...

Na blagdan 1. listopada u koncelebraciji su sudjelovali: sarajevski nadbiskup dr. Smiljan Čekada, dubrovački biskup dr. Severin Pernek, mostarski ordinarij dr. Petar Čule, mostarski koadjutor msgr. Pavao Žanić, te brojni svećenici. Kod svečanoga ručka u nedjelju, 30. rujna, sudjelovalo je 250 domaćina iz same župe svete Terezije, dok je na blagdan, uz spomenute dostojarstvenike Crkve, bilo 50 svećenika i 250 gostiju.

Na prvi petak nakon mislja župnik i njegov vjerni kapelan don Jozo Ivančić »platili cehe«: pričestilo se više od 300 vjernika, koji započeo, u Svetoj godini, Veliku devetnicu spaša.

Feliks Višnjić

HIMALAJA: MOUNT EVEREST

Gospin lik na krovu zemlje

Kad je Papa Pavao VI. saznao za ekspediciju koja se spremala na Mount Everest, nije poslao planinarima samo apostolski blagoslov. Poklonio im je Gospin lik s malim Isusom, koji je bio izrađen na brončanoj ploči u obliku reljefa. I zamolio ih je da taj lik polože na najvišu točku Zemlje.

Papa je želio tim činom iskazati Gospu posebno štovanje i potaknuti „da Gospa izmoli mir među ljudima.“

Planinari su sretno stigli na 8.882 metra visok vrhunac Mount Everesta 9. svibnja 1973. Prva je njihova briga bila da ispune želju Svetoga Oca. Učinili su to moleći »Ave Maria«. Voda ekspedicije Gido Monzini odmah je putem radija poslao u Rim ovu obavijest:

»Imam čest obavijestiti Vašu Svetost da je pobjedonosna ekspedicija postavila umjetnički reljef na vrh Everesta. S ovih visina Gospa će s Djetetom Isusom zauvijek predstavljati užvišenost i trajnost naše vjere. U ovim danima, doživljenim na najvi-

šim vrhuncima Zemlje, misli se svih učesnika obraćaju Vašoj Svetosti sa zahvalnošću za primljeni blagoslov i izražavaju Vam svoju duboku sinovsku odanost.«

Nekoliko tjedana kasnije našli su se članovi himalajske ekspedicije u kući zajedničkog Oca. Papa ih je primio srdačno i radosno, kako nam svjedoče i riječi što ih je tom prigodom izrekao:

»Koristimo ovu priliku da vam zasvjedočimo s kolikim smo zanimanjem, ali također i strepnjom, pratili vaše uspinjanje na najviši vrhunac zemlje u gigantskom gorskom lancu Himalaji. Naše želje, potkrijepljene molitvama, pratile su vas u susretu s mnogim poteškoćama ... U času kada ste osvojili vrhunac, gospodin Gido Monzini poslao nam je poruku, u ime svih članova ekspedicije, da su pobjednici Everesta postavili na »krov svijeta« brončani reljef Gospe s Djetetom Isusom, koji smo vam u tu svrhu predali. Bio je to čin duboke

vjere povezan s nakanom da se izmoli mir među ljudima.«

—o—

Svima koji štuju Nebeskiju Majku, bit će drago što se Njezin lik nalazi na vrhu Himalaje. Kao što munjovod svojim djelovanjem zahvaća veći opseg što je više postavljen, tako će i Gospa s onih snježnih visina obuhvatiti cijelu Zemlju, sve narode i plemena te zagovarati njihove potrebe.

Polaganje lika Gospina na Mount Everest podsjeća na sličan događaj koji se zbio 12. svibnja. Toga su dana dva avijacičara prvi preletjeli Sjeverni pol. Kad su se nalazili točno nad polom, spustili su u onu snježnu i ledenu masu čelični križ — poklon pape Pija XI. Pa kao što je Pa-

vao VI. imao svoju nakanu s Gospinim reljefom na Everestu, tako je i Pio XI. s križem na Sjevernom polu želio počastiti sveti Križ i izraziti želju da se plodovi Žrtve Isusove na križu preliju nad cijelim svijetom.

No dok se križ polaže na Sjeverni pol, a lik Gospin na vrhunac Himalaje, moderni katolici uklanjuju iz svojih stanova te mile i milosne predmete. Zašto? Jer to danas »nije moderno«. Ne odgovara »estetskom ukusu modernoga vremena. Više gledamo na razmaženu i sjetilnu estetiku, nego na časne i korisne predaje svojih preda.«

Vratimo križ i Gospu u svoja srca, pa ćemo ih sa štovanjem i radosno ponovo unijeti i u svoje domove!

Ivan Kukula DI

ULOGA KRŠĆANINA U SVIJETU

Više od 15 tisuća vjernika sudjelovalo je u velikom marijanskem hodočašću Gospe od Folgoeta u francuskoj pokrajini Finistère. Tu veliku manifestaciju predvodio je pariški nadbiskup kardinal Francois Marty. Održao je govor i istakao ovu vrlo važnu misao:

»Crkva se mora razlikovati od svijeta, a da pritom ne bude odsutna. Mora ostati dosljedna sama sebi, pa i uz rizik da bude ne-

shvaćena, odbačena. Ona ne može ne ispunjavati svoje poslanje... Neki smatraju da prije svega treba ostvariti društvene promjene; da treba poduzeti neophodnu političku borbu. I to prije nego li se pomirimo s Bogom. Danas je, govore, trenutak ovozemaljske borbe. Sutra će biti vrijeme obraćenja Isusu Kristu, vrijeme apostolata i slavljenja Euharistije. Sutra! Uvijek sutra. Ne! Danas je vrijeme spasenja.«

J. B.

ŠTO TREBA MLADIMA?

Naši roditelji misle da su nam sve dali ako nam pribave novaca. Mi mlađi tražimo mnogo više. Sudbina Aleksandra Onassisa, sina najbogatijega čovjeka na svijetu, daje nam pravo...

Kao dijete Aleksandar je rijetko vidiо svoga oca Arija Onassisa i majku Tinu. Zajedno sa sestrom Kristinom bio je daleko od bilo kakve roditeljske nježnosti.

Da, imao je englesku guvernatu i velik broj poslužitelja. Imao je svega. Sto god je poželio. »Samo« nije imao oca i majke.

A onda su se roditelji još rastavili. Otac se oženio drugi put. I opet rastava! Treći brak. Za vrijeme toga trećega braka Aleksandar je nesretno poginuo. A možda se i ubio...

Iako nikad nije ništa radio, ipak je kada bio pilot za probne letove očevih aviona. Tako je i u siječnju 1973. sjeo za komandne uređaje novog dvomotornog amfibiskog aviona. I poletio je. Na zadnji let. Na svoj najkraći let. Naišao, tek što se avion digao, počeo se obrušavati. I razbio se o zemlju. Iz aviona su izvukli nešto što je nalikovalo ljudskom tijelu. Dvadeset četiri sata nakog toga Aleksandar Onassis bio je mrtav.

Njegova smrt nije predstavljala ništa posebno za njegova oca. Jer — posao je čekao. Jahte ne nastaju same od sebe. Potrebno ih je zaraditi. Ljubav? Od silnog posla nije stigao do nje...

I kad je Aleksandar putovao sa svojim roditeljima, bio je uvijek dovoljno daleko od njih. Da im ne bi smetao. Bio je balast životu svojih roditelja. A bogatstvo njegovih roditelja bio je uteg koji je smrvo njega i njegov život.

Aleksandar je bio nezavisan. Slobodan. Mogao je činiti što je htio. I biti gdje god je htio. Ali sve je to bilo samo prividno. Jer, čim bi prekorčio granice koje mu je otac odredio, nailazio je na neprobojan zid. Besmisao je bilo jedino dopušteno područje njegova života.

I kad se Aleksandar odlučio oženiti s barunicom Fionom von Thyssen, šesnaest godina starijom od sebe, u kući je nastao lom. Ta Aleksandar je bio njegov jedini sin, njegov »prijestolonasljednik« — to je mučilo gospodina Arija.

Nije, po mom mišljenju, važno da li je Aleksandar težio toj ženidbi iz prkosa ili iz zaljubljenosti. Važno je, čini mi se, to njegovo osjećanje bezizlaznosti: kad se čovjek hvata za bilo što, za slampu, kad lebdi u najbeznadnjoj nadi.

Aleksandar je shvaćao da je ubronjen u besmisao. I tražio je izlaz. A jedini pravi, jedini mogući izlaz za njega bila je — smrt. I ne možemo ga zbog toga osuditi. Onemogućen da gradi sebe i svoj život, bio je izgubljen. Otac ga je uzeo u svoje ruke da iz nje-

ga napravi mali aparat za trošenje novca, kojemu, osim toga, ništa nije potrebno. Koji, osim toga, ne traži više ništa. Koji ne traži dalje. Niti dublje.

Da, to je za Arija značilo biti otac. Za Aleksandra je to značilo smrt.

Jednoga dana na jahti »Kristina« otac je objašnjavao sinu:

— Vrijeme je da život shvatiš ozbiljno. Pogledaj samo ove dragocjene slike. Koliko sam se za njih trebao mučiti! Nitko mi ih nije stavio u krilo.

— I upravo se meni moralno dogoditi da mi ti budeš otac — hladno mu je odvratio sin.

Otac ga je rodio svojim životom. Svojim životom ga je i ubio. Sinovičevu smrt shvatio je kao jedan posao koji je upravo dovršen — na obostrano zadovoljstvo.

Odlanulo je ocu — sin mu više neće zagorčavati život svojim načinom načinom da nađe Smisao.

U one strašne dane svoga djetinjstva, kad su mu se roditelji Ari i Tina odlučili rastaviti, Aleksandar je bio još malen. Na vijest o odluci svojih roditelja on je podivljaо — bacao je predmete o zid, urlao je, plakao. Još malen, a već je bio prezasićen. Roditelji se na to nisu obazirali. Nisu misili na to. Ta oni ga nisu rodili zato da od njega načine čovjeka, da mu omoguće da bude čovjek, već zato (i samo zato!) da sav imetak koji ostave imaju kome ostaviti. Da ga ne ugrabi netko sa strane. Da, tek zato...

— To nisu roditelji. To su praviti — rekla je jedna djevojka.

ALEKSANDAR ONASSIS

Već tada, ako ne i prije, avion (život), u kojem je stradao Aleksandar, počeo se rušiti.

Aleksandar je svojom smrću nedvojbeno porazio način života svojih roditelja. Svojih mačeha. I njima sličnih. Samo sumnjam da je itko od njih svjestan da je poražen — toliko je njima ovlađao besmisao.

— Ako mene moj otac ne voli, govorio je Aleksandar, tko će me onda voljeti? — Da je upoznao Onoga kome se molimo »Oče naš koji jesi na nebesima«, dobio bi odgovor na svoje pitanje.

Pišta

U ČEMU JE

Počnite s **DONJOM** slikom na vašoj lijevoj strani. Sedmero braće i sedam sestara sa svojim roditeljima **STIPOM** i **MANDOM FILIPOVIĆ** iz Gradine blizu Čitluka u Hercegovini. Nikola radi u Njemačkoj, Vlado je kod kuće, Krešo u Benjaluci, jedan je u Čapljini, dvojica u Mostaru, a najmladi Dominik je svećenik. Pet sestara je udano. Jedna je kod kuće, a druga vodi domaćinstvo svome bratu župniku. Pogledajte ih dobro: nisu li kao od planine odvaljeni?!

Predite na **DESNU** sliku na donjoj strani!

Slavlje je trajalo do deset u noći. Bilo je pjesme i gangi, kola i igre. Sviralo se i pjevalo. Zaista, to nećemo nikad zaboraviti.

PRVA slika na lijevoj strani. Koncelebriranu Misu imao je mostarski biskup dr Petar Ćule. Propovijedao je preko pola sata. A pod Misom prve je pričestio roditelje pod obje slike prilike.

NJIHOVA TAJNA?

A zatim i ostale. Pričest je dugo trajala. Ta samo unučadi imaju — 38, a prunučadi 19!

I konačno, **ZADNJA** slika. Poslije Evangelija prišao je svojim roditeljima njihov najmladi sin (baš najmladi, a svećenik!), da ih ponovo »vjenča« nakon 60 godina njihova braka. Mnogima se kriješile oči kad je sin vezivao štolom herojsku ruku svoga oca s majčinom rukom, koja je 14 djece odnijihala za Boga i vjeru.

— Dominiče! U čemu je tajna tvojih roditelja da su mogli toliku djecu i tako čestito odgojiti?

— Kod nas je u kući redovita zajednička večernja molitva. Predmoli otac ili jedna sestra. Mene i danas zadivljuje kako moj otac, čim ustane i u svako doba, odmah počinje glasnom molitvom. Već sam to puno puta naglasio: Roditelji su nam dali primjer molitvenog života... To je njihova tajna.

Što je s tvojim stažom?

Donijela je francuske papire koji su govorili o mirovini što će je dobiti na temelju 24 godine rada njezina pokojnog muža u Belgiji. Zna ona francuski kad se govoriti, jer je dulje vrijeme bila sa svojim mužem u Liégu, teže se nalazi s pisanom riječju. Zato je došla da se posavjetuje.

Pročitao sam spis i izračunao da će mjesечно dobivati blizu 2.000 n. d. K tome treba dodati što će dobivati na temelju rada u domovini. Nije to očekivala. A onda je odjednom zaplakala:

— Siromašni moj muž! Cijeli je život radio i mučio se. A sad, kad je mogao uživati, dobio je infarkt srca i umro! Siromah, ništa nije imao od života.

Tješio sam je: bar je njoj i djeci osigurao opstanak. Eto, borio se za bolji platni staž na zemlji, a Bog ga je pozvao odmah na vječni staž! Kasnije sam pomislio: da nije tu posrijedi zahvat dobre Providnosti?!

Citav život taj je čovjek savjesno

radio, misleći na dobro svoje obitelji »Što god ste učinili jednom od najmanjih mojih, meni ste učinili« (Mt 25,40). Uz zemaljski staž, stjecao je nebeski. Imao je sreću što je njegov zemaljski staž izračunavan u dobroj belgijskoj valuti. No i novac zapadnih evropskih zemalja opada, jer cijene i kod njih rastu i sve biva skuplje. Sve je manje mladih ruku koje rade za mirovine staraca. Nebeska valuta nikad ne opada u vrijednosti i jedina se može prenijeti preko smrte graničce. Možda bi se taj čovjek, dobivši penziju zapustio i prestao obilno stjecati nebeski staž? Tko zna? U tom slučaju Bog mu je učinio dobročinstvo i na vrijeme ga pozvao k vječnoj sreći. Tko zna?

U svakome od nas živi želja da od svog života, koji jednom živimo, učinimo nešto lijepo. Wolfgang Goethe govorio je da sa žalošću pozdravlja ono drugo bolje »ja« koje je mogao biti. I što smo stariji, ta žalost može biti sve dublja. A život teče u nepovrat. Nikad se ne možemo vratiti u prijašnji dan ni u sate prohujalog dana, ne možemo ni izmjeniti živu biblioteku — psihoteku — prošlih doživljaja. Možemo samo početi tkati novi lepsi život. Mi živimo samo jednu »godinu«: jedno proljeće mladosti, jedno ljetoto zrelih godina i jednu jesen s više ili manje plodova.

»Lako tebi zelena šumice,
Ti se mladiš svake godinice,
A ja sada, pa više nikada.«

Tako pjevaju naši Slavonci. A Zagorci isto vrlo lijepo pjevaju:

»Lastavice gda otidu,
opet dojdut u naš kraj,
A človeka gda odnesu,
već ga nigdar ni nazaj.«

Ima nepopravljivih propusta, kao na primjer, kad muž i žena prožive vijek svoje plodnosti bez djece, ili s jedva kojim djetetom. Poslije pedesete godine kasno je kajati se. U rujnu se više ne sadi i ne sije, nego se samo beru plodovi. Čovjek nema još jedne mladosti, još jednog proljeća, da posije pšenicu ozimnicu. Bog opašta, ali naša prošlost, naš organizam ne opravičava. Blago onome tko, uza sve slabosti i lutanja, ipak može biti prilično zadovoljan onim što je u životu učinio za Božje kraljevstvo. »Tko sa mnom ne skuplja, razasipa«, rekao je Krist Gospodin. Ostat će nam za vječnost samo što smo ulagali u Božju »banku« zasluga. Može se dogoditi da nakon svih životnih mutaka čujemo Kristovu riječ: »Primio si plaću svoju« (Mt 2,5). Za Božje kraljevstvo nisi ništa pridonio. Radio si samo za svoj zemaljski staž. Sto sad dolaziš po novac u banku, u koju nisi ništa uložio?!

— A onaj radnik u tuđini, u Belgiji, koji se nakon savjesnog i mučnog rada, vratio svome domu?

Možda ga je Gospodin pozvao da mu rekne: »Budi veselo i utješen, velika je Tvoja plaća na nebesima!« (Mt 5,12) Njegova udovica zaplakala je nad svojim prebrzo preminulim mužem. A meni su te drage suze pričale o njezinoj doživotnoj vjernoj ljubavi prema mužu. Zaplakala je jer je mislila da je on prikraćen, jer je njezmu željela sreću. Bog će to bolje ostvariti od nje.

Kad god je pripremala obroke njezmu i djeci, kad god je čistila i redila

stan; kad god je svojim smiješkom razveseljavala srca svojih najdražih — zapisivali su se sami zlatnici u Božju knjigu... Njezin muž stekao je staž koji se neće nikada od njega oduzeti.

— A kako stoji s tvojim vječnim stažom?

Josip Weissgerber

RAZNIM PUTEVIMA DO NEPROLAZNOG
STAŽA...

PRVA SVETA GODINA U KATOLIČKOJ CRKVI

»Vjerodostojnija je predaja starih da se velika otpuštenja i oproštenja grijeha daju onim (vjernicima) koji dolaze u časnu baziliku Apostolskog pravaka u Gradu (Rimu). Stoga mi, koji prema dužnosti svoje službe želimo i osobito nastojimo oko spasenja pojedinaca, učvršćujemo i odbavamo — uopće i napose — sva takva otpuštenja i oproštenja te ih apostolskom vlaštu potvrđujemo i prihvaćamo, a također ih i obnavljamo i snagom ove listine potkrepljujemo ...«

Tim riječima, koje nam odaju stil srednjovjekovne rimske kurije, počinje Bonifacije VIII., tzv. »bulu«, tj. svečanu povelju »Antiquorum habet fidem«. Njome je taj papa dne 22. veljače 1300. proglašio prvu Svetu godinu u Katoličkoj Crkvi.

U istom dokumentu rimski prvosvećenik točno je odredio pojedinosti uvjeta, pod kojima katolici mogu postići velika duhovna dobra. Cijelu, naime, tisuću tristotinu godinu — točnije od Božića 1299. do Božića 1300. — a isto tako svake stote godine ubuduće! — vjernici dobivaju najpotpuniye oproštenje grijeha i kazni za grijehu ako se istinski pokaju, isповједe i pobožno pohode bazilike vrhovnih apostola Petra i Pavla. Rimljani treba da kroz trideset dana — da li za-

redom ili na prekid, svejedno je — pohode one dvije velike crkve, a hodočasnici ne-Rimljani to isto, ali samo kroz petnaest dana. Ipak, svatko će to više milosti i oprosta postići što češće i pobožnije pohodi bazilike.

Kad čovjek čita taj kratak i sadržajan dokument i kada promatra veličanstvenu fresku na kojoj je Giotto prikazao papu Bonifaciju kako proglašuje prvu Svetu godinu u Katoličkoj Crkvi, onda mu se u glavi stanu rojiti razne misli.

—o—

Premda je istina da je Bonifacije VIII. pretjerao u provođenju svoje teorije o nadmoći nad kršćanskim državama, ipak moramo odlučno zbaciti zlonamjerna tumačenja prve Svetе godine. To ne činimo zato što kao katolici drukčije mislimo o svojoj Crkvi i o njezinim poglavarima, već iz jednostavnih razloga što se ta tumačenja protive zajamčenim povjesnim činjenicama.

Ideja oproštenja i Svetе godine nije došla »odozgo«. Nisu je, naime, izmislili papa i njegovi savjetnici, nego je istina obratno. Papa se našao pred gotovom činjenicom. U kršćanskom se narodu, osobito u Italiji, još od šezdesetih godina XIII. stoljeća javljaju pokornički pokreti. Oni s hodočašćima u razna svetišta povezuju ideju oproštenja grijeha i najtežih crkvenih kazni. A sve se to nekako izdaleka odnosilo na starozavjetne o-

prosne, milosne ili jubilejske godine. Krajem 1299. posvuda se proširiše glasine da će se početkom novoga stoljeća dobivati veliki oprosti u bazilici sv. Petra.

I zaista, 31. prosinca 1299. je ogromno mnoštvo navalilo u baziliku Apostolskih Prvaka s uvjerenjem da će ondje dobiti oproštenje. To se ponavljalo i slijedećih dana. Tek onda je papa, posavjetovavši se s kardinalima, dne 22. veljače 1300. — dakle 7 tjedana kasnije — izdao onu svečanu bulu. Sva se kršćanska Evropa i te kako rado odazvala. Rijeke hodočasnika odsvuda su se slijevale prema Rimu. Tko zna, možda baš odatle dolazi i naš kajkavski naziv »romari« — da-kle putnici u Rim?

Računa se da je u toku 1300. godine svakog dana bilo u Rimu prisutno kojih 200.000 stranaca. Jedan suvremenik tvrdi — ali bit će pretjerano — da je video u bazilici sv. Pavla ka-kو dva klerika dan i noć skupljaju grabljama novac koji je pljuš-tao k podnožju Apostolova oltara. Ali, naglasimo to dobro, darovi poklonika nisu išli u papinsku bla-gajnu, nego u korist dotičnih crkvi. Ako uz to uzmemu u obzir da su pa-pe u toj, i u drugim svetim godinama, preuzimale brigu za zaštitu i prehranu tolikog naroda, onda se vidi koliko vrijedi priča o »Geschäftu«, tj. o tobožnjem trgovačkom poslovanju papa!

Jubilejska godina 1300. značila je vrhunac papinske moći u srednjem vijeku. Stoviše, činjenica da je time ugled sv. Prijestolja porastao, osobito pred zapadnim monarhijama, na neki je način uslijepila Bonifacija VIII., pa je on na političkom planu prekoračio granice umjerenosti te je došlo do ponovnog — možemo doda-

ti i sudbonosnog — sukoba s francuskim kraljem Filipom Lijepim.

No to je bio samo nepredviđeni — ili bar nemjeravani — »nusproizvod«. Glavna je stvar ipak bila *duhovno dobro čitave Crkve: obraćenje, popravak Božjega naroda*. Glasoviti crkveni povjesničar Franz Xaver Kraus (1840 — 1901.) oslikao nam je taj glavni učinak prve Svetе godine u dušama ovako: »Neizmjerna potreba za ispaštanjem, pokorom i obraćenjem zahvatila je narode poslije o-luje strašnog bescarskog razdoblja tako da je neda u oproštenje postala štapom, koji im je služio kao zaštita na tegobnom putovanju...«

—o—

I najveći pjesnik kršćanstva Dante Alighieri (+1321.) bio je duboko potresen onim jubilejskim proslavama te vjerom i pobožnošću hodočasnika. Da je među ovima bilo i vjernika iz naše domovine, o tome, dok je sunca i mjeseca, čitavome svijetu svjedoče stihovi iz 31. pjevanja Dantova »Ra-jas«:

»Ko čovjek, možda iz Hrvatske,
stati što zna kad vidi našu
Veroniku,
Pa je se gladan
ne zna nagledati:
Veleć u sebi, dokle motri sliku:
»Isuse Kriste, Bože istiniti,
To li si Ti u svome pravom liku?«

(U prijevodu Olinka De-lorka, Zagreb 1960, str. 189.)

»Naša Veronika« — pjesnik time misli reći »Veronikin rubac« za koji se od duboke starine vjerovalo da se u nj, na križnom putu, Isus obrisao i ostavio tragove svoga Presvetog Lica.

Očito je da su Hrvati XIV. stoljeća

bili pobožni hodočasnici i vjerni po-klonici Krista Gospodina, slaveći Svetu godinu. I mi ćemo u XX. stoljeću biti vjerni i pobožni pobornici Svete godine i tako pokazali da smo dostojni potomci onakvih predaka.

Predrag Belić

CRKVA JE OTAJSTVO

Zamolili smo našeg poznatog profesora dogmatike da nam protumači ono što je Koncil, u pologu Crkve, nglasio kao novo. Rado se odazvao. U ovom broju tumači nam zašto je Koncil nazvao Crkvu »Otajstvo«.

Bili smo navikli da Crkvu odiše jednostrano shvaćamo kao vidljivo društvo kojim upravljaju biskupi i svećenici.

Od drugih društava razlikovali smo je po tome što je to najmasovnije i najrasprostranije društvo na svijetu; što je njezina organizacija najsavršenija. Tako da služi za ugled drugim svjetovnim organizacijama.

Divili smo se njezinim umjetničkim i kulturnim djelima prošlosti.

Od nje smo tražili razne usluge kao od kakve ustanove.

Tridentski sabor je protivno reformatorima, koji su naučavali da Crkvu sačinjavaju samo Bogu poznati — predestinat — pa da je stoga Crkva posve nevidljiva, naglasio da je Crkva vidljiva. I to u prvom redu po svojim vidljivim službenicima. Bogoslo-

vi su tu vidljivost Crkve dalje razgradili...

No, NIJE BILO DOBRO što se kršćanska svijest o Crkvi počela zaustavljati na toj vidljivosti i pomalo zaboravljati unutrašnju stvarnost Crkve, iako te stvarnosti ni teologija ni život kršćana nisu nikad posve zaboravili.

To je bilo to manje dobro, što je vidljivi element Crkve radi nevidljivog, a ne obratno. Ta nevidljivi je element prvočinji i važniji od vidljivog. Sabor je naglasio da taj unutrašnji nevidljivi element Crkve i Crkvu prвtно gleda pod tim vidikom.

Time ne želi isključiti vidljivost Crkve, nego želi pomoći da sagledamo Crkvu u njezinoj cjeleovitosti nevidljive vrhunaravne stvarnosti u ljudskom vidljivom društvu. A to se zove grčkim izrazom »Ecclesia« — »zbor pozvanih«. Da bi izrazio tu sintezu, upotrijebio je drugu grčku riječ »misterion« (otajstvo), koja i u Bibliji i kod svetih Otaca sadržava obadva elementa — i vidljivost i nevidljivost Crkve.

Rudolf Brajčić DI

Ljubav ili kritika Crkve?

Ljubiti Crkvu, to je geslo koje će nam omogućiti da dobro proslavimo Svetu godinu, rekao je Papa u jednoj javnoj audienciji.

No mnogi kritiziraju Crkvu. Postoje dvije vrsti kritičara. Jedni su dobronomjerni, jer traže istinu. Ispituju pravu narav Crkve. Ne obaziru se samo na vanjske oblike, nego žele upoznati nepromjenljivu bit Mističnog tijela Kristova. Takva kritika veže to više uz Crkvu što više spoznajemo pomanjkanje ljudskoga lica Crkve. Nismo slijepi, pa, kad vidimo takvo pomanjkanje, trpimo zbog toga i nastojimo da ga uklonimo. Želimo, naime, svetu Crkvu, savršenu i čistu.

Zatim dolazi druga vrst kritičara, nastavio je Papa. To je nega-

tivan tip; zloban, koji misli zlo i uživa u zlu. Nažalost, takvo negativno shvaćanje prilično je rašireno. Takav crni duh vidi u Crkvi samo istinite ili izmišljene nagrde, pa stoga farizejski sam sebe hvali, a Crkvu osuđuje. Pozivamo te stroge kritičare da gledaju na Crkvu s malo više vedrine, koja će omogućiti iskren dijalog.

Velika je skupina onih koji ljube Crkvu te iskreno žele njezinu obnovu u Svetoj godini. Ljubiti Crkvu mora biti prva i nova dužnost u ovo povijesno doba. Ljubimo je u njezinoj mističnoj i zemaljskoj stvarnosti! Ljubimo je u onom što je u njoj ljudsko i, prema tome, nesavršeno; i njezine odlike, kako ju je Krist zamislio.

Josip Badalić

Da li su svećenici izmislili vjeru?

»Boga su pronašli svećenici da bi preko ljudske lakovjernosti izvukli novaca i lako živjeli. Vjera je droga kojom svećenici opijaju jednostavni narod...«

Vi, sluge religije, složite se najprije sami! Govorite nam o Bogu muslimana, Bogu budista, o Bogu kršćana, te o stotinu drugih. Ima ih i odviše. Zato ne mogu priznati niti jednoga!«

P. P.

ODGOVOR:

a. Vjera nije iznašače svećenika, nego izraz ljudske naravi, jer se odvijek nalazi u čovječanstvu, u svakom narodu.

b. Neovisno o svećeniku, svaki čovjek teži za istinom, životom i srećom. Za onom istinom u kojoj ne ma prijevar; za životom koji nikada ne prestaje i za srećom koja se ne gubi. Ostvarenje tih najdubljih i najiskonijih težnja ljudske naravi nalazi čovjek samo u Bogu. A vjera ga spaja s Bogom.

c. Danas bi svećenici izmislili nešto drugo i odabirali drugo. Svaki svećenik, akademski naobražen čovjek, mogao bi izabrati sto puta rentabilnije i korisnije zvanje.

d. Da je vjera droga naroda, nestali bi oni narodi koji vjeruju i dok vjeruju. Međutim, vidimo obratno. Baš oni slojevi naroda, koji ne žive po vjeri u svom obiteljskom životu — nestaju kao snijeg na suncu.

e. Istina je da ima mnogostrukoga shvaćanja Boga. Ali ljudski se rod slaže u tome da postoji Jedno Veliko, Neograničeno Biće, koje će zlo kazniti, a naplatiti dobro.

ZAKLJUČAK

Da je vjera svećenička izmišljotina, oni bi je prvi odbacili kad bi trebali da za nju trpe ili da za nju život dadu. A trpjeli su, trpe i trpit će. Davali su, davaju i davat će svoje živote. U Dachau je bilo 4.000 svećenika. Godine 1942. umrlo ih je od gladi 800. Ali otpadnika nije bilo.

MISIJE

Nakana AM (za prosinac 1973)

UROĐENICI LATINSKE AMERIKE

— Kada se spomene riječ »Latinska Amerika«, što se misli pod tim pojmom?

— U latinskoamerički kontinent ne ubrajamo samo Južnu nego i Srednju Ameriku. Radi se o zemljama koje su u punom razvoju. Imaju narode s većim brojem porodica nego što je slučaj u Evropi ili u Sjevernoj Americi. Taj kontinent imada danas 280 milijuna stanovnika. Dijeli se na 4 rasne skupine: bijelce, mestike (mješance), Indijance i crnace.

— Koliko ima domorodaca u tim zemljama?

— Broj domorodaca, o kojima govoriti naša nakana, uzima se različito — već prema tome misli li se samo na Indijance ili i na mestike, koji imaju mnogo zajedničkog i s Indijancima i s bijelcima. Prema tome, njihov broj se kreće između 15 i 45 milijuna. U Boliviji, Guatemali, Meksiku i Peruu stanuje 80% Indijanaca. U drugim zemljama nalaze se samo indijanske manjine. Tako imaju u Kolumbiji 400.000, u Čileu 250.000, u Argentini 130.000, u Paragvaju 30.000, u Venezueli 100.000 Indijanaca.

— Kako živi to domaće urođeno stanovništvo?

— Veći dio domorodačkog stanovništva živi na rubu današnjeg društva. Način života još im je po-

sve starinski. Sačuvan je i vlastiti jezik. U nekim krajevima ti ljudi žive od plodova zemlje ili od lova i ribarenja. Ponegdje borave u određenim »rezerviranim« predjelima, gdje tvore pojedine općine. To su uglavnom katolici i pod utjecajem su španjolske kulture. Neki su posve isčupani iz svoje prirodne sredine. Bez ikakve društvene organizacije. Bez vlastitog jezika i kulture. Radnici su na velikim imanjima, ili nadničari, nastavajući ponajviše prigradska sela.

— Mogu li oni igrati značajniju ulogu u životu svoje zemlje?

— Postoje nastojanja i pokušaji da se ti ljudi posve uključe u društveni život pojedinih latinskoameričkih naroda i država. Ali zbog različitih razloga taj proces ide veoma sporo. To nastojanje prilično je jako u Meksiku. Ondje je osobito umjetnost domorodaca izvršila snažan utjecaj na dio moderne umjetnosti. Gdje su Indijanci brojni, kao i u Boliviji i u Peruu, po sebi bi mogli biti odlučujući element društvenoga života.

— Sigurno uskrsavaju poteškoće. Gdje im je izvor?

— Samim domorocima općenito nedostaje potrebna kultura da bi vlastitim nastojanjem u društvu mogli postići prikladno mjesto. S

druge strane, nema ni onih koji bi mogli uspješno pomagati.

— A što radi Katolička Crkva?

— Biskupi Latinske Amerike organizirali su zajedničku kontinentalnu biskupsku konferenciju da bi što više uočili probleme, pa i ozbiljno pripomogli njihovu što skorijem i uspješnijem rješavanju. Digoše neustrašivo svoj glas u prilog onih na rubu društva. Na taj način počeše

stvarati javno mnjenje, tražeći jednako pravo za sve. Tek kad to pravo budu svi imali, onda će se moći i oni s ruba društva uključiti u normalan i čovjeka dostojan život narodne zajednice.

Uz rad je potrebna i molitva. 37 milijuna članova Apostolata molitve ovaj mjesec moli za kontinent koji je velika nada čovječanstva, pa i Katoličke Crkve.

Josip Antolović DI

Misijska dužnost redovničkih ustanova

Teško je reći kako bi izgledalo misijsko djelovanje Crkve da nije bilo misionara redovnika, jer su oni i u prošlosti nosili glavni teret evangelizacije naroda, a isto ga tako nose i danas. Stoga nije čudo kad u koncilskom Dekretu o misijama čitamo:

»Najveći dio u evangelizaciji svijeta imali su do sada i još imaju kontemplativne i aktivne redovničke zajednice.

SVIMA SAM POSTAO SVE.

540

ma, duh odricanja, siromaštva, zapostavljanja vlastitih probitaka zbog općeg dobra, duh podvrgavanja svoje volje volji onih koji su im od Boga postavljeni za vode, onda će i oni sami poći istim putem, jer primjeri privlače.

U kontemplativnim redovima takve će duše postati posrednici pred Bogom, poput svete Male Terezije svojim molitvama i žrtvama zazivljajući Božji blagoslov na misiju i misionare.

U aktivnim redovima duhovno izgrađeni redovnici i redovnice, koji podu u misiji, nastojat će sve svoje sile uložiti da što više prošire Kristovu Radosnu vijest. Njih neće uplašiti nikakve žrtve ni poteškoće, jer će biti svjesni da se samo po žrtvi i križu, po znoju i krvi dolazi do duša i da se one samo tako osvajaju za Boga.

I oni koji neće poći u misiju radit će u domovini na razne načine za misiju, šireći misijsku ideju u svim mogućim zgodama. Tako će od onih u misijama i onih u domovini nastati jedna duhovna fronta, koja će ostvarivati isti cilj — spasavanje duša u poganskim krajevima svijeta.

Misije traže mnogo novih misionara i misionarki koji će biti prožeti Kristovim duhom, koji će gorjeti ljubavlju prema Raspetome Kristu, toliko da će za Njega biti spremni primiti progostvo, pa ako ustreba žrtvovati i vlastiti život.

Molimo za takve misionare. Ali da njih dobijemo, molimo i za duhovni preporod redovničkih zajednica, koje će biti sposobne odgajati takve misionare i misionarke. To je želja Crkve, to je želja samoga Krista.

Juraj Gusić

Dvije stogodišnjice

Dvije stogodišnjice — svete stogodišnjice: rođenja male Terezije, velike misionarke, zaštitnice misija, i stogodišnjice rođenja prve njezine misijske postaje u Bengalijsu, u Basanti.

U mjesecu njezine svetkovine, u listopadu 1873., prvi isusovački svećenici dodoše u ovo malo, nepoznato selo usred velikih i strašnih Sunderbanskih džungla.

Stotinu godina punih nada i velikih planova, stotinu godina napretka, no i godina zastajanja, kad su svi misionari morali u novoosnovanu Čotanagpursku misiju, gdje je žrtva bila zre-

lijia, gdje je nekoliko stotina tisuća duša željno čekalo na Njega — Spasitelja.

I Basanti ostade — sam. No mora da ga je već onda Mala Terezija izabrala: nekoliko obitelji je sačuvalo i selo i vjeru. A ona je, dakako, sipala neprestano svoje ruže i čekala na nove misionare iz Hrvatske.

I oni su došli 1929. Bili su to oci Mesarić i Vizjak. I Basanti je opet oživio, ruže Terezijine, ne samo latice, već u malim košarama počele su opet padati. Selo za selom oživljuje: nova crkva u Basantiju, crkvice po selima, samostan časnih sestara, bol-

541

CRKVA SV. MALE TEREZIJE U
BASANTIJU

nica, škole — pravi mali Lisieux u Bengalijsi. Sama Terezijina sestra Paulina piše nam, pomaže tu novu postaju male svete Sestrice.

Mi sa zahvalnim srcem mislimo na sve te nebeske darove, na sve te njezine ruže. Mislimo na sklopljene ruke, na uzdignuta srca naših dragih dobrotvora, na njihove žrtve i samoprijegore. Mislimo i molimo obilje blagoslova za njih kao dokaz naše iskrene zahvalnosti.

I ujedno se preporučujemo u molitve, da bismo vesela i junačka srca mogli naprijed, i vi i mi, u tom najsvetijem radu na spasavanju neumrlih duša, u radu za koji je Mala Terezija izgorjela kao žrtva paljenica na Njegovu oltaru. Obnovimo svi svoj misijski zavjet molitve i žrtve.

A Ti, dragi mali Cvijete Lizeški, blagoslovi ovu svoju misiju, blagoslovi svoje misionare, blagoslovi njihove dobročinitelje, pošalji nam mnogo svetih mladića i djevojaka, da Basanti, doživi još mnogu stogodišnjicu rada i žrtve.

Majčin imendant

U nekoliko redaka otac Gabrilović opisuje kako je proslavio jedan imendant svoje pokojne majke. Taj člančić je napisao u svom listiću »Tamo gdje palme cvatu« prigodom Mislijске nedjelje 1973. godine.

Imendant svoje drage pokojne majke želio sam proslaviti u Basantiju prikazavši za nju svetu Misu. Ladica je čekala u selu Pakhirali na Gangesu. Na putu sam se svrnuo u Sorbre da pohodim bolesnog i hromog učitelja Rama. Da samo znate kako je bio sretan i vesel! I čajem me je počastio. — Svrnuo sam se i u kuću malog Nikole. On je bio dulje vrijeđe bolestan. Sad je ozdravio, pa je

želio da se pomolim u njegovoј kobilici i okusim novi plod kruške koju je zasadio njegov pokojni otac. Prije smrti je izrazio želju da se prvi plod s tog stabla dade svećeniku. Kruška je bila uistinu slasna. Podijelio sam je u male kriške tako da su je svi u obitelji okusili. Najviše ipak mali Francis. On vam izgleda kao mala djevojčica: duga kosa visi preko ramena. Majka je, dok je bio bolestan, napravila zavjet za njegovo ozdravljenje. Dok taj zavjet ne ispuni, neće ga šišati. Na dan ispunjenja zavjeta nahranit će siromaše, ošišati Francisa i ostaviti dio kose na oltaru male seoske kapelice.

Bila je već kasna noć kad smo osavili selo i uputili se prema rijeci. Stigli smo onamo oko ponoći. Ladica je trebala biti pripravna, no kad smo stigli na obalu nije joj bilo ni trača ni glasa. Nastavimo uz obalu do sela Satkaure. Baš u ponoć stigao pred kolibu starog Abdula: ponoć 25. studenog. Eto, počinjem majčin imendant sam samcat — na nasipu rijeke Gangesa. Noć je bila hladna, no krasna. Majčin je imendant. Zvijezde kao da su noćas sjajnije, kao da veseliće trepere. No još dalje od zvijezda — moje se misli, moje se srce uspinjalo k onoj sjajnoj zvijezdi ljudskog života — k majčinoj ljubavi, pa sam preko tih sjajnih zvijezda poslao majci čestitke, poslao svoj poljubac, moleći ujedno poljubac njezina blagoslova iz neba.

Stari je Abdul izašao van kad je čuo moj glas.

— Oče, koja li vas sreća donijela k mojoj kolibi u ovoj hladnoj noći?

— Idem u Basanti. Želio bih dojutra stići onamo da se u crkvi pomolim za svoju pokojnu majku.

— Majčin imendant, oče! Ah, sretan bila vaša majka, kad je Bogu mogla dati svoga sina!

Krasna i iskrena čestitka za imendant moje majke! Ljepšu nisam mogao ni zaželjeti daleko ovdje, uz Pakhiralski nasip rijeke Gangesa.

Dok je Abdul pripravljao ladicu, ja sam sjedio na nasipu i gledao prema zvjezdanom nebnu. Mislio sam na majku, mislio na tolike Katarine među dragim dobročiniteljicama naše misije. Isuse dobri, sve ih blagoslovi, sve ih čuvaj u svome presvetom Srcu!

Ladica je bila sasvim otvorena. Abdul je u sredinu stavio dasku. To će biti moj krevet. Dva se mladića privatila vesala i mi se uputisao prema Basantiju. Ja sam bio sasvim iscrpljen od silnog napora. Nakon kratke molitve ispružih se na onu dasku. No ona je uska i kratka, pa sam se nekoliko puta skotrljao u ladici. A jednom sam skoro pao i u rijeku. Ogrnuo sam se gunjem, no on je za pola sata bio sasvim vlažan od rose i magle. Bilo je uistinu hladno. Preko glave prebacio sam ručnik. Ali sam mi nikako nije dolazio. Zvijezde su na nebnu previše lijepo treperile a da bi čovjek mogao sklopiti oči i ne gledati ih: zvijezde 25. studenog, zvijezde svete Katarine — majčinog imena.

Proslavio sam mnoge radosne majčine imendane kod kuće, no ta proslava u hladnoj noći na valovima rijeke Gangesa bila je krasna i duga. Mnogo, mnogo dana sjećat ću se nje i čuvati je u svom srcu.

Za jednom dušom

Casna sestra Silvina ponovo se javlja iz Basantija. Pripovijeda nam o jednom svom apostolskom putovanju i o tome kako je jednog bolesnika pripravila za put u vječnost.

Basanti, 9. rujna 1973.

Dragi prijatelji misije!

Znam da vas zanima naš misionski rad. Stoga vam ovde iznosim jedan svoj doživljaj.

Jednog je dana došao u našu ljekarnu neki mladi čovjek sav zabrinut, bacio se pred moje noge i zamolio me: »Majko, dodi sa mnom u moje selo, moja je žena jako bolesna!« — Obećala sam mu da će doći poslije podne, jer sam morala kod kuće mnogo toga svršiti. Poslala sam ga kući, no zamolila sam ga da me oko dva sata popodne pričeka na ulazu u selo Ranighor. Selo sam pričinno dobro poznavala, jer sam već bila onđe.

Poslije ručka uzela sam sa sobom jednu sestru. Bila je silna vrućina, sunce je palilo. Moja sestra nije bila navikla na tako dugo putovanje, pa me neprestano pitala kako je to još daleko. Kazala sam joj: »Samo

GLAD JE PRITISLA PA DOLAZE DJECA I
ODRASLI MOLITI POMOC

još dva sata hoda. Kad stignemo na obalu, bit će lakše. Tamo ima grmlja, pa i Ganges je blizu te ćemo imati malo hladnog zraka.«

Kad smo stigle u selo, nigdje ni žive duše! Sve su kuće zatvorene. Nema ni čovjeka koji me je zvao. Moja sestra ljutila: »Vi uvijek idete kad god vas tko zove... A gdje je onaj čovjek koji vas je zvao? Ja više ne mogu hodati!« — Nastojala sam je smiriti. Pokucala sam na vrata jedne kolibe, a onda sam počela upravo lupati. Napokon se kroz mali prozor pokala jedna glava i reče: »Oh, majko, što vas je baš sada ovamo donijelo? Malo prije je ovuda po obali šetao veliki tigar, a zašao je i u selo pa su se ljudi pred njim od straha sakrili.«

»Možete mi reći gdje se nalazi žena koja je teško bolesna? Pozvao me njezin muž da dođem k njoj.«

Ona se malo zanisli, pa mi reče: »To je daleko preko polja. Nemojte ići onamo, veoma je opasno!«

»Ja sam obećala i moram ispuniti svoje obećanje. Čuvat će nas dobiti Bog i Andeo Cuvar.« I nas dvije kre-

nule smo preko polja kroz blato, kroz vodu i veliku travu. Iznenada se podigla oluja. Potrčale smo do prve kuće. To je kuća nekog bogataša. Tamo smo zvali. Došla je žena, otvorila nam vrata i začuđeno upitala: »Majko, što vas nosi ovuda po toj oluij...?«

Bile smo mokre i blatne i, razumi se, nismo baš lijepo izgledale. Kad sam toj ženi rekla da tražimo bolesnicu, a ne znamo gdje joj je kuća, ona nam je kazala da danas ne možemo više nastaviti put, nego da moramo kod nje prenoći. I onda dodala: »I moj je muž bolestan, pa možete njega pogledati i dati mu lijek.« Dovela nas je do bolesnika. Ja sam ga odmah prepoznala, jer je često dolazio u našu ljekarnu.

Kad me je bolesnik opazio, viknuo je: »Otkuda meni ovo da sam Bog dove u moju kuću da me pohodi? Ženo, djeco, svi šutite, nemojte galmati! Sam je Bog u našoj kući! Ženo, brzo priredi čaj i sve što najbolje imaš za jelo! Otkuda sam ja zasluzio ovu sreću?«

Možete zamisliti kako sam se ja osjećala malom kad me ovaj čovjek

usporedio s Bogom. Klekla sam kraj njega i vidjela da neće dugo živjeti. Pripravila sam ga za vječni put. On je sve lijepo shvatio i ponavlja: »Sad sam presretan!«

Za to vrijeme njegova je žena priredila čaj, nešto slatkisa i pečena jaja. Dobro nam je to došlo, jer smo bile uistinu umorne, i gladne, i žedne. Dali su nam i suho odijelo, priredili krevet. Ja sam brzo zaspala. Samo sam od vremena do vremena čula Mongola, sada nakon krštenja Josipa, kako ponavlja: »Bože, Bože, otkud to da si Ti došao k meni?«

Cijelu noć je padala kiša. Kad smo ujutro izašle van, na sve strane bila je voda kao kakva rijeka. Naš Josip reče svome sinu: »Zapregni voleve i odvezи majku kući. One ne mogu ići pješke po tom blatu i vodi.«

Lijepo smo se oprostile i krenule kući. Vožnja je bila takva da smo mislile da nam ni jedna kost neće ostati čitava. Ali sav taj trud bio je vrijedan za spas jedne duše.

Dva dana nakon toga Josip je posao u vječnu Domovinu.

S. Silvina Mužić, F. C.

S. Edigna priča o svom zvanju

Već nekoliko mjeseci nalazi se u počodima domovini naša misionarka iz Indije časna sestra Edigna Benić, koja pripada Družbi sestara Sv. Križa. Danas je ona već starica od 72 godine, ali je još puna života, a to izbjiga i iz njezinih pričanja.

U misiji je otišla 1937. Od svoga dočaska onamo radila je u bolnicama kao bolničarka, a započela je svoj samaritanски rad u mjestu Monghyru, dok je u

zadnje vrijeme radila u Kunkuri, u indijskoj saveznoj državi Madhya Pradesh.

Naš pučki misionar otac Zvonimir Majić zatekao ju je u samostanu u Dakovu, pa ju je zamolio da kaže nekoliko riječi o svome zvanju i radu. Ona je to veoma rado učinila, pa ovde donosimo taj razgovor. Budući da je on podulji, donijet ćemo tu stvar u nekoliko brojeva Glasnika. Danas objavljujemo tek ono što je sestra Edigna pričala o svome zvanju.

DVIJE SESTRE EDIGNE

Na molbu oca Majića da kaže nekolicinu riječi o svome zvanju sestra je Edigna kazala:

— Rođena sam 5. ožujka 1901. u Hrvatskom primorju, u Vinodolu (Drivenik), nedaleko Rijeke. U samostan sam stupila u 25. godini. Trebalo je više godina dok su mi roditelji dopustili da podem u samostan, jer su se s tom mojom odlukom veoma teško pomirili.

U Glasniku Srca Isusova čitala sam da u Grčkoj, na otoku Kreti, postoji jedan misijski samostan. Tad mi se

probudila želja da podem baš u taj samostan. Zbog nekog posla došla sam u Zagreb. Tu sam u Palmotićevu ulici našla na jednog oca isusovca, kojem sam iznjela svoje namjere i poteškoće. On me je saslušao i rekao mi: »Nemojte ići u Grčku, nego k sestrama svetoga Križa, jer će vas one isto tako odgojiti za misije. Možete poći, jer ste punoljetni! Ipak nisam još mogla poći. Čekala sam da se moj otac malo primiri. Tako sam stupila u samostan tek 1925. godine. No trebalo je još pet godina da se roditelji posve smire.

Došla sam u Đakovo, gdje sam svršila postulat i novicijat. Poslije toga bila sam u Zagrebu osam godina. Veoma sam teško dobila dopuštenje da podem u Švicarsku i da se ondje spremim za misije. U Švicarsku sam otišla 1936.

— A zbog čega ste se toliko morali boriti za svoje zvanje? Koji su razlozi navodili vaše roditelje da vam prave toliko poteškoće?

— Tata mi nije dopuštiao da podem u samostan jer sam bila žive naravi pa se bojao da će baciti ljagu na našu kuću, da će se vratiti natrag. Rekao mi je: »Ti si za sve drugo, ali za redovnicu nisi. — Ja sam mu odgovorila: »Ako me ne pustite u samostan, znajte da se nikad neću udavati. Ostat će stara djevojka kod kuće, pa će vam to biti još veća sramota.«

— A jeste li imali poteškoća zbog misionskog zvanja u samostanu?

— Jesam! Kako sam bila nestošne naravi, sestre bi mi znale reći da nisam za misije. No ja sam im odgo-

varala da svoju želju za misijama moram ostvariti pod svaku cijenu.

Jednom zgodom upitala me jedna sestra: »Vi želite u misiji?«

— Da, ako Bog da!

Tad mi ona odgovorila: »Ta vi ćete ostati u kandidaturi najmanje deset godina. Ne možemo vas upotrijebiti ni za kakav posao. A što će s vama u misijama?«

Prkosno sam joj odgovorila: »Ni dvadeset godina kandidature nije mnogo, ali u misiji moram!«

Poglavar me nisu puštali. Na moje molbe da me puste u misije odgovorila mi je časna Provincijalna poglavarica: »Dovedite nekoga na svoje mjesto i onda ćemo vas pustiti!«

Malo nakon toga došla me pohoditi jedna moja rođakinja. U razgovoru je zapitam: »Što je s tobom? Hoćeš li u samostan ili ćeš se udati?«

— Neću se udavati. Idem u samostan!

— U koji?

— U isti u kojem si i ti!

Ona me dakle, zamjenila. Kad je ona došla u samostan, ja sam krenula u Švicarsku. Njoj su dali moje imene Edigna. I danas ona radi u Komizi na Visu.

— A što ste radili u Zagrebu kroz onih osam godina?

— Radila sam u Medicinskoj klinici u Draškovićevu ulici kao bolničarka. Imala sam na brizi jednu sobu drugog razreda i jednu za umiruće.

U tu sobu dolazili su svi umirući i ja sam ih spremala za vječnost.

U svaku dobu, danju i noću, na moj poziv dolazili su spremno teškim bolesnicimaoci isusovci.

Nikad ne mogu zaboraviti jedan događaj. Nekom teškom bolesniku nisam smjela ni spomenuti da se pomiri s dragim Bogom. Kad sam mu to pokušala spomenuti, znao bi na me baciti sve što bi dohvatio na noćnom ormariću. Uza sve to pozvala sam jednoga oca isusovca. Bolesnik se okrenuo zidu. Svećenik je tada kleknuo kraj njegova kreveta, a s njim smo kleknuli i mi ostali. To su učinila čak i dva židova i dva muslimana. Svećenik je molio Zdravo Marijo. Kad treće Zdravomarije bolesnik se okrene. Bio je potresen. Lijepo se skršao, isповijedio i pričestio.

Kasnije mi je rekao: »Sestro, vi ste jači nego svj davli!«

Kako sam već kazala, u Švicarsku sam otišla 1936., u mjesecu listopadu. Ondje nisam dugo ostala. Već u veljači 1937. ostavila sam Švicarsku i krenula preko Francuske u Indiju. Otišla sam s mislima da nikad više neću vidjeti svoju dragu domovinu. Sva sam uzdrhtala kad sam zadnji puta stala nogom na evropsko tlo jer sam mislila da je to zadnji pozdrav kontinentu na kojem sam rođena. Ali eto, nakon 28 godina ponovo sam imala sreću da ugledam svoju domovinu. Bilo je to 1964.

O svom putu u Indiju i o svome radu tamo govorit će drugi put.

Sve vas pozdravlja i preporučuje se u vaše svete molitve i žrtve

S. Edigna Benić, misionarka

IZ KRALJEVSTVA SRCA ISUSOVA

Nalazimo se u Svetoj godini, koja se točno podudara s 300 obljetnicom objave Presv. Srca Isusova sv. Margareti Alacoque u Paray-le-Monialu.

Svrha je Svetе godine, prema nakanj Sv. Oca, unutrašnja obnova i pomirenje. Pravo shvaćena i prakticirana pobožnost Srcu Isusovu, koju promiče Apostolat molitve, ide za istim ciljem. Zato je sada čas da svi svim srcem prihvativimo Apostolat molitve kao najodličniji oblik pobožnosti Srcu Isusovu, da prihvativimo njegov duhovni program i da ga što više ostvarujemo. Tako ćemo doći i do željene unutrašnje obnove te svestranoga pomirenja i s Bogom i s ljudima.

Neka nas na to potaknu slijedeće riječi i primjeri!

BRAZIL

Na svom posljednjem zasjedaju Biskupska konferencija Brazila raspravlja je i o Apostolatu molitve, a bila je pobliže upoznata i s njegovom duhovnošću. Po sljedica je toga raspravljanja — uključenje Apostolata molitve u opću pastoralnu djelatnost zemlje. Odsada ga svaka biskupija priznaje kao svoje biskupijsko djelo. To

je sigurno znak da biskupi Brazila visoko cijene Apostolat molitve.

EKVADOR

Godine 1972. Ekvador je proslavio 100. obljetnicu osnivanja Apostolata molitve. Sad se priprema proslava 100. obljetnice kako se Ekvador posvetio Presvetom Srcu Isusovu. U tu svrhu ustanovljena je posebna komisija na narodnom planu, s kojom surađuju biskupijske komisije, da bi se pripremio program za plodonosnu proslavu toga jubileja.

Među inim ide se za tim da se tom zgodom razjasni duhovno i socijalno značenje narodne posveće Srcu Isusovu. Osim toga, u mjesecu lipnju slijedeće godine održat će se studijski tjedan, za vrijeme kojeg će se proučavati veličina i dubina tajne Srca Isusova. I na euharistijskom kongresu, koji će se održati na Tijelovo, bit će govora o 100. obljetnici posveće Srcu Isusovu.

Posvetu Srcu Isusovu odredio je III. pokrajinski sabor u Quito, glavnom gradu Ekvadora, 31. kolovoza 1873. A 8. listopada iste godine i parlament Ekvadora odredio je od svoje strane da posvetu u ime čitavoga naroda mora učiniti i vlada. Odredbu je potvrdio 18. listopada 1873. sam pred-

sjednik Garcia Moreno. Sama posveta izvršena je u katedrali u Quito 25. ožujka 1874., a izvršile su je i crkvene i građanske vlasti.

ITALIJA

Talijansko filmsko društvo »Vita-film«, koje proizvodi kulturne i religiozne filmove, izradilo je i novi film o povijesti pobožnosti Srcu Isusovu. Radi se o »srednjometražnom« filmu (»mediometraggio«), od 35 i 16 mm širine. Film prikazuje život sv. Margarete Marije Alacoque i bl. Klaudija de la Colombière, zatim velike preteče pobožnosti Srcu Isusovu i napokon čudesan razvoj te pobožnosti. Iz filma se dobiva uvid kako je pobožnost Srcu Isusovu primjereni i za naše doba. Cijena jednog primjerka filma u talijanskom izdanju iznosi 230.000 lira ili 380 američkih dolara. Osim talijanskoga postoji i međunarodno izdanje. Podrobnije obavijesti mogu se dobiti kod »Segretaria Vita-film«, Via Donatello 16, 35.100, Padova.

HRVATSKI METROPOLITA

Zagrebački nadbiskup dr Franjo Kuharić je prigodom prošlog svećeničkoga tečaja, u svojoj trećoj homiliji naglasio i ovo:

»Ovom prilikom spomenimo i Apostolat molitve! Smisao je tog Apostolata baš u tome da sabere u veliko zajedništvo mnoge mo-

litve i da ih ujedini u velikim, općenitim nakanama Crkve. Mislim da bi bilo dobro, i u duhu Koncila, da se ponovno potiče taj Apostolat molitve, zajedništvo molitve za zajedničko poslanje Crkve.

Zajedništvo molitve nije ostvarenno samo u zajedničkom fizičkom prostoru. Postoji čudesan prostor u kojem se sabire u vijek cijela Crkva, gdje je ona zajedno, makar pojedinačno ili raspršena po svim paralelama i meridijanima Zemlje. Taj čudesan prostor našeg zajedništva jest Isus Krist. U Njemu svi molimo, s Njim molimo zajedno. Jer On u svima moli.«

KONGRES O STOVANJU SRCA ISUSOVA

U okviru proslave 300. obljetnice objave Presv. Srca Isusova svetoj Margareti Alacoque održat će se u rujnu 1974. u Paray-le-Monialu međunarodni kongres za svećenike. Tema kongresa bit će štovanje Srca Isusova. Kao govornici nastupit će i neki kardinali.

Generalni tajnik Apostolata molitve iz Rima javlja da je jubilej Srcu Isusova u mnogim krajevima oživio revnost u štovanju Srca Isusova. Nadamo se da će i najavljeni kongres mnogo pridonijeti da se teološki i pastoralno obradi vrijednost pobožnosti Srcu Isusovu.

Josip Antolović DI

Obiteljima naših inozemaca

Mnogi naši radnici u inozemstvu provest će božićne blagdane u svojim obiteljima. Odmorit će se i okrijepiti i tjelesno i duhovno. Za tjelesnu okrepu brinemo se skoro neprestano. Dobro bi bilo da si pribavimo također i nešto duhovne okrepe. Nećete se pokajati, ako za ove božićne blagdane nabavite knjigu OBITELJ MEDU KAMERAMA, što ju je napisao naš pučki misionar o. Pero Bulat.

U toj knjizi svaka krčanska obitelj može naći dosta duhovne okrepe i osvježenja. Evo samo nekoliko podnaslova: Pero, jesli li ti Australac? (Koncijska obitelj) — Premalo je janjet Hoćemo i

ovna! (Uspješna obitelj) — Bog svojih ne ostavlja (Junakinja životne borbe) — Uporna borba za muževe — Radosna obitelj (Patrijarhalna obitelj) — Panika zbog pilule — Upoznajmo sebe! (Izvori naših mana) — Što je to na našem svijetu (Bijeg iz domovine) — Zašto ta stalna putovanja? — Naši u Švicarskoj — Braća su podmetnula leđa — Ne postoje nerješivi problemi. — Obiteljska slijela... i još mnogo drugih. — Za 30 din. kupiti ćete si mnoga životne mudrosti, koju nam pruža svakidašnji život. Knjigu OBITELJ MEDU KAMERAMA možete nabaviti na adresu: Pero Bulat — Palmotićeva 33 — 41000 Zagreb pp. 699.

Da li ste već nabavili **Džepni kalendar** za 1974. godinu? Naslovna stranica u četiri boje prikazuje narodnu nošnju iz Bizovca s dakovackom katedralom u pozadini. Drugi motiv prikazuje šestinsku narodnu nošnju sa zagrebačkom katedralom u pozadini. Katedrale nas podsjećaju da se nalazimo u Svetoj godini.

Kalendarić je prikidan i za

muški novčanik i za žensku ručnu torbicu. Uza sve poskupljenje papira i grafičkih usluga cijena mu je ostala kao i prošle godine: **samo 2 dinara!** — Ako kalendarić ne možete dobiti kod svog župnika, naručite ga na adresu: Franjo Birek, Palmotićeva 33 — 41001 Zagreb pp. 699. — Tko naruči 10 komada ili više, dobiva 10% popusta. Požurite se s narudžbom, jer je naklada ograničena!

ZAHVALNICE

ZAHVAJUJEM SE PRESV. SRCU ISUSOVU, MAJCI BOŽJOJ ...

... i molim da mi pomognu u mojim teškim časovima. Hofman, Karlovac.
 ... i sv. Josipu za sretno položenu maturu, diplomski ispit na fakultetu, te za namještaj moje rođakinja. — J. V., Karlovac.
 ... za sve milosti i dobročinstva udjeljena meni i svim članovima moje obitelji. — Zahvalna S. P. K., sestra sv. Kriza.
 ... na primjenjenim milostima. — N. N., Novi Marof.
 ... i sv. Judi Tadeju na ozdravljenju osobe za koju sam molila. — N. N., Valun, Cres.
 ... sv. Josipu i sv. Antunu na primjenjenim milostima. — Zahvalna T. S., Kotor.
 ... na primjenjenim milostima. — M. P., Novi vlast.
 ... na primjenjenoj milosti. Molila sam ustrajno kruniku i bila sam uslijala. Preporučujem svima da mole pobožno kruniku jer je svako zrno atomska bomba protiv sotone. — Aržič Lucija, Split.
 ... i svim mojim zaštitnicima na primjenjenim milostima. — N. N., Zlobin.
 ... i sv. Josipu na sretnoj operaciji svog sina. — Marija Benković iz Domagovoča.
 ... za zdravlje i mnoge druge milosti. — M. Bratinčević, Kaštel-Sućurac.
 ... i sluzi Božjem Petru Barbariću za sve milosti i pomoći. — Zahvalna Brata.
 ... na milosti u velikoj potrebi. — Franca Sokičić, Zupanja.
 ... sv. Judi Tadeju. — S. B. J., Sotin.
 ... o. Leopoldu i sv. Antunu za sretno položenu maturu moga sina. — Marka Živković, Radikovci.
 ... za primjene milosti. — N. D., Zagreb.
 ... na uslijanju. — Božica Skender, Gorski kotar.
 ... sv. Antu i ostalim zaštitnicima na primjenjenim milostima. — M. G., Pramice.
 ... i sv. Antunu na udjeljenoj milosti za srećan porod željenog djeteta. Zahvalna baka s pouzdanjem molí i očekuje i treće unuce. — T. Ann, Bokšić.
 ... i sv. Tereziji od Dj. Isusa na uslijanim molbama. — Ministran Miroslav iz Petrovaradina.
 ... sv. Josipu, sv. Franji Ksaveru na izvanrednoj duhovnoj milosti; posebno zahvaljujem na ozdravljenju, a Kardinalu na brzom rješenju jednog materijalnog problema. — Kneževi Labos.
 ... na potpunom ozdravljenju unuke, koja je zadobila teške povrede u prometnoj nesreći. — V., Split.
 ... i sv. Vinku Fererskom na uslijanoj molbi. — Zahvalna majka V. M.
 ... što su mi olakšali bolove. — G. iz Dubrovniku.
 ... sv. Antunu i sv. Josipu, što su mi djecu očuvali od velike nesreće i od smrti. — A. L., Popovača.
 ... i svim mojim zaštitnicima na svim primjenjenim milostima. — Danica Solić, Senj.
 ... za dvolje sretne izvršene operacije moje kćerke. — N. N., Rijeka.

PREPODUCUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZASTITI:

S dopuštenjem crkvenih i redovničkih poglavara izdaje Hrvatska pokrajina Družba Isusova, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Palmotićeva ul. 31. - Odgovorni urednik o. Miro Jurčić, 41001 - ZAGREB, pp. 699. Tel. 441-636. Tiskar »Plamen« Slavonski Brod, Omladinska ul. 24. - 1973. Cijena pojedinog broja 2 Din. — Godišnja pretplata 24 Din. Grupne nadružbe od deset primjeraka na više dobivaju deset posto popusta. — Novac pretplate šaljite poštanskom uplatnicom: Uprava Glasnika, 41001 - Zagreb, pp. 699 — Palmotićeva ul. 31. Suradnju šaljite na istu adresu Uredništvu Glasnika. — Rukopise ne vraćamo.

Od Nove godine:

GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA

u novom poljepšanom obliku

GLASNIK — naš najstariji o-biteljski list u zemlji, koji izlazi već 64 godine. Bio je prijatelj i savjetnik vaših dje-dova i baka; vaših roditelja:
**NEKA BUDE I
VAŠ PRIJATELJ
I SAVJETNIK!**

GLASNIK — u vašu kuću mje-sečno donosi ono štivo koje stvara pravu kršćansku klimu! Novi oblik omogućiće vam lakši pregled, u godnije čitanje!

Pretplatite se na

GLASNIK:

- ili preko vašega župnika
- ili direktno: Uprava Gla-snika S. I. M.
41.001 ZAGREB, pp. 699
Palмотићева 31
- Pojedini broj: 2,50 đ
- Godišnja pretplata 30 đ

**GLASNIK — STARI PRIJA-
TELJ — U NOVOME RUHU!**